

**РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
ВО СКОПЈЕ**

ISSN-1857-9779

**Б И Л Т Е Н
НА
УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
ВО СКОПЈЕ**

Број 1155

Скопје, 16 октомври 2017 година

Издание на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

Ул. „Гоце Делчев“ бр. 9, 1000 Скопје

ПРВИОТ БРОЈ НА БИЛТЕНОТ Е ОБЈАВЕН ВО МАЈ 1957 ГОДИНА

Уредник на издавачката дејност на УКИМ:

проф. д-р Никола ЈАНКУЛОВСКИ, ректор

Уредник на Билтенот: Томислав БАШЕВСКИ

Лектор: Весна Илиевска - Цветановска

Бр. _____

5.8. 2013

Скопје

Предмет: Материјали за Билтенот за објавување на веб-страницата на УКИМ

Согласно член 132, став 5 од Законот за високото образование („Сл. весник на РМ” бр. 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 115/2010, 17/2011, 51/2011 и 123/2012), на веб-страницата на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје, од бројот 1059 од 15 август 2013 година, ќе се објавуваат рефератите за избор во наставно-научни, научни и соработнички звања, рецензиите за подобност на темата и оспособеноста на кандидатот за вршење научна работа, прегледите на одобрените докторски дисертации, прифатените магистерски и специјалистички теми, рецензиите на учебници и учебни помагала, како и рефератите за доделување на звањето почесен професор и титулата почесен доктор на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј”. По објавување на материјалите на веб-страницата, факултетите и институтите за своите потреби, истите треба да ги отпечатаат во материјална форма за да можат да ги достават на членовите на наставно-научниот, односно научниот совет. Поради тоа, потребно е сите материјали што се предвидени за објавување во Билтенот на Универзитетот, благовремено да ги доставувате во **електронска форма**.

Поради усогласеност и униформност на текстовите потребно е материјалите за објавување да се доставуваат како Microsoft Word 2003 документи во кои исклучиво ќе се користи системскиот фонт **Georgia**. Овој фонт содржи богато множество на кирилични (македонски, српски, руски), латинични (со различни видови на надредени знаци), грчки и други знаци. Варијанта на овој фонт со корегирани знаци во италики формата за македонските букви ‘**г**’, ‘**џ**’, ‘**џ**’, ‘**џ**’ може да се добие во компјутерскиот центар на УКИМ на барање на факултетот. Исто така, таму може да се добие софтверско решение со кое може да се испрограмира тастатурата на персонален сметач кога работи под Windows XP оперативниот систем при притискање на копчето ‘~’ во македонска поддршка да се добие знакот ‘**џ**’, а при притискање на копчето ‘~’ во македонска поддршка да се добие знакот ‘**џ**’.

Поради запазување на роковите за објавување на материјалите во Билтенот, но и на веб-страницата, ве молиме, рефератите откако ќе бидат лекторирани, да ја доставите оригиналната верзија (лекторирана со потписите), а електронската верзија да ја доставите на e-mail адресата: t.basevski@ukim.edu.mk (so mali bukvi).

Неблаговремено доставените материјали и оние кои нема да бидат напишани согласно упатството нема да бидат објавени во тој број, туку ќе бидат поместени за објавување во наредниот број од Билтенот, односно откако ќе ја добиеме бараната верзија.

Ви благодариме за соработката.

Со почит,

УКИМ-Ректорат

Изготвил: Т.Б.

Одобрил: К.М.

Содржина на Билтен број 1155 од 16 октомври 2017 година

АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. **Исправка** на Рефератот за избор на наставник во сите наставно-научни звања по група предмети од наставно-научната област графички комуникации во Институтот за графички комуникации при Архитектонскиот факултет во Скопје, објавен во Билтен бр. 1154 од 2.10.2017 година (**д-р Добре Николовски**).....9

ГРАДЕЖЕН ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Градежниот факултет во Скопје (**Елизабета Тодорова, Бојан Дамчевски, Илинка Софрониевска**).....10

ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област економска теорија по предметот Основи на економијата и во научната област финансии по предметот Хартии од вредност и портфолио менаџмент на Економскиот факултет во Скопје (**д-р Владимир Филиповски**).....11-40
2. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Маркетинг-стратегии за настап на македонските вина на пазарот во Европската Унија**, од м-р Ана Димовска, пријавена на Економскиот факултет во Скопје.....41-49
3. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Влијанието на интерните цени врз успешноста на центрите на одговорност во мултинационалните претпријатија**, од м-р Анита Скрческа, пријавена на Економскиот факултет во Скопје.....50-60
4. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд пријавени на Економскиот факултет во Скопје (**Наталија Калајчиевска, Мирослав Јовановски, Стефан Митевски, Тамара Кафтанчиева**).....61

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник во научната област математика и информаика на Машинскиот факултет во Скопје (**д-р Никола Тунески**).....61-79
2. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Менаџмент на интегриран систем за контрола на техничката состојба на возилата во функција на безбедноста на сообраќајот на патиштата** изработена од м-р Сашо Данев, пријавена на Машинскиот факултет во Скопје.....80-87
3. Преглед на одобрени теми за изработка на докторска дисертација пријавени на Машинскиот факултет во Скопје (**м-р Флорент Буњаку, м-р Дренуша Красниќи**).....88

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на два наставника во наставно-научната област интерна медицина-хепато-гастроентерологија на Медицинскиот факултет во Скопје (**д-р Мери Трајковска, д-р Магдалена Генадиева-Димитрова**).....89-114
2. Реферат за избор на 2 лица во сите научни звања во научните области: микробиологија, вирусологија и паразитологија на Медицинскиот факултет во Скопје (**ас. д-р Гордана Мирчевска, ас. докторанд д-р Лилјана Лабачевска Ѓатовска**).....115-151
3. Реферат за избор на наставник во наставно-научно звање во наставно-научната област интерна медицина-хематологија на Медицинскиот факултет во Скопје (**д-р Соња Генадиева-Ставриќ**).....152-194
4. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област биохемија (медицинска хемија) и клиничка биохемија на Медицинскиот факултет во Скопје (**д-р Катерина Тошеска-Трајковска**).....195-217
5. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања по предметот хирургија, од научната област детска хирургија на Медицинскиот факултет во Скопје (**д-р Миле Петровски**).....218-241

6. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области инфектологија и тропски и карантински заболувања на Медицинскиот факултет во Скопје (**д-р Миле Босилковски**).....242-249
7. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области: хирургија и дигестивна хирургија на Медицинскиот факултет во Скопје (**д-р Ѓорѓи Јота**).....250-263
8. Реферат за избор на 3 асистенти-докторанди по предметот судска медицина на Медицинскиот факултет во Скопје (**помл. ас. д-р Љупчо Чакар, д-р Наташа Битољану, д-р Викторија Белакапоска Српанова**).....264-270
9. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Проценка на влијанието на ин витро фертилизацијата во настанувањето на прематурната ретинопатија (РОП)** од **ас. д-р Игор Исјановски**, пријавена на Медицинскиот факултет во Скопје.....271-279
10. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Улога на подоцитните протеини – нефрин и подокаликсин во рана дијагноза на секундарни нефропатии** од **д-р Ирена Костовска**, пријавена на Медицинскиот факултет во Скопје.....280-291
11. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Експресија на CD133 и CD44 како стем клетка маркери кај колоректален карцином** од **д-р Огнен Костовски**, пријавена на Медицинскиот факултет во Скопје.....292-301

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“

1. Преглед на одобрени теми за изработка на докторска дисертација пријавена на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје (**м-р Анета Арнаудовска**).....302
2. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје (**Хавуше Љесковица-Исмаили, Наташа Огњановска, Драгољуб Мукоски, Марија Мирчевска, Никола Георгиевски, Симона Ставресска, Анета Малинкова, Емилија Јаковлеска, Снежана Стаменовска Христова, Николета Стојанова (Nikoletta Stoyanova), Михаил Солаков, Ивона Тодоровска, Ибрахим Мурат, Шпреса Саиди, Александар Глигоров, Христијан Јанкуловски, Славица Наумова Јосифовска, Христијан Ристов**).....303-305

ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област (дисциплина) оптика, наставна физика под број 10323 според класификацијата на научните области и физика, на Институтот за физика при Природно-математичкиот факултет во Скопје (**д-р Јулијана Велевска**).....306-318
2. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања по група предмети од областа теориска физика на Природно-математичкиот факултет во Скопје (**д-р Трифче Сандев**).....319-340

ТЕХНОЛОШКО-МЕТАЛУРШКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација под наслов **Валоризација на полимерите како секундарна сировина** поднесена од **м-р Кармин Митева**, пријавена на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје.....341-345

ФАКУЛТЕТ ЗА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Застапеност и значење на синдромот на постпородилната дисгалакција кај фармски одгледуваните маторици во Република Македонија** од кандидатот **Бранко Ангеловски**, двм, пријавена на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје.....346-353

ФАКУЛТЕТ ЗА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ

1. Реферат за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања по група наставни предмети од областите: хармонија и полифонија со анализа и теорија на музиката на Факултетот за музичка уметност во Скопје (**м-р Тихомир Јовиќ**).....354-368

ФАКУЛТЕТ ЗА ФИЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ, СПОРТ И ЗДРАВЈЕ

1. Рецензија за оценка на докторската дисертација **Компаративна анализа на антропометриските карактеристики, телесниот состав и соматотипните компоненти кај одбојкарки со различно ниво на натпреварувачка успешност и позиција на која играат од м-р Лаурета Абазии**, пријавена на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје во Скопје.....369-375

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник (во сите звања) за научните области (дисциплини): средновековна византиска уметност, национална уметност во турскиот период, византиска иконографија и семиотика и ликовна семиотика – родова перспектива на Филозофскиот факултет во Скопје (**д-р Анета Серафимова**).....376-405
2. Реферат за избор на наставник во сите звања во научните области (дисциплини): физиологија со функционална анатомија и хумана генетика, под број 30118 (друго) и медицински основи на инвалидноста, аутизам и медицинска рехабилитација на моторните нарушувања, под број 30225 (друго) на Филозофскиот факултет во Скопје (**д-р Владимир Трајковски**).....406-429
3. Реферат за избор на наставник (во сите звања) за научните области (дисциплини): историја на родот и полот, етика, социјална антропологија и културна антропологија на Филозофскиот факултет во Скопје (**д-р Сузана Симоновска**).....430-449

ФАКУЛТЕТ ЗА ДИЗАЈН И ТЕХНОЛОГИИ НА МЕБЕЛ И ЕНТЕРИЕР

2. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област конструкции и подготовка на производството на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје (**д-р Ѓорѓи Груевски**).....450-469

ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Стратегиски пристапи за примена на општествена одговорност на претпријатијата во Република Македонија** од **м-р Татјана Варнер**, пријавена на Економскиот институт во Скопје.....470-476
2. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Економскиот институт во Скопје (**Ивана Колева, Јана Наумовска, Изабела Џеповска, Ѓорѓи Таневски, Гордана Петровска**).....477-478

ИНСТИТУТ ЗА ЗЕМЈОТРЕСНО ИНЖЕНЕРСТВО И ИНЖЕНЕРСКА СЕИЗМОЛОГИЈА

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија во Скопје (**Тони Китановски, Даниел Томиќ, Мирко Димитровски, Горан Сековски, Томи Петровски**).....479

ИНСТИТУТ ЗА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК „КРСТЕ МИСИРКОВ“

1. Реферат за повторен избор на научен советник во ЈНУ Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје (**д-р Гоце Цветановски**).....480-487

ИНСТИТУТ ЗА ФОЛКЛОР „МАРКО ЦЕПЕНКОВ“

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Канон и песна (според примери од Канонот на Лек Дукаѓини)** од м-р **Есмије Весели**, пријавена на Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ во Скопје.....488-494

ИСПРАВКА

На Рефератот за избор на наставник во сите наставно-научни звања по група предмети од наставно-научната област графички комуникации во Институтот за графички комуникации при Архитектонскиот факултет во Скопје, објавен во Билтен на Универзитетот бр. 1154 од 2 октомври 2017 година.

Се врши исправка на текстот на Рефератот за избор на наставник во сите наставно-научни звања по група предмети од наставно-научната област графички комуникации во Институтот за графички комуникации при Архитектонскиот факултет во Скопје, објавен во Билтен на Универзитетот бр. 1154 од 2 октомври 2017 година и тоа:

На страна 12, во Заклучокот, во последниот став, се бришат зборовите:

„ научната област архитектонски конструкции “ и се заменуваат со зборовите:

„ Институтот за графички комуникации“.

Претседател на Рецензентска комисија

Доц. д-р Александар Радевски, с.р.

**ПРЕГЛЕД
НА ОДОБРЕНИ МАГИСТЕРСКИ ТЕМИ НА ГРАДЕЖЕН ФАКУЛТЕТ**

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1	Елизабета Тодорова, дипл.геод.инж.	„Влијание на геометријата врз точноста и доверливоста на геодезските мрежи за посебни намени“,	"The impact of geometry on the accuracy and reliability of geodetic networks for special purposes",	Проф. д-р Лазо Димов	02-2/90-147 од 26-09-2017
2	Бојан Дамчевски, дипл.град.инж.	“Однесување на сидарија зајакната со готов малтер за префугирање”,	"Behavior of masonry reinforced with ready-mix repointing mortar",	Проф. д-р Елена Думова-Јованоска	02-2/90-148 од 26-09-2017
3	Илинка Софрониска, дипл.геод.инж.	“Анализа на фактори и кои влијаат во утврдување на пазарната вредност на недвижноста во експропријација условени од аспект на заштитата на јавниот интерес“	"Analysis of factors and affecting the determination of the market value of the real estate in expropriation conditioned by the protection of the public interest"	Проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев,	02-2/90-149 од 26-09-2017

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАУЧНАТА ОБЛАСТ ЕКОНОМСКА ТЕОРИЈА, ПО ПРЕДМЕТОТ ОСНОВИ НА ЕКОНОМИЈАТА И ВО НАУЧНАТА ОБЛАСТ ФИНАНСИИ, ПО ПРЕДМЕТОТ ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ И ПОРТФОЛИО МЕНАЏМЕНТ,

НА ЕКОНОМСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со Одлука на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје бр. 02-1501/3, донесена на седницата одржана на 31.8.2017 година, определени сме за рецензенти за избор на наставник, во сите научни звања, во научната област економска теорија (50300), по предметот Основи на економијата и во научната област финансии (50326), по предметот Хартии од вредност и портфолио менаџмент. По проучувањето на конкурсниот материјал, Комисијата до Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

На распишаниот конкурс од страна на ректорот, по предлог на деканот на Економскиот факултет во Скопје, за избор на наставник во научната област економска теорија, по предметот Основи на економијата и во научната област финансии, по предметот Хартии од вредност и портфолио менаџмент, на Економскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, објавен во дневниот весник „Коха“ на 8.7.2017 година и во дневниот весник „Нова Македонија“ на 11.7.2017 година, се пријавил само кандидатот д-р Владимир Филиповски, досегашен редовен професор по предметите Основи на економијата и Хартии од вредност и портфолио менаџмент на Економскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

I. БИОГРАФИЈА – ПРОФЕСИОНАЛНА/АКАДЕМСКА КАРИЕРА

Д-р Владимир Филиповски е роден на 21. 1. 1963 година во Охрид, Република Македонија. Основно и средно образование завршил во Охрид. Дипломирал на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Економски факултет - Скопје, во декември 1986 година насока: финансиско-сметководствено-банкарска. Магистрирал на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Економски факултет - Скопје, во јули 1991 година, на насоката Економски развој и методи

на економска анализа. Докторирал на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Економски факултет Скопје, на 16.10.2002 година, со одбрана на докторската дисертација со наслов: „Пазарот на капитал и развојот на финансискиот сектор во процесот на економска транзиција“.

Во октомври 1987 се вработил на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Економски факултет - Скопје, како помлад асистент по предметот Политичка економија, а за асистент по истиот предмет прв пат бил избран во 1992 година. Во февруари 2003 година бил избран за доцент на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Економски факултет - Скопје, по предметот Хартии од вредност и портфолио менаџмент. На 28.2.2008 година бил избран за вонреден професор на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Економски факултет - Скопје, по предметите Основи на економијата и Хартии од вредност и портфолио менаџмент. На 28.12.2012 е избран за редовен професор по економски науки на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Економски факултет Скопје, по предметите Основи на економијата и Хартии од вредност и портфолио менаџмент.

Д-р Владимир Филиповски бил член на Сенатот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје во мандатниот период 2012-2016, а исто така, тој е повторно избран за член на Сенатот на УКИМ во тековниот мандатен период до 2020 година.

II. НАСТАВНИ АКТИВНОСТИ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“, ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ - СКОПЈЕ:

Прв циклус студии:

1. основи на економијата
2. хартии од вредност и портфолио менаџмент
3. локални финансии (од учебната 2011/12 заклучно со учебната 2014/15)

Втор циклус студии:

1. портфолио менаџмент
2. меѓународни пазари на капитал и економскиот развој
3. финансиска економетрија
4. избрани проблеми од економијата на јавниот сектор (на Факултетот за електротехника и информатички технологии при УКИМ)
5. методологија на научноистражувачка работа

III. БИБЛИОГРАФИЈА:

1. Филиповски В., (2012), „Финансирање на малите бизниси“, поглавје во монографијата: Проф. д-р Радмил Поленаковиќ, (редактор), *Како до сојсџвен бизнис, Вџоро издание*, Национален центар за развој на иновации и претприемничко учење, Скопје, стр. 211 - 236.

2. Фити Т., Филиповски В., (2012), „Малите и средните претпријатија и претприемништвото – столб на регионалниот развој“, Зборник на трудови под наслов: *Општинскивено-економскиот развој на Република Македонија со посебен осврт врз регионалната комјонентна и пазарот на труд*, по повод 100 години од раѓањето на академик Кирил Миљовски (1912 – 1983), МАНУ, Скопје, стр. 43 -62.
3. Fiti, T., Filipovski, V., (2012), “The Microeconomic Foundations of Entrepreneurship”, in Tipuric, D., Dabic, M., (editors), *Management, Governance, and Entrepreneurship: New Perspectives and Challenges*, Access Press UK, pp. 508 - 521.
4. Filipovski V., (2012), “The Role of Institutional Investors in Corporate Governance and the Case of the Republic of Macedonia”, *Proceedings from the International Conference on Corporate Governance held at the Faculty of Economics-Skopje in November 2012*.
5. Фити Т., Филиповски В., Богоев Ј., Трпески П. (2013), *Потенцијалниот бруто-домашен производ и природната стапка на невработеност*, МАНУ, Центар за стратегиски истражувања, Скопје, стр. 150.
6. Филиповски В., „Задолжителната котација и македонскиот берзански пазар“, *Економија и бизнис*, април 2013, стр. 30 -34 .
7. Filipovski V., Fiti T., (2013), "The sustainability of the public debt in the post crisis period", во Kikerkova I. (Edit.), *Systemic Economic Crisis: Current Issues and Perspectives*, Research Monograph, Ss. Cyril and Methodius in Skopje, Faculty of Economics, Skopje, pp. 237 - 258.
8. Фити, Т., Филиповски, В., Ташевска, Б., (2014), „Како може претприемништвото да придонесе за зголемување на вработеноста на младата популација во Република Македонија?“, Зборник од Советување на тема: *Како до постолема вработливост на студентите и дипломците?*, Центар за стратегиски истражувања на МАНУ и Национален центар за развој на иновации и претприемачко учење, Скопје (14.3.2014), стр. 1 -12.
9. Tevdovski, D., Filipovski, V., Ivanovski, I., (2014), "A Diagnostics Approach to Economic Growth in Small Open Economies: the Case of the Republic of Macedonia", *Review of Economic and Business Studies*, Vol. 7, Issue 1, pp. 47-68.
10. Trpeski, P., Filipovski, V., (2014), “Unemployment and Labour Market in the Post-Great Recession Recovery – The Case of the Republic of Macedonia”, *Economic and Social Development, 8th International Scientific Conference on Economic and Social Development and 4th Eastern European ESD Conference: Building Resilient Economy, Book of Proceedings*, Zagreb, Croatia, Eds: Filipovic I., Kozina G., Galetic F.
11. Филиповски, В., (2014), „Правила наспроти дискреција – фискалните правила во ерата на фискална консолидација“, во Зборникот на трудови со наслов: *Каде е и каде оди модерната макроекономска*

наука – релевантноста на промените за македонската економија, Фити Т. (уредник), МАНУ, Центар за стратешки истражувања, стр. 51 - 56.

12. Fiti, T., Filipovski, V., Antovska, M., Tashevska, B., (2014), "Entrepreneurship, Innovations and Local Economic Development - the Case of the Republic of Macedonia", во *Прилози*, Одделение за општествени науки на МАНУ, *Contributions, Social Sciences Section of MASA*, XLV, 1, 2014, pp. 73-99.
13. Филиповски В., (2014), „Нобелова награда за економија за 2014: Скротување на пазарната моќ – регулациона стратешка игра во услови на асиметрични информации“, *Економија и бизнис*, 30.10.2014, стр. 48 - 51.
14. Филиповски В., Наумовски А. (2014), „Анализа на инструменти со фиксен доход“, во *Прирачник за обука и полагање стипендија за инвестициско советување*, КХВ на РМ, Скопје, стр. 438-486.
15. Филиповски В., (2015), „Нобелова награда за економија 2015: Потрошувачката на домаќинствата помеѓу благосостојбата и сиромаштијата“, *Економија и бизнис*, број 209, ноември 2015, стр. 28 - 31.
16. Fidanoski F., Simeonovski K., Filipovski, V., Jovanovska K., Blazeska S., (2015), "The real effects of Basel III: Where the devils dwell", *Review of Financial Markets*, Issue 8, December, pp. 8-12.
17. Filipovski V., editor of the Proceedings, (2015), "Foreword" to *Economic Recovery in the Post-Crisis Period*, Proceedings from the International Conference held at the Faculty of Economics Skopje 29-30 May, Ss. Cyril and Methodius University, Faculty of Economics Skopje, p. 425.
18. Gockov, G. , Petrevski, G., Filipovski, V., (2016), "Problems and Challenges of Nominal and Real Convergence of the Macedonian Economy on the Road towards EU and EMU", in Fiti, T., et al., (editors), Proceedings from the International Scientific Conference with the title: The Republic of Macedonia on its path towards the European Union (2020) - experiences, challenges and perspectives, Macedonian Academy of Sciences and Arts and Government of the Republic of Macedonia, held on 6th May 2016, Skopje, pp. 167 -186.
19. Filipovski, V., Fiti, T., Trenovski, B., (2016), "Efficiency of the fiscal policy and the fiscal multipliers – the case of the Republic of Macedonia", *Economic Studies Journal*, Economic Research Institute, Bulgarian Academy of Sciences, Vol. 1, pp. 3 - 23.
20. Ziolo, M., Fidanoski, F., Simeonovski, K., Filipovski, V., Jovanovska, K., (2016), "Sustainable finance role in creating conditions for sustainable economic growth and development", in Leal Filho, W., Pociovalisteanu, D.-M., Al-Amin, A. Q. (Eds.), (2016), *Sustainable Economic Development:*

Green Economy and Green Growth, **Springer International Publishing** Switzerland, pp. 187–211.

21. Fidanoski, F., Ziolo, M., Simeonovski, K., Filipovski V., Jovanovska K. (2016), "Sustainability in finance versus sustainable development and growth", Schaltegger, S., (Edit.) *Proceedings of the 20th Conference of the Environmental and Sustainability Management Accounting Network (EMAN)*, Lüneburg, Environmental and Sustainability Management Accounting Network (EMAN) and Centre for Sustainability Management (CSM), pp. 87 - 90, [file:///C:/Users/User/Downloads/20th EMAN conference proceedings-Vo2%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/20th%20EMAN%20conference%20proceedings-Vo2%20(1).pdf).
22. Филиповски, В., (2016), „Нобелова награда за економија 2016: Дизајнирање на економските договори – креирање поттици за ефикасно користење на ресурсите и справување со конфликтите на интереси“, *Економија и бизнис*, бр. 221, ноември 2016, стр. 22 - 25.
23. Филиповски, В., Ивановски, И., (2016), „Проблеми и перспективи на пензиските реформи во Република Македонија“, во *Нови перспективи за економски и социјален развој на Република Македонија*, Фондација „Фридрих Еберт“, Канцеларија Скопје, 123 -149.
24. Узунов, В., Филиповски, В., (2016), „Индустриска политика на Република Македонија“, во: *Нови перспективи за економски и социјален развој на Република Македонија*, Фондација „Фридрих Еберт“, Канцеларија Скопје, 151 -170.
25. Filipovski, V., (2016), "The Fiscal Theory of Price Level: A Theory of Monetary and Fiscal Policy Coordination", *Годишник на Економски факултет - Скопје*, стр. 527 -537.
26. Гоцков, Ѓ., Петревски, Г., Филиповски, В. (2016). „Проблемите и предизвиците на номиналната и реалната конвергенција на македонската економија на патот кон ЕУ и ЕМУ“, во: Прилози од Меѓународната научна конференција: *Република Македонија на патишта кон Европската Унија (2020) - искуства, предизвици, перспективи*, Македонска академија на науките и уметностите и Секретаријат за европски прашања, Влада на Република Македонија, Скопје, стр. 177 - 198.
27. Taki Fiti, Vladimir Filipovski, Marica Antovska, Biljana Tashevska, (2017), "Innovations and Entrepreneurship in the Macedonian Business Sector", *World Review of Entrepreneurship, Management and Sustainable Development: Special Issue on "Entrepreneurship in the Balkans"*, Vol. 13, Nos. 2/3, pp. 194 - 210, <http://www.inderscience.com/jhome.php?jcode=wremsd>.
28. Фити, Т., Петревски, Г., Филиповски, В., Треновски, Б., Ташевска, Б., Трпески, П., Цветкоска, В., Антовска, М., (2017), *Макроекономските ефекти на фискалната политика во Република Македонија*, МАНУ, Скопје, стр. 159.

29. Филиповски, В., (2017), „Вреднувањето на македонските акции“, *Економија и бизнис*, јуни 2017, стр. 22-25.
30. Filipovski, V., Fidanoski, F., (2017), Editorial for the Special Issue on: "Business and Economic Challenges in the Post-Great Recession: Global Economy and Business at a Crossroads", *International Journal of Business and Globalisation*, <http://www.inderscience.com/info/ingeneral/cfp.php?id=3601>.
31. Филиповски, В., Фити, Т., (2017) „Институциите и економскиот раст“, Зборник на трудови од научниот проект на МАНУ и БАН со наслов: *Импликациите од европската должничка криза врз процесите на економската интеграција во Европската Унија*, 2014-2016.
32. Filipovski, V., Trpeski, P., Bogoev, J., (2017), "Business cycle synchronization of a small open EU candidate country's economy with the EU economy", *панаекономикс*, (*panoeconomicus*), (accepted for publication). (Impact factor - 0.412).
33. Filipovski, V., Arsov, S., (2017), "Portfolio Diversification and Liquidity Spillover Opportunities among the Stock Markets of Macedonia, Bulgaria and Croatia", in *Proceedings from International Conference on The Changing Role of Finance in Today's Global Economy*, International Scientific Conference, 55th Anniversary of Postgraduate Program in Monetary Economics, Finance and Banking, Ss. Cyril and Methodius University, Faculty of Economics, Skopje, 16.09.2016, (in print).

IV. ФУНКЦИИ НА УНИВЕРЗИТЕТ И НА ФАКУЛТЕТОТ:

- Член на Сенатот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје од јуни 2012. Тековно го извршува вториот мандат како Сенатор на УКИМ.
- Раководител на втор циклус студии од областа на економскиот развој и меѓународните финансии (од февруари 2016).
- Секретар на втор циклус студии од областа на економскиот развој и меѓународните финансии (до февруари 2016).

V. ПРОЕКТИ:

1. *Пошеницијалниот БДП и природната ситајка на невработеност во Република Македонија*, МАНУ, 2012/2013.
2. *Глобалната економска криза и импликациите врз македонската економија*, МАНУ, 2011/2013.
3. Проект: *FISCAS: Fiscal Accountability, Sustainability and Transparency*. (2015-2016). Носител: Finance Think – Институт за економско истражување и политики, Скопје. Публикација: Како се трошат народните пари? - Анализа на трошоците и придобивките од избрани јавни политики во Македонија (215

стр.). Учество како ментор во подготовка на делот: „Странски директни инвестиции во Македонија: анализа за трошоци и за придобивки на политиката за привлекување на странски директни инвестиции во Република Македонија“. Издавач на публикацијата: Finance Think – Институт за економско истражување и политики, Скопје. Година на издавање: 2016.

4. Проект: *University - Business Cooperation in Europe, Initiative of the European Commission*. Contractor: European Commission, Brussels; Managing Institution: Münster University of Applied Sciences (MUAS), Germany. **2015 - 2016** – UBC State of European University-Business Cooperation (voluntary), European Commission, (Partners: Marina Ranga from Stanford University, Filip Fidanoski from University of Luxembourg and Vladimir Filipovski from Sts. Cyril and Methodius University in Skopje).
5. *Имплицитните од европската должничка криза врз процесите на економската интеграција во Европската Унија*, раководители: Таки Фити, Митко Димитров, Скопје, МАНУ, Софија, Институт за економски истражувања при БАН, 2014-2016 (научен проект меѓу МАНУ и БАН).

VI. НАСТАВНИ АКТИВНОСТИ НАДВОР ОД ЕКОНОМСКИОТ ФАКУЛТЕТ - СКОПЈЕ

1. Предавања од втор циклус студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Факултет за електротехнички и информациски технологии, по предметот Избрани проблеми од економијата на јавниот сектор.

VII. КОНФЕРЕНЦИИ, СЕМИНАРИ, РАБОТИЛНИЦИ

1. *Future of Business and Finance: Challenges and Prospects after the Crisis*, International Scientific Conference, University of Szczecin, Faculty of Management and Economics of Services, Szczecin, Poland, 14.12. - 15.12.2016; “Stock market efficiency in South Eastern Europe: Testing return predictability and presence of calendar effects”, PP Presentation of the paper co-authored by Filipovski, Vladimir, Tevdovski, Dragan.
2. *The Changing Role of Finance in Today's Global Economy*, International Scientific Conference, 55th Anniversary of Postgraduate Program in Monetary Economics, Finance and Banking, Ss. Cyril and Methodius University, Faculty of Economics, Skopje, 16.09.2016. PP presentation: co-presenter of the paper on “Portfolio diversification and liquidity spillover opportunities among the stock markets of Macedonia, Bulgaria and Croatia”.
3. *Economic Recovery in the Post-Crisis Period*, International Scientific Conference, Ss. Cyril and Methodius University, Faculty of Economics,

- Skopje, 29. 05. - 30. 05. 2015. "Macroeconomic Challenges in the Post-Crisis Era", PP Presentation.
4. *Systemic Economic Crisis: Current Issues and Perspectives*, International Conference of ASECU network, Ss. Cyril and Methodius University, Faculty of Economics, Skopje, 30. 05. - 31. 05. 2013. "The sustainability of the public debt in the post crisis period", PP Presentation of the Conference paper co-authored by Filipovski Vladimir and Fiti Taki.
 5. *Република Македонија на нејзиниот пати кон Европската Унија (2020) – искуства, предизвици и перспективи*, Научна конференција организирана од СЕП при Владата на РМ и МАНУ, Скопје, 6 мај 2016. Модератор на подрачјето со наслов: "Развојните аспекти на патот кон пазарна економија и забрзан раст".
 6. Тркалезна маса на тема: „Каде е и каде оди модерната макроекономска наука – релевантноста на промените за македонската економија“, учество со дискусија, МАНУ, Скопје, 12 декември 2013.
 7. *Конференција на македонскиот пазар на хартии од вредност 2013*, конференција во организација на Македонската берза АД Скопје, Комисијата за хартии од вредност на РМ и Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје, учество со презентација и водење на панел дискусија, Скопје, 9.5.2013, Презентација со наслов: *Македонскиот берзански пазар – што се случува а што би сакале да се случува.*
 8. Предавање за придонесот на добитниците на Нобеловата награда по економија за 2013 година, УКИМ, Економски факултет - Скопје, 14.11.2013. Презентација со наслов: *Нобелова награда за економија 2013: Цение на финансиските средства: рационална ирационалност или чиста шпекулација?*
 9. Предавање за придонесот на добитниците на Нобеловата награда по економија за 2016 година, УКИМ, Економски факултет Скопје, 17.11.2016. Презентација со наслов: *Нобелова награда за економија 2016: Дизајнирање на економските договори – креирање политики за ефикасно корисење на ресурсите и справување со конфликтите на интереси.*

VII. ЧЛЕНСТВО ВО НАУЧНИ, ОРГАНИЗАЦИОНИ И РЕДАКЦИСКИ ОДБОРИ НА МЕЃУНАРОДНИ КОНФЕРЕНЦИИ:

НАУЧЕН ОДБОР:

1. *Economic Recovery in the Post-Crisis Period*, International Scientific Conference, Ss. Cyril and Methodius University, Faculty of Economics, Skopje, 29. 05. - 30. 05. 2015.

2. Советување на тема: *Како да ја зголеми вработливоста на студентите и дипломците?*, Центар за стратегиски истражувања на МАНУ и Национален центар за развој на иновации и претприемачко учење, Скопје, 14.03.2014.

ПРОГРАМСКИ КОМИТЕТ:

1. *Challenges Of Europe: Growth, Competitiveness And Inequality*, University of Split, Faculty of Economics, Split, Croatia, May 27. – 29. 2015,
<http://conference.efst.hr/proceedings/ElevnthInternationalConferenceChallengesOfEurope-ConferenceProceedings-bookmarked.pdf>

ОРГАНИЗАЦИСКИ ОДБОР:

1. *Future of Business and Finance: Challenges and Prospects after the Crisis*, International Scientific Conference, University of Szczecin, Faculty of Management and Economics of Services, Szczecin, Poland, 14.12. - 15.12.2016.

2. *The Changing Role of Finance in Today's Global Economy*, International Scientific Conference, 55th Anniversary of Postgraduate Program in Monetary Economics, Finance and Banking, Ss. Cyril and Methodius University, Faculty of Economics, Skopje, 16.09.2016.

3. *Economic Recovery in the Post-Crisis Period*, International Scientific Conference, Ss. Cyril and Methodius University, Faculty of Economics, Skopje, 29. 05. - 30. 05. 2015.

4. Советување на тема: *Како да ја зголеми вработливоста на студентите и дипломците?*, Центар за стратегиски истражувања на МАНУ и Национален центар за развој на иновации и претприемачко учење, Скопје, 14.03.2014.

УРЕДНИК НА МЕЃУНАРОДНО НАУЧНО СПИСАНИЕ:

Гостин – коуредник (Guest co-editor) на специјално издание на меѓународното научно списание: *International Journal of Business and Globalisation*, специјално издание под наслов: "Business and Economic Challenges in the Post-Great Recession: Global Economy and Business at a Crossroads".

VIII. МЕНТОРСТВА НА ДОКТОРСКИ ДИСЕРТАЦИИ И НА МАГИСТЕРСКИ ТРУДОВИ

- Ментор на 2 одбранети докторски дисертации.
- Ментор на 18 одбранети магистерски трудови.
- Ментор на 3 пријавени докторски дисертации.
- Ментор на 59 одбранети дипломски трудови.

IX. ЧЛЕН ВО КОМИСИИ ЗА ОЦЕНКА И ОДБРАНА НА ДОКТОРСКИ ДИСЕРТАЦИИ И МАГИСТЕРСКИ ТРУДОВИ

- Член во комисији за оцена и одбрана на 23 докторски дисертации.
- Член во комисији за оцена и одбрана на 54 магистерски трудови.

- **РЕЦЕНЗЕНТ** на научна студија: *Влијанието на финансиската криза врз нефункционалните кредити и задолженоста на компаниите и граѓаните во Република Македонија*, Студија на Економскиот институт при УКИМ, 2015.

X. ЧЛЕН НА КОМИСИИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА:

- 2 комисии за избор во звањето редовен професор
- 2 комисии за избор во звањето вонреден професор
- 4 комисии за избор во звањето доцент

XI. АНГАЖМАНИ ВО ИНСТИТУЦИИ ОД ЈАВЕН И ПРИВАТЕН СЕКТОР

- Член на Надзорен одбор на Стопанска банка АД Скопје од 2016 до денес.
- Член на Одборот за ревизија при Стопанска банка АД Скопје до 2016.

XII. КОМИСИИ НА ЕКОНОМСКИОТ ФАКУЛТЕТ СКОПЈЕ

- Комисија за издавачка дејност

РЕЗУЛТАТИ ОД САМОЕВАЛУАЦИЈАТА

Од аспект на процесот на самоевалуација, во продолжение се презентирани резултатите од спроведените анкети на студентите за односот кон наставата на проф. д-р Владимир Филиповски, во периодот на учебните 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015, 2015/2016 и 2016/2017. Врз основа на прегледот презентираан подолу, просечниот резултат од сите предмети за сите пет учебни години изнесува 9,04. Просечниот резултат без доверениот предмет Локални финансии изнесува 9,08.

Преглед на резултатите од спроведените анкети на студентите за односот кон наставата на наставникот проф. д-р Владимир Филиповски

Наставен предмет	Учебна 2012/2013	Учебна 2013/2014	Учебна 2014/2015	Учебна 2015/2016	Учебна 2016/2017
Основи на економијата	8,94	9,66	9,34	9,27	9,68
Хартии од вредност и портфолио менаџмент	8,67	8,44	8,37	9,53	8,94
Локални финансии*	8,77	9,13	8,82	Друг наставник е	Друг наставник е

				координатор на тимот	координатор на тимот

*Проф. д-р Владимир Филиповски беше координатор на предметот Локални финансии, како доверен предмет, во учебните 2012/2013, 2013/2014 и 2014/2015. Од учебната 2015/2016, координатор на тимот е доц. д-р Сузана Макрешанска, како избран наставник по предметот.

ОСВРТИ ВРЗ ТРУДОВИТЕ НА КАНДИДАТОТ

Во продолжение на овој Извештај, ќе презентираме кратки осврти на селектирани позначајни трудови, во кои како автор се појавува кандидатот д-р Владимир Филиповски.

Filipovski, V., Fiti, T., Trenovski, B., (2016), “Efficiency of the fiscal policy and the fiscal multipliers – the case of the Republic of Macedonia”, *Economic Studies Journal*, Economic Research Institute, Bulgarian Academy of Sciences, Vol. 1, pp. 3 – 23, (база SCOPUS).

Овој труд на Филиповски, Фити и Треновски има две цели: прво, анализа на релевантноста на концептот на фискални мултипликатори како концепт кој се користи за оценување на ефикасноста на фискалната политика генерално, и второ, примена на тој концепт за емпириска анализа на ефикасноста на фискалната политика во случајот на Република Македонија во периодот 2000 -2012, т.е. период кој ги опфаќа годините пред глобалната финансиска криза 2007-2009, но и годините во кои фискалната политика спроведува конрациклични мерки со цел справување со рецесивните тенденции во посткризниот период. Емпиriskите анализи во трудот, кои вклучуваат примена на векторска авторегресиона анализа (VAR analysis) укажуваат на неколку интересни заклучоци: прво, фискалните мултипликатори за јавните расходи во РМ во овој период покажуваат многу ниски, па дури и негативни големини, што укажува на тоа дека при неповолна структура на јавните расходи (големо учество на тековните во однос на капиталните расходи), политиката на фискални стимули произведува многу слаби, па дури и негативни ефекти во однос на растот на БДП, најверојатно поврзано со високите опортунитетни трошоци на порастот на тековните издатоци во форма на пропуштени јавни инвестициски издатоци; второ, даночните реформи, како воведување на рамен данок и намалување на даночната стапка на даноците на персонален доход и на корпоративна добивка, а кои доведуваат до пораст на јавните приходи (во смисла на supply-side политики), всушност покажуваат позитивни фискални мултипликатори, најверојатно поради позитивни ефекти врз поттиците на економските субјекти за работа и инвестирање, врз редуцирањето на неформалната економија и намалувањето на јазот помеѓу бруто и нето трошокот на трудот за компаниите.

Filipovski, V., Trpeski, P., Bogoev, J., (2017), “Business cycle synchronization of a small open EU candidate country’s economy with

the EU economy”, *panoeconomicus*, (*panoeconomicus*), (accepted for publication). (Impact factor: 0.412).

Трудот на Филиповски, Трпески и Богоев претставува комплексна економетриска анализа на бизнис-циклусот на македонската економија, како мала, отворена економија, чии флуктуации во нивото на економската активност се нужно поврзани со флуктуациите во економската активност на Европската Унија. Во првиот дел од трудот е направена економетриска анализа на движењето на производниот јаз (разлика помеѓу фактичкиот и потенцијалниот БДП) на РМ во периодот 1997K1-2012K2. Тука се користени Hodrick-Prescott-овиот тест и асиметричниот Cristiano-Fitzgerald-ов тест, како линеарни статистички методи и Markov-switching-методот, како нелинеарен статистички метод. Во вториот дел од трудот е анализиран степенот на синхронизираност на бизнис-циклусот на македонската економија со бизнис-циклусот на економијата на ЕУ како целина. Тука се користени векторскиот авторегресионен модел со праг (Threshold Autoregressive Method (TAR)) за оценка на асиметричното приспособување на македонската економија на експанзиите/контракциите на европската економија, и векторскиот авторегресионен модел (VAR) за оценка на кумулативна функција на реакција на импулсот (cumulative impulse response function) на домашната економска активност на шоките на странската (европската) економска активност. Резултатите на анализите во трудот покажуваат дека: (1) постои висок степен на синхронизација на македонскиот бизнис-циклус со бизнис-циклусот на економијата на ЕУ; (2) постои брза, скоро инстантна трансмисија, со голема магнитуда, на шоките во економијата на Евро-зоната во македонската економија; (3) влијанието (импактот) на контракцијата на економијата (т.е. рецесијата) на Евро-зоната врз македонската економија е релативно помало по јачина во споредба со влијанието на експанзијата на економската активност во Евро-зоната врз македонската економија.

Fiti, T., Filipovski, V., Antovska, M., Tashevsk, B., (2017), “Innovations and Entrepreneurship in the Macedonian Business Sector”, *World Review of Entrepreneurship, Management and Sustainable Development: Special Issue on "Entrepreneurship in the Balkans"*, Vol. 13, Nos. 2/3, (база SCOPUS).

Трудот на Фити, Филиповски, Антоvsка и Ташевска најпрво ја прикажува централната улога на претприемништвото како движечка сила за динамизмот и растот на модерните економии. Потоа се анализирани заедничките фактори кои придонесуваат за ниското ниво на иновативна активност во земјите на Западен Балкан и како тие фактори го лимитираат нивото и квалитетот на иновативна активност во Република Македонија. При тоа, како ограничувачки фактори за иновативната активност во Република Македонија се идентификувани следниве: (1) ниското ниво на инвестиции во истражување и развој (R&D investment) генерално, но и посебно ниското учество на приватниот бизнис-сектор во таквите инвестиции; (2) деловната клима која не креира доволно пазарен конкурентски притисок врз фирмите за да иновираат и која остава голем простор за инволвирање на политиката

во бизнис секторот. Врз основа на анализата во трудот, авторите даваат препораки за подобрување на состојбата со иновациите во РМ, кои се однесуваат на: а) подобрување на координацијата помеѓу релевантните министерства и државни агенции кои работат на поддршка на секторот на мали и средни претпријатија, и б) интензивирање на соработката помеѓу бизнис-секторот и научната заедница и образовниот систем.

Tevdovski, D., Filipovski, V., Ivanovski, I., (2014), "A Diagnostics Approach to Economic Growth in Small Open Economies: the Case of the Republic of Macedonia", *Review of Economic and Business Studies*, Vol. 7, Issue 1, pp. 47-68.

Во овој труд се анализирани клучните, решавачки (binding) ограничувања за побрз економски раст во Република Македонија. За таа цел е применета методолошката рамка на т.н. *gujaīnosīika na pasīoiī*, промовирана од Hausmann, R., D. Rodrick (2005), ("Self-Discovery in a Development Strategy for El Salvador." *Economía - Journal of the Latin American and Caribbean Economic Association*, Vol. 6, No. 1, pp. 45-101). Споредбената анализа со земјите од регионот за периодот 2004-2011 индицира дека клучно ограничување на економскиот раст во Република Македонија претставува релативно ниската стапка на приватни инвестиции. Истражувањето на причините за ниските инвестиции води кон една група на фактори поврзани со правната и регулаторна рамка за водење на бизнисот во РМ. Големата правна несигурност предизвикана од пречестото менување на релевантните закони, а уште повеќе, политичките влијанија врз правосудниот систем и врз регулаторните институции при спроведувањето на законите, претставуваат важни фактори кои негативно влијаат врз поттиците на економските субјекти и водат кон дисторзија на фер пазарната конкуренција во економијата. Всушност, политичките влијанија го доведуваат во прашање кредибилитетот на институциите кои се вклучени во одржување на услови за нормално функционирање на пазарната економија. Оттука, авторите препорачуваат суштински реформи во законската и институционална рамка за водење на бизнис која би обезбедила поттик за зголемена инвестициона активност во приватниот сектор, со што би се оствариле повисоки стапки на економски раст, што понатаму значи отворање нови работни места, намалување на невработеноста, како и решавање на проблемот на сиромаштијата.

Trpeski, P., Filipovski, V., (2014), "Unemployment and Labour Market in the Post-Great Recession Recovery – The Case of the Republic of Macedonia", *Economic and Social Development, 8th International Scientific Conference on Economic and Social Development and 4th Eastern European ESD Conference: Building Resilient Economy, Book of Proceedings, Zagreb, Croatia*, Eds: Filipovic I., Kozina G., Galetic F.. Во овој труд, Трпески и Филиповски ги анализираат стапките на невработеност и на вработеност во Република Македонија во споредба со просекот за ЕУ28 и со некои од земјите во Југоисточна Европа, во периодот на Големата рецесија 2007-2009 и пострецесиониот период. Анализата покажува дека движењето на стапката на невработеност во РМ во овој период е во спротивна насока во однос на споредбените земји, во смисла дека во

период на рецесија и пострецесионо споро закрепнување, стапката на невработеност во РМ покажува постојан тренд на опаѓање. Понатаму, авторите вклучуваат економетриска (регресиона) анализа на следниве соодноси: а) растот на БДП и промените на стапката на невработеност (своевидно тестирање на т.н. Окунов закон); б) промените во стапката на вработеност и стапката на раст на продуктивноста на трудот; в) промените на стапката на раст на продуктивноста на трудот и промените на просечната реална плата во РМ. Заклучоците на анализите во трудот упатуваат на тоа дека основните причини за сè уште релативно високата стапка на невработеност во РМ се од структурен, долгорочен карактер. Исто така, значајно е влијанието на институционалните фактори на пазарот на трудот, во смисла на недоволната флексибилност на пазарот на трудот, како и постоењето на некои нестандартни решенија за вработувањата во јавниот сектор.

Филиповски, В., Фити, Т., (2017) „Институциите и економскиот раст“, Зборник на трудови од научниот проект на МАНУ и БАН со наслов: *Импликациите од европската должничка криза врз процесите на економската интеграција во Европската Унија, 2014-2016.*

Овој труд на Филиповски и Фити претставува анализа на квалитетот на економските институции, како значаен фактор за динамиката и квалитетот на економскиот раст. Најпрво е презентирана систематизацијата на економските институции според функциите кои тие ги обезбедуваат во рамките на економскиот систем на една земја. Тука е посочена следнава класификација (Rodrik and Subramanian 2003): институции кои ги креираат пазарите, институции кои ги регулираат пазарите, институции кои ги стабилизираат пазарите и институции кои обезбедуваат легитимитет на пазарите. Потоа, теоретски е анализиран „трансмисиониот механизам“ на квалитетот со кој институциите ги извршуваат своите функции и економскиот раст и развој. Во емпирискиот дел од трудот се користени статистички податоци од една поширока група на студии и извештаи кои се обидуваат да ги квантифицираат различните димензии на квалитетот на економските институции. Тука се користени податоците кои се однесуваат за РМ и за споредливи земји (Бугарија, Хрватска), од следниве публикации: World Governance Indicators на Светската банка, EBRD Transition Indicators на Европската банка за обнова и развој, Doing Business Report на Светската банка и годишните извештаи на Европската комисија за РМ. Анализата на податоците укажува на тоа дека во последните десетина години во РМ се направени одредени законски и институционални реформи во економскиот систем, сепак постои одреден јаз помеѓу формалноправните (номиналните) подобрувања на институционалната рамка и она што значи суштински квалитет, т.е. транспарентноста, отчетноста, непристрасноста, одговорноста и кредибилитетот на економските институции во РМ.

Фити, Т., Петревски, Г., Филиповски, В., Треновски, Б., Ташевска, Б., Трпески, П., Цветкоска, В., Антоvsка, М., (2017),

Макроекономските ефекти на фискалната политика во Република Македонија, МАНУ, Скопје, стр. 159.

Научната студија на истражувачкиот тим: Фити, Петревски, Филиповски, Треновски, Ташевска, Трпески, Цветкоска и Антоуска, претставува една продлабочена научна анализа на ефектите на фискалната политика врз макроекономијата на РМ. Студијата е структурирана во три дела: првиот дел е посветен на концептот на фискалните мултипликатори, вториот дел го анализира одговорот на фискалната политика во услови на глобална финансиска и економска криза во РМ, додека третиот дел претставува квантитативна, т.е. економетриска анализа на ефектите на фискалната политика, преку проценки на фискалните мултипликатори. Сублимирано, заклучоците од анализите во оваа студија укажуваат на следното: фискалните мултипликатори се комплексна и контроверзна тема, како во макроекономската теорија, така и во емпириските макроекономски истражувања, но, сепак, тие се корисен концепт со кој може да оцни ефикасноста на фискалната политика; профилот на фискалната политика на РМ доживеа промена во годините после финансиската криза и Големата рецесија (2007-2009) во насока на зголемување на фискалните дефицити и нивото на јавниот долг – иако тоа значеше фискална експанзија со цел антирецесионо стимулирање на агрегатната побарувачка, сепак, ефектите на ваквата промена на политиката беа генерално скромни, во одредена мера и поради профилот на монетарната политика чија рамка беше дефинирана со режимот на фиксен девизен курс; економетриските анализи со помош на VAR-моделите покажуваат дека генерално фискалните мултипликатори на различните фискални варијабли и во различни потпериоди се прилично ниски, во некои случаи дури се и негативни; исто така, фискалните мултипликатори на капиталните расходи се ниски, некогаш дури и негативни, што укажува на неповолната структура во рамките на оваа категорија на јавни расходи, т.е. на нивната ниска продуктивност и слабостите во управувањето со јавните инвестициони проекти.

ОПШТА ОЦЕНКА И ПРЕДЛОГ

Поаѓајќи од презентираните резултати во наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, Рецензентската комисија дојде до следните резимирани оценки за работата, способностите и квалитетите на д-р Владимир Филиповски, кандидат за избор на наставник од областа на економската теорија, по предметот Основи на економијата, и од областа на финансии, по предметот Хартии од вредност и портфолио менаџмент, на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Економски факултет - Скопје:

Прво, кандидатот д-р Владимир Филиповски постигнал одлични резултати во наставно-образовниот процес. Како реномиран професор на

Економскиот факултет во Скопје, тој, со голема посветеност и напорна работа, успешно ги води научните дисциплини основи на економијата и хартии од вредност и портфолио менаџмент. Неспорен е неговиот ангажман во континуираното модернизирање на наставните програми и содржини на предметите на кои конкурира за избор (повторен избор) во највисокото звање, т.е. во звањето редовен професор. Неспорен е и придонесот на професорот Филиповски во конципирањето и развојот на научната дисциплина локални финансии, првпат воведена на Економскиот факултет во учебната 2010/2011 година, којашто тој успешно ја водеше сè до изборот на наставник по овој предмет во учебната 2015/2016 година. Кандидатот проф. Филиповски активно и успешно партиципира и во изведувањето на наставата на постдипломските студии на Економскиот факултет во Скопје по предметите: Меѓународните пазари на капитал и економскиот развој, Портфолио менаџмент, Финансиска економетрија и Методологија на научноистражувачката работа. Исто така, кандидатот учествувал и во изведувањето на наставата и испитите на вториот циклус студии на Факултетот за електротехнички и информациски технологии при УКИМ, каде што заедно со проф. Таки Фити го водеа предметот Избрани проблеми од економијата на јавниот сектор.

Неговиот пример недвосмислено потврдува дека единствено интегрираноста на образовниот процес со научноистражувачката работа даваат синергетски ефект и резултираат во квалитативно подобрување на наставната дејност на универзитетските професори.

Вшоро, кандидатот д-р Владимир Филиповски има постигнато натпросечни резултати и во научноистражувачката дејност. Неговиот научноистражувачки интерес опфаќа широк спектар на теми од финансии (посебно пазарите на хартии од вредност), современата микроекономија и современата макроекономија, а неговите трудови содржат квалитетни анализи и евидентни, особени, научно-стручни придонеси во истражуваната проблематика. Од презентираната документација во пријавата за конкурсот може да се констатира дека кандидатот проф. д-р Владимир Филиповски, во релеватниот извештаен период, благодарение на континуираниот и систематски научноистражувачки напор, учествувал во подготовката и објавувањето (самостојно или во коавторство) на поголем број научни и стручни трудови (статии, книги, научни студии и др.): вкупно 33 библиографски единици (од кои 2 во печат), од кои 17 се публикувани на англиски јазик. Објавил статии во едно списание со фактор на влијание и во две списанија референцирани во базата SCOPUS. Кандидатот проф. д-р Владимир Филиповски учествува со свои трудови на голем број конференции, семинари, советувања и тркалезни маси, во земјата и во странство. Посебно треба да се истакне дека тој, во периодот по првиот избор за редовен професор до денес, учествувал на вкупно 6 научни конференции, од кои 5 се меѓународни. Филиповски, како реномиран професор и истражувач, покануван е да партиципира како член на научни одбори, програмски комитети и организациски одбори на меѓународни конференции. Тој, исто

така, е поканет како гостин-коуредник на специјално издание на меѓународното списание *International Journal of Business and Globalisation*.

Професорот Филиповски активно, систематски и ревносно ги следи промените и најновите сознанија во светската економска наука, во домените кои се предмет на неговиот научен интерес. Ваквиот ангажман резултира со висок квалитет на неговите научни и стручни трудови, препознатлив не само во земјата, туку и пошироко, за што говорат и неговите бројни учества со свои трудови на меѓународни научни собири. Тоа потврдува дека меѓународната димензија во неговата научноистражувачка работа, со тек на време, станува се' понагласена. Исто така, може да се посочи дека професорот Филиповски е еден од најангажираните соработници на Центарот за стратески истражувања на МАНУ.

Третио, кандидатот д-р Владимир Филиповски остварил и значајна стручно-апликативна дејност. Своите богати научни и стручни знаења ги аплицирал во публикации поврзани со прашања од практиката, како на пример: прирачник за обуки за инвестициски советници, стручна книга за перспективите за економски и социјален развој на Република Македонија и сл. Кандидатот е ангажиран и во областа на едукација за претприемаштво, преку Националниот центар за развој на иновации и претприемачко учење и Центарот за стратески истражувања на МАНУ, што е во согласност и со настојувањето да се засили и иновативната дејност на универзитетите. Во овој контекст, д-р Владимир Филиповски членува и во органи на управување на институции од приватниот деловен сектор. Исто така, тој во два мандата е член на Универзитетскиот сенат на УКИМ.

Четиришо, Комисијата со задоволство констатира дека работејќи со особена посветеност и со интензитет кој не намалува, туку, напротив, се засилува онака како што кандидатот напредува кон повисоки наставно-научни звања, кандидатот проф. д-р Владимир Филиповски постигна натпросечни резултати истовремено во наставно-образовната, научноистражувачката и во стручно-апликативната дејност. Овие констатации се потврдуваат и со мошне високиот број на поени кои кандидатот ги остварил при вреднувањето (оценувањето) на неговите ангажмани – тој остварил вкупно 284,2 поени по трите основи на вреднување, што е прикажано во образецот од Анекс 2, кој е составен дел од овој Извештај.

Врз основа на сè што е погоре презентирано за способностите, квалитетите и постигнатите резултати во наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, Рецензентската комисија има особено задоволство и чест да му предложи на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, **да го избере д-р Владимир Филиповски за наставник во научната област економска теорија (50300), во предметот Основи на економијата и во научната област финансии (50326), во предметот Хартии од вредности и**

портфолио менаџмент, во звање на редовен професор (повишен избор).

Рецензентска комисија

Акад. д-р Таки Фити
с.р.

Проф. д-р Михаил Петковски
с.р.

Проф. д-р Методија Несторовски
с.р.

АНЕКС 2

ОБРАЗЕЦ

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: д-р Владимир Филиповски

**Институција: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје,
Економски факултет - Скопје**

Научни области: економска теорија и финансии

**Предмети: Основи на економијата и Хартии од вредност и
портфолио менаџмент**

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. Број	Назив на активноста:	Поени
1.	Одржување на настава - од прв циклус студии: Основи на економијата $(6*15*0,04*5 = 18,0)$ Хартии од вредност и портфолио менаџмент $(6*15*0,04*5 = 18,0)$ Локални финансии $(4*15*0,04*3 = 7,2)$ - од втор циклус студии: Портфолио менаџмент $(1*15*0,05*5 = 3,75)$ Финансиска економетрија $(1*15*0,05*5 = 3,75)$ Меѓународните пазари на капитал и економскиот развој $(1*15*0,05*5 = 3,75)$ Избрани проблеми од економијата на јавниот сектор $(0,5*15*0,05*2 = 0,75)$	55,20
2.	Консултации со студенти - Основи на економијата $(5*250*0,002 = 2,5 \text{ поени})$ - Хартии од вредност и портфолио менаџмент $(5*150*0,002 = 1,5 \text{ поени})$ - Локални финансии $(2*150*0,002 = 0,6 \text{ поени})$	4,60
3.	Ментор на дипломска работа $(59*0,2 = 11,8)$	11,8
4.	Член на комисија за оценка или одбрана на докторат $(23*0,5 = 11,5)$	11,5

5.	Член на комисија за оценка или одбрана на магистратура (54*0,3 = 16,2)	16,2
6.	Член на комисија за оценка или одбрана на дипломска работа (100*0,1 = 7,0)	10,0
7.	Интерна скрипта од предавања по предмет Хартии од вредност и портфолио менаџмент (4,0*1 = 4,0)	4,0
8.	Научно-популарна или научно-историска статија во стручно-методско списание 1. Филиповски В., (2013), „Задолжителната котација и македонскиот берзански пазар“, <i>Економија и бизнис</i>, април 2013, стр. 30 -34 . 2. Филиповски В., (2014), „Нобелова награда за економија за 2014: Скротување на пазарната моќ – регулациска стратешка игра во услови на асиметрични информации“, <i>Економија и бизнис</i>, 30.10.2014, стр. 48 - 51. 3. Филиповски В., (2015), „Нобелова награда за економија 2015: Потрошувачката на домаќинствата помеѓу благосостојбата и сиромаштијата“, <i>Економија и бизнис</i>, број 209, ноември 2015, стр. 28 -31. 4. Филиповски, В., (2016), „Нобелова награда за економија 2016: Дизајнирање на економските договори – креирање поттици за ефикасно користење на ресурсите и справување со конфликтите на интереси“, <i>Економија и бизнис</i>, бр. 221, ноември 2016, стр. 22 - 25. 5. Филиповски, В., (2017), „Вреднувањето на македонските акции“, <i>Економија и бизнис</i>, јуни 2017, стр. 22-25. (5*1 = 5)	5,0
9.	Пакет материјали за одреден предмет - Меѓународните пазари на капитал и економскиот развој - Методологија на научно истражувачка работа (2*1 = 2,0)	2,0
	ВКУПНО	120,3

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Ментор на докторска дисертација (2*3 = 6,0)	6,0
2.	Ментор на магистерска работа (18*1 = 18,0)	18,0
3.	Учесник во национален научен проект - Пошвенцијалниот БДП и природната ситајка на невработеност во Република Македонија, МАНУ, 2012/2013. - Глобалната економска криза и импликациите врз македонската економија, МАНУ, 2011/2013. - Проект: <i>FISCAS: Fiscal Accountability, Sustainability and Transparency</i>. (2015-2016). Носител: Finance Think – Институт за економско истражување и политики, Скопје. Публикација: <i>Како се прошаат народните пари? - Анализа на трошоците и придобивките од избрани јавни политики во Македонија</i> (215 стр.). Учество како ментор во подготовка на делот: „Странски директни инвестиции во Македонија: анализа за трошоци и за придобивки на политиката за привлекување на странски директни инвестиции во Република Македонија“. Издавач на публикацијата: Finance Think – Институт за економско истражување и политики, Скопје. Година на издавање: 2016. - <i>Фискални мултипликатори – случајот на Република Македонија</i> – проект на Центар за стратески истражувања при МАНУ, 2013-2016 (4*3 = 12,0)	12,0
4.	Учесник во меѓународен научен проект - Проект: University - Business Cooperation in Europe, Initiative of the European Commission. Contractor: European Commission, Brussels; Managing Institution: Münster University of Applied Sciences (MUAS), Germany. 2015 - 2016 – UBC State of European University-Business Cooperation (voluntary), European Commission, (Partners: Marina Ranga from Stanford University, Filip Fidanoski from University of Luxembourg and Vladimir Filipovski from Sts. Cyril and Methodius University in Skopje). - Импикациите од европската должничка криза врз процесите на економската интеграција во Европската Унија, раководители: академик Таки Фити, МАНУ и Митко Димитров,	10,0

	Институт за економски истражувања при БАН, 2014-2016 (научен проект меѓу МАНУ и БАН). (2*5 = 10,0)	
5.	Монографија - Фити, Т., Петревски, Г., Филиповски, В., Треновски, Б., Ташевска, Б., Трпески, П., Цветкоска, В., Антоvsка, М., (2017), <i>Макроекономските ефекти на фискалната политика во Република Македонија</i>, МАНУ, Скопје, стр. 159 (8*0,6 = 4,8) - Фити Т., Филиповски В., Богоев Ј., Трпески П., (2013), <i>Потенцијалниот бруто-домашен производ и природната стапка на невработеност</i>, МАНУ, Центар за стратески истражувања, Скопје, стр. 150. (8*0,8 = 6,4)	11,2
6.	Монографија објавена во странство - Ziolo, M., Fidanoski, F., Simeonovski, K., Filipovski, V., Jovanovska, K., (2016), "Sustainable finance role in creating conditions for sustainable economic growth and development", in Leal Filho, W., Pociovalisteanu, D.-M., Al-Amin, A. Q. (Eds.), (2016), <i>Sustainable Economic Development: Green Economy and Green Growth</i>, Springer International Publishing Switzerland, pp. 187–211. (12*0,6 = 7,2) - Fiti, T., Filipovski, V., (2012), "The Microeconomic Foundations of Entrepreneurship", in Tipuric, D., Dabic, M., (editors), <i>Management, Governance, and Entrepreneurship: New Perspectives and Challenges</i>, Access Press UK, pp. 508 - 521 (12*0,9 = 10,8)	18,0
7.	Дел од монографија - Филиповски В., (2012), „Финансирање на малите бизниси“, поглавје во монографијата: Проф. д-р Радмил Поленаковиќ, (редактор), <i>Како до сојсствен бизнис, Вџоро издание</i>, Национален центар за развој на иновации и претприемничко учење, Скопје, стр. 211 - 236 (4 * 1 = 4,0) - Filipovski V., Fiti T., (2013), "The sustainability of the public debt in the post crisis period", во Kikerkova I. (Edit.), <i>Systemic Economic Crisis: Current Issues and Perspectives</i>, Research	7,6

	Monograph, Ss. Cyril and Methodius in Skopje, Faculty of Economics, Skopje, pp. 237 - 258. (4*0,9 = 3,6)	
8.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание - Fiti, T., Filipovski, V., Antovska, M., Tashevska, B., (2014), "Entrepreneurship, Innovations and Local Economic Development – the Case of the Republic of Macedonia", во <i>Прилози</i>, Одделение за општествени науки на МАНУ, <i>Contributions</i>, Social Sciences Section of MASA, XLV, 1, 2014, pp. 73-99. (4*0,6 = 2,4)	2,4
9.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор - Filipovski, V., Trpeski, P., Bogoev, J., (2017), "Business cycle synchronization of a small open EU candidate country's economy with the EU economy", <i>panoeconomicus</i>, (<i>panoeconomicus</i>), (accepted for publication). (Impact factor - 0.412). (6*0,8+0,41 = 5,21) - Taki Fiti, Vladimir Filipovski, Marica Antovska, Biljana Tashevska, (2017), "Innovations and Entrepreneurship in the Macedonian Business Sector", <i>World Review of Entrepreneurship, Management and Sustainable Development: Special Issue on "Entrepreneurship in the Balkans"</i>, Vol. 13, Nos. 2/3, pp. 194 - 210, (6*0,6 = 3,6) - Tevdovski, D., Filipovski, V., Ivanovski, I., (2014), "A Diagnostics Approach to Economic Growth in Small Open Economies: the Case of the Republic of Macedonia", <i>Review of Economic and Business Studies</i>, Vol. 7, Issue 1, pp. 47-68. (6*0,8 = 4,8)	13,61

10.	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир - Фити Т., Филиповски В., (2012), „Малите и средните претпријатија и претприемништвото – столб на регионалниот развој“, Зборник на трудови под наслов: <i>Ойшѝесѝвено-економскиоѝ развој на Реѝублика Македонија со ѝосебен осврѝ врз реѝионалнаѝа комѝоненѝа и ѝазароѝ на ѝруд</i>, по повод 100 години од раѓањето на академик Кирил Миљовски (1912 – 1983), МАНУ, Скопје, стр. 43 -62. (1*2= 2,0) - Фити, Т., Филиповски, В., Ташевска, Б., (2014), „Како може претприемништвото да придонесе за зголемување на вработеноста на младата популација во Република Македонија?“, Зборник од Советување на тема: <i>Како до ѝоѝолема врабоѝливосѝ на сѝуденѝиѝе и диѝломциѝе?</i>, Центар за стратегиски истражувања на МАНУ и Национален центар за развој на иновации и претприемачко учење, Скопје (14.3.2014), стр. 1 -12. (1*2= 2,0) - Филиповски, В., (2014), „Правила наспроти дискреција – фискалните правила во ерата на фискална консолидација“, во Зборникот на трудови со наслов: <i>Каде е и каде оди модерната макроекономска наука – релеванѝносѝа на ѝромениѝе за македонската економија</i>, Фити Т. (уредник), МАНУ, Центар за стратегиски истражувања, стр. 51 - 56. (1*2= 2,0) - Филиповски, В., Фити, Т., (2017) „Институциите и економскиот раст“, Зборник на трудови од научниот проект на МАНУ и БАН со наслов: <i>Имѝликациѝе од европската должничка криза врз ѝроцесиѝе на економската инѝеѝрација во Европската Унија, 2014-2016</i> (во печат). (1*2*0,9 = 1,8)	7,8
11.	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор - Filipovski V., (2012), “The Role of Institutional Investors in Corporate Governance and the Case of the Republic of Macedonia”, Proceedings from the International Conference on Corporate Governance held at the Faculty of Economics-Skopje in November 2012. (3*1 = 3)	9,9

	- Trpeski, P., Filipovski, V., (2014), "Unemployment and Labour Market in the Post-Great Recession Recovery – The Case of the Republic of Macedonia", <i>Economic and Social Development, 8th International Scientific Conference on Economic and Social Development and 4th Eastern European ESD Conference: Building Resilient Economy, Book of Proceedings</i>, Zagreb, Croatia, Eds: Filipovic I., Kozina G., Galetic F. (3*0,9 = 2,7) - Gockov, G. , Petrevski, G., Filipovski, V., (2016), "Problems and Challenges of Nominal and Real Convergence of the Macedonian Economy on the Road towards EU and EMU", in Fiti, T., et al., (editors), <i>Proceedings from the International Scientific Conference with the title: The Republic of Macedonia on its path towards the European Union (2020) - experiences, challenges and perspectives</i>, Macedonian Academy of Sciences and Arts and Government of the Republic of Macedonia, held on 6th May 2016, Skopje, pp. 167 -186. (3*0,8 = 2,4) - Fidanoski, F., Ziolo, M., Simeonovski, K., Filipovski V., Jovanovska K. (2016), "Sustainability in finance versus sustainable development and growth", Schaltegger, S., (Edit.) <i>Proceedings of the 20th Conference of the Environmental and Sustainability Management Accounting Network (EMAN)</i>, Lüneburg, Environmental and Sustainability Management Accounting Network (EMAN) and Centre for Sustainability Management (CSM), pp. 87 - 90, file:///C:/Users/User/Downloads/20th_EMAN_conference_proceedings-V02%20(1).pdf (3*0,6 = 1,8) - Filipovski, V., Arsov, S., (2017), "Portfolio Diversification and Liquidity Spillover Opportunities among the Stock Markets of Macedonia, Bulgaria and Croatia", in <i>Proceedings from International Conference on The Changing Role of Finance in Today's Global Economy</i>, International Scientific Conference, 55th Anniversary of Postgraduate Program in Monetary Economics, Finance and Banking, Ss. Cyril and Methodius University, Faculty of Economics, Skopje, 16.09.2016, (in print). (3*0,9 = 2,7)	
12.	Труд објавен во зборник на в.о. институција - Filipovski, V., (2016), "The Fiscal Theory of Price Level: A Theory of Monetary and Fiscal Policy Coordination", <i>Годишник на Економски факултет Скопје</i>, стр. 527 -537.	2,0

	(1*2 = 2,0)	
13.	Пленарни предавања на научен/стручен собир - Предавање за придонесот на добитниците на Нобеловата награда по економија за 2013 година, УКИМ, Економски факултет - Скопје, 14.11.2013. Презентација со наслов: <i>Нобелова награда за економија 2013: Цениње на финансискиите средства: рационална ирационалност или чиста шпекулација?</i> (1*2 =2,0) - Предавање за придонесот на добитниците на Нобеловата награда по економија за 2016 година, УКИМ, Економски факултет - Скопје, 17.11.2016. Презентација со наслов: <i>Нобелова награда за економија 2016: Дизајнирање на економските договори – креирање политики за ефикасно користење на ресурсите и справување со конфликтите на интереси</i> (1*2 = 2,0) - Конференција на македонскиот пазар на хартии од вредност 2013, конференција во организација на Македонската берза АД Скопје, Комисијата за хартии од вредност на РМ и Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје, учество со презентација и водење на панел дискусија, Скопје, 9.5.2013, Презентација со наслов: <i>Македонскиот берзански пазар – што се случува а што би сакале да се случува.</i> (1*2 = 2,0)	6,0
14.	Пленарни предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество - <i>Future of Business and Finance: Challenges and Prospects after the Crisis</i>, International Scientific Conference, University of Szczecin, Faculty of Management and Economics of Services, Szczecin, Poland, 14.12. - 15.12.2016; “Stock market efficiency in South Eastern Europe: Testing return predictability and presence of calendar effects”, PP Presentation of the paper co-authored by Filipovski, Vladimir, Tevdovski, Dragan. (1*3 = 3)	9,0

	- <i>The Changing Role of Finance in Today's Global Economy</i>, International Scientific Conference, 55th Anniversary of Postgraduate Program in Monetary Economics, Finance and Banking, Ss. Cyril and Methodius University, Faculty of Economics, Skopje, 16.09.2016. PP presentation: co-presenter of the paper on "Portfolio diversification and liquidity spillover opportunities among the stock markets of Macedonia, Bulgaria and Croatia". $(1*3 = 3)$ - <i>Economic Recovery in the Post-Crisis Period</i>, International Scientific Conference, Ss. Cyril and Methodius University, Faculty of Economics, Skopje, 29. 05. - 30. 05. 2015. "Macroeconomic Challenges in the Post-Crisis Era", PP Presentation. $(1*3 = 3)$	
	Вкупно	136,2

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Стручна монографија - Филиповски В., Наумовски А. (2014), „Анализа на инструменти со фиксен доход“, во <i>Прирачник за обука и помагање стручен искуство за инвестициско советување</i>, КХВ на РМ, Скопје, стр. 438-486. $(8*0,6 = 4,8)$	4,8
2.	Поглавје од стручна книга - Филиповски, В., Ивановски, И., (2016), „Проблеми и перспективи на пензиските реформи во Република Македонија“, во <i>Нови перспективи за економски и социјален развој на Република Македонија</i>, Фондација „Фридрих Еберт“, Канцеларија Скопје, 123 -149.	4,0

	(1*2 = 2,0) - Узунов, В., Филиповски, В., (2016), „Индустриска политика на Република Македонија“, во <i>Нови перспективи за економски и социјален развој на Република Македонија</i>, Фондација „Фридрих Еберт“, Канцеларија Скопје, 151 -170. (1*2 = 2,0)	
3.	Уредник на меѓународно научно/стручно списание - Гостин–коуредник (Guest co-editor) на специјално издание на меѓународното научно списание: <i>International Journal of Business and Globalisation</i>, специјално издание под наслов: "Business and Economic Challenges in the Post-Great Recession: Global Economy and Business at a Crossroads", 2016/2017. (3*0,5 = 1,5)	1,5
4.	Уредник на зборник на трудови на високообразовна и научна институција - Filipovski V., editor of the Proceedings, (2015), “Foreword” to <i>Economic Recovery in the Post-Crisis Period</i>, Proceedings from the International Conference held at the Faculty of Economics Skopje 29-30 May, Ss. Cyril and Methodius University, Faculty of Economics Skopje, p. 425. (1*2 = 2,0)	2,0
5.	Претседател на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен одбор - President of the Scientific Board, International Scientific Conference on <i>Economic Recovery in the Post-Crisis Period</i>, Proceedings from the International Conference held at the Faculty of Economics Skopje 29-30 May 2015, Ss. Cyril and Methodius University, Faculty of Economics Skopje. (1*2 = 2,0) - President of the Organizing Board, International Scientific Conference on <i>Economic Recovery in the Post-Crisis Period</i>,	4,0

	Proceedings from the International Conference held at the Faculty of Economics Skopje 29-30 May 2015, Ss. Cyril and Methodius University, Faculty of Economics Skopje. (1*2 = 2,0)	
6.	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир - <i>Challenges Of Europe: Growth, Competitiveness And Inequality</i>, University of Split, Faculty of Economics, Split, Croatia, May 27. – 29. 2015, http://conference.efst.hr/proceedings/ElevnthInternationalConferenceChallengesOfEurope-ConferenceProceedings-bookmarked.pdf (1*1 = 1,0) - <i>Future of Business and Finance: Challenges and Prospects after the Crisis</i>, International Scientific Conference, University of Szczecin, Faculty of Management and Economics of Services, Szczecin, Poland, 14.12. - 15.12.2016. (1*1 = 1,0) - <i>The Changing Role of Finance in Today's Global Economy</i>, International Scientific Conference, 55th Anniversary of Postgraduate Program in Monetary Economics, Finance and Banking, Ss. Cyril and Methodius University, Faculty of Economics, Skopje, 16.09.2016. (1*1 = 1,0)	3,0
7.	Член на Универзитетски сенат - Член на Сенатот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје - 2012-2016 и 2016 –тековно, т.е. два мандати. (2*2 = 4,0)	4,0
8.	Член на комисија за избор во звање Член на комисија за избор во звање за: 1 редовен професор (повторен избор) 1 редовен професор (прв избор)	1,6

	2 вонредни професора 3 доценти 1 асистент $(8 \cdot 0,2 = 1,6)$	
9.	Раководител на постдипломски или докторски студии Раководител на втор циклус студии по економски развој и меѓународни финансии на Економскиот факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје $(2 \cdot 1 = 2,0)$	2,0
	Вкупно	26,9

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	120,3
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	136,2
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	26,9
Вкупно	283,4

ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈАТА

1. Акад. д-р Таки Фити с.р.
2. Проф. д-р Михаил Петковски с.р.
3. Проф. д-р Методија Несторовски с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „МАРКЕТИНГ-СТРАТЕГИИ ЗА НАСТАП НА МАКЕДОНСКИТЕ ВИНА НА ПАЗАРОТ ВО ЕВРОПСКАТА УНИЈА“ ОД М-Р АНА ДИМОВСКА, ПРИЈАВЕНА НА ЕКОНОМСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје, на седницата одржана на 31.8.2017 год., формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатката м-р Ана Димовска со наслов „Маркетинг-стратегии за настап на македонските вина на пазарот во Европската Унија“, во состав: проф. д-р Нада Секуловска (претседател), проф. д-р Снежана Ристевска-Јовановска (ментор), проф. д-р Митре Стојановски (член), проф. д-р Анита Циунова-Шулеска (член) и проф. д-р Тајјана Петковска Мирчевска (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Ана Димовска со наслов „Маркетинг-стратегии за настап на македонските вина на пазарот во Европската Унија“, содржи 275 страници компјутерски обработен текст во фонт Times New Roman, со 1,5 проред и големина на букви 12, со бројни слики и табели за појасно презентирање на обработуваната материја, заклучок (стр. 237-241), референци (стр.242-255) и прилози (256-275). Содржината на трудот, освен вовед, *ајџирак* и клучни зборови на македонски и англиски јазик, е систематизирана во 5 (пет) глави. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Во **воведот** на трудот, изложени се актуелноста на проблематиката на истражување, предметот и целите на истражувањето, методологијата на истражување, планот на презентирање на материјата како и очекуваниот научен придонес. Во Македонија се произведува вино со векови, но сепак винската индустрија својот развој го доживува во последните 15-20 години. И покрај големото значење и извозен потенцијал што го има виното како производ, сепак не се вложуваат стратешки напори за зголемување на извозот на овој производ на постојните или за освојување на нови пазари. Конкуренцијата на глобално ниво постојано се зголемува, а главна пречка со која се соочуваат македонските вина на странските пазари е непрепознатливоста и непостоењето на имиџ на земјата, како и недостиг на соработка меѓу надлежните институции и винариите за дефинирање на стратегии за пласирање на македонските вина во странство. Студиите што го анализираат процесот на одлучување при купување на вино од страна на потрошувачите, постојано укажуваат дека во огромниот избор на брендови на полица, потеклото на брендот ја игра улогата на квалитативна диференцијација. Поради ова, од круцијално значење за Македонија е да се фокусира на зацврстување на имиџот на земјата и поголем извоз на вино во шише со премиум квалитет. Оттука произлегува дека можноста за зголемување на извозот, пред сè, зависи од успешноста на позиционирање и зацврстување не само на имиџот на земјата, туку и на брендот „Вина од Македонија“.

Првата глава со наслов **Актуелни состојби на глобалниот пазар за вино** ги објаснува пазарот на вино во земјите од Стариот свет наспроти пазарот на вино во Новиот свет. Во светот на виното е развиена голема дискусија за разликите помеѓу виното кое доаѓа од Новиот свет и виното од Стариот свет. Најголем дел од расправиите се под влијание на емоциите на самите вински критичари. Виното има способност да создава голема страст. Ова на еден начин е потврда за неговата големина и важност за човекот. Вината од Стариот свет доаѓаат од „класичните региони за вино“ во Европа. Вината од Новиот свет доаѓаат од сите останати земји надвор од Стариот Свет. Почетоците на производство на вино во земјите од Стариот свет датираат од времето на Римската Империја и пред тоа. Во текот на овој период над 2000 години, лозарите имале време да сфатат кои сорти се најдобри и која почва има најконзистентен квалитет. По пропаѓањето на Римската Империја голем дел од лозовите насади биле напуштени, а денес постојат оние вински сорти кои успеале да опстојат во

процесот на природната селекција. Природно е дека производителите од овие региони - Франција, Германија, Австрија, Италија и Шпанија се горди на оваа историја. Многу од нив потекнуваат од фамилии кои ја одгледувале истата почва со генерации. Вината од Новиот свет доаѓаат од Аргентина, Чиле, САД, Јужна Африка, Австралија и Нов Зеланд. Соочени со непремостлива временска празнина, овие производители морале да развијат нови технологии за да осигураат квалитет на грозјето. Тука се вклучени напредни системи за наводнување, созревање на виното во дабови буриња и додавање на различни природни состојки во виното. Успехот на земјите, производители на вино од Новиот свет на светскиот вински пазар, наспроти традиционалните производители како Франција, Италија и Шпанија, не е случаен. Тој е резултат на повеќегодишни национални напори на овие земји во нивна промоција на светскиот вински пазар како производители на вина. Како резултат на тоа, овие вина полека ги истиснуваат од пазарот француските, италијанските и шпанските вина. Производителите од Стариот свет ја препознаваат итноста за промена на нивниот менталитет со цел да ги предизвикаат новите конкуренти со силна маркетинг-ориентација. Во оваа глава, покрај земјите од Стариот и Новиот свет, разработени се и пазарите на вино во балканските земји. Производителите на вино од Хрватска, Црна Гора, Бугарија и Р.Македонија напорно се борат и прилично инвестираат во пронаоѓањето нови пазари надвор од просторот на поранешните југословенски републики.

Во **втората глава** насловена како **Трендови во потрошувачката на вино на глобалниот пазар** се разработуваат последните трендови во потрошувачката на вино дефинирани од различни автори. Постојано се менуваат навиките на консумација на вино на потрошувачите низ светот, како резултат на новите технологии и зголемувањето на економската моќ на земјите во развој. Сето ова влијае и на промена во начинот на консумација на виното за разлика од порано. Иако во суштина не може да се сретнат два идентични пазари за вино, сепак постојат сличности од потрошувачка перспектива кои можат да се искористат за групирање на потрошувачите според одделни критериуми. Најдобар начин да се пристапи до интернационалните пазари за вино е претходно развивање и анализирање на неколку сценарија за сегментирање и таргетирање на потрошувачите. Маркетинг-стратегии се условени од природата на пазарните сегменти и тие зависат од природата на пазарите кои треба да бидат опслужени. Во оваа глава станува збор и за позитивното влијание на стимулативната државна политика врз винската индустрија на одредени земји. Успехот на земјите од Новиот свет во голема мера се должи на поддршката на владите на винскиот сектор, со директно финансирање на промоцијата на нивните вина на таргетираните пазари. Важна улога во градењето на успешните вински приказни имаат нивните национални асоцијации на вински производители. Во последниот дел од оваа глава е направен осврт на неколку винарии кои со примена на различни маркетинг-стратегии изградиле вински брендови со светски успех и притоа се стекнале со доминантни позиции на глобалниот пазар на вино. Такви се брендовите „Yellow Tail“ од Австралија, „Casillero del Diablo“ од Чиле, како и францускиот шампањ „Nicolas Feuillatte“.

Третата глава насловена како **Трендови во потрошувачката на вино на пазарот на Европската Унија** е посветена на пазарот за вино во Европската Унија. ЕУ останува најголемиот светски производител, потрошувач, увозник и извозник на вино. За да влезат на пазарот на ЕУ, вината од земјите во развој треба да се приспособат кон вкусот на потрошувачите во земјите членки на ЕУ. Овие потрошувачи главно преферираат лесни, балансирани, суви вина од сите видови. Сепак, постојат големи разлики во вкусовите на потрошувачите меѓу одделните земји. Од големо значење е да се објасни и „terroir“ концептот и неговото влијание на глобалниот вински пазар. Од истата сорта на грозје засадена на различни локации може да се произведат вина кои значително ќе се разликуваат по структурата и аромите. Тероарот (на француски *terroir*) ги објаснува уникатните карактеристики на одредено место кои влијаат на вкусот и квалитетот на виното произведено од грозје кое се одгледува на тој специфичен локалитет. Овој термин се однесува на комбинацијата на влијанието на природните елементи: почва, клима и топографија. Тој се употребува во францускиот систем на етикетирање според географското потекло (*appellation d'origine contrôlée* или АОС) и намерно бил креиран како начин на гарантирање на квалитетот на виното и карактеристиките кои произлегуваат од специфично место. Во оваа глава,

кандидатката прави осврт и врз реформите кои ги спроведува ЕУ на пазарот за вино, која е светски лидер од аспект на регулативата во винскиот сектор. Преку квантитативните и квалитативните мерки на Општата пазарна организација (Common Market Organization) за вино, ЕУ спровела неколку реформи и биле издвоени сериозни буџети за финансирање на ваквите реформи. Голем дел од винските експерти сметаат дека ЕУ премногу се ориентира кон намалување на понудата (хиперпродукција), а ги занемарува барањата на потрошувачите.

Во **четвртата глава** со наслов **Состојба на пазарот за вино во Република Македонија**, најпрво е објаснета макрооколината на пазарот за вино во Република Македонија преку анализа на политичките, економските, социјалните и технолошките фактори кои влијаат на винската индустрија. Во продолжение, кандидатката прави осврт и врз потрошувачките трендови на пазарот за вино во Република Македонија. Еден од нив е зголемениот интерес на потрошувачите за виното како производ, како и постепеното зголемување на винската култура. Според истражувањата на домашниот пазар, иако потрошувачите изјавуваат дека се водат од квалитетот и вкусот при купување вино, сепак се уште цената е одлучувачки фактор за најголем дел од потрошувачите. Токму поради тоа постои ниска свесност за ексклузивните брендови на домашните винарии. Според ГФК Скопје (2014), се уште се консумира вино од домашни производители, а 15 % од потрошувачите и самите произведуваат вино. Генерално најмногу се консумира црвено вино, но сепак типот на вино кое се консумира зависи и од возраста на потрошувачите. Според Стратум Р&Д (2016), компаративната анализа по години покажува дека расте популарноста на розе вината и се зголемува фреквенцијата и количината на консумација. Пред да се развијат соодветни стратегии за настап на странските пазари за вино, од особено значење, според кандидатката, е согледувањето на предностите и слабостите на домашниот вински пазар. Предности на македонскиот вински сектор секако се долгата винска традиција, климатските услови, локалните сорти, зголемениот број на винарии кои користат модерна опрема, лидерската позиција на Македонија во производство на вино во регионот, како и растечкиот број на интернационални награди што ги добиваат македонските вина. Од друга страна, пак, постојат голем број на слабости на чие надминување треба да се работи во наредниот период. Тука, пред сè, се мисли на непрепознатливост на Македонија на светската винска мапа, не постои систем на географски ознаки, систем за едукација на енолози, воспоставување на орган кој би ги обединил лозарите и винариите, недоволна соработка меѓу винариите, недостиг од национална маркетинг стратегија и орган, недоволно развиена финансиска поддршка на секторот и неразвиена инфраструктура за вински туризам. Следен чекор е сегментација на потрошувачите на вино во Р.Македонија. Во овој дел се презентирани резултати од квантитативно примарно истражување, според кое потрошувачите во Македонија се поделени во сегменти согласно со нивниот животен стил и вредности.

Петтата глава со наслов **Развој на маркетинг-стратегии за настап на македонските вина на пазарот во Европската Унија** е посветена на развој на маркетинг стратегии за настап на македонските вина на пазарот за вино во ЕУ. Германија, Холандија, Полска, Данска и Чешка се петте пазари со најголем потенцијал за извоз на македонските вина и тие се селектирани како таргет-пазари за насочување на напорите на македонските винарии. Овие пазари се селектирани врз основа на претходно разгледување на критериумите како извоз на наливно и флаширано вино од Македонија во ЕУ, како и консумацијата, производството и увозот на вино на секоја од земјите членки на ЕУ. Секој од таргетираните пазари бара поинакво користење на маркетинг-миксот. Токму поради тоа за секој од селектираните пазари се презентирани производна, ценовна, дистрибутивна и промотивна стратегија кои треба да се преземат од страна на македонските винарии. Се чини дека по долги години лутање, македонските винарии увидоа дека за да бидат конкурентни на интернационалните пазари, мораат најпрво да ги мапираат земјите со најголем потенцијал за извоз, а потоа силно да работат на пробивање на тие пазари. Од особено значење е поддршката од страна на државата и надлежните институции, особено во делот на промовирање на Македонија како винска земја која во 2016 година остварила производство од 1,02 милиони хектолитри вино, а од извозот на вино обезбедува девизен прилив околу 50 милиони евра годишно. Покрај ова, круцијално за успех на македонската винска индустрија е заеднички и организиран настап на таргетираните пазари и промовирање на заеднички вински бренд.

Предмет на истражување

Предмет на истражување на докторската дисертација поднесена од кандидатката м-р Ана Димовска, со наслов „Маркетинг-стратегии за настап на македонските вина на пазарот во Европската Унија“, е анализа на актуелната состојба на пазарот на вино во светот и кај нас. Посебен акцент е ставен на пазарот на вино во Европската Унија како најзначаен извозен пазар за македонските вина. На овој начин се добиваат сознанија за можностите и ограничувањата со кои се соочуваат македонските винарии при пласман на нивните вина во рамки на Унијата. Анализирани се пазарите во ЕУ кои имаат најголем потенцијал за увоз на македонски вина: Германија, Холандија, Полска, Данска и Чешка. Основната цел на овој труд е селекција и таргетирање на пазари за вино во Европската Унија и развој на стратегии за пласман на вината на тие пазари. Селекцијата на пазарите е направена врз основа на 7 (седум) критериуми: 1) извоз на наливно вино од Македонија во ЕУ; 2) извоз на флаширано вино од Македонија во ЕУ; 3) консумација по глава на жител во ЕУ-28; 4) производство на вино во ЕУ-28; 5) увоз на земјите од ЕУ на наливно вино; 6) увоз на земјите од ЕУ на флаширано вино; 7) увоз на флаширано вино во ЕУ од земјите од Југоисточна Европа. Првите два критериума ги опфаќаат податоците за извоз на македонското вино во одделните земји членки на ЕУ и овозможуваат да се одреди кои извозни пазари се најзначајни, особено за флаширано вино. Третиот критериум ја покажува атрактивноста на пазарите, при што поатрактивни се сметаат пазарите со релативно висока консумација по глава на жител. Четвртиот критериум се однесува на производството на вино во земјите членки на ЕУ и покажува на кои пазари е најтешко да се обезбеди пенетрација. Оние земји чие производство е значително поголемо од домашната консумација, можат целосно да ја задоволат домашната побарувачка и треба да се избегнуваат. Вкупниот увоз на вино (наливно и флаширано) во земјите на Европската Унија се дадени како петти и шести критериум при селекција на таргетираните пазари. Дополнително е додаден последниот критериум, кој се однесува на увоз на флаширано вино во ЕУ од земјите од Југоисточна Европа. Целта е да се види отвореноста на ЕУ за увоз на вино од оваа група на земји, во кои спаѓа и Македонија. Притоа, истражувањето овозможува врз основа на претходна обработка на достапните информации за таргетираните пазари да се дефинираат предлози за производна, ценовна, промотивна и дистрибутивна стратегија за секој од пазарите, согласно со потребите и барањата на потрошувачите, спецификите на самиот пазар, оданочувањето и можностите за влез.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Според кандидатката, во Република Македонија виното по тутунот е втор најзначаен извозен земјоделско-прехранбен производ и учествува со 17-20 % во земјоделскиот бруто домашен производ. Оттука произлегува потребата за зголемувањето на препознатливоста на македонското вино на надворешните пазари, како и развој на маркетинг-стратегии заради обезбедување на пробив во странство. Ова е навистина важно заради тоа што винарството и лозарството се извозно зависни гранки, кои извезуваат над 70% од нивното вкупно производство. Иако во 2012 година бил остварен најголем извоз на вино во количина и вредност, а во следните години дошло до намалување на извозот на вино од Република Македонија, сепак забележлива е промената на структурата на извезеното вино, т.е. се зголемува извозот на вино во шише наспроти наливно вино. За споредба, извозот на флаширано вино во 2010 година учествувал со 36 % во вкупниот извоз на вино, за разлика од 2016 година кога неговото учество изнесувало 45 %. Ваквиот раст на извозот на флаширано вино овозможува обезбедување на поголем девизен прилив од извоз на македонско вино, како и постепена преориентација од наливно вино со ограничен квалитет и ниски цени, кон производство на флаширани вина. Најзначаен пазар за пласман на македонското вино е Европската Унија, каде што извозот на вино е утврден со Дополнителниот протокол за вино меѓу Република Македонија и Европската Унија, кој е составен дел на Спогодбата за стабилизација и асоцијација. Согласно Протоколот, Република Македонија со Европската Унија има договорено бесцаринска извозна квота за наливно и флаширано вино. Договорениот дел од квотата кој се однесува на наливно вино, секоја година во целост се реализирал сè до 2014 година, а делот од квотата за извоз на флаширано вино се користел само

делумно. Во 2015 и 2016 година, ситуацијата се променила и квотата за извоз на флаширано вино била искористена во целост. Европската Унија е светски лидер во производство, консумација и трговија со вино и оттука интересот на македонските винарии за зголемување на извозот на вино во земјите членки на Унијата. Франција, Италија и Шпанија како најзначајни вински земји во светот остваруваат половина од светското производство на вино. Европската Унија е нето-извозник на вино и остварува неколку пати поголем извоз во рамки на Унијата, отколку надвор од неа. За да го зголемат извозот и да се одржат во рамките на новите текови на производството на вино во ЕУ, винарските визби во Република Македонија ќе мора да обезбедат заеднички настап и да вложат во промовирање на заеднички бренд „Вина од Македонија“. Главна пречка за полесно прифаќање на македонските вина на овој пазарот на ЕУ е непрепознатливоста на Македонија како винска земја. Токму затоа, од клучно значење е дефинирање и имплементација на маркетинг-стратегии кои во прва фаза ќе бидат насочени кон промоција на Македонија како производител на флаширани вина, надминување на перцепцијата дека е земја која извезува наливни вина, а подоцна и посакувано позиционирање на таргетираните пазари. Создавањето заеднички вински бренд ќе овозможи посигурен пласман на виното надвор, но ваквата потреба треба да биде препознаена и поддржана со соодветни мерки од страна на државата. Винарските визби во Република Македонија, од кои најголемиот дел се мали, самостојно се пробиваат на извозните пазари без нивна меѓусебна соработка. Виното како производ е нераскинливо врзано со туризмот и националната кујна, а постоењето и делувањето под заедничкиот бренд „Вина од Македонија“ може да придонесе за пошироко препознавање и ценење на различни понуди на Македонија како земја, кои можат да привлечат странски инвеститори, туристи, патници и претставници на бизнис-заедницата. Поради блиската поврзаност на имиџот на земјата и имиџот на категоријата македонско вино, треба да биде јасно дека преку промовирање на различностите и уникатноста на земјата и нејзините убавини, културата, традиционалната кујна и луѓето, индиректно се влијае на промоција на македонските вина. И обратно, преку промовирањето на македонското вино кое е значаен извозен производ на оваа земја, индиректно се претставува Македонија во најдобро светло.

Краток опис на применетите методи

Податоците за пазарот на вино во Република Македонија се навистина ограничени и има лимитиран пристап до нив. Теоретската елаборација направена во оваа докторска дисертација е поткрепена со најновите сознанија од современата домашна и странска литература од областа на производството, продажбата и маркетингот на виното како производ. Кандидатката во овој труд презентирала голем број на секундарни податоци добиени од истражувања на пазарот, научни публикации, книги, академски списанија, научни студии и статии од интернет, кои содржат теми релевантни за предметот на истражувањето, како и објавени податоци на реномирани светски организации и асоцијации за вино. При обработката на податоците, кандидатката користела повеќе научноистражувачки методи, меѓу кои: индукција и дедукција, анализа и синтеза, компарација и класификација. Во делот на сегментација на потрошувачите на вино во Република Македонија, кандидатката ги презентира резултатите од спроведеното примарно квантитативно истражување, кое е реализирано во месец април 2016 година и опфаќа 200 испитаници (потрошувачи на вино) од Македонија. Заради флексибилноста во прибирањето на резултатите, истражувањето е спроведено онлајн. Со помош на употреба на факторската анализа, утврдено е кои ставови се најзначајни за најголем дел од испитаниците. Согласно со анализата, 20 ставови на потрошувачите за животот и виното можат да бидат редуцирани на 6 (шест) главни фактори: 1) лојалност кон брендови; 2) амбициозност; 3) семејни вредности; 4) следење на трендови; 5) несигурност и 6) ценовна чувствителност. Откако се дефинирани факторите, направена е кластер анализа со цел да се направи сегментација на потрошувачите на вино на македонскиот пазар. Оваа анализа помага во идентификување на хомогени подгрупи во популацијата, така што го минимизира варијабилитетот во рамките на тие групи и истовремено го максимизира варијабилитетот меѓу различни групи врз основа на одредени карактеристики кои се значајни за соодветното истражување. Испитаниците се поделени на кластери (сегменти) согласно. За секој од 20-те ставови за виното и генерално за животот, испитаниците ја дадоа нивната

согласност на скала од 1 до 7. Кластерската анализа беше изведена во 3 (три) фази: (1) беше применет хиерархиски метод со цел да се одреди оптималниот број на сегменти; (2) почнувајќи од центрите дефинирани во првата фаза, беше употребен нехиерархиски алгоритам за да се групираат испитаниците според сличните ставови за виното; (3) потоа, секој од сегментите беше анализиран од аспект на големина, демографски податоци, активности за забава и навики врзани со употреба на разни медиуми, преференци за вино, однесување при купување на вино и при консумација на истото. Идентификувани се 6 (шест) сегменти на потрошувачи на вино. Имињата на сегментите се дефинирани врз основа на нивните карактеристики. Станува збор за следниве сегменти: 1) ориентирани кон брендови, 2) постигнувачи, 3) семејни/едноставни, 4) неодлучни, 5) имиџ и 6) воркохолици/ценовно осетливи. Резултатите од истражувањето можат да им помогнат на македонските винарии при одредување на целни групи на потрошувачи на домашниот пазар. Со оглед на тоа што во Република Македонија нема истражувања кои се спроведуваат од национален буџет, многу мал дел од винариите имаат финансии и капацитет да си дозволат истражувања на пазарот. Презентираните резултати од истражувањето ќе им помогнат да согледаат какви карактеристики имаат македонските потрошувачи, нивните ставови кон виното, каде и кога најчесто пијат вино, дали консумираат вино од домашни производители или од винарии итн, Дел од податоците се прикажани во табели и слики.

Краток опис на резултатите од истражувањето

Во овој труд е направен детален осврт на актуелната состојба на пазарот на вино во светот и кај нас, а посебен акцент е ставен на Европската Унија како извозна дестинација за македонските вина. Преку податоците презентирани во трудот, може да се согледаат можностите и ограничувањата со кои се соочуваат македонските вина при настап на пазарот на вино во таргетираните земји членки на ЕУ. Во делот на обработка на домашниот пазар на вино, спроведено е емпириско истражување согласно со кое е извршена сегментација на потрошувачите на вино во Македонија. Согласно со добиените резултати, потрошувачите на вино во Македонија според нивните вредности и животен стил може да се поделат на шест сегменти: ориентирани кон брендови, постигнувачи, семејни/едноставни, неодлучни, имиџ и воркохолици/ценовно осетливи. Резултатите од истражувањето покажуваат дека најголемите два сегменти опфаќаат речиси 50% од потрошувачите на вино: *ориентирани кон брендови* и *ориентирани кон имиџ*. Направена е споредба на одделните сегменти според повеќе критериуми. Потрошувачите од сите сегменти во најголем број сами одлучуваат кое вино ќе го пијат во ресторан. Од аспект на потеклото на виното, целна група која е најинтересна за македонските винарии се *ориентирани кон брендови*, бидејќи овие потрошувачи најмногу консумираат вино произведено од винарии (домашни и странски). Рекламата, изгледот и дизајнот на виното се клучни критериуми при купување на виното од страна на сите сегменти. Ова укажува колку е значаен маркетингот на виното за унапредување на неговата продажба. *Семестовни* на *постигнувачи* најмногу консумира вино во работни денови, додека *воркохолици* за време на викендите.

Од докторскиот труд на кандидатката може да се извлечат следниве резултати:

1. Традиционалните вински земји од Стариот свет остануваат најголеми производители и консументи на виното иако популарноста на пиење вино се зголемува и кај консументите од Новиот свет. Тие почнуваат да се соочуваат со сè поголема конкуренција од земјите од Новиот свет кои користат пазарен пристап ориентиран кон потрошувачите.

2. Сè повеќе се зголемува значењето на интернационалната трговија на пазарот на вино, па така во 2016 година извозот на вино во светот изнесувал 39 % од светското производство, што укажува дека сè почесто потрошувачите се во различна држава со производителите на вино.

3. Балканските земји иако имаат долга традиција на одгледување грозје и производство на вино, се уште се борат за нивното место на светската винска мапа и се далеку од постигнувањето на резултати како земјите од Новиот свет. Сепак треба да се има предвид дека во последната деценија, тие значително го подобриле квалитетот на нивните вина, имаат голем број на автохтони сорти и Балканот од аспект на произведените количини се наоѓа

веднаш зад најголемите земји производители на виното во светот - Италија, Франција, Шпанија и САД.

4. Во поранешна Југославија, Македонија била доминантен производител на вино, но по нејзиното распаѓање значително се намалил обемот на производство на вино во Македонија. Дополнителен проблем за македонската винска индустрија е името на државата. Грција го има заштитено називот *македонско вино* како посебна географска ознака во Европската Унија и ова го отежнува маркетингот на македонските вина во Западна и Централна Европа. Од друга страна, Македонија ги има сите предуслови за производство на квалитетни вина – одлична географска местоположба, плодна почва и исклучително поволни климатски услови.

5. Еден од клучните предизвици со кои се соочува македонската винска индустрија при настап на странските пазари е генералната непрепознатливост на Македонија како винска земја. Потребно е вложување на сериозни напори и средства за градење на имиџ и промоција на Република Македонија како производител на квалитетно вино и надминување на перцепцијата како земја од која доаѓа ефтино наливно вино. Во тој контекст, од особено значење се организираниите и здружени промоции на винариите и заеднички настап на странските пазари преку користење на заеднички вински бренд.

6. Од година во година се подобрува структурата на извезените вина од Македонија, расте извозот на флаширани вина за сметка на извозот на наливни вина.

7. Европската Унија не само што е најголем производител, консумент и трговец на вино во светот, таа е и најзначаен извозен пазар за македонските вина. Но, постојат разлики во нивото на развој на пазарот на вино во земјите членки на Европската Унија, а се разликуваат и однесувањето и животниот стил на потрошувачите. Токму затоа е направена селекција на пет пазари (земји) кои нудат најголеми можности за македонските винарии, а тоа се: Германија, Холандија, Полска, Данска и Чешка.

8. Германија е најголем извозен пазар за наливно македонско вино. На овој пазар, Македонија се доживува како производител на евтини вина со ограничен квалитет. Од друга страна, во полза за Македонија оди фактот што Германците преферираат црвени увозни вина и не се оданочува виното како производ, само пенливите вина. Сепак, заради досегашните ниски цени со кои македонските винарии натапувале на овој пазар со години, нема да може драстично да пораснат извозните цени во блиска иднина. Промотивните активности во Германија првично треба да бидат насочени кон Б2Б-контакти, со цел да се влијае на промена на перцепцијата на германските винарии и увозници за македонските вина и нивната вредност. Продажбата во Германија треба да се насочи кон северниот дел на земјата, со оглед на тоа што во јужниот дел се остварува задоволително ниво на локално производство.

9. Холандија е една од земјите каде што Македонија остварува најнизок извоз на наливно и флаширано вино, но е прилично отворена за увоз на вино од земјите од Југоисточна Европа. Даноците за вино континуирано растат, а од друга страна Холанѓаните се ценовно осетливи и имаат тенденција да пазарат во марки по пониски цени. Затоа се препорачува како репер при формирање на цените да се земат конкурентските вина на пазарот. Поволно е што во Холандија речиси и да нема домашно производство и тоа не се очекува дека ќе се промени во блиска иднина. Во оваа земја фокусот треба да биде ставен на односи со јавноста и комуникација со целните групи: холандски туристи во Македонија, експерти за вино, како и присуство на значајни регионални саеми и манифестации. Од аспект на дистрибуција, фокусот треба да се стави на супермаркетите, бидејќи од таму потрошувачите најчесто купуваат вино.

10. Полска е пазар на кој досега не му е посветено особено внимание од страна на македонските винарии, а има голем потенцијал за зголемување на извозот. Овој пазар иако е еден од најслабо развиените во рамки на ЕУ, продажбата на вино доживува бум, а поради географската блискост со Македонија полските потрошувачи се многу позапознаени со македонските вина. Дополнителна предност е преференцијата на полските потрошувачи за црвени вина, а тоа е можност за македонските винарии за промовирање на автохтоната сорта „вранец“. Поради нискиот животен стандард на потрошувачите во оваа земја, како и неравиената винска култура, не се препорачува зголемување на извозните цени, туку да се искористат цени за првичен влез на пазарот. Истовремено треба да се работи на едукација на потрошувачите за виното, истакнување на неговите позитивни аспекти, организирање на

дегустации и БТЛ промоции, како и земање учество на регионални фестивали и саеми. Се предлага директен извоз во трговија, а индиректен во угостителските објекти. Во двата случаја е потребна соодветна едукација на менаџерските тимови во објектите и организирање на нивна посета на македонските винарии.

11. Данска има силно фрагментиран пазар на вино и има најголем просечен број на увозници на вино по глава на жител, што значи дека постои остра конкуренција на пазарот. Во поново време, Данците сè повеќе се ориентираат кон консумација на вина од традиционалните европски земји, а се позатворени за земјите од Новиот свет. Македонија во 2016 година остварила многу мал извоз на флаширани вина во оваа земја, а истата година воопшто не извезла наливно вино. Пазарот подлежи на прифаќање на модните трендови во винската индустрија, а Данците сè повеќе се ориентираат кон еколошки производи. Позитивно е што локалното производство на вино е незначително, а негативно што оданочувањето во Данска е прилично високо. И покрај ова, во 2016 година македонските вина постигнале висока просечна извозна цена во Данска и се препорачува користење на стратегија на усогласување на цените со конкуренцијата. Активностите на овој пазар треба да се насочат кон БТЛ-активности и организирање на настани, посети и дегустации, како и претставување на Македонија како винска земја. Од аспект на дистрибуција, фокусот треба да се стави на угостителските објекти кои иако засега се мал сегмент на пазарот, се очекува да расте во иднина.

12. Чешка е пазар кој заради географската блискост со Македонија овозможува подобра запознаеност на чешките потрошувачи со македонските вина. Иако симбол на оваа земја е пивото, виното стекнува голема популарност во поново време. Негативност е што најголем дел од виното Чесите го увезуваат од земјите членки на ЕУ, а се позатворени кон земјите во развој. Дополнителна негативна страна е што во 2016 година флашираното македонско вино има многу мало учество во вкупниот извоз во Полска, затоа е потребно македонските винарии да користат стратегија на репозиционирање на постоечките производи. Оданочувањето е многу пониско од другите развиени пазари на вино во ЕУ, што придонесува за постигнување на пониски цени на полица. Цените постигнати при извоз на овој пазар не треба да се зголемуваат со оглед на пониската куповна моќ на чешките потрошувачи. Во оваа земја има минимални ограничувања за промоција на виното по медиуми и ова дозволува да се искористи АТЛ рекламирање во специјализирани медиуми за вино. Друг начин за промоција е преку едукација на чешките потрошувачи за виното како производ. Дистрибуцијата може да се насочи и во трговија (индиректно преку увозници) и во специјализираните продавници кои продаваат премиум вина.

13. Националните маркетинг-стратегии на земјите од Новиот свет може да се земат како успешен пример за креирање на дистинкција и препознатливост на нивните вина во светски рамки. Тие успеале да предизвикаат интерес и побарувачка на вина за кои претходно потрошувачите ширум светот воопшто и не слушнале. И македонскиот вински сектор треба да развие интернационален маркетинг план за промоција на македонските вина. Сериозна улога во дефинирањето и финансиска поддршка на ваквиот план треба да имаат државата и надлежните институции.

14. Само преку заеднички настап на винариите, креирање на заеднички бренд и дефинирана национална стратегија за целните пазари, може да се очекуваат резултати или зголемување на извозот во ЕУ. Во спротивно, поединечниот успех на одредени пазари од страна на одредени винарии ќе биде валоризација само на нивните комерцијални постигнувања.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Ана Димовска претставува истражување во областа на економските науки потесна област Маркетинг. Изработувајќи ја оваа тема, кандидатката дава научен придонес во делот на:

1. актуализирање на значењето на виното како производ во Република Македонија и на оваа речиси занемарена тема која со понатамошниот развој на лозарството и винарството ќе станува уште позначајна;

2. обезбедување на сите најнови релевантни податоци за состојбата на пазарот на вино во светот и кај нас, кои можат да бидат корисна основа за субјектите во винскиот бизнис;

3. сегментирање на потрошувачите на вино во Република Македонија – презентирање на податоци од примарно истражување кое може да помогне во таргетирање на одделни целни групи од страна на домашните винарии и при осмислување на соодветни маркетинг активности за различните групи на потрошувачи;

4. дефинирање на маркетинг-стратегии за таргетираните пазари во Европската Унија, кои може да се искористат и при дефинирање на национална извозна стратегија;

5. поттикнување на заеднички организирана промоција на Македонија како винска земја од страна на лозарите, винариите и државата и градење на национален вински бренд.

Докторската дисертација на кандидатката м-р Ана Димовска со наслов „Маркетинг-стратегии за настап на македонските вина на пазарот во Европската Унија“, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува основните услови и стандарди за позитивна оценка.

Проверката на докторскиот труд на кандидатката м-р Ана Димовска, со наслов „Маркетинг-стратегии за настап на македонските вина на пазарот во Европската Унија“, е иницирана од менторот проф. д-р Снежана Р. Јовановска, на 30.9.2017 во 15:22, време на почеток 2.10.2017 во 12:58 а заврши на 2.10.2017 во 15:45 часот. Резултатот за документот е: документот содржи 93171 збор од кои за 3637 (3,9%) е пронајдено совпаѓање во 1194 документи. Врз основа на презентирани аспекти, заклучоци и спроведената проверка на докторскиот труд во базата на плагијати, Комисијата констатира дека кандидатката ја владее материјата и самостојно ги извлекува заклучните согледувања кои кореспондираат со соодветните делови и целината на докторскиот труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатката, пред одбраната на докторскиот труд ги објавила следниве рецензирани истражувачки трудови: „Сегментирање на потрошувачите на пазарот за вино“, магистерски труд, Економски факултет – Скопје, 2009 година, во тек е процесот на рецензирање на повеќе трудови поврзани со обработуваната проблематика.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Ана Димовска со наслов „Маркетинг-стратегии за настап на македонските вина на пазарот во Европската Унија“, според мислењето на Комисијата за оцена, дава значаен придонес во областа на маркетингот особено во делот на сегментирање на потрошувачите на вино во Република Македонија, таргетирање на одделни целни групи од страна на домашните винарии како и дефинирање на маркетинг стратегиите за настап на таргетираните пазари во Европската Унија.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатката м-р Ана Димовска со наслов „Маркетинг-стратегии за настап на македонските вина на пазарот во Европската Унија“.

КОМИСИЈА

- 1. Проф. д-р Нада Секуловска, претседател, с.р.**
- 2. Проф. д-р Снежана Р. Јовановска, ментор, с.р.**
- 3. Проф. д-р Митре Стојановски, член, с.р.**
- 4. Проф. д-р Анита Ц. Шулеска, член, с.р.**
- 5. Проф. д-р Татјана П. Мирчевска, член, с.р.**

Е Ц Е Н З И Ј А

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА

„ВЛИЈАНИЕТО НА ИНТЕРНИТЕ ЦЕНИ ВРЗ УСПЕШНОСТА НА ЦЕНТРИТЕ НА

ОДГОВОРНОСТ ВО МУЛТИНАЦИОНАЛНИТЕ ПРЕТПРИЈАТИЈА“,

ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р АНИТА СКРЧЕСКА,

ПРИЈАВЕНА НА ЕКОНОМСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со одлука на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје бр. 02-1487/2, донесена на седницата одржана на 31.8.2017 година, определени сме за членови на Комисијата за оцена и одбрана на докторската дисертација на кандидатката м-р Анита Скрческа на тема **Влијанието на интерните цени врз успешноста на центрите на одговорност во мултинационалните претпријатија**. Претходно, темата беше прифатена со одлука на Наставничкиот колегиум за постдипломски студии и Наставно-научниот совет на Економскиот факултет. По внимателно проучување на трудот, Комисијата му го поднесува на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје следниов

ИЗВЕШТАЈ

Содржина на докторската дисертација

Проблематиката елаборирана во докторската дисертација на кандидатката м-р Анита Скрческа на тема **Влијанието на интерните цени врз успешноста на центрите на одговорност во мултинационалните претпријатија** е презентирана на вкупно 330 страници, во кои се содржани обработка на проблематиката во пет тематски единици со инкорпорирани табели, графикони и слики, користена методологија, воведни и заклучни согледувања и користена литература. Во прилог се дадени стапките на данок на добивка во земјите во светот, состојбата на директни и портфолио инвестиции во Република Македонија, состојбата на директни инвестиции од Македонија во странство, нето надворешен долг на Република Македонија и прашалникот кој е користен во истражувањето.

Докторската дисертација тематски е структурирана во седум тематски единици кои се однесуваат на мерењето на резултатите од работењето и негово интегрирање со контролните системи, системите на наградување и интегрираното известување:

1. Вовед
2. Интерната размена на учиноците во мултинационалните претпријатија
3. Пристапи за утврдување на интерните цени во мултинационалните компании
4. Влијание на интерните цени на мерењето на резултатите на центрите на одговорност во мултинационалните претпријатија
5. Влијание на интерните цени врз успешноста на ниво на мултинационално претпријатие
6. Резултати од истражувањето за влијанието на интерните цени врз успешноста на центрите на одговорност во неколку мултинационални претпријатија во Република Македонија
7. Заклучок.

Концепциски, целосната содржина во докторската дисертација е презентирана низ пет поглавја. **Прваџа глава** е фокусирана на функционирањето на мултинационалните претпријатија во меѓународни рамки и интерната размена која се одвива помеѓу поврзаните претпријатија, разгледувани како центри на одговорност на мултинационалните претпријатија. Во продолжение на оваа глава се обработува организациската структура на мултинационалните претпријатија во променетите деловни околности. Во рамките на организациската структура на мултинационалните претпријатија, може да се забележи хоризонтална, вертикална и конгломератска поврзаност помеѓу центрите на одговорност. Во литературата од областа на сметководството на менаџментот проблематиката за утврдување на интерните цени претставува инструмент за постигнување децентрализација и координација на мултинационалните претпријатија. Основната улога на интерните цени е вреднување на учиноците кои интерно се разменуваат со цел да се олеснат трансакциите помеѓу центрите на одговорност во мултинационалните претпријатија. Токму поради комплексноста и влијанието на интерните цени врз целокупното работење и успешноста на мултинационалните претпријатија, оваа проблематика е предмет на истражување во понатамошните глави од оваа дисертација.

Втораџа глава од оваа докторска дисертација е посветена на пристапите и методите за утврдување на интерните цени кои се среќаваат во литературата од областа на сметководството на менаџментот. Сублимирано е дека интерните цени можат да бидат засновани на пазарните цени за слични неповрзани трансакции, да бидат утврдени врз основа на направените трошоци, или да бидат арбитарно

утврдени, преку процес на договарање. Во практиката на мултинационалните претпријатија се среќаваат и некои алтернативни пристапи за утврдување на интерните цени, кои се применуваат во определени посебни случаи. Во овој дел од главата особено се прави осврт на неколку методи за утврдување на интерни цени врз основа на трошоците, и тоа: метод на варијабилни трошоци, метод на полна цена на чинење, метод „трошоци плус“ и метод на опортунитетни трошоци. Во продолжение се елаборира пристапот за договарање, како и некои алтернативни пристапи за утврдување на интерната цена. На крајот од главата се прави осврт на најзначајните фактори кои влијаат при изборот на методот за утврдување на интерните цени врз основа на анализа на емпириските истражувања спроведени во мултинационалните претпријатија во светот, како и анализа на глобалните практики за примена на методите за утврдување на интерните цени. Деталното разработување на пристапите и методите за утврдување на интерните цени во мултинационалните претпријатија претставува добра основа за утврдување на ефектите од нивната примена врз успешноста на центрите на одговорност во мултинационалните претпријатија.

Во **шрејтава глава** се обработува влијанието на применетите методи за утврдување на интерните цени врз мерењето на резултатите на центрите на одговорност во мултинационалните претпријатија. На почетокот од оваа глава се истражува поврзаноста на видот на центарот на одговорност со применетиот метод за утврдување на интерната цена. Потоа, во оваа глава ќе биде испитано влијанието на интерните цени врз успешноста на профитните и инвестиционите центри во мултинационалните претпријатија бидејќи интерна цена влијае врз финансиските резултати на центрите на одговорност во мултинационалните претпријатија. Во продолжение на главата се истражува ефектот од применетите пристапи за утврдување на интерните цени врз мерењето на резултатите на профитните центри на одговорност, преку анализа на системот на варијабилни трошоци при мерењето на успешноста на профитните центри и системот на полна цена на чинење (апсорпционен систем) при мерењето на успешноста на профитните центри. Понатаму, фокусот е ставен на испитување на влијанието на интерните цени врз мерењето на резултатите на инвестиционите центри. Во таа насока, истражувањето се фокусира на утврдувањето на ефектите од интерните цени врз: стапката на рентабилност (ROI) на инвестиционите центри, врз резидуалната добивка (RI) на инвестиционите центри и врз економската додадена вредност (EVA) како мерило за успешноста на инвестиционите центри. На крајот од главата се дава осврт на релевантноста на применетите мерила за оценувањето на резултатите на центрите на одговорност.

Четвртата глава од оваа дисертација е посветена на испитувањето на интерните цени и успешноста на центрите на одговорност во контекст на разгледување на успешноста на ниво на мултинационалните претпријатија. На почетокот од оваа глава, се дава осврт на меѓународното оданочување со кое се соочуваат мултинационалните претпријатија и неговото влијание на формулирањето на политиката за утврдување на интерните цени. Во продолжение се обработува влијанието на методите за утврдување на интерните цени врз усогласеноста на целите помеѓу центрите на одговорност во мултинационалните претпријатија. Во оваа глава се истражува влијанието на интерните цени врз донесувањето одлука за интерна размена на производите и услугите или продажба на надворешниот пазар. Во продолжение се врши истражување на пристапите за утврдување на интерните цени во услови на различно ниво на искористеност на капацитетот и разгледување на проблемите кои се поврзани со утврдувањето на интерните цени во верижната анализа на вредноста. Во овој дел се обработува и анализата на успешноста на центрите на одговорност на ниво на мултинационално претпријатие. Главата завршува со презентирање рамка за утврдување оптимална политика за утврдување на интерните цени во мултинационалните претпријатија.

Во **петтата глава** е направена анализа на применетите пристапи за утврдување на интерните цени и нивното влијание врз успешноста на центрите на одговорност во некои од мултинационалните претпријатија во Република Македонија. Анализата е направена врз основа на спроведено истражување и анкетирање на финансиските менаџери и раководителите на финансиските сектори на центрите на одговорност на неколку мултинационални претпријатија, кои дејствуваат на територијата на Република Македонија. Со цел да се оствари намерата примерокот да биде што е можно порелевантен, предмет на детални испитувања се мултинационалните претпријатија кои вршат активности на територијата на Република Македонија, кај кои е забележана значителна интерна размена на учиноците помеѓу центрите на одговорност. Посебни заклучоци се извлечени за интерната размена која се извршува помеѓу центрите на одговорност на територијата на една земја и интерната размена помеѓу центри на одговорност кои се наоѓаат во различни земји. Истражувањето е реализирано врз основа на претходно детерминиран прашалник и анализа на работењето на испитуваните центри на одговорност.

Во **последната глава** се дадени заклучни согледувања од целокупната анализа во поглед на добиените теоретски и практични сознанија.

Врз основа на образложените цели и предметот на истражувањето, кое претставува основа за изработка на трудот и накусо прикажаната содржина на поодделните делови и заклучоците можеме да оцениме дека резултатите од истражувањето претставуваат значаен придонес од теоретски и практичен аспект.

Кандидатката во својот труд се фокусира на мултинационалните претпријатија кои се соочуваат со проблематиката за утврдување на цените за размена (transfer prices) или интерните цени помеѓу поврзаните претпријатија, разгледувани како центри на одговорност. Суштинска причина зошто интерната трговска размена е важна во однос на трговската размена која се врши помеѓу неповрзани субјекти, може да се пронајде во различните мотиви кои се јавуваат во работењето на мултинационалните претпријатија, а кои најчесто се поврзани со остварување даночни заштеди, поголема продуктивност, економичност и ефикасност во работењето. Како резултат на тоа, мултинационалните претпријатија вршат интеграција во рамките на организациската структура на поврзаните претпријатија во различни земји во светот. Според тоа, интегрирањето на центрите на одговорност во мултинационалните претпријатија може да добие форма на хоризонтална, вертикална или конгломератска интеграција. Кандидатката истакнува дека мултинационалните претпријатија треба на ефективен начин да ги балансираат предностите кои произлегуваат од централизирањето на работењето и користите кои произлегуваат од локалната автономија во донесувањето на одлуките.

Клучен сегмент во испитувањето на интерната размена на ефектите помеѓу интегрираните центри на одговорност на мултинационалните претпријатија е утврдувањето на интерните цени кои се воспоставуваат за интерните продажби на производите и услугите помеѓу центрите на одговорност во мултинационалните претпријатија, и нивното влијание врз успешноста на центрите на одговорност. Системот за утврдување на интерните цени може да биде употребен за остварување повеќе цели: (1) мотивирање на менаџерите на центрите на одговорност за донесување оптимални деловни одлуки заради остварување на вкупните цели на мултинационалното претпријатие, т.е. обезбедување усогласеност на целите; (2) правилно мерење и оценување на резултатите на центрите на одговорност и нивните менаџери; (3) оспособување на менаџерите на центрите на одговорност за донесување одлуки, односно заштита на автономијата на центрите на одговорност; (4) унапредување на ефикасното работење и искористување на можностите за даночни заштеди преку примена на ефикасна стратегија за лоцирање на центрите на одговорност во различни земји и алоцирање на добивката помеѓу центрите на одговорност.

Интерните цени можат да биде засновани на пазарните цени за слични неповрзани трансакции, да бидат утврдени врз основа на направените трошоци, или да бидат арбитрарно утврдени, преку процес на договарање. Врз основа на овие пристапи, кандидатката има обработено повеќе методи за утврдување на интерните цени: метод на пазарни цени, метод на приспособени пазарни цени, метод на варијабилни трошоци, метод на полна цена на чинење, метод „трошоци плус“, метод на опортунитетни трошоци, или некој од алтернативните методи за утврдување на интерните цени (метод на двојни цени и метод на варијабилни трошоци плус фиксен надомест).

Во поглед на глобалните практики за утврдување на интерните цени во мултинационалните претпријатија кои се применуваат во различни земји низ светот, кандидатката констатира дека методите за утврдување на интерните цени кои се засноваат на трошоците се најзастапени. Понатаму, на второ место се наоѓаат методите за утврдување на интерните цени кои се засновани на пазарните цени, и на крај, како најмалку застапен се наведува методот кој се заснова на процес на преговарање помеѓу центрите на одговорност кои учествуваат во интерната размена на производите и услугите.

Избраниот метод за утврдување на интерните цени може да има битно влијание врз успешноста на работењето на центрите на одговорност во мултинационалното претпријатие. Во рамките на докторската дисертација е спроведена анализа на влијанието на интерните цени на успешноста на профитните и инвестиционите центри на одговорност. Врз основа на анализата на влијанието на интерните цени врз мерењето на резултатите на профитните центри, кандидатката има заклучено дека примената на системот на варијабилни трошоци, наспроти апсорпциониот систем, може да предизвика видливи разлики во прикажаните резултати на профитните центри, што понатаму може да влијае врз системот за оценување на резултатите на овие центри на одговорност. Како резултат на спроведеното тестирање на примената на овие два система, кандидатката заклучува дека системот на варијабилни трошоци може да претставува подобра основа за оценување на перформансите на профитните центри на одговорност, а спроведувањето анализа на применетите методи за утврдување на интерните цени може да им помогне на менаџерите на центрите на одговорност во мултинационалните претпријатија при донесувањето одлука за вклучување во интерната размена со поврзаните центри на одговорност.

Како резултат на анализата на влијанието на интерните цени врз мерењето на резултатите на инвестиционите центри, кандидатката заклучува дека примената на различните методи за утврдување на интерните цени врз успешноста на овие центри на одговорност, изразена преку: стапката на рентабилност, резидуалната добивка и економската додадена вредност, може да влијае врз одлуките на менаџментот на овие

центри на одговорност за вклучување во меѓукомпаниска интерна размена со останатите центри на одговорност. Врз основа на направената анализа констатирано е дека системот на полна цена на чинење може да биде под влијание на износот на фиксните трошоци кои се вклучени во залихите, и преку разликите во нивоата на производството и продажбите, може да влијае врз успешноста на разгледуваните центри на одговорност, која ќе биде резултат на примената на различен систем за утврдување на трошоците на продадени учиноци и нема да ги презентира реалните перформанси на центрите на одговорност, додека, во случај на примена на системот на варијабилни трошоци, се добиваат порелевантни показатели во поглед на мерењето и оценувањето на резултатите. Врз основа на добиените резултати од анализата, може да се утврдат методите кои придонесуваат за максимизирање на успешноста на центрите на одговорност.

Врз основа на анализата на влијанието на меѓународното утврдување на интерните цени и вкупниот даночен товар врз успешноста на мултинационалните претпријатија, кандидатката заклучува дека целите кои се поставуваат при утврдувањето на интерните цени, кога се имаат предвид мултинационалните претпријатија и интерната размена на учиноците преку меѓународните граници (international transfer pricing) се многу покомплексни во однос на утврдувањето на интерните цени на ниво на една земја, и примарно се фокусираат на меѓународното опкружување при утврдувањето на интерните цени, намалување на вкупниот даночен товар, царините и другите давачки на мултинационалното претпријатие, намалување на ризиците од промена во девизните курсеви, како и подобрување на конкурентската позиција на мултинационалното претпријатие во странство, заради подобрување на успешноста на мултинационалното претпријатие како целина. Имајќи предвид дека даночните стапки варираат помеѓу различните земји, мултинационалните претпријатија имаат мотив да влијаат на намалување врз вкупниот даночен товар, преку утврдување на интерните цени на ниво со кое ќе можат да влијаат врз зголемување на приходите и добивката, во земјите со ниски даночни стапки и на зголемување на трошоците, според тоа и, намалување на добивката, во земјите со високи даночни стапки. Оттаму, кандидатката заклучува дека при вршење на меѓународните трансакции, интерните цени можат да влијаат врз даночните обврски и другите давачки, како резултат на разликите во законската регулатива на различните земји.

Понатаму, применетата политиката за утврдување на интерните цени треба да придонесе за усогласеност на индивидуалните со организациските цели во мултинационалните претпријатија и да овозможи автономија на центрите на одговорност, со истовремено охрабрување на менаџерите да придонесуваат за усогласување на нивните индивидуални цели со целите на ниво на мултинационалното претпријатие. Применувајќи ги различните методи за утврдување на интерните цени, системите за оценување на резултатите и

мотивирање на менаџментот, треба да бидат така креирани со цел да ги охрабрат менаџерите на центрите на одговорност да се однесуваат на начин што нивните цели ќе бидат во согласност со организациските цели на мултинационалното претпријатие.

Како резултат на анализираните предности и недостатоци на различните методи за утврдување на интерните цени и нивната примена во различни околности, кандидатката дава насоки кои ги претставуваат границите на дефинираната рамка за утврдување на оптимална интерна цена во мултинационалните претпријатија. На овој начин утврдената цена ќе придонесе за урамнотежување на вкупната усогласеност на целите со ефективната независност на посебните центри на одговорност, и на тој начин ќе обезбеди максимален износ на добивка за мултинационалното претпријатие како целина.

Заради согледување на состојбата на оваа проблематика во Република Македонија, кандидатката има спроведено анализа на достапните релевантни податоци и ги има анализирано податоците од спроведеното истражување на неколку мултинационални претпријатија кои вршат активности на територијата на Република Македонија. Врз основа на објавените податоци на НБРМ, во поглед на странските инвестиции во Република Македонија, инвестициите на Република Македонија во странство и податоците за побарувањата и обврските на поврзаните претпријатија, несомнено е значењето на интерната размена која се остварува помеѓу поврзаните претпријатија на мултинационалните претпријатија кои дејствуваат во Република Македонија и поврзаните претпријатија во земјата и во странство. Ваквиот тренд на движење на странските директни инвестиции и обемот на интерната размена која се извршува помеѓу поврзани претпријатија е конзистентна со забележаните трендови на овие појави во најголем дел од земјите во светот.

Заради исполнување на поставените цели и задачи во докторската дисертација, кандидатката има спроведено истражување врз 15 мултинационални претпријатија во Република Македонија, во однос на применетите практики за воспоставување интерна размена со поврзаните претпријатија, применетите пристапи за утврдувањето на интерните цени и анализа на влијанието на интерните цени врз успешноста на работењето на испитаните центри на одговорност. Врз основа на обработените податоци и добиените резултати од спроведеното истражување, кандидатката ги има изнесено следниве заклучоци:

- ☐ Интерната размена која се остварува помеѓу поврзаните претпријатија е значајна и во најголем дел се остварува со поврзани претпријатија во странство.
- ☐ Во однос на учеството на интерните продажби во вкупните годишни продажби и учеството на интерните набавки во вкупните годишни набавки, кандидатката има

констатирано дека кај повеќе од половината од испитаните мултинационални претпријатија, интерната размена и во двете насоки надминува 50 % во однос на вкупните годишни набавки и продажби. Притоа, кај најголем дел од испитаните претпријатија е застапена хоризонтална и вертикална интеграција со други поврзани претпријатија, додека незначително е учеството на конгломератската интеграција. ☐

- Во однос на применетата политика за утврдување на интерните цени, кандидатката има утврдено дека кај најголем дел од испитаните претпријатија, одлуките се донесуваат централизирано.
- Во врска со ставот на испитаните лица за најчестите мотиви и предности од интерната размена, во однос на трговската размена со неповрзани претпријатија, може да се констатира дека како најзначајни мотиви се наведуваат: осигурување на процесот на производство (интеграција на производството); осигурување на процесот на продажба (обезбедување пласман); постигнување поголема ефективност, економичност и ефикасност.
- Во поглед на применетите методи за утврдување на интерните цени помеѓу поврзани претпријатија во домашната земја, како и при утврдување на интерните цени помеѓу поврзани претпријатија во странство, може да се забележи дека најголема примена наоѓаат методите засновани на трошоците.
- Резултатите од спроведеното истражување кај испитаните центри на одговорност на мултинационалните претпријатија кои дејствуваат на територијата на Република Македонија потврдуваат дека мултинационалните претпријатија имаат поставено повеќекратни цели во поглед на утврдувањето на интерните цени. Притоа најчесто се наведуваат: обезбедување усогласеност со даночната регулатива; унапредување на ефикасноста на работењето; влијанието на интерната цена врз финансискиот резултат на мултинационалното претпријатие како целина и остварувањето даночни заштеди.
- Во однос на применетите мерила за успешноста на работењето, кај испитаните претпријатија, најголема примена наоѓаат традиционалните финансиски мерила, додека само кај некои од нив се применуваат паралелно и нефинансиските мерила. Врз основа на ставовите на испитаниците, применетите методи за утврдување на интерните цени, како квантифициран израз на интерната размена, имаат значајно влијание врз прикажаните резултати и успешноста на работењето на центрите на одговорност, а применетиот метод за интерната размена која се врши со поврзани претпријатија, не го нарушува системот за оценување на резултатите на центрите на одговорност. Според тоа, може да се заклучи дека кај испитаните претпријатија, применетиот метод ја исполнува целта за правилно мерење на резултатите на центрите на одговорност. Ваквиот одговор не е за изненадување, имајќи предвид

дека во Р. Македонија е воведен данок на добивка од 10 %, што ја категоризира нашата земја во земји со ниски стапки на даноци на добивка. Ваквиот заклучок е конзистентен со изнесените заклучоци кои се однесуваат на мотивите за интерната размена и влијанието на меѓународното оданочување врз изборот на методите за утврдување на интерните цени и системите за мерење и оценување на резултатите на центрите на одговорност во мултинационалните претпријатија.

Оцена на докторската дисертација и предлог

Врз основа на проучувањето на обработената проблематика во дисертацијата, Комисијата ги дава следниве оценки:

- Во докторската дисертацијата на тема *Влијанието на интерните цени врз успеешноста на центриите на одговорност во мултинационалните претпријатија* е обработена актуелна проблематика од областа на сметководствената теорија. И покрај ограничувањата, изнесените заклучоци од теоретските и емпириските истражувања на овој труд, можат да претставуваат подрачје на интерес на менаџментот и сметководството на менаџментот на мултинационалните претпријатија во однос на финансиските информации поврзани со интерните купопродажни активности помеѓу поврзани претпријатија во рамките на мултинационалните претпријатија, можат да им послужат и на регулаторните тела и органи кои директно ја регулираат оваа проблематика, како и на институциите кои на некој начин се инволвирани во оваа проблематика, преку прибирање и обработка на релевантните податоци, како што се Министерството за финансии на Република Македонија, Народната банка на Република Македонија, Управата за јавни приходи и Царинската управа на Република Македонија.
- Од методолошки аспект, кандидатката користела релевантни статистички техники кои се користат во истражувањата од областа на интерните цени.
- Темата е обработена на концизен начин, при што кандидатката има користено, пред се, бројна странска литература и истражувања презентирани во бројни публикации, како и од многубројни конгреси и конференции посветени на проблематиката на системите за мерење на резултатите. Ваквиот начин на пристап и има овозможено на кандидатката да дојде до реални и издражни заклучоци за обработуваната проблематика во Република Македонија врз основа на искуствата и практиката изнесени во странската литература.

- Презентираната структура на докторската дисертација целосно го покрива предметот на истражување во докторската дисертација за испитување на комплексните системи утврдување на интерни цени. Исто така, деталната обработка на теоријата и практичните истражувања во овие области на кандидатката и имаат овозможено да ја оствари и крајната цел во дисертацијата.
- Користените табели и слики даваат дополнителна визуелна јасност на текстот. Стилот на изнесување на материјата е концизен и јасен.
- Трудот е проверен на системот за проверка на плагијати при Министерството за образование и наука и, согласно со добиениот извештај, изолирано е совпаѓање од 4,75% во 1.440 документи.

Врз основа на погоре изнесените констатации и оценки, Комисијата заклучува дека поднесената дисертација напoлно ги задоволува критериумите за докторска дисертација и со задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје:

1. да го прифати извештајот за позитивна оценка на докторската дисертација на тема ***Влијанието на интерните цени врз успешноста на цените на одговорност во мултинационалните претпријатија;***
2. да и одобри на кандидатката м-р Анита Скрческа јавна одбрана на докторската дисертација.

Комисија за оцена и одбрана

Проф. д-р Блажо Недев, с.р.

Проф. д-р Зорица Б. Лазаревска, с.р.

Проф. д-р Зоран Миновски, с.р.

Доц. д-р Марина Трпеска, с.р.

Доц. д-р Атанаско Атанасовски, с.р.

ПРЕГЛЕД
НА ПРИФАТЕНИ ТЕМИ ЗА МАГИСТЕРСКИ ТРУД НА ЕКОНОМСКИОТ ФАКУЛТЕТ – СКОПЈЕ

Ред. Бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. На одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Наталија Калајџиеска	„Финансиската криза и нејзините импликации врз економиите на земјите од Западен Балкан“	“Financial crisis and its impact on the Western Balkan Economies”	доц. д-р Кирил Јовановски	02-1768/4 од 29.09.2017 год.
2.	Мирослав Јовановски	„Современи трендови во банкарското работење – случајот на НЛБ банка АД Скопје“	“Contemporary trends in banking – the case of NLB Bank AD Skopje“	доц. д-р Елена Наумовска	02-1768/5 од 29.09.2017 год.
3.	Стефан Митевски	„Модел на организациски промени на Игор Ансоф“	“Igor Ansoff’s Model of Organizational Change”	проф.д-р Леонид Наков	02-1768/6 од 29.09.2017 год.
4.	Тамара Кафтанџиева	„Ефектите од половата разновидност во корпоративното управување врз финансиските и развојните перформанси“	“The impact of corporate governance gender diversity on financial and development performances”	проф.д-р Леонид Наков	02-1768/7 од 29.09.2017 год.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК

ВО НАУЧНАТА ОБЛАСТ МАТЕМАТИКА И ИНФОРМАТИКА

НА МАШИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

На конкурсот објавен на 8.IX 2017 година во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“, за работното место наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области математика и информатика, се пријави само еден кандидат: д-р Никола Тунески, дипломиран машински инженер и доктор на математички науки, редовен професор на Машинскиот факултет во Скопје.

Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, на својата редовна седница одржана на 28.IX 2017 година, за реализација на делот од конкурсот што се однесува на погоре споменатото работно место, со Одлука број 02-1597/4 ја определи следнава Рецензентска комисија:

1. д-р Алекса Малчески, редовен професор на Машинскиот факултет во Скопје,
2. д-р Душан Чакмаков, редовен професор на Машинскиот факултет во Скопје,
3. д-р Костадин Тренчевски, редовен професор на Природно-математичкиот факултет во Скопје.

Комисијата констатира дека кандидатот проф. д-р Никола Тунески ги доставил сите потребни документи наведени во конкурсот. По разгледувањето на приложените материјали и врз основа на впечатокот за кандидатот стекнат во текот на неговото образование и подоцна, низ соработката со него, Комисијата на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

при Машинскиот факултет во Скопје. Кандидатот Никола Тунески е роден во Скопје во 1971 година, каде што ги завршил основното и средното образование, насока: математика-информатика. Во текот на овој период учествувал на повеќе натпревари по математика, при што двапати на сојузни натпревари, каде што постигнал забележителен успех. Во 1989 година се запишал на Машинскиот факултет во Скопје, а во март 1994 година дипломирал на насоката термотехника-термоенергетика со средна оценка 9,60. Во текот на четирите учебни години бил демонстратор по предметите од Одделот за математика и информатика

По завршувањето на студиите на Машинскиот факултет, кандидатот Тунески, во учебната 1994/1995 година, се запишал на постдипломските студии на Институтот за математика при ПМФ во Скопје, откако претходно, согласно со Статутот на ПМФ, положил два диференцијални испита: одбрани делови од алгебра и одбрани делови од анализа. Во текот на учебната 1994/1995 и 1995/1996 година со оценка 10 ги положил сите испити од постдипломските студии: Алгебарска топологија, Одбрани делови од анализа, Теорија на веројатност и Теорија на мера и веројатност. На 11.XII 1997 година ја одбрал магистерската работа под наслов „Метод на итерации при

стохастичките диференцијални равенки". Во текот на 1998 година бил на отслужување на воениот рок. Паралелно со служењето на воениот рок работел и на изработка на својата докторска дисертација под наслов „Нови прилози кон теоријата на еднолисните функции", која успешно ја одбранил на 27.XII 1999 година, на Природно-математичкиот факултет при Универзитетот во Белград. Докторската дисертација е нострифицирана на 5.X 2000 година по предлог на Институтот за математика на Природно-математичкиот факултет во Скопје.

Од 1.II 1999 година е вработен како асистент при Одделот за математика и информатика на Машинскиот факултет во Скопје. На 1.XI 2001 година повторно е избран во истото звање, а на 27.XI 2003 е избран во звањето насловен доцент од областа математика и информатика. На 28.IX 2006 е избран во звањето доцент, на 22.V.2008 е избран во звањето вонреден професор, а на 27.II.2013 е избран во звањето редовен професор од истата област.

2. НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Како насловен доцент, доцент, вонреден професор и редовен професор, д-р Никола Тунески држел предавања по предметите:

- на прв циклус студии: Математика 1, Инженерска математика, Компјутери и програмирање, Компјутери и апликативен софтвер, Компјутери и инженерско програмирање, Инженерско програмирање, Инженерска статистика, Нумеричка анализа, Нумеричка математика;
- на втор циклус студии: Комплексна анализа за инженери, Симулација со статистички методи, Одбрани поглавја од веројатност и статистика; и
- на трет циклус студии: Теорија и примена на диференцијалните субординации и Теорија на еднолисните функции и нејзина примена.

Исто така, кандидатот држел вежби по речиси сите предмети од Одделот, и тоа: Математика 1, Математика 2, Математика 3, Дискретна математика со веројатност и статистика, Веројатност и статистика, Нумеричка математика, Компјутери и програмирање, Компјутери и апликативен софтвер, како и предметот Инженерско програмирање.

Автор е на два универзитетски учебника: „Диференцијално сметање" и „Интегрално сметање", и на 4 интерни скрипти од предавања и 6 интерни скрипти за вежби на прв и втор циклус на студии.

Кандидатот бил член на комисијата за оцена и одбрана на една докторска дисертација и една магистерска работа при Машинскиот факултет во Скопје, како и рецензент на три универзитетски учебници.

Тој има коректен однос кон студентите и методичен пристап во реализацијата на предавањата и вежбите.

3. НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

За научноистражувачка дејност на кандидатот д-р Никола Тунески значајно е да се истакне дека бил избран меѓу десетте најдобри научници на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј" во Скопје за 2014 година, како и дека е во завршна фаза, односно

согласно со приложениот договор со реномираната издавачка куќа de Gruyter, до 31.X 2017 година треба да биде поднесена за печатење научна монографија со наслов Univalent functions: A primer, во коавторство со Derek K. Thomas (Swansee University, Велика Британија) и Allu Vaudevarao (Indian Institute of Technology - Kharagpur, Индија).

Понатаму, кон пријавата, кандидатот д-р Никола Тунески приложил список на печатени трудови и на трудови поднесени за печатење, заедно со по еден примерок од секој труд. Тој е автор или коавтор на вкупно 61 труд публикувани во реномирани меѓународни математички списанија (20 се со фактор на влијание) и на 1 труд кој е дел од монографија. Првите 49 трудови од списокот се рецензирани во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ при претходните избори, и тоа: во бр. 722 (од 15.XII 1998 година), првите 4 труда; во бр. 785 (од 14.IX 2001 година), трудовите со реден број од 5 до 11; во бр. 838 (од 3.XI 2003 година), трудовите со реден број од 12 до 15; во бр. 902 (од 1.IX 2006 година), трудовите со реден број од 16 до 23; и во бр. 940 (од 15.IV 2008 година), трудовите со реден број од 24 до 27; во бр. 1046 (од 15.I 2013 година), трудовите со реден број од 28 до 49.

Трудовите објавени по 27.II 2013 година, кои не се рецензирани при претходните избори, дадени се во Анексот приложен кон овој извештај од реден број II.3.1 до II.3.12. Следува нивен кус преглед. Во прегледот со D ќе биде означен единечниот диск, а со A класата функции f кои се аналитични на D и се нормализирани така што $f(0) = f'(0) - 1 = 0$.

Во трудот II.3.1, за функциите $f \in A$ проучувано е неравенството $|f'(z) - 1| \leq \lambda \cdot |b(z)|$, $z \in D$, за случајот кога $b(0) \neq 0$ и дадени се најдобри можни доволни услови функцијата f да биде силно свездолика од определен ред. Ова истражување е продолжение на работата на Rønning, Ruscheweyh и Samaris кои во труд од 2000 година го покриле случајот $b(0) = 0$.

Во трудот II.3.2. користени се методи од теоретијата на диференцијални субординации за добивање на критериуми во термини на изразот $z[f'(z) - 1]/[f(z) - z]$ кои сместуваат една нормализирана аналитичка функција во класата функции со ограничено вртење. Исто така, дадена е и оценка на изразот $|f'(z) - 1|$. Важно е да се нагласи дека во трудот се наведени и неколку отворени проблеми.

Во трудот II.3.3., кој е **публикуван во списание со Thomson Reuters импакт-фактор**, за функциите $f \in A$ проучувани се модулот и реалниот дел од линеарната комбинација на $f'(z)$ и $f(z)/z$ и докажани се доволни услови поврзани со оваа линеарна комбинација за функцијата да биде со ограничено вртење.

Трудот II.3.4., како и претходниот, **публикуван е во списание со Thomson Reuters импакт-фактор**. Во него, проучувана е класата функции

$$U(\lambda, \mu) = \left\{ f \in A : \frac{z}{f(z)} \neq 0 \text{ и } \left| \left(\frac{z}{f(z)} \right)^{1+\mu} \cdot f'(z) \right| < \lambda, z \in D \right\}$$

и дадена е нејзината врска и релации со класата α -конвексни функции дефинирана со

$$M(\alpha, \gamma) = \{f \in A : \operatorname{Re} J(f, \alpha; z) > \gamma, z \in D\},$$

каде што

$$J(f, \alpha; z) := (1 - \alpha) \frac{zf'(z)}{f(z)} + \alpha \left(1 + \frac{zf''(z)}{f'(z)} \right).$$

Во трудот II.3.5., со користење на методи од теоријата на диференцијални субординации, добиени се врски помеѓу класата $U(\lambda, \mu)$ и класата α -конвексни функции од типот на Јановски, дефинирана со

$$M(A, B, \alpha) = \left\{ f \in A : J(f, \alpha; z) \prec \frac{1 + Az}{1 + Bz} \right\},$$

каде што „ $\prec$ “ ја означува вообичаената субординација.

Трудот II.3.6., кој е **публикуван во списание со Thomson Reuters импакт-фактор**, дава истражувања и резултати во различна насока од претходно разгледуваните трудови. Тој е продолжение на работата започната во труд од Z. Nehari, E. Hille и V.V. Pokornyi, и во труд од D. Aharonov и U. Elias. Во него е докажано постоење на најдобар критериум за еднолисност во термини на Шварцовиот извод

$$S f := \left(\frac{f''}{f'} \right)' - \frac{1}{2} \left(\frac{f''}{f'} \right)^2,$$

а се однесува на класа функции дефинирана со два параметри. Формулиран е отворен проблем за опсегот на тие два параметри.

Во трудот II.3.7., кој како и претходниот е **публикуван во списание со Thomson Reuters импакт-фактор**, а е коавторство со Мамогу Nunokawa, светски познат научник од областа, дадени се серија нови резултати за функциите на Carathéodory (функциите со позитивен реален дел) и со нивна помош добиени се критериуми за еднолисност во термините на количникот

$$\frac{f(z) f''(z)}{f'^2(z)}.$$

Трудот II.3.8., како и претходниот е **публикуван во списание со Thomson Reuters импакт-фактор** е коавторство со уште еден светски познат научник од областа, Н. М. Srivastava. Овој труд, за разлика од претходните од овој преглед, се однесува на класата на повеќелисни функции. Во него авторите успеваат да докажат Marx-Strohhacker тип на резултат, кој е класичен и добро познат кај еднолисните функции, но сега за повеќелисните функции.

Трудот II.3.9. е **публикуван во списание со Thomson Reuters импакт-фактор**. и во него, со помош на методи од теоријата на диференцијални субординации, проучена е линеарната комбинација $azf''(z) + bf'(z) + cf(z)/z$ и дадени се најдобри оценки на реалниот дел, на аргументот и на модулот на $\alpha f'(z) + \beta f(z)/z$.

Во трудот II.3.10., кој исто така е **публикуван во списание со Thomson Reuters импакт-фактор** во коавторство со познатите М. Elin и D. Shoikhet се разликува во однос на другите разгледувани трудови во тоа што користи техники и

резултати од геометриската теорија на функциите, односно од теоријата на еднолисни функции, за да реши проблеми од комплексните динамички системи. Тоа е направено на тој начин што е разгледуван следниот оператор кој зависи и од параметар t (време),

$$D[f](t, z) := t|z|^2 \frac{f(z)}{zf'(z)} + (1-t)(1-|z|^2) \left[1 - \frac{f(z)f''(z)}{f'^2(z)} \right],$$

и со негова помош дефинирана е фамилија од класи функции, која потоа е истражувана по смисла на нејзиното однесување при промена на вредностите на параметарот t .

Во трудот II.3.11. се дадени резултати за конволуцискиот производ на експоненцијалниот интеграл и експоненцијалната функција во просторот на дистрибуции. Овој производ може да се земе за обопштување на функциите на Chandrasekhar кои се користат при решавање на проблеми поврзани со дифузната рефлексија и трансмисијата на радијацијата низ атмосферата.

Трудот II.3.12. е прифатен за печатење **во списание со Thomson Reuters импакт-фактор** и обединува оценки на коефициентите од развојот на обичните и на силно свездоликите функции од определен ред, поконкретно на функциите $f \in A$ такви што за секое $z \in D$ важи:

$$\left| \arg \left[\frac{zf'(z)}{f(z)} - \alpha \right] \right| < \frac{\pi\beta}{2}.$$

Во врска со научноистражувачката дејност на д-р Никола Тунески, треба да се истакне дека цитираноста на неговите трудови е забележителна. Имено, согласно со доказот приложен кон неговата пријава, кандидатот, според MathSciNet, е цитиран 64 пати, а според Google Scholar, 353 пати.

Кон пријавата, кандидатот д-р Никола Тунески приложил и список на научни собири на кои учествувал со сопствен реферат или како слушател, вкупно 48, од кои 11 во земјата и 37 во странство. Во периодот од неговиот избор во звањето редовен професор учествувал со сопствен реферат или како слушател на 4 научни собири во земјата и 10 во странство. Од нив посебно би ги истакнале научните собири при Kyoto University, Kyoto, Јапонија (2013), Pukyong National University, Busan, Р. Кореја (2015), Holon Institute of Technology, Holon, Израел (2016), како и Седмиот европски конгрес на математичарите, Berlin, Германија (2016).

Д-р Никола Тунески бил раководител на меѓународен научноистражувачки проект под наслов “Теорија и примена на еднолисните функции”, финансиран од Министерството за образование и наука на Македонија и од TUBITAK, Турција. Исто така, бил раководител на научноистражувачкиот проект „Геометриска теорија на функциите и нејзина примена“, во траење од 3 години, финансиран од Министерството за образование и наука на Република Македонија, како и член на тимот за реализација на 2 меѓународни, 2 национални научноистражувачки проекта и 3 TEMPUS JEP проекти.

Под негово менторство еден студент ја има одбрането докторската дисертација, а два студента се во фаза на изработка на докторската дисертација на студиската програма математички науки и примени, во рамките на Школата за докторски студии при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“. Исто така, д-р Никола Тунески

бил и ментор на еден студент на постдипломски студии на насоката мехатронички системи при Машинскиот факултет во Скопје.

4. СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Кандидатот д-р Никола Тунески учествувал и во бројни стручно-апликативни активности во и надвор од Факултетот.

На почетокот би ја издвоиле неговата работа во подрачјето на статистиката, поточно, во развојот и примената на процедурите за определување на големината на примерокот при надзор на пазарот. Во рамките на тоа, д-р Никола Тунески има остварено голем број активности, од кои издвојуваме дел од оние реализирани по 27.И 2013 година, кои не се рецензирани при претходните избори:

1. Short Term Senior Expert on probability, statistics and sampling procedures within the project "Strengthening of the Serbian system of market surveillance for non-food and food products", financed by the European Union (EU Contract Number: 2012/292-614).
 - 11.02.2013 – 22.02.2013: Preparation and realization of two day training course titled "Introduction to probability, statistics and sampling procedures";
 - 27.01.2014 – 14.02.2014: Development/training of non-homogenous sampling procedure;
 - 27/10/2014 – 07/11/2014: Development of MTTT-MI vision/strategy - finalisation of non-homogenous sampling procedure.
2. Учество на IEEE - симпозиум за инженерство за усогласеност на производите во Anaheim, САД, од 16.V до 18. V 2016 година, со презентација под наслов „Dynamic simulations of market surveillance actions". Публикување на труд број II.6.3 од Анексот приложен кон овој извештај.

Посебно заслужува да се истакне неговата работа како раководител на Организациониот одбор на меѓународниот математички симпозиум „Geometric Function Theory and Applications - GFTA" во два наврата. Првиот симпозиум се одржа од 27 до 31 август 2012 година, а вториот од 24 до 27 август 2015 година, обата во Охрид.

Автор е и на една книга од стручна област со наслов „Вовед во МАТЛАБ" (заедно со доц. д-р Емилија Целакоска).

Кандидатот д-р Никола Тунески има рецензирано два научноистражувачки проекта во рамките на научната соработка меѓу Романија и Франција, еден научноистражувачки проект финансиран од Aarhus Institute of Advanced Studies, Данска и еден научноистражувачки проект финансиран од Scientific Researches Fund, Бугарија.

Дел е од тимот за реализација на ERASMUS+ проектот со наслов „MATH Debate- the Voice of Students – Searching Excellence in Math Education through Increasing the Motivation for Learning", како и учесник е во COST Action TD1409: Mathematics for industry network (MI-NET).

Исто така, кон пријавата, д-р Никола Тунески приложил и список на 47 статии кои ги рецензирал по 27.И 2013 година, кои не се наведени при претходните избори. Од нив, 8 рецензии се за Zentralblatt MATH и 39 рецензии се за реномирани меѓународни научни списанија.

Бил член на рецензентски комисији за избор на наставници и асистенти на Машинскиот факултет во Скопје.

Има учествувано во развојот и реализацијата на повеќе студиски програми, пред сè во рамките на реформата на студиските програми на Машинскиот факултет во

Скопје во 2009 и во 2016 година, како и во развојот на наставната програма по мехатроника и наставната програма по инженерство на животна средина и ресурси.

Член е на Сојузот на математичари на Македонија, неговиот Управен одбор и неговиот Научен совет, како и на Уредувачкиот одбор на меѓународното научно списание *Advances in Mathematics: Scientific Journal* и на *American Mathematical Society*.

Во периодот од 1.X 2008 до 14.IX 2012 година бил раководител на Одделот за математика и информатика при Машинскиот факултет во Скопје.

Од 15.IX 2016 до денес е продекан за меѓународна соработка, наука и развој на Машинскиот факултет во Скопје.

ОЦЕНКА ОД САМОЕВАЛУАЦИЈА

Кандидатот Никола Тунески во континуитет добива позитивни оценки на анонимно спроведените анкети на студентите на Машинскиот факултет во Скопје и во рамките на Извештајот за самоевалуација на Факултетот.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на изнесените податоци за наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, во периодот по изборот во наставно-научно звање - редовен професор, може да се заклучи дека кандидатот д-р Никола Тунески остварил богата и интензивна активност во сите три дејности постигнувајќи значајни резултати во својата работа.

Тој успешно и квалитетено ги извршува наставно-образовните задачи на прв и втор циклус студии и е ментор на три студенти по математички науки и примени при Школата за докторски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“. Автор е на два универзитетски учебника и на повеќе интерни учебни помагала. По изборот за редовен професор има објавено 25 труда (12 во научни списанија со меѓународен уредувачки одбор и 13 во зборник на трудови од научни собири со меѓународен уредувачки одбор), од кои 8 се објавени во списанија со фактор на влијание, со забележителна цитираност. Како резултат на интензивната научноистражувачка работа избран е меѓу десетте најдобри научници на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје за 2014 година. Дополнително, треба да се истакне дека е во завршна фаза, односно има договор со реномираната издавачка куќа de Gruyter за печатење научна монографија од теоријата на еднолисни функции.

Од неговата богата стручно-апликативна дејност за одбележување е учеството како раководител на Организациониот одбор на меѓународниот математички симпозиум „Geometric Function Theory and Applications 2015“, учеството во Работната група на Обединетите нации – делот за Европа (UNECE) и учеството во три наврати како Short Term Senior Expert за веројатност, статистика и процедури за земање примерок во рамките на IPA-проект финансиран од страна на Европската Унија.

Од изнесеното може да се констатира дека д-р Никола Тунески е целосно оформен универзитетски професор и истражувач, кој е во тек со современите случувања во својата научноистражувачка област и е истовремено подготвен овие искуства да ги пренесе и на колеги од земјата и од странство. Тој ги исполнува сите услови за избор во наставничко звање, предвидени со Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Врз основа на анализата и оцената на неговата целокупна наставно-

образовна, научноистражувачка и стручно-апликативна дејност, Комисијата има чест да му предложи на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет да донесе предлог-одлука за избор на д-р Никола Тунески во наставно-научното звање редовен професор во наставно-научните области математика и информатика, и неа да ја проследи до Сенатот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ на усвојување.

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Алекса Малчески, с.р.
Машински факултет - Скопје
2. Проф. д-р Душан Чакмаков, с.р.
Машински факултет - Скопје
3. Проф. д-р Костадин Тренчевски, с.р.
Природно-математички
факултет – Скопје

АНЕКС

**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО
И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ**

Кандидат: Никола Илија Тунески

(име,
татково име и презиме)

Институција: Машински факултет – Скопје

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: математика и информатика

I. НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	Одржување на настава (прв циклус студии)	40,8
	Компјутери и апликативен софтвер (2 часа), летен 2012/2013	1,2
	Компјутери и апликативен софтвер (2 часа), летен 2013/2014	1,2
	Компјутери и апликативен софтвер (2 часа), летен 2014/2015	1,2
	Компјутери и апликативен софтвер (2 часа), летен 2015/2016	1,2
	Компјутери и апликативен софтвер (2 часа), летен 2016/2017	1,2

	Математика 1 (3 часа), зимски 2013/2014	1,8
	Математика 1 (3 часа), зимски 2014/2015	1,8
	Математика 1 (3 часа), зимски 2015/2016	1,8
	Математика 1 (3 часа), зимски 2016/2017	1,8
	Математика 1 (3 часа), зимски 2017/2018	1,8
	Математика 2 (3 часа), летен 2012/2013	1,8
	Математика 2 (3 часа), летен 2013/2014	1,8
	Математика 2 (3 часа), летен 2014/2015	1,8
	Математика 2 (3 часа), летен 2015/2016	1,8
	Математика 2 (3 часа), летен 2016/2017	1,8
	Нумеричка математика (2 часа), зимски 2012/2013	1,2
	Нумеричка математика (2 часа), зимски 2013/2014	1,2
	Нумеричка математика (2 часа), зимски 2014/2015	1,2
	Нумеричка математика (2 часа), зимски 2015/2016	1,2
	Нумеричка математика (2 часа), зимски 2016/2017	1,2
	Математика 1 – МФ УГД (3 часа), зимски 2013/2014	1,8
	Математика 1 – МФ УГД (3 часа), зимски 2014/2015	1,8
	Математика 1 – МФ УГД (3 часа), зимски 2015/2016	1,8
	Математика 2 – МФ УГД (3 часа), летен 2013/2014	1,8
	Математика 2 – МФ УГД (3 часа), летен 2014/2015	1,8
	Математика 2 – МФ УГД (3 часа), летен 2015/2016	1,8
2	Одржување на вежби (прв циклус студии)	1,8
	Компјутери и апликативен софтвер (2 часа), летен 2013/2014	0,9
	Компјутери и апликативен софтвер (2 часа), летен 2014/2015	0,9
3	Одржување на консултации (прв циклус студии)	3,556
	Учебна година 2012/2013, летен семестар (135 студенти)	0,27
	Учебна година 2013/2014 (412 студенти)	0,824
	Учебна година 2014/2015 (424 студенти)	0,848
	Учебна година 2015/2016 (365 студенти)	0,73

	Учебна година 2016/2017 (326 студенти)	0,652
	Учебна година 2017/2018, зимски семестар (116 студенти)	0,232
4	Одржување на настава (втор циклус студии)	22,5
	Комплексна анализа за инженери (2 часа) 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015, 2015/2016, 2016/2017	7,5
	Симулација со статистички методи (2 часа) 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015, 2015/2016, 2016/2017	7,5
	Одбрани поглавја од веројатност и статистика (2 часа) 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015, 2015/2016, 2016/2017	7,5
5	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат (2)	1
6	Интерна скрипта од предавања	4
	Нумеричка математика	4
7	Интерна скрипта од вежби	3
	Нумеричка математика	3
8	Рецензент на универзитетски учебник	3
	Mohamed K. Aouf, Adela O. Mostafa, Tamer M. Seoudy: "Some Applications of Differential Subordinations for Analytic Functions", Springer.	1
	Анета Бучковска, Катерина Хаџи-Велкова Санева, Сања Атанасова: Вовед во веројатност за инженери, ФЕИТ.	1
	Анета Бучковска, Катерина Хаџи-Велкова Санева, Сања Атанасова: Збирка решени задачи од веројатност, ФЕИТ.	1
	Вкупно	79.656

II. НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Ментор на докторска дисертација	9

	(3 кандидати)	
2	Учесник во меѓународен научен проект	5
	“Introduction of a new space of distributions and its application”, financed by the Ministry of education and science of Republic of Macedonia and Ministry of education and science of Montenegro, 2015 – 2017.	5
3	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	55,81
3.1.	N. Tuneski, M. Petrusevski, B. Jolevska-Tuneska, On starlikeness of analytic functions with bounded derivative, <i>PanAmerican Mathematical Journal</i> , Vol.24 No.1 (2014), 93-101.	3,2
3.2.	N. Tuneski, T. Bulboaca, On bounded turning of analytic functions, <i>Bulletin of Calcutta Mathematical Society</i> 106 (3) (2014), 189-200.	3,6
3.3.	Tuneski N., Darus M., Gelova E., Simple sufficient conditions for bounded turning, <i>Rendiconti del Seminario Matematico della Università di Padova</i> , Vol. 132 (2014), 231 – 238. (2011 IMPACT FACTOR 0.265)	5,01
3.4.	E. Aliaga , N. Tuneski, Some connections between class U and α -convex functions, <i>Abstract and Applied Analysis</i> , Volume 2014, Article ID 692327, 4 pages, http://dx.doi.org/10.1155/2014/692327 . (2013 IMPACT FACTOR 1.102)	6,39
3.5.	E. Aliaga, N. Tuneski, Some results on the class of α -convex Janowski type functions and class U , <i>Int. J. Appl. Math.</i> Vol. 28 No 4 (2015), 415-425. doi: http://dx.doi.org/10.12732/ijam.v28i4.9	3,6
3.6.	N. Tuneski, B. Jolevska-Tuneska, B. Prangoski, On existence of sharp univalence criteria using Schwarzian derivative, <i>Comptes Rendus de l'Académie Bulgare des Sciences</i> , Vol. 68 No. 5 (2015), 569 - 576. (2014 IMPACT FACTOR 0.284)	5,03
3.7.	N. Tuneski, M. Nunokawa, B. Jolevska-Tuneska, Extension of some results on univalent functions, <i>Journal of Inequalities and Applications</i> , Vol 2015, No. 1, 2015:322. DOI 10.1186/s13660-015-0845-7. (2014 IMPACT FACTOR 0.773)	5,42
3.8.	M. Nunokawa, H. Srivastava, N. Tuneski, B. Jolevska-Tuneska, Some Marx-Strohhacker Type Results for a Class of Multivalent Functions, <i>Miskolc Mathematical Notes</i> , Vol. 18 (2017), No. 1, 353–364.DOI: 10.18514/MMN.2017.1952 (2015 IMPACT FACTOR 0.335)	3,80
3.9.	N. Tuneski, T. Bulboaca, B. Jolevska-Tuneska, Sharp results on linear combination of simple expressions of analytic functions, <i>Hacettepe Journal of Mathematics and Statistics</i> , Vol.45 No.1 (2016), 121-128.	5,15

	(2013 IMPACT FACTOR 0.433) doi: 10.15672/HJMS.20164513114	
3.10.	M. Elin, D. Shoikhet, N. Tuneski, Parametric Embedding of Starlike Function, <i>Complex Anal. Oper. Theory</i> (2017), 1-14. DOI:10.1007/s11785-016-0634-4s (IMPACT FACTOR 2015: 0.663)	5,33
3.11.	T. Zenku, B. Jolevska-Tuneska, N. Tuneski, Results On The Exponential Integra, <i>Sarajevo Journal Of Mathematics</i> , Vol.13 (25), No.1, (2017), 71–80, DOI: 10.5644/SJM.13.1.05	3,2
3.12.	D.K.Thomas, N. Tuneski, Some Unifying Inequalities for Starlike Functions in a Half-plane and a Sector, <i>Filomat</i> , accepted. (IMPACT FACTOR 2013: 0.753)	6,08
4	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор	38,1
4.1.	N.Tuneski, Embedding α -convex functions in the class U , <i>Proceedings of a symposium held at the Research Institute for Mathematical Sciences, Kyoto University, Kyoto, Japan, May 22–24, 2013, 94-99. (English; Japanese)</i>	3
4.2.	E. Aliaga, N. Tuneski, On existence of sufficient condition for univalence depending on two parameters, <i>Proceedings of the V Congress of Mathematicians of Macedonia</i> , September 24–27, 2014, Ohrid, R. Macedonia, Vol.2 (2015) 5–9.	2,7
4.3.	Hendrikx, B.D. Jovanoski, N. Tuneski, Dynamic simulations of market surveillance actions, <i>2016 IEEE Symposium on Product Compliance Engineering (ISPCE)</i> , 16-18 May 2016, Anaheim, CA, USA. DOI: 10.1109/ISPCE.2016.7492846	2,4
4.4.	“Geometric Function Theory and Applications’2015”, Ohrid, R. Macedonia, August 24 – 27, 2015. – N. Tuneski, M. Nunkawa and B. Jolevska-Tuneska: Some results for p-valent functions. – E. Karamazova, N. Tuneski: Some inequality relations involving p-valent functions.	5,1
4.5.	Industrial Workshop - What mathematicians can do for you?, COST action TD1409: Mathematics for Industry Network, April 21, 2016, Goce Delcev University in Stip, Stip, Republic of Macedonia. – Nikola Tuneski: Dynamic simulations of market surveillance actions.	3
4.6.	6–th Congress of Mathematicians of Macedonia, Ohrid, Macedonia, June 15 – 18, 2016.	2,4

	– N. Tuneski: Some results about a filtration of starlike functions (joint work with David Shoikhet, Mark Elin).	
4.7.	13th Serbian Mathematical Congress, Vrnjačka Banja, May 22 - 25, 2014. – N. Tuneski: Some results on the class U and the class of Janowski α -convex functions.	3
4.8.	Pannonian Mathematical Modelling, Novi Sad, Serbia, April 25-26, 2015 . – N. Tuneski: Sufficient conditions for strong starlikeness by the use of the first derivative of an analytic function	3
4.9.	“Some results on univalent and multivalent functions”, Department of Applied Mathematics, College of Natural Sciences, Pukyong National University, Busan, R. Korea, from October 17th to October 25th, 2015. (visiting Professor)	3
4.10.	“International Workshop on Geometry of Riemannian and Hermitian Manifolds”, 7-10 December 2015, Sofia, Bulgaria – Nikola Tuneski: Some results on multivalent functions (joint work with M. Nunokawa, B. Jolevska-Tuneska).	2,4
4.11.	2nd Workshop on Complex and Harmonic Analysis, April 13-15, 2016, Holon Institute of Technology, Holon, Israel. – Nikola Tuneski: On a class of starlike functions.	3
4.12.	Seventh European Congress of Mathematics, Berlin, Germany, July 18 – 22, 2016. – N. Tuneski: The Second Hankel Determinant of Close-to-Convex Functions (joint work with Derek Thomas).	2,7
4.13.	Transform Methods and Special Functions 2017, 8th International Conference, Sofia, Bulgaria, 27-30 August 2017 – N. Tuneski: Some results about a filtration of starlike functions (joint work with David Shoikhet, Mark Elin).	2,4
5	Секциски предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество	33
	5–th Congress of Mathematicians of Macedonia, Ohrid, Macedonia, September 24 – 27, 2014. – N. Tuneski, E. Aliaga: Some results on two classes univalent functions. – E. Aliaga, N. Tuneski: Some sufficient conditions for univalence depending on two parameters.	4

	“Geometric Function Theory and Applications’2015”, Ohrid, R. Macedonia, August 24 – 27, 2015. – N. Tuneski, M. Nunkawa and B. Jolevska-Tuneska: Some results for p-valent functions. – E. Karamazova, N. Tuneski: Some inequality relations involving p-valent functions.	4
	Industrial Workshop - What mathematicians can do for you?, COST action TD1409: Mathematics for Industry Network, April 21, 2016, Goce Delcev University in Stip, Stip, Republic of Macedonia. – Nikola Tuneski: Dynamic simulations of market surveillance actions.	2
	6–th Congress of Mathematicians of Macedonia, Ohrid, Macedonia, June 15 – 18, 2016. – N. Tuneski: Some results about a filtration of starlike functions (joint work with David Shoikhet, Mark Elin).	2
	International Short Joint Research Workshop “Some inequalities concerned with the geometric function theory”, The Research Institute for Mathematical Sciences, Kyoto University, Kyoto, Japan, May 22 – 24, 2013. – N. Tuneski: From inequalities to subordinations and back. – N. Tuneski: Functions of bounded turning.	4
	13th Serbian Mathematical Congress, Vrnjačka Banja, May 22 - 25, 2014. – N. Tuneski: Some results on the class U and the class of Janowski α-convex functions.	2
	Pannonian Mathematical Modelling, Novi Sad, Serbia, April 25-26, 2015 . – N. Tuneski: Sufficient conditions for strong starlikeness by the use of the first derivative of an analytic function	2
	“Some results on univalent and multivalent functions”, Department of Applied Mathematics, College of Natural Sciences, Pukyong National University, Busan, R. Korea, from October 17th to October 25th, 2015. (visiting Professor)	3
	“International Workshop on Geometry of Riemannian and Hermitian Manifolds”, 7-10 December 2015, Sofia, Bulgaria – Nikola Tuneski: Some results on multivalent functions (joint work with M. Nunokawa, B. Jolevska-Tuneska).	2

	2nd Workshop on Complex and Harmonic Analysis, April 13-15, 2016, Holon Institute of Technology, Holon, Israel. – Nikola Tuneski: On a class of starlike functions.	2
	IEEE Symposium on Product Compliance Engineering, May 16-18 2016, Anaheim, CA, USA. – Ivan Hendrikx, Bojan D. Jovanoski, Nikola Tuneski: Dynamic simulations of market surveillance actions.	2
	Seventh European Congress of Mathematics, Berlin, Germany, July 18 – 22, 2016. – N. Tuneski: The Second Hankel Determinant of Close-to-Convex Functions (joint work with Derek Thomas).	2
	Transform Methods and Special Functions 2017, 8th International Conference, Sofia, Bulgaria, 27-30 August 2017 – N. Tuneski: Some results about a filtration of starlike functions (joint work with David Shoikhet, Mark Elin).	2
	Вкупно	140.91

III. СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поеми
1	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија	54
	Рецензент на научноистражувачки проекти за потребите на Aarhus Institute of Advanced Studies, Данска.	2
	Рецензент на научноистражувачки проекти за потребите на Scientific Researches Fund , Бугарија.	2
	Рецензијаи за Int. Math. Forum (2)	2
	Рецензија Int. J. Math. Anal. (3)	3
	Рецензија за Far East J. Math. Sci. (2)	2
	Рецензија за Acta Univ. Palacki. Olomuc., Fac. Rerum Nat., Math. (3)	3
	Рецензија за J. Egypt. Math. Soc. (3)	3
	Рецензија за Complex Var. Elliptic Equ. (2)	2
	Рецензија за J. Aust. Math. Soc. (3)	3

	Рецензија за J. Inequal. Appl. (2)	2
	Рецензија за Bulletin of Mathematical Analysis and Applications (2)	2
	Рецензија за Advances In Mathematics: Scientific Journal (4)	4
	Рецензија за Hacettepe Journal of Mathematics and Statistics (1)	1
	Рецензија за Applied Mathematics and Computation (3)	3
	Рецензија за Boletim da Sociedade Paranaense de Matemática (4)	4
	Рецензија за Journal of Mathematical Analysis (4)	4
	Рецензија за Journal of Applied Mathematics (3)	3
	Рецензија за Journal of Mathematics (4)	4
	Рецензија за Sarajevo J. Math. (3)	3
	Рецензија за Journal of Mathematical Inequalities (2)	2
Дејности од поширок интерес		16,6
2	Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание	1
	Advances in Mathematics: Scientific Journal	0,5
	Journal of Computer Science and Applied Mathematics	0,5
3	Претседател на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир	4
	Претседател на организационен одбор на “Geometric Function Theory and Applications’2015”, Ohrid, R. Macedonia, August 24 – 27, 2015.	2
	Претседател на програмски одбор на “Geometric Function Theory and Applications’2015”, Ohrid, R. Macedonia, August 24 – 27, 2015.	2
4	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир	3
	Член на програмски одбор на “mathematics: Applied”, Ohrid, R. Macedonia, August 21 – 24, 2016.	1
	Член на организационен одбор на “Mathematics: Applied”, Ohrid, R. Macedonia, August 21 – 24, 2016.	1

	Член на програмски одбор на Transform Methods and Special Functions 2017, 8th International Conference, Sofia, Bulgaria, 27-30 August 2017	1
5	Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект	2
	MathSTEM – Creating innovative methods and practices for teaching mathematics and attracting students to STEM, ERAMUS+, Key Action 2: Cooperation for innovation and the exchange of good practices, Action type KA203: Strategic Partnerships for higher education (носител)	2
6	Продекан на организациона единица	4
	Продекан за меѓународна соработка, наука и развој на Машинскиот факултет во Скопје во периодот од 15.IX 2016 до денес.	4
7	Член на комисија за избор во звање	0,6
	Член на Комисија за избор во звањето вонреден професор на Е. Целакоска.	0,2
	Член на Комисија за избор во звањето доцент на Бојан Прангоски.	0,2
	Член на Комисија за избор во звањето асистент на Елена Карамазова.	0,2
8	Учество во комисии и тела на државни и други органи	2
	Член на Управниот одбор на Сојузот на математичари на Македонија.	1
	Член на Научниот совет на Сојузот на математичари на Македонија.	1
	Вкупно	69,6

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	79.656
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	140.91
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	70,6

Вкупно	291.166

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Алекса Малчески,
претседател с.р.
2. Проф. д-р Душан Чакмаков, член с.р.
3. Проф. д-р Костадин Тренчевски, член
с.р.

РЕЦЕНЗИЈА**ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА****„МЕНАЏМЕНТ НА ИНТЕГРИРАН СИСТЕМ ЗА КОНТРОЛА НА ТЕХНИЧКАТА СОСТОЈБА НА ВОЗИЛОТО ВО ФУНКЦИЈА НА БЕЗБЕДНОСТА НА СООБРАЌАЈОТ НА ПАТИШТАТА“**

ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р САШО ДАНЕВ, ДИПЛ. МАШ. ИНЖ.,
ПРИЈАВЕНА НА МАШИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

На Машинскиот факултет во Скопје, при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, со Одлука бр. 02-1662/2 од 28.9.2017 година, донесена на Наставно-научниот совет на 13. седница одржана на 28 септември 2017 година, формирана е Комисија за оцена и одбрана на докторската дисертација под наслов: „Менаџмент на интегриран систем за контрола на техничката состојба на возилото во функција на безбедноста на сообраќајот на патиштата“, во состав:

- д-р Ванчо Донеv, (ментор) редовен професор во пензија на Машинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје;
- проф. д-р Милан Косевски, редовен професор на Машинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје;
- проф. д-р Миколај Кузиновски, редовен професор на Машинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје;
- проф. д-р Радмил Поленаковиќ, редовен професор на Машинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје;
- проф. д-р Валентина Гчевска, редовен професор на Машинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ**АНАЛИЗА НА ТРУДОТ**

Докторската дисертација е изложена на 192 страници, со илустрации и графикони и 23 табеларни прикази, а описот на литературата содржи 72 релевантни библиографски единици.

Трудот е структуриран во 10 глави и прилози, при што воведот и заклучокот се прикажани како Глава 1 и Глава 9. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветна прегледност и следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Првата глава е воведот на трудот во кој се прикажани основните поставки и мотивацијата на авторот за ова истражување. Во првиот дел од воведот посебно се нагласени целите на ЕУ објавени во „Белата книга“ и целите на Република Македонија за унапредување на безбедноста во сообраќајот на патиштата, објавени во Националната стратегија за безбедност на сообраќајот на патиштата 2015-2020. Во двете публикации се претставени прогнози за постигнување на целите за „визија нула“ смртни случаи на патиштата во Европа во 2050 год. Во вториот дел на воведот е прикажан статистички преглед значаен за мотивацијата на истражувањето. Од статистичките податоци се заклучува дека нема надежен оптимизам за постигнување на најавените цели без сериозни активности во сите домени, бидејќи 79,8 % од сите анализирани возила во Република Македонија се постари од петнаесет години. Во третиот дел од воведот, низ поширока елаборација, даден е увид во значењето на улогата што ја имаат технички исправните возила за безбедност во сообраќајот на патиштата и за потребата за утврдување на униформни услови за одржување на нивната техничка состојба, со висок квалитет и степен на извршување, за кратко време и економска исплатливост, без можност за конкурентски влијанија.

Втората глава ги содржи елаборациите за целите, методологијата на истражување и очекуваните резултати од докторската дисертација. Имајќи ја предвид состојбата за оваа област во земјите членки на Европската Унија, главна цел во трудот е проектирање на систем за менаџирање на интегриран систем за контрола на техничката состојба на возилото во функција на безбедноста на сообраќајот на патиштата. Интегрираниот систем за контрола на техничката состојба на возилата ги опфаќа областите поврзани со прашањата за: одобрувањето на возилата во сите области; обемот и квалитетот на постапките при прегледите на возилата и нивната периодичност на извршување; прегледите на возилата за превоз на опасни материји

и возилата за превоз според ECMT (ЕЦМТ) конвенцијата; надзорот; регистарот на дејноста; функциите на независност и непристрасност; конфликтот на интереси; стручноста; економските аспекти и друго. Методологијата на истражувањата се заснова врз проучување и анализа на меѓународните и на националните прописи за областа за утврдување на техничката состојба на возилата, како и компаративна анализа на националните прописи со прописите од одделни земји членки на ЕУ во поглед на решенијата за областа. Идентификација на слабостите преку анализи, анкетање и интервјуирање на директните носители на дејноста со утврдување на предлог-мерки и насоки за нивно отстранување и развој на модел на организација и менаџмент на интегриран систем за контрола на техничката состојба на возилата.

Третата глава е насловена како „Основи на системот за контрола на техничката состојба на возилата во земјите членки на ЕУ“, во која се опфатени и детално обработени поглавјата за: активностите кои го одредуваат животниот циклус на возилото; организации за регистрација на возила во некои членки на ЕУ; преглед на активности кои ги извршуваат организациите за регистрација во различни држави на ЕУ; утврдување на сообразност и одобрување на возилата и вршење на разни видови и обем на технички прегледи во некои членки на ЕУ; регистар за возила, ИТ-системи и надзор.

Четвртата глава е насловена „Глобални меѓународни прописи со кои се уредува областа за контролата на техничката состојба на возилата за безбедно учество во сообраќајот на патиштата“ и се состои од четири потпоглавја. Во првото потпоглавје, даден е преглед и целосна анализа на релевантните меѓународни прописи за контрола на техничката состојба од областа на одобрувањето на возилата. Во второто потпоглавје е даден преглед и целосна анализа на релевантните меѓународни прописи за контрола на техничката состојба од областа на вршење на периодични технички прегледи. Во третото потпоглавје се анализирани меѓународните прописи за оцена на подготвеност на возилото за учество во меѓународниот сообраќај врз основа на ECMT (ЕЦМТ) резолуцијата, а во четвртото потпоглавје се анализирани меѓународните прописи за вршење на техничките прегледи на возилата според меѓународната конвенција за превоз на опасни материи на пат – ADR (АДР) - спогодба.

Петтата глава е со наслов „Правна основа за воведување на систем за контрола на техничката состојба на возилото во функција на безбедноста на сообраќајот на патиштата во РМ“ и ги содржи истражувањата за основите на законодавството за контрола на техничката состојба на возилата во функција на безбедноста на сообраќајот на патиштата. За воспоставување на менаџмент на интегриран систем за контрола на техничката состојба на возилата, извршено е целосното анализирање на сегашната состојба во системот возила, со споредување на националните со меѓународните прописи кои се однесуваат на областа на моторните возила со посебен преглед на деловите кои се однесуваат на контролата на техничката состојба на возилата. За таа цел, извршена е анализа на законите за: возила, безбедност на сообраќајот на патиштата, превоз во патниот сообраќај, превоз на опасни материји во патниот и железничкиот сообраќај, стандардизација, акредитација, техничка инспекција, пазарна инспекција, безбедност на производите и други. Воедно, со анализата се опфатени и носечките подзаконски акти издадени врз основа на цитираните закони, како што се: правилниците, техничките спецификации, стандардите, уредбите и друго.

Шестата глава е насловена „Структура на системот возила во Република Македонија“, каде што се изнесени очекувањата дека со донесувањето на новата законска регулатива (Законот за возила) во 2008 година, надлежностите од областа на возилата, кои до тогаш беа разделени во повеќе државни институции, поцврсто ќе се обединат. Определбата за поцврсто обединување е произлезена од потребата да се воспостави поголем степен на координираност во примена на прописите во поглед на техничките барања, надзорот, инспекциите, контролите, ажурирањето и друго, што се потврдува како факт дека, такви обединувања на надлежностите се остварени во најголем број на Европски држави. Меѓутоа, и по донесувањето на прописите за возила, состојбата со надлежностите во министерствата, во поглед на организациски поместувања е скоро непроменета, а во некои сегменти и значително влошена. Позитивните промени најчесто се од формална природа и се однесуваат на уредување на техничките барања за возилата, меѓутоа тие најчесто се со кратко временско траење, бидејќи од разни причини и без темелни анализи, новите технички барања најчесто се многу полоши од предходните.

Седмата глава е со наслов „Истражување на состојбата со менаџирањето во системот на контрола на техничката состојба на возилата во функција на безбедноста

на сообраќајот на патиштата” и се состои од три потпоглавја. Во првото потпоглавје е презентирана методологијата на истражувањето на: постојната состојба во структурата административното менаџирање на системот за контрола на техничката состојба на возилата преку постојното законодавство, прописи, нивна имплементација, контрола, надзор и инспекција над телата за оперативно извршување на работите одобрувањето, технички прегледи, исполнување на посебните техничко- експлоатациони услови за безбедно учество во сообраќајот, оперативни активности во дејностите при вршење на оценка за подготвеност на ЕСМТ (ЕЦМТ) возилата, како и вршење на периодичен преглед на возилата за превоз на опасни материи ADR (АДР) -возила. Во второто потпоглавје се презентирани истражувањата на постојната состојба преку избор на експерти за подрачјата на истражувањата во прописите, утврдување на план и програма за истражување со систем на прашања, резултати од интервјуата, заклучоци од интервјуата во административното менаџирање и друго. Во третото потпоглавје се презентирани подрачјата на истражување во областите во кои се применети методите на интервјуирање и методите со анкетирање на експертите. За обработка на податоците од постапките кои се истражуваат преку анкетирање е користена методата ДЕЛФИ (DELPHI). Врз основа на спроведените истражувања во анализираните области, утврдени се парцијални и глобални констатации, како и мерки за подобрување или за надминување на состојбите според утврдените заклучоци.

Осмата глава е насловена „Модел на менаџмент на интегриран систем за контрола на техничката состојба на возилата во функција на безбедноста на сообраќајот на патиштата” и се состои од две потпоглавја. Во првото потпоглавје, даден е осврт кон констатираните состојби во системот возила кои претставуваат сериозни причини и основаност за промени кон интегриран систем на дејностите во системот возила. Меѓу позначајните констатации за состојбата се: определбите од „Белата книга“, од „Националната стратегија“, статистичката старост на возилата, извршувањето на одобрувањата и на прегледите, мислењето дека “техничкиот преглед е премногу чувствително подрачје за да може да се остави во рацете на приватниот сектор”, непостигнатото поцврсто обединување на надлежностите во областа на возилата, слабата комуникација помеѓу надлежните министерства како и помеѓу другите органи и тела вклучени во системот возила и друго. Постапките за: одобрувањето, вршењето на техничките прегледи, прегледите за ЕСМТ (ЕЦМТ) и ADR

(АДР), од аспект на прописите и од аспект на квалитетот на нивното извршување, треба да обезбедат возилото да не претставува причина за појава на незгода во сообраќајот. Според цитираните директиви, обврска на земјите членки е да обезбедат максимално ниво на објективност и висок квалитет на тестирање на возилото, посебно во институциите кои покрај тестирањето посредно или непосредно вршат одржување и поправки на возилата. Државата, на сите можни и потребни нивоа, мора да презема системски, административни, инспекциски и оперативни мерки, со кои се обезбедуваат докази дека возилото што го поминално тестот на исправност ги исполнува најмалку барањата кои произлегуваат од директивите. Во второто потпоглавје се дадени мерки за подобрување на интегрирањето и менаџирањето во системот за контрола на техничката состојба на возилото во функција на безбедноста на сообраќајот на патиштата.

Ценејќи ја сегашната состојба, искажаните мислења од интервјуата и анкетаирањата, извршените анализи и компаративните согледувања по однос на решенијата за проблематиката во земјите членки на ЕУ, утврден е предлог за идната организациска поставеност за системот возила. Предлогот утврдува потреба за воспоставување на посебно тело за моторни возила во состав на министерството надлежно за сообраќај, што би било целосно решение. Новото тело за моторни возила, покрај можноста да биде во состав во министерството надлежно за сообраќај, може да биде формирано и како јавна агенција или како јавно претпријатие за моторни возила.

Деветтата глава е насловена „Констатации и заклучоци“ и се состои од две потпоглавја. Во првото потпоглавје се нагласени констатираните состојби со поделбата на надлежностите во системот возила што е последица за бројни слабости. Законодавството за оваа област се менува често без крајно темелно согледување на проблематиката и на последиците од недоречени решенија, што во примената предизвикуваат судири. Орган за одобрување е Бирото за метрологија, што треба да се сфати само како организациско решение, бидејќи овој систем во основа нема никакви допирни точки со метролошката дејност за која Бирото е основано, а како орган за одобрување треба строго и исклучиво да ги применува прописите од доменот на Законот за возила. Орган за оцена на компетентност, според Законот за возила, е Институтот за акредитација, кој при водење на постапки како орган за компетентност треба строго и исклучиво да ги применува прописите од

доменот на Законот за возила. Доминантно влијание за нарушувањето на техничката состојба на возилата, има: начинот, квалитетот, обемот и стручноста при извршување на одобрувањата во сите домени како и извршувањето на периодичните и на другите видови на технички прегледи на возилата. Во второто потпоглавје нагласени се потребите за доизградување на системот возила во современ интегриран систем, во кој посебно место ќе заземе неговото менаџирање за контролата на техничката состојба на возилото во функција на безбедност во сообраќајот. Со тоа ќе се воспостави поголем степен на координираност во примената на прописите во поглед на техничките барања, надзорот, инспекциите, контролите, ажурирањето и друго. Со други зборови, тоа значи концентрирање на сите активности поврзани со безбедноста на патниот сообраќај во еден орган, што би можело да се смета за пресуден услов за решение или за подобрување на сегашната состојба. Така интегрираниот систем треба да биде заснован на висок степен на извршување на предвидениот опсег на работи со соодветен квалитет, за кратко време и економска исплатливост, без можност за негативни конкурентски влијанија, со воведување на динамичка компонента за перманентно усовршување на дејноста. Според присутната состојба, за концентрирање на активностите поврзани со безбедноста на патниот сообраќај, според извршената анализа во земјите членки на ЕУ, најчесто е формиран посебен орган кој е во состав или под директна цврста надлежност на државен орган.

На крајот од докторската дисертација, во **десеттото поглавје**, даден е прилог на користената литература при нејзината изработка.

Врз основа на деталниот преглед и анализа на приложената докторска дисертација, Комисијата го донесува следниов

ЗАКЛУЧОК

Кандидатот м-р Сашо Данев, дипл. маш. инж., подготвил квалитетен и оригинален научно-истражувачки труд од областа на менаџментот. Во докторската дисертација под наслов: „Менаџмент на интегриран систем за контрола на техничката состојба на возилото во функција на безбедноста на сообраќајот на патиштата”.

Врз основа на извршените обемни истражувања во дисертацијата и врз основа на применетите методологии за истражување во одделни општи и во посебни

подрачја, кои се практично реализирани во поголем број на институции и тела, добиени се квалитетни сознанија за донесување на одлуки за предметот на темата. Споредувајќи ги добиените сознанија од сопствените истражувања со истражената состојба за идентичната проблематика во земјите членки на ЕУ, утврдени се насоки за делување во системот за контрола на квалитетот на техничката состојба на возилата за зголемена патна безбедност.

Презентируваниот материјал во докторската дисертација, кој е изработен со примена на презентираната комплексна научно-истражувачка методологија, користената литературата, направените анализи и изведените заклучоци, го карактеризираат м-р Сашо Данев, дипл. маш. инж., како упорен истражувач, со огромна работна енергија и голема способност да решава сложени проблеми од полето на менаџментот.

Имајќи го предвид сето кажано, Комисијата ја оценува докторската дисертација како високо квалитетна и со задоволство заклучува дека докторската дисертација претставува успешен, самостоен и оригинален научно-истражувачки труд и му предлага на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје да ја прифати позитивната оценка дадена во овој извештај и да закаже јавна одбрана на дисертацијата на кандидатот м-р Сашо Данев, дипл. маш. инж., со наслов „Менаџмент на интегриран систем за контрола на техничката состојба на возилото во функција на безбедноста на сообраќајот на патиштата”.

КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Ванчо Донев (ментор), с.р.
2. Проф. д-р Милан Ќосевски, с.р.
3. Проф. д-р Миколај Кузиновски, с.р.
4. Проф. д-р Радмил Поленаковиќ, с.р.
5. Проф. д-р Валентина Гчевска, с.р.

ПРЕГЛЕД

на прифатена тема за изработка на докторска дисертација од

Наставно-научниот совет на Машински факултет во Скопје

на седницата одржана на 28.9.2017 година

1. ДОКТОРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Флорент Буњаку	Оптимизација на геометриски и термички параметри на оребрени топлиноизменувачки површини во услови на природна конвекција	Optimization of geometrical and thermal parameters of heat transfer finned surfaces in natural convection conditions	Проф. д-р Ристо Филкоски	02-1235/6 28.9.2017 год.
2.	Дренуша Красниќи	Енергетска и ексергетска анализа на работни циклуси на термоцентрали на цврсто гориво при променливи работни режими	Energy and exergy analysis of working cycles of coal-fired thermal power plant at variable operating conditions	Проф. д-р Ристо Филкоски	02-1205/6 28.9.2017 год.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ДВА НАСТАВНИКА ВО НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ИНТЕРНА МЕДИЦИНА-ХЕПАТО-ГАСТРОЕНТЕРОЛОГИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата VI редовна седница одржана на 3.10.2017 год., формира Рецензентска комисија за избор на два редовни професора во наставно-научната област интерна медицина - хепато-гастроентерологија, во состав: проф. д-р Розалинда Попова-Јовановска, проф. д-р Викторија Чалоска-Иванова, проф. д-р Ненад Јоксимовиќ, проф. д-р Борче Георгиевски и проф. д-р Даниела Чапароска.

На конкурсот за избор на два редовни професора, објавен во дневните весници „Нова Македонија“ и „Коха“ од 15.9.2017 год., се јавија следниве кандидати: вонр. проф. д-р Мери Трајковска и вонр. проф. д-р Магдалена Генадиева-Димитрова.

По разгледувањето на доставените материјали, Рецензентската комисија има чест на Наставно-научниот совет да му го достави следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. вонр. проф. д-р Мери Трајковска

Биографски податоци

Родена е на 6 март 1962 г во Скопје, каде што завршила основно и средно образование - класична гимназија со одличен успех.

На Медицинскиот факултет во Скопје дипломирала во 1987 г со просечна оценка 9,54.

Во 1988 се запишала на постдипломските студии по интерна медицина, кои ги завршила во 1993 г. со одбрана на магистерскиот труд под наслов „Процена на порталниот крвоток на црниот дроб врз база на real-time ултрасонографија и радиоизотопски методи“.

Од март 1990 г. е во редовен работен однос на Универзитетската клиника за гастроентерохепатологија при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Во 1991 г. била избрана за помлад асистент, а во 1994 г. за асистент на Катедрата за интерна медицина на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Во 1995 г. положила специјалистички испит по интерна медицина.

Во јули 2003 г. ја одбранила докторската дисертација под наслов: „Вредноста на Doppler-ултразвукот во процената на тежината на болеста кај пациентите со црнодробна цироза“.

Во 2004 г. била избрана за научен соработник на Катедрата за интерна медицина.

Во 2005 г. положила супспецијалистички испит по гастроентерохепатологија.

Во 2008 г. била избрана за доцент, а во 2013 г. за вонреден професор на Медицинскиот факултет во Скопје, по предметот Интерна медицина.

Во текот на изминатите години, како клинички лекар, работела рутинска и интервентна ултрасонографија, рутинска и интервентна ендоскопија и ендоскопска ултрасонографија, а како наставник по предметот Интерна медицина учествувала во теоретската и практичната едукација на студентите по општа медицина и стоматологија, специјализантите и супспецијализантите по интерна медицина и гастроентерохепатологија, како и на студентите на високите школи за стручни медицински сестри, физиотерапевти, логопеди и радиолошки техничари.

Активно учествувала во повеќе регионални и меѓународни стручни собири, работилници и конгреси, од областа на гастроентерохепатологијата, абдоминалната ултрасонографија, хепатологијата, дигестивната ендоскопија и гастроинтестиналниот мотилитет.

Член е на повеќе стручни и научни здруженија во земјата и во странство, а во периодот од 2008 до 2102 г. била секретар на Научното здружение на гастроентеролозите на Република Македонија. Член е на:

- Македонското лекарско друштво
- Македонската лекарска комора
- Научното здружение на гастроентерохепатолозите на Р Македонија
- Европската асоцијација за студии на болестите на црниот дроб (EASL)
- Европската асоцијација за гастроинтестинална ендоскопија (ESGE)
- Светската гастроентеролошка организација (WGO)
- GENIEUR - Паневропска интердисциплинарна мрежа подржана од Европското здружение за неврогастроентерологија и мотилитет (ESNM), како и претседател на Македонскиот панкреатичен клуб.

Оценка од самоевалуација Кандидатката вонр. проф. д-р Мери Трајковска доби позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Медицинскиот факултет (учебна 2013/2014 – 9,52 , 2014/2015 – 9,46, 2015/2016 – 9,49, 2016/2017 – 9,25).

АНЕКС 2

ОБРАЗЕЦ

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Мери Воислав Трајковска

(име, татково име и презиме)

Институција: Медицински факултет Скопје

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: интерна медицина - гастроентерохепатологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активностa:	Поени
1.	Одржување на настава:	
	- Од прв циклус студии - Интерна медицина $3 \times 2 \times 5 \times 0.04 = 1.2$ - Клиничко испитување $3 \times 2 \times 5 \times 0.04 = 1.2$ - Стоматологија $1 \times 2 \times 5 \times 0.04 = 0.4$ - Медицински сетсри и техничари $6 \times 5 \times 0.04 = 1.2$ - Стручни физиотерапевти $6 \times 5 \times 0.04 = 1.2$ - Стручни логопеди $6 \times 5 \times 0.04 = 1.2$ - Радиолошки технолози $1 \times 2 \times 5 \times 0.04 = 0.4$ - Ургентна медицина $2 \times 2 \times 5 \times 0.04 = 0.8$	7.6
	- Од втор циклус студии - Специјализанти по интерна медицина $2 \times 2 \times 5 \times 0.05 = 1$	1
	- Од трет циклус студии	
2.	Подготовка на тестови за високите школи за СМС, СФ и Логопеди $24 \times 3 \times 5 \times 0.04 = 14.4$	14.4

3.	Консултации со студенти $100 \times 10 \times 0.002 = 2$	2
4.	Одржување на менторска настава за здравствена клиничка пракса $2 \times 7 \times 5 \times 2 \times 5 \times 0.06 = 42$	42
5.	Едукација на стажанти - студенти по медицина во VI година во траење од една недела $6 \times 2 \times 5 \times 0.2 = 12$	12
6.	Ментор на специјалистичка работа 2×1	2
7.	Ментор и едукатор на здравствена едукација $10 \times 15 \times 2 \times 4 \times 0.08$	96
8.	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура 2×0.3	0.6
9.	Член на комисија за оцена/одбрана на докторат 3×0.5	1.5
10.	Член на комисија за оцена/одбрана на специјалистичка работа 2×1	2
11.	Член на комисија за оцена/одбрана на дипломска работа 13×0.1	1.3
	Член на комисија за одбрана на специјалистички испит 10×0.2	2
12.	Научно-популарна или наставно-историска статија во стручно-методско списание (Vox-Medici)	1
13.	Рецензент на Универзитетски учебник (Патолошка Физиологија)	1
14.	Настава/учество во школи и работилници 1. <i>EAGEN&EHMSG Postgraduate Course "Clinical Decisions in Digestive Diseases" 1 October 2016 Ohrid Macedonia</i> 2. <i>"Механичка вентилација во операциона сала" ЗЛАРИЛ Скопје, 17.5.2013</i> <i>HCV Treatment Today: Protecting the future of our patients Amsterdam, 25.4.2013</i>	1 1 1
	Вкупно	198,4

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

ред. број	Назив на активноста	Поени
1.	Учесник во меѓународни научни проекти: APP1079648 “Genetic and cellular analysis of autoimmune and inflammatory disease”	5
	“A Post Approval Safety study (PASS) : Global observational Cohort Study on the Prediction of Unwanted Adverse Effects in Individuals Infected with Chronic hepatitis C Receiving a Long Acting Interferon with Ribivirin “ Global study MB 22255	5
	“A Multicenter , Prospective, Observational , Non-interventional Cohort Study, Evaluating on-treatment Predictors of Response in Subjects with HBeAg positive and HBeAg negative Chronic Hepatitis B Receiving Therapy with Pegasys(Peginterferon Alfa-2a40KD) “ Global Study MV 22009	5
	“Non-interventional Cohort Study on the Utilization and Impact of Dual and Triple Therapies Based on Pegylated Interferon for the Treatment of Chronic Hepatitis C” Global Study MV25599	5
	“An International Multi-Center Study Evaluating the Correlation of IL28B Genotypes with Patient Demographics and Disease Characteristics in Patient with Chronic Hepatitis C” Chronic Hepatitis C Disease Characteristics and Patient Demographics “ Global Study MV25600	5
2.	Ментор на докторски студии 3x3	9
3.	Трудови со оригинални резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор: 1. Анаџомија на хепатичниите артерии кај пациенти со карцином на главата на панкреасот подложени на виџлова процедура- наши искуства . А.Шумковски, С. Ѓошев, М.Трајковска, Љ. Оџеновиќ, Г. Сџасовски. Мак. мед. преглед 2015;69(3):(142-148) 2. Ниска инсерција на дуктус цистикус во дуктус хепатикус комунис како коинциденција со појава на панкреатичен цфаличен карцином. А.Шумковски, С.Ѓошев, Љ.Оџеновиќ, М.Трајковска, Г.Сџасовски Мак. мед. преглед 2015;69(2):(94-99) 3. “Gave syndrome in patient with autoimmune liver cirrhosis-rare but relevant possibility” V.Avramovski, M.Trajkovska, F.Lichovska-Josifovic. 5th Bosnian Herzegovian	3.6 3.6 4.8

	<i>Congress of Gastroenterology and Hepatology with International participation</i> , Medicina Academica Mostariensia, 2015; Vol3 Suppl.1 4. “Macro-regenerative hepatocellular nodus in patients with systemic lupus erythematosus-case report” <i>F.Lichovska-Josifovic, M.Trajkovska, N. Joksimovic, V. Avramoski</i>5th Bosnian Herzegovian Congress of Gastroenterology and Hepatology with International participation , Medicina Academica Mostariensia, 2015; Vol3 Suppl.1 5. “Portal vein thrombosis- ultrasound imaging, review article ” <i>M.Trajkovska, R.Popova-Jovanovska, V.Avramovski, N.Joksimovik. Sanamed, 2016;11(2):157-162</i> 6. “Obstructive jaundice caused by pancreatic head malignancies, are there predictive factors for successful endoscopic biliary stenting?” <i>G.Deriiban, B. Anndreevski, J. Mishevski, M. Krstevski, M.Trajkovska, R. Popova, N.Joksimovic, V.Serafimoski . Contributions Sec.Biol.Med.Sci. MASA (2012) XXXIII 2, p 55-71</i> 7. “Small bowel diverticulosis as a cause of ileus: a case report “ <i>D.Janevska, M.Trajkovska, V.Janevski, V.Serafimoski . Contributions Sec.Biol.Med.Sci. MASA 2013, XXXIV 1, p 175-177</i> 8. “Correlaton of serum leptin with antropometric parameters and abdominal fat depots determined by ultrasonography in over wight and obese women” <i>A. Ugrinska, D.Miladinova, M.Trajkovska, M.Zdravkovska, S.Kuzmanovska, T. Tripunovski, O. Vaskova . Contributions Sec.Biol.Med.Sci. MASA 2013, XXXIV 1, p 115-119</i> 9. “Factors that influence the virological response in patients with chronic hepatitis C treated with pegylated interferon and ribavirin” <i>B.Todorovska, N.Joksimovic, V.Calovska Ivanova, M.Dimitrova-Genadieva, M.Trajkovska, E.Curakova, S.Kiprijanovska, B.Zafirova-Ivanovska, V.Serafimoski . Contributions Sec.Biol.Med.Sci. MASA 2017XXXIII 1, p 25-33</i> 10. “Non-Hodgkin lymphoma with peritoneal localization-case report” <i>E.Curakova, M.Genadieva-Dimitrova, J.Misevski, V.Calovska-Ivanova, V.Andreevski, B.Todorovska, U.Isahi, M.Trajkovska, P.Misevska, N.Joksimovic, S.Genadieva Stavic, S.Antovic, N. Jankulovski . Hindawi Publishing corporation, Case Reports in Gastrointestinal Medicine, Vol.2014 art. ID 723473, 8 pages</i>	3.6 3.6 3.6 3.6 3.6 3.6 3.6
4.	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник од трудови од научен стручен собир со меѓународен уредувачки одбор:	1,8

	1. “Polymorphism IL 28b and response to therapy in chronic hepatitis C” M.Genadieva-Dimitrova, V. Calosaka-Ivanova, N. Joksimovic, M.Trajkovska, B.Todorovska, R.Popova, M. Miloshevski, E.Curakova, K. Stardelva, V. Andreevski, D. Janevska Xth Macedonian Congress of Gastroenterology and Hepatology with international participation. September 29-October 1, 2016Abstract Book 2. “Management of patients with chronic hepatitis C-our experience” B. Todorovska, V. Calovska-Ivanova, M. Genadieva-Dimitrova, M.Trajkovska, K.G.Stardelova, E.Curakova, F.J.Licoska, N.Joksimovic Xth Macedonian Congress of Gastroenterology and Hepatology with international participation. September 29-October 1, 2016Abstract Book. 3. “Hepatocellular carcinoma: prognostic factors and treatment strategy- a case report of atypical large well differentiated hepatocellular carcinoma “ R.Popova-Jovanovska, M.Trajkovska, M.Genadieva, M.Miloseski, E. Nikolovska, N.Joksimovik. Xth Macedonian Congress of Gastroenterology and Hepatology with international participation. September 29-October 1, 2016Abstract Book	1.8 1.8
	Апстракти објавени во зборник на конференција 1.“Rare presentation of gastric schwannoma: a case report” E.Nikolovska, M. Trajkovska, U.Isahi, V. Chalovska-Ivanova, J. Mishevski, M.Miloshevski, Gj. Deriban, E.Curakova, D.Janevska, A. Volkanovska, A. Karadjova, Gj. Janevski, N. Joksimovik Xth Macedonian Congress of Gastroenterology and Hepatology with international participation. September 29-October 1, 2016Abstract Book 2.“Acetaminophen use in patients with Gilbert Syndrome causes deterioration of clinical presentation: a case report” F.Lichoska Josifovikj, M.Trajkovska, E. Nikolovska, N. Joksimovik Xth Macedonian Congress of Gastroenterology and Hepatology with international participation. September 29-October 1, 2016 Abstract Book 3.“Endoscopic approach in the treatment of large sessile polyps” M.Trajkovska, Gj. Deriban, J. Mishevski, A.Ramadani, V. Andreevski, R.Popova, M.Genadieva, Gj. Janevski, D. Ristova . Xth Macedonian Congress of Gastroenterology and Hepatology with international participation. September 29-October 1, 2016Abstract Book. 4.“Importance of independent Helicobacter pylori Antigen Homolog of Hsp 10 in human diseases” J.Petrov, S. Stojkovska, M. Trajkovska,N.Mitreviski, S.Petrov, G.Stojkovski. Vth Macedonian Congress of Infectious Disease with International Participation 27-30 October 2016 Abstract Book11.	1 1 1 1

	5. "IBS in a patient with incidentally found minor form of beta-thalassemia, treated with rifaximin: a case report" D.Ristova, M.Trajkovska, N.Joksimovikj, G.Stevanovski. <i>Journal of Gastrointestinal and liver diseases Supplement 1/2017</i> Official Journal of the Romanian Society of Gastroenterology ISSN on line: 1842-1121 6. "IBS and FGID in Macedonia" Meri Trajkovska <i>Journal of Gastrointestinal and liver diseases Supplement 1/2017</i> Official Journal of the Romanian Society of Gastroenterology ISSN on line: 1842-1121 7. "Vascular endothelial growth factor (VEGF) as potential tumor marker for pancreatic carcinoma " J.Petrov, M.Trajkovska <i>Clin Chem Lab Med</i> 2017; 55, Special Suppl, pp S1-S1121, June 2017	1 4.42
5.	Пленарни предавања на научен/стручен собир "Endoscopic approach in the treatment of large sessile polyps" Xth Macedonian Congress of Gastroenterology and Hepatology with international participation. September 29-October 1, 2016 "The Story of Helicobacter Pylori , beginning from the end" Xth Macedonian Congress of Gastroenterology and Hepatology with international participation. September 29-October 1, 2016	3 3
6.	Секциско предавање на научен/стручен собир "Црнодробна цироза и компликации", Демир Капија, април 2015	1
7.	Одржано предавање по покана на референтен странски универзитет: "Irritable Bowel Syndrome and Fuctional Gastrointestinal disorders in Republic of Macedonia" Meeting of the Romanian Society of Neurogastroenterology with Rome IV Regional CEE Meeting 16-18 March 2017, Iasi Romania	3
	ВКУПНО	97,02

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активността	Поени
1.	Книга од стручна област:	

	<i>Црнодробна цироза и компликации, третман и превенција. Медицински факултет, 2014</i> СР Каталогизација во публикација Национална и Универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“ Скопје 616.36-004-08	8
2.	Прв пат во државата воведена метода: горнодигестивна ендоскопологија	4
3.	Рецензија на труд во стручно списание 2x1 MJMS, 1x1 Contributions, MASA, 5x1 MMP	8
Дејности од поширок интерес		
1.	Претседател на Македонското панкреатично здружение „Панкреатологија“	2
2.	Членство во извршно тело на меѓународна организација која поддржува/организира научноистражувачка дејност (GENIEUR)	2
3.	Награда за научни постигнувања од струкова организација: <i>Благодарница од Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Медицински факултет Скопје</i>	1
4.	Студиски престој во странство: “First advanced course in radiofrequency ablation of Barrett's esophagus ” Belgrade 5-6 November, 2015	0,5
5.	Раководител на оддел во универзитетска клиника	1
6.	Член на факултетска комисија - Одбор за меѓународна соработка - Комисија за тригодишни студии	0.5 0.5
7.	Координатори на студиската програма по предметот Интерна медицина за: 1. Високата школа за стручни медицински сестри 2. Високата школа за стручни физиотерапевти 3. Високата школа за стручни логопеди	1 1 1
8.	Член на Комисија за самоевалуација на студиската програма за трет циклус студии по медицина	1
9.	Член на комисија за избор во звања 2x0.2	0.4
10.	Член на Организационен одбор на 10. Конгрес на гастроентеролозите и хепатолозите на Македонија	1
11.	Член на Експертска комисија за лекување на пациенти со малигни болести	1
	Вкупно	33,9

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	189,4
НАУЧНО ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	97,02
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	33,9
Вкупно	320,32

Членови на Комисијата:

1. Проф. д-р Розалинда Попова-Јовановска , претседател с.р.
2. Проф. д-р Викторија Чалоска-Иванова, член с.р.
3. Проф. д-р Ненад Јоксимовиќ , член с.р.
4. Проф. д-р Борче Георгиевски, член с.р.
5. Проф. д-р Даниела Чапароска, член с.р.

2. Вонр. проф. д-р Магдалена Генадиева-Димитрова

Биографски податоци

Родена е на 7.2.1966 година во Штип. Основно и средно образование завршила во Скопје со одличен успех. На Медицинскиот факултет во Скопје се запишала во учебната 1984/1985, а дипломирала на 17.2.1990 година со среден успех 9.69. Од Ректоратот на Универзитетот добила награда за најдобар студент по медицина во генерацијата.

По дипломирањето учествувала во изработка на научниот макропроект реализиран преку Министерството за наука на Република Македонија под наслов „Имунолошки иследувања кај пациенти со малигни заболувања“, работејќи на Клиниката за гастроентерохепатологија каде што е вработена на неопределено време од ноември 1991 година.

На постдипломски студии по гастроентерохепатологија се запишала во учебната 1992/1993 година, а во декември 1998 година го одбрала со успех магистерскиот труд под наслов „Ултрасонографски аспекти на дифузните лезии на црниот дроб и можностите за нивно диференцирање со тенкоиглена аспирациона хистолошка биопсија“.

Специјализација по интерна медицина завршила во април 1996 година, а супспецијализација по гастроентерохепатологија 2005 година.

Во март 2006 година ја одбрала докторската дисертација под наслов „Стандардната и контрастно-засилената доплер сонографија во проценката на фокалните лезии на црниот дроб и ефектите од перкутаната етанол инјекциона терапија“.

За помлад асистент по предметот Интерна медицина е избрана во ноември 1992 година, а за асистент во октомври 1997 и реизбирана е во декември 2001 и март 2007. За научен соработник е избрана во мај 2008 година, а за доцент во јуни 2012. Во април 2013 година е избрана за вонреден професор.

Од 1992 година, како помлад асистент на Катедрата за интерна медицина, вклучена е во практичната едукација на студентите по медицина и стоматологија, а како асистент од 1997 година (реизбрана 2001, 2007). Со изборот во наставно звање, вклучена е и во наставата за студенти по медицина и стоматологија, како и во наставата на специјализантите по интерна медицина. Вклучена е и во дел од наставата на високите школи за медицински сестри, логопеди и физиотерапевти. Ментор е на специјализанти по интерна медицина и гастроентерохепатологија, како и на студенти на докторски студии.

Во своето стручно профилирање ги усвоила методите на абдоминалната ултрасонографија, ендоскопската дијагностика, но од особен интерес и е патологијата на црниот дроб. Во моментов ги извршува работните задачи на местото шеф на оддел при Клиниката за гастроентерохепатологија.

Учесник е во работата на повеќе домашни и меѓународни научни проекти во својство на истражувач.

Во текот на досегашните избори рецензирани се трудови во следниве билтени: 577/1992, 691/1997, 785/2001, 914/2007, 938/2008, 1028/2012, 1046/2013).

Во ноември 1999, како стипендист на Словенечката влада престојувала на Клиниката за гастроентерохепатологија при Клиничкиот центар во Љубљана.

Член е на: Друштвото на лекарите на Македонија, Македонското здружение по гастроентерохепатологија, Светската и Европската гастроентеролошка организација, Европското здружение по гастроинтестинална ендоскопија и Европската асоцијација за црн дроб (EASL, uropean association for the study of the liver). Во ноември 2011 избрана е за секретар на Македонското здружение по гастроентерохепатологија.

Добитник е на Плакета од МЛД во 2004 год.

Активно се служи со англискиот јазик.

Оценка од самоевалуација Кандидатката вонр. проф. д-р Магдалена Генадиева-Димитрова доби позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Медицинскиот факултет (учебна 2013/2014 - 9,39 , 2014/2015 – 9,74, 2015/2016 – 9,34, 2016/2017 – 9,37).

АНЕКС 2

ОБРАЗЕЦ

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Магдалена Генчо Генадиева-Димитрова

(име, татково име и презиме)

Институција: Медицински факултет, ЈЗУ Универзитетска
клиника за гастроентерохепатологија

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: интерна медицина - гастроентерохепатологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Одржување на настава	

	- од прв циклус студии за студенти по медицина, студенти по стоматологија, логопеди, медицински сестри-техничари, студенти по медицина УГД, студенти на Фармацевтски факултет	6.9
	- од втор циклус студии за специјализанти по интерна медицина, специјализанти по гастроентерохепатологија	1
2.	Одржување на менторска настава за здравствена клиничка практика	42
3.	Консултации со студенти	2
4.	Консултација со студенти во рамките на здравствената клиничка практика	12
5.	Ментор на специјалистичка работа	5
6.	Ментор и едукатор за здравствена едукација	96
7.	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат	3.0
8.	Член на комисија за оцена или одбрана на специјалистичка работа	2.8
9.	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа	0.4
	Вкупно	171,1

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред- број	Назив на активност:	Поени
1.	Ментор на докторска дисертација	9

2.	Учесник во национален научен проект Инсулинска резистенција, липиден профил и тироидни нарушувања кај пациенти со хроничен хепатитис Ц (МАНУ, 2013-2016)	3
3.	Учесник во меѓународни научни проекти 1. An International Multi-Center Study Evaluating Correlation of IL28B Genotypes with Chronic Hepatitis C Disease Characteristics and Patient Demographic-MV25600 2. Non-Interventional Cohort Study on the Utilization and Impact of Dual and Triple Therapies Based on Pegylated Interferon for the Treatment of Chronic Hepatitis C-MV25599	5 5
4.	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор 1. VALUE OF ENDORECTAL SONOGRAPHY FOR PREOPERATIVE STAGING OF RECTAL CANCER Nenad Joksimovic, Rozalinda Popova, Kalina Stardelova, Meri Trajkovska, Magdalena Genadieva, Beti Todorovska, Vladimir Andreevski Arch Gastroenterohepatol, 2012; 29 (No 4) 12-16 2. ХЕПАТИТИС Б КАЈ СПЕЦИЈАЛНИ ГРУПИ НА ПАЦИЕНТИ Викторија Чаловска-Иванова и Магдалена Генадиева-Димитрова Мак Мед Преглед 2012: 66(3): 138-143	3.6

	3. SHORT AND MEDIUM-TERM THERAPEUTIC EFFECTS OF PNEUMATIC DILATATION FOR ASHALASIA: A 15-YEAR TERTIARY CENTRE EXPERIENCE Vladimir Andreevski, Borko Nojkov, Mirko Krstevski, Magdalena Genadieva Dimitrova, Nenad Joksimovic, Vladimir Serafimoski Contributions, Sec Med Sci, MASA, XXXIV, 2. p 15-22 (2013) 4. ASSESING THE RISK OF SURGERY IN CIRRHOTIC PATIENTS Genadieva-Dimitrova Magdalena, Calovska-Ivanova V, Jota Gj. Acta morphol.2013; Vol. 10(1):61-66 5. NON HODGKIN' S LYMPHOMA WITH PERITONEAL LOCALIZATION –case report E. Curakova, M. Genadieva-Dimitrova, J. Misevski, V. Calovska-Ivanova, V. Andreevski, B. Todorovska, U. Isahi, M. Trajkovska, P. Misevska, N. Joksimovic, S. Genadieva-Stavric, S. Antovic and N. Jankulovski Case Reports in Gastrointestinal Medicine, Volume 2014, Article ID 723473, 8 pages, , (http://dx.doi.org/10.1155/2014/723473) 6. CLINICAL RELEVANCE OF PRECORE MUTATIONS OF HEPATITIS B VIRUS IN CHRONIC LIVER DISEASE Chaloska Ivanova Viktorija, Koloska Valentina, Genadieva Dimitrova Magdalena, Todorovsk Beti, Curakova Elena Sanamed 2014; 9(2): 137-142 7. THE EFFECT OF COMBINED THERAPY ICS/LABA AND ICS/LABA PLUS MONTELUKAST IN PATIENTS WITH UNCONTROLLED SEVERE PERSISTENT ASTHMA BASED ON THE SERUM IL-13 AND FEV₁ Elena Jovanovska Janeva, Zlativa Goseva, Angelko Gjorhcev, Angela Debreslioska, Mirko Spiroski, Beti Zafirova, Magdalena Genadieva Dimitrova OA Maced J Med Sci, 2015, http://dx.org/10.3889/oamjms.2015.053 8. МАНУЕЛНА АНАЛНА ДИЛАТАЦИЈА ВО ТРЕТМАН НА ПРИМАРНИ ХРОНИЧНИ АНАЛНИ ФИСУРИ, СТАРА, НО УСПЕШНА ПРОЦЕДУРА? Владимир Андреевски, Ненад Јоксимовиќ, Магдалена Генадиева-Димитрова, Ѓорѓи Јота и Синиша Стојановски Мак. мед. преглед 2015; 69(3): 137-141	5.4 3.6 4.8 3.6

	9. ИНСУЛИНСКА РЕЗИСТЕНЦИЈА КАЈ ПАЦИЕНТИ СО ХРОНИЧЕН ХЕПАТИТИС Ц Бети Тоторовска, Викторија Чалоска-Иванова, Магдалена Генадиева-Димитрова, Елена Цуракова и Ненад Јоксимовиќ Мак. мед. преглед 2016; 70(2): 94-99 10. REGULATORY CONSIDERATIONS OF BIOSIMILARS AND CLINICAL DILEMA OF THEIR USE Stavric Genadieva Sonja, Grozdanovska Aleksandra, Netkovska Ancevska Katerina, Dimitrova Genadieva Magdalena, Dimitrova Gligor Sanamed 2017, 12(1): 45-50 11. УЛОГАТА И КЛИНИЧКОТО ЗНАЧЕЊЕ НА IL-33 КАЈ ПАЦЕНТИ СО АСТМА Елена Јовановска Јанева, Ангелко Ѓорчев, Бисерка Ќаева, Горица Брешковска, Златица Гошева, Марија Здравеска, Деска Димитриевска, Сава Пејковска, Јордан Минов, Дејан Трајков, Магдалена Генадиева Димитрова и Бети Зафирова Мак. мед. преглед 2017; 71(1): 50-55 12. ГАСТРОИНТЕСТИНАЛНИ ЛИМФОМИ ВО ТЕРЦИЕРЕН ГАСТРОЕНТЕРОЛОШКИ ЦЕНТАР: ЕПИДЕМИОЛОШКИ, КЛИНИЧКИ И ЕНДОСКОПСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ Елена Цуракова, Магдалена Генадиева-Димитрова, Викторија Чалоска-Иванова, Ненад Јоксимовиќ, Емилија Николовска, Соња Генадиева-Ставриќ и Маја Бојациоска Мак. мед. преглед 2017; 71(2): 105-112 13. EXTREMELY LOCALLY ADVANCED OVARIAN MALIGNANT MIXED MULLERIAN TUMOR IN 37-YEAR-OLD FEMALE –case report Gjorgji Jota, Radoslav Gelevski, Zoran Karadzov, Redzep Selmani, Magdalena Genadieva-Dimitrova, Margarita Peneva, Vesna Jovanovska-Manevska Contributions, Sec Med Sci, MASA, XXXVIII, 1. p 75-79 (2017) 14. FACTORS THAT INFLUENCE THE VIROLOGICAL RESPONSE IN PATIENTS WITH CHRONIC HEPATITIS TREATED WITH PEGYLATED INTERFERON AND RIBAVIRIN Beti Todorovska, Nenad Joksimovic, Viktorija Caloska-Ivanova, Magdalena Genadieva-Dimitrova, Meri Trajkovska, Elena Curakova, Sanja Kiprijanovska, Beti Zafirova-Ivanovska, Vladimir Serafimoski Contributions, Sec Med Sci, MASA, XXXVIII, 1. p 25-33 (2017)	3.6 3.6 3.6 3.6

		3.6
		3.6
		3.6
		3.6

		3.6
5.	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор 1. MANAGEMENT OF PATIENTS WITH CHRONIC HEPATITIS C - OUR EXPERIENCE Todorovska B, Calovska I. V, Dimitrova G. M, Popova R, Trajkovska M, Stardelova G. K, Curakova E, Licoska F, Joksimovic N Xth Macedonian congress of gastroenterology and hepatology with international participation, Ohrid, Macedonia, 2016 2. COMPLICATIONS FOLLOWING LIVER TRANSPLANTATION – SINGLE CENTRE EXPERIENCE Chaloska Ivanova V, Todorovska B, Genadieva Dimitrova M, Joksimovic N, Karagjozov A, Antovic S, Mishevski J, Andreevski V, Dereban Gj, Isahi U, Volkanovska A, Janevska D, Miloshevski M, Stardelova K, Popova R, Avramovski V, Licoska F, Curakova E, Karadjova A, Mishevska P Xth Macedonian congress of gastroenterology and hepatology with international participation, Ohrid, Macedonia, 2016 3. RESULTS OF CONSERVATIVE TREATMENT OF BENIGN STRICTURES OF THE ESOPHAGUS WITH BOUGIENAGE: CROSS SECTIONAL STUDY REPRESENTING FIRST EXPERIENCES IN REPUBLIC OF MACEDONIA	1.8

	Andreevski V, Mishevski j, Isahi U, Deriban G, Genadieva Dimitrova M, Curakova E, Ramadani A, Caloska V, Mishevaska P, Joksimovic N Xth Macedonian congress of gastroenterology and hepatology with international participation, Ohrid, Macedonia, 2016 4. HEPATOCELLULAR CARCINOMA: PROGNOSTIC FACTORS AND TREATMENT STRATEGY – A CASE REPORT OF ATYPICAL LARGE WELL DIFFERENTIATED HEPATOCELLULAR CARCINOMA Rozalinda Popova Jovanovska, Meri Trajkovska, Magdalena Genadieva-Dimitrova, Mitko Milosevski, Emilija Nikolovska, Nenad Joksimovic Xth Macedonian congress of gastroenterology and hepatology with international participation, Ohrid, Macedonia, 2016 5. POLYMORPHISM IL28B AND RESPONSE TO THERAPY IN CHRONIC HEPATITIS C Genadieva-Dimitrova M, Calovska-Ivanova V, Joksimovic N, Trajkovska M, Todorovska B, Popova R, Miloshevski M, Curakova E, Stardelova K, Andreevski V, Janevska D Xth Macedonian congress of gastroenterology and hepatology with international participation, Ohrid, Macedonia, 2016	1.8 1.8 1.8 1.8
6.	Секциско предавање на научно/стручен собир	1
7.	Пленарно предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество	3
8.	Апстракти објавени во зборник на конференција	

	-меѓународна 1. CHOLANGIOCARCINOMA:MORPHOLOGIC CLASSIFICATION AND ULTRASONOGRAPHIC FINDINGS Popova Jovanovska R, Trajkovska M, Genadieva M, Joksimovic N, Dereban G, Stardelova K 25th Congress of the European Federation of Societies for Ultrasound in Medicine and Biology (EFSUMB), Stuttgart , Germany, 2013 , supplement 2. HOW COMBINED THERAPY ICS/LABA PLUS MONTELUKAST AFFECT ON THE INFLAMATION IN PATIENTS WITH SEVERE ASTHMA Jovanovska Janeva E, Goseva Z, Gjorcev A, Zdraveska M, Dimitrievska D, Arbutina S, Trajkov D, Dimitrova G. Magdalena 4th Meeting of three respiratory societies: Slovenia, Croatia, Hungary, Bled, Slovenia, 2015 3. A 20-YEAR EXPERIENCE IN THE TREATMENT OF AUTOIMMUNE HEPATITIS V. Chaloska-Ivanova, V. Serafimoski, M. Miloshevski, M. Genadieva, B. Todorovska Falk Symposium 197 Autoimmune Diseases of the Liver, Lisbon, Portugal, 2015 4. ENDOSCOPIUC APPROACH IN THE TREATMENT OF LARGE SESSILE POLYPS M. Trajkovska, Gj. Deriban, A. Ramadani, V. Andreevski, R. Popova, M. Genadieva, Gj. Janevski, D. Ristova Xth Macedonian congress of gastroenterology and hepatology with international participation, Ohrid, Macedonia, 2016 5. CHRONIC ALCOHOL CONSUMPTION IS RISK FOR PYOGENIC LIVER ABSCESES: CASE REPORT Lichoska-Josifovikj F, Joksimovic N, Chaloska-Ivanova V, Dimitrova-Genadieva M, Todorovska B. Xth Macedonian congress of gastroenterology and hepatology with international participation, Ohrid, Macedonia, 2016 6. GASTROINTESTINAL LYMPHOMA IN TERTIARY GASTROENTEROLOGY CENTER: CLINICAL, ENDOSCOPIC AND PATHOLOGICAL FEATURES Curakova E, Genadieva-Dimitrova M, Misevski J, Caloska-Ivanova V, Todorovska B, Joksimovic N, Nikolovska E, Genadieva-Stavric S.	1 1 1 1

	Xth Macedonian congress of gastroenterology and hepatology with international participation, Ohrid, Macedonia, 2016 7. ENDOSCOPIC POLYPECTOMY AS A TREATMENT OF GASTRIC NEUROENDOCRINE TUMOR – CASE REPORT Arta Dakaj, Julijana Petrovska, Mihajlo Rodzevski, Dj. Deriban, M. Genadieva-Dimitrova, B. Todorovska, A Ugrinska, K. Grivcheva-Stardelova, N. Joksimovic Xth Macedonian congress of gastroenterology and hepatology with international participation, Ohrid, Macedonia, 2016 8. HEPATITIS B REACTIVATION OF PATIENT WITH FOLLICULAR B-CELL LYMPHOMA DURING IMMUNOCHEMOTHERAPY TREATMENT WITH RITUXIMAB CONTAINING REGIMENT – CASE REPORT Genadieva Stavric S, Calovska Ivanova V, Stojanovic A, Genadieva Dimitrova M. Xth Macedonian congress of gastroenterology and hepatology with international participation, Ohrid, Macedonia, 2016 9. THE ROLE OF ENTERAL NUTRITION IN TREATMENT OF ACUTE PANCREATITIS Arta Dakaj, Julijana Petrovska, Mihajlo Rodzevski, Ivana Milicevic, Goran Stefanovski, Dj. Deriban, M. Genadieva Dimitrova, K. Grivcheva Stardelova, N. Joksimovic Xth Macedonian congress of gastroenterology and hepatology with international participation, Ohrid, Macedonia, 2016 10. LEUKOTRIENE RECEPTOR ANTAGONISTS IN MANAGING SEVERE UNCONTROLLED ASTHMA Elena Jovanovska Janeva, Biserka Kaeva, Gorica Breskovska, Zlatica Goseva, Marija Zdraveska, Deska Dimitrievska, Suzana Arbutina, Dejan Trajkov, Magdalena Dimitrova Genadieva 11. BUDD-CHIARI SYNDROME IN THE SETTING OF INHERITED PROCOAGULANT V. Chaloska Ivanova, M. Ivanovski, M. Genadieva-Dimitrova, A. Volkanovska Balkan Journal of Medical Genetics, supplement 1, 2nd Congress of the Macedonian Hematology Association with International Participation, Skopje, Macedonia, 2017 12. CORRELATION BETWEEN PLASMA LEVELS OF IL-33 AND VITAMIN D IN PATIENTS WITH SEVERE UNCONTROLLED ALLERGIC ASTHMA	1 1 1

	E Janeva, B. Kaeva, G. Breskovska, A. Gjorcev, Z. Goseva, M. Zdraveska, D. Dimitrievska, I Angelkoska, A. Debreslioska, G. Stevcevska, D Trajkov, M. Dimitrova G European Respiratory Society International Congress, p 7584 (PA 1162), Milan , Italy, 2017 13. IL-33 IN PATIENTS WITH SEVERE UNCONTROLLED ASTHMA E. Janeva, B. Kaeva, G. Breskovska, Z. Goseva, G. ANgelko, M. Zdraveska, D. Dimitrievska, Z. Arsovski, D. Trajkov, M. Dimitrova G European Respiratory Society International Congress, p 6715 (PA 574), Milan , Italy, 2017	1 1 1 1

		1
		1
	Вкупно	101,4

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија (рецензент на Physioacta, Македонски медицински преглед, пишани трудови во склоп на докторските студии)	16
2.	Учество во промотивни активности	0.5
Дејности од поширок интерес		
1.	Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир Организациски одбор на Конгрес по гастроентерологија, 2016	0.5

2.	Награда за научни постигнувања од струковата организација	3
3.	Раководител на внатрешна организациона единица	3
4.	Член на факултетска комисија - Комисија за самоевалуација - Етичка комисија за истражувања на луѓе - Центар за кариера на Медицинскиот факултет	1.5
5.	Член на комисија за избор во звање	0.6
6.	Учество во комисии и тела на државни и други органи - Работна група за стручен надзор над рационална употреба на лекови - Комисија за контрола на оценката за привремена спременост за работа - акредитиран испитувач за спроведување на стручен испит на здравствени работници - Испитна комисија за полагање на прв дел од стручен испит - Работна група за обука на матични лекари за примена на клинички упатства за практикување на медицина базирана на докази	5
7.	Учество во изработка на национална програма од одредена област - член на Работна група за превод и стручна редактура на клиничките упатства од NICE	3
Вкупно		33,1
ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ		Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ		171,1

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	101,4
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	/
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	33,1
Вкупно	305,6

Членови на Комисијата:

1. Проф. Д-р Розалинда Попова-Јовановска, претседател с.р.
2. Проф. Д-р Викторија Чалоска-Иванова, член с.р.
3. Проф. Д-р Ненад Јоксимовиќ, член с.р.
4. Проф. д-р Борче Георгиевски, член с.р.
5. Проф. Д-р Даниела Чапароска, член с.р.

ЗАКЛУЧОК

По опстојно, детално и внимателно разгледување на целокупната приложена документација за рецензија од кандидатките, како и по увидот во сите релевантни податоци важни за избор на наставници и соработници, согласно со Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Комисијата констатира дека сите кандидати ги исполнуваат критериумите за избор во звањето за кое конкурираат.

Високо оценувајќи ги квалитетите на кандидатките, како и нивната досегашна успешна и квалитетна наставна, стручна и научна активност, Комисијата едногласно заклучи и има задоволство и чест на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет да му предложи вонр. проф. д-р Мери Трајковска и вонр. проф. д-р Магдалена Генадиева-Димитрова да бидат избрани во звањето **редовен професор** во наставно-научната област интерна медицина - хепато-гастроентерологија.

Рецензентска комисија:

1. Проф. д-р Розалинда Попова-Јовановска, претседател с.р.
2. Проф. д-р Викторија Чалоска-Иванова, член с.р.
3. Проф. д-р Ненад Јоксимовиќ, член с.р.
4. Проф. д-р Борче Георгиевски, член с.р.
5. Проф. д-р Даниела Чапароска, член с.р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА 2 ЛИЦА ВО СИТЕ НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАУЧНИТЕ
ОБЛАСТИ: МИКРОБИОЛОГИЈА, БАКТЕРИОЛОГИЈА,
ВИРУСОЛОГИЈА И ПАРАЗИТОЛОГИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ
ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје/ Медицински факултет/Институт за микробиологија и паразитологија, објавен во весниците „Дневник“ и „Коха“ од 31.5.2017 година, за избор на 2 лица во сите научни звања во научните области: микробиологија, бактериологија, вирусологија и паразитологија, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-3338/72, донесена на 3.7.2017 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Милена Петровска, редовен професор на Катедрата за микробиологија и паразитологија, д-р Кака Поповска Јовановска, редовен професор на Катедрата за микробиологија и паразитологија и д-р Елена Трајковска-Докиќ, редовен професор на Катедрата за микробиологија и паразитологија.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на 2 лица во сите научни звања во научните области: микробиологија, бактериологија, вирусологија и паразитологија, во предвидениот рок се пријавија **ас. д-р Гордана Мирчевска и асистент-докторанд д-р Лилјана Лабачевска Ѓатовска.**

АС.Д-Р ГОРДАНА МИРЧЕВСКА

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката ас.д-р Гордана Мирчевска е роден на 5.9.1972 година, во Скопје. Средно образование завршила во Скопје, на 10.6.1991 година. Со високо образование се стекнала на Медицинскиот факултет во Скопје, на насоката општа медицина, во тек на 6-годишните студии, во периодот 1991-1997 година. Дипломирала на 29.12.1997 година, со просечен успех 9,13.

Кандидатката активно се служи со англискиот јазик и пасивно со францускиот јазик.

Во 2004 година успешно ја заврши специјализацијата по медицинска микробиологија.

Во учебната 2001 година ас. д-р Гордана Мирчевска се запишала на втор циклус (магистерски) студии на Медицинскиот факултет. Студиите ги завршила во 2008 година, со просечен успех 10. На 22.6.2011 година го одбрала магистерскиот труд на тема:

„Проценка на методите за одредување на осетливоста на *Candida species* на антифунгални средства“.

Докторска дисертација пријавила на 5.10.2011 година. Дисертацијата на тема: „Проценка на молекуларни, серолошки и конвенционални методи за дијагноза на инфекции со *Candida* и *Aspergillus*“ ја одбранила на 7.4.2017 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Милена Петровска, проф. д-р Елена Трајковска-Докиќ, проф. д-р Стојка Нацева-Фуштиќ, н.сор. д-р Злате Стојаноски и проф. д-р Никола Пановски. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на науки од научната област микробиологија и паразитологија.

На 25.2.2001 година е избрана во звањето помлад асистент на Катедрата за микробиологија со паразитологија.

Во моментот е асистент по микробиологија и паразитологија. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот на УКИМ бр.980 од 15.2.2010 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот бр.752 од 25.2.2001 година, бр. 894 од 31.3.2006 година и бр. 980 од 15.2.2010 година, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Научноистражувачка дејност

Д-р Гордана Мирчевска има објавено вкупно 73 научни трудови од областа на микробиологијата, од кои 1 научен труд во научни списанија со импакт-фактор (фактор на влијание), 4 труда во меѓународни научни списанија, 10 труда во меѓународни научни публикации и 58 труда во зборници од научни собири.

Во научноистражувачката работа има посебен интерес за развој и примена на современите молекуларни и серолошки методи за брза и точна дијагноза на инвазивните фунгални инфекции со клинички значајни фунги, особено кај имунокомпромитирани и критично болни лица, но и за методите за одредување на профилот на осетливост на клинички значајни фунги на антифунгални средства.

Во 2006 година, со стипендија на FEMS (Federation of European Microbiological Societies), била на тримесечен стручен и научен престој во Лабораторијата за медицинска микологија на Институтот за микробиологија при Универзитетот во Цирих, Швајцарија, каде што се стекнала со знаења и вештини од областа на микологијата. Активно учествувала на повеќе стручни работилници и курсеви за микробиолошка дијагноза и терапија на инвазивни фунгални инфекции кај имунокомпромитирани и критично болни лица. Своеето знаење од областа на медицинската микологија постојано го надградува со учество на специјализирани курсеви, семинари и работилници за дијагноза и терапија на инвазивните фунгални инфекции, организирани од различни европски и светски здруженија за микологија, како во Берлин (2005), Мадрид (2006), Белград и Брисел (2007), Солун (2009), Копенхаген и Салзбург (2012), Монтреал (2017).

Добитник е на повеќе грантови од стручни здруженија за микологија, како:

- грант од Меѓународното здружение за хумана и анимална микологија за учество на 16 ISHAM Конгрес во Париз, Франција, во 2006 година;
- грант за учество на 16 Меѓународна конференција за СИДА во Торонто, Канада, во 2006 година, каде што се стекнала со знаења за важноста на превенцијата, дијагнозата и терапијата на инвазивните фунгални инфекции кај пациентите со ХИВ/СИДА;
- грантови од Американското здружение за микробиологија (ASM) за учество на нивните годишните конгреси во Вашингтон, Бостон, Мајами, Сан Диего, Сан Франциско и Денвер;
- грант од AB Biodisk, за учество на работилницата ABLE во Стокхолм, во 2008 година, за целна терапија и дијагноза на инвазивни фунгални инфекции со E-тестот.

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Медицински факултет, кандидатката ас. д-р Гордана Мирчевска активно е вклучена во наставната дејност на Катедрата за микробиологија со паразитологија, преку изведување на практична настава на прв/втор циклус студии на студиската програма општа медицина, за предметите: микробиологија со паразитологија 1, 2 и по предметот Клиничка микробиологија, по стоматологија, за предметот Микробиологија со имунологија и по фармација, за предметот Микробиологија со паразитологија, потоа за тригодишните стручни студии за медицински сестри и рендген-техничари на Медицинскиот факултет и за лабораториски биоинженери на Фармацевтскиот факултет. Учествувала во подготвувањето на практичните вежби и колоквиумите за студенти, во предиспитните презентации и консултациите со студентите и специјализантите по микробиологија. Како раководител на Лабораторијата за микологија, учествува во практичната и теоретската едукација на лекарите на специјализација од областа на микробиологијата, како и на специјализанти од други специјалности (биохемија, епидемиологија, дерматовенерологија, инфективни болести, хирургија).

Кандидатката е коавтор во рецензиран учебник под наслов „Медицинска микробиологија и паразитологија - специјален дел“ (2010 година), на учебникот „Микробиологија и паразитологија за фармацевти“ (2016) и на учебникот „Микробиологија за студентите по стоматологија“ (2016).

Во 2011 година била добитник на грантот за меѓународни едукатори од Американското здружение за микробиологија (како единствен претставник од

Европа), кој и овозможил учество на ASMCUE-конференцијата за додипломски едукатори во областа на микробиологијата, која се одржала на Универзитетот John Hopkins во Балтимор, САД, а стекнатото знаење постојано им го пренесува на нашите студенти, сите овие години, како асистент на Катедрата за микробиологија и паразитологија. Во декември 2011 година била поканет предавач на Универзитетската клиника во Брисел, со предавање со наслов „Микробиолошки и клинички аспекти на системската кандидијаза“, пред лекарскиот тим и специјализантите по интерна медицина и инфективни болести, на Одделот за интензивна нега, при Универзитетската клиника за инфективни болести во Брисел, во рамките на постдипломската програма за интерна медицина и инфективни болести. Одржала и едукативни предавања и работилници од областа на медицинската микологија на неколку стручни состаноци на Здружението на македонските микробиолози.

Д-р Гордана Мирчевска била учесник на 3 национални и еден меѓународен научен проект. Како соработник и млад истражувач била вклучена во националните научни проекти, финансирани од Министерството за наука на Р Македонија (“Етиолошка дијагноза на долните респираторни инфекции кај деца со посебен осврт кон *Branhamella catarrhalis*”, раководител: проф. д-р М. Петровска, “Резистенција на патогените бактерии кон хемотерапевтици во Скопје”, раководител: проф. д-р Н. Пановски и “Уропатогени *Escherichia coli* и факторите на вируленција на другите уропатогени бактерии во дијагнозата, прогнозата, терапијата и профилаксата на уринарните инфекции”, раководител проф. д-р М. Петровска), како и во меѓународниот проект: “High-resolution melt curve analysis for fast and accurate identification of different fungal species”, на Универзитетот Џорџтаун во соработка со Walter Reed Army-институтот за истражувања од Вашингтон, САД (2015-во тек).

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Гордана Мирчевска активно е вклучена во стручно-апликативната работа на Институтот за микробиологија и паразитологија. Како лекар специјалист по медицинска микробиологија и паразитологија, учествува во секојдневната здравствена, лабораториска дејност на Институтот, во Лабораторијата за микробиолошка дијагноза на горни и долни респираторни инфекции. Со Лабораторијата за медицинска микологија раководи од 2011 година, во која ги анализира примероците од пациенти со дерматомикози и учествува во идентификација на клинички значајни фунги во крв и други примарно стерилни примероци (бронхоалвеоларни лавати, брисеви од рана и инфекции на меки ткива). Воедно, како член на тимот за цистична фиброза при Универзитетската клиника за детски болести во Скопје, одговорна е за микробиолошкото испитување и следење на примероците од респираторниот тракт кај лицата со цистична фиброза. Учествува и во формирањето на нови протоколи и постапки за унапредување на дијагностичката дејност на Институтот.

Стручно усовршување и соработка во странство остварила со:

- Лабораторијата за медицинска микологија на Институтот за микробиологија при Универзитетот во Цирих, Швајцарија, тримесечен студиски престој (март-јуни 2006 година) и двонеделен студиски престој (јуни 2009 година).
- Болницата Пурпан во Тулуз, Франција, во Лабораторијата за дијагноза на фунгални и бактериски инфекции кај лицата со цистична фиброза (мај 2008 година).

- Лабораторијата за микологија при Институтот за микробиологија на Универзитетот Џорџтаун, во Вашингтон, САД, Фулбрајтова стипендија за стручно усовршување и студиски престој во тек на 11 месеци во 2015-2016 година.

Член е на Лекарската комора на Македонија и Здружението на микробиолози на Македонија при Македонското лекарско друштво. Исто така член е на повеќе европски и светски здруженија за клиничка микробиологија и инфективни болести, како и микологија (ISHAM, ESCMID, ASM, FESCI, FEMS, IUMS).

Активно учествувала и во организацијата на повеќе национални конгреси на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество (2002, 2006, 2009, 2012, 2014), FEMS-подржаниот симпозиум "Laboratory diagnosis of emerging infections" одржан во Охрид во 2002 година, Балканскиот микробиолошки конгрес (Microbiologia Balkanika 2009) во Охрид, Македонија, како и предавач и модератор на неколку работилници и стручни состаноци во организација на Здружението на микробиолози на Македонија, особено од областа на медицинската микологија.

Долгогодишната соработка и членство во Американското здружение за микробиологија (ASM) резултирало со нејзина промоција и доделување на титулата амбасадор на Американското здружение за микробиологија (ASM) за Македонија. Добитник е на Благодарница и Диплома од Македонското лекарско друштво за придонес и ангажирање во активностите што ги организира МЛД.

Оценка од самоевалуација

Кандидатката ас. д-р Гордана Мирчевска, секоја година е позитивно оценувана во анонимно спроведуваните анкети на студентите на Медицинскиот факултет, со оценки од највисоки оценки (во изминатите години меѓу 4,8 до 5, а во последните меѓу 9,8 и 10).

ОБРАЗЕЦ

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Мирчевска Борко Гордана

Институција: Медицински факултет, Скопје, Институт за микробиологија и паразитологија

Научна област: медицина, микробиологија

Наставно-образовна дејност

Ред. бр.	Назив на активностите	Поени
1	Одржување на лабораториски вежби за студенти по: - медицина (5 часа x 15 недели x 2 семестри x 15 години x 0,03) = 67,5 - стоматолози (2 часа x 15 недели x 15 години x 0,03) = 13,5 - фармацевти (3 часа x 15 недели x 15 години x 0,03) = 20,25 - висока школа медицински сестри и физиотерапевти (8 часа x 10 години x 0,03) = 2,4	103,65
2	Консултации со студенти (15 години x просечно 320 студенти x 0,002)	9,6
3	Позитивно рецензиран универзитетски учебник - Медицинска микробиологија и паразитологија - специјален дел (коавтор на 2 глави) - Микробиологија и паразитологија за фармацевти (коавтор на 3 глави) - Микробиологија за студенти по стоматологија (коавтор на 1 глава)	18
Вкупно		131,25

Научноистражувачка дејност

Ред. бр.		Поени
1.	Учесник во национални научноистражувачки проекти: 1. „Етиолошка дијагноза на долните респираторни инфекции кај деца со посебен осврт кон <i>Branhamella catarrhalis</i>” 2. „ Резистенција на патогените бактерии кон хемотерапевтици во Скопје”. 3. „Уропатогени <i>Escherichia coli</i> и факторите на	3 3

	вируленција на другите уропатогени бактерии во дијагнозата, прогнозата, терапијата и профилаксата на уринарните инфекции”.	3
2.	Учесник во меѓународен научноистражувачки проекти: 1. “High-resolution melt curve analysis for fast and accurate identification of different fungal species” (Georgetown University Medical Center and Walter Reed Army Institute of Research, Washington DC, USA) – (2015-сè уште во тек)	5
3.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание 1. Јанкоска Г., Петровска М., Спасеновски Т., Котевска В., Мирчевска Г. <i>Streptococcus agalactiae</i> во женскиот генитален тракт. Македонски медицински преглед, 2002, 56, бр.3-4, стр. 200-203. 2. Цековска Ж, Петровска М, Мирчевска Г, Пановски Н. Современа дијагностика при обработка на хемокултури, Мак. Мед. преглед, стр.85, 2001. 3. Мирчевска Г, Јанкоска Г, Петровска М, Хаџи-Петрушева Мелоска И, Зафировиќ З. Детекција и профил на осетливост на <i>Candida</i> species кај пациентки со вулвовагинална кандидоза; Physioacta, 2008; 1(2):37-46. 4. Mirchevska G, Panovski N, Petrovska M, Dokic-Trajkovska E, Popovska-Jovanovska K, Cekovska Z, Jankoska G, Zafirovik Z, Milenkovik Z. Susceptibility profile of <i>Candida parapsilosis</i> in critically ill neonates determined with VITEK-2 antifungal susceptibility method. Archives of public health. 2011;3(1):34-39. 5. Mircevska G, Panovski N, Petrovska M, Trajkovska-Dokic E, Cekovska Z, Jankoska G, Kotevska V, Zafirovik Z, Milenkovik Z. Diagnostic aspects of identification of <i>Trichosporon asahii</i> in clinical specimens in our critically ill patients. Physioacta. 2011;5(1):39-54. 6. Mirchevska G, Panovski N, Petrovska M, Trajkovska-Dokic E, Zafirova-Ivanovska B, Zafirovik Z, Milenkovik Z. Evaluation of VITEK-2 yeast susceptibility test for antifungal susceptibility testing of <i>Candida</i> species to fluconazole. Maced Med Rev, 2011; (65)2:96-101. 7. Kotevska V, Cekovska Z, Mircevska G, Kaftandzieva A, Petrovska M. Pneumococcal serotypes and their resistance to penicillin. Acta morphol, 2014; 11(2):53-59.	2,4 2,4 2,4 2,4

	8. Mirchevska G, Cekovska Z, Trajkovska-Dokic E, Kotevska V, Petrovska M, Panovski N. Евалуација на панфунгалниот маркер (1,3)-В-D-глицан за дијагноза на инвазивни инфекции со <i>Candida</i> species. Македонски медицински преглед, број 3, 2016 година, годиште 70. 9. Mirchevska G, Trajkovska-Dokic E, Kaftandzieva A, Petrovska M, Popovska K, Panovski N. Evaluation of Multiplex PCR in diagnosis of invasive infections with <i>Candida</i> species. Physioacta, Vol.10-No3, 2016, 1-12. 10. Mirchevska G. Evaluation of ELISA-based mannan and anti-mannan assays for diagnosis of invasive infections with <i>Candida</i> species. Physioacta, 2016; Vol.10-No2, UDK:616-022.822.822.3-097.	2,4 2,4 2,4 2,4 2,4 4,0

4.	Трудови со оригинални научно-стручни резултати, објавени во референтно/научно списание со меѓународен уредувачки одбор или само со ИФ 1. Trajkovska-Dokic E, Kotevska V, Kaftadziewa A, Jankoska G, Mircevska G, Petrovska M, Panovski N. Phenotypic and genetic relationship of <i>Acinetobacter baymanii</i> isolates. Contributions, SecBiol Med Sci MASA XXX 2 (2011) p. 157-68. 2. Mirchevska G, Bosshard PP. In Vitro Susceptibility Testing of <i>Aspergillus</i> and Non-<i>Aspergillus</i> Filamentous Moulds to Antifungal Agents: Evaluation of Three Different Methods. Macedonian Journal of Medical Sciences, 2012;5(3):280-287. 3. Cekovska Z, Mirchevska G, Kaftandziewa A, Panovski N. <i>Saprochaete capitata</i> fungemia in patient with adult T-cell leukemia/lymphoma in Macedonia. International Journal of Microbiology and Immunology Research, 2015;3(4):45-50. 4. Elena Trajkovska-Dokic, Gordana Mircevska, Zaklina Cekovska, Ana Kaftandziewa, Mihajlo Kostovski, Aspazija Sofijanovska, Milena Petrovska, Nikola Panovski. Multiplex real-time PCR and blood-culture for diagnosis of sepsis. International Journal of Current Science and Technology. 2015;3(12):175-177. 5. Mirchevska G, Jurhar-Pavlova M, Kotevska V, Trajkovska-Dokic E, Cekovska Z, Jankoska G, Petrovska M, Panovski N. Distribution and antifungal susceptibility of <i>Candida</i> species in patients with increased risk for fungal infections. Macedonian pharmaceutical bulletin, 2016;62(1):65 -76.	3,6+2,4 =6 3,6 3,6 3,6 3,6+2,4 =6

5.	Апстракти објавени во зборник на конференција/конгрес-меѓународна, национална 1. Petrovska M, Jankovska G, Grdanoska T, Mircevska G. Antimikrobni esej u obradi urinokultura i njegova prakticna primenljivost. VIII Kongres mikrobiologa Jugoslavije. Kratki sadrzaji radova. Vrnjacka Banja, 2000. X-1, p249. 2. Цековска Ж, Мирчевска Г, Хаџи-Петрушевска Мелоска И, Пановски Н, Маневски Б. <i>Staphylococcus aureus</i> резистентен на метицилин во Клиничкиот центар во Скопје. Втор Конгрес, 28^{ми} Октомвриски средби со меѓународно учество. Зборник на резимеа. Охрид, 2000. стр.92. 3. Cvetkovic D, Panovski N, Grdanoska T, Mircevska G. Evaluation of the serological tests for diagnosis of toxoplasmosis in women in the reproductive period-our experiences. European conference on congenital toxoplasmosis. Abstracts. Vienna, 2000. 4. Јанкоска Г., Петровска М., Грданоска Т., Мирчевска Г.: Бактериурија кај трансплантирани пациенти. Македонски имунолошки конгрес, Охрид, 13-17 јуни 2000. По19. 5. Jankoska G., Petrovska M., Mircevska G., Panovski N: Detection, isolation and identification of microorganisms from urine samples. Microbiologia Balkanica 2001, 2nd Balkan Conference of Microbiology, Abstract Book, p. 350. 6. Hadzi-Petruseva Meloska I., Dokic E., Mircevska G., Petrovska M., Panovski N.: Analysis of intestinal pathogens occurrence in a period of five years (1997-2001), 2nd Congress of Macedonian Microbiologists with international participation, Ohrid, 28-31.05.2002, Abstracts, abstr.1.1.1P. Mac Med Review 55(50):42.	1,2 0,5

	7. Jankoska G., Petrovska M., Mircevska G.: Identification and susceptibility testing of uroisolated Enterococci with VITEK System, 2nd Congress of Macedonian Microbiologists with international participation, Ohrid, 28-31.05.2002, Abstracts, abstr.4.24P, Mac Med Review 55(50):131. 8. Petrovska M., Jankoska G., Dokic T.E., Hadzi-Petruseva Meloska I., Mircevska G.: Multiresistant uropathogenic <i>Escherichia coli</i>, 2nd Congress of Macedonian Microbiologists with international participation, Ohrid, 28-31.05.2002, Abstracts, abstr.1.3.3P. Mac Med Review 55(50):54. 9. Petrovska M., Dokic E., Jankoska G., Hadzi-Petruseva Meloska I., Mircevska G., Grdanoska T.: Identification and typing of the specific virulence factors in <i>Escherichia coli</i>, FEMS Supported Symposium 'Laboratory diagnosis of emerging infections', Ohrid, 28-31.05.2002, Abstracts, abstr.1, p.10. Mac Med Review 55(50):10. 10. Dokic T.E., Hadzi-Petruseva Meloska I., Mircevska G., Panovski N., Petrovska M., Stojkovska S., Vasilevska K.: Latex agglutination and ELISA technique as diagnostic tools in diarrhoeal illnesses by Rota Virus, FEMS Supported Symposium 'Laboratory diagnosis of emerging infections', Ohrid, 28-31.05.2002, Abstracts, abstr.22P, p.22. Mac Med Review 55(50):22. 11. Hadzi-Petruseva Meloska I., Mircevska G., Jankoska G., Dokic E., Panovski N., Petrovska M.: Methods for identification of <i>Klebsiella</i>, <i>Enterobacter</i> and <i>Serratia</i> genus—routine laboratory conveniences, FEMS Supported Symposium 'Laboratory diagnosis of emerging infections', Ohrid, 28-31.05.2002; Abstracts, abstr.11P, p.15. Mac Med Review 55(50):15. 12. Grdanoska T., Petrovska M., Cvetkovic D., Tanturovski D., Cvetkovic K., Jovanovska L., Blazevski A., Hadzi-Petruseva Meloska I., Mircevska G., Panovski N.: Diagnosis of oculogenital <i>Chlamydia trachomatis</i> infections – actual possibilities at the Institute of Microbiology Skopje, FEMS Supported Symposium 'Laboratory diagnosis of emerging infections', Ohrid, 28-31.05.2002; Abstracts, abstr.41P. Mac Med Review 55(50):31. 13. Jankoska G., Petrovska M., Grdanoska T., Mircevska G., Panovski N.: CPS ID2 Agar and VITEK system in identification of uroisolated bacteria, FEMS Supported Symposium 'Laboratory diagnosis of emerging infections', Ohrid, 28-31.05.2002; Abstracts, abstr.8P, p.14. 14. Jankoska G, Petrovska M, Mirchevska G. Identification and susceptibility testing of uroisolated <i>Enterococcus spp.</i> Tenth congress of the Bulgarian microbiologists with international participation. Abstract book. Plovdiv, 2002. MM80. p177. 15. Milenkovic Z, Karovski K, Naumovski R, Mircevska G. Kiteva G. Audiologic impairment in patients with purulent meningitis treated with ceftriaxone and adjunctive dexamethasone. Abstract Book. 4th International meeting on the therapy of infections. Florence, 2002; A8. 16. Мирчевска Г, Петровска М, Пановски Н, Трајковска-Докиќ Е, Котевска В, Јанкоска Г, Цековска Ж, Зафировиќ З. <i>Candida spp.</i> во клинички материјал кај педијатриски болни. Мак. мед. преглед. 2003; 47. 17. Цековска Ж, Поповска-Јовановска К, Петровска М, Пановски Н, Мирчевска Г, Курчиќ-Трајковска Б, Спасеновски Т. Време на детекција на микроорганизмите во крвта со автоматизирани апарати (BactAlert и MiniVital)-лажно позитивни и лажно негативни наоди. Втор конгрес на инфектолозите на Македонија со меѓународно учество. Зборник на резимеа, Охрид, Македонија, 2003. Мак.мед.преглед. 53(37):171. 18. Спировска-Димовска С, Петровска М, Јанкоска Г, Мирчевска Г. Уроскопија некогаш уроманија, а денес? Втор конгрес на	1,0 0,5 1,0 0,5 0,5 0,5

	инфектолозите на Македонија со меѓународно учество. Зборник на резимеа, Охрид, Македонија, 2003. Мак.мед.преглед. 53(37):123-133. 19. Петровска М, Гроздановска Т, Хаџи-Петрушева Мелоска И, Мирчевска Г. Хумани инфекции со <i>Mycoplasma pneumoniae</i> дијагностички методи и нивна примена. Трет Конгрес на Македонското респираторно здружение со интернационално учество, Зборник на апстракти. Охрид, Македонија, 2003; тема 3, стр81. 20. Hadzi-Petruseva Meloska I, Jankoska G, Mircevska G, Petrovska M. Correlation between the plasmid presence and the resistance towards beta-lactams in Clinical isolates of <i>Klebsiella species</i>. Abstract Book. 1st FEMS Congress of European Microbiologists. Ljubljana, Slovenia, 2003; P7-42:287. 21. Jankoska G, Petrovska M, Mirchevska G, Trajkovska-Curchic B, Spasenovski T. Incidence of hemolysin and gelatinase among uroisolated enterococci. Abstract Book. 1st FEMS Congress of European Microbiologists. Ljubljana, Slovenia, 2003; P7-4:p272. 22. Hadzi-Petruseva Meloska I, Jankoska G, Mircevska G, Isjanovska R, Petrovska M. Correlation between the resistance towards aminoglycosides and the plasmid content in clinical isolates of <i>Klebsiella species</i>. Microbiologia Balkanica - 3rd Balcan Conference of Microbiology. Proceedings and Abstracts. Istanbul, Turkey, 2003; P322:499. 23. Cekovska Z, Petrovska M, Kotevska V, Zafirovska M, Mircevska G. Microbiological findings in patients with pulmonary silicosis. Abstract Book. 13th ERS Annual Congress. European Respiratory Journal. Vienna, Austria, 2003; 22(Supl. 45):P2115, 335s. 24. Цековска Ж, Поповска-Јовановска К, Петровска М, Пановски Н, Мирчевска Г, Курчиќ-Трајковска Б, Стојковски Љ, Фидановски Д. Преглед на осетливоста на изолатите од ликвори кај пациенти од детска возраст. Трет конгрес на педијатрите на Македонија со меѓународно учество. Зборник на апстракти; Охрид, Македонија, 2003. I/027:62. 25. Петровска М, Јанкоска Г, Трајковска-Докиќ Е, Спасеновски Т, Мирчевска Г, Хаџи-Петрушева И. Прилог кој рационална антимикробна терапија на уринарните инфекции. Трет конгрес на педијатрите на Македонија со меѓународно учество. Зборник на апстракти. Охрид, Македонија, 2003; I/078:18. 26. Milenkovic Z, Karovski K, Stojovska P, Grozdanovski K, Mircevska G. Treatment of purulent meningitis with ceftriaxone monotherapy and adjunctive dexamethasone. Abstract Book. 3rd International Meeting on Antimicrobial Chemotherapy in Clinical Practice. Santa Margherita Ligure, 2003;p.38. 27. Grdanoska T, Jankoska G, Hadzi-Petruseva Meloska I, Cvetkovic D, Mircevska G, Petrovska M, Panovski N: <i>Chlamydia trachomatis</i> in our routine work - 2 years overview. 5th Meeting of the European Society for Chlamydia research, Proceedings, Budapest, Hungary, 2004: 268. 28. Petrovska M, Dokic ET, Jankoska G, Hadzipetruseva IM, Mircevska G, Grdanoska T. Identification and typing of the specific virulence factors in uroisolated <i>Escherichia coli</i>. Abstract Book. 11th ICID. IJID Congress, Cancun, Mexico, 2004. 8(1):S216. 29. Zafirovic Z, Grivceva-Panovska V, Dervendzi-Sikova D, Mircevska G, Caca-Biljanovska N, V'lkova-Laskoska M. Livedo racemosa or	0,5 0,5 0,5 0,5 0,5 0,5

	livedo vasculitis-definition of a clinical entity-case report; Abstract book. 14 th EADV Congress, London, 2005. 19(2)P11.	
30.	Кафтанџиева А., Мирчевска Г. , Ислами Н., Цековска Ж., Јанкоска Г., Поповска-Јовановска К., Петровска М., Кафтанџиев И. Споредба на наоди од културелно и микроскопско испитување кај брисеви од рана. Трет конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество. Мак. мед. преглед 2006; 60(суп. 67):91.	1
31.	Andonovska B., Dimova C., Mircevska G. , Veleska D., Evrosimovski T. Correlation between saliva Ph and microbiological flora in third molar pericoronitis; 1 st Macedonian Congress on Maxillofacial and Neck Surgery with international participation, Ohrid, 25-27.05, Abstracts, p22, 2006.	1
32.	Хаџи-Петрушева Мелоска И, Јанкоска Г, Мирчевска Г , Петровска М. Резистенција кон бета-лактами и аминогликозиди и присуство на плазмиди кај болнички изолати на <i>Klebsiella</i> species; 3 конгр.микробиол.на Мак.меѓун.учест, Охрид, 17-20.05., Зборник на резимеа, апстр.10.П, 2006. Мак.мед.преглед, 60(Супл. 67):18, 2006.	
33.	Цековска Ж, Петровска М, Пановски Н, Поповска-Јовановска К, Кафтанџиева А, Стојковски Љ, Мицевска Г, Јанкоска Г, Мирчевска Г . Детекција на микроогранизми во крв со Bact Alert системот и нивна идентификација со VITEK; конгр.микробиол.на Мак.меѓун.учест, Охрид, 17-20.05., Зборник на резимеа, апстр.132.Р, 2006. Мак.мед.преглед, 60(Supl. 67):187, 2006.	0,5
34.	Цековска Ж, Пановски Н, Петровска М, Мирчевска Г , Јанкоска Г, Муратовска О, Мартинова К. <i>Trichosporon pullulans</i> фунгемија кај пациент во детска возраст, 3 конгр.микробиол.на Мак.меѓун.учест, Охрид, 17-20.06., Зборник на резимеа, апстр.206Р, 2006. Мак.мед.преглед, 60(Supl. 67):134, 2006.	0,5
35.	Milenkovic Z., Karovski K., Naumovski R., Petrovska M., Stojovska P., Grozdanovski K., Mircevska G. , Marangozova K.: Severe sepsis and its impact on the course of purulent meningitis, 12 th Intern.Congr.Infect.Dis., Lisbon, Portugal, 15-18.06.2006, Abstracts, Intern.Sci.Exchange, ISE. 151, p. 35.	
36.	Котевска В, Мирчевска Г , Кафтанџиева А, Цековска Ж, Сајковски А, Пановски Н, Петровска М. Микробиолошка анализа на трахеални аспирати од деца хоспитализирани на Одделот за интензивно лекување на Клиниката за детски болести во Скопје. Зборник на апстракти, IV конгрес на педијатри на Македонија, 2007: 88-89.	0,5
37.	Kotevska V, Jankoska G, Mircevska G , Cekovska Z, Kaftandzieva A, Panovski N, Petrovska M. VITEK system in identification of <i>Haemophilus influenzae</i> and <i>Haemophilus parainfluenzae</i> biotypes and production of beta-lactamase. 5th Balcan Congress of Microbiology. Abstract book, Budva, Montenegro, 2007:53.	
38.	Кафтанџиева А, Котевска В, Мирчевска Г , Пановски Н. Ентеробактерии што продуцираат бета-лактамази со проширен спектар изолирани од трахеални аспирати. IV конгрес на педијатрите на Македонија со меѓународно учество. Зборник на апстракти; Охрид; 2007. стр. 243.	
39.	Kaftandzieva A, Kotevska V, Mircevska G , Cekovska Z, Panovski N.Detection and susceptibility of ESBL-producing Enterobacteriaceae isolated from tracheal aspirates; 6 th Congress of	0,5

	Serbian Microbiologists with international participation, Belgrade, 11-14.06., Proceedings and Abstracts, p.33, 2008. 40. Kotevska V, Kaftandzieva A, Mirchevska G, Panovski N, Petrovska M. The most frequent microorganisms from the lower respiratory tract samples from children at intensive care unit; 6th Congress of Serbian Microbiologists with international participation, Belgrade, 11-14.06., Proceedings and Abstracts, 2008. p.34. 41. Popovska K, Nikolova Z, Zdravkovska M, Mircevska G, Stojkova V. Emerging lower respiratory infections caused by <i>Stenotrophomonas maltophilia</i> among debilitated patients with endotracheal tubes or cystic fibrosis. 46. Days of Preventive Medicine, International Congress, 25-28 Sept 2012, Nis, R. Serbia. 42. Спировска С, Мирчевска Г, Деспотоски К, Трајковска Р, Лозановска О. Примената на Pneumoslides како можност за типична етиолошка дијагноза на атипични пневмонии-наши резултати и толкување. Петти конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество. Мак. мед. преглед 2014; 86(супл. 86):94. 43. Михајлов К, Јанкоска Г, Грданоска Т, Лабачевска-Ѓатовска Л, Мирчевска Г, Петровска М. Асоцираност на цервикалната изолација на <i>Ureaplasma</i> spp. со присуството на <i>Chlamydia trachomatis</i> во истата регија. Петти конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество. Мак. мед. преглед 2014; 86(супл. 86):100. 44. Фуштиќ С, Јаковска Т, Спиревска Л, Мирчевска Г, Котевска В. Преваленцата и влијанието на хроничната белодробна инфекција со метицилин резистентен <i>Staphylococcus aureus</i> на клиничкиот статус на пациентите со цистична фиброза. Петти конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество. Мак. мед. преглед 2014; 86(супл. 86):60. 45. Grdanoska T, Mircevska G, Mihajlov K, Shevcenko M, Petrovska M. Difference of seropositivity to common respiratory pathogens in children and adults, annual survey. Петти конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество. Мак. мед. преглед 2014; 86(супл. 86):76. 46. Trajkovska-Dokic E, Cekovska Z, Kaftandzieva A, Mircevska G, Panovski N, Sofijanov A. Multiplex Real-Time PCR for pathogen detection in newborns with suspected sepsis. Петти конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество. Мак. мед. преглед 2014; 86(супл. 86):70. 47. Kotevska V, Mircevska G, Mihajlov K, Shurbevskaja B, Kaftandzieva A, Cekovska Z, Panovski N, Petrovska M. Important pathogens in patients with cystic fibrosis. 9th Balkan Congress of Microbiology, Greece, Thessaloniki. (October 2015) 48. Martinova K, Kocheva S, Coneska-Jovanova B, Antevska-Trajkova Z, Jovanovska A, Mircevska G. Invasive fungal infections at the Department of hematology and oncology, University Children's Hospital in Skopje, R.Macedonia. 4th Symposium for diagnosis and therapy of fungal diseases, 26-27.02.2016, Belgrade R. Serbia, p.25.	1 1 1 1 0,5

		0,5
		1
		1
		1
		1
		0,5

		0,5
		0,5
		0,5
		0,5
		1

		0,5
		1
		0,5
		1
		1

		1
		0,5
		0,5
		0,5

		0,5
		0,5
		1
		1
6.	Учество на научен/стручен собир со реферат - усна презентација, постер 49. Мирчевска Г, Петровска М, Јанкоска Г, Зафировиќ З. Лабораториски техники за идентификација на non-<i>albicans Candida</i>. Втор конгр.микробиол.на Мак.меѓун.учест, Охрид, 28-31.05., Зборник на резимеа, апстр.10.П, 2002. Мак.мед.преглед, 50(Супл. 50):136. 50. Mircevska G., Cekovska Z., Panovski N.: Cerebrospinal isolates and their susceptibility in vitro, FEMS Supported Symposium 'Laboratory diagnosis of emerging infections', Ohrid, 28-31.05.2002, Abstracts, abstr.62P. Mac Med Review 55(50):39. 51. Mircevska G, Cekovska Z, Stojovska P, Milenkovic Z, Markovski V, Zafirovic Z. Microbiological and clinical aspects of bacteremia and sepsis. Abstract Book. 4th International meeting on the therapy of infections. Florence, 2002; A9. 52. Mircevska G., Petrovska M., Cekovska Z., Panovski N., Zafirovic Z.: Susceptibility profile of cerebrospinal fluid isolates in Republic of Macedonia, 3rd International Meeting on Antimicrobial Chemotherapy in Clinical Practice, Santa Margherita Ligure, 16-19.10.2003, Abstracts, abstr.44, p.38. 53. Mircevska G, Petrovska M, Cekovska Z, Zafirovic Z, Milenkovic Z. Susceptibility profile of Gram positive cerebrospinal fluid isolates. Abstract Book. 2nd International Symposium on resistant Gram positive infections. Berlin, 2004;p.78. 54. Mircevska G, Zafirovic Z, Jankoska G, Petrovska M. Microbiological aspects of vaginal candidosis. Conference on sexually	0,5 1 1

	transmitted infections. Abstract book. Island of Myconos, 2004. P35, page155. 55. Mircevska G, Jankoska G, Petrovska M, Panovski N, Zafirovic Z. Species and susceptibility profile of non-<i>albicans Candida</i> in patients with vaginitis. Abstract book. 14th EADV Congress, London, 2005. 19(2)P01. 56. Мирчевска Г, Зафировиќ З. <i>Candida</i> species и профил на осетливост на non-<i>albicans Candida</i> кај пациенти со генитална кандидоза. Трет конгр.инфектол.на Мак.меѓун.учест, Охрид, 13-16.06., Зборник на резимеа, апстр.09.П20, 2007. Мак.мед.преглед, 61(Супл. 69):144.	1 1 1 1 0,5
7.	Пленарно предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество 1. Mirchevska G. "Microbiological and clinical aspects of candidemia in critically ill patients" - покането предавање на Одделот за интерна медицина, програма за последипломски студии при	3

		Поени
1.	Завршена специјализација во областа на медицинските науки и здравството (медицинска микробиологија со паразитологија)	2
2.	Раководител на лабораторија	1
3.	Воведување на нов лабораториски метод во областа на микробиологијата -Воведување на одредување на профил на осетливост на клинички значајни фунги од родот <i>Candida</i> и <i>Aspergillus</i> со Е-тест -Воведување на нов пристап во микробиолошката обработка на клинички значајни бактерии и бавно-растечки фунги важни за егзацербација на ЦФ	1 1

1.	Награда/грант од стручната област	Поени
	1. ASM (American Society for Microbiology) leadership grant for International educators at the ASM Conference for Undergraduate Educators – Johns Hopkins University, Baltimore, USA (Единствен добитник на грант од Европа), 2011 2. Award for Outstanding Service to the International Board of the American Society for Microbiology, 2011 3. Благодарница од Здружението за ЦФ за придонес во лекувањето на болните со ЦФ	2 2 1
2.	Студиски престој во странство – до 3 месеци	Поени
	1. Methos for DNA fingerprinting and genotypic detection of drug resistance in Mycobacterium tuberculosis, 25-30.10.2004, Institute de Microbiologie Stephan Angeloff, Pasteur Institut, Sofia, Bulgaria 2. FEMS Research Fellow at the Department of Medical Microbiology, University of Zurich, Switzerland (30 март-30 јуни 2006 година) –престој и едукација од областа на медицинската микологија во лабораторијата за медицинска микологија, Институт за микробиологија, Цирих, Швајцарија 3. 16th ISHAM Congress, 25-29.06.2006, Paris, France 4. AIDS 2006, XVI International AIDS conference, 13-18.08.2006, Toronto, Canada	0,5 0,5

5.	38 th ESCMID Postgraduate Education Course on Diagnosis of Invasive Fungal Infections: New approaches and usefulness of susceptibility testing – 9-10.11.2006, Madrid, Spain	
6.	HIVTRI training - Crucial issues in HIV diagnosis and management in South-East Europe, HIVTRI (HIV Training and Resource Initiative) grant – 23-25.05.2007, Belgrade, Serbia	
7.	HIV in Europe 2007-Conference on working together for optimal testing and earlier care, 25-27.11.2007, Brussels, Belgium	0,5
8.	ABLE AB Biodisk grant-Laboratory for education (MIC and PK/PD in the management of serious fungal and bacterial infections, ABLE workshop on the use of E-test for targeted treatment for serious bacterial and fungal infections) – 14-16.05.2008, Solna, Sweden	0,5
9.	Training on phenotypic and molecular methods for identification and susceptibility testing of bacteria and fungi in cystic fibrosis patients' specimens-Laboratoire de bacteriologie-Hygiene of the Purpan Hospital, 17-30.06.2008, Toulouse, France	
10.	Cystic fibrosis Worldwide Balkans Regional CF Medical Congress—Specialized medical training and education in the treatment of CF – 18.04.2009, Skopje	0,5
11.	Двонеделен престој и континуирана едукација од областа на медицинската микологија во лабораторијата за медицинска микологија, Институт за микробиологија, Цирих, Швајцарија	0,5
12.	EFSIG/ESPID Postgraduate Educational Course: Diagnosing and Treating Fungal Infections: from Neonates to Adults, 22-24.10.2009, Thessaloniki, Greece	
13.	ESCMID Postgraduate Education Course on Acute infectious encephalitis: challenges in clinical and biological diagnosis, 30-31.03.2011, Grenoble, France	0,5
14.	Training program at the University Hospital of Brussels, UZ Brussels, 12-23.12.2011, Brussels, Belgium (студиски престој во лабораторија за микробиологија кај пациенти со СИДА и критично болни лица со имун дефицит, во Универзитетска Клиника Брисел)	
15.	ESCMID Training course: Improving antibiotic prescribing in hospitals, 4-5.03.2011, Belgrade, Serbia	
16.	ASM leadership grant for International educators at the 18 th Annual ASM Conference for Undergraduate Educators – Johns Hopkins University, 2-5.06.2011, Baltimore, USA	0,5
17.	Salzburg Weill Cornell Seminar (Medical Seminars International) - Seminar on infectious diseases, 28.05-1.06.2012, Salzburg, Austria	
18.	ESCMID Postgraduate technical workshop on Antimicrobial Susceptibility Testing and Surveillance of Resistance in Gram positive Cocci: Laboratory to Clinic, 17-20.06.2012, Zagreb, Croatia	
19.	ESCMID Observership at Department of Clinical Microbiology, Rigshospitalet, Copenhagen, 17-21.09.2012, Copenhagen, Denmark	0,5
20.	8 th European Meeting on Molecular Diagnostics, 2-4.10.2013, Scheveningen, Netherlands	
21.	HINARI Train the Trainers – работилница (16-18 април 2013), Деканат, Медицински факултет, Скопје	0,5

[illegible]

		0,5
3.	Студиски престој во странство – повеќе од 6 месеци	
	Фулбрајтова стипендија - стручно усовршување во лабораторија за медицинска микологија, Институт за микробиологија, Џорџтаун Универзитет, Вашингтон, САД (15 август 2014-30 јуни 2015 година) - (11 месеци)	2
4.	Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир 1. FEMS Supported Symposium, Laboratory diagnosis of emerging infections”, Ohrid, Macedonia, 2002 2. Втор конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, Македонија, 2002 3. Трет конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, Македонија, 2006 4. Четврти конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, Македонија, 2009 5. 6 th Balkan Congress of Microbiology, Ohrid, R. Macedonia, 2009 6. Симпозиум на микробиолозите на Македонија, Охрид, Македонија, 2012 7. Петти конгрес на микробиолози на Македонија со меѓународно учество, Охрид, Македонија, 2014	1 1 1 1 1 1 1
5.	Член на факултетска комисија и други организации Претседател на Општински одбор Центар 3, на ЛКМ	0,5
	Вкупно	24,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ ЗА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	131,25
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	117,1
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	11,5
ДЕЈНОСТ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	24,5
Вкупно 284,35	

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Милена Петровска с.р.
2. Проф. д-р Каќа Поповска
Јовановска с.р.
3. Проф. д-р Елена Трајковска Докиќ
с.р.

Ас. д-р Лилјана Лабачевска Ѓатовска

3. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката ас. д-р Лилјана Лабачевска Ѓатовска е родена на 10.2.1981 година, во Скопје. Средно образование завршила во ДСМУ „Панче Караѓозов“ во Скопје, отсек фармацевтски техничар. Со високо образование се стекнала на Медицинскиот факултет при УКИМ, Скопје, од учебните 1999/2000 до 2006 година. Дипломирала на Медицински факултет, УКИМ, Скопје, 2006 година, со просечен успех 9,73.

Кандидатката активно се служи со англискиот јазик.

Во 2011 година успешно ја заврши специјализацијата по медицинска микробиологија.

Во учебната 2007/2008 година се запишала на втор циклус (магистерски) студии на Медицински факултет, УКИМ, Скопје, а во учебната 2011/2012 година се запишала на трет циклус (докторски) студии на Универзитетот „Св Кирил и Методиј“, во Скопје, на Медицинскиот факултет, насока: базична медицина. Студиите ги завршила во 2014 година, со просечен успех 9,83. Докторска дисертација пријавила на 30.6.2016 година, на Медицински факултет, УКИМ, Скопје. Дисертацијата на тема: „Бактериски биофилм – фактор за појава на рекурентни уринарни инфекции“ ја одбрала на 1.12.2016 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Милена Петровска, проф. д-р Никола Пановски, проф. д-р Гордана Јанкоска, проф. д-р Оливера Стојчева Танева и проф. д-р Васо Талевски. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на науки од научната област, доктор на медицински науки – базична медицина.

На 22.5.2008 година е избрана во звањето помлад асистент на предметот Микробиологија со паразитологија (реферат за избор објавен во Билтен на УКИМ бр. 938), а реизбрана е во истото звање во 2010 година (реферат за избор објавен во Билтен на УКИМ бр. 998).

Во моментот е асистент-докторанд. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот на УКИМ бр.1099 од 2015 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот бр. 938, 998 и 1099, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

4. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Медицински факултет, кандидатката ас. д-р Лилјана Лабачевска Ѓатовска активно е вклучена во наставната дејност на Катедрата за микробиологија со паразитологија, преку изведување на практична настава на прв/втор циклус студии на студиската програма Општа медицина, за предметите: микробиологија со паразитологија 1, 2 и по предметот Клиничка микробиологија, по стоматологија, за предметот Микробиологија со имунологија и по фармација, за предметот Микробиологија со

паразитологија, потоа за тригодишните стручни студии за медицински сестри и рендген-техничари на Медицинскиот факултет и за лабораториски биоинженери на Фармацевтскиот факултет. Учествовала во подготвувањето на практичните вежби и колоквиумите за студенти, во консултациите со студентите и специјализантите по микробиологија.

Кандидатката е коавтор на рецензираниот учебник по микробиологија и паразитологија за фармацевти (2016).

Научноистражувачка дејност

Ас. д-р Лилјана Лабачевска Ѓатовска има објавено вкупно 13 научни трудови од областа на медицината, од кои пет труда во меѓународни научни публикации и 8 труда во зборници од научни собири.

Посебен интерес на истражување се патогеноста на бактериите изразена преку способноста за создавање на биофилм и влијанието на таа способност врз осетливоста на бактериските соеви кон антимикробни средства и вирулентноста.

Ас. д-р Лилјана Лабачевска Ѓатовска е учесник млад истражувач во билатералниот проект со Република Словенија, со наслов „Депонирање на антибактериски обложувачи со помош на плазма и нивно тестирање“, бр. 17-4524/1 од 23.4.2017.

Ас. д-р Лилјана Лабачевска Ѓатовска повеќе пати престојуваше на усовршувања во странство, и тоа на студиски престои во University of Michigan, Ann Arbor, Michigan, во 2014 година и во Washington state University, Pullman, Washington, во 2015.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Ас. д-р Лилјана Лабачевска Ѓатовска активно е вклучена во стручно-апликативната работа на Институтот за микробиологија и паразитологија, Медицински факултет, УКИМ, Скопје. Врши стручна микробиолошка дејност како специјалист микробиолог во Лабораторијата за урогенитални инфекции, Лабораторијата за серологија и сите други лаборатории на Институтот за микробиологија и паразитологија.

Особена активност кандидатката покажува во дејностите од поширок интерес. Активно е вклучена во работата на стручни комисии и работни групи како: комисии за јавни набавки, работни групи за спроведување на акредитација на Институтот за микробиологија и паразитологија по стандардот за медицинска лабораторија ИСО 15189, пред се за внатрешна контрола на квалитетот на хранителни подлоги и реагенси што се користат во рутинската здравствена дејност.

Член е на Лекарската комора на Македонија и Здружението на микробиолози на Македонија при Македонското лекарско друштво, како и на европски и светски здруженија за клиничка микробиологија и инфективни болести (ESCMID, FEMS, IUMS).

Активно учествувала и во организацијата на национални конгреси на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество (2009, 2012, 2014),

Балканскиот микробиолошки конгрес (Microbiologia Balkanika 2009) во Охрид, Македонија, и како предавач на стручни состаноци во организација на Здружението на микробиолози на Македонија.

Оценка од самоевалуација

Кандидатката Лилјана Лабачевска Ѓатовска, во 2015, 2016, 2017 година, доби позитивна оценка (9.69) од анонимно спроведената анкета на студентите на Медицински факултет, УКИМ, Скопје.

ОБРАЗЕЦ

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Лилјана Лабачевска Ѓатовска

Институција: Медицински факултет, УКИМ, Скопје, Институт за микробиологија и паразитологија

Научна област: медицина, микробиологија и паразитологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
1	Одржување на лабораториски вежби за студенти по: - медицина (5 часа x 15 недели x 2 семестри x 9 години x 0,03) = 40,5 - стоматолози (2 часа x 15 недели x 9 години x 0,03) = 8,1 - фармацевти (3 часа x 15 недели x 9 години x 0,03) = 12,15 - висока школа медицински сестри и физиотерапевти (8 часа x 9 години x 0,03) = 2,16	62,91
2	Консултации со студенти (9 години x просечно 320 студенти x 0,002)	5,76

Ред број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
3	Позитивно рецензиран универзитетски учебник - Микробиологија со паразитологија за студенти по фармација (коавтор на 1 глава)	6,00
Вкупно		74.67

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
1.	Трудови со оригинални научно-стручни резултати, објавени во референтно/научно списание со меѓународен уредувачки одбор 1. A Bozalija, R Petkovska, S Janev, B Pandova, L Gjatovska: Development and Validation of HPLC for the Determination of Lisinopril in Human Plasma and its Application for Bioequivalence Study. Acta Chimica Kosovica 2010, 16 (1): 13-27. 2. Grdanoska T, Mihajlov K, Cekovska Z, Jankoska G, Petrovski M, Labacevska Gjatovska L, Kondova I, Panovski N: Common respiratory pathogens and detection of serologic immune response. Physioacta, Vol 11 No 2, 2017. 3. Labachevska-Gjatovska Liljana, Panovski Nikola. BIOFILMS AS A COMMON CAUSE OF RECURRENT URINARY INFECTIONS. Physioacta Vol.9-No.1 2015	3.6 3.6 5.4

Ред. број	Назив на активнoста (научноистражувачка):	Поени
	4. Labachevska-Gjatovska Liljana, Panovski Nikola, Kaftandzieva Ana, Jankoska Gordana. BIOFILM FORMATION BY CLINICAL ISOLATES FROM URINARY TRACT INFECTIONS AND WOUND INFECTIONS. Acta Morphologica Vol.12 (1) 2015 5. Labachevska-Gjatovska Liljana, Panovski Nikola, Jankoska Gordana, Mladenovska Slavica. BIOFILMS MIGHT BE INVOLVED IN THE RECURRENCE OF URINARY TRACT INFECTIONS IN OUTPATIENTS PATIENTS. Acta Morphologica Vol.13 (1) 2016	3.6 3,6
2.	Трудови (апстракти) со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од (меѓународен) научен/стручен собир 1. Cekovska Z, Kaftandzieva A, Kotevska V, Jankoska Grdanoska T, Labacevska L, Petrovska M, Panovski N: MRSA in Clinical centar in Skopje in one year period. 6th Congress of Medical Microbiology. Beograd, 11-14 juni, 2008 2. Labacevska V, Ivanovska L, Mitrevska B, Labacevska-Gjatovska L: Funkcionalno osposobljavanje za hod pacijenata iznad 60 godina sa frakturom kuka lecenih operativno. VII Kongres Fizijatara Srbije sa medjunarodnim ucescem, Oktobar 2007, Volumen 31, Supplement 2, pp 34. 3. Cekovska Z, Petrovska M, Panovski N, Jankoska G, Kotevska V, Labacevska L, Miceska-Slaninka M: Blood culture in hospitalized patients identified by VITEK system. 4th Congress of the Slovenian Microbiological Society with International Participation.Abstacts. Portoroz, Slovenija 2008.p.151.	1 1 1

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	4. Jurhar-pavlova M, Mladenovska K, Petreska Ivanovska T, Miova B, Tosheska-Trajskovska K, Cekovska Z, Labacevska Gjatovska L, Panovski N, Petrushevskaja-Tozi L, Petrovska M. Effects of microencapsulated <i>Lactobacillus casei</i> on streptozocin induced metabolic syndrome in spontanohypertensive rats. 5-th Congress of Macedonian Microbiologists, 2014, Ohrid, Makedonija. 5. Јанкоска Г, Траковска-Докиќ Е, Цековска Ж, Кафтанџиева А, Лабачевска Л, Пановски Н, Петровска М: Vancomycin resistant enterococci –review of 5 years period. 5-th Congress of Macedonian Microbiologists, 2014, Ohrid, Makedonija. 6. К. Михајлов, Г. Јанкоска, Т Грдановска, Л. Лабачевска Ѓатовска, Г. Мирчевска, М. Петровска. Асоцираност на цервикалната изолација на <i>Ureaplasma spp.</i> со присуството на <i>Chlamidia trachomatis</i> во истата регија постер презентација на Петтиот конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид 2014. 7. Јанкоска Гордана, Младеновска С, Трифуновска Л. Лабачевска Ѓатовска Л, Петровска М. Детекција на гениталните микоплазми кај мажи и нивно значење. 43-ти Октомврски средби, 8-11 Октомври, 2015 8. G. jankoska, E. Trajkovska-Dokic, n. Panovski, Z. Cekovska, A. Kaftandzieva, L. Labacevska, M. Petrovska. Vancomycin resistant Enterocicci in different human specimens. ECCMID, 9-12 April 2016	1 1 1 1

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
		1
3.	Секциски предавања Л. Лабачевска-Ѓатовска. Бактериска заедница-живот во биофилм, Здружение на микробиолозите на Македонија.	1
	Вкупно	36,8

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активноста	Поени
1.	Завршена специјализација: микробиологија и паразитологија	2
2.	Воведени две методи во институцијата	2
3.	Коавтор на рецензиран Практикум по микробиологија и паразитологија за студенти по фармација и	2
4.	Коавтор на рецензиран Практикум по микробиологија и имунологија за студенти по стоматологија	2
5.	Едукатор за практична настава на 2 СОМВАСТЕ-работилница за антибиотска резистенција одржана во Скопје, Македонија (ноември 2014) (8 часа на ден x 2 дена x 0,08)	1,28
	Вкупно	9,28

ДЕЈНОСТ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Ред. број	Назив на активноста (стручно-апликативна):	Поени
1	Студиски престој во странство до три месеци: 1. Јануари-април 2014 - стручна едукација на Медицинската школа при Универзитетот во Мичиген, Ан Арбор, во	0,5

Ред. број	Назив на активноста (стручно-апликативна):	Поени
	Лабараторијата за клиничка микробиологија и Лабараторијата за молекуларна дијагностика.	
	2. Август 2015 година - едномесечен престој во Лабараторијата за хемиски инженеринг и биоинженеринг во Пулман, Вашингтон, под покровителство на Државниот универзитет (Washington State University, school for fundamentals of biofilm research, biofilm structure and image analysis, research group of Associate Professor Haluk Beyenal at Gene and Linda Voiland School of Chemical Engineering and Bioengineering).	0,5
2	Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир 1. Четврти конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓ. учество, Охрид, Македонија, 2009. 2. 5 Конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество, 2014 Охрид, Р Македонија	1 1
	Вкупно	2,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	74,67
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	36,8
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	9,28
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	2,5

Вкупно	123,25

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

- 1. Проф. д-р Милена Петровска с.р.**
- 2. Проф. д-р Каќа Поповска
Јовановска с.р.**
- 3. Проф. д-р Елена Трајковска Докиќ
с.р.**

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатите, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на ас. д-р Гордана Мирчевска и асистент-докторанд д-р Лилјана Лабачевска Ѓатовска.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатите, Комисијата заклучи дека д-р Гордана Мирчевска и асистент-докторанд д-р Лилјана Лабачевска Ѓатовска поседуваат научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнуваат сите услови да бидат избрани во звањето **научен соработник** во научните области: микробиологија, бактериологија, вирусологија и паразитологија.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, ас. д-р Гордана Мирчевска и асистент-докторанд д-р Лилјана Лабачевска Ѓатовска да бидат избрани во звањето научен соработник во научните области: микробиологија, бактериологија, вирусологија и паразитологија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Милена Петровска с.р.
2. Проф. д-р Каќа Поповска
Јовановска с.р.
3. Проф. д-р Елена Трајковска Докиќ
с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАСТАВНО-НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ: ИНТЕРНА МЕДИЦИНА И ХЕМАТОЛОГИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методи“ во Скопје, Медицински факултет, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 15.9.2017 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области: интерна медицина и хематологија, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, број 02-4826/86, донесена на VI редовна седница одржана на 3.10.2017 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Александар Стојановиќ, проф. д-р Борче Георгиевски, проф. д-р Оливер Каранфилски, проф. д-р Татјана Миленковиќ и проф. д-р Елизабета Србиновска.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област интерна медицина-хематологија, во предвидениот рок се пријави вон. проф. д-р Соња Геннадиева-Ставриќ.

1. Биографски податоци и образование

Кандидатката д-р Соња Генадиева Ставриќ е родена на 4.11.1968 година во Штип. Основно и средно образование завршила во Скопје во Средното Медицинско училиште „Д-р Панче Арсовски“ во Скопје со одличен успех. На Медицинскиот факултет во Скопје се запишала во 1987 година. Дипломирала на Медицинскиот факултет во Скопје во 1992 година со просечен успех 9,92, кога е и промовирана за најдобар студент во својата генерација. Активно се служи со англискиот јазик. По завршениот приправнички стаж, во 1993 година го положила стручниот државен испит. Од 1994 година е вработена на Универзитетската хематолошка клиника, и истата година ја започнала и специјализацијата по интерна медицина која со успех ја завршила во 1998 година. Во 2007 година го положила со успех супспецијалистичкиот испит од областа на хематологијата.

Во учебната 1994/1995 година се запишала на втор циклус (магистерски) студии на Медицинскиот факултет во Скопје од областа хематологија. Студиите ги завршила 1998 година, со просечен успех 10,0. Во 1998 година го одбрала магистерскиот труд на тема: „Компаративна студија на прогностичките фактори кај адултна акутна лимфобластна леукемија и лимфобластен лимфом”.

Докторската дисертација ја пријавила 1999 година на Медицинскиот факултет во Скопје. Дисертацијата на тема: „Прогностички модел за агресивен не - хочкинов лимфом” ја одбрала 2002 година, пред комисија во состав: проф. д-р Никола Сиљановски, проф. д-р Ѓорѓи Зографски, проф. д-р Софијанка Гламочанин, проф. д-р Лидија Чевреска и проф. д-р Борче Георгиевски. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на науки од научната област интерна медицина.

Во мај 2008 година е избрана во звањето доцент на Медицинскиот факултет во Скопје во областа интерна медицина.

Во моментот е вонреден професор. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот на УКИМ бр. 1046 од 2013 година.

Рецензентската комисија ги имаше во предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата објавени во Билтенот бр. 638-а/1995, 747/1999, 829/2003, 938/2008, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

На Клиниката за хематологија е вработена од 1994 година. По завршената специјализација по интерна медицина е поставена на местото раководител на Отсекот за малигни хемопatii во склоп на Клиничкото одделение. Во тек на периодот декември 2006 - септември 2007 раководела со Одделението за трансплантација на хемтопоетски матични клетки, каде што работи сеуште како раководител на Отсекот за автологна трансплантација. Во тимот за трансплантација на хематопоетски матични клетки учествува од самото негово формирање до денес и е член на EBMT CIC 381.

2. Научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на Медицинскиот факултет, кандидатката д-р Соња Генадиева Ставриќ изведува настава на студентите по општа медицина и стоматологија, како и на стручните тригодишни студии за медицински сестри/техничари, физиотерапевти, логопеди на прв, втор и трет циклус студии по предметите: Интерна медицина, Клиничко испитување, Геронтологија.

Кандидатката активно учествува во работата на Медицинскиот факултет како координатор по предметот Геронтологија за високи физиотерапевти и координатор за предметот Геронтологија за логопеди. Од 2013 година е избрана за раководител на Катедрата за интерна медицина и реизбрана е во 2016 година со нов 4-годишен мандат. Во 2015 година ја добила и интернационалната награда Who's Who in Profesionals.

Учествувала во превод и редакција на повеќе значајни наслови од областа на хематологијата. Ментор е на поголем број дипломски работи за тригодишните студии на високите сестри. Учествувала во голем број на комисији за трет циклус - докторски студии. Ментор е на три кандидати на докторски студии. Исто така кандидатката е член на комисији во Министерството за здравство, Министерството за образование и наука, Лекарската комора. Учествувала во едукација на специјализанти од областа на интерната медицина и хематологијата и била ментор на повеќе кандидати.

Научноистражувачка дејност

Д-р Соња Геннадиева Ставриќ има објавено преку 300 труда од областа на интерната медицина и хематологијата. Во декември 2016 година објавила труд во научно списание *Annals of Oncology*, кое е едно од 10-те највисоко рангирани онколошки списанија за 2016 со импакт фактор 11,855.

Кандидатката е ментор на 3 докторски труда.

Кандидатката учествувала на Семинарот за едукатори при проектната единица за континуирана медицинска едукација во соработка со Лекарската комора, Министерството за здравство и Медицинскиот факултет и со успех го завршила предвидениот семинар за едукатори. Исто така, учествувала и во изработка на Практикумот по интерна медицина во 2004, година издаден од Катедрата за интерна медицина.

Како истражувач и коистражувач учествувала во повеќе национални и меѓународни истражувачки проекти.

Кандидатката е член на повеќе хематолошки здруженија, како што е Македонското хематолошко здружение, и земала учество и како член во редакцискиот одбор при организирањето на Првиот хематолошки Македонски конгрес и член на Научниот одбор на Вториот хематолошки македонски конгрес. Кандидатката е член на: European Bone Marrow Transplantation (EBMT), European Hematology association (EHA), American Society of Clinical Oncology (ASCO), American Society of Hematology (ASH),

European Society of Medical Oncology (ESMO), European Research Initiative in CLL (ERIC), DAAD Humbolt Alumni, El Net European Leukemia Network.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Соња Генадиева Ставриќ е активно вклучена во стручно-апликативната дејност на Универзитетската клиника за хематологија. Врши стручна и едукативна дејност од областа на хематологијата за специјализантите по интерна медицина и хематологија.

Стручно усовршување во странство остварила со студиски престој во текот на 1996 година како стипендист на фондацијата „British Scholarship trust” тримесечен стручен престој во болницата Royal Marsden во Лондон на Одделението за хематологија, раководено од проф Катовски. Во 1999 година учествувала на Корнел семинарот за хематологија и онкологија во Салцбург под покровителство на Американско-австриската фондација. Истата година, во рамките на проектот за трансплантација на хематопоеетски матични клетки, била на стручен престој во болницата „Папаниклолау” во Солун. Во 2000 година, како добитник на стипендија од Tempus Fare програмата, остварила двомесечен престој на Хематоонколошкото одделение при Третата медицинска клиника на Универзитетот Aleksandar-Fridrih во Ерланген-Нинберг, Германија. На истиот Универзитет остварила двомесечен престој и следната година, во склоп на Tempus Fare програмата на Одделението за трансплантација на хематопоеетски клетки. Како добитник на ДААДстипендија од Германската влада за натамошното стручно усовршување во областа на хематологијата, во текот на декември-јануари 2003 година, ги надградувала своите познавања од областа на третманот на малигните хемопatii на Универзитетот Aleksandar-Fridrih во Ерланген-Нинберг, Германија. На покана на менторот од ДААДпрограмата, проф д-р М.Грамаатски, во јуни 2007 година престојувала две недели на Универзитетот во Киел, Германија, на Одделението за стемклеточна трансплантација и имунотерапија. Добитник била Американската стипендија - ИДЕА (International Developing educational Award) како член на ASCO (American Society of Clinical Oncology), со што престојувала во Lymphoma Clinic,

Tahussing Cancer center - Cleavland, USA, раководен од Prof Sweetenham. Била добитник на стипендија за мобилност на наставници во склоп на ERA-WEBпрограмата со која во два наврата од по еден месец престојувала на Универзитетот во Торино кај Prof Dr A.Palumbo, Prof Dr A Larocca, Prof Dr Boccadoro, во текот на 2013 и 2016 година. На покана на организаторот редовно учествувала на состаноците на Lymphoma Working Party-EBMT, од 2007 до 2017 година.

Кандидатката е член на Редакцискиот одбор на Лекарски весник од неговото формирање. Од 2015 година кандидатката е главен и одговорен уредник на списанието „Македонски медицински преглед“. Исто така, таа е и интернационален член на редакциски одбор на меѓународно списание за медицина и стоматологија Journal of IMAB-Annual Proceeding (Scientific papers) ISSN 1312 773X (Online)International Member of editorial board).

Оценка од самоевалуација

Кандидатката д-р Соња Генадиева Ставриќ, според анонимната евалуација на студентите на Медицинскиот факултет, евалуирана е со просечна оценка 9,27 за зимскиот семестар 2014 година, 9,23 за летниот семестар 2014, 9,45 за зимскиот семестар 2015, 9,57 за летниот семестар 2015, 9,50 за зимскиот семестар 2016 година, 9,45- летен семестар 2016, 9,51- зимски семестар 2017, а во текот на последната евалуација е најдобро рангиран предавач на предметот Клиничко испитување 1. Според овие податоци, кандидатката доби позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Медицинскиот факултет.

АНЕКС 2

ОБРАЗЕЦ

**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: **Соња Генчо Генадиева-Ставриќ**

(име, татково име и презиме)

Институција: **Медицински факултет, ЈЗУ Универзитетска**

Клиника за хематологија

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: **интерна медицина- хематологија**

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Одржување на настава	
	- од прв циклус студии за студенти по медицина, студенти по стоматологија, тригодишни студии на висока школа за медицински сестри-техничари, физиотерапевти, логопеди	12
	- од втор циклус студии за специјализанти по интерна медицина, специјализанти по хематологија - изборни предмети во трет циклус студии	1
2.	Одржување на менторска настава за здравствена клиничка практика	28,8
3.	Консултации со студенти	20
4.	Консултација со студенти во рамките на здравствената клиничка пракса	96
5.	Настава во школи и работилници	

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Ментор на докторска дисертација	9
2.	Учесник во национални научни проекти 1. Prospective, non interventional study to evaluate the afety profile of first- line Rituximab maintenance therapy in patients with follicular non-Hodgkin's lymphoma ML27993 2. Студијс за профаќање и адаптирање на здравствена технологија за лекот Gazyva (obinutuzumab) во прволиниски третман на пациенти со хронична лимфоцитна леукемија (ХЛЛ) во република Македонија 3. Фармакоекономска студија за лекот Mabthera (Rituximab) 1400mg /11.7ml раствор за субкутано инјектирање во третман на не-Ходгкиновите лимфоми во Република Македонија	3 3

		3
3.	Раководител во меѓународни научни проекти 1. Trends in hematopoietic Stem cell Transplantation for relapsed/refractory Hodgkin's lymphoma over time: A Retrospective analysis of the lymphoma WP of the EBMT (EBMT LWP Study code: 2016-R03) 2. Allogeneic stem cell transplantation in relapsed/refractory Hodgkin's lymphoma in recent years (2006-2010). A comparison between myeloablative vs reduced intensity conditioning regimens: an analysis from the lymphoma working party of the European group for blood and marrow transplantation (EBMT LWP Study code: 2012-R-06)	9 9
4.	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор 1. NEW APPROACHES TO MANAGEMENT OF MULTIPLE MYELOMA Sonja Genadieca Stavric, Frederica Cavallo, Antonio Palumbo Current Treatment Options in oncology 2014; 15:157-170 2. TUMOR NECROSIS FACTOR GENE POLYMORPHISMS IN ADULT PATIENTS WITH AUTOIMMUNE HEMOLYTIC ANEMIA	4,2 + IF 2,822 = 7,022

	M.Pavkovic, A.Petlickovski, R.Angelovic, S Genadieva-Stavric, L.Cevreska, A.Stojanovic International Journal of Laboratory Hematology 2017: 39: e74-e76	
3.	HOW IS PATIENT CARE FOR MULTIPLE MYELOMA ADVANCING? Sonja Genadieva Stavric, Francesca Bonello, Sara Bringen, Mario Boccadoro and Alessandra Larocca Expert Review of hematology, 2017 vol 10. No 6 p 551-561	3,6 + IF 2,03 = 5,63
4.	MYELOABLATIVE VERSUS REDUCED INTENSITY ALLOGENEIC STEM CELL TRANSPLANTATION FOR RELAPSED/REFRACTORY HODGKIN'S LYMPHOMA IN RECENT YEARS: A RETROSPECTIVE ANALYSIS OF THE LYMPHOMA WORKING PARTY OF THE EUROPEAN GROUP FOR BLOOD AND MARROW TRANSPLANTATION S. Genadieva-Stavrik, A. Boumendil, P.Dreger, K.Peggs, J.Briones, P.Corradini, A.Bacigalupo, G.Socie, F.Bonifazi, H.Finel, A.Velardi, M.Potter, B.Bruno, L.Castagna, R.malladi, N.Russell and A.Sureda Annals of oncology 27:2251-2257, 2016	3.6 + IF 2,246 = 5,846
5.	NON HODGKIN' S LYMPHOMA WITH PERITONEAL LOCALIZATION –case report E. Curakova, M. Genadieva-Dimitrova, J. Misevski, V. Calovska-Ivanova, V. Andreevski, B. Todorovska, U. Isahi, M. Trajkovska, P. Misevska, N. Joksimovic, S. Genadieva-Stavric, S. Antovic and N. Jankulovski Case Reports in Gastrointestinal Medicine, Volume 2014, Article ID 723473, 8 pages, (http://dx.doi.org/10.1155/2014/723473)	3,6 + IF 11,855 = 15,455
6.	INFLUENCE OF PROGNOSTIC FACTORS ON OVERALL SURVIVAL IN MYELODIPLASIC SYNDROMES Tatjana Sotirova, Aleksandar Stojanovic, Sonja Genadieva Stavric, Svetlana Krstevska, Dejan Spasovski, Trajan Balkanov Mater Sociomed. 2014 Oct; 26(5): 292-296 DOI: 10.5455/msm.2014.26.292-296	

	7. MOLECULAR RESPONSE IN PATIENTS WITH CHRONIC MYELOID LEUKEMIA TREATED WITH IMATINIB- SINGLE CENTRE EXPERIENCE M. pavkoviuc, R.angelkovic, M.Popova-Simjanovska, S.Genadieva -Stavric, L.Cevreska, A.Stojanovic Contributions. Sec.of Med.Sci., XXXVI 2, 2015 10.1515/prilozi-2015-0065 8. ANALYSIS OF FACTORS THAT INFLUENCE HEMATOPOETIC RECOVERY IN AUTOLOGOUS TRANSPLANTED PATIENTS WITH HEMATOPOETIC STEM CELL FROM PERIPHERAL BLOOD R.Grubovic, B.Georgievska, L.Cevreska, S.Genadieva Stavric, M.Grubovic Macedonian J Med Sci, 2017 Jun 15; 5 (3): 324-331 https://doi.org/10.3889/oamjms.2017.039 9. TREATMENT APPROACH OF NONTRANSPLANT PATIENTS WITH MULTIPLE MYELOMA S.Krstevska, T.Sotirova, T.Balkanov, S.Genadieva - Stavric Mater Sociomed. 2014 Oct, 26 950; 348-351 DOI: 10.5455/msm.2014.26.348-351 10. REGULATORY CONSIDERATIONS OF BIOSIMILARS AND CLINICAL DILEMA OF THEIR USE Stavric Genadieva Sonja, Grozdanovska Aleksandra, Netkovska Ancevska Katerina, Dimitrova Genadieva Magdalena, Dimitrova Gligor Sanamed 2017, 12(1): 45-50 11. ADVERSE EFFECT OF THALIDOMIDE ADMINISTRATION IN PATIENTS WITH MYELOMA MULTIPLEX? S.Balkanov Krstevska, T.Sotirova, S.Genadieva Stavrik, L.Cevreska, A.Stojanovic, T. Balkanov Mater Sociomed. 2014 Apr; 26(2): 134-136 DOI: 10.5455/msm.2014.26.134-136 12. ГАСТРОИНТЕСТИНАЛНИ ЛИМФОМИ ВО ТЕРЦИАРЕН ГАСТРОЕНТЕРОЛОШКИ ЦЕНТАР: ЕПИДЕМИОЛОШКИ, КЛИНИЧКИ И ЕНДОСКОПСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ Елена Цуракова, Магдалена Генадиева-Димитрова, Викторија Чалоска-Иванова, Ненад Јоксимовиќ,	3.6 3.6

	Емилија Николовска, Соња Генадиева-Ставриќ и Маја Бојациоска Мак. мед. преглед 2017; 71(2): 105-112 13. CHROMOSOMAL ABNORMALITIES IN MYELODISPLASTIC SYNDROMES DETECTED WITH MULTIPLEX LIGATION DEPENDENT PROBE T.Sotirova, S.Genadieva-Stavric, S.Krstevska- Balkanov, A.Dimovski, A.Eftimov, D.Spasovski IORS Jornal od dental and Medical Science (IOSR-JDMS) Vol 15 Issue 8 pp: 79-82, 2016 14. OVERALL SURVIVAL IN MYELODISPLASTIC SINDROMES: A CHOHORT STUDY T.Sotirova, O.Karnfilski, S.,Genadieva-Stavric, S.Krstevska, M.Pavkovic, G.Amzai Quest journals Journal of Reasearch in Humanities and Social Science Vol 2 Issue 12 pp: 58-66 , 2014 15. EVALUATION OF FACTORS THAT INFLUEMNC HEMATOPOETIC RECOVERY IN PATIENTS RTRANSPLANTED WITH PERIPHERAL BLOOD DERIVED STEM CELLS R. Grubovic, B.Georgievski, L.Cevreska, S.Genadieva Stavric, M.Grubovic Bilt Transfuziol 2016; 62 (1-2) 29-37 16. CRYOPRESERVATION OF AUTOLOGOUS PERIPHERAL BLOOD STEM CELLS -PRESENCE AND FUTURE DIRECTIONS Pivkova Veljanovska A, Genadieva Stavrik S, Stojanoski Z, Chadievski L, Panovska Satvridis I, Trajlkova S, Grubovic R, Chap[arovska D, Cevreska L, Georgievski B Acta morphol. 2015 ; Vol 12 (1): 84-92 17. DONORS AND APHERESIS CHARACTERISTICS THAT INFLUENCE COLLECTION EFFICIENCY OF PERIPHERAL BLOOD HEMATOPOETIC STEM CELLS Grubovic rastvorceva R, georgievski B, Cevreska L, Useini S, Genadieva Stavrik S, Stojanoski Z, Pivkova A, Cadievski L, Grubovic M. Medical Journal MEDICUS vol 22 (1) : p39-49	3.6 3.6 3.6

	18. CURRENT STATUS IN MANAGMENTR OF PATIENTS WITH CHRONIC LYMPHOCYTIC LEUKEMIA (CLL) IN REPUBLIC OF MACEDONIA M.Pavkovic, S.Genadieva Stavric, G.Amzai, T.Sotirova, L.Cevreska, S.Stankovic, A.Stojanovic Mak. Med Pregled 2016, 70 (1): 30-34 19.FLAG-IDA POSSIBLE BREAKTHROUGH IN TREATMENT OF REFRACTORY ACUTE MYELOID LEUKEMIA IN THE CONTEXT OF HEMATOPOETIC STEM CELL TRANSPLATATION : SINGLE CENTER EXPERIENCE L.Cadievski, S.Genadieva Stavric, A.Pivkova Veljanovska, Z.Stojanoski, D.Miloska L.Cevreska, B.Georgievski Mak. Med Pregled 2017, 71 (1): 27-31 20. RHEUMATOID FACTOR AS A POTENTIATOR OF ANTI-CITRULLINATEDS PROTEIN ANTIBODY-MEDIATED INFLAMATION IN EARLY UNDIFFERENTIATED SERONEGATIVE OSTEOARTHROPATHY D.Spasovski, S.Genadieva Stavric, T.Sotirova, J Brezovska-Kavrakova Mak. Med Pregled 2017, 71 (1): 5-9 21. TREATMENT WITH AUTOLOGOUS STEM CELL TRANSPLANTATION IN MULTIPLE MYELOMA PATIENTS-A 10 YEARS SINGLE CENTER EXPERIENCE Z.Stojanoski, B.Georgievski, O.Karanfilski, S.Genadieva - Stavrik, A.Pivkova, L.Cevreska Serbian Journal of experimental and Clinical Research Vol 14 No 1 2013 p13-18 DOI: 10.5937/SJECR14-1882 22.ЕНУМЕРАЦИЈА НА ЦД 34 + ХЕМАТОПОЕТСКИ МАТИЧНИ КЕЛТКИ СО ПРОТОЧНА ЦИТОМЕТРИЈА:НАШИ ИСКУСТВА И.Пановска-Ставридис, Б.Георгиевски, А.Пивкова, С.Трајкова, З.Стојаноски, С.Генадиева Ставриќ, Д.Дуковски,Л.Чадиевски, М.Попова, М.Ивановски, Л.Чевреска Мак. мед. преглед 2014, 68 (3):158-163	3.6 3.6 3.6

		3.6
		3,6
		3,6
		3,6

		3,6
		3,6
		3,6

		3,6
		3,6
		3,6
5.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор 1. DETECTION OF CHROMOSOMAL ABNORMALITIES WITH MULTIPLEX LIGATION DEPENDENT PROBE AMPLIFICATION IN PATIENTS WITH MYELODISPLASTIC SYNDROMES	

	T.Sotirova, B.Georgievski, O.Karanfilski, A.Stojanovic, S.Genadieva -Stavric, A.Eftimov, A.Dimovski Macedonian Pharmaceutical Bulltein vol 62 suppl 1 2016 S6PP278 581-582	1.8
6.	Секциско предавање на научно/стручен собир	9
7.	Пленарни предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество 1. CAN WE CURE MYELOMA MULTIPLEX? S.Genadieva Stavrik First International Scientific Conference of Faculty of Medical Science 03-04 June, 2016 Supl 1 2. TREATMENT OPTIONS FOR MULTIPLE MYELOMA S.Genadieva Stavrik XIX Congress of Doctors of Republic of Macedonia with International Participation 1-3 Octob , 2015 Skopje, Macedonia T2-004-invited speaker 3. INITIAL TREATMENT OF NEWLY DIAGNOSED YOUNG PATIENTS WITH MULTIPLE MYELOMA S.Genadieva Stavrik First International Medical conference 16-18 June, 2016 4. NEW TREATMENT APPROACHES IN MULTIPLE MYELOMA PATIENTS- NEW DRUG, NEW PRICE, AND NEW QUALITY OF LIFE. WHAT DO WE GAIN? S.Genadieva Stavrik 1ST Macedonian and 4th adratric congress on Pharmacoeconomics and Outcome Research, Ohrid, R.Macedonia 24th-27th April 2014 5. HEMATOPOETIC STEM CELL TRANSPLATATION AND HODGKIN'S LYMPHOMA S.Genadieva Stavrik Sixth International Medical Congress of the Southeast European Medical Forum 10-12 September 2015, Odessa, Ukraine	3 3 3

	6. NEW APPROACHES TO MANAGMENT OF MULTIPLE MYELOMA S.Genadieva Stavrik Fifth International Medical Congress of the Southeast European Medical Forum 10-13 September 2014, Ohrid, Macedonia	3 3 3
8.	Апстрактни објавени во зборник на конференција -меѓународна 7. GASTROINTESTINAL LYMPHOMA IN TERTIARY GASTROENTEROLOGY CENTER: CLINICAL, ENDOSCOPIC AND PATHOLOGICAL FEATURES Curakova E, Genadieva-Dimitrova M, Misevski J, Caloska-Ivanova V, Todorovska B, Joksimovic N, Nikolovska E, Genadieva-Stavric S.	

	Xth Macedonian congress of gastroenterology and hepatology with international participation, Ohrid, Macedonia, 2016	1
8.	HEPATITIS B REACTIVATION OF PATIENT WITH FOLLICULAR B-CELL LYMPHOMA DURING IMMUNOCHEMOTHERAPY TREATMENT WITH RITUXIMAB CONTAINING REGIMENT – CASE REPORT Genadieva Stavric S, Calovska Ivanova V, Stojanovic A, Genadieva Dimitrova M. Xth Macedonian congress of gastroenterology and hepatology with international participation, Ohrid, Macedonia, 2016	
9.	APHERESIS COLLECTION OF MOBILIZED HEMATOPOETIC STEM CELLS FROM PERIPHERAL BLOOD IN HEALTHY DONORS-15 YEARS OF EXPERIENCE Grubovic R, Cevreska L, Georgievski B, Genadieva-Stavric S, Stojanovic A, Useini S, Pivkova A, Stojanoski Z, Petkovic E, Cadievski L, Grubovic M 21st Congress of the European hematology Association Copenhagen, Denmark, June 2016 Hematologica vol 101; 2016/s1	1
10.	MYELODISPLASTIC SYNDROMES IN THE REPUBLIC OF MACEDONIA: A COHORT STUDY T.Sotirova, B Georgievski, A. Stojanovic, S.Genadieva Stavric, M. Pavkovic, S.Krstevska -Balkanov 3rd Congress of hematologists Serbia Kragujevac 12-15 November 2015 Abstract book P05 p 132	
11.	STEM CELL TRANSPLANTATION AS TREATMENT MODALITY IN PATIENTS WITH ACUTE MYELOID LEUKEMIA- 15 YEARS SINGLE CENTER EXPERIENCE Z.Stojanoski, A.Pivkova, S.Genadieva Stavric, L.Cadievski, L.Cevreska, B Georgievski 3rd Congress of hematologists Serbia Kragujevac 12-15 November 2015 Abstract book P15 p 137	1
12.	IMPLEMENTATION OF NONCRYOPRESERVED GRAFTS IN AUTOLOGOUS HEMATOPOETIC STEM CELL	

	TRANSPLANTATION FOR PATIENTS WITH MULTIPLE MYELOMA; SINGLE CENTER 15 YEARS EXPERIENCE B Georgievski, S.Genadieva-Stavric, Z.Stojanoski, A.Pivkova, D. Milovska, M Pavkovich, L.Cadievski, L.Cevreska, 3 th Congress of hematologists Serbia Kragujevac 12-15 November 2015 Abstract book P65 p 162	
	13. MUTATIONS IN BCR-ABL GENE IN IMATINIB RESISTANT CML PATIENTS IN OUR INSTRITUTION M.Pavkovic, D.Plasevska-Karanfilska, R.Angelkovic, S.Genadieva Stavric, O.Karanfilski, L.Cevreska, A.Stojanovic 3 th Congress of hematologists Serbia Kragujevac 12-15 November 2015 Abstract book P20 p 139	1
	14. IMPLEMENTATION OF NONCRYOPERSERVED GRAFTS IN AUTOLOGOUS HEMATOPOETIC STEM CELL TRANSPLANTATION FOR PATIENTS WITH MULTIPLE MYELOMA; SINGLE CENTER 15 YEARS EXPERIENCE B Georgievski, S.Genadieva-Stavric, Z.Stojanoski, L.Cadievski, D. Milovska, L.Cevreska, A.Pivkova-Veljanovska 3 th Congress of hematologists Serbia Kragujevac 12-15 November 2015 Abstract book P66 p 163	1
	15. COMORBIDITY INDEX IN PREDICTION OF SURVIVAL AFTER AUTOLOGOUS TRANSPLATATION IN MULTIPLE MYELOMA – SINGLR CENTER EXPERIENCE A.Pivkova-Veljanovska, S.Genadieva-Stavric, Z.Stojanoski, L.Cadievski, L.Cevreska, D. Milovska, B Georgievski, 3 th Congress of hematologists Serbia Kragujevac 12-15 November 2015 Abstract book P72 p 166	
	16. 18FDG PET SCAN VS CT SCAN IN POSTTREATMENT EVALUATION AND DIFFERENTIATION OF FURTHER MANAGMENT IN PATIENTS WITH HODGKIN LYMPHOMA AND NON-HODGKIN LYMPHOMA ; A SINGLE CENTER EXPERIENCE	1

	L.Cadievski, L.Cevreska, S.Genadieva-Stavric, Z.Stojanoski, A.Pivkova-Veljanovska, B Georgievski, D. Milovska, M.Pavkovich, A.Stojanovic 3 th Congress of hematologists Serbia Kragujevac 12-15 November 2015 Abstract book P47 p 153 17. EARLY COMPLICATIONS AND LATE EFFECTS AND QUALITY OF LIFE AT MYELOMA MULTIPLEX PATIENTS Z.Trajkovska-Ancevska, A.Pivkova, S genadieva-Stavrich, L.Chadievski, Z.Stojanoski, L.Chevreska, B.Georgievski 39th Annual meeting Of the European Group for Blood and Marrow Transplantation 7-10 April 2013 London UK Abstract book Bone marrow Transplantation vol48 supp 2 S248 P 326 18. ALLOGENEIC AND AUTOLOGOUS HEMATOPOETIC PERIPHERAL BLOOD STEM CELL COLLECTION: 11 YEARS' EXPERIENCE R.Grubovic, B.Georgievski, R.Dukovski, L.Cevreska, A.hristova-Dimcev, S.Genadieva-Stavric, S.Useini, Z.Stojanoski, A.pivkova, M.Grubovic 39th Annual meeting Of the European Group for Blood and Marrow Transplantation , 7-10 April 2013 London UK Abstract book Bone marrow Transplantation vol48 supp 2 S102 P 493 19. ASSESMENT OF AUTOLOGOUS GRAFTS FOR OPTIMIZATION OF PERIPHERAL BLOOD PROGENITOR CELLS HARVEST PROCEDURES IN PATIENTS WITH HAEMATOLOGICAL MALIGNANCIES A.Pivkova-Veljanovska, Z.Stojanoski, S.Genadieva-Stavric, L.Chadievski , L.Cevreska, R.Grubovic, S.Useini, B.Georgievski 39th Annual meeting Of the European Group for Blood and Marrow Transplantation , 7-10 April 2013 London UK Abstract book Bone marrow Transplantation vol48 supp 2 S522 R1480 20. INFLUENCE OF AGE, COUNT OF INFUSED CD 34- POZITIVE CELL AND DISEASE ACTIVITY ON INFECTIONS IN STEM CELL TRANSPLANTED PATIENTS: TEN YEARS' CENTRE EXPERIENCE Z.Stojanoski, B.Georgievski, S.Genadieva-Stavric, A.Pivkova- Veljanovska, L.Cadievski, O.Karanfilski, M.Ivanovski, L.Cevreska 39th Annual meeting Of the European Group for Blood and Marrow Transplantation , 7-10 April 2013 London UK	1 1

	Abstract book Bone marrow Transplantation vol48 supp 2 S530 R1501 21. R-IPI IN SELECTING PATIENTS WITH DIFFUSE LARGE B-CELL LYMPHGOMA S.Genadieva-Stavric, Z.Stojanoski, B.Georgievski, A.Pivkova-Veljanovska, S.Krstevska-Balkanov, B.Georgievski, 39th Annual meeting Of the European Group for Blood and Marrow Transplantation , 7-10 April 2013 London UK Abstract book Bone marrow Transplantation vol48 supp 2 S543 R1539 22. INFLUENCE OF AGE, COUNT OF INFUSED CD 34-POZITIVE CELL AND DISEASE ACTIVITY ON INFECTIONS IN STEM CELL TRANSPLANTED PATIENTS: TEN YEARS' CENTRE EXPERIENCE B.Georgievski, L.Cevreska, Z.Stojanoski, S.Genadieva-Stavric, L.Cadievski, R.Grubovic, S.Useini, A.Pivkova-Veljanovska, 39th Annual meeting Of the European Group for Blood and Marrow Transplantation , 7-10 April 2013 London UK Abstract book Bone marrow Transplantation vol48 supp 2 S545 R1544 23. EARLY REMOVAL OF CENTRAL VENOUS CATHETER IS ASSOCIATED WITH LOWER RATES OF FEBRILE EPISODES AND INFECTIVE COMPLICATIONS IN EARLY POST TRANSPLANT PERIOD AFTER STEM CELL TRANSPLANTATION Z.Stojanoski, B.Georgievski, L.Cevreska, S.Genadieva-Stavric, A.Pivkova-Veljanovska, L.Cadievski 43th Annual meeting Of the European Group for Blood and Marrow Transplantation , 26-29 March 2017 Marsellie, France, Abstract book EBMT 2017 24. EARLY COMPLICATIONS AND LATE EFFECTS AND QUALITY OF LIFE AT MYELOMA MULTIPLEX PATIENTS Z. Trajkovska-Ancevka, A.Pivkova-Veljanovska, S.Genadieva-Stavric, L.Cadievski, Z.Stojanoski, L.Cevreska, B.Georgievski, 43th Annual meeting Of the European Group for Blood and Marrow Transplantation , 26-29 March 2017 Marsellie, France, EBMT 2017	1 1 1

	25. AUTOLOGOUS PERIPHERAL BLOOD HEMATOPOETIC STEM CELL TRANSPLANTATION IN ELDERLY PATIENTS WITH MULTIPLE MYELOMA AS A STANDARD THERAPEUTIC PROCEDURE. IS IT FEASIBLE?- SINGLE CENTER EXPERIENCE L.Cadievski, S.Genadieva-Stavric, Z.Stojanoski, A.Pivkova-Veljanovska, D.Miloska, B.Kocovski, L.Cevreska, B.Georgievski 43th Annual meeting Of the European Group for Blood and Marrow Transplantation , 26-29 March 2017 Marsellie, France, Abstract book EBMT 2017 26. CRYOPRESERVATION OF PERIPHERAL BLOOD STEM CELLS FOR AUTOLOGOUS TRANSPLANTATION IN REPUBLIC OF MACEDONIA A.Pivkova-Veljanovska, Z.Stojanoski, S.Genadieva-Stavric, L.Cadievski, I.Panovska Stavridis, S.Trajkova, L.Cevreska, B.Georgievski 43th Annual meeting Of the European Group for Blood and Marrow Transplantation , 26-29 March 2017 Marsellie, France, Abstract book EBMT 2017 27. MOBILIZED HEMATOPOETIC STEM CELLS FROM PERIPHERAL BLOOD AS PREFERED SOURCE FOR AUTOLOGOUS TRANSPLANTATION IN HEMATOLOGICAL PATIENTS- 15 YEARS OF EXPERIENCE R.M. Grubovic, L.Cevreska, B.Georgievski, S.Genadieva-Stavric, S.Useini, A.Pivkova-Veljanovska, L.Cadievski, E. Petkovic, M.Grubovic 42nd Annual meeting Of the European Group for Blood and Marrow Transplantation , 3-6 April 2016 Valencia,, Spain, Abstract book S347 P439 28. CRYOPREZERVATION OF STEM CELLS FOR AUTOLOGOUS TRANSPLANTATION – 15 YEARS OF EXPERIENCE AND RESULTS A.Pivkova-Veljanovska, Z.Stojanoski, S.Genadieva-Stavric, L.Cadievski, S.Trajkova, L.Cevreska, I. Panovska Stavridis, B.Georgievski 42nd Annual meeting Of the European Group for Blood and Marrow Transplantation , 3-6 April 2016 Valencia,, Spain, Abstract book Po49 29. COMORBIDITY AND AUTOLOGOUS STEM CELL TRANSPLANTATION FOR HEMATOLOGICAL MALIGNANCIES – 15 YEARS OF EXPERIENCE AND RESULTS	1 1

	A.Pivkova-Veljanovska, S.Genadieva-Stavric, Z.Stojanoski, L.Cadievski, L.Cevreska, S.Trajkova, I. Panovska Stavridis, B.Georgievski 42nd Annual meeting Of the European Group for Blood and Marrow Transplantation , 3-6 April 2016 Valencia, Spain, Abstract book P187 30. SAFETY AND EFFICACY OF MOBILIZED HEMATOPOETIC STEM CELL COLLECTION FROM PERIPHERAL BLOOD IN HEMATOLOGICAL PATIENTS AND HEALTHY DONORS- 14 YEARS OF EXPERIENCE R.M.Grubovic, B.Georgievski, L.Cevreska, E.Velkova, S.Genadieva-Stavric, S.Useini, A.Pivkova-Veljanovska, N.Veljanovski, Z.Stojanoski, L.Cadievski, M.Grubovic 41st Annual meeting Of the European Group for Blood and Marrow Transplantation , 22-25 March 2015 Istanbul, Turkey Abstract book Bone marrow Transplantation vol50 supp 1 S348 P453 31. SAFETY OF HEMATOPOETIC CELL TRANSPLANT COMORBIDITY INDEX IN PREDICTION OF SURVIVAL AFTER TRANSPLANTATION IN MULTIPLE MYELOMA-SINGLE CENTER EXPERIENCE A.Pivkova-Veljanovska, S.Genadieva-Stavric, Z.Stojanoski, L.Cadievski, L.cevreska, B.Georgievski 41st Annual meeting Of the European Group for Blood and Marrow Transplantation , 22-25 March 2015 Istanbul, Turkey Abstract book Bone marrow Transplantation vol50 supp 1 AB059 32. FLAG-IDA , THE POSSIBLE BREAKTHROUGH IN THE TREATMENT OF REFRACTORY ACUTE MYELOID LEUKEMIA IN THE CONTEXT OF HEMATOPOETIC STEM CELL TRANSPLANTATION: SINGLE CENTER EXPERIENCE B.Georgievski, A.Pivkova-Veljanovska, S.Genadieva-Stavric, Z.Stojanoski, L.Cadievski, L.Cevreska 41st Annual meeting Of the European Group for Blood and Marrow Transplantation , 22-25 March 2015 Istanbul, Turkey Abstract book Bone marrow Transplantation vol50 supp 1 AB127 33. GRAM-NEGATIVE BACTERIAL ISOLATION IN STEM CELL RECIPIENTS- SINGLE CENTER EXPERIENCE Z.Stojanoski, S.Genadieva-Stavric, A.Pivkova-Veljanovska, L.Cadievski,M.Petrovska, B.Georgievski, L.Cevreska 40th Annual meeting Of the European Group for Blood and Marrow Transplantation , 30 March- 2 April, Milan, Italy,	1 1 1

	Abstract book Bone marrow Transplantation vol49 supp 1 S464 PH-AB062 34. FACTORS THAT PREDICT OS AND NRM IN AUTOLOGOUS RECIPIENTS WITH LYMPHOID MALIGNANCIES A.Pivkova-Veljanovska, S.Genadieva-Stavric, Z.Stojanoski, L.Cadievski, L.Cevreska, B.Georgievski 40th Annual meeting Of the European Group for Blood and Marrow Transplantation , 30 March- 2 April, Milan, Italy, Abstract book Bone marrow Transplantation vol49 supp 1 S474 PH-AB087 35. STEM CELL MOBILIZATION AND CRYOPRESERVATION OF AUTOLOGOUS GRAFTS IN PATIENTS WITH HEMATOLOGICAL MALIGNANCIES: 13 YEARS OF CENTER EXPERIENCE A.Pivkova-Veljanovska, S.Genadieva-Stavric, Z.Stojanoski, L.Cadievski, L.Cevreska, B.Georgievski 40th Annual meeting Of the European Group for Blood and Marrow Transplantation , 30 March- 2 April, Milan, Italy, Abstract book Bone marrow Transplantation vol49 supp 1 S526 PH-AB207 36. IMPLEMENTATION OF NONCRYOPRESERVED GRAFTS IN AUTOLOGOUS HEMATOPOETIC STEM CELL TRANSPLANTATION FOR PATIENTS WITH MULTIPLE MYELOMA : SINGLE CENTER EXPERIENCE B.Georgievski, S.Genadieva-Stavric, Z.Stojanoski, A. Pivkova Veljanovska, L.Cadievski, L.Cevreska, 40th Annual meeting Of the European Group for Blood and Marrow Transplantation , 30 March- 2 April, Milan, Italy, Abstract book Bone marrow Transplantation vol49 supp 1 S161 PH-P127 37. IMPROVED RESULTS OF MYELOABLATIVE ALLOGENEIC STEM CELL TRANSPLANTATION (ALLO-SCT) VS REDUCED INTENSITY ALLO-SCT IN MULTIPLY RELAPSED HODGKIN'S LYMPHOMA (HL) IN RECENT YEARS. AN ANALYSIS ON BEHALF OF THE LWP OF THE EBMT S.Stavrik, A. Boumendil, K.Tomson, C Carddock, F.Abdel-Rahman, S.Cagirgan, S. Mackinnon, M.Potter, H.Finel, H.	1 1

	greinix, G.bandini, P.Brown, M.Colin, P.Dreger, A.Sureda on behalf of the LWP of the EBMT 40th Annual meeting Of the European Group for Blood and Marrow Transplantation , 30 March- 2 April, Milan, Italy, Abstract book Bone marrow Transplantation vol49 supp 1 S60 PH-O110 38. FOETAL MALFORMATION IN THE SECOND PREGNANCY AFTER COMBINED MAODALITY TREATMENT FOR HODGKIN'S DISEASE: CASE REPORT T.Sotirova, M.Pavkovic, A.Stojanovic, S.Genadieva Stavric, O.Karanfilski 5th International Congress on leukemia lymphoma Myeloma May 21-23 2015 Istanbul, Turkey p130 PS-019 39. ADULT T-CELL LEUKEMIA/LYMPHOIMA COMPLICATED WITH SAPROCHAETE CAPITATA FUNGEMIA- CASE REPORT T.Sotirova, O.Karanfilski, S.Genadieva Stavric, M.Pavkovic,S. Krstevska balkanov 5th International Congress on leukemia lymphoma Myeloma May 21-23 2015 Istanbul, Turkey p159 PS-073 40. TUMOR NECROSIS FACTOR GENE POLYMORPHISMSS IN ADULT PATIENTS WITH AUTOIMMUNE HEMOLYTIC ANEMIA M.Pavkovic, R.Angelovic, T.Sotirova, S.Genadieva Stavric, A.Petlickovski, O.Karanfilski, L.Cevreska, A.Stojanovic 2nd Congress of the Macedonian hematology Association, Skopje April 18-20, 2017 Balkan Journal of Medical genetics vol 20 2017 sup 1 p25 41. COST-MINIMIZATION ANALYSIS OF RITUXIMAB SUBCUTANEOUS INJECTION FOR NON-HODGKIN'S LYMPHOMA IN THE REPUBLIC OF MACEDONIA Z.Sterjev, A.Dimovski, A. Kapedanovska-Nestorovska, Z.Naumovska, A.Grozdanovska, L.Cevreska, B.georgievski, A.Stojanovic, O.Karanfilski, S.Genadieva Stavrik,S.trajkova, A.Pivkova-Veljanovska, T.Sotirova, M.Pavkovic, S.Trpkovska-Terzieva, G.Amzai, L.Cadievski, D.Dukjovski, O.Nikolov, Lj.Suturkova 2nd Congress of the Macedonian hematology Association, Skopje April 18-20, 2017 Balkan Journal of Medical genetics vol 20 2017 sup 1 p27 42. POSITION STATEMENT OF THE MACEDONIAN HEMATOLOGY ASSOCIATION REGARDING THE USAGE OF BIOSIMILAR PRODUCTS IN CLINICAL; PRACTICE	1 1 1

	O.Karanfilski, S.Genadieva-Stavrik, A.Grozdanova, K.Martinova, Z. Stojanoski, B.Georgievski, S.Kocheva, S Trpkova-Terzieva, D.Miloska, M.Pavkovic, M.Pendovska, A.Pivkova-Veljanovska, T.Sotirova, G.Amzai, A.Stojanovic 2nd Congress of the Macedonian hematology Association, Skopje April 18-20, 2017 Balkan Journal of Medical genetics vol 20 2017 sup 1 p36 43. AUTOLOGOUS PERIPHERAL BLOOD HEMATOPOETIC STEM CELL TRANSPLANTATION IN ELDERLY PATIENTS WITH MULTIPLE MYELOMA . IS IT FEASIBLE?- SINGLE CENTER EXPERIENCE L.Cadieviski, S.Genadieva-Stavrik, Z. Stojanoski, A.Pivkova-Veljanovska, D.Miloska, B.Kocovski, L.Cevreska, B.Georgievski, 2nd Congress of the Macedonian hematology Association, Skopje April 18-20, 2017 Balkan Journal of Medical genetics vol 20 2017 sup 1 p37 44. AUTOLOGOUS STEM CELL TRANSPLANTATION IN REPUBLIC OF MACEDONIA A.Pivkova-Veljanovska, Z. Stojanoski, S.Genadieva- Stavrik, I.Panovska-Stavridis, S.Trajkova, L.Cevreska, L.Cadieviski, B.Kocovski, B.Georgievski, 2nd Congress of the Macedonian hematology Association, Skopje April 18-20, 2017 Balkan Journal of Medical genetics vol 20 2017 sup 1 p43 45. CAN COMORBIDITIES PREDICT SURVIVAL OF PATIENTS WITH MULTIPLE MYELOMA TREATED WITHV AUTOLOGOUS STEM CELL TRANSPLANTATION? A.Pivkova-Veljanovska, Z. Stojanoski, S.Genadieva- Stavrik, L.Cadieviski, L.Cevreska, I.Panovska-Stavridis, S.Trajkova, B.Kocovski, B.Georgievski 2nd Congress of the Macedonian hematology Association, Skopje April 18-20, 2017 Balkan Journal of Medical genetics vol 20 2017 sup 1 p44 46. FREQUENCY OF MULTIDRUG RESISTANT BACTERIAL ISOLATES IN STEM CELL TRANSPLANT RECIPIENTS- SINGLE CENTER EXPERIENCE Z. Stojanoski, B.Georgievski, S.Genadieva- Stavrik, A.Pivkova-Veljanovska, L.Cadieviski, B.Kocovski, D.Miloska, I.panovska Stavridis, S.Trajkova, M.Ivanovski, O.Karanfilski, A.,Stojanovic, S.Stankovic 2nd Congress of the Macedonian hematology Association, Skopje April 18-20, 2017 Balkan Journal of Medical genetics vol 20 2017 sup 1 p52	1 1

	47. APHERESIS COLLECTION OF MOBILIZED HENATOPOETIC STEM CELL FROM PERIPHERAL BLOOD IN HEALTHY DONORS-13 YEARS OF EXPERIENCE R.Grubovic, B.georgievski, E.Velkova, L.cevreska, S.Useini, S.Genadieva Stavric, N.Veljanovski, A.Stojanovic, A.Hristova-Damcevska, A.Pivkova, E Petkovic, Z.Stojanoski, L.Cadievski, M.Grubovic IV Congress of transfusion medicine of republic of Macedonia with international participation, Oct 2014, p 67 48. ВАКЦИНАЦИЈА КАЈ ПАЦИЕНТИ ТРЕТИРАНИ СО ТРАНСПЛАНТАЦИЈА НА МАТИЧНИ ХЕМАТОПОЕТСКИ КЛЕТКИ З.Стојаноски, Б.Георгиевски, С.Генадиева-Ставриќ, А.Пивкова Л.Чадијевски, Л.Чевреска XIX Congress of Doctors of Republic of Macedonia with International Participation 1-3 Octob , 2015 Skopje, Macedonia T2-003 49. COMPLICATION OF LONG TERM USE OF BISPHOSPHONATES IN PATIENTS WITH MULTIPLE MYELOMA M.Pavkovic, G.Petrusevska, R.Jovanovic, O.Karanfilski, L.Cevreska, S.Genadieva-Stavric, A.Stojanovic XIX Congress of Doctors of Republic of Macedonia with International Participation 1-3 Octob , 2015 Skopje, Macedonia T2-030 50. DETECTION OF CHROMOSOMAL ABNORMALITIES IN MYELODISPLASTIC SYNDROMES WITH MULTIPLEX LIGATION-DEPENDENT PROBE AMPLIFICATION – ДИЈАГНОЗА И ТРЕТМАН НА МАЛИГНИ ТУМОРИ T.Sotirova, A.Stojanovik, S.Genadieva Stavrik, A.Dimovski, A.Eftimov, B.Georgievski XIX Congress of Doctors of Republic of Macedonia with International Participation 1-3 Octob , 2015 Skopje, Macedonia T2-025 51. 18 FDG VS CT ВО ПОСТТЕРАПИСКАТА ЕВАЛУАЦИЈА И ДИФЕРЕНЦИЈАЦИЈА НА ПОНАТАМОШНИОТ ТРЕТМАН НА ПАЦИЕНТИТЕ СО M.HODGKIN И NON HODGKIN LYMPHOMA Л.Чадијевски, А.Стојановиќ, М.Павковиќ, С Генадиева Ставриќ, Л.Чевреска, З.Стојаноски, А.Пивкова Вењановска, Б.Георгиевски	1 1 1

	XIX Congress of Doctors of Republic of Macedonia with International Participation 1-3 Octob , 2015 Skopje, Macedonia T2-016 52. SINGLE NUCLEOTIDE POLYMPRPHISMS IN FC GAMMA RECEPTOR GENES IN PATIENTS WITH RESPONSIVE AND UNRESPONSIVE FORM OF IMMUNE THROMBOCYTOPENIA M.Pavkovic, R.Angelovic, S Terzieva Trpkovska, T.Sotirova, S.Genadieva-Stavric, O.Karanfilski, L.Cevreska, A.Stojanovic 11th Balkan Congress of Human Genetics, Belgrade 17-20th Sept 2015 53. ASSOCIATION OF PIA POLYMORPHISM IN PALTELET GLYCOPROTEIN RECEPTOR GP IIIa AND DIABETIC RETINOPATHY IN PATIENT WITH TYPE 2 DIABETES E.Arangelovic, M.Pavkovic, A.Petlickovski, V.Percan, N.Laban-Guceva, S.Genadieva-Stavric, A.Stojanovic, L.Cevreska, M.Spiroski 11th Balkan Congress of Human Genetics, Belgrade 17-20th Sept 2015 54. ASSOCIATION OF SINGLE NUCLEOTIDE POLYMORPHISM IN PALTELET GLYCOPROTEIN RECEPTOR GPIa WITH DIABETIC RETINOPATHY IN PATIENT WITH TYPE 2 DIABETES M.Lozone-Bogdanovska, M.Pavkovic,R.Angelovic, N.Laban-Guceva, S.Genadieva-Stavric, A.Stojanovic, L.Cevreska, M.Spiroski 11th Balkan Congress of Human Genetics, Belgrade 17-20th Sept 2015 55. COST-MINIMIZATION ANALYSIS OF RITUXIMAB SUBCUTANEOUS FORMULATION VERSUS INTRAVENOUS ADMINISTRATION OF RITUXIMAB FOR THE TREATMENT OF NON-HODGKIN'S LYMPHOMA IN THE REPUBLIC OF MACEDONIA O.nikolov, Z.Sterjev, A.Dimovski, A. Kapedanovska-Nestorovska, Z.Naumovska, A.Grozdanovska, L.Cevreska, B.Georgievski, A.Stojanovic, O.Karanfilski, S.Genadieva Stavrik, S.Trajkova, A.Pivkova-Veljanovska, T.Sotirova, M.Pavkovic, S.Trpkovska-Terzieva, G.Amzai, L.Cadievski, D.Dukovski, Lj.Suturkova 22 nd Congress of European Hematology Association 22-25 June, Madrid, Spain 2017 E1471	1 1

	56. CAN COMORBIDITIES PREDICT SURVIVAL OF PATIENTS WITH MULTIPLE MYELOMA TREATED WITH AUTOLOGOUS STEM CELL TRANSPLANTATION? A.Pivkova-Veljanovska, Z.Stojanoski, L.Cadievski, L.Cevreska, B.Georgievski, S Genadieva Stavrik J Clin Oncol 34 No 15 Suppl May 2016 87023-8023 57. OUTCOME AFTER AUTOLOGOUS TRANSPLANTATION IN THE TERMS OF COMORBIDITY FOR PATIENTS WITH LYMPHOPROLIFERATIVE DISEASE: SINGLE CENTER EXPERIENCE A.Pivkova-Veljanovska, S.Genadieva-Stavrik, Z.Stojanoski, L.Cadievski, I.Panovska-Stavridis, S.Trajkova, L.Cevreska, B.Georgievski J Clin Oncol 35 e19502	1 1

		1
		1
		1

		1
		1
		1

		1
		1

		1
		1
		1

		1
		1
		1

		1
		1
		1

		1
		1

		1
		1
	Вкупно	213.507

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активностa:	Поени
Дејности од поширок интерес		
1.	Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир Научен одбор на 38th International Medical Scientific congress for Medical students and young doctors in Ohrid 12th May 2015 Научен одбор на 39th International Medical Scientific Congress for Medical students and young doctors in Ohrid 7-10th May 2016 Scientific Committee of First International Medical Conference organized by Southeast European Medical Forum (SEEMF) 16-18 June 2016, Thessaloniki, Greece Scientific Committee of Sixth International Medical Congress of the Southeast European Medical Forum (SEEMF) 8-13 September, 2015, Odessa, Ukraine Scientific Committee of Fifth International Medical Congress of the Southeast European Medical Forum (SEEMF) 10-13 September 2014, Ohrid, Macedonia Член на Научен комитет на 19 конгрес на лекарите на Република Македонија со меѓународно учество Член на Научен одбор на Вториот конгрес на Здружението на хематолози на Македонија, Скопје, 2016	0,5 0,5 0,5 0,5 0,5 0,5

		0,5
2.	Награда за научни постигнувања од струкова организација Плакета – МЛД, 2015 Благодарница – Медицински факултет, 2016 Who's Who of Professionals 2015	3
3.	Раководител на внатрешна организациона единица Раководител на Катедрата за интерна медицина	3
■	Член на факултетска комисија - Член на Работна група за изготвување на изменување и дополнување на член 48 од Правилникот за внатрешна организација на Медицинскиот факултет во Скопје	1
5.	Член на комисија за избор во звање	0.4
6.	Учество во комисии и тела на државни и други органи - Претседател на Комисија за еквиваленција и признавање на високообразовни квалификации или дел од високообразовните студии стекнати во странство од научните подрачја на медицинските науки и здравство при Министерството за образование и наука - Национален советник на министерот за здравство за областа хематологија - Акредитиран испитувач за спроведување на стручен испит на здравствени работници - Испитна комисија за полагање на прв дел од стручен испит - Комисија за стручен надзор врз здравствени установи	1 1 1

	Комисија за признавање на странска специјализација/супспецијализација од областа хематологија при Министерството за здравство	1
		1
		1
7.	Уредник на научно/стручно списание Главен и одговорен уредник на Македонски медицински преглед Член на уредувачки одбор на Journal of IMAB Уредник на зборник на трудови на XIX конгрес на лекарите на Република Македонија со меѓународно учество	3 1 1
8.	Студиски престој во странство 2013 ERA-WEB Programe for Mobility University of Torino, Italy 2016 ERA-WEB Programe for Mobility University of Torino, Italy	0,5 0,5
9	Координатор на предметот Геронтологија за тригодишните стручни студии за физиотерапевти и логопеди	2
Вкупно		24.9
ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ		Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ		166,7

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	213.507
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	/
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	24.9
Вкупно	405.107

Рецензентска комисија

1. Проф. Д-р Александар Стојановиќ, претседател с.р.
2. Проф. Д-р Борче Георгиевски, член с.р.
3. Проф. Д-р Оливер Каранфилски, член с.р.
4. Проф. д-р Татјана Миленковиќ, член с.р.
5. Проф. Д-р Елизабета Србиновска, член с.р.

АКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Соња Геннадиева Ставриќ.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Соња Геннадиева Ставриќ поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методи“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето **редовен професор** во наставно-научните области: интерна медицина и хематологија.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, д-р Соња Геннадиева Ставриќ да биде избрана во звањето **редовен професор** во наставно-научните области: интерна медицина и хематологија.

Рецензентска комисија

1. Проф. Д-р Александар Стојановиќ , претседател с.р.
2. Проф. Д-р Борче Георгиевски, член с.р.
3. Проф. Д-р Оливер Каранфилски, член с.р.
4. Проф. д-р Татјана Миленковиќ, член с.р.
5. Проф. Д-р Елизабета Србиновска, член с.р.

**РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ
ЗВАЊА ВО НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ БИОХЕМИЈА
(МЕДИЦИНСКА ХЕМИЈА) И КЛИНИЧКА БИОХЕМИЈА
НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ**

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Медицински факултет, објавен во весниците „Нова Македонија“, „Вечер“ и „Коха“ од 12.9.2014 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области: биохемија (медицинска хемија) и клиничка биохемија, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-4826/67, донесена на 3.10.2017 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Соња Топузовска, редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје, проф. д-р Даница Лабудовиќ, редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје и проф. д-р Светлана Цековска, вонреден професор на Медицинскиот факултет во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области: биохемија (медицинска хемија) и клиничка биохемија, во предвидениот рок се пријави доц. д-р Катерина Тошеска-Трајковска.

5. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката доц. д-р Катерина Тошеска-Трајковска е родена на 2.7.1973 год., во Скопје. Средно образование завршила во Скопје во 1991. Со високо образование се стекнала на Медицинскиот факултет во Скопје. Дипломирала на 16.10. 1997 година, со просечен успех 9,4. На Институтот за медицинска и експериментална биохемија се вработила во декември 1997 година.

Кандидатката активно се служи со англискиот јазик, а го говори и албанскиот јазик.

Во учебната 2000 се запишала на УКИМ на втор циклус (магистерски) интердисциплинарни студии по молекуларна биологија и генетско инженерство, отсек: молекуларна медицина. Студиите ги завршила во 2003 година, со просечен успех 9,84. На 17.1.2003 година го одбрала магистерскиот труд на тема: *Полиморфни форми на хуманиот аполипопротеин(а) кај здрава популација од Република Македонија*, со што се стекнала со звањето магистер по молекуларна биологија и генетско инженерство.

Специјалистичкиот испит по медицинска биохемија го положила на 24.9.2004 година, со што се стекнала со звањето специјалист по медицинска биохемија.

Докторската дисертација на тема: *Асоцираност на липидниот трансфер протеини и ензими со атеросклерозата* ја одбрала на 30.12.2011 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Петраки Корнети, проф. д-р Соња Алабаковска, проф. д-р Јасна Богданска, проф. д-р Даница Лабудовиќ и проф. д-р Силвана Јованова и се стекнала со научниот степен доктор на науки од научната област биохемија.

Во 2000 година, доц. д-р Катерина Тошеска-Трајковска е избрана за помлад асистент по предметот Биохемија, а во 2003 година за асистент по истоимениот предмет. Во 2006 година е реизбрана во истото звање. Во 2013 година е избрана во звањето доцент на Медицинскиот факултет при УКИМ по предметот Биохемија и клиничка биохемија. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот на УКИМ бр.1046 од 2013 година.

Член е на: Македонското лекарско друштво, Македонското здружение за медицинска биохемија и лабораториска медицина, Лекарската комора на Македонија, Федерацијата на европски биохемиски здруженија (FEBS), Балканската федерација за клиничка лабораторија (BCLF), Европската федерација за клиничка хемија и лабораториска медицина (EFLM), Интернационалната федерација за клиничка хемија (IFCC), Интернационалната асоцијација за атеросклероза (IAS) и European Organisation for External Quality Assurance Providers in Laboratory Medicine (EQAS).

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот бр. 757/00,827/03, 915/07 и 1046/13 како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

6. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Медицински факултет, кандидатката доц. д-р Катерина Тошеска-Трајковска изведува теоретска настава и вежби на I циклус студии на студиската програма по општа медицина и тригодишните стручни студии на Медицинскиот факултет, како и на студенти од Стоматолошкиот и Природно-математичкиот факултет. Била ментор на два студентски труда.

Доц. д-р Катерина Тошеска-Трајковска е вклучена во теоретската настава за вториот циклус-специјалистички студии за логопеди.

Исто така е вклучена и во практичната настава од трет циклус студии на Медицинскиот факултет.

Кандидатката учествувала како член во комисија за оцена и одбрана на две докторски дисертации, два специјалистички труда и 14 дипломски труда.

Доц. д-р Катерина Тошеска-Трајковска била член на четири комисии за полагање на завршен специјалистички испит по клиничка логопедија.

Доц. д-р Катерина Тошеска-Трајковска била тутор во рамките на Internship-програмата помеѓу Université Paris Est Creteil Val de Marne, Faculté des sciences et technologie, Париз, Франција и Институтот за медицинска и експериментална биохемија-Медицински факултет, Скопје.

Доц. д-р Катерина Тошеска-Трајковска е ментор на 7 специјализанти по медицинска биохемија.

Одговорен наставник е на изборниот предмет Патобиохемија на супцелуларните органели за студентите на Медицинскиот факултет.

Кандидатката е автор на два рецензирани учебника: „Биохемија” за студенти на стручни тригодишни студии при Медицинскиот факултет во Скопје и „Клиничка биохемија” за студенти по аналитичка биохемија при Природно-математичкиот факултет во Скопје, како и на седум рецензирани практикуми за вежби за студенти од Медицинскиот факултет, Стоматолошкиот факултет и Природно-математичкиот факултет во Скопје.

Научноистражувачка дејност

Доц. д-р Катерина Тошеска-Трајковска има објавено вкупно 136 научни трудови од областа медицинска биохемија, од кои 13 научни труда во научни списанија со импакт-фактор (фактор на влијание), 23 труда во меѓународни научни списанија и/или меѓународни научни публикации и 100 труда во зборник од научен собир.

Доц. д-р Катерина Тошеска-Трајковска била соработник во четири научни национални и еден меѓународен македонско-американски научен проект.

Во 2015 година учествувала во програмата за обука во рамките на проектот на Германскиот институт за метрологија: PTB project: "Promotion of regional cooperation in South East Europe in the field of quality infrastructure",.

Свои предавања одржала во рамките на: Salzburg Weill Cornell-International Atherosclerosis Society seminar in "Lipid metabolism", Salzburg, Austria, во 2013 година, Symposium of the International Atherosclerosis Society "Anitschkow Days", St. Petersburg, Russian Federation, во 2016 година, 23rd BCLF Meeting, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina во 2015 година и две секциски предавања на научни/стручни собири во земјата.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Од 2013 година до денес, доц. д-р Катерина Тошеска-Трајковска е раководител на Институтот за медицинска и експериментална биохемија.

Доц. д-р Катерина Тошеска-Трајковска активно е вклучена во стручно-апликативната работа на Институтот за медицинска и експериментална биохемија како специјалист по медицинска биохемија.

Била член на 2 рецензентски комисии за избор на лица во наставно-научно звање.

Во изборниот период, доц. д-р Катерина Тошеска-Трајковска учествувала во два развојни проекта од областа на образованието и науката.

Стручно усовршување во странство остварила со студиски престој во клиничко-болничкиот центар "Sestre Milosrdnice", Загреб, Хрватска, во мај 2017 година.

Особена активност кандидатката покажува во дејностите од поширок интерес. Активно е вклучена во работата на стручни комисии на Медицинскиот факултет, како и во повеќе експертски тимови, комисии и работни групи во државни и меѓународни институции:

- Деканатска управа на Медицински факултет;
- Наставно-научен совет на Медицински факултет;
- Кадров одбор на Медицински факултет;

- Здравствен одбор на Медицински факултет;
- заменик -претседател на Технички комитет на ИАРМ;
- технички оценувач на медицински лаборатории акредитирани по МКС EN ISO 15189:2013;
- сертифициран интерен одитор според стандардите EN ISO 19011: 2011 и EN ISO/IEC 15189:2011 за медицински лаборатории;
- сертифициран интерен одитор според стандардите EN ISO 19011: 2011 и EN ISO/IEC 17025:2011 за лаборатории за тестирање;
- одговорна (менаџер) за квалитет во Лабораторијата за биохемиски испитувања (ЛБИ) при Институтот за медицинска и експериментална биохемија, Медицински факултет во Скопје;
- вештак од областа на медицинска биохемија, Министерство за правда;
- Совет за јавни набавки;
- член на EQALM и др.

Оценка од самоевалуација

Кандидатката д-р Катерина Тошеска-Трајковска, во 2017 година, доби позитивна оценка (9,60) од анонимно спроведената анкета на студентите на Медицинскиот факултет.

ОБРАЗЕЦ

**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: Катерина Насе Тошеска-Трајковска

Институција: Медицински факултет во Скопје, Институт за медицинска и експериментална биохемија

Научна област: медицина, биохемија

Наставно-образовна дејност

Ред. бр.	Назив на активностите:	поени
1.	Одржување на вежби	
	1. Одржување на вежби од прв циклус студии: клиничка биохемија, (Медицински факултет), 11 часа x 0,03 x5 години	1,65
	2. Одржување на вежби од прв циклус студии: основи на научна работа за студенти по општа медицина(Медицински факултет), 24 часа x 0,03 x5 години	3,6
	3. Одржување на вежби од прв циклус студии: основи на научно-истражувачка работа (Висока школа за МСТ), 15 часа x 0,03 x5 години	
	4. Одржување на вежби од прв циклус студии: основи на научно-истражувачка работа (Висока школа за РТ), 12 часа x 0,03 x5 години	
	5. Одржување на вежби од прв циклус студии: основи на научно-истражувачка работа (Висока школа за физиотерапевти), 12 часа x 0,03 x5 години	2,25

	6. Одржување на вежби од прв циклус студии: основи на научно-истражувачка работа (Висока школа за логопеди), 12 часа x 0,03 x5 години 7. Одржување на вежби од прв циклус студии: биохемија, (Природно-математички факултет, насока аналитичка биохемија), 11 часа x 0,03 x5 години	1,8 1,8 1,8 1,65
2.	Одржување на настава 1. Одржување на настава од прв циклус студии: медицинска хемија, (Медицински факултет) 8 часа x 0.04 x 5 години 2. Одржување на настава од прв циклус студии: биохемија 1, (Медицински факултет) 13 часа x 0.04 x 5 години 3. Одржување на настава од прв циклус студии: биохемија 2, (Медицински факултет) 12 часа x 0.04 x 5 години 4. Одржување на настава од прв циклус студии: клиничка биохемија, (Медицински факултет) 6 часа x 0.04 x 5 години	1,6 2,6

	5. Одржување на настава од прв циклус студии: изборен предмет за студенти по медицина, патобиохемија на субцелуларни органели (Медицински факултет) 15 часа x 0.04 x 5 години	2,4 1.2 3,0
	6. Одржување на настава од прв циклус студии: дијагностички методи (Висока школа за стручни медицински сестри, Медицински факултет) 4 часа x 0.04 x 5 години	0,8
	7. Одржување на настава од прв циклус студии: биохемија со биофизика (Висока школа за стручни медицински сестри, Медицински факултет) 5 часа x 0,04 x 5 години	1.0
	8. Одржување на настава од прв циклус студии: биохемија (Висока школа за физиотерапевти, Медицински факултет) 4 часа x 0.04 x 5 години	
	9. Одржување на настава од прв циклус студии: хемија и биохемија (Факултет за дентална медицина) 13 часа x 0.04 x 5 години	
	10. Одржување на настава од прв циклус студии: медицинска биохемија (Природно-математички факултет-насока: аналитичка биохемија) 8 часа x 0.04 x 5 години	0.8
	11. Одржување на настава од прв циклус студии: клиничка биохемија (Природно-математички факултет-насока: аналитичка биохемија) 4 часа x 0.04 x 5 години	2,6

		1,6
		0,8
3.	Консултации со студенти, 2013-2017 година (1200 x 0,002)	2,4
4.	Ментор на специјалистичка работа (x 7)	7,0
5.	Едукатор на здравствена специјализација (специјализанти по мед.биохемија, кардиологија и микробиологија) (50 x 0.08 x 5)	20,0
6.	Тутор на студентот Емилија Ризова на дипломската работа “Screening tests for Hepatitis B virus and Hepatitis C virus in medical students. Evaluation of chemiluminiscent assay system and ELISA system” во рамките на Internship-програмата помеѓу Universite Paris Est Creteil Val de Marne, Faculte des sciences et technologie и Институтот за медицинска и експериментална биохемија, Медицински факултет-Скопје, 2016 година (x 1)	0,2
7.	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат (x 2)	1,0
8.	Член на комисија за полагање на специјалистички испит по мед.биохемија (x 2)	0,4
9.	Член на комисија за одбрана на специјалистичка работа по клиничка логопедија (x 4)	0,8
10.	Член на комисија за оценка и одбрана на дипломска работа (x 14)	1,4
11.	Позитивно рецензиран учебник-автор (x 2) 11.1 Учебник „Клиничка биохемија”, за студенти по аналитичка биохемија, ПМФ, Скопје, 2014. 11.2 Учебник „Биохемија”, наменет за студенти на тригодишни стручни студии, Скопје, 2015.	8,0

12.	Позитивно рецензиран практикум – автор (x 7) 12.1 Практикум за вежби по медицинска хемија и биохемија за студенти по стоматологија, Скопје, 2012. 12.2 Практикум по биохемија за студенти по аналитичка биохемија, ПМФ, Скопје, 2014. 12.3 Практикум медицинска хемија, Медицински факултет, Скопје, 2014. 12.4 Практикум за вежби по медицинска биохемија за студентите по медицина, Медицински факултет, Скопје, 2015. 12.5 Практикум за вежби по медицинска хемија и биохемија за студенти по стоматологија, Скопје, 2015. 12.6 Практикум “Медицинска хемија”, Медицински факултет, Скопје, 2016. 12.7 Практикум за вежби по клиничка биохемија за студенти по аналитичка биохемија, ПМФ, Скопје, 2016.	28,0
Вкупно		102,15

Научноистражувачка дејност

Ред. бр.	Назив на активностите:	Поени
1.	Учесник во меѓународен проект (x 1) National Metrology Institute of Germany (PTB) project: "Promotion of regional cooperation in South East Europe in the field of quality infrastructure" financed by the German Federal Ministry for Economic Cooperation and Development (2015 година)	5,0

2.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор 2.1. Labudovik D, Alabakovska S, Tosheska K, Jovanova S. Concentration of lipoprotein (a) and lipid status in patients with coronary artery disease. Mac Med Review 2013;67(1):12-8 2.2. Labudovik D, Tosheska K, Alabakovska S. Apoprotein(a) isoforms risk factor for atherogenesis in ESRC patients on haemodialysis . Mac Med Review 2014;68(1):16-20 2.3. Jurhar Pavlova M., Panovski N., Mladenovska K., Petreska Ivanovska T., Toseska K., Cekovska S., Petrovska M. Effect of synbiotic soymilk on intestinal microbiota and lipid profile in adult spontaneously hypertensive rats. Medicus 2015; 20(2):261-68 2.4. Naunova-Timovska S, Cekovska S, Tosheska-Trajkovska K. Acute kidney injury in newborns. Contributions 2015; 36(3):83-9 2.5. Kostovska I, Tosheska-Trajkovska K, Cekovska S, Spasovski G, Labudovic D. Nephrin and podocalyxin-new podocyte proteins for early detection of secondary nephropathies. BANTAO Journal 2016; 14(1): 11-6 2.6. Brezovska Kavrakova J, Cekovska S, Tosheska Trajkovska K, Kostovska I, Krstevska M. Association of methylenetetrahydrofolate reductase gene polymorphism (C677T) and homocysteine levels in coronary artery disease. Physioacta 2016;10(2):63-71 2.7. Nikolov G, Boncheva M, Gruev T, Trajkovska KT, Kostovska I. Urinary biomarkers for follow-up of renal transplantation-where we are! J of IMAB 2016; 22(2):1139-48 2.8. Kostovska I, Tosheska-Trajkovska K, Cekovska S, Labudovic D, Spasovski G. Role of nephrin and podocalyxin in early detection of diabetic nephropathy. Physioacta 2016;10(3):87-97	3,6 4,8 3,6 4,8 3,6

	2.9. Tosheska-Trajkovska K, Labudovic D, Bogdanska J, Kostovska I, Cekovska S, Brezovska J, Bosilkova G, Krstevska M, Topuzovska S. Screening of medical students for Hepatis B and Hepatitis C virus. <i>Physioacta</i> 2016;10(3):43-50 2.10. Tosheska-Trajkovska K, Topuzovska S. High density lipoprotein metabolism and reverse cholesterol transport: strategies for raising HDL cholesterol. <i>Anatol J Cardiol.</i> 2017; 18(2):149-54	3,6 3,6 3,6 3,6

		5,4+1,19 =6,59
3.	Пленарно предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество (x 1) 3.1. K.Tosheska-Trajkovska. Lipoprotein (a) and apolipoprotein(a) phenotypes in healthy Macedonian children . Symposium of the International Atherosclerosis Society “Anitschkow Days”, June 2–4, 2016, St. Petersburg, Russian Federation.	3.0
4.	Секциски предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество (x 2) 4.1. Предавање на Weill Cornell International Atherosclerosis Society OMI Seminar “Lipid Metabolism” “HDL, CETP and intima media thickness in patients with CAD” , Salzburg, Austria, October 27- November 2, 2013 4.2. K.Tosheska-Trajkovska. Reverse cholesterol transport: the role of High Density Lipoprotein. 23rd BCLF Meeting, October 7-9, 2015, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina	4.0
5.	Секциски предавања на научен/стручен собир (x 2) 5.1 Стручен состанок на МЗМБЛМ при МЛД: Од амбиција до акредитација на биохемиска лабораторија, Скопје, 18.12.2015, 5.2. Работилница на Фармахем за доктори на медицина во соработка со Mindray на тема: Револуција во хематологијата: Mindray BC-5000, Велес, 15-16.05.2015	2.0
6.	Учество на научен/ стручен собир (x 13) 6.1. HINARI “Train the trainers” Workshop, Skopje, 16-18 April 2013 6.2 Tosheska-Trajkovska K, Labudovic D, Jovanova S, Jaglikovski B, Alabakovska S. CETP, LCAT, HDL and LDL isoforms in patients with CAD.20th IFCC-EFLM European Congress of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine, Milano, 2013;	6,5

	6.3. K. Toseska-Trajkovska, S. Biljali, G. Nikolov , Z. Spasov , N. Toseska-Spasova. EATING DISORDERS IN ORTHODONTIC PRACTICE AND ASSOCIATED LABORATORY FINDINGS. 22nd International Congress of Clinical chemistry and Laboratory Medicine, IFCC-World Lab, Istanbul, Turkey, 22-26 June 2014; 2014 6.4. K. Toseska-Trajkovska, S. Cekovska, I. Kostovska, G. Bosilkova, N. Toseska-Spasova, S. Alabakovska. QUALITY MANAGEMENT SYSTEM AND ACCREDITATION PROCESS OF THE BIOCHEMICAL ANALYSES LABORATORY. 22nd International Congress of Clinical chemistry and Laboratory Medicine, IFCC-World Lab, Istanbul, Turkey, 22-26 June 2014; 6.5. III работилница во организација на Македонското здружение за медицинска биохемија лабораториска медицина со наслов: ” Diabetes Mellitus, преаналитика, методи, препораки и предизвици”, Скопје, 17.4.2015 год. 6.6. K. Toseska-Trajkovska, D. Labudovic, S. Cekovska, I. Kostovska, N. Toseska-Spasova, S. Alabakovska. LCAT and CETP levels in normal weight healthy men: relationship with triglyceride concentration and insulin sensitivity. Euro Med Lab Paris 2015, Paris, 2015; 6.7. Katerina Toseska-Trajkovska, Svetlana Cekovska, Gordana Bosilkova, Irena Kostovska, Natasa Toseska-Spasova, Sonja Alabakovska. Accreditation of medical laboratories in the Republic of Macedonia. LOKUS 2015 Symposium, HDMBLM & Abbott Laboratories, Mali Losinj, Croatia, 10-11.IV 2015. 6.8. Katerina Toseska-Trajkovska, Svetlana Cekovska, Gordana Bosilkova, Irena Kostovska, Natasa Toseska-Spasova, Sonja Alabakovska. The External Quality Assessment Scheme: Four years experience as a participation laboratory. LOKUS 2015 Symposium, HDMBLM & Abbott Laboratories, Mali Losinj, Croatia, 10-11.IV 2015. 6.9. Минев И, Стефановски А, Ивчев Ј, Крстев Т, Стојаноски И, Чипуровски И, Илиевски Л, Вејсели Ѓ, Тосеска-Трајковска К. Поврзаност на нефролитијазата и дислипидемијата. Симпозиум “Новини во урологијата 2016”, Скопје, 16-17 април 2016. 6.10. IV работилница во организација на Македонското здружение за медицинска биохемија лабораториска медицина со наслов: ” Предизвици во биохемиско-молекуларната дијагностика на генетски заболувања”, Скопје, 16.9.2016 год. 6.11. Toseska Trajkovska K, Kostovska I, Bosilkova G, Cekovska S. External quality assessment scheme of urinary sediment as an excellent educational tool for medical laboratory	

	students. EQALM Symposium 2016, Barcelona, Spain 13-14 October 2016. 6.12. Курс во организација на Хрватската комора на медицински биохемичари “Nove spoznaје o starim pretragama” Загреб, Хрватска, 6 мај 2017. 6.13. MEDLAB Middle East 2017, Dubai, UAE, 6-9 February, 2017.	
5.	Апстракти објавени во зборник на конференција (меѓународна/национална) (x 43) Tosheska-Trajkovska K, Labudovic D, Jovanova S, Jaglikovski B, Alabakovska S. CETP, LCAT, HDL and LDL isoforms in patients with CAD. 20th IFCC-EFLM European Congress of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine, Milano, 2013; abs. W149. 1 I. Kostovska, S. Cekovska, K. Tosheska- Trajkovska. Lipid profile in diabetic patients according to their glycaemic control. 20th IFCC-EFLM European Congress of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine, Milano, 2013; abs. W190. 1 - Bosilkova G., Cekovska S., Tosheska Trajkovska K. Measurement uncertainties for serum electrolytes using top-down method. Balkan Journal of Clinical Laboratory 2013; XXI, 1: 125. PF022. 1 - Kostovska I., Cekovska S., Tosheska Trajkovska K, Gerakaroska M., Bosilkova G., Bogdanska J. Comparison of the results for the most frequently appointed biochemical parameters obtained with manual and automated assay procedures. Balkan Journal of Clinical Laboratory 2013; XXI, 1: 141, abs. PF032. 1 - Labudovic D, Alabakovska S, Tosheska Trajkovska K, Bogdanska J, Jovanova S. Lipoprotein(a), total/HDL-cholesterol ratio, ApoB/ApoA ratio as risk factors for atherogenesis in patients with coronary artery disease. XXXIV Nordic Congress in Clinical Chemistry. Goteborg, Sweden, September 16-19, 2014 , Book of abstracts p01 1 - Jurhar Pavlova M., Mladenovska K., Petreska Ivanovska T., Miova B, Tosheska-Trajkovska K, Cekovska S., Labacevska Gjatovska L, Panovski N., Petrushevska-Tozi L, Petrovska M. Effects of microencapsulated Lactobacillus casei on streptozotocin-induced metabolic syndrome in spontaneous hypertensive rats. 5th Congress of Macedonian microbiologists with international participation. Ohrid, Macedonia, 28-31 May 2014, Book of abstracts.abs.9.4, p.84-5 1 K. Tosheska-Trajkovska, S. Biljali, G. Nikolov, Z. Spasov, N. Toseska-Spasova. Eating disorders in orthodontic practice and associated laboratory findings. 22nd International Congress of Clinical chemistry and Laboratory Medicine, IFCC-World Lab, Istanbul, Turkey, 22-26 June 2014; Clin Chem Lab Med 2014, 52, Special suppl.S1296. K. Tosheska-Trajkovska, S. Cekovska, I. Kostovska, G.Bosilkova, N.Toseska-Spasova, S.Alabakovska. Quality management system and accreditation process of the	

	Biochemical Analyses Laboratory. 22 nd International Congress of Clinical chemistry and Laboratory Medicine, IFCC-World Lab, Istanbul, Turkey, 22-26 June 2014; Clin Chem Lab Med 2014, 52, Special suppl.S1027.	1
9.	D. Labudovic, S. Alabakovska, K. Toseska Trajkovska , S. Jovanova. Plasma Lp(a) level total/HDL cholesterol ratio and ApoB /ApoA ratio as risk factors for atherogenesis in CAD patients. 22 nd International Congress of Clinical chemistry and Laboratory Medicine, IFCC-World Lab, Istanbul, Turkey, 22-26 June 2014; Clin Chem Lab Med 2014, 52, Special suppl.S1172.	1
10.	S. Cekovska, K. Toseska Trajkovska , D. Labudovic. Urinary protein analyses in patients with diabetes mellitus type 2. 22 nd International Congress of Clinical chemistry and Laboratory Medicine, IFCC-World Lab, Istanbul, Turkey, 22-26 June 2014; Clin Chem Lab Med 2014, 52, Special suppl.S677.	
11.	Kostovska I, Cekovska S, Toseska-Trajkovska K , Labudovic D. Urinary protein analysis in diabetic patients. Dubrovnik, Croatia, 2014; Biochemia Medica 2014; 24 (Suppl 1).S1-s78, S 59. p5	1
12.	K. Toseska-Trajkovska , D. Labudovic, S. Cekovska, I. Kostovska, N.Toseska-Spasova, S. Alabakovska. LCAT and CETP levels in normal weight healthy men: relationship with triglyceride concentration and insulin sensitivity. Euro Med Lab Paris 2015, Paris, 2015; Clin Chem Lab Med 2015; 53, Special suppl. abs. S295.	1
13.	Cekovska S , Kostovska I., Toseska Trajkovska K, Bosilkova G, KrstevskaM, Gerakaroska M., Tasic V. Variability of urinary N-acetyl –beta-D-glucosaminidase activity during stress tolerance test in individuals with orthostatic proteinuria. Euro Med Lab Paris 2015, Paris, 2015; Clin Chem Lab Med 2015; 53, Special suppl. abs. S1091.	1
14.	I. Kostovska, I. Samardjiski, K. Toseska-Trajkovska , D. Labudovic, S. Cekovska, S. Alabakovska. Evaluation of urinary proteins in women with preeclampsia by SDS PAGE. Euro Med Lab Paris 2015, Paris, 2015; Clin Chem Lab Med 2015; 53, Special suppl. abs. S1094.	1
15.	I. Kostovska, Gerakaroska M., K. Toseska-Trajkovska , S. Cekovska, Bosilkova G. Evaluation budget for the measurement uncertainty of ALT in serum. Euro Med Lab Paris 2015, Paris, 2015; Clin Chem Lab Med 2015; 53, Special suppl. abs. S1127.	1
16.	K.Toseska-Trajkovska . Reverse cholesterol transport: the role of High Density Lipoprotein. 23rd BCLF Meeting, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina, October 7-9, 2015, Balkan Journal of Clinical Laboratory 2015; XXII, 15, 1: 14.	
17.	I. Kostovska, S. Cekovska, K. Toseska-Trajkovska , D. Labudovic, A.Senev, D.Trajkov, A.Petlichkovski, M.Krstevska. Serum homocysteine levels and methylenetetrahydrofolatereductase genotypes in couples with idiopathic recurrent miscarriage. 23rd BCLF Meeting, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina, October 7-9, 2015, Balkan Journal of Clinical Laboratory 2015; XXII, 15, 1: 100, abs. PF41.	1
18.	Cekovska S, Kostovska I, Toseska-Trajkovska K , Bosilkova G, Tasic V. Urinary beta N-acetylglucosaminidase activity	1

	during stress tolerance test in individuals with exercise induced proteinuria. 23rd BCLF Meeting, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina, October 7-9, 2015, Balkan Journal of Clinical Laboratory 2015; XXII, 15, 1: 102, abs. PF43.	
19.	Tosheska-Trajkovska K , Cekovska S, Kostovska I, Bosilkova G, Toseska-Spasova N, Alabakovska S. Accreditation process and experience of the Biochemical Analyses Laboratory. 3rd EFLM-BD European Conference on Preanalytical Phase, Porto, Portugal. March 20–21, 2015 Clin Chem Lab Med 2015; 53(4): p075	1
20.	Kostovska I, Tosheska Trajkovska K , Alabakovska S, Cekovska S, Bosilkova G, Labudovic D. Preanalytical quality indicators calculation. 3rd EFLM-BD European Conference on Preanalytical Phase, Porto, Portugal. March 20–21, 2015, Clin Chem Lab Med 2015; 53(4): p051	1
21.	Katerina Tosheska-Trajkovska , Svetlana Cekovska, Gordana Bosilkova, Irena Kostovska, Natasa Toseska-Spasova, Sonja Alabakovska. Accreditation of medical laboratories in the Republic of Macedonia. LOKUS 2015 Symposium, HDMBLM and Abbott Laboratories, Mali Losinj, Croatia, 10-11.IV 2015, Book of abstract, P055	1
22.	Katerina Tosheska-Trajkovska , Svetlana Cekovska, Gordana Bosilkova, Irena Kostovska, Natasa Toseska-Spasova, Sonja Alabakovska. The External Quality Assessment Scheme: Four years experience as a participation laboratory. LOKUS 2015 Symposium, HDMBLM and Abbott Laboratories, Mali Losinj, Croatia, 10-11.IV 2015, Book of abstract, P056	1
23.	Минев И, Стефановски А, Ивчев Ј, Крстев Т, Стојаноски И, Чипуровски И, Илиевски Л, Вејсели Ѓ, Томеска-Трајковска К . Поврзаност на нефролитијазата и дислипидемијата. Симпозиум “Новини во урологијата 2016”, Скопје, 16-17 април 2016. Зборник на апстракт, стр.31	
24.	Tosheska-Trajkovska K , Bogdanska J, Alabakovska S, Jovanova S, Labudovic D. The role of Lp(a) levels and apoprotein(a) phenotypes in the development of atherosclerosis in patients with CAD. International Lp(a) satellite meeting, Innsbruck, Austria, May 27-28, 2016	1
25.	K. Tosheska-Trajkovska , Danica Labudovic, Irena Kostovska, Jasna Bogdanska, Julijana Brezovska, Svetlana Cekovska, Marija Radovic, Sonja Alabakovska. Lp (a) and apolipoprotein (a) phenotypes in healthy Macedonian children. Symposium of the International Atherosclerosis Society “Anitschkow Days”, St. Petersburg, Russian Federation. June 2–4, 2016, Book of abstracts. P 56	1
26.	Sonja Alabakovska, K. Tosheska-Trajkovska , Silvana Jovanova, Danica Labudovic. LDL and HDL subclasses in relation to intima media thickness in coronary artery disease. Symposium of the International Atherosclerosis Society “Anitschkow Days”, St. Petersburg, Russian Federation. June 2–4, 2016, Book of abstracts. P 56	1
27.	Kostovska I, Tosheska Trajkovska K , Cekovska S, G.Spasovski, Labudovic D. Nephron and podocalyxin-markers for	1

	early detection of diabetic nephropathy. 4th Joint EFLM-UEMS Congress, Warsaw, Poland, 21-24 September, 2016. Clin Chem Lab Med 2016; abstract no.0024 28. Cekovska S, Tasic V, Tosheska Trajkovska K, Bogdanska J, Kostovska I. Evaluation of urinary proteins in children with febrile conditions of non-renal origin. 4th Joint EFLM-UEMS Congress, Warsaw, Poland, 21-24 September, 2016. Clin Chem Lab Med 2016; abstract no.0211 29. Tosheska-Trajkovska K, Kostovska I, Bosilkova G, Cekovska S. External quality assessment scheme of urinary sediment as an excellent educational tool for medical laboratory students. EQALM Symposium 2016, Barcelona, Spain 13-14 October 2016 30. Kostovska I, Tosheska-Trajkovska K, Cekovska S, Labudovic D, Bosilkova G. External quality assessment preanalytical scheme selection. EQALM Symposium 2016, Barcelona, Spain 13-14 October 2016 31. J.Brezovska-Kavrakova, M.Krstevska, K.Tosheska-Trajkovska, S.Cekovska, D.Spasovski. Hyperhomocysteinemia in patients with deep vein thrombosis. 24th Meeting of BCLF, Tirana, Albania, 5-7 October, 2016, Balkan Journal of Clinical Laboratory; XXIV,16, 1: PP-TH-006 32. Bosilkova G, Cekovska S, Tosheska-Trajkovska K. Measurement uncertainties for serum electrolytes using top-down method. 24th Meeting of BCLF, Tirana, Albania, 5-7 October, 2016, Balkan Journal of Clinical Laboratory; XXIV,16, 1: PP-F-092 33. Kostovska I, Gjerakaroska S, Cekovska S, Tosheska-Trajkovska K, Brezovska j, Labudovic D. Prevalence of microalbuminuria in hypertensive patients with or without diabetes mellitus type 2. 24th Meeting of BCLF, Tirana, Albania, 5-7 October, 2016, Balkan Journal of Clinical Laboratory; XXIV,16, 1: PP-TH-011 34. Salihu S, Tosheska K, Cekovska S. SDS PAG Electrophoresis is a reliable screening tool in patients with OCRL mutations. Rare disease in South-Eastern Europe, Fifth Meeting. Skopje, R.Macedonia, 12 November 2016, Book of abstracts, p.54-55 35. V.Ristovska, S.Cekovska, I.Kostovska, K.Tosheska-Trajkovska, G.Bosilkova, N.Ristovska. Model for results comparison of two different biochemical analyzers Chemwell and Chem 200 in laboratory accredited according to the ISO 17025. 24th Congress of Chemists and Technologists, Ohrid, R.Macedonia, 11-14 September, 2016, Book of abstracts, BCo10	1 1 1 1 1 1

	36. V. Ristovska, N. Ristovska, K. Tosheska-Trajkovska, S. Cekovska, V. Tasic. SDS-PAGE verified method for screening of early kidney diseases. 24th Congress of Chemists and Technologists, Ohrid, R. Macedonia, 11-14 September, 2016, Book of abstracts, BC011	1
	37. K. Tosheska-Trajkovska, S. Cekovska, G. Bosilkova, I. Kostovska, J. Bogdanska, S. Topuzovska. Accreditation of medical laboratories in Republic of Macedonia. 22nd IFCC-EFLM European Congress of CCLM -Euro Med Lab Athens 2017, Greece; 11-15 June 2017, Clin Chem Lab Med 2017; 55, Special suppl. abs. S883	1
	38. K. Tosheska-Trajkovska, S. Cekovska, I. Kostovska, G. Bosilkova. Measurement uncertainty of cholesterol and triglycerides-implementation in clinical praxis. 22nd IFCC-EFLM European Congress of CCLM -Euro Med Lab Athens 2017, Greece; 11-15 June 2017, Clin Chem Lab Med 2017; 55, Special suppl. abs. S833	1
	39. S. Cekovska, K. Tosheska-Trajkovska, S. Topuzovska, J. Brezovska-Kavrakova, I. Kostovska, D. Labudovic. Preventive noninvasive analysis of urinary proteins in 13-24 years old individuals in correlation with physical activity. 22nd IFCC-EFLM European Congress of CCLM -Euro Med Lab Athens 2017, Greece; 11-15 June 2017, Clin Chem Lab Med 2017; 55, Special suppl. S8305.	1
	40. D. Labudovic, K. Tosheska-Trajkovska, S. Cekovska, S. J. Bogdanska, Topuzovska S. Are the apoprotein(a) isoforms, and plasma Lp(a) concentration or conventional lipid parameters risk factors for atherogenesis in ESRD patients on haemodialysis? 22nd IFCC-EFLM European Congress of CCLM -Euro Med Lab Athens 2017, Greece; 11-15 June 2017, Clin Chem Lab Med 2017; 55, Special suppl. abs. S321.	1
	41. S. Cekovska, V. Soleva, K. Tosheska-Trajkovska, K. Vasilevska, B. Bauer, J. Bogdanska. Changes in serum creatine phosphokinase and cholinesterase activity in orchard workers with chronic occupational pesticide exposure. 22nd IFCC-EFLM European Congress of CCLM -Euro Med Lab Athens 2017, Greece; 11-15 June 2017, Clin Chem Lab Med 2017; 55, Special suppl. abs. S747.	1
	42. J. Brezovska-Kavrakova, S. Cekovska, M. Krstevska, K. Tosheska-Trajkovska. Hyperhomocysteinemia in patients with deep vein thrombosis. 22nd IFCC-EFLM European Congress of CCLM -Euro Med Lab Athens 2017, Greece; 11-15 June 2017, Clin Chem Lab Med 2017; 55, Special suppl. abs. S746.	1

	43.J.Bogdanska, K.Tosheska-Trajkovska, S.Cekovska, D.Labudovic, S.Topuzovska. Evaluating assay precision for immune-chemiluminiscent method for follicle-stimulating hormone (FSH). 22 nd IFCC-EFLM European Congress of CCLM Euro Med Lab Athens 2017, Greece; 11-15 June 2017, Clin Chem Lab Med 2017; 55, Special suppl. abs. S831.	1 1 1 1
Вкупно		104,89

Стручно-апликативна дејност

Ред. бр.	Назив на активностите	Поени
1.	Завршена специјализација во областа на медицинските науки и здравството	2,00
2.	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија (x 132)	132,00
3.	Одговорен (менаџер) за квалитет на акредитирана лабораторија (x2) 3.1. Менаџер за квалитет на лабораторија за тестирање акредититана по МКС EN ISO 17025:2006	6,00

	3.2. Менаџер за квалитет на медицинска лабораторија акредитирана по МКС EN ISO 15189:2013	
4.	Учесник во клинички студии во областа на медицинските науки и здравството (x 10)	10,00
5.	Дизајн или изработка на информациски систем Дефинирање на проектна задача: ЛИС	1,00
Вкупно		151,00

Дејности од поширок интерес

Ред. бр.	Назив на активностите	Поени
1.	Раководител на внатрешна организациона единица (x 2 мандатни периода) 1.1 Раководител на Институт за медицинска и експериментална биохемија (Одлука бр. 02-4549/3 од 20.9.2013) 1.2.Раководител на Институт за медицинска и експериментална биохемија (Одлука бр. 02-5559/8 од 5.12.2016)	6,0
2.	Член на комисија за избор во звање (x 2)	0,4
3.	Член на факултетска комисија - член на Кадров одбор	0,5
4.	Член на факултетска комисија - член на Здравствен одбор	0,5
5.	Член на факултетска комисија - член на Деканатска управа	0,5
6.	Член на ННС	0,5
7.	Студиски престој во странство (до 3 месеци)	0,5
8.	Изготвување и пријавување на образовен меѓународен проект – соработник (x 2) Проект: Ромаверзитас Програма: програма за образование на Роми-Ромаверзитас/ФООМ Авторско дело: подготовка и изработка на авторско дело: туторирање на студент	2,0

9.	Учество во комисии и тела на државни и други органи (х6) 1. Заменик-претседател на Технички комитет за лаборатории за тестирање при ИАРМ 2. Член на Технички комитет за лаборатории за тестирање при ИАРМ 3. Технички оценувач на медицински лаборатории акредитирани по МКС EN ISO 15189:2013 4. Вештак при Министерство за правда (бр. на лиценца 07-2789/2) 5. Сертифициран интерен одитор според стандардите EN ISO 19011: 2011 и EN ISO/IEC 15189:2011 за медицински лаборатории 6. Сертифициран интерен одитор според стандардите EN ISO 19011: 2011 и EN ISO/IEC 17025:2011 за лаборатории за тестирање	6,0
Вкупно		16,90
ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ		Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ		102,15
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ		104,89
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ		151,00
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС		16,90
Вкупно		374,94

Рецензентска комисија

Проф. д-р Соња Топузовска с.р.

Проф. д-р Даница Лабудовиќ с.р.

Проф. д-р Светлана Цековска с.р.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на доц. д-р Катерина Тошеска-Трајковска.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Катерина Тошеска-Трајковска поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето вонреден професор во наставно-научните области: биохемија (медицинска хемија) и клиничка биохемија. Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицински факултет во Скопје, доц. д-р Катерина Тошеска-Трајковска да биде избрана во звањето **вонреден професор** во наставно-научните области: биохемија (медицинска хемија) и клиничка биохемија.

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Соња Топузовска с.р.

2. Проф. д-р Даница Лабудовиќ с.р.

3. Проф. д-р Светлана Цековска с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО–НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАСТАВНО-НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ: ХИРУРГИЈА И ДЕТСКА ХИРУРГИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата VI редовна седница одржана на 3.10.2017 година, по конкурсот за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области: хирургија и детска хирургија на Медицинскиот факултет во Скопје, објавен на 15. 9. 2017 година во весникот „Нова Македонија“, формира Рецензентска комисија во состав:

1. проф. д-р Перо Петровски
2. проф. д-р Ацо Димов
3. проф. д-р Горѓе Џокиќ.

На распишаниот конкурс се пријави вонр. проф. д-р Миле Петровски.

Рецензентската комисија ја разгледа доставената документација и врз основа на тоа го изготви следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Вонр.Проф. д-р Миле Петровски

Биографски податоци

Д-р Миле Петровски е роден на 9. 3. 1959 година, во Скопје. Основно и средно образование завршил во Скопје со одличен успех. На Медицинскиот факултет во Скопје се запишал во учебната 1977/78 година, каде што дипломирал во 1984 година, со среден успех 9,54. Од 1985 год. е вработен на Клиниката за детска хирургија во Скопје. Специјализација по детска хирургија му е одредена на 18.1.1988 год., а специјалистичкиот испит по детска хирургија го положил во 1992 год. За помлад асистент по предметот Хирургија е избран во 1989 год., за асистент по истиот предмет е избран во 1993 год., а реизбран е во истото звање во 1997, 2001 и 2007 година. Во мај 2008 година е избран во наставно–научното звање доцент, а во **април 2013 година е избран во наставно–научното звање вонреден професор по предметот Хирургија.**

Педагошка активност

Вонр. проф. Миле Петровски, како помлад асистент, а потоа и како асистент беше редовно и активно вклучен во изведувањето на практичниот дел на наставата по предметите: Хируршка пропедевтика, Воена хирургија и Општа хирургија. Изведувал и теоретска настава по хирургија на учениците во МУЦ „Д-р Панче Караџов“ во Скопје, од учебната 1996/1997 до 1999/2000 година. При тоа прикажуваше методичност и систематичност во совладувањето на поставените обврски. По изборот за доцент и вонреден професор, вклучен е во наставата по предметите: Хирургија и Клиничко испитување за студентите по медицина, како и теоретска настава за студентите од Високата школа за медицински сестри и радиолошки техничари при Медицинскиот факултет во Скопје. Во постдипломската настава спроведувал семинари и менторирал трудови за специјализантите по општа, детска хирургија, урологија и педијатрија. Ментор е на повеќе специјализанти по општа и детска хирургија. Д-р Петровски, воедно, активно е вклучен во изведувањето на практичната настава на студентите по медицина и специјализантите по хируршките дисциплини. Сметаме дека неговиот сериозен пристап кон материјалот по општа и детска хирургија претставува квалитет во изведувањето на теоретската и практичната настава.

Стручно-здравствена работа

Д-р Петровски преку секојдневната работа на Клиниката за детска хирургија активно учествува во решавањето на стручните проблеми во областа на детската хирургија, како рутинските така и најсложените, особено од областа на неонаталната хирургија и детската урологија. Во текот на 1993 година престојувал во Институтот „Н. И. Пирогов“ во Софија, Република Бугарија, на двомесечно постспецијалистичко усовршување од областа на детската урологија. Во 1994 год. го завршил „Salzburg Cornell Seminar“ во Салцбург, Австрија, од областа на детската урологија и неонаталната хирургија. Во текот на 1999 и 2000 год. на Универзитетот за постдипломски студии за здравствени науки во Будимпешта, Унгарија, ги завршил студиите од областа на здравствениот менаџмент. Во септември 2001 год. престојувал еден месец на Универзитетската детска хируршка клиника во Грац, Австрија. Во септември 2006 год. во Мишколц, Унгарија, ја реализирал работилницата од областа на детската хирургија, организиран од Европското здружение на детски хирурзи.

Учествувал како соработник-истражувач за вродени аномалии во научноистражувачкиот проект на Министерството за наука на Република Македонија: „Македонска мултицентрична студија за леталните коскени дисплазии (1996-1998 год.)“. Раководел со проектот од областа на здравството, кој е финансиран од Институтот „Отворено општество Македонија“, а е реализиран преку Медицинскиот факултет во Скопје, со наслов: „Едукативна програма за правовремена дијагноза и адекватно лекување на хируршки коректибилните аномалии на дигестивниот и уринарниот тракт (1999-2004 год.)“. Во текот на 2016 година учествувал во

научно–истражувачкиот проект во реализација на Институтот за претклиничка и клиничка фармакологија, а со наслов: „Компаративна, рандомизирана, со еднократно дозирање, тројно вкрстена студија на биорасположивост на три формулации на amlodipine/valsartan/hidohloritiazid од 10mg/160mg/12,5mg кај здрави, возрасни, доброволци на гладно”.

Во јуни 1999 год. одобрена му е изработка на докторска дисертација со наслов: „Индикатори за предоперативна и постоперативна евалуација на конгениталната унилатерална опструкција на пиело-уретералниот сегмент во детската возраст”. Ја одбрал докторската дисертација во декември 2004 год.

Од 1998 год. се наоѓа на функцијата шеф на Одделот за неонатална и доенечка хирургија, а од 1994 до 1998 год. бил на функцијата шеф на Отсекот за детска урологија на Клиниката за детска хирургија во Скопје. Ја извршувал функцијата претседател на Управниот одбор на Клиниката за детска хирургија, веднаш по основањето на Клиниката во 2008 година.

По изборот во звањето доцент, доц. Петровски вовел повеќе нови хируршки методи во рутинската практика на Клиниката за детска хирургија: ендоскопски пристап во лекување на везикоуретералниот рефлукс; Duhamel-ова процедура-оперативно лекување на M. Hirschsprung; корекција на хипосападија по методот на Snodgrass, како и ендоскопска литотрипсија на горни уринарни патишта во детска возраст.

Избран е за член на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во повеќе мандатни периоди (од 2009 година, па сè до денес), а бил член на одборите за настава, за специјализации и супспецијализации и за постдипломски студии.

Бил секретар на Здружението на детските хирурзи на поранешна Југославија. Член е на Здружението на хирурзи и на Здружението на детските хирурзи на Република Македонија.

Добитник е на Пофалница, Благодарница и Плакета од Македонското лекарско друштво. Делегат е во Собранието на Лекарската комора на Македонија.

Активно учествувал во работата на Националната фондација за трансплантација, како член на Комисијата за едукација и во Бордот на научните собири кои ги организираше Фондацијата.

Со одлука на министерот за здравство на Република Македонија од 2011/2012 год., ангажиран е како експерт за изготвување на Протоколи за медицина базирана на докази од областа на детската хирургија.

Учествувал во: Комисија за признавање на специјализација и супспецијализации за дејноста кардиохирургија завршени во странство; Работна група за превод и стручна редактура на клинички упатства од НИЦЕ; Работна група за изготвување на материјали за имплементација на 100 селектирани МБД-упатства; Комисија за формирање на ЈЗУ Државна кардиохирургија; Работна група за превод и адаптација на 200 нови Кохранови упатства; Работна група за ажурирање на клинички упатства. Именуван е за специјален советник на министерот за здравство на Република Македонија за развивање специјалност во ЈЗУ во Република Македонија. Претседател е на Тимот за самооценување на критериуми од стандарди за самоевалуација (ЈЗУ Универзитетска клиника за детска хирургија – Скопје).

Научна дејност

Вонр. проф. д-р Миле Петровски е автор на монографски учебник од областа на детската хирургија и еден од коавторите на Прирачникот за лекари. Автор е на првиот Практикум за вежби по хируршка пропедевтика. Коавтор е на Учебникот по специјална хирургија, како и на книга од областа на детската трауматологија. Исто така, автор и коавтор е на повеќе од 150 трудови, дел од нив се објавени во целост во повеќе списанија, а другите се презентирани на домашни и меѓународни конгреси и стручни состаноци. Трудовите се од областа на детската хирургија, а најголем дел се посветени на неонаталната хирургија и детската урологија и имаат големи стручно-научни достигнувања.

Рецензент е на трудови во Open Acces Macedonian Journal of Medical Science и Vox Populi.

Резултати од самоевалуацијата по изборот за вонреден професор

Година	Зимски семестар	Летен семестар
2014	9,75	9,29
2015	9,18	9,54
2016	9,36	9,55
2017	9,3	
Просечно	9,42	

Анекс 2.**ОБРАЗЕЦ****КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ****Кандидат: Миле Бранко Петровски**

(име, татково име и презиме)

**Институција: Медицински факултет - Скопје, УКИМ - Скопје, ЈЗУ
Универзитетска клиника за детска хирургија, Скопје**

(назив на факултетот/институтот)

Научно подрачје: хирургија Научна област: детска хирургија**НАСТАВНО – ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ**

Ред. број	Назив на активноста:	Број на актив- ности	Поени од форму- лар	Поени
1.	Одржување на настава	117	0,04	4,68
2.	Одржување на менторска настава за здравствена клиничка практика	754	0,06	45,24
3.	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат	3	0,5	1,5
4.	Ментор на специјалистичка работа	4	1	4
5.	Едукатор на здравствена едукација - 18 специјализанти - 23 месеци, 506 работни денови - 5 часа дневно	2539	0,08	202,4
6.	Ментор на здравствена едукација - 4 специјализанти - 122 месеци, 488 недели	3904	0,08	312,32

	- 8 часа неделно			
7.	Позитивно рецензиран универзитетски учебник - Коавтор „Специјална хирургија”. Издавач: Универзитет „Св. Кирил и Методиј”, Медицински факултет-Скопје, 2013. Рецензенти: Проф. д-р Горан Кондов, Проф.д-р Владимир Јаневски, Проф. д-р Никола Јанкуловски.			6
	ВКУПНО:			576,14

НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Број на активности	Поени од формулар	Поени
1.	Ментор на докторска дисертација	3	3	9
2.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/ стручно списание со меѓународен уредувачки одбор 1. Childhood brucellosis: Review of 317 cases (Бруцелоза во дециското: Прејлед на 317 случаи). Босилковски М., Кртева Љ., Чапароска С., Лабачевски Н., Петровски М Asian Pacific Journal of Tropical Medicine 2015; 8(12); 1027-1032. (Impact Factor: 0.925) 2. Testicular infection in brucellosis: Report of 34 cases. (Тестикуларна инфекција кај бруцелоза: Прејлед на 34 случаи). Босилковски М., Камилоски В., Мишкова С., Балаловски Д., Котевска В.,	60%	6 x 0,6 + 0,925	4,525

	Петровски М Journal of Microbiology, Immunology and Infection (2016)xx, 1-6. (Impact Factor:2.973). 3. <i>Impact of the type of surgical treatment of supracondylar fracture on the length of surgical intervention in children.</i> (Влијание на типот на хируршкиот третман на супракондиларните фрактури врз должината на хируршката интервенција). Тодоровиќ Л. Петровски М. Камилоски М., Симеонов Р., Цветановска В. Acta morphol.2013; Vol.10(2):47-51. 4. <i>The impact of the type of operative treatment of supracondylar fracture upon the length of the hospitalization and the use of antibiotics in children.</i> (Влијание на типот на оперативен третман на супракондиларните скршеници врз должината на хоспитализацијата и употребата на антибиотиките кај деца). Тодоровиќ Л., Петровски П., Камилоски М., Симеонов Р., Андоновска Ј,м Цветановска В. Physioacta Vol.7-No3;1-8. 5. <i>Minimally invasive treatment of 56 consecutive supracondylar fractures of the humerus in children</i> (Минимално инвазивен третман на 56 последователни супракондиларни скршеници на хумерусот кај деца). Тодоровиќ Л., Петровски М., Камилоски М., Цветановска В. Contributions of Macedonian Academy of Sciences & Arts. 2013 Sep 1;34(2). 6. <i>Dislocated Extension - Type Supracondylar Humerus Fractures in Children: Single Centre Experience</i> (Дислоцирани екстензионен тип на супракондиларни скршеници: искуство од еден центар). Тодоровиќ Л., Петровски М., Димов А., Камилоски М., Јовчески Л., Спасов М., Цветановска В. Maced J Med Sci 2014 Mar 15; 7(1):29-33. 7. <i>Repair of primary anterior hypospadias using Snodgrass procedure</i> (Поправка на примарни антериорни хипоспадиуми со	60% 60%	6 x 0,6 + 2,973 6 x 0,6	6,573 3,6

	методика на Snodgrass). Чадиловски В., Димов А., Тодоровиќ Л., Симеонов Р., Петровски М. Physioacta Vol.9.-No2;87-94. 8. <i>Congenital hydronephrosis: Disease or Condition?</i> (Конгениционална хидронефроза: болест или состојба?) Петровски М, Симеонов Р., Тодоровиќ Л., Чадиловски В., Мемети Ш., Петровска Б., Ристески Т., Цветановска В. PRILOZI. 2014;35(2):123-9. 9. <i>Перкутана интрамедуларна фиксација како метод на избор во примарноста на нестабилни скршеници на подлактиците во детската возраст.</i> Камилоски М., Тодоровиќ Л., Петровски М., Симеонов Р., Мемети Ш. Acta orthopedica et traumatologica br.7, декември 2014 стр.33-36. 10. <i>Retrospective comparative study of primary anterior hypospadias repair using Snodgrass and Mathieu methods.</i> (Ретроспективна компаративна студија на корекција на примарни anteriорни хипоспадији по методите на Snodgrass и Mathieu). Чадиловски В., Димов А., Тодоровиќ Л., Симеонов Р., Ефремов Љ., Петровски М. Acta morphol.2015; Vol.12(2):75-79. 11. <i>Diagnostic and surgical approach to prenatally detected urinary tract anomalies</i> (Дијагностички и хируршки пристап кон пренатално детектирани аномалии на уринарното ткиво). Петровски М. PRILOZI, 37(2-3), pp. 107-113. 12. <i>Voiding Urosonography with Second-Generation Ultrasound Contrast Agent for Diagnosis Of Vesicoureteric Reflux: First Local Pilot Study.</i> (Микциона уросонографија со второ-генерационо контрастно средство за дијагноза на везико-уретерален рефлукс: Прва локална пилот студија). Кузмановска Д., Ристески А., Камбовска	60%	6 x 0,6	3,6
	11. <i>Diagnostic and surgical approach to prenatally detected urinary tract anomalies</i> (Дијагностички и хируршки пристап кон пренатално детектирани аномалии на уринарното ткиво). Петровски М. PRILOZI, 37(2-3), pp. 107-113. 12. <i>Voiding Urosonography with Second-Generation Ultrasound Contrast Agent for Diagnosis Of Vesicoureteric Reflux: First Local Pilot Study.</i> (Микциона уросонографија со второ-генерационо контрастно средство за дијагноза на везико-уретерален рефлукс: Прва локална пилот студија). Кузмановска Д., Ристески А., Камбовска	60%	6 x 0,6	3,6

	М., Трпчевски, Шахпазова Е., Петровски М. Open Access Macedonian Journal of Medical Sciences, 5(2), 215–221. 13. <i>Comparison of laparoscopic hernia repair with conventional technique in female children with indirect inguinal hernia (Споредба на лапароскопска херниопластика со конвенционална техника кај женски деца со индиректна ингинална хернија).</i> Ристески Т., Симеонов Р., Мемети Р., Наунова В., Петровски М. AJ3 Vol.9 No.1 2017, 18-25. 14. Laparoscopic hernioplasty in the treatment of inguinal hernia in female children. (Лапароскопска херниопластика во третманот на ингвинални хернии кај женски деца). Ристески Т., Симеонов Р., Цветановска В., Петровски М., Physioacta Vol.10-No.1;101-110.	60%	6 x 0,6	3,6
		60%	6 x 0,6	3,6

		60%	6 x 0,6	3,6
		60%	6 x 0,6	3,6
		60%	6 x 0,6	3,6

		60%	6 x 0,6	3,6
		60%	6 x 0,6	3,6

		60%	6 x 0,6	3,6
		60%	6 x 0,6	3,6

3.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание 1.Evaluation of two surgical treatments of primary vesicoureteral reflux among children: A 15 years experience (Евалуација на два хируршки третмани на везикоуретералниот рефлукс кај деца: 15 годишно искуство). Мемети Ш., Петровски М., Петровски П., Симеонов Р., Камилоски М., Тодоровиќ Л., Зибири Ј., Ристески Т., Љумани Њ., Михајлова М., Гордана Р. Sanamed 2016; 11(2): 93-97.	60%	4 x 0,6	2,4
4.	Апстрактите со оригинални научно/стручни резултати,			

	објавени зборник на трудови од научно/стручниот собир 1. <i>Vascular malformation of the ileum in a child with hematochezia: a case report.</i> (Васкуларна малформација на илеум кај децето со хематохезија: приказ на случај). Петровски П., Наунова В., Тодоровиќ Л., Камилоски М., Симеонов Р., Петровски М. Национален конгрес по детска хирургија со меѓународно учество, Пловдив Бугарија, ноември 2016. Зборник на апстракти и трудови стр. 64. 2. <i>Minimally invasive treatment of proximal radius fractures in children.</i> (Минимално инвазивен пристап на скршеници на проксимален радиус кај деца). Тодоровиќ Л., Камилоски М., Петровски П., Петровски М., Симеонов Р., Мемети Ш. Национален конгрес по детска хирургија со меѓународно учество, Пловдив Бугарија, ноември 2016. Зборник на апстракти и трудови стр. 43. 4. <i>25 years experience of the treatment of the long bones fracture with ESIO method</i> (25 годишно искуство во пристапот на скршеници на долни коски со ЕСИО методот). Петровски П., Петровски М., Тодоровиќ Л. Интернационален симпозиум по детска хирургија, 25-27 септември 2015, Берово. Зборник на апстракти и трудови стр.7. 4. <i>Percutaneous internal inguinal ring suturing in female children-initial experience.</i> (Перкутано шитуирање на внатрешниот прстен кај женски деца-иницијално искуство). Симеонов Р., Петровски М., Камилоски М., Тодоровиќ Л., Мемети Ш., Цветановска В., Талева Б., Ристески Т. Интернационален симпозиум по детска хирургија, 25-27 септември 2015, Берово. Зборник на апстракти и трудови стр.44.	60%	1 x 0,6	0,6
	4. <i>Percutaneous internal inguinal ring suturing in female children-initial experience.</i> (Перкутано шитуирање на внатрешниот прстен кај женски деца-иницијално искуство). Симеонов Р., Петровски М., Камилоски М., Тодоровиќ Л., Мемети Ш., Цветановска В., Талева Б., Ристески Т. Интернационален симпозиум по детска хирургија, 25-27 септември 2015, Берово. Зборник на апстракти и трудови стр.44.	60%	1 x 0,6	0,6

	5. <i>Еласџична инџрамедуларна осџеосинџеза во џреџманоџ на фракџури на долџи коски во деџска возрасџ.</i> Петровски М., Петровски П., Тодоровиџ Л., Симеонов Р., Чадиковски В., Мемети Ш. Трет конгрес на физиџатри во Република Македониџа, 17-20 септември 2014, Охрид. Зборник на трудови и апстрактџ.			
	6. <i>Дилеми во џреџманоџ на џраумаџскиџе суџракондиларни фракџури на хумерус каџ деџа.</i> Тодоровиџ Л., Петровски П., Петровски М., Камилоски М., Симеонов Р., Чадиковски В. Трет конгрес на физиџатри во Република Македониџа, 17-20 септември 2014, Охрид. Зборник на трудови и апстрактџ.	60%	0,5 x 0,6	0,3
	7. <i>Congenital hydronephrosis: disease or condition? (Конџениџална хидронефроза болесџ или сосџоџба?).</i> Петровски М., Симеонов Р., Тодоровиџ Л., Чадиковски в., Мемети Ш., Цветановска В. Трет конгрес на детски хирурзи со меџународно учество, Ниш, 2014. Зборник на апстрактџ и трудови, стр. 52.			
	8. <i>Треџман на суџракондиларни скршениџи на хумерус во деџска возрасџ со анџероџрадна флексибилна инџрамедуларна џехника.</i> Тодоровиџ Л., Петровски П., Петровски М., Камилоски М., Симеонов Р., Чадиковски В., Јовчески Л. Трет конгрес на детски хирурзи со меџународно учество, Ниш, 2014. Зборник на апстрактџ и трудови, стр. 105.			
		60%	0,5 x 0,6	0,3

		60%	0,5 x 0,6	0,3

		60%	0,5 x 0,6	0,3
		60%	0,5 x 0,6	0,3
		60%	1 x 0,6	0,6

5.	Секциски предавања на научен/стручен собир 1. <i>Скршеници на враќи и ѓлава на радиус во дејска возраст-минимално инвазивен хируршки интерман со НРИФ како метод на избор.</i> Камилоски М., Тодоровиќ Л., Петровски М., Симеонов Р., Чадиковски В., Мемети Ш., Ристески Т., Цветановска В., Шуперлиска С. Македонско друштво на ортопеди и трауматолози МАДОТ, Секциски состанок за дејска ортопедија и трауматологија, 28.10.2016, Велес. 2. <i>Приказ на случаи со конквасација на пошколеница и ситало во дејска возраст.</i> Предавање. Д-р Лазар Тодоровиќ., проф. д-р Миле Петровски, д-р Весна Цветановска Македонско друштво на ортопеди и трауматолози МАДОТ, симпозиум на тема: Инфекции, микробиологија и терапевтски пристап кај хируршки рани, 28.5.2013 МБЦ-Конгресен центар-Скопје. 3. <i>Оптимална возраст за хируршки интерман на несипушен шесис</i> (предавање). Проф. д-р Миле Петровски Стручен состанок на Здружението на хирурзи на Р Македонија, 15.5.2015, Штип.	1	1 x 0,6	0,6
		1	1 x 0,6	0,6

		1		1,0
	ВКУПНО:			62,198

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Број на активности	Поени од формулар	Поени
1.	Книга од стручна област - коавтор „Хирургија на повредениот детски лакт” Издавач: Универзитетска Клиника за детска хирургија-Скопје 2016. Рецензенти: проф д-р Перо Петровски, проф. д-р Мирче Симеонов, проф д-р Игор Кафтанчиев.	1	7	7

2.	Експертски активности: - учество во комисија за признавање на специјализација и супспецијализации за дејноста кардиохирургија завршени во странство. (Министерство за здравство на Р Македонија: 09-9921/1 од 15.11.2013); - учество во Работна група за изготвување на материјали за имплементација на 100 селектирани МБД-упатства (Министерство за здравство на Р Македонија: 04-11373/1 од 17.11.2014); - учество во Комисија за формирање на ЈЗУ Државна кардиохирургија (Министерство за здравство на Р Македонија: 17-6536/2 од 9.6.2015); - именување за специјален советник на министерот за здравство на Р Македонија за развивање специјалност во ЈЗУ во Р Македонија (Министерство за здравство на Р Македонија: 17-7668/2 од 9.7.2015); - учество во Работна група за ажурирање на клинички упатства (Министерство за здравство на Р Македонија: 07-5509/1 од 13.8.2014); - претседател на Тим за самооценување на критериуми од стандарди за самоевалуација (ЈЗУУ Клиника за детска хирургија – Скопје: 0202-985/3 од 9.10.2015).	6	1	6
3.	Превод - дел од книга - учество во Работна група за превод и стручна редактура на клинички упатства од NICE (Министерство за здравство на Р Македонија: 07-7113/1 од 5.9.2013) ; - учество во Работна група за превод и адаптација на 200 нови Кохранови упатства (Министерство за здравство на Р Македонија: 17-9929/1 од 29.9.2015).	2	1	2

4.	Воведување на нова хируршка метода: - ендоскопска литотрипсија на горни уринарни патишта во детска возраст.	1	4	4
5.	Предавање на институција од јавен интерес - Дијагностички и хируршки пристап на пренајално дејектирание аномалии на уринарниот тракт. Проф. д-р Миле Петровски Предавање за одбележување на Светскиот ден на бубрегот, 10 март 2016.	1	0,5	0,5
6.	Клиничка или научно-апликативна студија во областа на медицинските науки и здравството - учесник „Компаративна, рандомизирана, со еднократно дозирање, тројно вкрстена студија на биорасположивост на три формулации на amlodipine/ valsartan/ hidrohlortijazid од 10mg/160mg/12,5mg кај здрави, возрасни, доброволци на гладно“.	1	1	1
	ВКУПНО:			20,5

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Ред. број	Назив на активноста:	Број на актив-ности	Поени од формулар	Поени
1.	Раководител на внатрешна организациона единица - Раководител на Катедрата за хирургија од 20.9.2013	1	3	3
2.	Член на факултетска комисија - Наставно-научен совет - Одбор за специјализација - Одбор за настава - Одбор за постдипломски студии	3 1 1 1	0,5 0,5 0,5 0,5	1,5 0,5 0,5 0,5
3.	Член на комисија за избор во звање	3	0,2	0,6
4.	Учество во комисии и тела на државни и други органи - член на Собрание на Комората на лекарите на Македонија (2011-2017)	1	1	1
	ВКУПНО:			7,6

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	576,14
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	62,198
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	20,5
ДРУГИ ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	7,6
Вкупно:	666,438

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Перо Петровски, с.р.
2. Проф. д-р Ацо Димов, с.р.
3. Проф. д-р Ѓорѓе Џокиќ, с.р.

ЗАКЛУЧОК

На конкурсот за избор на наставник во сите наставно–научни звања во наставно-научните области: хирургија и детска хирургија на Медицинскиот факултет во Скопје, објавен на 15. 9. 2017 година во весникот „Нова Македонија“, се пријави вонр. проф. д-р Миле Петровски.

Врз основа на севкупната доставена документација, како и од личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научно-истражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на вонр. проф. д-р Миле Петровски. Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека кандидатот поседува научни и стручни квалитети согласно со Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор

во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања, како и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, со што ги исполнува сите услови да биде избран во звањето редовен професор во наставно-научните области: хирургија и детска хирургија.

Рецензентската комисија има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, да донесе предлог-одлука, вонр. проф. Миле Петровски да биде избран во звањето редовен професор во наставно-научните области: хирургија и детска хирургија.

Членови на Рецензентската комисија

1. Проф. д-р Перо Петровски, с.р.
2. Проф. д-р Ацо Димов, с.р.
3. Проф. д-р Ѓорѓе Џокиќ, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАСТАВНО-НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ ИНФЕКТОЛОГИЈА И ТРОПСКИ И КАРАНТИНСКИ ЗАБОЛУВАЊА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 15.9.2017 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области инфектологија и тропски и карантински заболувања, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, на својата VI редовна седница одржана на 3.10.2017 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Снежана Стојковска, проф. д-р Ирена Кондова Топузовска и проф. д-р Никола Лабачевски.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области инфектологија и тропски и карантински заболувања, во предвидениот рок се пријави вонр. професор д-р Миле Босилковски.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатот вонр. проф д-р Миле Босилковски е роден на 5.XII 1958 година во Охрид. Средно образование завршил во 1977 година. Со високо образование се стекнал на Медицинскиот факултет во Скопје. Дипломирал во 1984 година, со просечен успех 9,36.

Кандидатот активно се служи со англискиот јазик.

Во учебната 1994 година се запишал на втор циклус (магистерски) студии на Медицинскиот факултет во Скопје. Студиите ги завршил во 1998 година, со просечен успех 9,5. Во 1999 година го одбрал магистерскиот труд на тема: „Процена на тераписките ефекти од примената на две антимикробни комбинации во третманот на хуманата бруцелоза“.

Докторска дисертација пријавил во 2001 година на Медицинскиот факултет во Скопје. Дисертацијата на тема: „Процена на параметрите коишто ги детерминираат клиничкиот тек и прогнозата на коскенозглобната форма на хуманата бруцелоза“ ја одбрал во 2005 година. Со тоа се стекнал со научниот степен доктор на науки од научната област медицински науки.

Во 2008 година е избран во звањето доцент на Медицинскиот факултет во Скопје во областа инфектологија. Во моментот е вонреден професор. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот на УКИМ бр. 1046 од 2013 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот бр. 637 од 1995, бр. 725 од 1999, бр. 894 од 2006, бр. 938 од 2008 година и бр. 1046 од 2013 година, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Медицински факултет, кандидатот вонр. проф д-р Миле Босилковски изведува настава за студентите на прв циклус студии на студиската програма на Медицинскиот и на Стоматолошкиот факултет во Скопје, настава на работилници, одржува вежби и консултации со студенти. Кандидатот е ментор и едукатор на еден специјализант по инфектологија, како и едукатор на повеќе кандидати по сродни специјалности (семејна медицина, педијатрија, интерна медицина, микробиологија, епидемиологија и сл.).

Кандидатот учествувал како член во комисија за оцена/или одбрана на една докторска дисертација. Исто така, пет пати бил член на комисија за оцена или одбрана на специјалистичка работа.

Научноистражувачка дејност

Д-р Миле Босилковски има објавено вкупно 20 научни трудови од областа на инфектологијата, од кои 8 научни труда во научни списанија со импакт-фактор (фактор на влијание). Кандидатот има одржано едно секциско предавање на научен собир со меѓународно учество, две предавања по покана на референтен странски универзитет, три пати учествувал на научни собири со реферат - усна презентација и има учествувано на три меѓународни конгреси со постерски презентации.

Д-р Миле Босилковски бил национален координатор на еден меѓународен научен проект.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Миле Босилковски активно е вклучен во стручно-апликативната работа на Инфективната клиника, учествува во рецензирање за меѓународни списанија, член е на уредувачки одбор на меѓународно научно списание "International Journal of Clinical & Medical Microbiology", како и член на програмски одбор на Интернационалната конференција за бруцелоза одржана во Берлин, 2014 година. Има посетувано интернет - курсеви по континуирана медицинска едукација. Исто така, член е на факултетски комисии и на работната група за зоонози на Интернационалното здружение за хемотерапија на инфекции и канцер (ISC ZWG).

Д-р Босилковски е автор на поглавја во неколку медицински книги и интернет - страници. Неколку години беше одговорен интернационален партнер од Р Македонија на Травакс Шореленд (страница по патничка медицина).

Оценка од самоевалуација

Кандидатот д-р Миле Босилковски, во сите изминати претходни години, доби позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Медицинскиот факултет.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Миле Глигор Босилковски
 (име, татково име и презиме)

Институција: Универзитетска клиника за инфективни болести и фебрилни состојби, Медицински факултет, Скопје

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: инфектологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
1.	Одржување на настава прв циклус студии (130 часа x 0,04)	5,2
2.	Настава во школи и работилници – учесник (4 x 1)	4,0
3.	Одржување на вежби (лабораториски, клинички, аудиториски или изработка на семинарски труд) (675 часа x 0,03)	20,25
4.	Консултации со студенти за последните 5 години (2000 часа x 0,002)	4,0
5.	Ментор и едукатор на здравствена едукација (540 часа x 0.08)	4.32
6.	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат (x1)	0.5
7.	Член на комисија за оцена или одбрана на специјалистичка работа (5 x 0,2)	1,0
	Вкупно	39,27

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активнoста (научноистражувачка):	Поени
1.	Национален координатор на меѓународен научен проект: “Blood transcriptional biomarker profiles for category B pathogens” (1 x 6)	6,0
2.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор (+ импакт фактор) 1. Bosilkovski M, Kirova-Urosevic V, Cekovska Z, Labacevski N, Cvetanovska M, Rangelov G, Cana F, Bogoeva-Tasevska S. Osteoarticular involvement in childhood brucellosis: experience with 133 cases in an endemic region. <i>Pediatr Infect Dis J.</i> 2013; 32: 815-9. 2. von Bargen K, Gagnaire A, Arce-Gorvel V, de Bovis B, Baudimont F, Chasson L, Bosilkovski M, Papadopoulos A, Martirosyan A, Henri S, Mege JL, Malissen B, Gorvel JP. Cervical Lymph Nodes as a Selective Niche for <i>Brucella</i> during Oral Infections. <i>PLoS One</i> 2015; 10: e0121790. 3. Bosilkovski M, Rodriguez-Morales AJ. Brucellosis and its Particularities in Children Travelers. <i>Recent Pat Antiinfect Drug Discov</i> 2014; 9: 164-72. 4. Bosilkovski M, Krteva L, Caparoska S, Labacevski N, Petrovski M. Childhood brucellosis: Review of 317 cases. <i>Asian Pac J Trop Med.</i> 2015; 8: 1027-32. 5. Bosilkovski M, Kamiloski V, Miskova S, Balalovski D, Kotevska V, Petrovski M. Testicular infection in brucellosis: Report of 34 cases. <i>J Microbiol Immunol Infect</i> 2016; S1684-1182(16)30004-4. 6. Bosilkovski M, Zezowski M, Siskova D, Miskova S, Kotevska V, Labacevski N. Clinical characteristics of human brucellosis in patients with various monoarticular involvements. <i>Clin Rheumatol.</i> 2016; 35: 2579-84. 7. Bosilkovski M, Dimzova M, Stevanović M, Cvetkovska VS, Duganovska MV. Fever of unknown origin-diagnostic methods in a European developing country. <i>Vojnosanit Pregl</i> 2016; 73: 553-8. 8. Dufort MJ, Hanniffy S, Conde Alvarez R, Arce Gorvel V, Altman MC, Khaenam P, Solera J, Gersuk VH, Bosilkovski M, Moriyon I, Linsley PS, Gorvel JP. Gene expression profiles predict treatment outcomes in Brucellosis. <i>J Immunol</i> 2016; 196 (1) Suppl 66.21.	6,735 8,011 5,4 4,441 6,573 5,965

Ред. број	Назив на активнoста (научноистражувачка):	Поени
		3,967 8,887
3.	Секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество 1. Brucellae and brucellosis – update of some aspects – Четврт состанок на Здружението на инфектолози на Косово, Призрен 2014 (x 2)	2,0
5.	Одржани предавања по покана на референтен странски универзитет 1. Bosilkovski M. Leishmaniasis in humans - some particularities with attention to visceral leishmaniasis in Republic of Macedonia. “New methods in Parasitology: Tick-borne disease research and targeted selective anthelmintic treatment”. Comparative Tropical Medicine and Parasitology, Veterinary Faculty Ludwig-Maximilians-Universität München, München, Nov 2013. 2. Bosilkovski M. Brucellosis in Croatia and neighbouring countries. Symposium. Hrvatska Akademija Znanosti i Umjetnosti, Zagreb, Sep 2013. (x 3)	6,0
6.	Учество на научен/стручен собир со реферат - усна презентација 1. M Bosilkovski M. Human brucellosis – predicaments and challenges of an ancient illness. The 6-th Eurasia Congress of Infectious Diseases, Belgrade, Sep 2014. 2. Bosilkovski M. Недостатоци на рутинските микробиолошки процедури во дијагностицирање на хуманата бруцелоза. V Конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид 2014, Мак Мед Преглед 2014, Супл. 86Ч 62.	3,0

Ред. број	Назив на активност (научноистражувачка):	Поени
	3. Bosilkovski M, Siskova D, Miskova S, Zezovski M. The influence of illness duration before diagnosis over the clinical characteristics in patients with brucellosis. 9th International Congress of Internal Medicine. Athens Greece, 2017, page 40. (x 1)	
7.	Апстракти објавени во зборник на конференција-меѓународна 1. Cana F, Rangelov G, Dimzova M, Krteva Lj, Caparoska S, Sopova z, Bosilkovski M. Brucellar sacroiliitis – epidemiological and clinical characteristics. The 5-th Eurasia Congress of Infectious Diseases, Tirana, May 2013. 2. Bosilkovski M, Dimzova M. The influence of age in human brucellosis. The 5-th Eurasia Congress of Infectious Diseases, Tirana, May 2013. 3. Cana F, Rangelov G, Dimzova M, Demiri I, Miskova S, Kostoska E, Bosilkovski M. Testicular involvement in brucellosis - a study of 34 cases. The 6-th Eurasia Congress of Infectious Diseases, Belgrade, Sep 2014. 4. Rangelov G, Cana F, Dimzova M, Miskova S, Kostoska E, Rangelova N, Bosilkovski M. Skin infection in patients with brucellosis - a retrospective analysis of 21 cases. The 6-th Eurasia Congress of Infectious Diseases, Belgrade, Sep 2014. 5. Bosilkovski M, Cana F, Miskova S, Balalovski D. Testicular affection as the only focal form in brucellosis – report of 10 cases. V Kongres Srpskog udruzenja za antimikrobnu hemoterapiju. III kongres infektologa Srbije. Beograd Oktobar 2015. (x 1)	5,0
	Вкупно	71,979

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност (стручно-апликативна):	Поени
1	Поглавје во книга- автор 1. Bosilkovski M. Brucellosis: It is not only Malta! In: Sing A, Ed. Zoonoses - Infections affecting humans and animals. Focus on public health aspects. Dordrecht Heidelberg New York, London: Springer 2014: 287-315. 2. Bosilkovski Microbiology, epidemiology and pathogenesis of Brucella In Uptodate. Wolters Kluver Health. 2016 www.uptodate.com 3. Bosilkovski M. Clinical manifestations, diagnosis, and treatment of brucellosis. UpToDate, Wolters Kluver, 2016. www.uptodate.com	9,0

Ред. број	Назив на активност (стручно-апликативна):	Поени
	(x 3)	
2	Експертски активности: рецензии за меѓународни списанија, интернет курсеви по континуирана медицинска едукација (30x1)	30.0
	Член на уредувачки одбор на меѓународно научно/стручно списание “International Journal of Clinical & Medical Microbiology” (x 1)	1.0
3	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/ стручен собир “Brucellosis 2014 International Research Conference Including the 67th Annual Brucellosis Research Meeting” (x 1)	1,0
4	Членство во извршно тело на меѓународна организација која поддржува/организира научноистражувачка дејност-член “ISC-ZWG” (x 2)	2,0
5	Член на факултетска комисија (4 x 0,5)	2,0
	Вкупно	45.0

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	39,27
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	71,979
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	45.0
Вкупно	156,249

ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈАТА

1. Проф. д-р Снежана Стојковска с.р.
2. Проф. д-р Ирена Кондова
Топузовска с.р.
3. Проф. д-р Никола Лабачевски с.р.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Миле Босилковски.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Миле Босилковски поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избран во звањето редовен професор во научната област инфектологија и тропски и карантински заболувања.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, д-р Миле Босилковски да биде избран во звањето редовен професор во наставно-научните области инфектологија и тропски и карантински заболувања.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Снежана Стојковска с.р.
2. Проф. д-р Ирена Кондова Топузовска с.р.
3. Проф. д-р Никола Лабачевски с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАСТАВНО-НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ: ХИРУРГИЈА И ДИГЕСТИВНА ХИРУРГИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата VI редовна седница одржана на 3.10.2017 година, по конкурсот за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области: хирургија и дигестивна хирургија, објавен на 15.9.2017 година во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“, формира Рецензентска комисија во состав:

4. проф. д-р Зоран Караџов
5. проф. д-р Владо Јаневски
6. проф. д-р Никола Јанкуловски.

На распишаниот конкурс се пријави вонр.проф. д-р Ѓорѓи Јота.

Рецензентската комисија ја разгледа доставената документација и врз основа на тоа го изготви следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Вонр.проф. д-р Ѓорѓи Јота е роден на 9. 7. 1963 година, во Скопје. Основно и средно образование завршил во Скопје со одличен успех. На Медицинскиот факултет во Скопје се запишал во учебната 1982/83 година, каде што дипломирал во 1989 година, со среден успех 9,54. Како студент учествувал на неколку студентски конгреси одржани на просторите на поранешна Југославија. Во 1987 година престојувал на Клиниката за кардиохирургија во Сремска Каменица кај проф.д-р Нинослав Радовановиќ. Во 1988 година престојувал 1 месец на Хируршката клиника во Овиједо, Шпанија. Во периодот од 1989 до 1992 година работел како волонтер на Клиниката за дигестивна хирургија, на која е вработен во редовен работен однос во 1992 година. Специјализацијата по општа хирургија ја започнал во 1992 година, а специјалистичкиот испит по општа хирургија го положил во 1996 год. За помлад асистент по предметот Хирургија е избран 1993 год., за асистент по истиот предмет е избран 1997 год., а реизбран е во истото звање во 2001 година. Во мај 2008 година е избран за доцент, а во 2013 година е

избран во звањето вонреден професор на Медицинскиот факултет по предметот Хирургија.

Педагошка активност

Вонр.проф. д-р Ѓорѓи Јота, како помлад асистент, а потоа и како асистент беше редовно и активно вклучен во изведувањето на практичниот дел на наставата по предметите: Хируршка пропедевтика, Воена хирургија и Општа хирургија. Изведувал и теоретска настава по хирургија за учениците во МУЦ “Д-р Панче Караџов” во Скопје во учебната 2003/2004 година. При тоа прикажуваше методичност и систематичност во совладувањето на поставените обврски. По изборот за доцент а потоа и вонреден професор, вклучен е во наставата по предметот Хирургија и клиничко испитување за студентите по медицина, предметот Ургентна медицина за студентите по медицина, предметот Хирургија за студентите по стоматологија, теоретска настава за студентите од Високата школа за физиотерапевти и радиолошки техничари при Медицинскиот факултет во Скопје, како и одговорен наставник при Катедрата за тестови по Дигестивна хирургија за КТЦ до 2016 година. Ментор и едукатор е на повеќе специјализанти по општа и дигестивна хирургија. Ментор е на повеќе дипломски трудови за високите медицински сестри и член на комисија за одбрана на високи медицински сестри. Ментор е на повеќе семинарски трудови за специјализанти по општа и дигестивна хирургија. Проф. Јота е одговорен наставник за специјализантите кои се на турнус на Клиниката за дигестивна хирургија. Член е на Координативното тело при Катедрата за хирургија до 2016 година. Проф. Јота, воедно, активно е вклучен во изведувањето на практичната настава на студентите по медицина и специјализантите по хируршките дисциплини. Учествува во изведувањето на теоретската и практичната настава за специјализантите по Семејна медицина. Сметаме дека неговиот сериозен пристап кон материјалот по општа и дигестивна хирургија претставува квалитет во изведувањето на теоретската и практичната настава.

Стручно-здравствена работа

Вонр.проф. д-р Јота преку секојдневната работа на Клиниката за дигестивна хирургија активно учествува во решавањето на стручните проблеми во областа на дигестивната хирургија, како рутинските така и најсложените, особено од областа на онколошката дигестивна хирургија и хирургијата на инфламаторните цревни заболувања. Специјалистичкиот испит по Општа хирургија со успех го положил во 1996 година, а супспецијалистичкиот испит по Дигестивна хирургија го положил во 2008 година.

Во текот на 1995 година престојувал 1 месец на стручно усовршување во Колоректалната клиника, Салгрена болница во Гетеборг, Шведска, кај проф. д-р Леиф Хултен. Во Салгрена болница во Гетеборг престојувал два месеца во 1999 година на стручно усовршување од областа на хирургијата на инфламаторните цревни заболувања. Во периодот 2004-2006 година, неколку пати престојувал на истата Клиника во Шведска, каде работел на својата докторска дисертација под менторство на проф. д-р Том Оресланд. По враќањето на Клиниката за дигестивна хирургија во Скопје, промовираше и имплементираше нова метода на затворање на протективна илеостома со тутун кесе шев, кој најде широка апликација во секојдневната практика на Клиниката. Учествоваше на третата работилница и симпозиум за мултидисциплинарен третман на ректалниот карцином, организирана од Институтот за онкологија во Љубљана и словенечката секција за хируршка онкологија која се одржа во Љубљана, Словенија, во 2010 година. Во јули 2010 година учествуваше на консензус конференцијата за третман на опструирачки левостран колон карцином, која се одржа за време на Првиот светски конгрес на Светското здружение за итна хирургија и Здружението за хирургија на перитонеум. Учесник е и комодератор на работилницата за третман на Кроновата болест која се одржа за време на 9. Мекедонски гастроентеролошки и хепатолошки конгрес кој се одржа во Охрид во јуни 2012 година. Во декември 2012 и 2013 година, во Мајами, Флорида, САД, учествуваше на годишните конференции за напредок на полето на инфламаторните цревни заболувања.

Во јуни 2007 година ја одбранил докторската дисертација под наслов “Ректален карцином-степен на локо-регионален рецидив и квалитет на живот кај три можни терапевски модалитети”, под менторство на проф. д-р Зоран Карацов.

Избран е за член на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во три мандатни периоди (од 2009 година до 2016 год.).

Член е на здруженијата на хирурзи и на гастроентеролози на Р Македонија, како и член на Американската асоцијација на хирурзи како нејзин редовен член – Fellow. Активно учествува на годишните конгреси на Американскиот колеџ на хирурзи во Сан Франциско, Чикаго и Вашингтон.

Со одлука на Министерот за здравство на Р Македонија од 2011/2012 год., ангажирани е како експерт за изготвување на Протоколи за медицина базирана на докази од областа на дигестивната хирургија.

Претседател е на Комисијата за судскомедицински вештачења при Министерството за здравство на Р Македонија.

Член е во Етичката комисија на Лекарската комора на Македонија.

Научна дејност

Вонр.проф. д-р Ѓорѓи Јота е еден е од коавторите на Прирачникот (втор дел) за специјализанти и лекари како и рецензент на првиот дел. Исто така, автор и коавтор е на повеќе од 130 трудови, дел од нив се објавени во целост во повеќе списанија, а другите се презентирани на домашни и меѓународни конгреси и стручни состаноци.

Резултати од евалуацијата по изборот за вонреден професор

Година	Зимски семестар (хирургија)	Зимски семестар (ургентна медицина)	Летен семестар (хирургија)
2014		8.95	9,43
2015	9,48	9.38	9,61
2016	9,69	9.55	9,79
2017	9,73	9.56	
Просечно	9,52		

Анекс 2.**ОБРАЗЕЦ****КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ****Кандидат: Ѓорѓи Тома Јота**

(име, татково име и презиме)

**Институција: Медицински факултет, Скопје, УКИМ, Скопје, ЈЗУ
Универзитетска клиника за дигестивна хирургија, Скопје**

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: хирургија**- ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ**

Ред. Број	Назив на активноста:	Број на актив- ности	Поени од форму- лар	Поени
1.	Одржување на настава			
	- прв циклус студии	118	0,04	4,72
2.	Едукатор на здравствена едукација -8 специјализанти, -36 месеци, -144 недели, -720 денови, -5 часа дневно.	3600	0,08	288,0
3.	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура	2	0,3	0,6

4.	Ментор на дипломска работа	1	0,2	0,2
5.-	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа	10	0,1	1
6.-	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат	6	0,5	3,0
4.	Ментор на специјалистичка работа -4 специјализанти, -566 недели, -8 часа неделно.	4528	0,08	362.24
5.	Одржување на менторска настава за здравствена клиничка пракса	764	0,06	45,84
	ВКУПНО:			705,6

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Број на актив-ности	Поени од формулар	Поени
1.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/ стручно списание со меѓународен уредувачки одбор <i>1. EXTREMELY LOCALLY ADVANCED OVARIAN MALIGNANT MIXED MULLERIAN TUMOR IN 37-YEARS OLD FEMALE</i>			

	Jota Gj, Gelevski R, Karadzov Z, Selmani R, Genadieva-Dimitrova M, Peneva M, Jovanovska-Manevska M. CONTRIBUTIONS. SECTION OF BIOLOGICAK AND MEDICAL SCIENCES,XXXVIII 1. 2017 god. 2. <i>FULMINANT NECROTIZING FASCIITIS IN 37-YEARS OLD PATIENT-CASE REPORT</i> Jota Gj, Gelevski R, Karadzov Z, Obocki-Lukovska E, Andreevski V, Jovanovska-Manevska V. Mak Med Pregled 2015; 69(3): 164-169 3. <i>MANUAL ANAL DILATATION IN TREATMENT OF PRIMARY CHRONIC ANAL FISSURES:OLD BUT SUCCESFUL PROCEDURE?</i> Andreevski V, Joksimovic N, Genadieva-Dimitrova M, Jota Gj, Stojanovski S. Mak Med Pregled 2015; 69(3): 137-141 4. <i>THE EFFECT OF ADDING DEXAMETHASONE AS A ROPIVACAINE ADJUVANT IN ULTRASOUND-GUIDED TRANSVERSUS ABDOMINAL PLANE BLOCK FOR INGUINAL HERNIA REPAIR</i> Kartalov A, Jankulovski N, Kuzmanovska B, Zdravkovska M, Sholsholceva M, Spirovska T, Panovska-Petruseva A, Tolevska M,	60%	6 x 0,6	3,6
	3. <i>MANUAL ANAL DILATATION IN TREATMENT OF PRIMARY CHRONIC ANAL FISSURES:OLD BUT SUCCESFUL PROCEDURE?</i> Andreevski V, Joksimovic N, Genadieva-Dimitrova M, Jota Gj, Stojanovski S. Mak Med Pregled 2015; 69(3): 137-141 4. <i>THE EFFECT OF ADDING DEXAMETHASONE AS A ROPIVACAINE ADJUVANT IN ULTRASOUND-GUIDED TRANSVERSUS ABDOMINAL PLANE BLOCK FOR INGUINAL HERNIA REPAIR</i> Kartalov A, Jankulovski N, Kuzmanovska B, Zdravkovska M, Sholsholceva M, Spirovska T, Panovska-Petruseva A, Tolevska M,	60%	6 x 0,6	3,6

	Srceva M, Durnev V, Jota Gj, Selmani R, Sivevski A. CONTRIBUTIONS. Sec of Med. Sci., XXXVI 3 2015 5. <i>RISK FACTORS FOR EARLY POSTOPERATIVE COMPLICATIONES AFTER SURGERY FOR CROHN'S DISEASE</i> Joksimovic V, Karagjozov A, Jota Gj, Gelevski R. Scientific Journal of the Faculty of Medicine in Nis 2014; 31(3):147-154 6. <i>ВКУПНИ БОЛНИЧКИ ТРОШОЦИ ПРИ РАНА НАСПРОТИ ОДЛОЖЕНА ЛАПАРОСКОПСКА ХОЛЕЦИСТЕКТОМИЈА КАЈ АКУТЕН ХОЛЕЦИСТИТ</i> Сељмани Р, Караџозов А, Караџов , Јаневски В, Јота Ѓ, Карталов А, Кузмановска Б, Трајковска Џ.В, Спировска Т, Стефановска В.В International Journal of Recent Research in Arts and Sciences ISSN: 1857-8128 Vol.5 7. <i>ASSESSING THE RISK OF SURGERY IN CIRRHOTIC PATIENTS</i> Genadieva-Dimitrova M, Calovska-Ivanova V, Jota Gj.	60%	6 x 0,6	3,6
		60%	6 x 0,6	3,6

	Acta morphol. 2013; Vol.10(1): 61-66			
	8. <i>ANEURISM OF THE MIDDEL CEREBRAL ARTERY</i> <i>Kostov M, lazarova D, Chaparoski A, Dodevski A, Jota Gj, Micunovic M.</i> Acta morphol. 2015; Vol.12(1): 56-61	60%	6 x 0,6	3,6
		60%	6 x 0.6	3,6

		60%	6 x 0,6	3,6
		60%	6 x 0,6	3,6
5.	Учесник во меѓуна роден научен проект “Comprehensive study on lower urinary tract symptoms, sexual function and quality of life in aging male in the era of translation medicine (resume)” Период 01.10.2017-01.08.2018. Forde, Hordeland, Norway.	1	5,0	5,0

	“Randomized, double-blind, placebo-controlled, single-centre, phase IV study on the efficacy and tolerability of Proctial, a gel medical device, for topical treatment of haemorrhoids and anal fissures.” (BSDpharma Study Responsible).	1	5,0	5,0
	ВКУПНО:			38,6

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Број на активности	Поени од формулар	Поени
1.	Завршена специјализација во областа на медицинските науки и здравството	1	2	2
	Завршена супспецијализација во областа на медицинските науки и здравството	1	1	1

2.	Воведување на нова хируршка метода: 1. Усовршување на техниката на лапароскопска колоректална хирургија-безбедно влегување во абдоминалната празнина со директно учество на камера.	1	4,0	4,0
	ВКУПНО:			6,5

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Ред. број	Назив на активноста:	Број на актив-ности	Поени од формулар	Поени
1.	Член на Етичката комисија при Лекарската комора на Македонија	1	1,0	1,0
2.	Член на комисија за избор во звање	3	0,2	0,6

3.	Член на факултетска комисија			
	-Наставно/научен совет	3	0,5	1,5
	-Комисија за тригодишни студии	1	0,5	0,5
	ВКУПНО:			3,6

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	705,6
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	38,6
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	6,5
ДРУГИ ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	3,6
Вкупно:	754,3

Комисија

1. Проф. д-р Зоран Караџов, претседател, с.р.
2. Проф. д-р Владо Јаневски, член, с.р.
3. Проф. д-р Никола Јанкуловски, член, с.р.

ЗАКЛУЧОК

На распишаниот конкурс за еден наставник во сите звања по предметот Хирургија се пријави вонр.проф. д-р Ѓорѓи Јота.

Врз основа на наставно-образовните, научноистражувачките и стручно-апликативните активности, кандидатот ги поседува сите квалитети за избор во звањето РЕДОВЕН ПРОФЕСОР по предметот Хирургија на Медицинскиот факултет во Скопје, согласно со Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Оценувајќи ги сите квалитети на кандидатот, Рецензентската комисија има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, вонр.проф. д-р Ѓорѓи Јота да биде избран во звањето РЕДОВЕН ПРОФЕСОР по предметот Хирургија на Медицинскиот факултет во Скопје.

Членови на Рецензентската комисија

1. Проф. д-р Зоран Карацов, претседател, с.р.
2. Проф. д-р Владо Јаневски, член, с.р.
3. Проф. д-р Никола Јанкуловски, член, с.р.

РЕФЕРАТ ЗА ИЗБОР НА 3 АСИСТЕНТИ-ДОКТОРАНДИ ПО ПРЕДМЕТОТ СУДСКА МЕДИЦИНА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Медицински факултет, објавен - весниците „Нова Македонија“, „Вечер“ и „Коха“ од 12.9.2017 година, за избор на 3 асистенти-докторанди по предметот Судска медицина, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет, бр. 02 -4826/76, донесена на 4.10.2017 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Биљана Јанеска, проф. д-р Верица Попоска и доц. д-р Александар Станков.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на асистенти-докторанди по предметот Судска медицина, во предвидениот рок се пријавија помл. ас. д-р Љупчо Чакар, д-р Наташа Битољану и д-р Викторија Белакапоска Српанова.

7. ПОМЛ. АС. Д-Р ЉУПЧО ЧАКАР

Биографски податоци

Кандидатот д-р Љупчо Чакар е роден во Скопје во 1977 година. Високото образование го завршил на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ со просечна оценка 9,2.

Во 2009 година е избран во звањето помлад асистент на Медицинскиот факултет во Скопје.

Од 2009 година работи на Институтот за судска медицина, криминалистика и медицинска деонтологија.

Во септември 2015 година ја започнал специјализацијата по судска медицина, каде што сега е во тек на втората половина од специјализацијата.

Кандидатот помл. ас. д-р Љупчо Чакар се пријавил на конкурсот за трет циклус студии на Медицинскиот факултет во септември 2017 година.

Своето познавање на англискиот јазик го потврдува со положен Кембриџ тест за Б 1 ниво, организиран од страна на Британскиот совет во Албанија, во 2015 година. Со овој резултат се стекнува со Кембриџ сертификат Preliminary English Test (PET) од University of Cambridge за познавање на англискиот јазик на ниво Б1 според Common European Framework of Reference for Languages (CEFR).

Наставно-образовна дејност

Од 2010 година, во рамките на наставно-образовната дејност на Медицинскиот факултет при УКИМ, кандидатот д-р Љупчо Чакар ја изведува практичната настава на прв циклус студии на студиската програма по медицина и по стоматологија.

Сѝручно-аѝликаѝивна дејносѝ

Д-р Љупчо Чакар активно е вклучен во работењето на Институт за судска медицина, криминалистика и медицинска деонтологија, во изведувањето на судско-медицински аутопсии, во сферата на вештачење на кривични и граѓански предмети за потребите на судот, обвинителството, полицијата и други правни и физички лица.

Научно-исѝражувачка дејносѝ

Д-р Љупчо Чакар е учесник на 3 научни меѓународни и домашни проекти:

1. Голѝи студии за шизофренија во соработка со Психијатрискиот институт, Универзитет „Колумбија“;
2. Создавање на истражувачки капацитети за шизофренијата во соработка со МАНУ и Психијатрискиот институт, Универзитет „Колумбија“ (проектот е во тек);
3. Колекција на фетални ткива, МАНУ, Институт за судска медицина, криминалистика и медицинска деонтологија, Клиника за гинекологија и акушерство – Скопје.

Кандидатот д-р Љупчо Чакар е автор и коавтор на повеќе трудови, и тоа:

1. Bujaroska M, Bitoljanu N, **Cakar Lj**, Jankova-Ajanovska R, Jakovski Z, Poposka V, Duma a., Challenges in interpretation of forensic toxicological findings for opiates: case report and a literature review, 6 th Congress of Pharmacy in Macedonia with international participation, Ohrid, 2016.
2. Stankov A, Jovanovic R, **Cakar Lj**, Bitoljanu N, Belakaposka Srpanova V, Cakar Z., Siderophages as parameter for determining age of cerebral contusions. Journal of Macedonian Association of Physiologist and Antropologist Physioacta Vol. 9 – No. 1:54-63, 2014.
3. Stankov A, Bitoljanu N, Belakaposka Srpanova V, **Cakar Lj**, Cakar Z., Morphology of microglia in cerebral contusions. Acta morphol. 2015; Vol.12 (1): 36.
4. Stankov A, Belakaposka Srpanova V, Bitoljanu N, **Cakar Lj**, Cakar Z., Gorazd Rosoklija, Visualisation of microglia with the use of immunohistochemical double staining method for cd-68 and iba 1 of cerebral tissue samples in cases of brain contusions. Contributions sec. Med. Sci., XXXVI 2 2015.
5. Stankov A, **Cakar Lj**, Bitoljanu N, Belakaposka Srpanova V, Bujaroska M, Cakar Z., Forensic aspect of cerebral contusions. Mac Med Pregled 2014 68 (1) : 112-115,2,4.
6. Трајчова Е, Бујароска М, Јанкова Ајановска Р, **Чакар Љ**, Попоска В. Цијанотоксини – влијание врз човековото здравје и детекција во биолошки материјал, X јубилеен симпозиум на Здружението на токсиколози при МЛД и Универзитетска клиника за токсикологија со меѓународно учество, Охрид, Р Македонија, 7-9.6.2013.
7. **Cakar Lj**, Stankov A, Poposka V, Jankova Ajanovska R, Duma A., Analysis of the low jaw in the act of identification. 19 th World meeting of the International association of forensic sciences (IAFS), Funchal Madeira Portugal, 2011.
8. Pavlovski G, Nikolova M, Poposka V, Stankov A, Jankova-Ajanovska R, **Cakar Lj**, „The Role Of Forensic Radiology In The Process Of Forensic Expertise And Investigation“ Second International Conference On Radiation And Dosimetry In Various Fields Of Research. 27-30 May 2014 Nish Serbia.
9. Zlatko Jakovski, Biljana Janevska, Natasa Davceva, Renata Jankova-Ajanovska, **Ljupco Cakar**, Natasa Bitoljanu, Viktorija Belakaposka, Ana Ivceva, Sasho Risteski, Hilda Jovanovic, Marija Bujaroska, Klimentina Trajkova, Aleksej Duma, DNA identification of the victims from the Italian aircraft crash near Skopje, 2016, Florence.

2. Д-р Наташа Битољану

Биографски податоци

Кандидатката д-р Наташа Битољану е родена во Скопје во 1983 година. Високото образование го завршила на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ со просечна оценка 9,41.

Во јануари 2013 година започнала да волонтира на Институтот за судска медицина, каде што била активно вклучена во работата на Институтот.

Во март 2015 година е вработена на неопределено време на Институтот за судска медицина, криминалистика и медицинска деонтологија, Медицински факултет, УКИМ, Скопје.

Во септември 2015 година ја започнала специјализацијата по судска медицина, каде што сега е во тек на втората половина од специјализацијата.

Кандидатката д-р Наташа Битољану се пријавила на конкурсот за трет циклус студии на Медицинскиот факултет во септември 2017 година.

Своето познавање на англискиот јазик го потврдува со положен Кембриџ тест за Б 1 ниво, организиран од страна на Британскиот совет во Скопје, во јуни 2017 година. Со овој резултат се стекнува со Кембриџ сертификат Preliminary English Test (PET) од University of Cambridge за познавање на англискиот јазик на ниво Б1 според Common European Framework of Reference for Languages (CEFR).

Наставно-образовна дејност

Од 2013 година, во рамките на наставно-образовната дејност на Медицинскиот факултет при УКИМ, кандидатката д-р Наташа Битољану ја изведува практичната настава на прв циклус студии на студиската програма по медицина и по стоматологија.

Стручно-апликативна дејност

Д-р Наташа Битољану активно е вклучена во работењето на Институтот за судска медицина, криминалистика и медицинска деонтологија, во изведувањето на судско-медицински аутопсии, во сферата на вештачење на кривични и граѓански предмети за потребите на судот, обвинителството, полицијата и други правни и физички лица.

Научно-истражувачка дејност

Д-р Наташа Битољану е учесник на 3 научни меѓународни и домашни проекти:

1. Голци студии за шизофренија во соработка со Психијатрискиот институт, Универзитет „Колумбија“;
2. Создавање на истражувачки капацитети за шизофренијата во соработка со МАНУ и Психијатрискиот институт, Универзитет „Колумбија“ (проектот е во тек);
3. Колекција на фетални ткива, МАНУ, Институт за судска медицина, криминалистика и медицинска деонтологија, Клиника за гинекологија и акушерство – Скопје.

Кандидатката д-р Наташа Битољану е автор и коавтор на повеќе од 10 труда, и тоа:

1. **Bitoljanu Natasha**, Isjanovski F., Spirov G., Zlateska S., Bogojevska M., Diagnosing Crohn Disease, 30th International Medical Scientific Congress, 2007, Ohrid.
2. Isjanovski F., Bitoljanu N., Spirov G., Zlateska S., Bogojevska M., Colorectal Cancer Review, 30th International Medical Scientific Congress, 2007, Ohrid.

3. Bogojevska M., Spirov G., **Bitoljanu N.**, Zlateska S., Isjanovski F., The importance of ultrasonography diagnosis of pyloric stenosis, 30th International Medical Scientific Congress, 2007, Ohrid.
4. Zlateska S., Spirov G., **Bitoljanu N.**, Isjanovski F., Bogojevska M., Hysterosalpingography used as a method for diagnosis of infertility, 30th International Medical Scientific Congress, 2007, Ohrid.
5. Spirov G., Zlateska S., **Bitoljanu N.**, Isjanovski F., Health, social and economic impact of alcohol in Europe, 30th International Medical Scientific Congress, 2007, Ohrid.
6. Isjanovska E., Korunoski V., Isjanovski F., **Bitoljanu N.**, Improving the success rate of IVM, Mediterranean symposium in reproductive medicine, 2010, Budva-Becici.
7. Risteski S, Jankova-Ajanovska R, Jovanovic H, Jakovski Z, **Bitoljanu N**, Pavlovski G. Case report: Application of Quntifiler Duo's Internal Positive Control in sexual assault casework.
8. **Bitoljanu N**, Popska V, Trajcova Kovacovska E, Stankov A, Trencavska I, Cakar Z., Unusual case of suicide with pentobarbital, 6 th Congress od Pharmacy in Macedonia with international participation, Ohrid, 2016.
9. Bujaroska M, **Bitoljanu N**, Cakar Lj, Jankova-Ajanovska R, Jakovski Z, Poposka V, Duma a., Challenges in interpretation of forensic toxicological findings for opiates: case report and a literature review, 6 th Congress od Pharmacy in Macedonia with international participation, Ohrid, 2016.
10. Stankov A, Jovanovic R, Cakar Lj, **Bitoljanu N**, Belakaposka Srpanova V, Cakar Z., Siderophages as parameter for determing age of cerebral contusions. Journal of Macedonian Association of Physiologist and Antropologist Physioacta Vol. 9 – No. 1:54-63, 2014.
11. Stankov A, **Bitoljanu N**, Belakaposka Srpanova V, Cakar Lj, Cakar Z., Morphology of microglia in cerebral contusions. Acta morphol. 2015; Vol.12 (1): 36.
12. Stankov A, Belakaposka Srpanova V, **Bitoljanu N**, Cakar Lj, Cakar Z., Gorazd Rosoklija, Visualisation of microglia with the use of immunohistochemical double staining method for cd-68 and iba 1 of cerebral tissue samples in cases of brain contusions. Contributions sec. Med. Sci., XXXVI 2 2015.
13. Stankov A, , Cakar Lj, **Bitoljanu N**, Belakaposka Srpanova V, Bujaroska M, Cakar Z., Forensic aspect of cerebral contusions. Mac Med Pregled 2014 68 (1) : 112-115,4.
14. Janeska B, Poposka V, Veljanov Z, **Bitoljanu N**, Cakar Z., Physical and sexual abuse of children in Republic of Macedonia. 19 th World meeting of the International association of forensic sciences (IAFS), Funchal Madeira Portugal 2011.
15. Poposka V, **Bitoljanu N**, Pavlovski G, Belakaposka Srpanova V, Ivcheva A, Chakar Z, Janeska B., Age identification in children and youngsters. 25 th International Meeting on Forensic Medicine Alpe- Adria – Pannonia, 2017.
16. Zlatko Jakovski, Biljana Janevska, Natasa Davceva, Renata Jankova-Ajanovska, Ljupco Cakar, **Natasa Bitoljanu**, Viktorija Belakaposka, Ana Ivceva, Sasho Risteski, Hilda Jovanovic, Marija Bujaroska, Klimentina Trajkova, Aleksej Duma, DNA identification of the victims from the Italian aircraft crash near Skopje, 2016, Florence.

3. Д-Р ВИКТОРИЈА БЕЛАКАПОСКА СРПАНОВА

Биографски податоци

Кандидатката д-р Викторија Белакапоска Српанова е родена во Скопје во 1981 година.

Високото образование го завршила на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ со просечна оценка 8,62.

За време на додипломските студии кандидатката учествувала во работилницата „Научниот труд – да се напише и објави“, учествувала во организацијата на 28

Интернационален студентски научен конгрес, како член на Организациониот одбор и била национален координатор за истражувачките студентски размени во текот на додипломските студии, во рамките на Сојузот на студенти по медицина на Македонија.

Од јануари 2013 година започнала да волонтира на Институтот за судска медицина, каде што била активно вклучена во работата на Институтот.

Во март 2015 година е вработена на неопределено време на Институтот за судска медицина, криминалистика и медицинска деонтологија, Медицински факултет, УКИМ, Скопје.

Во септември 2015 година ја започнала специјализацијата по судска медицина, каде што сега е во тек на втората половина од специјализацијата.

Кандидатката д-р Викторија Белакапоска Српанова се пријавила на конкурсот за трет циклус студии на Медицинскиот факултет во септември 2017 година.

Своето познавање на англискиот јазик го потврдува со положен Кембриџ тест за Б 2 ниво во Скопје, во 1999 година. Со овој резултат се стекнува со Кембриџ сертификат Cambridge English: First (FCE) од University of Cambridge (ESOL Examinations) за познавање на англискиот јазик на ниво Б2 според Common European Framework of Reference for Languages (CEFR).

Наставно-образовна дејност

Од 2013 година, во рамките на наставно-образовната дејност на Медицинскиот факултет при УКИМ, кандидатката д-р Викторија Белакапоска Српанова ја изведува практичната настава на прв циклус студии на студиската програма по медицина и по стоматологија.

Стручно-апликативна дејност

Д-р Викторија Белакапоска Српанова активно е вклучена во работењето на Институтот за судска медицина, криминалистика и медицинска деонтологија, во изведувањето на судско-медицински аутопсии, во сферата на вештачење на кривични и граѓански предмети за потребите на судот, обвинителството, полицијата и други правни и физички лица.

Научно-истражувачка дејност

Д-р Викторија Белакапоска Српанова е учесник на 3 научни меѓународни и домашни проекти:

1. Голци студии за шизофренија во соработка со Психијатрискиот институт, Универзитет „Колумбија“;

2. Создавање на истражувачки капацитети за шизофренијата во соработка со МАНУ и Психијатрискиот институт, Универзитет „Колумбија“ (проектот е во тек);

3. Колекција на фетални ткива, МАНУ, Институт за судска медицина, криминалистика и медицинска деонтологија, Клиника за гинекологија и акушерство – Скопје.

Кандидатката д-р Викторија Белакапоска Српанова е автор и коавтор на повеќе трудови, и тоа:

1. Tanturovski M, Belakaposka V, Cvetanovska V. Correlation between the results obtained by PAP smears and biopsy in the detection of premalignant and malignant cervical lesions. 28 th International Medical Students Scientific Congress; 2005; Ohrid, Macedonia.

2. Bujaroska M, Sibinovska N, Trajkova K, Poposka V, Pavlovski G, **Belakaposka Srpanova V**, Janeska B., Drug-related deaths linked with concomitant use of methadone and benzodiazepines in the period between 2011 and 2015 in the Republic of Macedonia.

3. Stankov A, Jovanovic R, Cakar Lj, Bitoljanu N, **Belakaposka Srpanova V**, Cakar Z., Siderophages as parameter for determining age of cerebral contusions. Journal of Macedonian Association of Physiologist and Antropologist Physioacta Vol. 9 – No. 1:54-63, 2014.
4. Stankov A, Bitoljanu N, **Belakaposka Srpanova V**, Cakar Lj, Cakar Z., Morphology of microglia in cerebral contusions. Acta morphol. 2015; Vol.12 (1): 36.
5. Stankov A, **Belakaposka Srpanova V**, Bitoljanu N, Cakar Lj, Cakar Z., Gorazd Rosoklija, Visualisation of microglia with the use of immunohistochemical double staining method for cd-68 and iba 1 of cerebral tissue samples in cases of brain contusions. Contributions sec. Med. Sci., XXXVI 2 2015.
6. Stankov A, , Cakar Lj, Bitoljanu N, **Belakaposka Srpanova V**, Bujaroska M, Cakar Z., Forensic aspect of cerebral contusions. Mac Med Pregled 2014 68 (1) : 112-115,4.
7. Poposka V, Bitoljanu N, Pavlovski G, **Belakaposka Srpanova V**, Ivcheva A, Chakar Z, Janeska B., Age identification in children and youngsters. 25 th International Meeting on Forensic Medicine Alpe- Adria – Pannonia, 2017.
8. Zlatko Jakovski, Biljana Janevska, Natasa Davceva, Renata Jankova-Ajanovska, Ljupco Cakar, Natasa Bitoljanu, **Viktorija Belakaposka**, Ana Ivceva, Sasho Risteski, Hilda Jovanovic, Marija Bujaroska, Klimentina Trajkova, Aleksej Duma, DNA identification of the victims from the Italian aircraft crash near Skopje, 2016, Florence.
9. Ivcheva A, Stankov A, **Belakaposka Srpanova V**, Poposka V, Ramadani A, Ivanovska V, Veljanovska F, Chakar Z., Trepanation case found on bone material exhumed from cave „Skull”. 25 th International Meeting on Forensic Medicine Alpe- Adria – Pannonia, 2017.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатите, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува наставно-образовната, научно-истражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на помл. ас. д-р Љупчо Чакар, д-р Наташа Битољану и д-р Викторија Белакапоска Српанова.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатите, Комисијата заклучи дека помл. ас. д-р Љупчо Чакар, д-р Наташа Битољану и д-р Викторија Белакапоска Српанова поседуваат научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнуваат сите услови да бидат избрани во звањето асистент-докторанд по предметот Судска медицина.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, помл. ас. д-р Љупчо Чакар, д-р Наташа Битољану и д-р Викторија Белакапоска Српанова да бидат избрани во звањето асистент-докторанд по предметот Судска медицина.

Проф. д-р Биљана Јанеска, с.р.

Проф. д-р Верица Попоска, с.р.

Доц. д-р Александар Станков, с.р.

**ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ПРОЦЕНКА НА
ВЛИЈАНИЕТО НА ИН ВИТРО ФЕРТИЛИЗАЦИЈАТА ВО
НАСТАНУВАЊЕТО НА ПРЕМАТУРНАТА РЕТИНОПАТИЈА (РОП) “**

**ОД АС.Д-Р ИГОР ИСЈАНОВСКИ, ПРИЈАВЕНА НА МЕДИЦИНСКИОТ
ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ**

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата V редовна седница одржана на **3.7.2017 година**, по предлог на Советот на III циклус докторски студии, студиска програма на медицина, донесе Одлука за формирање на Комисија за оцена на докторската дисертација на ас. д-р Игор Исјановски со наслов „Проценка на влијанието на ин витро фертилизацијата во настанувањето на прематурната ретинопатија (РОП) “.

Рецензенската комисија е определена во состав:

1. проф.д-р Весна Димовска- Јорданова
2. проф.д-р Гордана Пемовска (ментор)
3. проф.д-р Милена Голубовиќ
4. проф.д-р Милица Ивановска
5. проф.д-р Неџбедин Беадини.

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и има чест на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет да му го достави следниов

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторскиот труд со наслов „Проценка на влијанието на ин витро фертилизацијата во настанувањето на прематурната ретинопатија (РОП)” претставува самостоен научен труд во кој се обработува клиничкиот ентитет на прематурната ретинопатија од аспект на евалуација не само на влијанието на ин витро фертилизацијата во настанувањето на прематурната ретинопатија, туку и улогата на најзначајните ризични фактори – родилната тежина, гестациската возраст, мултипната бременост, изложеноста кон кислород, апгар скорот, анемијата, трансфузијата на крв, прееклампсијата, начинот на породување, респираторниот дистрес-синдром.

Трудот е стандардно конципиран со вовед, мотив, цели, хипотези, материјал и методи, резултати, дискусија, заклучоци и литература. Анексот содржи прашалник врз основа на кој се собираат информациите и материјалот за изработка на трудот. Деловите се хронолошки систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјалот која е обработена во истражувањето. Трудот е јасно презентираан на 172 страници компјутерски

обработен текст во фонт Times New Roman, илустриран со 20 слики, 67 табели и 64 графикони. Цитираната литература содржи 155 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, учебници, клинички студии и интернет-извори. Трудот е структуриран во девет глави, вовед и заклучни согледувања.

Поглавјето **Вовед** е прикажано на 50 страници од докторскиот труд.

Во воведот, кандидатот се осврнува на ембрионалниот развој и анатомијата на хориоидалната и ретиналната васкуларизација, процесите на васкулогенеза и ангиогенеза, кои се инволвирани во патогенезата и патофизиолошкиот механизам за развој на прематурната ретинопатија, како и историјатот и современите епидемиолошки податоци за застапеноста на РОП. Прематурната ретинопатија (РОП) е сериозно заболување кое се јавува кај предвреме родените деца со ниска телесна тежина. Тоа е заболување кое се карактеризира со раст на абнормални крвни садови на границата на васкуларната и аваскуларната ретина. Овие промени предизвикуваат фиброваскуларна пролиферација со аблација на ретината, што доведува до тешки оштетувања на видната функција. Ретината е ткиво осетливо на светлина која се наоѓа на задниот дел на окото и опфаќа 65 % од неговата внатрешна површина. Фотосензитивни клетки наречени стапчиња и чунчиња се наоѓаат на ретината и ја конвертираат светлината во електрични сигнали кои се пренесуваат до мозокот преку очниот нерв. Ретинопатијата кај предвреме родените деца е една од главните причина за губење на видот на прематурите

Особено внимание е посветено на факторите на ризик поврзани со појавата на РОП. Современите истражувања укажуваат на влијанието на бројни ризик-фактори на развојот на прематурната ретинопатија, на можноста за нејзина контрола и лечење. Меѓу најзначајните ризик-фактори кои го оневозможуваат нормалниот развој на васкуларизација на ретината се: гестациската старост, родилната тежина, начинот на оплодување, долготрајното давање на кислород и многу други, кои се меѓусебно дополнуваат и комбинираат. Различни фактори на ризик придонесуваат за развој на РОП. Прематурната ретинопатија претставува функционална адаптација на прерана изложеност на екстраутерини услови. Според архитектурата и функцијата, ретината претставува комплесно високо специфично ткиво со високи барања на кислород. Од анализираните фактори на ризик, зголемената концентрација на кислород, како и зголеменото давање првично беше сметано не како ризик-фактор, туку како директна причина за настанување на прематурна ретинопатија. Како ризик-фактори за појава на прематурна ретинопатија се ниската гестациска недела, малата родилна тежина, зголемената концентрација на кислород, како и полот на прематурот, односно машкиот пол, Е и С-витаминот, сепса, интравентрикуларната хеморагија, изложеноста на светлина, трансфузија на крв, механичката вентилација, пушењето на мајката, честите апнеи, употребата и должината со антенаталните и постнаталните стероиди, прееклампсијата кај мајката може да доведе до поповолен исход за новороденчињата, администрацијата на β -блокатори кај мајките пред породувањето, раната интубација, хипотензијата, реанимацијата при породувањето, ин витро фертилизацијата, мултипната бременост, инфекцијата и други. Иако ин витро фертилизацијата е доста ефективна за некои случаи на намалена плодност или неплодност, таа претставува голем ризик-фактор за мултипа бременост.

Се обрнува внимание и на Меѓународната класификација на ретинопатијата кај предвреме родените деца, клиничката слика со опис на стадиумите на РОП, диференцијалната дијагноза, компликациите и современите можности за третман на РОП.

Детално е објаснета процедурата на скрининг за РОП, кој е основен предуслов за рано и навремено дијагностицирање на прематурната ретинопатија и обезбедува превенција на тешките компликации поради кои прематурната ретинопатија претставува водечка причина за слепило во детската возраст. Целта на скринингот програмата е идентификација на предвреме родените деца со апсолутна индикација за третман на прематурна ретинопатија. Опишан е начинот и методите за изведување на скринингот според препораките на Американската академија за педијатрија – секција офталмологија, како и Американската академија за офталмологија (AAO). Во услови на присуство на прематурна ретинопатија со индикација за третман, тој треба да биде спроведен во тек на 72 часа од поставување на дијагнозата. Истовремено, проверките и контролите треба да се временски одредени така што пациентот кој има потреба навремено да се подложи на лечење.

Третманот на РОП зависи од степенот на состојбата и локацијата. Болеста се третира кога достигнува трет плус степен, а промените настануваат низ 5 последователни часа или 8 кумулативни часа во првата и втората зона (108). Неопходно е во рок од 72 ч. да се започне со терапија, т.е. да се започнесо деструкција на исхемичната неоваскуларна периферна ретина со цел да се спречи текот на пролиферативниот процес кој води до аблација на ретина. Кај агресивната прематурна ретинопатија (АПРОП) треба да се почне 48 ч. од поставувањето на дијагнозата. Денес се користат повеќе видови на терапија:

- **криошерапија**
- **ласерска шерапија (фотokoагулација)**
- **интравитреалното вбризување на anti VEGF.**
- **хирушки шрејман.**

Мотивот на истражувањето се базира на потребата од што поефикасна превенција на прематурната ретинопатија и развојот на нејзините компликации, што е тесно поврзано со дефинирањето на факторите на ризик кои се инволвирани во патогенетскиот механизам.

Со напредекот на неонаталната нега, бебињата со ниска родилна тежина и мала гестациска недела сè повеќе и повеќе имаат шанса да преживеат, но за жал расте ризикот за појава на РОП кај овие бебиња. РОП-от е значајна причина за појава на иреверзибилно слепило кај прематурните бебиња во земјите во развој. Како резултат на сето ова, императив е да се започнат соодветни скрининг-програми за рано откривање и третирање на оваа состојба.

Главниот мотив за спроведување на ова истражување е токму превенцијата на РОП за која е потребно дефинирање на факторите на ризик, поточно ин витро фертилизацијата(IVF).

Во тој контекст, сè уште не е наполно детерминирана улогата и влијанието на ин витро фертилизацијата како независен ризичен фактор за појавата на РОП.

Значајното подобрување на неонаталната нега овозможува поголемо преживување на прематурните новороденчиња со мала гестациска возраст и ниска родилна тежина, меѓутоа, од друга страна, го зголемува и ризикот од појава на РОП.

Во Македонија досега не е истражувана улогата и влијанието на ин витро фертилизацијата во настанувањето на прематурната ретинопатија, па овој докторски

труд би можел да претставува скроман придонес во испитувањето на оваа релација и евентуално утврдување на заемната поврзаност.

За овозможување на релевантна проценка на влијанието на ин витро фертилизацијата во настанувањето на прематурната ретинопатија кај предвремено родените новороденчиња, дефинирани се следниве **цели на трудот**:

1. дефинирање и утврдување на влијанието на ин витро фертилизацијата (ИВФ) во однос на природното оплодување во настанувањето на прематурната ретинопатија кај предвремено родените бебиња;
2. дефинирање, компарирање и утврдување на влијанието на неонаталните ризик-фактори (апгар скор, респираторен дистрес синдром, вродени срцеви заболувања, анемија, инфекции) кај ин витро фертилизацијата (ИВФ) и природното оплодување во настанувањето на прематурната ретинопатија кај предвремено родените бебиња.

За исполнување на поставените цели ќе бидат испитувани следниве параметри: рана гестација, ниска родилна тежина, апгар скор во 1-ва и 5-та минута, полот на новороденчето, респираторен дистрес синдром, вродени срцеви заболувања, анемија, влијанието на прееклампсија, како и мултипли пренатални ризични фактори од страна на мајката (консумација на алкохол и никотин, возраст, вид на бременст, број на бремености и начин на породување).

За остварување на целите, кандидатот ги поставува следниве хипотези:

Н1. Ин витро фертилизацијата (ИВФ) е предиспонирачки ризик-фактор во настанувањето на прематурна ретинопатија (РОП) кај предвремено родените бебиња.

Н 2. Неонатални заболувања: рана гестација, ниска родилна тежина, апгар скор во 1, 5 мин. пол, респираторен дистрес-синдром, вродени срцеви заболувања; анемија (дефинирано како хемоглобин $<110\text{g} / \text{l}$, хематокрит $<25\%$).

Н 3. Прееклампсијата и гестацискиот дијабетес мелитус претставуваат ризик-фактор од страна на мајката.

Н 4. Мултипли пренатални мајчински фактори, како: пушење, консумирање на алкохол, возраст, вид на бременост (едно дете, близнаци, триплети), број на бремености и начин на породување, се ризик-фактори за РОП.

Н 5. Постнаталните интервенции: употреба на дополнителен кислород; концентрација и одржување дополнителен кислород; дуктус артериозус затворање и трансфузија на крв претставуваат ризик-фактори за РОП.

Во поглавјето **Материјал и методи**, истражувањето е дефинирано како “case-control” ретроспективна аналитичка студија, која во периодот 2015-2016 година е спроведена на Одделението за интензивна неонатолошка нега и терапија при Универзитетската клиника за гинекологија и акушерство, како и Одделот за детска офталмологија на Универзитетската клиника за очни болести.

Во истражувањето се почитуваат етичките начела на Хелсиншката декларација на Светската медицинска асоцијација, Belmont-извештајот и UNESCO-вата Универзална декларација за биоетика и човекови права. Се придржувавме до критериумите за Основна добра клиничка пракса, Законот за здравствена заштита на Република Македонија и Законот за права на пациенти на Република Македонија.

Во студијата се вклучени **195** предвременно родени деца кои ги исполнуваат критериумите на Американската академија за офталмологија (AAO) и ја формираат првата група, со родилна тежина ≤ 1500 грама и гестациска возраст ≤ 30 -та недела (исполнуваат два од трите инклузиони критериуми)

Овие новороденчиња се поделени во 2 групи:

- испитувана група (ИГ) - предвреме родени деца, начин на оплодување со Ин витро фертилизација
- контролна група (КГ) - предвреме родени деца, начин на оплодување по природен пат (ПО)

Во текот на истражувањето, примерокот е стратификуван во 4 подгрупи, со РОП и без РОП.

Со оглед на хетерогеноста на целокупниот број на прегледани и испитувани прематуруси, во текот на истражувањето е формирана втора група која содржи **163** предвременно родени деца, кои имаат родилна тежина > 1500 грама и гестациска возраст > 30 -та недела, а се вклучени во скринингот по препорака на неонатолозите.

Како инклузиони критериуми се дефинирани:

- родилна тежина ≤ 1500 грама, и
- гестациска возраст, односно недела (ГН) ≤ 30 -та недела; или
- прематуруси со параметри над овие вредности вклучени во студијата заради проценка на неонатолозите за зголемен ризик за развој на прематурна ретинопатија.

Како ексклузиони критериуми се поставени:

доенчиња со окуларни вродени аномалии, како што се катаракта, микрофталмија, анофталмија и колобома во едното или двете очи или системски аномалии.

Резултатите од истражувањето се прикажани табеларно и графички, а статистичката анализа на податоците е направена со примена на стандардни дескриптивни и аналитички биваријантни и мултиваријантни методи, и тоа:

- атрибутивните статистички серии се анализирани со определување на коефициентот на односи, стапки и пропорции;
- статистичката значајност меѓу откриените разлики е утврдена со Pearson Chi-square и тест на разлики (Difference test);
- нумеричките серии се анализирани со мерки на централна тенденција и со мерки на дисперзија на податоците;
- изработена е униваријантна и мултиваријантна логистичка регресиона анализа (univariate and multiple logistic regression analyses);
- за квантифицирање на сигнификантните фактори определуван е соодносот предимство/превага - (Odds/Ratio);
- за CI (confidence interval $\pm 95\%$ CI) е дефинирана статистичка значајност за ниво на грешка помало од 0,05 (p).

Студијата е спроведена во текот на 2015-2016 г., вклучени биле 195 предвременно родени деца кои ги исполнуваат условите на Американската академија за офталмологија (AAO). Во однос на оплодувањето поделени биле во две групи: мајки

кај кои се регистрира ин витро оплодувањето (ИВФ/испитувана група/ИГ) и мајки кај кои се регистрира природно (спонтано) оплодување (ПО/контролна група/КГ).

Групите во текот на истражувањето се делат на четири подгрупи, т.е. со и без РОП.

Анализата на обработените податоци од првата група го покажува следново:

Во групата на предвремено родените деца кои ги исполнуваат критериумите на ААО во испитуваната група РОП била застапена кај 55,1%, а во контролната група кај 36,1%. Според вкрстениот сооднос, шансата за развој на РОП во испитуваната група била два и пол пати поголема отколку во контролната група.

Во првата група не е регистрирана статистички сигнификантна поврзаност помеѓу начинот на породување и присуството на РОП ниту во испитуваната, ниту во контролната група.

Утврдена е статистички сигнификантна зависност помеѓу РОП и мултипната бременост и во испитуваната и во контролната група, која е поголема во испитуваната група со ИВФ (2,5x).

Не е утврдена статистички сигнификантна корелација во испитуваната и контролната група помеѓу РОП и: бројот на раѓања, бројот на бремености, навиката за пушење кај мајката, консумацијата на алкохол и наркотични средства, како и респираторниот дистрес-синдром.

Во однос на влијанието на АПГАР-скорот врз појавата на прематурната ретинопатија, статистичката анализа на податоците покажала статистички сигнификантна поврзаност помеѓу АПГАР-скорот во првата минута (под 6 и над 7) и присуството на РОП во испитуваната група.

Исто така, анализата на резултатите утврдила дека високата изложеност кон кислород претставува фактор на ризик, односно ја зголемува шансата за појава на РОП и во испитуваната и во контролната група, со повисок ризик во испитуваната група (5x).

Регистрирана е и статистички сигнификантна поврзаност помеѓу прематурната ретинопатија, од една страна, со анемијата и трансфузијата на крв и во двете групи на предвремено родени новороденчиња.

Во вториот дел на поглавјето „Резултати“ е прикажана анализата на податоците во втората група, која ја сочинуваат новороденчиња со родилна тежина >1500 грама и гестациска возраст >30-та недела, каде што се испитувани истите параметри како и во првата група. Она што се наметнува како значаен наод при компарацијата на резултатите од двете испитувани групи, се однесува на улогата на родилната тежина и гестациската возраст. Утврдено е дека родилната тежина <1500 грама и гестациската возраст <30-тата недела претставуваат значаен фактор на ризик за појава на РОП во групата со ин витро фертилизација.

Во поглавјето **Дискусија** на почетокот се презентирани резултатите на различни автори во однос на влијанието на ин витро фертилизацијата врз појавата на прематурната ретинопатија. Резултатите од прикажаниот докторски труд покажуваат дека родилната тежина на прематурните новороденчиња во двете испитувани групи со ин витро оплодување и РОП е сигнификантно помала во однос на останатите подгрупи, што упатува на заклучок дека постои тесна поврзаност помеѓу ин витро фертилизацијата и прематурната ретинопатија.

Животните услови на предвреме родените деца се спроведуваат во динамичка средина со променливи параметри.

Ретинопатијата кај предвреме родените деца е процес кој се манифестира со абнормалности на васкуларната мрежа кај недоносените. Со предвременото раѓање, дел од процесот на васкулогенезата се одвива во екстарутерини услови што остава можност за настанување на прематурна ретинопатија.

Ретинопатијата е најважната причина за слепило кај деца, која во многу голем број може да се спречи. Иако е посигнат голем напредок и во дијагнозата и третманот на РОП-от таа е една од главните болести што предизвикуваат слепило кај децата (116).

РОП е мултифакторијално заболување кое инволвира многу ризик-фактори. Дефинирањето на ризик-факторите, нивната комплексност, развојот и прогресијата на прематурната ретинопатија и нејзината превенција се само еден дел од прашањата со кои се соочуваат офталмолозите и неонатолозите.

Во поглавјето такстаивно се коментирани и компарирани резултатите од испитуваните параметри со релевантни авторски трудови кои се занимавале со овој вид на истражување.

Проценката на ин витро фертилизацијата во настанувањето на прематурната ретинопатија е дискутабилно, т.е. различни автори дошле до различни заклучоци.

Во првата испитувана група со ин витро фертилизација, каде што се опфатени новороденчиња кои ги исполнуваат критериумите на ААО (родилна тежина <1500 грама и гестациска возраст <30-та недела, како предиктори на РОП може да се дефинираат: АПГАР-скор во 1-ва минута, високата изложеност на кислород, како и должината на оваа изложеност повеќе од 24 часа, трансфузијата и анемијата.

Иако ИВФ е доста ефективна во случаи на намалена плодност или неплодност таа претставува голем ризик-фактор за мултипна бременост. Повисоката стапка на перинатална смртност и морбидитет кај бебиња од мултипна бременост се покажа дека е во тесна врска со ниската телесна тежина и малата гестациска недела. Бебињата родени по ИФВ зачнување се со поголема веројатност да се родат предвреме и со мала гестациска тежина. Ова се чини дека е резултат на зголемениот број на мултипни бремености зачнати со помош ин витро фертилизација (23% во споредба со 1% од оние зачнати по природен пат, како резултат на враќање на повеќе од два оплодени ембриони) и малата гестациска недела и малата родилна тежина се во директна врска со мултипната бременост. Сепак и единечните породувања од ин витро фертилизацијата се со поголема веројатност да се родат предвреме и со ниска родилна тежина во однос на оние што се зачнати по природен пат.

Утврдено е дека прееклампсијата претставува протективен фактор, кој го намалува ризикот за појавата на РОП.

Во втората испитувана група на прематурни новороденчиња со ин витро фертилизација, кои имаат родилна тежина > 1500 грама и гестациска возраст >30-та недела, како предиктори на РОП се проценети истите параметри, како и во првата испитувана група.

Униваријантната логистичка анализа помеѓу двете испитувани групи покажала дека родилната тежина <1500 грама и гестациската возраст <30-тата недела претставуваат статистички фактори на ризик за појава на РОП.

Поглавјето **Заклучоци** содржи констатации и тврдења кои произлегуваат од добиените резултати и претставуваат одговор на целите поставени во истражувањето.

Статистичката анализа на сите испитувани параметри покажува дека најзначајни ризични фактори поврзани со РОП во двете испитувани групи со ин витро фертилизација се родилната тежина, гестациската возраст, АПГАР-скорот во 1-та минута, експозицијата кон кислород и нејзиното времетраење подолго од 24 часа, трансфузијата на крв и анемијата.

Начинот на породување, возраста на мајката, бројот на бремености, бројот на раѓања, како и консумацијата на алкохол, никотин и наркотични средства од страна на мајката, не се асоцирани и не претставуваат ризични фактори за појава на РОП.

Приложената **Литература** содржи 155 релевантни референци, кои се соодветно цитирани.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатот ас. д-р Игор Исјановски, со наслов „Проценка на влијанието на ин витро фертилизацијата во настанувањето на прематурната ретинопатија (РОП)“, претставува истражување во областа на офталмологијата кое претставува обид да се дефинираат најзначајните фактори на ризик кои придонесуваат за појавата на прематурната ретинопатија, како комплексен клинички ентитет, кој доколку не се дијагностицира и третира навремено, завршува со тешки компликации и трајно оштетување на видната острина.

Ова е прва студија од ваков вид на подрачјето на Македонија и резултатите од ова истражување може да придонесат за дополнително разбирање и евентуално редуцирање на најзначајните инволвирани ризични фактори врз кои може да се влијае преку подобрување на неонаталната нега и редовно и сеопфатно спроведување на скринингот за РОП.

Докторската дисертација на кандидатот ас. д-р Игор Исјановски, со наслов „Проценка на влијанието на ин витро фертилизацијата во настанувањето на прематурната ретинопатија (РОП)“, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува неопходните критериуми и стандарди предвидени за изработка на еден докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатот, пред одбраната на докторскиот труд, ги објавил (како прв автор, во меѓународни научни списанија или еден труд во списание со импакт-фактор) следниве рецензирани истражувачки трудови:

1. Isjanovski I, Golubovic M: Retinopathy of prematurity: some risk factors. *Physioacta* 2016, Vol.10 (3): 63-70.
2. Isjanovski I, Sazdovska S, Jordanova Dimovska V: Incidence and risk factors for retinopathy of prematurity. *Physioacta* 2017, Vol.11(1):49-56.

ЗАКЛУЧОК

По внимателното прегледување и анализа на докторската дисертација со наслов „Проценка на влијанието на ин витро фертилизацијата во настанувањето на прематурната ретинопатија (РОП)“, на кандидатот ас. д-р Игор Исјановски, Комисијата оценува дека докторскиот труд претставува самостојна и оригинална научна работа, со јасно дефинирани цели, релевантни резултати и апликативен клинички придонес.

Во трудот се евалуирани поголем број на различни параметри за кои се проценува дека имаат определена улога и влијание во клиничката манифестација и поврзаноста со прематурната ретинопатија кај предвремено родените новороденчиња. Најзначајниот придонес на трудот произлегува од наодот дека родилната тежина на прематурните новороденчиња во двете испитувани групи со ин витро оплодување и РОП е сигнификантно помала во однос на останатите подгрупи, што упатува на

заклучок дека постои тесна поврзаност помеѓу ин витро фертилизацијата и прематурната ретинопатија.

Од клинички аспект, трудот дополнително ја потенцира улогата и значењето на ин витро фертилизацијата во контекст на поврзаноста со прематурната ретинопатија на подрачјето на Македонија. Овој докторски труд може да претставува појдовна основа за натамошни поопсежни истражувања во соработка со неонатолозите кои би обезбедиле дополнителни информации значајни за превенција на прематурната ретинопатија и слепилото асоцирано со нејзините компликации.

Врз основа на досега изнесеното, Комисијата позитивно го оценува поднесениот докторски труд и има чест да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во состав на УКИМ, Скопје, да го прифати и да закаже јавна одбрана на докторската дисертација на кандидатот ас. д-р Игор Исјановски со наслов „Проценка на влијанието на ин витро фертилизацијата во настанувањето на прематурната ретинопатија (РОП)“.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Весна Димовска Јорданова с.р.
2. Проф. д-р Гордана Пемовска, ментор с.р.
3. Проф. д-р Милена Голубовиќ с.р.
4. Проф. д-р Милица Ивановска с.р.
5. Проф. д-р Неџбедин Беадини с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „УЛОГА НА ПОДОЦИТНИТЕ ПРОТЕИНИ - НЕФРИН И ПОДОКАЛИКСИН ВО РАНА ДИЈАГНОЗА НА СЕКУНДАРНИ НЕФРОПАТИИ“ ОД Д-Р ИРЕНА КОСТОВСКА, ПРИЈАВЕНА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, на својата VI редовна седница одржана на 3.10.2017 година, по предлог на Советот на III циклус - докторски студии, а врз основа на член 63 од Законот за високото образование и член 53 од Правилникот за внатрешните односи и работењето на Медицинскиот факултет во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, донесе Одлука за формирање на Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатката д-р Ирена Костовска, вработена на Институтот за медицинска и експериментална биохемија, Медицински факултет во Скопје, Република Македонија, под наслов: „Улога на подоцитните протеини - нефрин и подокаликсин во рана дијагноза на секундарни нефропатии“. Рецензентската комисија е во следниов состав:

1. проф. д-р Соња Топузовска (претседател)
2. проф. д-р Даница Лабудовиќ (ментор)
3. доц. д-р Катерина Тошеска Трајковска (член)
4. проф. д-р Гоце Спасовски (член)
5. проф. д-р Милка Здравковска (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката д-р Ирена Костовска, со наслов „Улога на подоцитните протеини - нефрин и подокаликсин во рана дијагноза на секундарни нефропатии“, содржи 124 страници компјутерски обработен текст во фонт Times New Roman, со 1,5 проред и големина на букви 12, 119 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, книги и интернет-ресурси.

Трудот е структуриран во 8 глави: вовед, мотив за изработка на докторската студија, цели на докторската студија, материјал и методи, резултати од истражувањето, дискусија, заклучни согледувања и користена литература. Текстот е збогатен со 16 табели, 11 слики и 39 графикони. На почетокот е приложено резиме на македонски и англиски јазик. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Првата глава **Вовед**, започнува со потточка во која е опишана структурата и функцијата на **подоцитните клетки** како дел од бубрежните гломерули. Кандидатката ја објаснува градбата на гломеруларната филтрациска бариера, составена од фенестриран ендотел, гломеруларна базална мембрана и подоцитни клетки, како и процесот на гломеруларна филтрација на крвната плазма односно процесот на формирање на дефинитивна урина. Понатаму е даден детален опис на градбата на подоцитните клетки како

крајно диференцирани клетки со уникатна градба, локализација и функција. Подоцитните клетки се изградени од три дела: 1) волуминозно клеточно тело, 2) главни продолжетоци и 3) многубројни споредни продолжетоци налик на прстиња кои тргнуваат од главните продолжетоци. Споредните прстести продолжетоци меѓу себе се испреплетуваат и формираат простори налик на пукнатини во кои е сместена филтрациска дијафрагма. Опишани се трите површини на прстетстите продолжетоци од подоцитните клетки со нивните главни фенотипски белези. На апикалната површина, главен фенотипски белег е подокаликсинот, кој како сијалогликопротеин обезбедува селективна пропустливост на гломеруларната филтрациска бариера во однос на полнежот, додека на латералните површини е локализиран нефринот, кој обезбедува физичка бариера за супстанциите кои циркулираат заедно со крвта низ бубрежните гломерули. Кандидатката ја опишува филтрациската дијафрагма, како патент интеракција помеѓу нефринските молекули од соседните прстести продолжетоци, која не дозволува да поминат од крвта во Бовмановиот простор супстанциите со M_r поголема од 70 кДа какви што се плазмените протеини. Опишувајќи ја градбата на подоцитните клетки, кандидатката ја истакнува улогата и значењето на нефринот и подокаликсинот во обезбедување на селективна пропустливост и нормално одвивање на процесот на гломеруларна филтрација. Понатаму е даден опис на богатиот цитоскелет на подоцитните клетки, кој е одговорен за одржување на нивната високо-специјализираната градба и функција и појаснети се сите начини преку кои подоцитите се вклучени во процесот на гломеруларна филтрација, односно формирање урина. Следува потточка од воведот каде што е даден детален опис на градбата и улогата на **нефринот** како специфичен подоцитен протеини. Кандидатката на почетокот од оваа потточка наведува податоци дека нефринот прв пат е откриен во 1998 година како мутациски продукт на NPHS1 - генот кај деца со фински тип на конгенитален нефротски синдром и дека во биоптичниот материјал кај деца заболени од овој тип на нефротски синдром, забележано е отсуство на прстести продолжетоци и филтрациска дијафрагма. Понатаму, наведено е дека нефринот е изграден од 1241 аминокиселина и дека има молекуларна маса од 135 кДа. Нефринот е интегрален трансмембрански гликопротеин член на имуноглобулинската суперфамилија на клеточни атхезивни молекули (Immunoglobulin Cell Adhesion Molecule - IgCAM). Даден е подетален опис на молекуларните карактеристики на нефринот, како и за негова локализација и улога во процесот на гломеруларна филтрација. Во следната потточка е наведен опис на градбата и функцијата на **подокаликсинот** како специфичен подоцитен протеин кој има молекуларна маса од 165-170 кДа. Подокаликсинот припаѓа на голема фамилија на сијаломуцини лоцирани на клетчината површина сроден со 2 молекули: CD34 (Cluster of Differentiation 34) и ендоглигани. Кандидатката понатаму наведува податоци за молекуларната градба, локализацијата на подокаликсинот, како и улогата во процесот на гломеруларна филтрација. Следува потточка од воведот каде што се опишани **подоцитопатиите**. Кандидатката објаснува дека долго време подоцитните клетки биле игнорирани од страна на научниците, но дека интересот, пред сè, на нефролозите и патолозите за улогата на подоцитното оштетување во патогенезата на нефропатиите е сè поголем во поново време. Подоцитопатиите се опишани како група на болести проследени со протеинурија, која се јавува како резултат на оштетување на градбата и/или функцијата на подоцитните клетки. Како крајно диференцирани клетки, подоцитите не реагираат типично на повреда и кога еднаш ќе се оштетат, процесот прогредира кон гломерулосклероза. Набројани се етиолошките фактори кои можат да доведат до оштетување на подоцитите: механички, метаболни, инфективни, имунолошки, токсични и генетски. Наведени се начините на кои подоцитните клетки реагираат на етиолошките фактори: 1) фенотипски промени со израмнување на прстетстите продолжетоци без промени во бројот на подоцитите (minimal - change nephropathy - MCN), 2) апоптоза и загуба на подоцитите, 3) развојни нарушувања на подоцитите пратени со низок пролиферативен индекс, 4) де-диференцијација пратена со висока пролиферација. Прикажана е поделбата на подоцитопатиите врз основа на патохистолошкиот наод, и тоа на: 1) нефропатија со

минимални промени со нормален број на подоцити, 2) фокална сегментална гломерулосклероза со загуба на подоцити -подоцитопенија, 3) дифузна мезангијална склероза со низок пролиферативен индекс, 4) колабирачка гломерулопатија со висок пролиферативен индекс. Понатаму во оваа потточка кандидатката ги објаснува начините на кои можат да се дијагностицираат подоцитопатиите и тоа со: морфолошки-патохистолошки преглед со светлосен и електронски микроскоп на биоптичен материјал на бубрег, со имунохистохемиски методи - идентификација на специфични протеини за подоцитите во биоптичен материјал, преку детекција и квантификација на циркулирачки биомаркери, детекција и квантификација на уринарни биомаркери со ELISA, Western blot техника, имунофлуоресценција, флоу-цитометрија, масена спектрометрија и RT-PCR за детекција на mRNA на специфичните подоцитни протеини, како и генетски анализи кај херeditарните подоцитопатии. Во продолжение истакнато е дека подоцитопатиите имаат значајна улога во патогенезата и прогресијата како на примарните, така и на секундарните нефропатии. Кандидатката дава детален опис за улогата на подоцитопатиите во патогенезата на **дијабетската нефропатија** како водечка причина за терминалната бубрежна болест (end-stage renal disease-ESRD) во развиените држави. Опишани се главните патохистолошки промени во развојот на дијабетската нефропатија кои започнуваат со хипертрофија на подоцитите и нивна хиперактивност која води до оштетување на филтрациската дијафрагма, во напреднат стадиум се јавува атрофија на подоцитите, со стеснување на примарните продолжетоци и исчезнување на секундарните прстести продолжетоци. Присутна е фрагментација и одлепување/откачување на подоцитите од гломеруларната базална мембрана и нивна загуба преку урината. Сите овие промени на подоцитните клетки водат кон појава на протеинурија. Кандидатката изнесува повеќе литературни податоци каде што се опишува улогата на подоцитопатиите во развојот на дијабетската нефропатија, како и дека подоцитиријата е чест наод кај испитаниците со шеќерна болест тип 2 дури и во ран стадиум од болеста со што се потврдува дека подоцитните промени се присутни рано, пред појава на протеинурија. Понатаму кандидатката ги изнесува литературните сознанија за улогата на подоцитопатиите во патогенезата на **хипертензивната нефропатија** како втора по честота причина развој на терминалната бубрежна болест (end-stage renal disease-ESRD) веднаш по дијабетската нефропатија. Кандидатката истакнува дека механичко оштетување на подоцитниот цитоскелет е еден од клучните фактори во патогенезата на хипертензивната нефропатија. Изнесени се податоци од научни истражувања кои укажуваат на значењето на подоцитното оштетување во развојот на хипертензивната нефропатија и улогата на подоцитите и подоцитните протеини во раното откривање на хипертензивната нефропатија. На крајот од оваа потточка од воведот, кандидатката го објаснува значењето и улогата на подоцитопатиите во развојот на **пreekлампсијата** кај бремените жени преку изнесување на литературни податоци со кои се докажува дека подоцитиријата е мошне сензитивен и специфичен маркер во дијагностицирањето на пreekлампсијата како и во предикција на пreekлампсијата кај високо-ризичните бремени жени. Во наредната потточка од воведот, кандидатката го објаснува дијагностичкото значење на нефриниријата и подокаликсуријата (појава на нефрин и подокаликсин во урина) кај најчестите секундарни нефропатии. Во почетокот од оваа потточка истакната е предноста на нефринот и подокаликсинот како релативно нови маркери за рано откривање на секундарни нефропатии во однос на досегашните користени маркери, која се должи на: нивната висока специфичност, можноста неинвазивно да се откриваат и следат нефропатиите кои вклучуваат подоцитното оштетување и можноста да се мерат во урината со релативно едноставни и сензитивни методи како ELISA. Понатаму се истакнува дека овие маркери можат да служат како помошни дијагностички алатки кај примарните и секундарните нефропатии, можат да послужат во диференцијална дијагноза на примарни гломеруло-нефропатии, можат да ја заменат скапата и инвазивна бубрежна биопсија, можат да се користат како маркери за следење на тек на болеста, за следење на тераписки ефект и како прогностички маркери кај нефропатиите. Значењето како

рани дијагностички маркери е резервирано за секундарните нефропатии како дијабетската, хипертензивната, лупусната, прееклампсијата. Раното откривање на овие нефропатии ќе овозможи навремен третман и значително намалување на смртноста и компликациите кај овие пациенти. Понатаму е истакнато дека во поголем број научноистражувачки студии е најдено дека висок процент од нормоалбуминуричните испитаници со шеќерна болест тип 2 и хронична хипертензија имаат нефринурија и подокаликсурија, што укажува дека овие два подоцитни специфични протеина можат да служат како маркери за рано откривање на секундарните нефропатии. Понатаму се објаснува, преку изнесување на литературни податоци, дека кај трудниците нефринот и подокаликсинот во урина се високо специфични и сензитивни маркери за дијагностицирање и предикација на прееклампсијата.

Втората глава го анализира **мотивот** за изработка на докторската студија, каде што кандидатката истакнува дека од досегашните литературни податоци постојат одредени сознанија за улогата на нефринот и подокаликсинот во раната дијагноза на секундарните нефропатии, следење на текот на болеста, следење на терапискиот ефект, како и во прогнозата кај пациентите со примарни и секундарни нефропатии, но дека досега во Република Македонија не е спроведена студија која вклучува одредување на нефрин и подокаликсин, одделно или заедно во урината кај пациентите со различни типови секундарни нефропатии. Наведено е дека истовременото одредување на двата маркера во урината ја зголемува специфичноста во дијагностицирањето на подоцито-нефропатиите. Главниот мотив за изработка на студијата бил да се провери и утврди значењето на овие маркери во раната дијагноза и предикцијата на најчестите секундарни нефропатии, дијабетската и хипертензивната како најчести причинители за терминална бубрежна слабост и прееклампсијата како водечка причина за мајчина и фетална смртност. Кандидатката истакнува дека лекувањето на терминалната бубрежна слабост вклучува дијализа и трансплантација што претставува огромен финансиски трошок за здравствениот систем и целокупното општество со оглед на високиот инвалидитет кај овие пациенти. Наведено е дека раното дијагностицирање на овие секундарни нефропатии е од огромно значење заради можноста од навремен третман, спречување на компликациите и намалување на инвалидноста и смртноста кај пациентите. Кандидатката истакнува дека во Р. Македонија за првпат се воведува евтина, неинвазивна метода за детекција и квантификација на нефрин и подокаликсин – маркери за подоцитно оштетување, метода која има значење не само за рано откривање на секундарните нефропатии, туку и која може да се користи и за дијагноза и диференцијална-дијагноза на примарните нефропатии и во прогноза како на примарните, така и на секундарните нефропатии. Понатаму е наведено дека со воведување на оваа метода ќе се замени комплицираниот и скап метод на имунофлуоресцентно боење и броење на подоцитни клетки во урина како начин за детекција на подоцитопатии и ќе се намали бројот на индикации за ренална биопсија.

Во третата глава се прикажани **целите** на докторската студија. Целите се дефинирани јасно во 7 точки. Кандидатката, за да ја утврди улогата на нефринот и подокаликсинот во рана дијагноза на секундарните нефропатии, ги има поставено следниве цели: 1) да се воведат ЕЛИСА - метод за одредување на нефрин и подокаликсин во урина, да се одреди концентрацијата на нефрин и подокаликсин во урината кај сите испитаници и да се одредат референтни вредности за нефрин и подокаликсин во урина; 2) да се одреди концентрацијата на микроалбумин и креатинин во урината и врз основа на уринарен микроалбумин/креатинин однос (М/К однос) да се поделат сите испитаниците со шеќерна болест тип 2 и хронична хипертензија на три подгрупи: макро-, микро- и нормолбуминурични испитаници; 3) да се спореди концентрацијата на нефрин и подокаликсин во урината помеѓу подгрупите испитаници со шеќерна болест тип 2, односно хронична хипертензија; 4) да се спореди концентрацијата на нефрин и подокаликсин во урината помеѓу подгрупите трудници: со прееклампсија, со ризик од појава на прееклампсија и здрави трудници, и да се направи корелација помеѓу концентрацијата на уринарен нефрин и подокаликсин и гестациската

старост на бременоста; 5) да се одреди стапката на гломеруларна филтрација со цел да се утврди степенот на оштетување на бубрежната функција и да се направи корелација помеѓу стапката на гломеруларна филтрација и концентрацијата на уринарен нефрин и подокаликсин кај групите испитаници; 6) да се направи сепарација на уринарните протеини со градиентна 4-22 % SDS-PAG - електрофореза кај групите испитаници со цел да се утврди типот на протеинурија и степенот на бубрежно оштетување; 7) да се утврди дискриминаторската моќ на уринарниот нефрин и подокаликсин помеѓу здравите испитаници и оние со дијабетска, хипертензивна нефропатија и прееклампсија.

Во четвртата глава е презентираан **материјалот** кој се применил во истражувањето и е даден **краток опис на применетите методи**. Истражувањето било спроведено на Институтот за медицинска и експериментална биохемија при Медицинскиот факултет во Скопје во соработка со Универзитетската клиника за нефрологија, Центарот за дијабетес при Универзитетската клиника за ендокринологија и метаболички болести, Универзитетската клиника за гинекологија со акушерство, како и три приватни здравствени установи. Дизајнот на студијата е студија во пресек. Во истражувањето биле вклучени 305 испитаници поделени во 5 групи; во првата група се 90 испитаници со шеќерна болест тип 2 поделени на две подгрупи, со и без дијагностицирана дијабетска нефропатија, во втората група биле вклучени 84 испитаници со хронична хипертензија исто така поделени на две подгрупи, со и без дијагностицирана хипертензивна нефропатија, во третата група биле вклучени 71 трудница поделени на две подгрупи, подгрупа високоризични трудници (трудници со ризик од појава на прееклампсија или други компликации во текот на бременоста) и подгрупа трудници со прееклампсија. Четвртата група е контролна група испитаници, здрави мажи и жени на возраст од 40 до 60 години додека петтата група, исто така, е контролна група составена од здрави трудници. Критериумите за исклучување и вклучување се јасно дефинирани за секоја група и подгрупа испитаници. Одбрана е адултна популација на заболени лица од шеќерна болест тип 2 и хронична хипертензија на возраст од 40 до 60 години кои се во рана фаза од болеста како и група пациенти со дијабетска и хипертензивна нефропатија кои служат да се потврди значењето на двата маркери во дискриминирање на здравите лица од заболениите со нефропатија. Во подгрупите трудници биле вклучени во речиси подеднаков број трудници од втор и од трет триместар за да може да се утврди предикторната моќ на двата главни тестирани маркери во студијата. За сите испитаници, преку детална анамнеза и историја на болест, биле собрани податоци кои се од интерес за студијата и се внесени во анкетните листи. Сите испитаници на почетокот од студијата детално биле информирани за целите, условите и придобивките од истражувањето и во студијата биле вклучени само испитаниците кои доброволно потпишале согласност за учество во истражувањето. Истражувањето е одобрено од Етичката комисија за истражување на луѓе – Медицински факултет при УКИМ во Скопје. Како материјал во студијата била користена венска крв и примерок утринска урина. Во венската крв е одредувана концентрацијата на следниве биохемиски параметри: уреа, креатинин, вкупни протеини, албумин, холестерол, триацилглицероли, ХДЛ, ЛДЛ, глукоза. Кај испитаниците со шеќерна болест била следена и гликемичната контрола, додека кај испитаниците со хронична хипертензија и трудниците следен бил и крвниот притисок. Во примерокот урина мерена е концентрацијата на нефрин, подокаликсин и кретинин, направена е хемиска анализа на урината и сепарација на уринарните протеини со градиентна СДС-ПАГ електрофореза. Во делот методи од оваа глава, кандидатката во почетокот го објаснува принципот на ЕЛИСА методот за мерење на концентрација на нефрин и подокаликсин во урина како и целокупната постапка, која е слична за двата маркери и ги опфаќа следниве чекори: подготовка и апликација на примероците и стандардите, додавање на анти-нефринско/анти-подокаликсинско антители, примарна инкубација, плакнење на бунарчињата, додавање на анти-зајачки ХРП конјутат, секундарна инкубација, повторно плакнење, додавање на развивач на боја, инкубација, додавање на средство кое го запира процесот на развивање на боја, мерење на апсорбанции и пресметување на концентрациите

на нефрин и подокаликсин во аплицираните примероци, преку констриување и користење на стандардна крива. Кандидатката го објаснува и принципот на методата за мерење на концентрација на микроалбумин како и начинот на пресметување на микроалбумн/креатинин односот во урина. Објаснет е начинот на пресметување на стапката на гломеруларна филтрација како показател за бубрежната функција. Следи опис на принципот на СДС-ПАГЕ методот за сепарација на уринарните протеини како и целата постапка која ги опфаќа следниве чекори: подготовка на линеарниот гел, подготовка и апликација на примероците урина, одвивање на електрофорезата, фиксација на гелот, негово бојење и преведување во траен транспарентен препарат и на крајот прикажан е начинот на идентификација на добиените протеински фракции врз основа на аплицираните стандарди. На крајот од оваа глава прикажани се статистичките методи кои биле користени за анализа на добиените резултати од истражувањето. Користен е статистичкиот пакет SPSS 22 и R како и Excel - компјутерска програма. Резултатите се прикажани графички и табеларно. Направени биле основни дескриптивни статистички анализи за прикажување на распределбите на податоците, при тоа за сите параметри било тестирано дали податоците подлежат на нормална (Гаусова) распределба користејќи Kolmogorov-Smirnov тест. Бидејќи за сите податоци било добиено дека не подлежат на нормална распределба, во понатамошните анализи користени се непараметарски методи. За определување на еднаквост на распределбите на вредностите на параметрите користен е тестот на Kruskal-Wallis (еднонасочна ANOVA), додека за определување на корелациите меѓу рангираните вредности на податоците - методот на Spearman. Во сите анализи, кандидатката смета дека резултатите се статистички значајни ако p -вредностите се помали од 0,05. За определување на дискриминаторската способност на нефринот и подокаликсинот користена е бинарна логистичка регресија во која независната променлива е групата на испитаници со нефропатија/преклампсија и контролните групи.

Во петтата глава од докторската дисертација даден е **краток опис на резултатите од истражувањето** во одделни потточки за групите испитаници. Резултатите кај групата испитаници со шеќерна болест тип 2 започнуваат со прикажување на клиничките карактеристики кај испитаниците. Сите испитаници со шеќерна болест тип 2, со и без нефропатија поделени биле на три подгрупи врз основа на микроалбумин/креатинин односот, и тоа на: нормоалбуминурични - M/K однос $< 30 \text{ mg/g}$, микроалбуминурични - M/K однос $30 - 300 \text{ mg/g}$ и макроалбуминурични - M/K однос $> 300 \text{ mg/g}$ испитаници. Во однос на тестираните клинички и биохемиски параметри помеѓу трите подгрупи испитаници со шеќерна болест тип 2 поделени според M/K односот и здравите испитаници најдена е статистички значајна разлика ($p < 0.05$) за следниве параметри: возраст, траење на болеста, БМИ, глукоза, M/K однос, HbA_{1c}, вкупен холестерол, триацилглицероли, ЛДЛ, вкупни протеини, албумини, уреа, креатинин, eGFR, нефрин и подокаликсин. Не е најдена статистички значајна разлика помеѓу групите, единствено за ХДЛ - холестеролот. Концентрацијата на уринарниот нефрин и подокаликсин е статистички значајно повисока кај сите испитаници со шеќерна болест тип 2 ($p < 0.05$) во споредба со здравите испитаници. Најдена е статистички значајна разлика ($p < 0.05$) во концентрацијата на уринарен нефрин и подокаликсин помеѓу подгрупите испитаници со шеќерна болест тип 2 поделени според микроалбумин/креатинин односот и помеѓу подгрупите испитаници поделени според присуство или одсуство на нефропатија и здравите испитаници. Користејќи ги здравите испитаници, со помош на непараметарски статистички тест (1.5 интреквартален ранг), одредени биле референтни вредности за нефрин и подокаликсин во урина и тоа се: за нефрин вредности $< 255 \text{ ng/ml}$, додека за подокаликсин вредности $< 59 \text{ ng/ml}$. Најден е висок процент на нормоалбуминурични испитаници со покачени вредности за уринарен нефрин (82 %). Кај 21 % од нормоалбуминуричните испитаници најдени се покачени вредности за подокаликсин. Кај 10 % од здравите лица најдени се покачени вредности за нефрин во урина додека кај ниту еден здрав испитаник не е најдена покачена вредност за подокаликсин во урина. Статистички значајна негативна корелација е најдена помеѓу концентрацијата на уринарен нефрин и

стапката на гломеруларна филтрација ($r=-0,541$, $p<0,05$) и подокаликсин и стапката на гломеруларна филтрација ($r=-0,356$, $p<0,05$). Со бинарна логистичка регресија користејќи ROC - криви, дискриминаторската моќ само за нефрин како независна променлива изнесува 96 %, додека само за подокаликсин 78 %. Со користење на нефринот и подокаликсинот заедно како независни променливи, точноста на класификаторите во дискриминирање на здравите испитаници од оние со дијабетска нефропатија е 100%. Резултатите од електрофоретската сепарација на уринарните протеини покажуваат дека најчест тип на протеинурија кај испитаниците со шеќерна болест тип 2 и макроалбуминурија е тубуларната, додека кај испитаниците со микроалбуминурија е гломеруларната протеинурија. Понатаму, во оваа глава, прикажани се резултатите кај групата испитаници со хронична хипертензија. Сите испитаници со хронична хипертензија со и без нефропатија биле поделени на три подгрупи врз основа на микроалбумин/креатинин односот, и тоа на: нормоалбуминурични, микроалбуминурични и макроалбуминурични испитаници. Во однос на тестираните клинички и биохемиски параметри помеѓу трите подгрупи испитаници со хронична хипертензија и здравите испитаници најдена е статистички значајна разлика ($p<0,05$) за следниве параметри: возраст, траење на болеста, БМИ, глукоза, М/К однос, HbA1c, вкупен холестерол, триацилглицероли, ЛДЛ, вкупни протеини, албумини, уреа, eGFR, нефрин и подокаликсин. Не е најдена статистички значајна разлика помеѓу групите единствено за ХДЛ - холестеролот и серумскиот креатинин. Концентрацијата на уринарниот нефрин и подокаликсин е статистички значајно повисока кај сите испитаници со хронична хипертензија ($p<0,05$) во споредба со здравите испитаници. Најдена е статистички значајна разлика ($p<0,05$), во концентрацијата на уринарен нефрин и подокаликсин помеѓу подгрупите испитаници со хронична хипертензија поделени според микроалбумин/креатинин односот и помеѓу подгрупите испитаници поделени според присуство или одсуство на нефропатија и здравите испитаници. Најден е висок процент на нормоалбуминурични испитаници со хронична хипертензија кои имаат покачени вредности за уринарен нефрин (66,7 %), додека за подокаликсин тој изнесува 25 %. Кај 10 % од здравите лица најдени се покачени вредности за нефрин во урина додека кај ниту еден здрав испитаник не е најдена покачена вредност за подокаликсин во урина. Статистички значајна негативна корелација е најдена помеѓу концентрацијата на уринарен нефрин и стапката на гломеруларна филтрација ($r=-0,525$, $p<0,05$) и помеѓу уринарен подокаликсин и стапката на гломеруларна филтрација ($r=-0,242$, $p<0,05$). Со бинарна логистичка регресија користејќи ROC криви, утврдено е дека дискриминаторската моќ само за нефрин како независна променлива изнесува 87 %, додека за подокаликсин 79 %. Со користење на нефринот и подокаликсинот заедно како независни променливи, точноста во дискриминирање на здравите испитаници од оние со хипертензивна нефропатија е 92 %. Со електрофоретската сепарација на уринарните протеини најдено е дека најчест тип на протеинурија кај испитаниците со макро и микроалбуминурија и хронична хипертензија е мешаниот тип на протеинурија. Во продолжение се прикажани и резултатите кај групата трудници. Сите испитанички од оваа група биле поделени на три подгрупи: трудници со ризик од појава на прееклампија, трудници со прееклампија и здрави трудници. Во однос на клиничките карактеристики, најдена е статистички значајна разлика ($p<0,05$) помеѓу групите трудници за следниве параметри: гестациска недела, БМИ, глукоза, микроалбумин/креатинин однос, СКП, ДКП, албумини, уреа, креатинин во серум како и за нефрин и подокаликсин во урина. Не е најдена статистички значајна разлика помеѓу подгрупите трудници за параметрите: возраст, вкупен холестерол, триацилглицероли, ХДЛ, ЛДЛ, вкупни протеини во серум и стапка на гломеруларна филтрација. Резултатите од статистичката обработка на податоците покажуваат значајно покачена концентрација на нефрин и подокаликсин во урината кај трудниците со ризик од појава на прееклампија и оние со прееклампија во споредба со здравите лица. Користејќи ги здравите трудници, со помош на непараметарски статистички тест (1.5 интреквартален ранг), одредени биле референти вредности за нефрин и подокаликсин во урина и тоа се: за нефрин вредности < 290 ng/ml,

додека за подокаликсин вредности $<63 \text{ ng/ml}$. Најден е висок процент на трудници со прееклампсија со покачени вредности за нефрин во урина (96 %), додека кај групата со ризик од појава на прееклампсија процентот на трудници со покачени вредности за нефрин во урина изнесува 75,6 %. Подокаликсинот е покачен кај сите трудници со прееклампсија (100 %) и кај 63,4 % од трудниците со ризик од појава на прееклампсија. Не е утврдена статистички значајна разлика во распределбите на двата параметри по триместар кај трудниците со ризична бременост и кај оние со прееклампсија. Не е најдена статистички значајана негативна корелација помеѓу вредностите за уринарен нефрин и подокаликсин и ГФР кај сите трудници. Најдена е статистички значајна позитивна корелација помеѓу концентрацијата на уринарен нефрин и подокаликсин и гестациската старост на бременоста кај сите трудници. Непараметриската ROC - анализа на уринарен нефрин и подокаликсин кај трудници со прееклампсија покажува дека користејќи го само нефринот како независна променлива, точноста како дискриминатор изнесува 96 %, додека со користење само на подокаликсинот како независна променлива, точноста како дискриминатор изнесува 95 %. Со користење нефринот и подокаликсинот заедно како независни променливи, точноста како предиктори им изнесува 100 %. Електрофоретската сепарација на уринарните протеини укажува дека кај трудниците со прееклампсија и кај оние со ризик од појава на прееклампсија најчест тип на протеинурија е мешаниот (гломеруларен и тубуларен) тип на протеинурија.

Во шестата глава од докторската дисертација, **Дискусија**, кандидатката ги коментира добиените резултати од истражувањето, одделно за секоја испитувана група и истовремено ги споредува со веќе објавени резултати во литературата од областа која е предмет на истражување. Најзначајните резултати од спроведеното истражување, кои всушност ја потврдуваат улогата на нефринот и подокаликсинот во рана дијагноза на дијабетската и хипертензивната нефропатија и во предикција на прееклампсијата се: високиот процент на нормоалбуминурични испитаници со шеќерна болест тип 2 и хронична хипертензија со покачени вредности за нефрин и подокаликсин во урина, висок процент на трудници со прееклампсија и со ризик од појава на прееклампсија со покачени вредности за нефрин и подокаликсин во урина, позитивната корелација помеѓу концентрацијата на нефрин и подокаликсин во урина со гестациската старост на бременоста, негативната корелација помеѓу концентрацијата на нефрин и подокаликсин во урина и ГФР кај испитаниците со шеќерна болест тип 2 и хронична хипертензија, високата дискриминаторска моќ на двата маркери помеѓу здравите лица и испитаниците со дијабетска, хипертензивна нефропатија и прееклампсија. Горенаведените најзначајни добиени резултати од спроведеното истражување на нашата популација ги потврдуваат светските литературни податоци. Во дискусијата се користени голем број на најнови литературни податоци што на истражувањето му дава исклучителна важност.

Седмата глава ги претставува **заклучните согледувања** кои се коректно формулирани и претставуваат систематичен одговор на поставените цели. Заклучоците се изнесени за секоја група одделно. Кандидатката наведува заклучок дека нефринот и подокаликсинот можат да бидат корисни маркери за рана дијагноза на дијабетската нефропатија поради следниве добиени резултати од истражувањето: 1) високиот процент на нормоалбуминурични испитаници со покачени вредности за нефрин и подокаликсин, 2) значително повисоки вредности за уринарен нефрин и подокаликсин кај подгрупите испитаниците поделени според М/К однос и подгрупите со и без дијагностицирана дијабетска нефропатија во однос на здравите испитаници, 3) негативната корелација со ГФР, 4) високата сензитивност и специфичност, односно дискриминаторска моќ на маркерите помеѓу здравите лица и испитаниците со ДН и 5) електрофоретски наод кој е во согласност со степенот на бубрежното оштетување кај групите испитаници. За групата испитаници со хронична хипертензија заклучок е дека нефринот и подокаликсинот можат да бидат корисни маркери за

рана дијагноза на хипертензивна нефропатија поради: 1) високиот процент на нормоалбуминурични испитаници со покачени вредности за нефрин и подокаликсин, 2) значително повисоки вредности за уринарен нефрин и подокаликсин кај подгрупите испитаниците според М/К однос и подгрупите испитаници со и без дијагностицирана хипертензивна нефропатија во однос на здравите испитанци, 3) негативната корелација со ГФР, 4) високата сензитивност и специфичност, односно дискриминаторска моќ на маркерите помеѓу здравите лица и испитаниците со хипертензивна нефропатија и 5) електрофоретски наод кој е во согласност со степенот на бубрежното оштетување кај групите испитаници. Последниот заклучок е за групата трудници каде е наведено дека нефринот и подокаликсинот можат да бидат корисни маркери за дијагноза и предикција на прееклампијата, поради следниве факти: 1) статистички значајни разлики во вредностите за уринарен нефрин и подокаликсин помеѓу трудниците со ризик од појава на прееклампија и оние со прееклампија како и здравите трудници, 2) високиот процент на трудници со покачени вредности за уринарен нефрин и подокаликсин во групите трудници со прееклампија и ризик од појава на прееклампија, 3) позитивната корелација помеѓу концентрацијата на уринарен нефрин и подокаликсин и гестациската старост на бременоста, 4) високата сензитивност и специфичност, односно дискриминаторска моќ на нефринот и подокаликсинот помеѓу здравите трудници и оние со прееклампија и 5) електрофоретски наод кој е во согласност со степенот на бубрежното оштетување кај групите трудници.

Осмата глава од дисертацијата, **користената литература**, содржи 119 библиографски единици, од областа на истражувањето, од кои речиси половина се објавени во последниве 7 години, прегледно и коректно цитирани според прифатените стандарди.

Предмет на истражување и податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Како предмет на истражување на овој труд, кандидатката ги избрала заболените лица од шеќерна болест тип 2, хронична хипертензија и трудните со ризик од појава на прееклампија и со прееклампија поради честотата на овие заболувања не само во светски рамки туку и на нашата територија, како и поради честата појава на компликации, пред сè бубрежното засаѓање кај овие пациенти. Имајќи ја предвид честота на овие заболувања, како и фактот дека кај голем број пациенти со шеќерна болест тип 2 и хронична хипертензија доцна се откриваат компликациите, пред сè нефропатијата, а чие лекување во задоцнета фаза е скапо и вклучува дијализа и трансплантација, кандидатката се одлучила за воведување на нови специфични и сензитивни биохемиски маркери кои ќе овозможат рано откривање на почетни промени на бубрежно засаѓање кај овие пациенти. Раното откривање ќе овозможи навремен третман, значително подобрување на квалитетот на живот кај овие пациенти, како и значително намалување на стапката на инвалидност и смртност кај овие пациенти. Литературните податоци укажуваат на значењето на нефринот и подокаликсинот во раното откривање на дијабетска и хипертензивна нефропатија кај заболени од шеќерна болест тип 2 и хронична хипертензија кои воедно се и водечки причинители за терминална бубрежна слабост не само во светот туку и кај нас, па така кандидатката се одлучила истражувањето да го спроведе на нашата популација и да ги воведо во лабораториската практика овие два маркери кои можат да се квантифицираат во урина со релативно евтини и едноставни методи. Добиените резултати од истражувањето го потврдуваат значењето на нефринот и подокаликсинот во рана дијагноза на најчестите секундарни нефропатии, дијабетската и хипертензивната нефропатија. Нефринот и подокаликсинот се препорачува да се користат како скрининг - маркери, односно да се квантифицираат во урина уште во првите години од поставувањето на дијагноза шеќерна болест тип 2 и хронична хипертензија за да може рано да

се постави дијагноза дијабетска или хипертензивна нефропатија и навреме да се превземат соодветни тераписки мерки. Прекампијата, која вклучува и бубрежно засагање, односно се вбројува во групата секундарни нефропатии е водечка причина за мајчина и фетална смртност, и во светот и кај нас. Кандидатката се одлучила да ја вклучи и оваа група испитаници во студијата, бидејќи литературните податоци укажуваат на огромната сензитивност и специфичност на нефринот и подокаликсинот во дијагностицирањето на прекампијата. Резултатите од спроведеното истражување на нашата популација ги потврдуваат светските литературни податоци. Следењето на овие два маркера во урината кај трудниците со ризик од појава на прекампија ќе овозможи да се предвиди нејзината појава, како и навреме да се преземат соодветни тераписки мерки.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката д-р Ирена Костовска, со наслов „Улога на подоцитните протеини - нефрин и подокаликсин во рана дијагноза на секундарни нефропатии“, претставува истражување во областа на медицинската и клиничката биохемија. Изработката на темата на оваа докторска дисертација има за цел откривање и воведување во рутинската лабораториска практика нови биохемиски маркери кои се високо специфични и сензитивни во раното откривање на бубрежно засагање кај пациентите со шеќерна болест тип 2 и хронична хипертензија, како и во предикција на прекампијата кај трудници кои со ризик од појава на прекампија во текот на бременоста. Досегашен златен стандард за рано откривање на дијабетската и хипертензивната нефропатија беше уринарниот микроалбумин, но резултатите од ова истражување (пред сè, висок процент нормолабуминурични испитаници со покачени вредности за уринарен нефрин и подокаликсин) ги потврдија и претходно објавените податоци за неспецифичност и несензитивност на микроалбуминот како маркер за рана дијагноза на овие две најчести секундарни нефропатии. Резултатите од оваа студија укажуваат дека нефринот и подокаликсинот се мошне специфични и сензитивни маркери за предикција на прекампијата. Имајќи ја предвид честотата на шеќерната болест тип 2 и хроничната хипертензија не само во светски рамки туку и на нашата територија како и честотата на дијабетската и хипертензивната нефропатија како компликации на примарната болест, како и скапото лекување (дијализа и трансплантација), честите мултиоргански компликации, високиот инвалидитет и смртност кај овие пациенти, јасно е дека користа од воведување на нефринот и подокаликсинот како маркери за нивно рано откривање е огромна не само за пациентите туку и за целото општество. Предикцијата на прекампијата како водечка причина за мајчина и фетална смртност, преку воведување на овие маркери во рутинската практика, ќе овозможи навремено преземање на соодветни тераписки мерки и значајно намалување на компликациите и смртноста и кај мајките и кај новороденчињата. Во иднина може да се прошири примената на овие маркери и во диференцијална дијагноза на примарните гломеруло-нефропатии, и тоа не само кај адултни испитаници туку и кај педијатриската популација, како и во рана дијагноза на други секундарни нефропатии како лупусна, амилоидоза, дијабетска нефропатија кај заболени од шеќерна болест тип 1. Докторската дисертација има огромна клиничка апликативност.

Докторската дисертација на кандидатката д-р Ирена Костовска со наслов „Улога на подоцитните протеини - нефрин и подокаликсин во рана дијагноза на секундарни нефропатии“, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатката пред одбраната на докторскиот труд, ги објавила како прв автор, во меѓународни научни списанија, следниве рецензирани истражувачки трудови:

1. Irena Kostovska, Katerina Tosheska Trajkovska, Svetlana Cekovska, Goce Spasovski, Danica Labudovic. Nephryn and Podocalyxin - New markers for early detection of secondary nephropathies – review article . BANTAO Journal 2016;14(1):11-16.

2. Kostovska I, Tosheska Trajkovska K, Cekovska S, Labudovic D, Spasovski G. Role of nephryn and podocalyxin in early detection of diabetic nephropathy - original article Phisioacta 2016;Vol.10-No3:87-97.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Главен научен придонес на кандидатката е воведување на нови биохемиски маркери во рутинската лабораториска практика кои се високо специфични и сензитивни во рано поставување дијагноза дијабетска и хипертензивна нефропатија и кои се значајни предиктори на прееклампсијата. Подрачјето на примена на добиените резултати од спроведеното истражување, пред сè, ги опфаќа амбулантските пациенти со неодамна поставена дијагноза шеќерната болест тип 2, хроничната хипертензија и трудниците со ризична бременост каде овие маркери би се користеле како скрининг маркери за рано откривање на бубрежно засегане. Раното откривање ќе овозможи навремено преземање на соодветни терапевтски мерки и значително подобрување на квалитетот на живот, како и на компликациите и смртноста кај овие пациенти. Придонесот е огромен не само за пациентите туку и за целокупното општество, имајќи го предвид фактот дека дијабетската и хипертензивната нефропатија се двете водечки причинители на терминална бубрежна слабост чие лекување е скапо и вклучува дијализа и трансплантација, додека прееклампсијата е водечка причина за мајчина и фетална смртност. Можните понатамошни истражувања се тестирање на значењето на нефринот и подокаликсинот во дијагноза и диференцијална – дијагноза на примарните гломеруло-нефропатии кај адултната и педијатрисакта популација како и во скрининг на лупусната нефропатија и амилоидозата што ќе овозможи поширока нивна примена во полето на лабораториската дијагностика.

Комисијата смета дека темата е мошне актуелна и има огромен научен и апликативен придонес. Докторската дисертација со наслов „Улога на подоцитните протеини - нефрин и подокаликсин во рана дијагноза на секундарни нефропатии“, поднесена од кандидатката д-р Ирена Костовска, претставува оригинален и самостоен научен труд и во целост ги исполнува условите согласно со Правилникот за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на третиот циклус докторски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатката д-р Ирена Костовска, со наслов „Улога на подоцитните протеини - нефрин и подокаликсин во рана дијагноза на секундарни нефропатии“.

КОМИСИЈА

- 1. Проф. д-р Соња Топузовска, претседател с.р.**
- 2. Проф. д-р Даница Лабудовиќ, ментор с.р.**
- 3. Проф. д-р Катерина Тошеска Трајковска, член с.р.**
- 4. Проф. д-р Гоце Спасовски, член с.р.**
- 5. Проф. д-р Милка Здравковска, член с.р.**

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ЕКСПРЕСИЈА НА CD133 И CD44 КАКО СТЕМ КЛЕТКА МАРКЕРИ КАЈ КОЛОРЕКТАЛЕН КАРЦИНОМ“ ОД Д-Р ОГНЕН КОСТОВСКИ, ПРИЈАВЕНА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, на својата VI редовна седница одржана на 3.10.2017 година, по предлог на Советот на III циклус - докторски студии, а врз основа на член 63 од Законот за високото образование и член 53 од Правилникот за внатрешните односи и работењето на Медицинскиот факултет во состав на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје, донесе Одлука за формирање на Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатот д-р Огнен Костовски, вработен на Универзитетската клиника за дигестивна хирургија, Клинички центар „Мајка Тереза“ – Скопје, Република Македонија, под наслов: „Експресија на CD133 и CD44 како стем - клетка маркери кај колоректален карцином“. Рецензентската комисија е во следниов состав:

1. проф. д-р Александар Караџозов (претседател)
2. проф. д-р Никола Јанкуловски (ментор)
3. проф. д-р Лилјана Спасовска (член)
4. доц. д-р Светозар Антовиќ (член)
5. проф. д-р Милка Здравковска (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатот д-р Огнен Костовски, со наслов „Експресија на CD133 и CD44 како стем - клетка маркери кај колоректален карцином“, содржи 88 страници компјутерски обработен текст во фонт Times New Roman, со 1,5 проред и големина на букви 12, 180 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, книги и интернет-ресурси.

Трудот е структуриран во 8 глави: вовед, мотив за изработка на докторската студија, цели на докторската студија, материјал и методи, резултати од истражувањето, дискусија, заклучни согледувања и користена литература. Текстот е збогатен со 35 табели, 14 слики и 26 графикони. На почетокот е приложено резиме на македонски и англиски јазик. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Првата глава **Вовед**, започнува со потточка во која е дадена дефиниција за колоректален карцином. Колоректалниот карцином (КРК) кандидатот го дефинира како абнормален раст и неконтролирана делба на клетки во дебелото црево или ректумот кој

потекнува од прекурсорните лезии, аденоматозни полипи, кои се формираат во полето на епителна клеточна хиперпролиферација и дисплазија на криптиите. Кандидатот истакнува дека надворешните влијанија и наследните фактори играат голема улога во развојот на овие настани и дека развојот на КРК е процес кој се состои од повеќе чекори за кои е потребен подолг временски период, придружен со акумулација на бројни генетски промени. Генетските промени опфаќаат патолошка трансформација на дебелоцревниот епител во диспластичен епител (аденоми) или евентуален консеквентен развој на КРК. Истакнато е дека во повеќето случаи, колоректалниот карцином се јавува како резултат на претходно постоење на диспластични аденоматозни полипи. Процесот на развој на КРК се одвива во повеќе чекори и опфаќа инактивација на различни гени кои го супримираат растот на туморите и репарацијата на дезоксирибонуклеинската киселина (ДНК) и истовремена активација на протоонкогените. Ова доведува до селективен раст, пред сè, на колоректалните епителни клетки и води до трансформација на нормалниот епител кон аденоматозен полип преку серија на диспластични процеси и потоа кон инвазивен колоректален карцином. За создавање и прогресија од аденом до карцином (аденом-карцином секвенца) и метастатска болест, потребно е симултано нарушување на заштитните механизми, вклучувајќи APC (adenomatous polyposis coli), p53 и трансформиращкиот фактор на раст β (TGF- β), како и индуцирање на протоонкогените патишта, како Ras, односно патот на митогените кинази со серија на последователни мутациони нарушувања. Понатаму, во воведот, следува потточка во која се прикажани епидемиолошките карактеристики на колоректалниот карцином. Наведено е дека во западниот свет, колоректалниот карцином се наоѓа на трето место по инциденца кај жените веднаш по карциномот на дојка и бели дробови, а кај мажите се наоѓа веднаш по карциномот на простата и белите дробови, и е најчест карцином по фреквенција на јавување во дигестивниот систем. Како најзначаен ризик фактор за развој на колоректален карцином е наведена возраста: 99 % од случаите на колоректален карцином се јавуваат кај пациенти на возраст над 40 години и 85 % од нив се јавуваат кај пациенти над 60 години. Понатаму истакнато е дека во Европа инциденцата за развој на колоректален карцином постепено се зголемува, што се должи на синергистичкото дејство на неколку доминантни ризик - фактори опишани во литературата, како стареење на населението, хигиено-диететскиот режим, влијанието на социјалната средина и социјалниот хабитус и прекумерната телесна тежина. Даден е податок дека инциденцата на колоректалниот карцином во Република Македонија е 25,7/100 000 жители и дека секоја година се појавуваат околу 600 нови случаи, од кои околу 350 годишно се лекуваат и оперираат на ЈЗУ Универзитетска клиника за дигестивна хирургија. Истакнато е дека по возраста, најзначаен ризик - фактор за развој на колоректален карцином е позитивната фамилијарна историја и дека фамилијарниот аденоматозен полип и наследниот неполипозен колоректален карцином се најчестите фамилијарни карциномски синдроми на кои отпаѓаат помалку од 5 % од случаите на колоректален карцином. Во следната потточка од воведот дефинирани се стем клетките. Кандидатот ги дефинира стем клетките (СК) како недиференцирани клетки кои имаат способност да ја зголемат популацијата на еден или повеќе типови на клетки преку асиметрична клеточна делба при што, во текот на оваа делба, СК се делат на две клетки-ќерки, едната клетка наликува на клетката мајка и ќе ги има истите карактеристики, додека другата клетка-ќерка е повеќе специјализирана клетка (често наречена прогенитор клетка) која подоцна се диференцира во специфична ткивна клетка. Наведено е дека постојат два вида на стем - клетки, ембрионални стем - клетки (ЕСК) и адултни стем - клетки (АСК). ЕСК се плурипотентни стем - клетки, што значи дека тие имаат способност да се диференцираат и да го зголемат својот број во сите три зародишни слоја (ектодерм, ендодерм и мезодерм), додека АСК се мултипотентни и можат да го зголемат својот број во мултипни клеточни типови на истиот орган, но не и во други клеточни типови на различни органи. АСК остануваат во недиференцирана состојба, т.е. остануваат нивните карактеристики преку асиметрична делба и се зголемува бројот на специфични АСК во органот каде што се лоцирани. Понатаму, даден

е опис на цревните стем - клетки кои кандидатот ги опишува како интестинални стем - клетки кои се недиференцирани, мултипотентни и самовозобновувачки клетки и се вклучени во ткивната хомеостаза и обнова, лоцирани во основата на криптите. Овие клетки се делат најчесто асиметрично на две клетки - ќерки, од кои едната е идентична на зародишната клетка, додека другата има потенцијал да се диференцира (прогенитор). Прогениторите се движат кон врвот на криптите и се репродуцираат во целосно диференцирани интестинални клетки. Симетрична делба може да се случи во текот, или како резултат на хронична иритација, механичка траума, бенигна промена или како резултат на појава на карцином. Интестиналната крипта содржи приближно 16 стем - клетки и содржи две различни ниши на зародишни стем клетки. Едната ниша е лоцирана во базата на криптата и се карактеризира со експресија на leucine-rich repeat containing G protein-coupled receptor 5 (Lgr-5) и друга која се наоѓа на +4 позиција и содржи B lymphoma Moloney murine leukemia virus (Mo-MLV) insertion region 1 homolog (Brni-1) и telomerase reverse transcriptase (TERT) експресирачки клетки. Следува потточка во која се објаснети стохастичниот модел и моделот на карциномска стем - клетка на колоректалната карциногенеза. Кандидатот објаснува дека според традиционалните модели на туморогенеза секоја клетка во туморската популација е способна за туморски раст и пролиферација, додека во новооткриениот модел на карциномска стем клетка (КСК) само мала фракција од туморската популација поседува способност за туморска пропагација. Според КСК - моделот слично на нормалното ткиво, карциномите се исто така хиерархиски организирани. Туморската хетерогеност резултира со создавање на мултипотентни КСК (високо пролиферативни) со широка варијабилност, прогениторни (средно пролиферативни) и диференцирани (непролиферативни) клетки. КСК се карактеризираат со способност за самовозобновување, мултипотентност, ангиогенеза и способност за избегнување на имуниот систем и КСК се релативно високо резистентни на традиционалните терапии и се одговорни за релапс на карциномот преку експресија на ДНК - поправувачките механизми, ензими за детоксикација и ензими кои што се одговорни за транспорт на лекови. Понатаму се објаснува дека КСК потекнуваат од нормалните стем - клетки со продолжен живот и резултираат со генетски и епигенетски промени и дека се мисли дека дури и прогенитор, диференцираните клетки или дури и клетките надвор од туморот како, на пример, клетките од коскената срцевина можат да бидат претходници. Преку симетрична или асиметрична (хетерогена) делба, целата крипта ќе биде колонизирана од мутирани стем клетки и нивни наследници. Идните промени можат да водат кон поагресивен, метастатски фенотип. Се истакнува дека бројот на КСК останува околу 1 % од бројот на вкупните клетки. КСК теоријата сутерира дека карциномот може да биде хиерархиски организиран, со само една мала популација на КСКи, овозможувајќи им да бидат самообновливи и диференцирани. Првиот податок за постоење на карциномски стем клетки датира од 1997 година, кога Bonnet и Dick изолирале суппопулација на леукемични клетки кои експресирале специфичен маркер CD34. Кандидатот истакнува дека неколку канцерски стем - клеточни маркери биле пронајдени како кај хематолошките нарушувања, така и кај солидни тумори. Помеѓу овие маркери, CD133 се мисли дека е најробусен клеточен површински маркер за колоректалните КСКи. Понатаму следува потточка каде што се објаснува поврзаноста на карциномот и стем клетките, како и подточка каде се објаснува карциномот на криптите преку „top-down“ и „bottom-up“ моделите на хистогенеза на аденомите во цревните крипти, „bottom-up“ се шири од диспластичните клетки иницирани од основата на криптите во стем-клеточната зона и продолжуваат проксимално (клеточното движење е прикажано преку стрелки), додека „top-down“ моделот сутерира дека мутацијата резултира со присуство на диспластични клетки кои можат да се појават на или близу до врвот на криптите. Понатаму, во воведот, кандидатот ги прикажува анатомските карактеристики на дебелото црево како и хистолошката градба на дебелото црево во одделни подточки. Следува потточка од воведот каде што се наведени податоци за скрининг и превенција на колоректален карцином, каде што

кандидатот ги појаснува ризик - факторите и знаците и симптомите, како и начините за рана детекција на колоректален карцином. Во воведот е прикажана и патохистолошката класификација на колоректалниот карцином, и тоа TNM - класификација како и класификација според Американскиот комитет за карциноми (American Joint Committee on Cancer). Следува потточка каде што се прикажани детално сигналните патишта во нормално дебело црево наспроти КСК, како и потточка каде што е објаснета поврзаноста помеѓу епително-мезенхимална транзиција (EMT) и метастазирањето. Кандидатот понатаму во воведот ги објаснува начините на идентификација на колоректалните КСКи. Кандидатот истакнува дека најчесто користени, ветувачки техники, како што се имунохистохемијата и клеточната изолација по пат на клеточно сортирање, се базираат на експресија на можни маркери како што се: CD133, CD44, CD24, CD166, Lgr-5 и ALDH-1. Кандидатот детално го објаснува клеточниот површински маркер CD133 (уште познат и како проминин-1), кој е пет-трансмембрански гликопротеин. Истакнато е дека во поглед на експресијата на CD133, неколку студии користеле имунохистохемиски методи покажувајќи дека CD133 - антигените биле локализирани ексклузивно на клеточната мембрана и на луминалната површина на карциномските жлезди, додека други научници покажале дека CD133 може да се детектира и на мембраната и во цитоплазмата кај КРК. Различни локации на CD133 биле поврзани со различно клиничко значење: мембранската CD133 корелира со преживувањето на пациентите, преживувањето по рецидив и хеморезистентноста, додека, пак, цитоплазматската експресија не е независен маркер за преживувањето на пациентите и појавата на рецидиви. Промената на CD133 -локализацијата од цитоплазматска во мембранска е корелирана со транзиција на епителните клетки кон поинвазивен фенотип. Освен имунохистохемиското боење, друг метод за откривање на CD133 е преку употреба на реверзна транскриптаза полимераза верижна реакција (RT-PCR) со кој се испитува експресијата на CD133 - генот преку експресијата на информационата рибонуклеинска киселина (иРНК). Кај колоректалниот карцином, две студии покажале дека CD133 е кандидат маркер за КСК, во една од овие студии, CD133 – позитивните тумор иницијаторни клетки имале можност сами да се одржуваат како да се диференцираат и да ја возобновуваат туморската хетерогеност преку серија на трансплантации, додека во втората студија, CD133 - позитивните клетки, но не и CD133-негативните клетки, можеле да формираат тумор, кога биле инјектирани во имунодефициентни глувци. Овие резултати сугерирале дека CD133 – позитивните клетки имаат многу поголем капацитет да иницираат тумори отколку CD133-негативните клетки. Понатаму, дадени се податоци за CD44 како маркер за КСК. Кандидатот ја опишува атхезивната молекула CD44 и објаснува дека таа е вклучена во растот на клетката, диференцијацијата и преживувањето. Како важна молекула за клеточната атхезија, CD44 игра важна улога во миграцијата на карциномските клетки што е поврзано со туморската иницијација во ксенографтот и создавање на колонии, како и стадиумот на туморот, инфилтрацијата во лимфните жлезди, прогнозата и преживувањето. Кандидатот истакнува дека во дебелоцревните карциноми кај луѓето, најдено е дека има висока експресија на CD44 во КСК. Во следната потточка дадена е молекуларна класификација на колоректалниот карцином, а потоа и предиктивни и прогностички ДНК - маркери. На крајот од воведот прикажан е детално третманот на КРК. Кандидатот истакнува дека според КСК - моделот, туморскиот раст е предизвикан од мал број на клетки кои што се презентираат со резистентност кон актуелните терапевтски модалитети. Терапевтската стратегија прави елиминација на најголемиот дел од карциномските клетки, водејќи кон намалување на големината на туморот и ремисија на болеста, но претпоставено е дека не би можела да превенира релапс на болеста бидејќи КСКи остануваат интактни. Исто така, КСК таргет - терапијата нема да предизвика намалување на големината на туморот, но ќе превенира иден зголемен раст и метастазирање. Накрајот од воведот дадени се перспективите во третманот на КСК - моделот на КРК.

Втората глава го анализира **мотивот** за изработка на докторската студија, каде што кандидатот истакнува дека главен мотив за изработка на докторската дисертација е воведување на нови прогностички маркери кои во иднина би можеле да бидат основа за следење и евидентирање на клиничката агресивност на болеста кај хируршки третирани пациенти. Овие маркери би овозможиле детекција на потенцијална подгрупа на пациенти кои во иднина би можеле постоперативно да се презентираат со далечни метастази, како и на пројавената резистентност по иницијален хемотерапевтски третман или, пак како основа за дефинирање на првичниот онколошки третман. Сето ова би послужило како дополнителен поттик на мултидисциплинарниот пристап преку проучување на структурата, функцијата и значењето на колоректалните карциномски стем - клетки во прогностиката и новите терапевтски предизвици кај колоректалниот карцином.

Во третата глава се прикажани **целите** на докторската студија. Целите се дефинирани јасно во 3 точки. Примарната и основна цел претставува приказ на постоење на статистички сигнификантна разлика во експресијата на колоректалните карциномски стем - клеточни маркери кои претставуваат предмет на истражување во оваа докторска дисертација кај двете селектирани подгрупи на пациенти, во метастатска и неметастатска клиничка форма преку следниве поставени цели: 1) да се одреди значајност на разлики помеѓу пациентите без метастатска болест и пациентите со хепатални метастази во однос на експресијата на колоректалните карциномски стем - клеточни маркери - CD133, CD44; 2) да се одреди значајност на разлики помеѓу пациентите без метастатска болест и различна анатомска презентација на примарниот тумор, во однос на експресијата на колоректалните карциномски стем - клеточни маркери CD133, CD44; 3) да се одреди значајност на разлики помеѓу пациентите со хепатални метастази и различна анатомска презентација на примарниот тумор, во однос на експресијата на колоректалните карциномски стем клеточни маркери CD133, CD44.

Во четвртата глава е презентиран **материјалот** кој се применил во истражувањето и е даден **краток опис на применетите методи**. Во оваа студија биле вклучени 90 пациенти со колоректален карцином, оперирани на Клиниката за дигестивна хирургија при Клиничкиот центар “Мајка Тереза” во периодот помеѓу 2012-2017 година. Пациентите се поделени во две групи: група без метастатска болест и група со црнодробни метастази, кај кои во оперативниот акт бил отстранет примарниот тумор или развиле метастази во далечни органи до завршетокот на студијата. Во однос на анатомската презентација на примарниот тумор, секоја група е поделена на три подгрупи, десно дебело црево, лево дебело црево и ректум. Материјалот бил анализиран со моноклонални антители, CD133 и CD44 на Институтот за патологија при Медицинскиот факултет во Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ (УКИМ). Пациентите предоперативно не биле подложени на специфичен онколошки радиотерапевтски или хемотерапевтски третман. Клиничко-патолошки карактеристики кои биле вклучени како коваријабли се: возраст, пол, анатомска презентација на карцином, хистолошки градус и стадиум на болеста. Сите пациенти биле хируршки третирани од еден хирург и за секој пациент постои информирана согласност за архивиран биолошки материјал, бидејќи тој претставува објективен предмет на испитување. Студијата е дизајнирана како ретроспективно-проспективна клиничка студија. Следи опис на применетите методи во истражувањето. Најпрво се објаснети типвите на ресекција: десна хемиколектомија, проширена десна хемиколектомија, лева хемиколектомија, ректосигмоидална ресекција, предна висока ресекција на ректум, предна ниска ресекција на ректум, абдоминоперинеална ампутација на ректум, тотална колектомија, субтотална колектомија и тотална проктоколектомија, како оперативни техники кои се применувале. Понатаму, детално е прикажано патохистолошкото испитување на материјалот. Оперативниот материјал бил макроскопски обработен по протокол за дисекција на колоректални карциноми, а потоа е објаснета микроскопската анализа направена на светлосен микроскоп Olympus, при што хистолошки беа анализирани хистолошкиот тип и градус на карциномот, степенот на

локалната инвазивност, лимфонодалниот статус, васкуларната инвазија, далечни метастази и стадиумот на болеста. Понатаму е прикажана имунохистохемиската анализа со моноклонални антители, CD 133 и CD44 на репрезентативни примероци од туморското ткиво. Како примарно анти тело се користело анти-CD 133 rabbit monoclonal antibody (Miltenyi, Germany clone AC133, DILUTION 1:11) и anti-CD 44 mouse monoclonal antibody (Novocastra, UK clone DF 1485 dilution 1:50). За визуелизација на антителата се користела модифицирана метода на Avidin-Biotin Immunoperoxidase Complex, со примена на EnVision (Dako Denmark) системот. За да се исклучи неспецифично обојување, бил вклучен систем на контрола. За визуелизација на антителата се користел модифициран метод на Avidin-Biotin Immunoperoxidase Complex, користејќи EnVision (Dako Denmark), кој е референтен кит за детекција на антитела. Овие техники овозможуваат: претретман на ткивото во DAKO PT Link со пуфери со соодветна pH вредност според препораките на производителот, апликација на примарни антители, секундарни антители конјугирани со биотин и потенцијална реакција на авидин-биотин пероксидазен комплекс, со понатамошно развивање на обоена реакција со диаминобензидин тетрахлорид (DAB). Контролен систем бил користен за да се исклучат неспецифични обојувања. Како негативна контрола бил користен примерок од истите ткива, кој бил аплициран во истата чашка и боен со точно истата процедура, но без апликација на примарно анти тело. Како позитивна контрола за секое боене било користено ткиво од производителот. За секое анти тело биле анализирани 5 видни полиња, средно зголемување ($\times 10$) од маргините и од централните делови на туморското ткиво кај секој испитуван случај. Нивото на експресијата за CD133 и CD44 била семиквантитативно класифицирано, како ниско ниво ако повеќе од 50 % од туморските жлезди или клетки се негативни и како високо ниво кога повеќе од 50 % од туморските жлезди или клетки се позитивни. Позитивитетот на жлездите на CD133 е дефиниран со присуство на апикално-луминално обојување на жлездениот епител или обојување на внатре-жлездениот клеточен дебри, а за CD44 со клеточно мембрански позитивитет. На крајот од ова поглавје кандидатот ги презентира користените статистички методи за анализа на добиените резултати од истражувањето. Користени се следниве статистички тестови: кај сериите со нумерички белези, дистрибуцијата на податоците е тестирана со Test for normality: Kolmogorov-Smirnov test и Shapiro-Wilks W test; Структурата на нумеричките серии е анализирана со мерките за централна тенденција (просек) и мерките на дисперзија (стандардна девијација); структурата на атрибутивните серии е анализирана со односи и пропорции; анализата на корелациите на атрибутивните серии е направена со Spearman Rank order correlation. анализа на односите меѓу атрибутивните статистички серии е направена со Pearson-овиот χ^2 – тест, M-L Chi-square, Yates Chi-square, Fisher exact; тестирање на значајност на разлики помеѓу две аритметички средини при правилна дистрибуција, кај независните примероци е направено со Student-овиот t – тест; Тестирање на значајност на разлики помеѓу две пропорции кај независните примероци е направено со Mann-Whitney U Test; Тестирање на значајност на разлики помеѓу три и повеќе пропорции кај независните примероци е направено со Kruskal-Wallis ANOVA; здруженото влијание на независните варијабли врз зависната варијабла од интерес, како и поврзаноста помеѓу зависната варијабла и системот на предикторски (независни) варијабли е анализирано со мултиплата регресиона анализа (коефициент на мултипла корелација – R). За сигнификантни се сметани сите резултати каде што вредноста на $p < 0,05$.

Во петтата глава од докторската дисертација даден е **краток опис на резултатите од истажувањето**. На почетокот е прикажана половата дистрибуција и просечната возраст на испитаниците ($63,3 \pm 12,4$). Статистичката анализата покажала дека во однос на возрастните групи, има значајна разлика помеѓу пациентите од двата пола (Mann-Whitney U Test: $Z = -2,088$; $p = 0,0367$). Статистичката анализа покажала дека нема значајна асоцираност помеѓу локализацијата на карциномот и полот на пациентите кои беа вклучени во студијата и дека нема значајни разлики во однос на локализацијата на карциномот помеѓу пациентите од различните возрастни групи. Не е најдена ниту значајна разлика помеѓу локализацијата на

карциномот и стадиумот на болеста кај оперираните пациенти. Анализата покажала дека нема ниту статистички значајна разлика во однос на локализацијата на карциномот и Т - категоријата кај оперираните пациенти кои беа вклучени во истражувањето, но најдена е статистички значајна разлика во однос нодалниот статус помеѓу пациентите со различна локализација на карциномот. Понатаму, резултатите укажуваат дека нема значајни разлики во однос на локализацијата на карциномот и степен на диференцијација - G кај карциномите од оперираните пациенти во докторската студија. Не е најдена статистички значајна асоцираност помеѓу локализацијата на карциномот и експресија на клеточниот маркер и експресијата (висока/ниска) на клеточниот маркер CD44 во испитуваната популација. Анализата покажала дека нема значајни разлики во однос на локализацијата на карциномот и присуството на метастатски промени во висцералните органи кај пациентите вклучени во студијата, но дека кај пациентите со колоректален карцином постои асоцираност помеѓу присутноста на далечните метастази и високата експресија на клеточниот маркер CD133 и CD44. Понатаму, во делот Резултати, прикажано е дека од вкупно 90 карциноми, 11 покажале дискордантна експресија на испитуваните маркери, т.е. висока експресија на едниот маркер со истовремена ниска експресија на другиот. Останатите 79 карциноми покажале синхрона висока или ниска експресија за двата испитувани маркери. Во групата со далечни метастази, 71,4 % од карциномите имале висока коекспресија на двата маркера (наспроти 28,6 % со ниска коекспресија), додека во групата без далечни метастази 37,9 % покажале висока коекспресија на двата маркери (наспроти 61,1 % со ниска коекспресија). Анализата покажала статистички сигнификантна разлика во коекспресијата кај групата со далечни метастази во однос на групата без далечни метастази. Анализата покажала дека има значајна разлика во однос на експресијата на клеточниот маркер CD133 и CD44 помеѓу пациентите со различни стадиуми на болеста. Најдена е значајна разлика во однос на експресијата на клеточниот маркер CD133 и CD44 помеѓу карциномите со различни Т - категории како и во однос на експресијата на клеточниот маркер CD133 и CD44 помеѓу карциномите со различен нодален статус. Статистичка анализа на коекспресијата на маркерите CD133 и CD44 (CD133/CD44) според нодалниот статус, покажала статистички сигнификантна разлика во коекспресијата кај трите различни групи No, N1 и N2. Според анализата на варијанса, постои значајна разлика во однос на експресијата на клеточниот маркер CD133 и CD44 помеѓу карциномите со различен степен на диференцијација - G. Била направена статистичка анализа на дистрибуцијата на фреквенција на наоди за експресија на CD133 и CD44 по однос на локализација на примарниот карцином и присуство односно отсуство на далечни метастази, и при тоа не била најдена статистички значајна разлика при споредба на подгрупите, можеби поради фактот на ниската бројка на примероци во групите. Но, како позначајни вредности кои отстапуваат било забележано дека во групата на пациенти без далечни метастази кај карциномите со локализација на десно дебело црево, кај 10 карциноми била детектирана ниска експресија на CD133 и CD44. Во групата на пациенти без далечни метастази кај карциномите со локализација на лево дебело црево, кај 18 пациенти била детектирана ниска експресија на CD133 и CD44. Во групата на пациенти без далечни метастази кај карциномите со локализација на ректум, кај 11 пациенти била детектирана висока експресија на CD133 и CD44. Во групата на пациенти со далечни метастази кај карциномите со локализација на лево дебело црево, кај 10 пациенти била детектирана висока експресија на CD133 и CD44. Со мултиплата регресиона анализа е утврдена поврзаноста помеѓу експресијата на клеточниот маркер CD133 (зависна – критериумска варијабли) и системот на предикторски варијабли: пол, возраст, возрасни групи, локализација на карциномот, стадиумот, Т-категоријата, нодалниот статус, степен на туморска диференцијација – G и далечни метастази (независни варијабли). Коефициентот на мултипла корелација (R) изнесува 0,71 а коефициентот на детерминација (R^2) изнесува 0,51 и покажува дека сите независни варијабли заедно влијаат на варијабилитетот на експресијата на CD133 со 51%, додека 49% отпаѓа на влијание на други фактори. Значајноста на коефициентот на мултиплата корелација, тестиран врз основа на F –

дистрибуцијата, покажува дека влијанието на предикторскиот систем на варијабли (независните варијабли) врз експресијата на клеточниот маркер CD133 е многу значајно ($F = 9,27$, $p = 0,000001$). Со анализа на поединечните варијабли, се заклучи дека од независните варијабли стадиумот на карциномот има најголемо и статистички значајно влијание врз експресијата на CD133 ($t = -6,451$, $p = 0,000001$). Коефициентот на парцијалната регресиона анализа изнесува $r = 0,585$ и потврдува средно силна корелација помеѓу двата параметра. Со мултиплата регресиона анализа е утврдена и поврзаноста помеѓу експресијата на клеточниот маркер CD44 (како зависна – критериумска варијабла) и системот на предикторски варијабли: пол, возраст, возрасни групи, локализација на карциномот, стадиум, Т-категорија, нодалниот статус, степен на туморска диференцијација – G и далечни метастази (независни варијабли). Коефициентот на мултипла корелација (R) изнесува 0,73, а коефициентот на детерминација (R^2) изнесува 0,53. Анализата покажува дека сите независни варијабли заедно влијаат на варијабилитетот на експресијата на CD44 со 53 %, додека 47 % отпаѓа на влијание на други фактори. Значајноста на коефициентот на мултиплата корелација, тестиран врз основа на F – дистрибуцијата, покажува дека влијанието на предикторскиот систем на варијабли (независните варијабли) врз експресијата на клеточниот маркер CD44 е многу значајно ($F = 10,24$, $p = 0,000001$). Од анализата произлегува дека од независните варијабли, стадиумот на карциномот ($t = -6,493$, $p = 0,000001$) има најголемо статистички значајно влијание врз експресијата на CD44. Коефициентот на парцијалната регресиона анализа за стадиумот изнесува $r = 0,587$ и потврдува силна корелација помеѓу експресијата на клеточниот маркер CD44 и стадиумот на болеста. Бидејќи резултатите од мултиплата регресиона анализа го издволе стадиумот како сигнификантен фактор кој има најголемо влијание врз експресијата на CD133 и CD44, направена е анализа на разликите во коекспресијата CD133/CD44 по стадиуми групирани во две групи врз основа на проширеноста на примарниот тумор. При што едната група ја сочинуваа случаите во стадиуми I и II (локализирана болест), а втората група ја сочинуваат случаите во стадиум III и IV (присуство на лимфонодални и далечни метастази) при што се исклучени пациентите со дискордантна експресија. Анализата покажала дека сите случаи со висока синхрона коекспресија на двата маркера припаѓаат на втората група (III и IV стадиум), додека во првата група (I и II стадиум) нема ниту еден таков случај. Од друга страна ниска коекспресија покажаа 83,33 % од карциномите во стадиум I и II наспроти само 16,67 % од карциномите во стадиуми III и IV. Статистичката анализа покажала сигнификантна разлика помеѓу овие две групи на карциноми.

Во шестата глава од докторската дисертација, **Дискусија**, кандидатот ги коментира добиените резултати од истражувањето, по групи и истовремено ги споредува со веќе објавени резултати во литературата од областа која е предмет на истражување. Во дискусијата се користени голем број на најнови литературни податоци што на истражувањето му дава исклучителна важност.

Седмата глава ги претставува **заклучните согледувања**, кои се коректно формулирани и претставуваат систематичен одговор на поставените цели. Кандидатот ги донел следниве заклучоци од спроведеното истражување: 1) наод на висока CD133/CD44 коекспресија, која е сигнификантно почест кај групата со метастатска болест во однос на групата без метастатска болест ($p < 0,01$); 2) наод на висока CD133/CD44 коекспресија која е сигнификантно почеста кај карциномите кои припаѓаат на III и IV стадиум, во однос на карциномите кои припаѓаат на I и II стадиум ($p < 0,000001$); 3) при поединечна анализа на испитуваните КСКи маркери постои значајност на разлики во честотата на висока наспроти ниска експресија кај карциномите согласно со Т-категоријата на туморот (CD133 ($p < 0,01$); CD44 ($p < 0,05$)), нодалниот статус (CD133 ($p < 0,05$) и CD44 ($p < 0,01$)) и степенот на диференцијација (CD133 ($p < 0,05$); CD44 ($p < 0,05$)); 4) анализата на N - статусот оди во прилог за веќе воспоставените златни стандарди во колоректалната хирургија за комплетна мезоколична ексцизија (КМЕ) и тотална мезоректална ексцизија (ТМЕ); 5) за да се добијат поверодостојни резултати потребно е да се одреди cut-off вредност за детекција на експресија

на КСК - маркери; б) како идни перспективи кои ќе бидат од значење за поширока примена и подобро разбирање на КСК, треба да се направи корелација на овие маркери со други фактори кои влијаат на агресивноста на карциномот и хеморезистентноста, со цел за нивна употреба како заеднички прогностички маркер имплементиран рутински во патохистолошка дијагностика и да претставува претретмански онколошки скрининг.

Осмата глава од дисертацијата, **Користена литература**, содржи 180 библиографски единици од областа на истражувањето, прегледно и коректно цитирани според прифатените стандарди.

Предмет на истражување и податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Предмет на истражување на докторската дисертација се 90 пациенти со колоректален карцином кај кои е направена хируршка ресекција и постоперативната рутинска патохистолошка анализа е проширена со имунохистохемиска анализа на два клеточни маркера CD133 и CD44, чија експресија и коекспресија е индикативна за карцином стем клетка детекција и е поткрепа за новиот концепт на карцином стем - клеточен модел за колоректален карцином. Проширената постоперативна патохистолошка анализа која вклучува имунохистохемиска анализа на карцином стем - клетка маркерите CD133 и CD44 кај колоректалниот карцином се прави за прв пат во Р. Македонија. Резултатите од спроведеното истражување, имајќи ја предвид и честотата на ова заболување, можат да бидат од огромна корист затоа што овозможуваат да се селектираат подгрупи пациенти со клинички агресивна форма на колоректален карцином, како и потенцијално хеморезистентни пациенти. Селектираната група пациенти постоперативното би се следела поагресивно што ќе има огромна корист за самите пациенти, продолжувајќи го времето на преживување во постоперативниот период, а во крајна линија, тоа би имало и општествена корист.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатот д-р Огнен Костовски, со наслов „Експресија на CD133 и CD44 како стем - клетка маркери кај колоректален карцином“, претставува истражување во областа на патологијата и дигестивната хирургија и има огромна научна и клинички апликативна вредност во секојдневната хируршка практика. Примарна цел на истражувањето претставува утврдување на статистички сигнификантна разлика во експресијата на колоректалните карциномски стем - клеточни маркери кај две селектирани подгрупи на пациенти со метастатска и неметастатска клиничка форма на колоректален карцином. Детекцијата на различната експресија ќе овозможи клинички постоперативно полесно и појасно да се разграничат овие две групи на пациенти. Со воведување на карцином стем - клеточните маркери во рутинската постоперативна патохистолошка анализа ќе се овозможи да се издвојат пациентите со клинички поагресивна форма на болеста, што ќе придонесе тие да бидат поагресивно и повнимателно постоперативно следени, со цел да се овозможи поквалитетен живот кај нив и продолжување на постоперативниот период на преживување.

Докторската дисертација на кандидатот д-р Огнен Костовски со наслов „Експресија на CD133 и CD44 како стем клетка маркери кај колоректален карцином“, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатот, пред одбраната на докторскиот труд, ги објавил како прв автор, во меѓународни научни списанија, следниве рецензирани истражувачки трудови:

1. Kostovski O, Spasevska L, Kostovska I, Jankulovski N. Role of CD133 and CD44 stem cell markers in prediction of metastatic potential in patients with colorectal carcinoma. Original article. Phisioacta 2016;Vol.10-No3.

2. Kostovski O, Spasevska L, Kostovska I, Nikodinovski A, Jankulovski N. Molecular characteristics of colorectal carcinogenesis-compared analysis of normal carcinogenesis and stem cell model - review article. MEDICUS Supplement (1), 2017 ISSN 1409-6366 UDC61 (VI) 2017.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Главни научни придонеси на докторската дисертација се воведување на нови стем - клеточни маркери во рутинската патохистолошка анализа на постоперативниот материјал кои ќе овозможат детекција на клинички поагресивна форма на колоректален карцином, а тоа, пак ќе овозможи поинаков пристап во натамошната контрола, третман и следење на овие пациенти, како и продолжување на времето на преживување кај нив. Високата коекспресија на двата маркер CD133 и CD44 во селектираната подгрупа пациенти е поткрепа за постоење на стем клеточна теорија за карциногенеза, но потребни се натамошни дополнителни студии кои ќе опфатат поголема група пациенти, како и вклучување во големи мултицентични студии.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатот **д-р Огнен Костовски**, со наслов **„Експресија на CD133 и CD44 како стем - клетка маркери кај колоректален карцином“**.

КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Александар Караџозов, претседател с.р.

2. Проф. д-р Никола Јанкуловски, ментор с.р.

3. Проф. д-р Лилјана Спасовска, член с.р.

4. Доц. д-р Светозар Антовиќ, член с.р.

5. Проф. д-р Милка Здравковска, член с.р.

ПРЕГЛЕД

на прифатени теми за изработка на докторски дисертации на
Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје
Наставно-научен совет – 22.09.2017

Кандидат	Тема на македонски јазик	Тема на англиски јазик	Комисија	Датум	Одлука број
Анета Арнаудовска	Влијание на правната аргументација врз квалитетот на кривичние пресуди во Република Македонија	The Influence of Legal Argumentation on the Quality of Criminal Judgments in the Republic of Macedonia	1. проф.д-р Владо Бучковски, 2. проф.д-р Никола Тупанчески и 3. проф.д-р Гоце Наумовски (ментор)	22.09.2017	02-1193/12

ПРЕГЛЕД

на прифатени теми за изработка на магистерски трудови на Правниот факултет
„Јустинијан Први„ во Скопје Н.Н.С од 22-09-2017

Кандидат	Тема	Ментор	Датум	Одлука број
Хавуше Љесковица – Исмаили	Истражувачките центри во претставничките тела - потреба на современиот парламентаризам (The Research Centers of Parliamentary Bodies – A Necessity of Contemporary Parliamentarism)	проф.д-р Марика Ристовска	22.09.2017	02-1193/65
Наташа Огњановска	Анализа на мерките за вработување во Република Македонија со осврт на „Програмата за подготовка на вработување“, „Програмата за самовработување“ и „Програмата за субвенционирање на вработување“ (Analysis of employment measures in the Republic of Macedonia with review of "The Program for preparation for employment", "The Program for self-employment" and "The Program for subsidized employment")	проф. д-р Зоран Илиевски	22.09.2017	02-1193/64
Драгољуб Мукоски	Употреба на сила во самоодбрана против сајбер напади (The Use of Force in Self-Defense Against Cyber Attacks)	проф.д-р Љубомир Фрчкоски	22.09.2017	02-1193/63
Марија Мирчевска	Помеѓу воената стратегија и режимот на заштита на цивилното население во војна: опсада, изгладнување и хуманитарен пристап (Between the Military Strategy and the Regime for Protection of the Civilian Population in Wartime: Siege, Starvation and the Humanitarian Approach)	проф. д-р Сашо Георгиевски	22.09.2017	02-1193/62
Никола Георгиевски	Политиките на големите сили кон земјите од Југоисточна Европа по завршувањето на Втората светска војна до денес (Great powers' politics towards the Southeastern European countries in the period after the World War II until the present day)	проф. д-р Ненад Марковиќ	22.09.2017	02-1193/61
Симона Ставресска	Интернетот и авторските права (Internet and Copyrights)	проф.д-р Јадранка	22.09.2017	02-1193/60

		Дабовиќ Анастасовска		
Анета Малинкова	Правно уредување на инвестиционите фондови (Legal Regulation of Investment Funds)	проф.д-р Јован Зафировски	22.09.2017	02-1193/59
Емилија Јаковлеска	Правно уредување на меѓународниот стечај (Legal Regulation of International Insolvency)	доц.д-р Милка Ракочевиќ	22.09.2017	02-1193/58
Снежана Стаменовска Христова	Правно уредување и примена на ФИДИК договорите за градење (Legal Regulation and Application of FIDIC Contracts)	проф.д-р Горан Коевски	22.09.2017	02-1193/57
Nikoletta Stoyanova	Legal protection of biotechnological inventions in Europe: A comparative study of requirements of "Novelty" and "Non-obviousness" for patenting biotechnological inventions in Europe and the United States (Правна заштита на биотехнолошките пронајдоци во Европа: Компаративна студија за барањата на "Новина" и "Неочигледност" за патентирање на биотехнолошки пронајдоци во Европа и САД)	проф.д-р Ненад Гавриловиќ	22.09.2017	02-1193/56
Михаил Солаков	Правна заштита на географските називи за млечните производи од регионот на Бистра Планина (Национален парк Маврово) (Legal protection of geographical names for dairy products from the Bistra Mountain region (National Park Mavrovo))	доц. д-р Христина Рунчева Тасев	22.09.2017	02-1193/55
Ивона Тодоровска	Извршна нотарска исправа (Enforceable Notary Public Title)	доц. д-р Милка Ракочевиќ	22.09.2017	02-1193/54
Ибрахим Мурат	Регулирање на абортусот според македонското право и споредбено (Abortion Legislation: the Macedonian Law and Comparatively)	доц. д-р Елена Игновска	22.09.2017	02-1193/53
Шпреса Саиди	Заедничко и одговорно вршење на родителските права по развод (Joint Custody and Responsible Parenthood after Divorce)	доц. д-р Елена Игновска	22.09.2017	02-1193/52
Александар Глигоров	Контрола на законитоста на следењето на комуникациите (Control over the Legality of the Intersection of the Electronic Communications)	проф.д-р Гордана Бужаровска	22.09.2017	02-1193/51

Христијан Јанкуловски	Претрес на возило (Search of the Vehicles)	проф.д-р Гордан Калајџиев	22.09.2017	02-1193/50
Славица Наумова Јосифовска	Значење на начелото Ne bis in idem и неговата примена во праксата на Европскиот суд за човекови права и во домашната судска пракса (The principle of the Ne bis in idem and its implementation by the European Court of Human Rights and by the national courts)	проф.д-р Гордан Калајџиев	22.09.2017	02-1193/49
Христијан Ристов Забелешка : Промена на тема	Правно уредување на правото на градење во сферата на градежништвото (Legal Regulation of the Right to Build in the area of Construction)	доц.-р Дарко Спасевски	22.09.2017	02-1193/48

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ (ДИСЦИПЛИНА) ОПТИКА, НАСТАВНА ФИЗИКА ПОД БРОЈ 10323 СПОРЕД КЛАСИФИКАЦИЈАТА НА НАУЧНИ ОБЛАСТИ И ФИЗИКА, НА ИНСТИТУТОТ ЗА ФИЗИКА ПРИ ПРИРОДНО–МАТЕМАТИЧКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 30.6.2017 година, и исправка објавена на 6.7.2017 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област (дисциплина) оптика, наставна физика под број 10323 според Класификацијата на научни области и физика, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-1382/3, донесена на 28.9.2017 г., формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Мимоза Ристова, редовен професор на ПМФ, д-р Александар Андоновски, редовен професор на ПМФ во пензија, и д-р Методија Најдоски, редовен професор на ПМФ.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област (дисциплина) оптика, наставна физика под број 10323 според Класификацијата на научни области и физика, во предвидениот рок се пријави еден кандидат, д-р Јулијана Велевска, редовен професор на Природно–математичкиот факултет во Скопје.

8. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Д-р Јулијана Велевска е родена на 6.12.1961 година во Кочани. Основно и средно образование завршила во родното место. Во учебната 1980/81 година се запишала на тогашниот Факултет за физика во Скопје, а дипломирала во учебната 1985/86 година на тогаш веќе Природно–математички факултет, Институт за физика, одбранувајќи ја својата дипломска работа под наслов „Методика на наставата по физика на факултетите и вишите школи“.

Во учебната 1987 се запишала на постдипломски студии од областа ФИЗИЧКА ОПТИКА на Институтот за физика при Природно–математичкиот факултет. Со звањето магистер по физички науки се здобила со одбраната на магистерскиот труд под наслов „Оптички карактеристики на тенки Ni/SiO керметни филмови добиени по методот на наизменично испарување во вакуум“, во октомври 1994 г.

Докторската дисертација насловена како: „Електрохромизам кај тенки филмови од никел оксид“ ја одбранила на 14.3.2002 година, пред Комисија во состав: д-р Мимоза Ристова, ментор, д-р Милчо Ристов, д-р Васил Мицевски, д-р Марија Фукарова –Јурукјовска и д-р Владимир Петрушевски. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на физички науки.

Кандидатката активно се служи со англискиот јазик.

На Институтот за физика при ПМФ е вработена од 1.1.1988 год. како приправник помлад асистент, во јуни 1989 год. е избрана за помлад асистент, а во ноември 1995 г. и за асистент по оптика и општа физика. Во февруари 2003 год. е избрана за доцент по група предмети од оптика и општа физика, во декември 2007 год. за вонреден, а во декември 2012 и за редовен професор по група предмети од оптика и спектроскопија, методика на наставата по физика и општа физика.

Моментално е редовен професор на Институтот за физика при ПМФ во Скопје. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот на УКИМ, бр.1042 од 15.11.2012 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот бр. 815 од 15.11.2002, бр. 930 од 15.11.2007 и бр. 1042 од 15.11.2012 година, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата.

9. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, на ПМФ, д-р Јулијана Велевска изведувала настава на прв циклус студии на Институтот за физика, по предметите: Физика за градежници и геотехничари, Физика за геодети, Општа методика на наставата по физика, Специјална методика на наставата по физика, Спектроскопски техники, Спектроскопија, Оптика и Физика на музика и музички инструменти. Во овој период, таа изведувала аудиториски/лабораториски вежби на прв циклус студии на Институтот за физика, по предметите: Општа методика на наставата по физика, Специјална методика на наставата по физика, оптика и физика на музика и музички инструменти. Д-р Јулијана Велевска, во периодот од последниот избор до денот на пријавата, учествувала и во наставата на втор циклус студии, на студиската програма Методика на наставата по физика, со предметот Современи техники на учење и физички семинар, како и во наставата на трет циклус студии со предметот Електрохромизам.

Кандидатката била ментор на 4 дипломски трудови. Таа учествувала како член во Комисија за оцена/или одбрана на 10 дипломски, 7 магистерски трудови и на 2 докторски дисертации.

Од наставно-образовната дејност во изборниот период, д-р Јулијана Велевска има освоено вкупно 91,662 поени (подетални информации има во Образецот кон извештајот за избор – Анекс 2). Наставно-образовните активности на кандидатката пред изборниов период се презентирани во Билтенот бр. 815 (15.11.2002), бр. 930 (15.11.2007) и бр. 1042 (15.11.2012).

Научноистражувачка дејност

Научноистражувачката дејност на проф. д-р Јулијана Велевска се реализира во полето на кондензираната материја. Посебно работи во областа на електрохромизмот, како и оптичка карактеризација на тенки филмови.

Во периодот од изборот во звањето редовен професор до денес, д-р Јулијана Велевска има објавено вкупно 10 научни труда од областа на физичките науки, од кои 6 научни труда во меѓународни научни списанија и 4 труда во меѓународни научни публикации, 3 апстракти во зборници од меѓународни конференции и 3 апстракти во зборници од национални конференции со меѓународно учество.

Резултатите од научните истражувања се усно презентирани на 3 меѓународни конференции, 1 национална конференција и постерски на 4 меѓународни и 2 национални конференции.

Д-р Јулијана Велевска во изборниов период учествувала како член во 2 меѓународни научни проекта и е ментор на еден докторски труд.

Од научноистражувачката дејност во изборниот период, д-р Јулијана Велевска има освоено вкупно 58,10 поени (подетални информации има во Образецот кон извештајот за избор – Анекс 2). Научноистражувачките активности на кандидатката пред изборниов период се презентирани во Билтенот бр. 815 (15.11.2002), бр. 930 (15.11.2007) и бр. 1042 (15.11.2012).

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Во изборниов период, д-р Јулијана Велевска била член на уредувачкиот одбор на списанието “Macedonian Physics Teacher”. Врши стручна ревизија на тестовите за државна матура по предметот Физика. Таа, исто така, е и координатор на студиската програма по физика.

Д-р Јулијана Велевска е еден од авторите на книгите „Збирка решени задачи од натпревари по физика - книга 1“ и „Збирка решени задачи од натпревари по физика - книга 2“, издадени од Друштвото на физичарите на Република Македонија, Скопје, 2016 година.

Во периодот од 2012 до 2017 година кандидатката учествувала во работата на Комисијата за државни натпревари. Била и член на следниве факултетски комисии: Комисија за спроведување на постапка за избор на декан, Комисија за расход на инвентар, Комисија за рецензија на семинарски труд на докторски студии, Наставно-научен колегиум за трет циклус студии по физика, како и на повеќе комисии за избори во звање.

Од стручно-апликативната дејност во изборниот период, д-р Јулијана Велевска има освоено вкупно 30,30 поени (Образец кон извештајот за избор - Анекс 2). Стручно-апликативните активности на кандидатката до изборниот период се презентирани во Билтенот бр. 815 (15.11.2002 година), бр. 930 (15.11.2007) и бр. 1042 (15.11.2012)

Оценка од самоевалуација

Кандидатката д-р Јулијана Велевска добила позитивна оценка од анонимно спроведената анкета со студентите на Институтот за физика при ПМФ.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Јулијана Велевска.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Јулијана Велевска поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови повторно да биде избрана во звањето редовен професор во научната област оптика, наставна физика под број 10323 според Класификацијата на научни области и физика.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет во Скопје, д-р Јулијана Велевска повторно да ја избере во звањето редовен професор во научната област по група предмети од областите оптика, наставна физика под број 10323 според Класификацијата на научни области и физика.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

**Д-р Мимоза Ристова, редовен
професор на ПМФ, Скопје, с.р.**

**Д-р Александар Андоновски,
редовен професор на ПМФ во
пензија, Скопје, с.р.**

**Д-р Методија Најдоски, редовен
професор на ПМФ, Скопје, с.р.**

ОБРАЗЕЦ

**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: Јулијана, Борис, Велевска

(име, татково име и презиме)

Институција: Природно-математички факултет, Институт за физика

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: физика

НАСТАВНО – ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста	Поени
1	Одржување на настава од прв циклус студии Предмети: 1. Физика за градежници и геотехничари (2 групи, 3 часа, 1 семестар) (3,6) 2 Физика за геодети (2 часа, 1 семестар) (1,2) 3. Специјална методика на наставата по физика (2 часа, 6 семестри) (7,2) 4. Општа методика на наставата по физика (2 часа, 3 семестри) (3,6) 5. Општа методика на наставата по физика (3 часа, 3 семестри) (5,4) 6. Физика на музика и музички инструменти (3 часа, 7 семестри) (12,6) 7. Спектроскопски техники (3 часа, 2 семестри) (3,6) 8. Спектроскопија (4 часа, 2 семестри) (4,8) 9. Оптика (4 часа, 1 семестар) (2,4)	44,4
2	Одржување на настава од втор циклус студии Предмети: 1. Современи техники на учење (3 часа, 1 семестар) (2,25) 2 Физички семинар (1 час, 1 семестар) (0,75)	3
3	Одржување на настава од трет циклус студии Предмети:	5,4

	1. Електрохромизам (3 часа, 2 семестри) (5,4)	
4	Одржување на вежби Предмети: 1. Специјална методика на наставата по физика (АВ, 2 часа, 6 семестри) (5,4) 2. Специјална методика на наставата по физика (Х, 4 часа, 3 семестри) (5,4) 3. Општа методика на наставата по физика (АВ, 2 часа, 6 семестри) (5,4) 4. Општа методика на наставата по физика (Х, 2 часа, 3 семестри) (2,7) 5. Физика на музика и музички инструменти (АВ, 2 часа, 7 семестри) (6,3) 6. Оптика (ЛВ, 2 часа, 1 семестар) (0,9) 7. Оптика (НВ, 2 часа, 1 семестар) (0,9) 8. Електрохромизам (ЛВ, 3, часа, 2 семестри) (2,7)	29,7
5	Подготовка на нов предмет 1. Оптика (предавања, НВ, ЛВ) (2)	2
6	Консултации со студенти Број на студенти: 631 (1,262)	1,262
7	Ментор на дипломска работа 1. Димитар Вељановски Спектроскопска анализа на електрохроматски филмови од железо (III) хексацијаноферат (II) во видливиот дел од спектарот, декември 2012. 2. Марија Петрушева, Кружно движење и физика на луди железници, септември 2015. 3. Калтрина Авдили, Вклучување на елементи од наставата по музичко воспитување во наставата по физика, септември 2016. 4. Јасемин Куртова, Улогата на физиката во создавањето на музичките скали, октомври 2016.	0,8
8	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат 1. Боце Митревски, Методи и техники на учење и поучување во наставата по физика кои поттикнуваат критичко мислење кај учениците, Одлука бр. 07-3994/11 2. Фадиљ Ајредини, За размислувањето од повисок ред при изучувањето на електростатиката и правата струја кај учениците од гимназиите, Одлука бр. 07-869/9	1
9	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура	2,1

	1. Наташа Кочоска, Реализација на наставата по физика за седмо одделение според Блумовата таксономија, Одлука бр. 07-1178/7. 2. Николина Крстевска, Споредба на два различни приоди во примената на видео мерењата во наставата по физика, Одлука бр. 07-516/6. 3. Митка Манева, Мисконцепции во оптиката кај ученици од основното образование, Одлука бр.07-762/12. 4. Саша Стаменковски, Вовед во акциско истражување: очекувани и реални исходи од наставата по физика во седмо одделение, Одлука бр.07-489/11. 5. Каролина Дамјаноска, Средношколски проект за зачувување на ноќното небо – учење базирано на проект, Одлука бр.07-2055/7. 6. Далиборка Ѓорѓиевска, Примена на ИКТ во наставата по физика во основно образование за поттикнување на критичкото мислење, Одлука бр.02-1279/9. 7. Стојан Манолев, Структурно – логички шеми и гафови во наставата по физика и утврдување на сложеноста на задачите по физика, Одлука бр.02-268/10.	
10	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа 1. Надица Теова, Статика на човековото тело, март 2015 2. Љупка Гајдоска, Енергија, јули 2015 3. Кирил Буцковски, Примена на соларни ќелии во наставата по физика преку учење базирано на проекти, септември 2015 4. Билјана Тасевска, Планирање на наставен план за час на тема оптички леќи, септември 2015 5. Анета Топалова, Мултимедијата – креатор на наставата по физика, март 2016 6. Елена Христовска, Појавата конформизам во наставата по физика, јуни 2016 7. Фросина Мантева, Движењето на човековото тело, јули 2016 8. Јана Богданоска, Примена на мнемонички техники во наставата по физика, јули 2016 9. Гордана Накоска, Примена на мобилни телефони во наставата по физика, септември 2016 10. Даница Костовска, Примена на ИКТ во превртена училишница, јуни 2017	1
11	Пакет материјали за одреден предмет 1. Јулијана Велевска, Оптика - предавања	1
	Вкупно	91,662

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активнoста:	Поени
12	Ментор на докторска дисертација 1. Исак Алији (изработка во тек) (3)	3
13	Учесник во меѓународен научен проект 1. Структурна анализа и изучување на електрични и катали-тички својства на новосинтетизирани комплексни перовски-ти, македонско-бугарски проект, 01.01.2014 – 31.12.2016 (5) 2. Приготвување и карактеризација на електрохромни тенки филмови од ванадиумови оксиди, македонско-бугарски проект, 1.1.2014 – 31.12.2016 (5)	10
14	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор 1. Margareta Pecovska Gjorgjevich, Julijana Velevska and Metodija Najdoski, “Effect of Microwave Radiation on Dielectric Behavior of Two Vegetable Oils”, <i>Journal of Physical Science and Application</i> 2 (10) (2012) 427-433 (4,8) 2. Ratka Neshkovska, Mimoza Ristova, Julijana Velevska , “Low Vacuum Evaporated Cuprous Oxide Thin Film for Solar Cell Application”, <i>Horizons International Scientific Journal B</i> 1 (2014) 25-31 (4,8) 3. Julijana Velevska , Margareta Pecovska Gjorgjevich, Nace Stojanov, Metodija Najdoski, “Electrochromic Properties of Prussian Blue Thin Films Prepared by Chemical Deposition Method”, <i>International Journal of Sciences: Basic and Applied Research (IJSBAR)</i> 25 (3) (2016) 380-392 (3,6) 4. Julijana Velevska , Nace Stojanov, Margareta Pecovska Gjorgjevich, Metodija Najdoski, “Visible light modulation using chemically deposited electrochromic thin films” <i>Radiation & Applications</i> 2 (1) (2017) 35-40 (3,6) 5. Julijana Velevska , Nace Stojanov, Margareta Pecovska Gjorgjevich, Metodija Najdoski, “Electrochromism in tungsten oxide thin films prepared by chemical bath deposition” <i>Journal of Electrochemical Science and Engineering</i> 7 (1) (2017) 27-37 (3,6) 6. Julijana Velevska , Margareta Pecovska Gjorgjevich, Nace Stojanov, “Electrochromic Nickel oxide thin films for solar light	25,2

	modulation”, <i>International Journal of Sciences: Basic and Applied Research (IJSBAR)</i> 31 (3) (2017) 94-104 (4,8)	
15	Трудови со оригинални научно/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор 1. M. Pecovska Gjorgjevich, N. Stojanov, J. Velevska, Metodija Najdoski, Riste Popeski Dimovski, “Characterization of Electrochromic Prussian Blue Device by Impedance Spectroscopy”, <i>9th International Physics Conference of the Balkan Physical Union (BPU-9) AIP Conference Proceedings</i> 1722, 290013-1 - 290013-4 (2016); doi: 10.1063/1.4944299 (1,8) 2. R. Neshkovska, M. Ristova, J. Velevska, “Some properties of electrochromic low vacuum evaporated copper(I) oxide thin films”, <i>51st International Scientific Conference on Information, Communication and Energy Systems and Technologies ICEST Proceedings</i> (2016) 371-374 (2,4) 3. R. Neshkovska, M. Ristova, J. Velevska, “FTIR Spectra of electrochromic copper(I) oxide thin films prepared by different methods”, <i>51st International Scientific Conference on Information, Communication and Energy Systems and Technologies ICEST Proceedings</i> (2016) 375-377 (2,4) 4. M. Pecovska – Gjorgjevich, N. Stojanov, J. Velevska, M. Najdoski, “The kinetics of ion transport in electrochromic WO₃ thin films”, <i>Third International Conference “Education across Borders- Education and Research across Time and Space” Proceedings</i> (2016) (in press) (1,8)	8,4
16	Апстракти во зборник од конференција 1. M. Pecovska-Gjorgjevic, J. Velevska and A. Andonovski: “DIELRECTRIC RELAXATION AND AC CONDUCTIVITY OF CALCITE AND DOLOMITE SOLUTIONS”, “IX Conference of the Physicists of Macedonia, with International Participation 20-23 September 2012, Ohrid, R. Macedonia (0,5) 2. J. Velevska, M. Pecovska-Gjorgjevic, M. Najdoski and N. Stojanov: “ELECTROCHROMIC PROPERTIES OF CHEMICALLY DEPOSITED PRUSSIAN BLUE THIN FILMS”, IX Conference of the Physicists of Macedonia, with International Participation 20-23 September 2012, Ohrid, R. Macedonia (0,5) 3. A. Samet, V. Koleva, J. Velevska, M. Najdoski: “ EFECT OF ELECTROLYTE ON THE ELECTROCHROMISM OF NANOSTRUCTURED THIN FILMS OF AMMONIUM INTERCALATED VANADIUM (V) OXIDE XEROGELS”, 15th International Workshop on Nanoscience & Nanotechnology 21-23 November 2013, BAS & Technical University – Sofia, Sofia, Bulgaria (1) 4. M. Pecovska-Gjorgjevic, J. Velevska, M. Najdoski: “ELECTRICAL CHARACTERIZATION OF PRUSSIAN BLUE THIN FILMS”, X Conference of the Physicists of Macedonia, with	4,5

	International Participation, 25-28 September 2014, Skopje, R. Macedonia (0,5) 5. J. Velevska, N. Stojanov, M. Pecovska-Gjorgjevic, M. Najdoski: "VISIBLE LIGHT MODULATION USING CHEMICALLY DEPOSITED ELECTROCHROMIC FILMS" 4th International Conference on Radiation and Applications in Various Fields of Research-RAD 4, 23-27 May 2016, Niš, Serbia (1) 6. I. Aliji, J. Velevska, M. Najdoski, "ENERGY EFFICIENCY WITH ELECTROCHROMIC PRUSSIAN BLUE THIN FILMS" The International Joint Congress of Materials and Polymers (ISCM), 25-28 August 2017, Ohrid, R. Macedonia (1)	
17	Учество на научен/стручен собир со реферат (усна презентација) 1. M. Pecovska-Gjorgjevic, J. Velevska and A. Andonovski: "DIELRECTRIC RELAXATION AND AC CONDUCTIVITY OF CALCITE AND DOLOMITE SOLUTIONS", ", IX Conference of the Physicists of Macedonia, with International Participation 20-23 September 2012, Ohrid, R. Macedonia (1) 2. R. Neshovska, M. Ristova, J. Velevska: "SOME PROPERTIES OF ELECTROCHROMIC LOW VACUUM EVAPORATED COPPER(I) OXIDE THIN FILMS", 51st International Scientific Conference on Information, Communication and Energy Systems and Technologies ICEST, 28-30 June 2016, Ohrid, Macedonia (1) 3. R. Neshovska, M. Ristova, J. Velevska: "FTIR SPECTRA OF ELECTROCHROMIC COPPER(I) OXIDE THIN FILMS PREPARED BY DIFFERENT METHODS", 51st International Scientific Conference on Information, Communication and Energy Systems and Technologies ICEST, 28-30 June 2016, Ohrid, Macedonia (1) 4. M. Pecovska – Gjorgjevich, N. Stojanov, J. Velevska, M. Najdoski: "THE KINETICS OF ION TRANSPORT IN ELECTROCHROMIC WO₃ THIN FILMS, Third International Conference "Education across Borders- Education and Research across Time and Space" 6-7 October 2016, Bitola, Macedonia (1)	4
18	Учество на научен/стручен собир со реферат (постер-презентација) 1. J. Velevska, M. Pecovska-Gjorgjevic, M. Najdoski and N. Stojanov: "ELECTROCHROMIC PROPERTIES OF CHEMICALLY DEPOSITED PRUSSIAN BLUE THIN FILMS", IX Conference of the Physicists of Macedonia, with International Participation 20-23 September 2012, Ohrid, R. Macedonia (0,5) 2. A. Samet, V. Koleva, J. Velevska, M. Najdoski: " Efect OF ELECTROLYTE ON THE ELECTROCHROMISM OF NANOSTRUCTURED THIN FILMS OF AMMONIUM INTERCALATED VANADIUM (V) OXIDE XEROGELS", 15th	3

	International Workshop on Nanoscience & Nanotechnology 21-23 November 2013, BAS & Technical University – Sofia, Sofia, Bulgaria (0,5) 3. M. Pecovska-Gjorgjevic, J. Velevska, M. Najdoski: “ELECTRICAL CHARACTERIZATION OF PRUSSIAN BLUE THIN FILMS”, X Conference of the Physicists of Macedonia, with International Participation, 25-28 September 2014, Skopje, R. Macedonia (0,5) 4. M. Pecovska-Gjorgjevic, N. Stojanov, J. Velevska, M. Najdoski, R. Popeski-Dimovski: “CHARACTERIZATION OF ELECTROCHROMIC PRUSSIAN BLUE DEVICE BY IMPEDANCE SPECTROSCOPY” 9th International Physics Conference of the Balkan Physical Union-BPU 9, 24-27 August 2015, Istanbul, Turkey (0,5) 5. J. Velevska, N. Stojanov, M. Pecovska-Gjorgjevic, M. Najdoski: “VISIBLE LIGHT MODULATION USING CHEMICALLY DEPOSITED ELECTROCHROMIC FILMS” 4th International Conference on Radiation and Applications in Various Fields of Research-RAD 4, 23-27 May 2016, Niš, Serbia (0,5) 6. I. Aliji, J. Velevska, M. Najdoski, “ENERGY EFFICIENCY WITH ELECTROCHROMIC PRUSSIAN BLUE THIN FILMS” The International Joint Congress of Materials and Polymers (ISCMP), 25-28 August 2017, Ohrid, R. Macedonia (0,5)	
	Вкупно	58,1

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
19	Книга од стручна област 1. Група автори, Збирка задачи од натпревари по физика–Книга 1. (коавтор). Издавач: ДФРМ Печати Ирис-Струга, 2016 (7) 2. Група автори, Збирка задачи од натпревари по физика–Книга 2 (коавтор). Издавач: ДФРМ Печати Ирис-Струга, 2016 (7)	14
20	Експертски активности 1. Стручна ревизија на тестовите за државна матура по предметот Физика (2014, 2015, 2016, 2017) (4) 2. Ревизија на еден труд во Physica Macedonica (1)	5

21	Учество во работа на комисији за државни натпревари 1. Државен натпревар по физика (2013, 2014, 2015, 2016) (4)	4
Дејности од поширок интерес		
22	Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание 1. Macedonian Physics Teacher (0,5)	0,5
23	Член на факултетска комисија 1. Комисија за спроведување на постапка за избор на декан (0,5) 2. Комисија за расход на инвентар (2012; 2013; 2014; 2015; 2016) (2,5) 3. Комисија за рецензија на семинарски труд на докторски студии: (Аксу Самет, Рамадан Алити, Елена Вчкова Бебековска) (1,5) 4. Наставно-научен колегиум за трет циклус студии (0,5)	5
24	Член на комисија за избор во звање 1. Избор на еден насловен вонреден професор (Илија Насов) (Одлука бр. 07-1874/3 од 9.11.2012 г.) (0,2) 2. Избор на еден доцент (Боце Митревски) (Одлука бр.07-602/3 од 8.5.2013) (0,2) 3. Избор на еден редовен професор (Оливер Зајков) (Одлука бр.07-1176/3 од 05.10.2014) (0,2) 4. Избор на еден редовен професор (Ратка Нешковска) (Одлука бр.02-725/6 од 25.10.2016) (0,2)	0,8
25	Координатор на студиска програма 1. Координатор за физика	1
Вкупно		30,3

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЛНОСТ	91,662
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЛНОСТ	58,1
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЛНОСТ	/

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	30,3
Вкупно	180,062

Членови на Комисијата

4. Проф. д-р Мимоза Ристова, претседател, с.р.
5. Проф. д-р Александар Андоновски, член, с.р.
6. Проф. д-р Методија Најдоски, член, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ПО ГРУПА ПРЕДМЕТИ ОД ОБЛАСТА ТЕОРИСКА ФИЗИКА НА ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ од и „Коха“ од 20.6.2017 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања по група предмети од наставно-научната област теориска физика, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-1313/3, донесена на 28.9.2017 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Олга Галбова, редовен професор на ПМФ во Скопје, д-р Благоја Вељаноски, редовен професор на ПМФ во Скопје, и д-р Александар Ѓурчиновски, вонреден професор на ПМФ во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања по група предмети од областа теориска физика, во предвидениот рок се пријави д-р Трифче Сандев, вработен во Дирекцијата за радијациона сигурност во Скопје.

БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Трифче Сандев е роден на 23 мај 1982 година во Кратово. Основно и средно образование завршил во Кратово. Како ученик во основно и средно училиште учествувал на регионални, републички и меѓународни натпревари по математика и физика на кои освоил 30-тина награди и признанија. Бил член на македонскиот натпреварувачки тим на 32. Меѓународна олимпијада по физика во Анталија, Турција, во 2001 година.

Во учебната 2001/2002 година се запишал на Природно-математичкиот факултет (ПМФ) во Скопје, на Институтот за физика – применета насока. Студиите ги завршил во јануари 2006 година со просечна оценка 10,00, со одбрана на дипломската работа со наслов „Генерализиран систем равенки на Лотка и Волтера“. Бил прогласен за најдобар дипломиран студент на Институтот за физика за учебната 2005/2006 година. Постдипломските студии на Институтот за физика – теориска физика при ПМФ во Скопје, ги завршил со просечна оценка 10,00. Во април 2010 година ја одбрал својата магистерска работа во полето на фракциското сметање, со наслов „Митаг-Лефлеровите функции како решенија на релаксационо-осцилаторни и дифузионо-бранови равенки од фракциски ред“, со што се стекнал со степен - магистер на физички науки.

Во учебната 2005/2006 година бил демонстратор на Институтот за физика при ПМФ во Скопје. Во август 2006 година се вработил во Генералниот секретаријат на Владата на Република Македонија на конкурс за 100-те најдобри студенти во државата, а во февруари 2007 година бил преземен од Дирекцијата за радијациона сигурност, каде што работи и денес.

Во 2010 година го пријавил својот докторски труд со наслов „Моделирање на аномална дифузија со помош на фракциски дифузии и генерализирани

стохастички и кинетички равенки“ на Институтот за физика при ПМФ во Скопје и се стекнал со степен - доктор на физички науки во октомври 2012 година.

Во 2014 година бил постдокторанд на Макспланковиот институт за физика на комплексни системи во Дрезден – Германија, каде што остварува и повеќемесечни престои како гостин истражувач во 2015 и 2016 година.

Негово поле на истражување е во областа на статистичката механика и математичката физика, односно моделирањето на стохастички процеси во комплексни системи со помош на стохастички и кинетички равенки, како и во полето на фракциското сметање, т.е. диференцијалните и интегралните равенки од фракциски ред и нивната примена во природните науки. Посебен интерес во неговите истражувања заземаат специјалните функции од типот на Митаг-Лефлер и Фокс, асимптотските разложувања, комплетно монотоните функции и функциите на Бернштајн.

Како вработен во Дирекцијата за радијациона сигурност во Скопје, работи на проблеми од радијационата и нуклеарна сигурност и безбедност, а за време на Последипломскиот курс за обука за радијациона заштита и сигурност на радијациони извори организиран од Меѓународната агенција за атомска енергија во периодот од октомври 2007 до април 2008 година во Атина – Грција, работел во полето на Монте Карло - пресметките за заштита од радијација. Други области од интерес за неговите истражувања се квантно-механичките осцилатори.

Автор е на 40-тина научни и стручни трудови кои се објавени во голем број меѓународни научни списанија (J. Math. Phys., J. Phys. A, Physica A, Phys. Lett. A, Phys. Rev. E, Chaos Solitons & Fractals и други) и зборници од конференции коишто се цитирани според Google Scholar околу 440 пати (h-индекс – 12). При својата научна работа активно соработува(л) со истражувачи од голем број универзитети и институти во светот меѓу кои: Природно-математичкиот факултет во Скопје – Македонија, Макспланковиот институт за физика на комплексни системи во Дрезден – Германија, Институтот за физика и астрономија при Универзитетот во Потсдам – Германија, Одделот за физика при Израелскиот институт за технологии во Хаифа – Израел, Ахиезеровиот институт за теориска физика во Харков – Украина, Хумболтовиот универзитет во Берлин – Германија, Универзитетот за технологии во Делфт – Холандија, Одделот за физика при Универзитетот во Понта Гроса – Бразил, Факултетот за математика и статистика при Универзитетот во Ланцоу – Кина, Одделот за физика при Автономниот универзитет во Барселона – Шпанија, Универзитетот во Манчестер – Велика Британија, Институтот за ласерски технологии во медицината и метрологијата при Универзитетот во Улм – Германија, Баскискиот центар за применета математика во Билбао – Шпанија, Одделот за физика при Техничкиот универзитет во Минхен – Германија, Одделот за физика при Универзитетот за технологии во Тампере – Финска и други.

Се јавува како рецензент на 79 научни трудови за познати меѓународни списанија, меѓу кои: Journal of Physics A: Mathematical and Theoretical, Journal of Mathematical Physics, Journal of Statistical Mechanics: Theory and Experiment, Annalen der Physik, Chaos Solitons & Fractals, Journal of Computational Physics, Computers and Mathematics with Applications, Fractional Calculus and Applied Analysis, International Journal of Modern Physics B, Modern Physics Letters B, Physica Scripta, Advances in Mathematical Physics, Plasma Physics and Controlled Fusion, Measurement Science and Technology, European Physical Journal Plus, Entropy, Nonlinear Analysis – Series A, Zeitschrift für Naturforschung A: A Journal of Physical Sciences, Journal of Mathematical

Sciences – the University of Tokyo, како и за Mathematical Reviews и Zentralblatt MATH. Рецензент е на една книга за издавачката куќа World Scientific и на два научни проекта за Националниот научен центар на Полска (funding scheme SONATA и funding scheme OPUS).

Трифче Сандев учествувал на голем број конференции, семинари и работилници кадешто ги има презентирани своите научни и стручни трудови. Бил научен секретар на една меѓународна научна конференција. Раководител е на еден меѓународен научен проект финансиран од Германската фондација за истражување – Deutsche Forschungsgemeinschaft (DFG), а се јавува како учесник и контакт лице за Република Македонија на повеќе научни и стручно-апликативни проекти (12) финансирани од Министерството за образование на Република Македонија, Меѓународната агенција за атомска енергија во Виена – Австрија, Европската комисија и Институтот за радиоелементи во Флеурус – Белгија.

Добитник е на претседателската Награда за најмлад научник за врвни научни достигнувања во 2011 година, како и сертификат за извонредност за најдобра практика за 2012 година од Одделот за техничка соработка при Меѓународната агенција за атомска енергија во Виена – Австрија.

Член е на Друштвото на физичарите на Република Македонија и на Европското друштво на физичари.

1. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, на ПМФ, д-р Трифче Сандев изведувал аудиториски/лабораториски вежби на прв циклус студии на Институтот за физика по предметите: Биофизика за студенти на Медицинскиот факултет, Биофизика за студенти на Стоматолошкиот факултет, Физика за студенти на Шумарскиот факултет, Физика II за хемичари и Физика II за студенти на студиите по математика-физика.

Во периодот од 2014 до 2016 година д-р Трифче Сандев има држано предавања на групни семинари на Макспланковиот институт за физика на комплексни системи во Дрезден – Германија, а во периодот април – мај 2016 година држел предавања за додипломци, постдипломци и докторанди за стохастички процеси во комплексни системи и примена на фракциското сметање на истиот Институт.

Во текот на работењето во Дирекцијата за радијациона сигурност во Скопје, д-р Трифче Сандев има одржано 19 предавања на школи и работилници, во земјата и во странство, на тема: Радијациона заштита, радијациона сигурност и нуклеарна безбедност, како и предавања во Центарот за перманентна едукација за заштита од зрачење на Институтот за физика при ПМФ во Скопје.

Трифче Сандев има објавено статија со наслов „Аномална динамика” во стручно-методското списание ЕМИТЕР - македонско списание за популаризација и примена на науката и техниката, бр. 2/2013. Од наставно-образовната дејност,

Трифче Сандев има освоено вкупно 26,5 поени (подетални информации има во Образецот кон извештајот за избор - Анекс 2).

Научноистражувачка дејност

Области на научен интерес на кандидатот се статистичката механика и математичката физика, односно моделирањето на стохастички процеси во комплексни системи со помош на стохастички и кинетички равенки, како и во полето на фракциското сметање, т.е. диференцијалните и интегралните равенки од фракциски ред и нивната примена во природните науки.

Д-р Трифче Сандев има објавено 31 научен труд во референтни научни списанија со фактор на влијание, три труда со оригинални научни резултати во референтни научностручни списанија со меѓународен уредувачки одбор, еден труд со оригинални научни резултати во научностручно списание, два труда со оригинални научни резултати во зборници од научностручни собири со меѓународен уредувачки одбор, три труда со оригинални научностручни резултати во зборници од научностручни собири, десет апстракти во зборници од меѓународни конференции и еден апстракт во зборник од национална конференција.

Резултатите од научните истражувања се усно презентирани на шест меѓународни конференции, на две национални конференции и постерски на осум меѓународни конференции и на една национална конференција. Д-р Трифче Сандев има одржано четири предавања по покана на неколку универзитети.

Трифче Сандев бил еден од раководителите на меѓународниот научноистражувачки проект “Deutsche Forschungsgemeinschaft (DFG) (проект бр. 316131235): Random search processes, Levy flights, and random walks on complex networks (2016 – 2018)”, учесник на билатералниот проект Македонија – Аустрија: “Linear and nonlinear fractional diffusion models (2011-2012)”, и учесник на националниот проект: “Physics of Quantum-Mechanical Oscillators (2005-2006)”, финансиран од МОН на Р Македонија.

Од научноистражувачката дејност, д-р Трифче Сандев има освоено вкупно 272,52 поени (подетални информации има во Образецот кон извештајот за избор - Анекс 2).

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Трифче Сандев има остварено четири студиски престои на Макс планковиот институт за физика на комплексни системи во Дрезден, Германија: (мај – октомври 2014; март 2015; март – мај 2016; октомври – декември 2016), еден престој во Атина, Грција: International Atomic Energy Agency (IAEA) Regional Post-Graduate Educational Training Course on Radiation Protection and the Safety of Radiation Sources (октомври 2007 – април 2008) и еден во Виена, Австрија: IAEA School for drafting regulations (мај 2010).

Бил рецензент на 79 труда во голем број референтни научни списанија со фактор на влијание, рецензент на една книга за издавачката куќа World Scientific и на два научни проекта за Националниот научен центар на Полска (funding scheme SONATA и funding scheme OPUS).

Д-р Трифче Сандев е еден од авторите на книгите „Збирка решени задачи од натпревари по физика - книга 1“ и „Збирка решени задачи од натпревари по физика

- книга 2“, издадени од Друштвото на физичарите на Република Македонија, Скопје, 2016 година.

Трифче Сандев бил научен секретар на Научниот одбор на меѓународниот симпозиум “7th International Symposium on IN Situ Nuclear MEtrology as a tool for radioecology – INSINUME 2017”, што се одржа во Охрид, Македонија, во периодот 24 – 28 април 2017 година.

Бил претседател/член на Комисија за изработка на подзаконски акти од областа на заштита од јонизирачко зрачење, радијациона и нуклеарна сигурност и безбедност (2008, 2010 и 2011 година). Во периодот 2008 – 2014 година, кандидатот бил член на Националниот координативен центар за гранично управување при Владата на Република Македонија. Исто така, бил член на експертскиот тим за имплементација на проектот за ПЕТ (Позитронска Емисиона Томографија) во Република Македонија (2012) и на Работната група (при Секретаријатот за европски прашања) за енергетика за подрачје 3.15.7 Нуклеарна безбедност и заштита од радијација (од 2010 година). Кандидатот е избран за контакт-лице за Република Македонија за имплементирање на документите на Меѓународната агенција за атомска енергија: International Atomic Energy Agency Code of Conduct on the Safety and Security of Radioactive Sources and its supplementary Guidance on the Import and Export of Radioactive Sources.

Трифче Сандев ја има добиено претседателската награда за најмлад научник за врвни научни постигнувања во 2011 година и има одржано популарно предавање во Народната канцеларија на претседателот на Република Македонија во Скопје, 13 декември 2013 година.

Од стручно-апликативната дејност во изборниот период, д-р Трифче Сандев има освоено вкупно поени 129,5 (Образец кон извештајот за избор - Анекс 2).

Кандидатот има позитивна оценка од самоевалуацијата во период во кој изведувал практична настава.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Трифче Сандев.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот, Комисијата заклучи дека д-р Трифче Сандев поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избран во звањето насловен доцент по група предмети од областа теориска физика.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет во Скопје, д-р Трифче Сандев да биде избран во звањето насловен доцент по група предмети од областа теориска физика.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Д-р Олга Галбова, редовен професор
на ПМФ, Скопје, с.р.
2. Д-р Благоја Вељаноски, редовен
професор на ПМФ, Скопје, с.р.
3. Д-р Александар Ѓурчиновски,
вонреден професор на ПМФ, Скопје,
с.р.

ОБРАЗЕЦ

**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: **Трифче Драган Сандев**

(име, татково име и презиме)

Институција: **Природно-математички факултет, Институт за физика**

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: **физика**

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Одржување настава од прв циклус студии (вежби)	4,5
	Учебна 2005/2006 година	
	Биофизика – Медицински факултет (ЛВ) 2 x 15 x 0,03 п	0,9
	Биофизика – Стоматологија (ЛВ) 2 x 15 x 0,03 п	0,9
	Физика за Шумарски факултет (ЛВ) 2 x 15 x 0,03 п	0,9
	Физика II за хемичари (НВ) 2 x 15 x 0,03 п	0,9
	Физика II за математика-физика (ЛВ) 2 x 15 x 0,03 п	0,9
2.	Настава во школи и работилници (учесник) (21 x 1 п)	21
	1. Предавања за додипломци, постдипломци и докторанди за стохастички процеси во комплексни системи и примена на фракциското сметање на Макспланковиот институт за физика на комплексни системи во Дрезден – Германија, во периодот април – мај 2016 година 2. Предавања на групни семинари на Макспланковиот институт за физика на комплексни системи во Дрезден – Германија, во 2014, 2015 и 2016 година 3. Предавања на тема: Basic Radiation Physics; Exemption Levels; Categorization of Radioactive Sources, IAEA Sub-	

	Regional Training Course on Customs Radiation Safety, Ohrid, Macedonia, October 8 - 10, 2008 4. Предавања во Центарот за перманентна едукација за заштита од зрачење на Институтот за физика при ПМФ-Скопје 5. Предавања на тема: Радијациона заштита, радијациона сигурност и нуклеарна безбедност, радиоактивни извори и нуклеарни материјали, за Управата за безбедност и контраразузнавање, мај 2015 година 6. Предавања на тема: Радијациона заштита, радијациона сигурност и нуклеарна безбедност, за лицата коишто работат со извори на јонизирачко зрачење, ноември 2010 година 7. Предавања на тема: Радијациона заштита, радијациона сигурност и нуклеарна безбедност, за припадници на Царинската управа и Министерството за внатрешни работи на Република Македонија, ноември 2010 година 8. Предавање на IAEA Interregional Workshop: Code of Conduct and Guidance Implementation to Ensure Control of the Radioactive Sources During International Transfers, 1-4 November 2016, Sliema, Malta 9. Предавање на IAEA Regional Workshop on Methodology for Development of Safety Assessment for Storages and Repositories, Krasnoyarsk, Russia, June 15 - 19, 2015 10. Предавање на IAEA Regional Workshop on Regulatory Control of Radioactive Discharges to the Environment, Warsaw, Poland, June 17 - 21, 2013 11. Предавање на IAEA Workshop on the Design and Application of Management Systems for Disused Sealed Radioactive Sources, Tunis, Tunisia, May 26 - 30, 2013 12. Предавање на IAEA Interregional Workshop on Elaborating and Implementing a Model System for Disused Sealed Radioactive Sources Management, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina, March 25 - 29, 2013 13. Предавање на IAEA Regional Workshop on Safety, Security, and Safeguards: Best Practices for Integrated Regulators, Vienna, Austria, May 29 – June 1, 2012 14. Предавање на IAEA Regional Training Course on State System of Accounting for and Control of Nuclear Material (SSAC) for States of the Balkan Region with Limited Nuclear Material and Activity, IAEA, Vienna, Austria, April 23 – 28, 2012 15. Предавање на IAEA Training Course on Security in the Transport of Radioactive Materials, Karlsruhe, Germany, March 7 - 11, 2011 16. Предавање на IAEA Regional Workshop on Reducing Risks from Indoor Radon, WHO in Geneva, Switzerland, November 3 - 4, 2010 17. Предавања на “Advance School for Drafting Regulations on Radiation Safety”, Vienna, May 3 – 28 2010 18. Предавање на Technical Seminar “Management of Medical Radioactive waste in Albania, Bosnia and Herzegovina, Republic of Macedonia, Kosovo (under UNSCR 1244), Montenegro and Serbia”, Brussels, Belgium, December 7 – 8, 2009 19. Предавање на IAEA Workshop on Development and Application of Waste Acceptance Criteria, Vilnius, Lithuania, November 9 - 11, 2009	

	20. Предавање на Workshop on Management of Medical Radioactive waste in Albania, Bosnia and Herzegovina, Republic of Macedonia, Kosovo (under UNSCR 1244), Montenegro and Serbia, Fleurus, Belgium, October 22 - 24, 2009 21. Предавање на IAEA Workshop on Regulatory Control of Public Exposure, Prague, Czech Republic, June 30 - July 4, 2008	
3.	Научно-популарна и наставно-историска статија во стручно методско списание - Аномална динамика, ЕМИТЕР, Македонско списание за популаризација и примена на науката и техниката, бр. 2/2013 (1 п)	1
	Вкупно	26,5

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Меѓународни и национални научни проекти 2. Deutsche Forschungsgemeinschaft (DFG) проект (проект бр. 316131235): Random search processes, Levy flights, and random walks on complex networks (2016 – 2018) – еден од тројца раководители (9 п) 3. Bilateral project Macedonia - Austria: Linear and nonlinear fractional diffusion models (2011-2012) – учесник (5 п) 4. Macedonian Ministry of Education and Sciences grant: Electroacoustic and Thermomagnetic Phenomena in Low-dimensional Conductors (2006-2008) – учесник (3 п) 5. Macedonian Ministry of Education and Sciences grant: Physics of Quantum-Mechanical Oscillators (2005-2006) – учесник (3 п)	20
2.	Трудови во списанија со импакт-фактор (2016 IF) 1. T. Sandev , A. Iomin, H. Kantz, Anomalous diffusion on a fractal mesh, Phys. Rev. E 95 (2017) 052107 (IF = 2,366) (7,17 п) 2. T. Sandev , I.M. Sokolov, R. Metzler, A. Chechkin, Beyond monofractional kinetics, Chaos Solitons & Fractals (2017), doi: 10.1016/j.chaos.2017.05.001 (IF = 1,455) (5,06 п) 3. T. Sandev , A. Schulz, H. Kantz, A. Iomin, Heterogeneous diffusion in comb and fractal grid structures, Chaos Solitons & Fractals (2017), doi: 10.1016/j.chaos.2017.04.041 (IF = 1,455) (5,06 п)	197,32

4. Z. Tomovski, **T. Sandev**, Distributed order wave equations with composite time fractional derivative, International Journal of Computer Mathematics (accepted 2017) (IF = 0,971) **(6,37 n)**
5. A. Liemert, **T. Sandev**, H. Kantz, Generalized Langevin equation with tempered memory kernel, Physica A 466 (2017) 356 (IF = 2,243) **(7,04 n)**
6. **T. Sandev**, Z. Tomovski, B. Crnkovic, Generalized distributed order diffusion equations with composite time fractional derivative, Comput. Math. Appl. 73 (2017) 1028 (IF = 1,531) **(6,33 n)**
7. **T. Sandev**, A. Iomin, V. Mendez, Levy processes on a generalized fractal comb, J. Phys. A: Math. Theor. 49 (2016) 355001 (22pp) (IF = 1,857) **(6,66 n)**
8. A. Iomin, **T. Sandev**, Levy transport in slab geometry of inhomogeneous media, Math. Model. Natur. Phenom. 11 (3) (2016) 51 (IF = 0,952) **(6,35 n)**
9. **T. Sandev**, A. Iomin, H. Kantz, R. Metzler, A. Chechkin, Comb model with slow and ultraslow diffusion, Math. Model. Natur. Phenom. 11(3) (2016) 18 (IF = 0,952) **(4,55 n)**
10. **T. Sandev**, A. Chechkin, N. Korabel, H. Kantz, I.M. Sokolov, R. Metzler, Distributed order diffusion equations and multifractality: models and solutions, Phys. Rev. E 92 (2015) 042117 (IF = 2,366) **(5,97 n)**
11. J.L.A. Dubbeldam, Z. Tomovski, **T. Sandev**, Space-time fractional Schrödinger equation with composite time fractional derivative, Fract. Calc. Appl. Anal. 18 (2015) 1179 (IF = 2,034) **(6,83 n)**
12. **T. Sandev**, A. Chechkin, H. Kantz, R. Metzler, Diffusion and Fokker-Planck-Smoluchowski equations with generalized memory kernel, Fract. Calc. Appl. Anal. 18 (2015) 1006 - Survey paper (IF = 2,034) **(5,63 n)**
13. **T. Sandev**, A. Iomin, H. Kantz, Fractional diffusion on a fractal grid comb, Phys. Rev. E 91 (2015) 032108 (IF = 2,366) **(7,17 n)**
14. **T. Sandev**, I. Petreska, E.K. Lenzi, Time-dependent Schrödinger-like equation with nonlocal term, J. Math. Phys. 55 (2014) 092105 (IF = 1,077) **(5,88 n)**
15. **T. Sandev**, R. Metzler, Z. Tomovski, Correlation functions for the fractional generalized Langevin equation in the presence of internal

and external noise, J. Math. Phys. 55 (2014) 023301 (IF = 1,077) (5,88 n) 16. T. Sandev, I. Petreska, E.K. Lenzi, Harmonic and anharmonic quantum-mechanical oscillators in noninteger dimensions, Phys. Lett. A 378 (2014) 109 (IF = 1,772) (6,57 n) 17. T. Sandev, Z. Tomovski, Langevin equation for a free particle driven by power law type of noises, Phys. Lett. A 378 (2014) 1 (IF = 1,772) (7,17 n) 18. I. Petreska, T. Sandev, Z. Nedelkoski, Lj. Pejov, Axially symmetrical molecules in electric and magnetic fields: energy spectrum and selection rules, Cent. Eur. J. Phys 11 (2013) 412 (IF = 0,765) (4,37 n) 19. Z. Tomovski, T. Sandev, Exact solutions of a fractional diffusion equation with different boundary conditions, Nonlinear Dynamics 71 (2013) 671 (IF = 3,464) (8,86 n) 20. T. Sandev, R. Metzler, Z. Tomovski, Velocity and displacement correlation functions for fractional generalized Langevin equations, Fract. Calc. Appl. Anal. 15 (2012) 426 - Survey paper (IF = 2,034) (6,83 n) 21. Z. Tomovski, T. Sandev, Fractional Wave Equation with a Frictional Memory Kernel of Mittag-Leffler Type, Appl. Math. Comput. 218 (2012) 10022 (IF = 1,738) (7,14 n) 22. Z. Tomovski, T. Sandev, R. Metzler, J. Dubbeldam, Generalized Space-Time Fractional Diffusion Equation with Composite Fractional Time Derivative, Physica A 391 (2012) 2527 (IF = 2,243) (5,84 n) 23. T. Sandev, Z. Tomovski, J.L.A. Dubbeldam, Generalized Langevin equation with a three parameter Mittag-Leffler noise, Physica A 390 (2011) 3627 (IF = 2,243) (7,04 n) 24. Z. Tomovski, T. Sandev, Effects of a fractional friction with power-law memory kernel on the string vibrations, Comput. Math. Appl. 62 (2011) 1554 (IF = 1,531) (6,93 n) 25. T. Sandev, R. Metzler, Z. Tomovski, Fractional diffusion equation with a generalized Riemann-Liouville time fractional derivative, J. Phys. A: Math. Theor. 44 (2011) 255203 (21pp) (IF = 1,857) (6,66 n)	

	26. T. Sandev, Z. Tomovski, Asymptotic behavior of a harmonic oscillator driven by a generalized Mittag-Leffler noise, Physica Scripta 82 (2010) 065001 (4pp) (IF = 1,280) (6,68 n) 27. A. Gjurchinovski, T. Sandev, V. Urumov, Delayed Feedback Control of Fractional-Order Chaotic Systems, J. Phys. A: Math. Theor. 43 (2010) 445102 (16pp) (IF = 1,857) (6,66 n) 28. I. Petreska, T. Sandev, Gj. Ivanovski, Lj. Pejov, Splitting of Spectra in Anharmonic Oscillators Described by Kratzer Potential Function, Commun. Theor. Phys. 54 (2010) 138 (IF = 0,989) (4,59 n) 29. T. Sandev, Z. Tomovski, The General Time Fractional Wave Equation for a Vibrating String, J. Phys. A: Math. Theor. 43 (2010) 055204 (12pp) (IF = 1,857) (7,26 n) 30. D. Krstovska, O. Galbova, T. Sandev, Thermoelectric mechanism of electromagneticacoustic transformation in organic conductors, Europhysics Letters 81 (2008) 37006 (IF = 1,957) (6,76 n) 31. T. Sandev, I. Petreska, Selection Rules for Two-Dimensional Harmonic Oscillator, Maced. J. Chem. Chem. Eng. (formerly Bull. Chem. Technol. Macedonia) 24 (2005) 143 (IF = 0,612) (6,01 n)	
3	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор 32. T. Sandev, I. Petreska, E.K. Lenzi, Effective potential from the generalized time-dependent Schrödinger equation, Mathematics 4 (2016) 59 (Special Issue: Fractional Differential and Difference Equations) (4,8 n) 33. R.K. Saxena, Z. Tomovski, T. Sandev, Analytical solution of generalized space-time fractional cable equation, Mathematics 3 (2015) 153 (Special Issue: Recent Advances in Fractional Calculus and Its Applications) (4,8 n) 34. R.K. Saxena, Z. Tomovski, T. Sandev, Fractional Helmholtz and fractional wave equations with Riesz-Feller and generalized Riemann-Liouville fractional derivatives, Eur. J. Pure Appl. Math. 7 (2014) 312 (4,8 n)	14,4
4.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание 35. T. Sandev, Harmonic oscillator driven by generalized noises:	4

	overdamped behavior, Physica Macedonica 61 (2012) 59 (4 п)	
5.	Трудови со оригинални научни резултати објавени во зборник од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор 36. T. Sandev, Z. Tomovski, The General Time Fractional Fokker-Planck Equation with a Constant External Force, Proc. Symposium on Fractional Signals and Systems, 4-5 November 2011, Coimbra, Portugal, pp. 27–39 (2,7 п) 37. T. Sandev, Z. Tomovski, Wave Equation for a Vibrating String in Presence of a Fractional Friction, Proc. Symposium on Fractional Signals and Systems, 4-6 November 2009, Lisbon, Portugal, pp. 10 (2,7 п)	5,4
6.	Трудови со оригинални научни/стручни резултати објавени во зборник од научен/стручен собир 38. T. Sandev, G. Angelovski, G. Trajkov, N. Shahin, Improvement of the radioactive waste management regulations in the Republic of Macedonia: Good practice within IAEA supported projects, International Conference on the Safety of Radioactive Waste Management, 21-25 November 2016, Vienna, Austria (Book of Papers, Session 1, pp. 91 – 93) (1,2 п) 39. T. Sandev, Monte Carlo Simulation of Buildup Factors for Single and Multi-Layer Shields by Using PENELOPE Code, Proc. Second Conference on Medical Physics and Biomedical Engineering, 5-6 November 2010, Skopje, Macedonia, pp. 72–77 (2 п) 40. T. Sandev et al., Single window for issuing licenses for export and import of ionizing radiation sources and transit of radioactive sources, Proc. XXV Symposium of the Radiation Protection Committee of Serbia and Montenegro, Kopaonik Serbia, 2009, pp. 301– 304 (1,2 п)	4,4
7.	Апстракти во зборници од меѓународни конференции (10 x 1 п)	10

1. M. Zdraveska Kochovska, **T. Sandev**, C. De Lellis, Installation of water gamma spectrometry probe into the sewage system, 7th International Symposium on IN Situ NUClear METrology as a tool for radioecology (Book of Abstracts, p. 54), 24-28 April 2017, Ohrid, Macedonia

2. G. Angelovski, **T. Sandev**, G. Trajkov, N. Shahin, Physical protection regime in the Republic of Macedonia, IAEA International Conference on Nuclear Security: Commitment and Actions, 5-9 December 2016, Vienna, Austria

3. **T. Sandev**, A. Iomin, V. Mendez, Competition between long rests and Levy flights on a fractal comb, WE-Heraeus-Seminar Quantifying complex transport with Levy walks: from cold atoms to humans and robots, 22-27 May 2016, Bad Honnef, Germany

4. **T. Sandev**, A. Iomin, H. Kantz, Fractal grid comb model, Deutsche Physikalische Gesellschaft (DPG) meeting, 15-20 March 2015, Berlin, Germany (DY 3.8, Anomalous Diffusion)

5. **T. Sandev**, Beyond the monofractional kinetics, Mini-workshop on Physical origins of correlated extreme events, 11-13 June 2014, Dresden, Germany (EXEV14, MIPPKS - Dresden, Abstracts, P9, pp. 11)

6. G. Angelovski, **T. Sandev**, Macedonian experience on radiation safety and nuclear security, International Conference on the Safety and Security of Radioactive Sources: Maintaining the Continuous Global Control of Sources throughout their Life Cycle , 27-31 October 2013 Abu Dhabi, UAE

7. **T. Sandev**, G. Angelovski, Interfaces between security and safety in the Macedonian legislation and regulations, International Conference on Nuclear Security: Enhancing Global Efforts (Book of Extended Synopses, pp. 377 – 378), 1-5 July 2013, Vienna, Austria

8. M. Zdraveska Kochovska, **T. Sandev**, Radiation doses to family members of patients treated with iodine 131, 6th Symposium on in situ nuclear metrology as a tool for radioecology (Book of Abstracts, pp. 107 – 108), 11-15 June 2012, Brussels, Belgium

	9. T. Sandev, Modeling anomalous diffusion by fractional diffusion equation and generalized Langevin equation with frictional memory kernels of the Mittag-Leffler type, International Seminar and Workshop on Weak Chaos, Infinite Ergodic Theory, and Anomalous Dynamics, 1-12 August 2011, Dresden, Germany 10. T. Sandev, I. Petreska, Gj. Ivanovski, Lj. Pejov, Selection Rules for Harmonic and Anharmonic Planar Oscillators, 6th International Conference of the Balkan Physical Union (Book of Abstracts, page 949), 22-26 August 2006, Istanbul, Turkey	
8.	Апстракти во зборници од национални конференции T. Sandev, Harmonic oscillator driven by generalized noises: overdamped behavior, 9th Conference of the Society of Physicists of Macedonia (Book of Abstracts, page 31), 20-23 September 2012, Ohrid, Macedonia (0,5 п)	0,5
9.	Учество на научен/стручен собир со реферат (усна презентација) (8 x 1 п) 1. National policy and strategy for RS and DSRS management, IAEA Vienna, Austria, 20 - 23 March 2017 2. Fractal grid comb model, Deutsche Physikalische Gesellschaft (DPG) meeting, 15-20 March 2015, Berlin, Germany 3. School for drafting regulations: Dynamic approach for drafting regulations, Best Practices Dissemination Meeting, IAEA Vienna, Austria, 31 January – 1 February 2013 4. Harmonic oscillator driven by generalized noises: overdamped behavior, 9th Conference of the Society of Physicists of Macedonia, 20-23 September 2012, Ohrid, Macedonia 5. Anomalous and single file-type diffusion: Theoretical modeling: Workshop on Fractional Diffusion and Applications, Wolfgang Pauli Institute, Vienna, Austria, March 14 - 16, 2012 6. Monte Carlo Simulation of Buildup Factors for Single and Multi-	8

	Layer Shields by Using PENELOPE Code: Second Conference on Medical Physics and Biomedical Engineering, Skopje, Macedonia, November 5 -6, 2010 7. Control of Public Exposure in the Republic of Macedonia, Planning and Coordination Meeting, RER9094 Upgrading the National Capabilities in Controlling Public Exposure, Vienna, Austria, January 29 – 30, 2009 8. Closure of Turbulence Equations, Thermo-Fluid Dynamics Course, Petrovac, Montenegro, August 27 – September 7, 2005	
10.	Учество на научен/стручен собир со реферат (постерска презентација) (9 x 0,5 п) 1. T. Sandev, G. Angelovski, G. Trajkov, N. Shahin, Improvement of the radioactive waste management regulations in the Republic of Macedonia: Good practice within IAEA supported projects, International Conference on the Safety of Radioactive Waste Management, 21-25 November 2016, Vienna, Austria 2. T. Sandev, A. Iomin, H. Kantz, Transport of particles in a fractal mesh structure, 3rd Dresden – Leipzig Dynamics Day Workshop, 11 November 2016, TU Dresden, Germany 3. T. Sandev, A. Liemert, H. Kantz, Generalized Langevin equation with truncated friction memory kernel, 3rd Dresden – Leipzig Dynamics Day Workshop, 11 November 2016, TU Dresden, Germany 4. T. Sandev, A. Iomin, V. Mendez, Competition between long rests and Levy flights on a fractal comb, WE-Heraeus-Seminar Quantifying complex transport with Levy walks: from cold atoms to humans and robots, 22-27 May 2016, Bad Honnef, Germany 5. T. Sandev, Beyond the monofractional kinetics, Mini-workshop on Physical origins of correlated extreme events, 11-13 June 2014, Dresden, Germany (EXEV14, MPIPKS – Dresden) 6. T. Sandev, G. Angelovski, Interfaces between security and safety in the Macedonian legislation and regulations, International Conference	4,5

	on Nuclear Security: Enhancing Global Efforts, 1-5 July 2013, Vienna, Austria 7. T. Sandev, Modeling anomalous diffusion by fractional diffusion equation and generalized Langevin equation with frictional memory kernels of the Mittag-Leffler type, International Seminar and Workshop on Weak Chaos, Infinite Ergodic Theory, and Anomalous Dynamics, 1-12 August 2011, Dresden, Germany 8. T. Sandev, I. Petreska, Gj. Ivanovski, Lj. Pejov, Selection Rules for Harmonic and Anharmonic Planar Oscillators, 6th International Conference of the Balkan Physical Union, 22-26 August 2006, Istanbul, Turkey 9. N. Stojanov, S. Stefanoski, T. Sandev, Thermodynamical Characteristics of the Relativistic Quantum Gas, 5th Congress of the Society of Physicists of Macedonia, Ohrid, Macedonia, October 2004	
11.	Одржани предавања по покана на универзитет (4 x 1 п) 1. Покането предавање на Макспланковиот институт за физика на комплексни системи во Дрезден, Германија, 17 февруари 2014 година 2. Покането предавање на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, 17 декември 2013 година 2. Покането предавање на ФЕИТ во Скопје, 28 мај 2012 година 3. Покането предавање на Институтот за математика при Српската академија на науките и уметностите, Белград, Србија, 21 септември 2011 година	4
	Вкупно	272,52

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Книга од стручна област 1. Група автори, Збирка задачи од натпревари по физика – Книга 1 (коавтор), издавач: ДФРМ, 2016 (7 п) 2. Група автори, Збирка задачи од натпревари по физика – Книга 2 (коавтор), издавач: ДФРМ, 2016 (7 п)	14
2.	Учество во промотивни активности на Факултетот (2005/2006)	0,5
3.	Експертски активности Ревизија на 79 научни трудови за: Journal of Physics A: Mathematical and Theoretical (5), Journal of Mathematical Physics (1), Journal of Statistical Mechanics: Theory and Experiment (2), Annalen der Physik (1), Chaos Solitons & Fractals (1), Journal of Computational Physics (1), Computers and Mathematics with Applications (2), Fractional Calculus and Applied Analysis (1), International Journal of Modern Physics B (7), Modern Physics Letters B (2), Physica Scripta (3), Advances in Mathematical Physics (1), Plasma Physics and Controlled Fusion (1), Measurement Science and Technology (1), European Physical Journal Plus (1), Entropy (2), Nonlinear Analysis Series A: Theory, Methods and Applications (1), International Journal of Computer Mathematics (1), Zeitschrift für Naturforschung A: A Journal of Physical Sciences (1), Discontinuity, Nonlinearity, and Complexity (1), Journal of Mathematical Sciences, the University of Tokyo (1), Mathematical Methods in the Applied Sciences (1), Ain Shams Engineering Journal (3), Results in Physics (1), Honam Mathematical Journal (1), Alexandria Engineering Journal (1), Afrika Matematika (1), African Journal of Mathematics and Computer Science Research (3), Konuralp Journal of Mathematics (1), International Journal of Physical Sciences (3), Journal of Applied Mathematics and Computing (1), Scientific Research and Essays (2), Journal of Electromagnetic Waves and Applications (1), Applied Mathematics (1), Canadian Journal of Physics (1), Mathematical Reviews (11), Zentralblatt MATH (10). (79 п) Ревизија на една книга за издавачката куќа World Scientific (1 п) Ревизија на два научни проекта за Националниот научен центар на Полска (funding scheme SONATA и funding scheme OPUS) (2 п)	82
Дејности од поширок интерес		
4.	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир	1

	Научен секретар на научен одбор на меѓународен симпозиум – 7th International Symposium on IN Situ NUClear MEtrology as a tool for radioecology – INSINUME 2017, 24 – 28 April 2017, Ohrid, Macedonia (1 п)	
5.	Студиски престои во странство 1. октомври 2007 – април 2008 (6 месеци), Атина – Грција: International Atomic Energy Agency (IAEA) Regional Post-Graduate Educational Training Course on Radiation Protection and the Safety of Radiation Sources (Greek Atomic Energy Commission and National Technical University of Athens) (1 п) 2. мај 2010 (еден месец), Виена – Австрија: IAEA School for drafting regulations (IAEA Vienna) (0,5 п) 3. мај – октомври 2014 (6 месеци), Дрезден – Германија: постдокторски престој на Макс Планковиот институт за физика на комплексни системи во Дрезден (во групата на Prof. Dr. Holger Kantz) (1 п) 4. март 2015 (една недела), Дрезден – Германија: гостин истражувач на Макспланковиот институт за физика на комплексни системи во Дрезден (во групата на Prof. Dr. Holger Kantz) (0,5 п) 5. март – мај 2016 (3 месеци), Дрезден – Германија: гостин истражувач на Макспланковиот институт за физика на комплексни системи во Дрезден (во групата на Prof. Dr. Holger Kantz) (0,5 п) 6. октомври – декември 2016 (3 месеци), Дрезден – Германија: гостин истражувач на Макспланковиот институт за физика на комплексни системи во Дрезден (во групата на Prof. Dr. Holger Kantz) (0,5 п)	4
6.	Претседател на комисија за изработка на подзаконски акти - од областа на заштита од јонизирачко зрачење, радијациона и	10

	нуклеарна сигурност и безбедност, 2008 година (4 п) - од областа на заштита од јонизирачко зрачење, радијациона и нуклеарна сигурност и безбедност, 2010 година (4 п) Член на комисија за изработка на подзаконски акти - од областа на заштита од јонизирачко зрачење, радијациона и нуклеарна сигурност и безбедност, 2011 (2 п)	
7.	Учество во комисији и тела на државни и други органи (4 x 1 п) - член на Националниот координативен центар за гранично управување при Владата на Република Македонија (2008 – 2014) - член на Експертски тим за имплементација на проектот за ПЕТ (позитронска емисиона томографија) во Република Македонија (2012) - член на Работна група во Министерството за здравство за анализа на постојната регулатива по однос на контролата на товар за отпадни метални сировини (2015) - член на Работна група (при Секретаријатот за европски прашања) за енергетика за подрачје 3.15.7 Нуклеарна безбедност и заштита од радијација (од 2010 година)	4
8.	Изготвување на национални документи (стратегии, закони и сл.) (2 x 2 п) - Учество во изработка на Стратешки план на Дирекцијата за радијациона сигурност - Учество во изработка на Стратегија за интегрирано гранично управување при Владата на Република Македонија (член на работна група – 2013 година)	4
8.	Изготвување и пријавување на научен национален проект на МОН (учесник) (0,5 п)	0,5

9.	Изготвување и пријавување на научен меѓународен проект (билатерален проект МК-АУ) (учесник) (1 п)	1
10.	Државна награда за научни постигнувања Претседателска Награда за најмлад научник за врвни научни постигнувања во 2011 година (5 п)	5
11.	Предавања на институции од јавен интерес Популарно предавање во Народната канцеларија на претседателот на Република Македонија во Скопје, 13 декември 2013 година (0,5 п)	0,5
12.	Национален координатор за одредена стручна област - контакт-лице за Република Македонија за имплементирање на документите на Меѓународната агенција за атомска енергија: International Atomic Energy Agency Code of Conduct on the Safety and Security of Radioactive Sources and its supplementary Guidance on the Import and Export of Radioactive Sources (3 п)	3
	Вкупно	129,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНООБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	26,5
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	272,52
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	129,5
Вкупно	428,52

Членови на Комисијата

1. Д-р Олга Галбова, претседател, с.р
2. Д-р Благоја Вељаноски, член, с.р.
3. Д-р Александар Ѓурчиновски, член, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА ПОД НАСЛОВ „ВАЛОРИЗАЦИЈА НА ПОЛИМЕРИТЕ КАКО СЕКУНДАРНА СУРОВИНА“, ПОДНЕСЕНА ОД КАНДИДАТКАТА КАРМИНА МИТЕВА, ПРИЈАВЕНА НА ТЕХНОЛОШКО-МЕТАЛУРШКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со решение на Наставно-научниот совет на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје (понатаму во текстот: ТМФ), (Одлука бр. 02-1449/1 од 6.9.2017), избрани сме за членови на Рецензентската комисија за оцена и одбрана на докторската дисертација „Валоризација на полимерите како секундарна сировина“, поднесена од м-р Кармина Митева, вработена на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје.

По разгледувањето на поднесениот материјал, чест ни е на Наставно-научниот совет на ТМФ да му го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација „Валоризација на полимерите како секундарна сировина“, поднесена од кандидатката м-р Кармина Митева, содржи 189 страници текст (А4-формат), во кој се вклучени: 107 слики, 68 табели и 193 библиографски единици на користената литература. Тезата се состои од следниве 4 поглавја: 1. ТЕОРЕТСКИ ДЕЛ; 2. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЕН ДЕЛ; 3. РЕЗУЛТАТИ И ДИСКУСИЈА; 4. ЗАКЛУЧОК. Одделно, дадена е листа на користена литература и листа на печатени трудови кои произлегоа од истражувањата при работата на тезата. Трудовите се вклучени во посебен прилог како интегрален дел од дисертацијата.

Во поглавјето ВОВЕД, кандидатката дава сосема краток осврт на проблемите и истражувањата поврзани со депонирањето и рециклирањето на пластичниот отпад, кај нас и во светот. Потоа, во ТЕОРЕТСКИОТ ДЕЛ е дефинирана целта на истражувањата во дисертацијата, а имено – оптимизирањето на процесите на термичка и каталитичка пиролиза на смеша од отпадна полиолефинска пластика, со цел да се добие висок принос на течено гориво со прифатлив квалитет, кој ќе овозможи мешање на добиеното алтернативно гориво со горивата од фосилно потекло, и на тој начин би се обезбедила валоризација на цврстиот пластичен отпад. При тоа, зацртана е и задача да се испита можноста за користење на природни, покрај комерцијалните, катализатори, кои се достапни во нашата земја.

Во ЛИТЕРАТУРНИОТ ПРЕГЛЕД се сумирани достигнувањата во областа на управувањето со пластичниот отпад, преку анализа и дискусија на значајни

печатени трудови од ова подрачје. Опфатени се сите видови на рециклирање, кои до денес се применуваат во светот, со посебна нагласка на методите на пиролиза на полиолефините. Одделно, кандидатката дава критички осврт за катализаторите кои се применуваат во процесите на пиролиза, со оценка за нивните предности и недостатоци. Посебна нагласка во овој дел на тезата е дадена на споредбената анализа на ефектот на процесните параметри врз механизмот и кинетиката на пиролизата на полиолефините, како од научен, така и од практичен аспект.

ЕКСПЕРИМЕНТАЛНИОТ ДЕЛ на дисертацијата ги опишува користените материјали, применетите методи на испитување на појдовната полиолефинска смеша и на кинетиката на процесот на пиролиза (диференцијално-термичката, DSC и термогравиметриската анализа, TGA), реакторите во кои е изведуван експериментот, како и методите и техниките за карактеризација на добиеното течно пиролитичко гориво (Фурие-трансформирана инфрацрвената спектроскопија, FTIR и гасна хроматографија со масена спектрометрија, GC/MS), како и стандардните методи за карактеризација на смешите од пиролитичко и комерцијално фосилно гориво.

Поглавјето РЕЗУЛТАТИ И ДИСКУСИЈА е поделено во 6 целини, во кои кандидатката детално ги презентира добиените резултати од спроведените истражувања.

Во првиот дел, прикажани се резултатите од испитувањата на појдовната полиолефинска пластика и на применетите природни и синтетички катализатори. Со примена на термичките методи за анализа, определени се основните температурни подрачја на топење, како и кинетиката на разградба на полиолефинската смеша, составена од полиетилен и полипропилен, што понатаму ќе биде искористено во димензионирање на процесните услови за пиролиза на пластиката до течно гориво.

Во вториот дел се прикажани резултатите од испитувањата на кинетиката на реакцијата на пиролиза на полиолефинската смеша, во отсуство и во присуство на катализатори. При тоа, употребени се повеќе математички модели (Flynn-Wall-Ozawa, Kissinger-Akahira-Sunose, Friedman, Coats-Redfern и т.н. динамички метод) за пресметка на кинетичките параметри на процесот (од кои од особено значење за натамошните истражувања е енергијата на активација, определена за термичка и за каталитичка пиролиза, при различни концентрации на катализатор). На крајот е дадена споредбена анализа на параметрите, определени со овие методи, со критичко толкување на резултатите и разликите во вредностите на определените параметри.

Во **третиот дел** се прикажани резултатите од прелиминарните испитувања на пиролизата на полиолефините во цевен реактор со фиксен слој, со или без синтетички катализатор, при што се определени количествата на течна и гасна фракција, како и на цврстиот остаток, и вкупната конверзија, која се движи од 96 до 99%, но при тоа доминираат гасните продукти на реакцијата на деградација на полимерите.

Во **четвртиот дел** се дадени резултатите од испитувањата на процесите на термичка и каталитичка пиролиза во полушаржен реактор, при различен температурно-временски режими на процесот, со цел да се оптимизираат параметрите за добивање квалитетно течно гориво. За таа цел, анализирани се фракциите течен продукт од аспект на нивниот вискозитет, густина, анилинска точка и индекс на рефракција.

Добиените резултати (прикажани во **петтиот дел**) укажуваат на тоа дека, според определените физички карактеристики, производите на пиролиза претставуваат бензинска и дизел-фракција. Во овој дел, добиените резултати се критички анализирани, споредувајќи ги со литературни податоци за аналогни процеси на пиролиза на пластика. Типот и количеството на употребен катализатор, како и времето на задржување на полиолефинската смеша во реакторот во дадено температурно подрачје, се посочени како основни чинители за насочување на пиролизата кон високи приноси на течни, односно гасни продукти. Со цел зголемување на ефикасноста на процесот, применети се не само чисти катализатори, туку и нивни смеси, како на пример $\text{SiO}_2/\text{ZSM-5}$ (синтетички катализатор), Al_2O_3 /природен опализиран туф (со доминантна содржина на аморфен SiO_2). Прикажани и дискутирани се резултатите од анализата на течните продукти на пиролизата (вискозитет, густина, анилински број, индекс на рефракција) во зависност од процесните услови – температурно-временски режим, исполнетост на реакторот и тип и количество на катализатор. Во сите испитувани случаи, при определен реакционен режим, постигнат е релативно висок степен на конверзија до течно гориво. Понатаму, дискутирани се снимените FTIR- спектри на фракциите течни продукти и извршена е асигнација на карактеристичните ленти, согласно со која е заклучено дека во сите случаи на применети катализатори, со исклучок на синтетичкиот катализатор, во составот на течните продукти од каталитичката и од термичката пиролиза доминираат соединенија од групата на алкани и алкени. Детална идентификација на присутните компоненти во течните продукти е извршена со гасна хроматографија и масена спектрометрија, GC/MS. Резултатите се дискутирани во светлина на разликите во структурата (порозност), хемискиот состав и киселоста на катализаторите, кои се рефлектираат врз брзината на процесот на пиролиза и врз составот на добиените продукти.

Во последното, **шесто поглавје**, испитани се густината и вискозитетот на смеши од комерцијално дизел-гориво и добиеното пиролитичко гориво, и тоа при различен сооднос на двете компоненти. Овие својства на течните горива се од особен интерес при проценка на можноста за комерцијална примена на ваквите смеши, а од аспект на ефикасно распрашување (атомизација) на горивото и работата на моторот. И кај овие смеши, применета е FTIR-спектроскопијата за оценка на составот. Добиените резултати укажуваат дека се задоволени европските стандарди пропишани за параметрите на квалитет на дизел-горивата.

На крајот на трудот (**четврто поглавје, ЗАКЛУЧОК**) сумирани се заклучоците од истражувањата во дисертацијата, од кои произлегува оригиналниот научен придонес кон каталитичката и термичката пиролиза на полиолефински смеши со цел насочување на реакцијата кон високи приноси на течно алтернативно дизел гориво, како и практичниот придонес за валоризацијата на пластичниот отпад во процес во кој, под определени оптимални процесни услови, можат, покрај комерцијалните, да се применат и природни катализатори достапни во нашата земја.

Литературниот преглед што кандидатката го дава на крајот од оваа дисертација (193 библиографски единици), во поглавјето ЛИТЕРАТУРА, опфаќа соодветни статии/монографии од потесното подрачје на кинетиката и механизмот на пиролиза на полимерите.

Во ПРИЛОГ на дисертацијата, како нејзин интегрален дел, кандидатката ги приложува сепаратите од четирите објавени трудови во меѓународни списанија (од кои два се со фактор на влијание) и два труда печатени во зборници од меѓународен собир, кои се во директна врска со докторската теза.

ЗАКЛУЧОК

Резултатите од изучувањата опфатени во дисертацијата изработена од м-р Кармина Митева се оригинални и опфаќаат актуелно подрачје на искористување на пластичниот отпад како секундарна сировина за добивање нови производи со постапка, адаптивна и за натамошна индустриска примена. Воедно, резултатите укажуваат на можноста за употреба на природни катализатори, достапни во нашата земја, во процесите на пиролиза на отпадна полиолефинска пластика. За квалитетот на дисертацијата, во научна смисла, зборуваат и објавените публикации во интернационални списанија со фактор на влијание (*Arabian Journal for Science and Engineering* и *Journal of Environmental Protection and Ecology*), како и двата труда објавени во меѓународни списанија.

Судејќи според актуелноста на предметот на обработената проблематика, како и според реализираните цели и избраните методи за следење на кинетиката на процесот на каталитичка пиролиза, како и за анализа на добиените течни продукти (гориво), Комисијата цени дека трудот претставува заокружена научна целина и може да се прифати како докторска дисертација . Поради тоа, со задоволство му препорачуваме на Наставно-научниот совет на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје да ја прифати изработената докторска дисертација од м-р Кармина Митева под горниот наслов и да ѝ овозможи на кандидатката пристап кон нејзина јавна одбрана.

Рецензентска комисија

Д-р Славчо Алексовски, редовен професор, ТМФ, УКИМ, Скопје (претседател), с.р.

Д-р Гордана Богоева-Гацева, редовен професор, ТМФ, УКИМ, Скопје (ментор), с.р.

Д-р Јане Богданов, редовен професор, Природно-математички факултет, УКИМ, Скопје (член), с.р.

Д-р Даме Димитровски, вонреден професор, Машински факултет, УКИМ, Скопје (член), с.р.

Д-р Винета Сребренкоска, вонреден професор, Факултет за техничко-технолошки науки, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип (член), с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ЗАСТАПЕНОСТ И
ЗНАЧЕЊЕ НА СИНДРОМОТ НА ПОСТПОРОДИЛНАТА
ДИСГАЛАКЦИЈА КАЈ ФАРМСКИ ОДГЛЕДУВАНИТЕ МАТОРИЦИ ВО
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА“
ОД КАНДИДАТОТ БРАНКО АНГЕЛОВСКИ, ДВМ,
ПРИЈАВЕНА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА ВО
СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, со Одлука број 0202-1709/5 донесена на седницата одржана на 27.9.2017 година, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатот Бранко Ангеловски, ДВМ, со наслов „Застапеност и значење на синдромот на постпородилната дисгалакција кај фармски одгледуваните маторици во Република Македонија“, во состав: проф. д-р Славчо Мреношки (претседател), проф. д-р Тони Довенски (ментор), проф. д-р Зденко Маркиќ (член), доц. д-р Искра Цветковиќ (член) и доц. д-р Кирил Крстевски (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатот Бранко Ангеловски, со наслов „Застапеност и значење на синдромот на постпородилна дисгалакција кај фармски одгледуваните маторици“, содржи 120 страници компјутерски обработен текст во фонт Georgia, со 1,5 проред и големина на букви 12, со 206 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги, национални прописи и интернет-ресурси.

Трудот е структуриран во 8 глави. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Во **воведот (Глава 1)**, кандидатот го изнесува значењето на синдромот на постпородилната дисгалакција (СПД) во интензивните свињарски фарми и ја истакнува потребата од навремено поставување дијагноза и преземање соодветни терапевтски и превентивни мерки.

Во **втората глава** насловена како **Преглед на литература**, детално се опишани досегашните сознанија за терминологијата, преваленцата, клиничката слика, етиопатогенезата, дијагнозата, терапијата, профилакса и контролата на заболувањето. Во *Терминологијата* претставени се специфичните изрази користени за дефинирање на ова заболување со посебен осврт во однос на разликата помеѓу СПД и терминот маститис, метритис агалакција (ММА) комплекс. Во *Преваленца* опишани се критериумите за проценка и дефинирање на појавата на СПД со цел одредување на неговата застапеност. Во овој дел анализирани се исто така поголем број на студии кои се занимавале со појавата и преваленцата на СПД кај маториците како на ниво на единка така и на ниво на стадо. Во делот *Клиничка слика*, кандидатот детално ги опишува клиничките знаци кои може да се појават кај маторицата и новородените прасиња. Тука се анализирани разликите помеѓу студиите кои се занимавале со клиничката евалуација на СПД, со посебен акцент на интерпретацијата на измерената ректалната телесна температура кај маториците по пресењето. Покрај ова, наведено е дека колиформните бактерии се тесно поврзани со

клиничката манифестација на синдромот и дека *Escherichia coli* е најфреквентно детектираната бактерија кај заболените маторици. Понатаму, кандидатот, исто така, ја истакнува и значајната улога на *Escherichia coli* врз промената на макроминералниот метаболизам и инфламаторните параметри, како и влијанието врз зголемувањето на ректалната температура кај постпарталните маторици. Во *Етиологијата*, опишан е комплексниот механизам на генезата и причините на ова заболување. Овде исцрпно и детално е анализиран механизмот на развој на СПД при што главната улога ја имаат ендотоксините продуцирани од грам негативните бактерии, како и исхраната и стресот. Во овој дел посебно се истакнува влијанието на режимот на исхрана, менаџментот и сместувањето како фактори кои се поврзани со појавата на ова заболување. Во *Дијагноза*, претставени се критериумите кои се употребуваат за потврда на СПД и разликите помеѓу разни студии во однос на поставување на дијагнозата. Во *Терапија*, презентирани се терапевските протоколи и комбинацијата на лекови кои се употребуваат кај заболените маторици и нивните легла. Во овој дел кандидатот посочува и одредени практични процедури кои би помогнале во намалување на појавата на СПД кај маторицата и нејзиното легло. Во делот *Профилактика и контрола*, истакната е потребата од детекција и минимизирање на ризичните фактори кои водат до појава на заболувањето со цел преземање соодветни мерки за намалување на појавата на СПД во интензивното свињарско производство.

Во **Цели на истражувањето (трета глава)**, изнесени се следниве цели на ова истражување: (1) одредување на застапеност на СПД кај фармски маторици еден ден по пресење, (2) одредување на застапеност на клиничките знаци, (3) идентификација на изолираните бактериски видови од урината, млекото и гениталниот тракт, (4) споредба на бактериските видови помеѓу здравите и болните маторици, (5) детекција и споредба на застапеност на вирулентни гени на *Escherichia coli* помеѓу болните и здравите маторици и (6) одредување на причинските и последичните фактори поврзани со појавата на СПД.

Во **четвртата глава „Материјали и методи“**, опишани се критериумите за вклучување на фармите во истражувањето и чекорите по кои се одвиваше истражувањето. Во првиот дел прикажани се клиничките критериуми по кои се потврдуваше присуството на СПД, како и земањето и транспортирањето на примероците во лабораторијата за бактериолошка анализа. Понатаму, во овој дел се претставени лабораториските процедури применети во бактериолошката идентификација и молекуларниот анализа на земените мостри. Во последниот дел од оваа глава, кандидатот детално ја опишува статистичката обработка на добиените резултати.

Петтата глава се однесува на делот **Резултати**. Овде кандидатот детално и систематски ги претставува резултатите добиени од истражувањето во четири поглавја: (1) застапеност на СПД и застапеност на клинички знаци, (2) бактериолошка анализа, (3) молекуларна детекција на вирулентни гени на *Escherichia coli* и (4) причинско-последични фактори поврзани со појавата на СПД.

Во **Дискусијата (глава шест)**, кандидатот ги дискутира добиените резултати редоследно и ги споредува со податоците од литературата. Тука кандидатот најпрво ги споредува сопствените резултати од застапеноста на СПД и појавените клинички знаци со резултатите добиени во други студии и врз основа на тоа посочува дека употребата на антибиотиците во свињарските фарми во Република Македонија може драстично да се намали.

Во однос на бактериолошката застапеност, кандидатот ги споредува своите наоди со резултатите на други студии кои имале добиено слични резултати. Во овој контекст, кандидатот ја утврдил значајната улога на *Escherichia coli* која била најчесто детектирана бактерија кај болните маторици. Во продолжение, кандидатот утврдил дека високата застапеност на *E. coli* во вагиналните брисеви ја потврдува значајната улогата на гениталниот тракт во етиологијата и клиничката манифестација на синдромот.

Резултатите од молекуларните анализи се споредени исто така со други студии кои се занимавале со детекција на вирулентните гени на *E. coli*. Утврдено било дека резултатите се во кореспонденција со останатите студии кои вршеле истражувања на застапеност на вирулентни гени на *E. coli* кај свињи со урогенитални инфекции, говеда со колиформен маститис и луѓе со бактериемија како резултат на уринарни инфекции.

Резултатите од причинско-последичните фактори и нивната поврзаност со СПД кандидатот ги споредува со останатите литературни податоци. Тука тој врз основа на литературата утврдил дека младите маторици се повеќе предиспонирани за појава на СПД како резултат на недоволно развиениот имунолошки систем и краткото време на аклиматизација во прасилиштата во перипарталниот период. На крајот од дискусијата, кандидатот шематски ги дефинирал патиштата поврзани со појавата на СПД во фармите во Република Македонија.

Во овој дел може да се утврди дека кандидатот успеал да изнајде релевантни податоци од литературата и да ги искористи за толкување на сопствените резултати при што тие послужиле како основа за донесување на соодветни заклучоци.

Во заклучните согледувања (**глава седум**) се прикажани девет заклучоци кои произлегуваат од поставените цели на истражувањето и се јасни и прецизни. Заклучоците се добро формулирани и објективни, и може да се констатира дека претставуваат соодветен одговор на поставените цели.

Глава осум се однесува на делот **Литература**. Во овој дел, кандидатот ја набројува комплетната литература користена и цитирана при изработката на докторската дисертација, изразена во 206 библиографски единици.

Предмет на истражување

Предмет на истражување во оваа дисертација е утврдување на присуството, застапеноста, дијагнозата и значењето на СПД врз продуктивните и репродуктивните параметри кај фармските маторици во Република Македонија.

Во истражувањето кандидатот опфатил 202 фармски маторици со различна старост и расен состав од 5 свињарски фарми во Република Македонија. Критериумите за избор на маториците во истражувањето се уредно водење на матично книговодство, согласност на фармерот за учество во студијата и големина на фармата. Кандидатот клинички ги испитал сите вклучени маторици во студијата за присуство на СПД 12 до 24 часа после прасењето и од сите нив земал примероци урина, млеко и вагинален брис за бактериолошка анализа. Во дисертацијата кандидатот има извршено бактериолошка анализа на сите земени примероци, а кај сите изолати на *E. coli* има извршено и молекуларна детекција за присуство на вирулентни гени поврзани со одредени ентеротоксигени (ЕТЕС), екстраинтестинални (ЕхРЕС) како и други патогени соеви на *E. coli*. Понатаму, кандидатот во дисертацијата го прикажал влијанието и постоењето на евентуалната поврзаност на продуктивните параметри кај маториците со појавата на СПД во однос на бројот на прасило (последователно легло) кај маторицата, вкупниот број на родени прасиња, бројот на живородени прасиња, бројот на мртвородени прасиња, бројот на одбиени прасиња и бројот на угинати прасиња во тек на лактација по легло. Сите лабораториски анализи се направени во соодветните лаборатории на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Синдромот на постпородилната дисгалакција кај маториците се карактеризира со недоволно производство на колострум и млеко во првите 12 до 48 часа по прасењето. Терминот ММА, кој е често користен во постарата литература, се смета за недоволно прецизен поради тоа што истовремената клиничка слика на маститис, метритис и агалакција кај заболените маториците може да се појави многу ретко. Постепената еволуција на клиничкиот СПД кај маториците со поблаг клинички знаци се должи пред се на подобрувањата во начинот одгледувањето на свињи и воспоставување на подобри одгледувачки практики во фармите. Сепак, и покрај значајните подобрувања, проблемите поврзани со СПД сеуште се појавуваат во свињарските фарми. Овој синдром негативно влијае како врз продуктивноста на маторицата така и врз растот и смртноста кај прасињата до нивно одбивање. Освен намалената продуктивност и последователните големи економски загуби во интензивното свињарско производство, ова перипартално нарушување во голем степен ја нарушува и благосостојбата на маторицата и новородените прасињата. Во свињарските фарми во Република Македонија, честа практика е да се аплицираат антибиотици со широк спектар на делување кај маториците веднаш по прасењето. Причината за вакво користење на антибиотици е најчесто превентивна и во најголем број на случаи не постои индикација за нивно користење. Поставувањето на правилна, брза и прецизна дијагноза на СПД во раниот постпартален период е од големо значење за навремено преземање на соодветна терапија, со што би се подобрила продуктивноста на маторицата и би се продолжил периодот за нејзиното искористување во стадото. Истовремено, рационалната употреба на антибиотици ќе го намали т.н. селективен притисок и генерирање на антибиотска резистенција и резистентни популации на патогените бактериски соеви во свињарските фарми.

Покрај мултифакторијалната природа на синдромот, бактериите (особено Грам-негативните) ја имаат главната улога во неговата етиологија. Сепак, клучен елемент во превентивата и редукацијата на синдромот на постпородилна дисгалакција кај фармските маторици е откривањето на ризичните фактори. Поради комплексноста на самиот синдром и бројните ризични фактори, тешко може да се развие рационален пристап во неговата контрола и воспоставување хиерархија на ризичните фактори. Многу фактори (менаџмент, исхрана, фармер, градба на тело, кондиција, сместување) треба да бидат дефинирани и минимизирани во правец на намалување на појавата на СПД. Правилната проценка и брзата дијагноза веднаш по прасењето е од големо значење за спречување на негативните последици врз продуктивноста на маторицата. Поврзаноста на клиничкиот СПД со одредени инфективни причинители, како и детерминацијата на нивните карактеристики, е од есенцијално значење за преземање на соодветни превентивни и контролни мерки со цел намалување на појавата на овој синдром кај интензивно одгледуваните маторици.

Во недостаток на доволно податоци и истражувања во Република Македонија на оваа проблематика, како цели беа поставени утврдување на застапеноста на СПД и клинички знаци кај фармските маторици, како и утврдување на застапеност на бактериските видови во однос на клиничката манифестација на синдромот, со посебен осврт на изолатите на *E. coli*. Дополнително била направена анализа и на поврзаноста на причинско-последичните фактори со појавата на СПД.

Краток опис на применетите методи

За реализација на дисертацијата и исполнување на поставените цели, кандидатот применил повеќе методи. За одредување на присуството на СПД, кај маториците бил направен клинички преглед 12-24 часа по партусот. За клинички болни маторици прогласени биле сите оние што покажале повеќе од еден од претходно дефинирани клинички критериуми: ректална телесна температура ≥ 39.5 °C, променета млечна жлезда

(хипогалакција, агалакција, маститис), патолошки вагинален исцедок, отсуство на апетит, променето однесување на прасињата (гладување, летаргија, намалена фреквенција на доење, незаинтересираност) и променето однесување на маторицата (депресивно, иритирачко, летаргично). Од сите клинички испитани маторици биле земен примероци за бактериолошка анализа. Од гениталниот тракт бил земен вагинален брис, додека млекото и урината биле земен во стерилни пластични чашки.

Во лабораторијата за бактериологија примероците биле засадувани на крвен агар со 5% овчја крв, како и селективни хранителни подлоги за раст на Грам-негативни бактерии. Инкубацијата се изведувала 24 часа во аеробни услови на 37 °C. Идентификацијата на бактериските изолати била направена врз основа на карактеристичниот раст на селективните подлоги, присуството/отсуството на хемолиза на крвен агар, биохемиските карактеристики како и бактериската морфологија детерминирана со боењето по Грам. Конечната идентификација на изолатите се изведувала со биохемиски автоматизиран систем *VITEK 2 Compact* (BioMerieux, Франција).

За детекција на вирулентните гени од изолатите на *E. coli*, користен бил методот на термолизирање на бактериски колонии. За таа цел една до две бактериски колонии биле префрлани во тубички со 200 µL дестилирана вода кои биле инкубирани 30 минути на 95°C. По инкубацијата, тубичките се центрифугирале и 2.5 µL од добиениот супернатант бил употребен за анализа со полимераза верижна реакција (*polymerase chain reaction, PCR*). Вкупно 98 изолати на *E. coli* се испитале со помош на мултиплекс PCR (mPCR) на присуство на 27 вирулентни гени припадници на ExPEC и ETEC соеви на *E. coli*.

Статистичката обработка на добиените резултати кандидатот ја изведувал во софтверскиот статистички програм Statistica 8.0. За одредување на статистичка значајност на застапеноста на СПД помеѓу фармите се употребил Хи-квадрат тестот за независност. Овој тест бил употребен исто така и за одредување статистичка значајност на застапеноста на детектираните вирулентни гени помеѓу болните (СПД) и здравите (НСПД) маторици во ист вид на примерок и независно од примерокот. Fisher exact тестот (one tailed) бил искористен за споредба на најчесто изолираните бактерии во вагиналните брисеви и млекото помеѓу СПД и НСПД маториците. Овој тест бил употребен и за одредување на статистичка значајност помеѓу уропатогените (UPEC), авијарните патогени (APEC) и ETEC-групи на гени помеѓу двете групи на маторици.

За одредување на статистичка значајност на причинските и последичните фактори во однос на појавата на СПД, била изведена компаративна анализа со непараметарскиот Mann-Whitney U- тест. Кај утврдените статистички разлики се употребила логистичка регресија со нелинеарна проценка, Quasi-Newton-ов метод. Оваа анализа кандидатот ја направил со цел да ја провери можноста за градење на модел кој би ја предвидел појавата на СПД врз основа на испитуваните причинско-последични фактори.

Краток опис на резултатите од истражувањето

Добиените резултати од истражувањето кандидатот ги поделил во четири поглавја: (1) застапеност на СПД и застапеност на клинички знаци, (2) бактериолошка анализа, (3) молекуларна детекција на вирулентни гени на *E. coli* и (4) причинско-последични фактори поврзани со појава на СПД.

Во првото поглавје, претставени се податоци за присуство на СПД кај 23,3% (47/155) од клинички испитаните маторици. Во однос на фармите, преваленцата на СПД се движела од 14,8% до 38,1% без присуство на статистички значителна разлика. Во однос на клиничките знаци, променетото однесување на новородените прасиња во форма на

летаргија и намалена фреквенција на доење бил најчест клинички знак најден кај 68,1% од болните маторици. Најголем процент од болните маторици (48,8%) биле со присуство на три клинички знаци, додека сите шест знаци биле забележани само кај една маторица. Овие резултати кандидатот ги има претставено во соодветни табели и поддржано со 7 оригинални фотографии.

Резултатите од бактериолошката анализа кандидатот ги има презентирало преку три табели, два графика и шест оригинални фотографии. Со бактериолошка анализа биле анализирани вкупно 425 примероци, од кои 202 примероци на млеко, 202 вагинални брисеви и 21 примерок на урина. Вкупно 72,8% (147/202) маторици биле бактериолошки позитивни, со вкупно детектирани 240 бактериски изолати. Најголемиот број на изолираните бактерии припаѓаа на фамилиите *Enterobacteriaceae*, *Staphylococcaceae* и *Streptococcaceae*, а *E. coli* бил најчесто изолиран микроорганизам со преваленца од 61,7 % кај СПД-маториците и 29 % кај НСПД-маториците. *E. coli* била најдоминантно изолирана бактерија и во вагиналните брисеви како и примероците млеко, додека бактериите од родот *Staphylococcus* биле почесто детектирани во примероците урина и кај двете групи на маторици. Кај СПД-групата, процентот на изолатите на *E. coli* бил многу поголем како во вагиналните брисеви (70,2%) така и во примероците млеко (36,8%), наспроти НСПД-групата каде што *E. coli* претставувала 43,2 % изолати од вагиналните брисеви и 22,7 % во примероците на млеко. Процентот на вагинални брисеви позитивни на *E. coli* кај СПД-групата значително бил повисок (57,4 %) во однос на процентот позитивни вагинални брисеви на *E. coli* кај НСПД-маториците (26,5 %). Процентот на вагинални брисеви без бактериолошки видлив раст кај СПД-маториците бил значително понизок (10,6%) во споредба со истиот кај НСПД-маториците (44,5 %). Помеѓу самите СПД-маторици, значителна разлика била утврдена помеѓу примероците млека и вагиналните брисеви во однос на бактериолошкиот раст каде што кај првите во 53,2 % (25/47) не беше детектиран бактериолошки видлив раст во споредба со вагиналните брисеви кај кои само во 10,6 % (5/47) од примероците не беше утврден тој раст.

Резултатите од молекуларната анализа на вирулентните гени кандидатот ги има прикажано преку четири табели, два графика и три оригинални фотографии. Во овој дел од вкупно 98 изолати на *E. coli*, детектирани биле вкупно 321 вирулентен ген и тоа 137 кај СПД и 184 кај НСПД-маториците. Бројот на вирулентни гени по изолат се движел од 1 до 12, а најчесто детектиран ген и во двете групи на маторици бил *fimC* (ген инволвиран во биогенезата на тип 1 фимбриите). Во СПД-групата гените *iss*, *iucD*, *cvi/cva* и *astA* беа позастапени за разлика од НСПД-маториците но без статистичка значајност. Статистичка значајност кандидатот констатирал само во застапеноста на вирулентните гени во однос на категоријата на патотипот помеѓу СПД и НСПД-групите ($\chi^2(2)=6,908$, $p < 0.05$ ($p=0.032$)). Така, во СПД-маториците доминираа гените кои припаѓаа на АРЕС групата (*iss*, *iucD*, *astA*, *tsh* и *cvi/cva*) што не беше случај со гените добиени од НСПД-маториците ($p=0.014$). Останатите гени припадници на UPEC (*Hra*, *mal X*, *Neu C*, *hly A*, *sfa/foc*, *iha*, *pic*) и ETEC (*StxP*, *K88*, *K99*, *987P*, *F41*) групите, не покажаа значајни разлики во однос на застапеноста помеѓу СПД и НСПД-маториците.

Во однос причинско-последичните фактори поврзани со појава на СПД, резултатите се прикажани во две табели и седум графици. Статистичка значајност кандидатот утврдил само во однос на бројот на прасило на маториците каде што значително понизок бил кај СПД-маториците (2.83) наспроти бројот на прасило кај НСПД-маториците (4.46). Spearman rank order тестот утврди постоење на негативна корелација помеѓу бројот на испитани маторици и бројот на прасило и кај двете групи на маторици (СПД и НСПД). Поради значајноста помеѓу групите, од страна на кандидатот била изведена логистичка регресија со Нелинеарна проценка Quasi-Newton метод каде што како независна варијабла употребен бил бројот на прасило на маториците како предиктивен фактор. Моделот статистички бил значаен $\chi^2(1, N=202)=17,757$, $p < 0.05$, со $\beta_0=-0,038$ ($p=0.903$) и $\beta_1=-0,321$ ($p<0.001$), но сепак предиктивноста врз основа на бројот

на прасило на маториците како предиктивен фактор за појава на СПД беше многу ниска (0.29).

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатот Бранко Ангеловски, со наслов „Застапеност и значење на синдромот на постпородилната дисгалакција кај фармски одгледуваните маторици во Република Македонија“, претставува оригинално истражување во ветеринарната медицина/болести на непреливни животни, потесна област болести на свињи. Изработката на темата на оваа докторска дисертација има за цел да ја одреди застапеноста на синдромот на постпородилната дисгалакција кај фармски одгледуваните маторици во Република Македонија, да ја утврди застапеноста на најчестите инфективните причинители поврзани со неговата појава, со посебен акцент на изолатите на *E. coli* и да ја детектира врската на причинско-последичните фактори со појавата на СПД. Со изработката на оваа дисертација, кандидатот дава значаен придонес во одредување на застапеноста на СПД кај фармските маторици во Република Македонија, како и во идентификацијата на најважните клинички критериуми за поставување на брза и прецизна дијагноза кај заболените маторици. Во овој контекст, поставувањето на правилна и навремена дијагноза овозможува превземање на соодветна терапија и рационално користење на антибиотиците кај маториците во раниот постпартален период. Исто така, во ова истражување се открива дека високата застапеност на патогените бактерии во вагиналните брисеви укажува на значајното влијание на гениталниот тракт во клиничката манифестација на синдромот. Земајќи ги предвид резултатите од молекуларната анализа, кандидатот открива дека вирулентните гени на изолатите на *Escherichia coli* најдени во вагиналните брисеви на СПД-маториците, припаѓаат на одредени ExPEC-соеви кои се различни од вирулентните гени најдени кај здравите, НСПД- маторици. Во еден од заклучоците се наведува дека поради повисоката предиспозиција за заболување кај младите маторици потребно е подобрување на менаџерските и хигиенските практики во перипарталниот период во насока на превенирање на појавата на СПД кај оваа категорија маторици.

Докторската дисертација на кандидатот Бранко Ангеловски, со наслов „Застапеност и значење на синдромот на постпородилната дисгалакција кај фармски одгледувани маторици во Република Македонија“, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатот, пред одбраната на докторскиот труд, ги објавил (како прв автор, во меѓународни научни списанија или еден труд во списание со импакт-фактор), следниве рецензирани истражувачки трудови:

1. Angjelovski B., Cvetkovikj A., Mrenoshki S., Gjurovski I., Dejanoski T., Dovenski T., (2014), „Sow productivity on commercial pig farms in the Republic of Macedonia“. Mac Vet Rev, Oct 15; 37(2):135-140.
2. Angjelovski B, Cvetkovikj A, Mrenoshki S, Radeski M, Cvetkovikj I, Ratkova M, Dovenski T., 2016. „Bacteria associated with clinical postpartum dysgalactia syndrome in farmed sows in the Republic of Macedonia“. Turkish Journal of Veterinary and Animal Sciences. Dec 15;40(6):776-81, Impact factor 0.449.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Главниот научен придонес на кандидатот во овој докторски труд е тоа што за првпат во Република Македонија е направено одредување на застапеноста на синдромот на постпородилна дисгалакција кај фармските маторици и добивање на објективна слика за здравствениот статус кај маториците во раниот постпартален синдром со цел рационално користење на антибиотици при нивниот третман. Покрај тоа, со ова истражување се утврди и се спореди застапеноста на бактериските видови и вирулентните гени на *E. coli* помеѓу болните и здравите маторици, а дополнително беше потврдено дека помладите маторици се повеќе предиспонирани за појава на заболување.

Изведените заклучни согледувања во овој труд може да најдат примена во интензивните свињарски фарми, и тоа во насока на подобрување на хигиенско-санитарните мерки во прасилиштата во перипарталниот период и во насока на подобрување на менаџерските практики кај помладите маторици со цел превенирање на појавата на СПД. Дополнително, резултатите од ова истражување треба да се земат предвид кога се работи за преземање на соодветни мерки кај зафатените стада преку водење на детална евиденција за болеста на ниво на животно како единка и внимателна селекција на здравите маторици за нивно вклучување во идните производни циклуси.

Можните понатамошни истражувања се одредување на специфичните ризични фактори одговорни за појава на СПД и подобрување, оптимизација и комбинација на одредени менаџерски практики во правец на подобрување на здравствениот статус и продуктивноста на маторицата во постпарталниот период.

Со оглед на погоре наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина **да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатот Бранко Ангеловски со наслов „Застапеност и значење на постпородилната дисгалакција кај фармски одгледуваните маторици во Република Македонија“.**

КОМИСИЈА

Проф. д-р Славчо Мреношки, претседател с.р

Проф. д-р Тони Довенски, ментор с.р

Проф. д-р Зденко Маркиќ, член с.р

Доц. д-р Искра Цветковиќ, член с.р

Доц. д-р Кирил Крстевски, член с.р

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ПО ГРУПА НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ ОД ОБЛАСТИТЕ: ХАРМОНИЈА И ПОЛИФОНИЈА СО АНАЛИЗА И ТЕОРИЈА НА МУЗИКАТА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ - СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Факултет за музичка уметност - Скопје, објавен во дневните весници „Вечер“ и „Коха“ од 16.6.2017 година, за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања по група наставни предмети од областите: хармонија и полифонија со анализа и теорија на музиката, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот и уметнички совет, бр.02-673/1 од 4.7.2017 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: проф. Живојин Глишиќ, проф. д-р Томе Манчев и вонр. проф. м-р Дарија Андовска.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања по група наставни предмети од областите: хармонија и полифонија со анализа и теорија на музиката, во предвидениот рок се пријави единствено кандидатот м-р Тихомир Јовиќ, доцент на ФМУ - Скопје.

БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

М-р Тихомир Јовиќ е роден на 21.2.1972 година во Скопје, Република Македонија. По успешно завршениот четиригодишен курс за инструментот хармоника во тогашниот *Пионерски дом - Карпош* во Скопје (1986), музичкото образование го продолжил во средното музичко училиште МБУЦ *Илија Николовски - Луј* во Скопје, Оддел за музичка теорија и педагогија, кое го завршил со одличен успех (1990).

Додипломските студии на Факултетот за музичка уметност - Скопје ги започнал во академската 1991/1992 година на Одделот за музичка теорија и педагогија, а од третата студиска година (1993/1994) и на Одделот за хорско диригирање во класата на проф. Драган Шуплевски. Дипломирал на 8.2.1996 година на Одделот за музичка теорија и педагогија, со насока хорско диригирање, со просечна оценка 9,30.

Кандидатот го продолжил своето образование на постдипломските студии на ФМУ, на Одделот за полифонија со полифона композиција, под менторство на проф. Стојан Стојков. Постдипломските студии ги завршил на 9.10.2002 година со одбрана на трудот *Полифонијата во еден сејменш од инструментално-оркестарско творештво на Томислав Зографски*. Студиите ги завршил со просечна оценка 9,40.

Во моментот, на Факултетот за музичка уметност - Скопје е пријавена и во тек е административната процедура пред јавната одбрана на неговата докторска дисертација *Полифонијата во делата на македонските композиции создадени во периодот 1960-1980 година*, работена под менторство на проф. д-р Димитрије Бужаровски.

Кандидатот активно се служи со англискиот, српскиот и хрватскиот јазик.

М-р Т. Јовиќ го посетувал и курсот за цез-теорија (*Хармонски основи на цезот*) организиран од ФМУ - Скопје, под раководство на композиторот и аранжер Илија Пејовски.

Со цел за повишување на професионалните квалификации, во 2015 и 2016 година м-р Јовиќ учествувал на мастер - класовите и пробите на хорскиот форум во Струга, под раководство на водечките хорски диригенти од Македонија (проф. м-р Сашо Татарчевски), Италија (проф. д-р Андреа Анделини) и Унгарија (маестро Денеш Сабо).

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Педагошката дејност на м-р Тихомир Јовиќ започнува веднаш по дипломирањето (1996), кога по предлог на професорите Стојан Стојков и Живојин Глишиќ е избран за демонстратор по стручно-уметничките предмети Полифонија и Хармонија на Факултетот за музичка уметност - Скопје. Во 2003 година, тој е избран во звањето помлад асистент, а во 2006 година во звањето асистент по група наставни предмети од областа на теоријата на музиката. Во 2009 година е реизбран во истото звање. Поради недостигот на професорски кадар во академските 2007/2008 и 2008/2009 година, м-р Т. Јовиќ, покрај вежбите, се јавува и како предавач на стручно-уметничките предмети Вокална полифонија и Инструментална полифонија на Вокално-инструменталниот оддел на ФМУ, а од академската 2008/2009 година и како предавач по стручно-уметничкиот предмет Полифонија 1,2 на Одделот за музичка теорија и педагогија. На 19.12.2012 година е избран за наставник во сите звања по група наставни предмети од областите: хармонија и полифонија со анализа и теорија на музиката, во звањето доцент. Во текот на својата педагошка работа на Факултетот за музичка уметност - Скопје одржува настава на прв циклус студии по предметите: Хармонија со хармонска анализа, Хармонија на популарната музика, Вокална полифонија и Инструментална полифонија.

Во моментот е доцент на Факултетот за музичка уметност - Скопје, од областите: хармонија и полифонија со анализа и теорија на музиката. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот на УКИМ бр. 1042 од 15 ноември 2012 година.

Во 2012 година тој ги подготвува предметните програми за новите стручно-уметнички предмети на ФМУ, Теорија на музиката со солфеж 1,2 и Хармонија на популарната музика 1,2.

Покрај основната педагошка дејност, кандидатот во 1996 година работел и како музички соработник во Македонската радио-телевизија. Истата година бил ангажиран и за наставник по музичка култура во Средното медицинско училиште *Д-р Панче Караџов* во Скопје.

Во рамките на наставно-образовниот процес, тој изведувал и консултативни активности со над 100 студенти во семестар по предметите: Хармонија со хармонска анализа, Хармонија на популарната музика, Вокална полифонија и Инструментална полифонија, со цел подобрување на индивидуалните резултати на студентите, за изработка на семинарски работи на студентите, како и подготовка на ученици за приемните испити на ФМУ во Скопје.

Кандидатот учествувал како член во комисија за оцена или одбрана на 3 дипломски трудови одбранети на ФМУ во Скопје (кандидати: Агона Чупи, Ана Марија Михајловска и Тања Станојовска) и 1 магистерски труд (кандидат: Драгана Даутовска).

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ/СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ

Научноистражувачката дејност на м-р Тихомир Јовиќ е насочена, пред сè, кон истражувањата на полето на полифонијата во современото светско уметничко музичко творештво, вклучително и кон македонската професионална музика. Интересот на кандидатот за полифонијата и полифоните форми може да се забележи уште од насловот на неговиот магистерски труд, како и од насловот на темата за неговата докторска дисертација. Во прилог на горенаведеното се и повеќето негови трудови кои го расветлуваат начинот на примената на полифониот слог како принцип на организација на музичката материја, како и пристапот на композиторите кон традиционалните полифони форми. Меѓу другото, во тој контекст се и научно/стручните трудови кои од последниот избор до денес кандидатот ги презентира на следниве научни конференции и научно-стручни собири:

2013. *Полифонијата во композицијата CANTUS CORONATUS* од Томислав Зојрафски, на музичко - научната манифестација *Сирешка музичка есен*, Струга: СОКОМ.

2014. *Михајло Николовски: Суиџа за џијано (анализа)*, на музичко - научната манифестација *Сџрушка музичка есен*, Струга: СОКОМ.

2015. *Полифонијаџа во композицијаџа „Кончерџино за џудачки оркестџар“ од Сџефан Гајдов*, на музичката научна манифестација *Сџрушка музичка есен*, Струга: СОКОМ.

2016. *Полифонијаџа во еден сејменџ од џворешџвоџо на Тома Прошев создадено во џериодот од 1960 - 1980 џодина*, на музичката научна манифестација *Сџрушка музичка есен*, Струга: СОКОМ.

2016. *Перформатџивностџа на џолифониот слоџ во делаџа на Трајко Прокоџиев создадени во џериодот од 1960 - 1978 џодина*, на меѓународната научна конференција *Современиџе џредизвици на џерформатџивностџа*, СКОМРАХИ: Факултет за драмски уметности - Скопје.

Во научната дејност на кандидатот се вбројуваат и следниве објавени трудови во научно/стручни списанија и зборници:

2013. *Полифониџе форми во необарокоџ*, во зборник на трудови од музичката научна манифестација *Сџрушка музичка есен 2012* (зборникот е излезен од печат 2013 година).

2013. *Полифонијаџа во композицијаџа "Fantasia Corale" од Томислав Зоџрафски*, во *Годишен зборник 2012*, год. 3, бр. 3, Штип: ФМУ (објавен 27.5.2013), <http://js.ugd.edu.mk/index.php/YFMA/issue/view/38>

<http://js.ugd.edu.mk/index.php/YFMA/article/view/511/777>

2014. *Полифонијаџа во композицијаџа CANTUS CORONATUS од Томислав Зоџрафски*, во зборник на трудови од музичката научна манифестација *Сџрушка музичка есен 2013* (зборникот е излезен од печат 2014 година).

2014. *Полифонијаџа во композицијаџа Пасакалја за еден херој од Томислав Зоџрафски*, во меѓународното научно списание за изведувачки уметности *Ars Academica*, бр. 2, год. I, Скопје: ФМУ и ФДУ.

2015. *Михајло Николовски: Суиџа за џијано (анализа)*, во зборник на трудови од музичката научна манифестација *Сџрушка музичка есен 2014* (зборникот е излезен од печат 2015 година).

2015. *Полифонијата во композициите Суиџа за вибрафон, електрична џитара и виолончело и Пасакаља за орџули од Живојин Глишиќ*, во меѓународното научно списание за изведувачки уметности *Ars Academica*, бр. 3, год. II, Скопје: ФМУ и ФДУ.

2016. *Перформативноста на полифониот слој во делата на Трајко Прокопиев создадени во периодот од 1960 - 1978 година*, во меѓународното научно списание за изведувачки уметности *Ars Academica*, бр. 4, год. III, Скопје: ФМУ и ФДУ.

2017. *Полифонијата во композицијата „Концертно за џугачки оркестар“ од Стефан Гајдов*, во зборник на трудови од музичката научна манифестација *Ситрушка музичка есен 2015* (зборникот е излезен од печат 2017 година).

Кандидатот м-р Тихомир Јовиќ се јавува како автор на две композиции за соло вокал и мешан хор (2010. *Залез* за соло сопран и женски хор, на текст од Матеја Матевски - премиерно изведена на *XX меѓународен хорски фестивал ТЕХО* во Тетово, во 2011 година, од страна на женскиот младински хор при МКЦ - Скопје, диригент м-р Сашо Татарчевски, солист Марија Наумовска - сопран; 2011. *Господи воззвах*, за соло баритон и мешан хор). Особено забележителна е премиерната изведба на композицијата *Господи воззвах*, на *36. Денови на македонска музика* - Скопје (2013), во *Музеј на македонската борба за државност и самостојност* (Скопје, 3.4.2013), *Професионален камерен мешан хор "Pro Ars"*, диригент: м-р Сашо Татарчевски, солист: д-р Горан Начевски - баритон.

„ ... „Господи воззвах“ за баритон и мешан хор на Тихомир Јовиќ (кое претставува второ негово композиторско остварување) ... беше она што предизвика пријатно изненадување. Во оваа духовна композиција, која ја претставува првата стихира на првиот глас од Осмогласникот, Јовиќ покажа дека поседува смисла за хорски слог и водење на гласовите, особено во градењето на солистичката делница, која експресивно ја долови баритонот Горан Начевски, а чии гласовни predisпозиции очигледно претставувале мотив кај авторот за нејзино обликување. Во „Господи воззвах“ ... хористите се чувствуваа на „свој терен“ и придонесоа мелодискиот ракопис ... да биде отсликан со тонски квалитет, истовремено покажувајќи заедничко чувство за ваков вид репертоар, како и за конзистентно мелодиско фразирање и хармонски спој“. (Рецензија: *Раздвигување на македонската хорска мисла*, ДММ 2013, м-р Дојрана Прокопиева, во *Музика*, год. XVI, бр. 19, 2013, стр. 97 - 9).

Покрај тоа, кандидатот се јавува и како автор на неколку создадени неизведени композиции за соло пијано.

Тој има остварено и настап како диригент со хорот на Факултетот за музичка уметност - Скопје (1995. *MUSICA VIVA*. Концерт со хорот на ФМУ во студиото М-1 на МРТВ, Скопје).

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ И ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

М-р Тихомир Јовиќ има остварено разновидни активности кои се однесуваат на стручно-апликативната дејност. Во 2012 година, тој се јавува како еден од рецензентите на учебникот за деветгодишно основно музичко образование *СОЛФЕЖ 2 со елементарна теорија на музиката* (учебникот е излезен од печат по изборот во доцент - 2013 година), а во 2014 година на учебникот *СОЛФЕЖ 3 со елементарна теорија на музиката* од авторите м-р Милица Василеска-Калајџиеска, Златица Жантевска-Пејиќ и Данијела Весиќ.

Забележителни се и неговите учества во промотивните активности на Факултетот за музичка уметност - Скопје на *Денови на образование и кариера* (УКИМ) во 2013, 2014, 2015 и 2016 година, каде што учествува во презентацијата на студиските програми на Факултетот, како и на претставувањето и промоцијата на Факултетот во рамките на учеството на мешаниот хор „Драган Шуплевски“ на повеќе меѓународни хорски натпревари и фестивали во странство, меѓу кои во Бугарија, 2013, Полска, 2014, Франција, 2015, Бугарија, 2016 и Полска, 2017.

Како лиценциран вештак од областа на заштитата на авторското право и другите сродни права и права од интелектуална сопственост, м-р Тихомир Јовиќ во неколку наврати е ангажиран како вешто лице: 2011 и 2012 - член на Комисија за вештачење по предмет на Основен суд Скопје 2 - Скопје; 2016 - вештачење по предмет на Основен суд Скопје 2 - Скопје.

Во периодот 2013 - 2014 година, кандидатот во повеќе наврати се јавува како член на жири-комисија за хорски и оркестарски натпревари на ниво на основните и средните училишта од Скопје, Куманово, Крива Паланка и Кратово, како и на републичките натпревари на детски и младински хорови и оркестри одржани во Кавадарци и Велес.

Во периодот 2013 - 2017 година, кандидатот се јавува како член на конкурсна комисија за прием на кандидати за запишување на прв циклус студии на ФМУ - Скопје.

Во 2014 година, кандидатот се јавува и како член на факултетската Комисија за изработка на правилници врз основа на Законот за заштита на личните податоци.

Во 2017 година, кандидатот е член на факултетската Комисија за самоевалуација.

ОЦЕНКА ОД САМОЕВАЛУАЦИЈА

Кандидатот м-р Тихомир Јовиќ на сите анонимно спроведени анкети на студентите на Факултетот за музичка уметност - Скопје има добиено позитивни оценки. За летниот семестар во учебната 2013/2014 година има просечна оценка 9,46 (9,61 за наставниот предмет Хармонија со хармонска анализа, 9,04 за наставниот предмет Полифонија и 9,74 за наставниот предмет Хармонија на популарната музика). За зимскиот семестар во учебната 2014/2015 година има просечна оценка 9,70 (9,56 за наставниот предмет Хармонија со хармонска анализа, 9,97 за наставниот предмет Вокална полифонија, 10,00 за наставниот предмет Инструментална полифонија, 9,77 за наставниот предмет Полифонија и 9,19 за наставниот предмет Хармонија на популарната музика), а за летниот семестар во учебната 2014/2015 година има просечна оценка 9,56 (9,42 за наставниот предмет Хармонија со хармонска анализа и 9,69 за наставниот предмет Полифонија). За зимскиот семестар во учебната 2015/2016 година има просечна оценка 9,74 (9,54 за наставниот предмет Хармонија со хармонска анализа, 9,83 за наставниот предмет Вокална полифонија и 9,86 за наставниот предмет Инструментална полифонија), а за летниот семестар во учебната 2015/2016 година има просечна оценка 9,70 (9,56 за наставниот предмет Хармонија со хармонска анализа, 10,00 за наставниот предмет Вокална полифонија и 9,53 за наставниот предмет Инструментална полифонија). За зимскиот семестар во учебната 2016/2017 година има просечна оценка 9,77 (9,59 за наставниот предмет Хармонија со хармонска анализа, 9,92 за наставниот предмет Вокална полифонија и 9,79 за наставниот предмет Инструментална полифонија).

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката, стручно-уметничката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на м-р Тихомир Јовиќ.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот, Комисијата заклучи дека м-р Тихомир Јовиќ поседува уметнички, научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избран во сите наставно-научни звања по група наставни предмети од областите хармонија и полифонија со анализа и теорија на музиката.

Според гореизнесеното, Рецензентската комисија има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот и уметнички совет на Факултетот за музичка уметност - Скопје, м-р Тихомир Јовиќ да биде избран во звањето **вонреден професор** по група наставни предмети од областите хармонија и полифонија со анализа и теорија на музиката.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. Живојин Глишиќ, с.р.

2. Проф. д-р Томе Манчев, с.р.

**3. Вонр. проф. м-р Дарија
Андовска, с.р.**

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: м-р Тихомир Зоран Јовиќ

**Институција: Универзитет „Св. Кирил и Методиј” - Скопје, Факултет
за музичка уметност - Скопје**

**Научна област: хармонија и полифонија со анализа и теорија на
музиката**

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
1.	Настава 1. циклус студии: хармонија со хармонска анализа 2, хармонија на популарната музика 2, вокална полифонија 2 во 2103 - летен семестар (1 семестар x 14 часа неделно)	8.4
2.	Настава 1. циклус студии: хармонија со хармонска анализа 1,2, хармонија на популарната музика 1,2, вокална полифонија 1,2 во 2103/2014 (2 семестра x 14 часа неделно)	16.8
3.	Настава 1. циклус студии: хармонија со хармонска анализа 1,2, хармонија на популарната музика 1,2, вокална полифонија 1,2, инструментална полифонија 1,2 во 2104/2015 (2 семестра x 14 часа неделно)	16.8
4.	Настава 1. циклус студии: хармонија со хармонска анализа 1,2, вокална полифонија 1,2, инструментална полифонија 1,2 во 2105/2016 (2 семестра x 14 часа неделно)	16.8
5.	Настава 1. циклус студии: хармонија со хармонска анализа 1,2, вокална полифонија 1,2, инструментална полифонија 1,2 во 2106/2017 (2 семестра x 14 часа неделно)	16.8
6.	Консултации со студенти 2013 - летен семестар (1 семестар)	0.2
7.	Консултации со студенти 2013/2014 (2 семестра)	0.4
8.	Консултации со студенти 2014/2015 (2 семестра)	0.4

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
9.	Консултации со студенти 2015/2016 (2 семестра)	0.4
10.	Консултации со студенти 2016/2017 (2 семестра)	0.4
11.	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура (Драгана Даутовска - хорско диригирање, 22.12.2016)	0.3
12.	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа (оркестарско диригирање: Агона Чупи - 16.12.2016, Ана Марија Михајловска - 4.2.2017, Тања Станојовска - 8.6.2017)	0.3
	Вкупно	78

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание	
1.	2013. Полифонијата во композицијата "Fantasia Corale" од Томислав Зографски, во Годишен зборник 2012, год. 3, бр. 3, Штип: ФМУ (објавен 27.5.2013) http://js.ugd.edu.mk/index.php/YFMA/issue/view/38 http://js.ugd.edu.mk/index.php/YFMA/article/view/511/777	4
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	
2.	2014. Полифонијата во композицијата Пасакалја за еден херој од Томислав Зографски, во меѓународното научно списание за изведувачки уметности Ars Academica, бр. 2, год. I, Скопје: ФМУ и ФДУ.	6
3.	2015. Полифонијата во композициите Суитта за виола, електрична гитара и виолончело и Пасакалја за орлуци од Живојин Глишиќ, во меѓународното научно списание за изведувачки уметности Ars Academica, бр. 3, год. II, Скопје: ФМУ и ФДУ.	6
4.	2016. Перформативността на полифониите слој во делата на Трајко Прокопиев создадени во периодот од 1960 - 1978 година,	6

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	во меѓународното научно списание за изведувачки уметности <i>Ars Academica</i> , бр. 4, год. III, Скопје: ФМУ и ФДУ.	
	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир	
5.	2013. <i>Полифониите форми во необарокиот</i> , во зборник на трудови од музичката научна манифестација <i>Сириска музичка есен 2012</i> (зборникот е излезен од печат 2013 година).	2
6.	2014. <i>Полифонијата во композицијата CANTUS CORONATUS од Томислав Зографски</i> , во зборник на трудови од музичката научна манифестација <i>Сириска музичка есен 2013</i> (зборникот е излезен од печат 2014 година).	2
7.	2015. <i>Михајло Николовски: Суиџа за џијано (анализа)</i> , во зборник на трудови од музичката научна манифестација <i>Сириска музичка есен 2014</i> (зборникот е излезен од печат 2015 година).	2
8.	2017. <i>Полифонијата во композицијата „Концертно за џудачки оркестар“ од Стефан Гајдов</i> , во зборник на трудови од музичката научна манифестација <i>Сириска музичка есен 2015</i> (зборникот е излезен од печат 2017 година).	2
	Пленарни предавања на научен/стручен собир	
9.	2013. <i>Полифонијата во композицијата CANTUS CORONATUS од Томислав Зографски</i> , на музичко - научната манифестација <i>Сириска музичка есен</i> , Струга: СОКОМ.	2
10.	2014. <i>Михајло Николовски: Суиџа за џијано (анализа)</i> , на музичко - научната манифестација <i>Сириска музичка есен</i> , Струга: СОКОМ.	2
	Пленарни предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество	
11.	2015. <i>Полифонијата во композицијата „Концертно за џудачки оркестар“ од Стефан Гајдов</i> , на музичката научна манифестација <i>Сириска музичка есен</i> , Струга: СОКОМ.	3
12.	2016. <i>Полифонијата во еден сејменит од шворештвојто на Тома Прошев</i> создадено во периодот 1960 - 1980 година, на музичката научна манифестација <i>Сириска музичка есен</i> , Струга: СОКОМ.	3

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
13.	2016. <i>Перформативността на полифониот слој во делата на Трајко Прокопиев</i> создадени во периодот 1960 - 1978 година, на меѓународната научна конференција <i>Современиите предизвици на перформативността</i> , СКОМРАХИ: Факултет за драмски уметности - Скопје.	3
	Апстракти објавени во зборник на конференција	
14.	2013. <i>Полифонијата во композицијата CANTUS CORONATUS</i> од Томислав Зографски - музичко - научна манифестација <i>Сириска музичка есен</i> , Струга: СОКОМ.	0.5
15.	2014. <i>Михајло Николовски: Сушта за ијано (анализа)</i> - музичко - научна манифестација <i>Сириска музичка есен</i> , Струга: СОКОМ.	0.5
16.	2015. <i>Полифонијата во композицијата „Кончертино за људачки оркестар“</i> од Стефан Гајдов - музичка научна манифестација <i>Сириска музичка есен</i> , Струга: СОКОМ.	1
17.	2016. <i>Полифонијата во еден сејменит од шворештвојто на Тома Прошев</i> создадено во периодот 1960 - 1980 година - музичка научна манифестација <i>Сириска музичка есен</i> , Струга: СОКОМ.	1
18.	2016. <i>Перформативността на полифониот слој во делата на Трајко Прокопиев</i> создадени во периодот 1960 - 1978 година - меѓународна научна конференција <i>Современиите предизвици на перформативността</i> , СКОМРАХИ: Факултет за драмски уметности - Скопје.	1
	Вкупно	47

СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (стручно-уметничка):	Поени
	Изведба на композиции	
1.	3.4.2013, <i>Госјоди воззвах</i> , за соло баритон и мешан хор, на 36. Денови на македонска музика - Скопје, во Музеј на македонската борба за државност и самостојност (Скопје), Професионален камерен мешан хор "Pro Ars", диригент: Сашо Татарчевски, солист: Горан Начевски - баритон - премиерна изведба.	6

Ред. број	Назив на активноста (стручно-уметничка):	Поени
2.	18 - 19.7.2013, <i>Залез</i> за соло сопран и женски хор, на текст од Матеја Матевски, две репризни изведби во Грац и Штраден, Австрија, ЖМХ - МКЦ.	1.8
3.	13 - 14.6.2014, <i>Залез</i> за соло сопран и женски хор, на текст од Матеја Матевски, две репризни изведби во Краков, Полска, ЖМХ - МКЦ.	1.8
	Создадени неизведени дела	
4.	2014, <i>Invention</i> за пијано	2
5.	2015, <i>Fugue</i> за пијано	2
6.	2016, <i>Минијатјури</i> за пијано	2
	Вкупно	15.6

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (стручно-апликативна):	Поени
	Рецензент на учебник за основно образование	
1.	2012, рецензент на учебникот за деветгодишно основно музичко образование <i>СОЛФЕЖ 2 со елементарна теорија на музиката</i> од авторите м-р Милица Василеска-Калајџиеска, Златица Жантевска-Пејиќ и Данијела Весиќ (излезен од печат 2013 година).	0.5
2.	2014, рецензент на учебникот за деветгодишно основно музичко образование <i>СОЛФЕЖ 3 со елементарна теорија на музиката</i> од авторите м-р Милица Василеска-Калајџиеска, Златица Жантевска-Пејиќ и Данијела Весиќ	0.5
	Експертски активности	
3.	2016, вештачење по предмет на Основен суд Скопје 2 - Скопје	1
	Учество на промотивни активности на Факултетот	
4.	2013, <i>Денови на образование и кариера</i> (УКИМ)	0.5

5.	5 - 9.6.2013, Меѓународен хорски натпревар <i>Черноморски звуци</i> , Балчик, Бугарија	0.5
6.	2014, <i>Денови на образование и кариера</i> (УКИМ)	0.5
7.	25 - 27.4.2014, Меѓународен хорски натпревар <i>Vratislavia Sacra</i> , Вроцлав, Полска	0.5
8.	2015, <i>Денови на образование и кариера</i> (УКИМ)	0.5
9.	29 - 31.5 2015, Меѓународен хорски натпревар <i>Florilège Vocal</i> , Тур, Франција	0.5
10.	2016, <i>Денови на образование и кариера</i> (УКИМ)	0.5
11.	12 - 15.5.2016, Меѓународен хорски натпревар <i>Мајски хорски конкурс</i> , Варна, Бугарија	0.5
12.	16 - 20.5.2017, Меѓународен хорски фестивал <i>Universitas Cantat</i> , Познањ, Полска	0.5
	Член на национална жири-комисија	
13.	8.4.2013, член на жири-комисија за хорски и оркестарски натпревари, Скопје	1
14.	10.4.2013, член на жири-комисија за хорски и оркестарски натпревари, Скопје	1
15.	11.4.2013, член на жири-комисија за хорски и оркестарски натпревари, Скопје	1
16.	12.4.2013, член на жири-комисија за хорски и оркестарски натпревари, Скопје	1
17.	13.4.2013, член на жири-комисија за хорски и оркестарски натпревари, Куманово, Крива Паланка, Кратово	1
18.	15.4.2013, член на жири-комисија за хорски и оркестарски натпревари, Скопје	1
19.	27.4.2013, член на жири-комисија за хорски натпревари, Скопје	1
20.	28.4.2013, член на жири-комисија за оркестарски натпревари, Скопје	1
21.	11 - 12.5.2013, учество во жири-комисија на XXV републички натпревар на детски и младински хорови, Кавадарци	1
22.	19.5.2013, учество во жири-комисија на републички натпревар на детски и младински оркестри, Велес	1

23.	24 - 25.5.2014, учество во жири-комисија на XXVI републички натпревар на детски и младински хорови, Кавадарци	1
	ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	
	Член на факултетска комисија	
24.	2013 - 2017, член на Конкурсна комисија за прием на кандидати за запишување на прв циклус студии на ФМУ - Скопје	2.5
25.	2014, член на Комисија за изработка на правилници врз основа на Законот за заштита на личните податоци	0.5
26.	2017, член на Комисија за самоевалуација	0.5
	Вкупно	21

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	78
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	47
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	15,6
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	21
Вкупно	161,6

ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈАТА

1. Проф. Живојин Глишиќ, с.р.

2. Проф. д-р Томе Манчев, с.р.

**3. Вонр. проф. м-р Дарија
Андовска, с.р.**

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „КОМПАРАТИВНА АНАЛИЗА НА АНТРОПОМЕТРИСКИТЕ КАРАКТЕРИСТИКИ, ТЕЛЕСНИОТ СОСТАВ И СОМАТОТИПНИТЕ КОМПОНЕНТИ КАЈ ОДБОЈКАРКИ СО РАЗЛИЧНО НИВО НА НАТПРЕВАРУВАЧКА УСПЕШНОСТ И ПОЗИЦИЈА НА КОЈА ИГРААТ“ ОД М-Р ЛАУРЕТА АБАЗИ, ПРИЈАВЕНА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ФИЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ, СПОРТ И ЗДРАВЈЕ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје во Скопје, на седницата одржана на 18.5.2017 година, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатката м-р Лаурета Абази со наслов **Компаративна анализа на антропометриските карактеристики, телесниот состав и соматотипните компоненти кај одбојкарки со различно ниво на натпреварувачка успешност и позиција на која играат**, во состав: проф. д-р Милан Наумовски (претседател), проф. д-р Јошко Миленковски (ментор), проф. д-р Даниела Шукова Стојмановска (член), проф. д-р Ленче Алексовска Величковска (член) и проф. д-р Бесник Телаи (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Анализа на трудот

Докторската дисертација на кандидатката м-р Лаурета Абази, со наслов **Компаративна анализа на антропометриските карактеристики, телесниот состав и соматотипните компоненти кај одбојкарки со различно ниво на натпреварувачка успешност и позиција на која играат**, содржи 162 страници компјутерски обработен текст во фонт Ариел, со 1,5 проред и големина на букви 12, со 140 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги, национални прописи, меѓународни акти и интернет-ресурси.

Трудот е структуриран во 9 глави, вовед и заклучни согледувања. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Во **воведот** на трудот, кандидатката се задржува на дефинирање на поимот на соматотиповите и утврдување на видовите на соматотиповите според различни автори, за потоа да се задржи на класификацијата на Шелдон и неговата модификација по Хит и Картер, која е применета во докторската дисертација. За утврдување на соматотипноста ќе биде користена софтверска програма за соматотипови 1.2, со помош на која може да се одредат три соматотипни компоненти (ендоморфија, мезоморфија и екторморфија) за секој испитаник посебно. Притоа, основата на типот ја дава најизразената компонента, а модификацијата се одредува според застапеноста на останатите компоненти. Првата компонента, ендоморфијата ја оценува релативната изразеност на масното ткаење, втората (мезоморфијата) ја оценува мускулно-скелетната конституција, а третата (ектоморфијата) ја оценува линеарноста на градбата на телото. На крајот на оваа глава, авторот посочува 14 методи за утврдување на телесниот состав.

Втората глава од докторската дисертација е насловена **ДОСЕГАШНИ ИСТРАЖУВАЊА**. Во неа се цитирани мноштво на автори, кои според предметот на истражувањето се групирани во 2 групи: досегашни истражувања од областа на

антропометријата (27 цитирани автори), од областа на соматотиповите и телесните компоненти (10 цитирани автори) и истражувања од областа на одбојката (12 цитирани автори).

Третата глава е насловена СТРУКТУРА НА ОДБОЈКАРСКАТА ИГРА“. Во неа се дадени анализи на играчките позиции во одбојката, кои во докторската дисертација се земени предвид.

Четвртата глава е насловена ПРОБЛЕМ, ПРЕДМЕТ, ЦЕЛИ И ХИПОТЕЗИ НА ИСТРАЖУВАЊЕТО. Во неа кандидатката се задржува одделно на секој сегмент и го дефинира. Наведува три главни цели и три хипотези.

Петтата глава е насловена МЕТОДИ НА ИСТРАЖУВАЊЕТО. Во неа авторот ги дефинира примерокот на испитаници, примерокот на варијабли со детална анализа на техниката на нивното мерење и условите на мерењата.

Примерокот на испитаници е извлечен од популација на одбојкарки од одбојкарските клубови од Тетово ОК „Шкендија“, ОК „Бамикор“, ОК „ТЕ Волеј“ и ОК „Љуботен“ на возраст од 18 до 31 година. Во истражувањето се вклучени 64 одбојкарки (кадетки) на возраст од 18 и 19 години и 86 одбојкарки (сениорки) на возраст од 20 до 31 година. Притоа се земени предвид и играчките позиции на кои играат спортистките.

Во ова истражување применети се вкупно 29 варијабли, од кои 18 варијабли за проценка на антропометриските карактеристики, 8 варијабли за проценка на телесниот состав (кои се добиваат индиректно од антропометриските варијабли) и 3 варијабли за проценка на соматотипноста, ендоморфна, мезоморфна и екторморфна компонента (кои, исто така, се добиваат по индиректен пат, преку антропометриските варијабли, а со користење на софтверска програма за соматотипови 1.2.) кај избраните одбојкарки.

Шестата глава е насловена МЕТОДИ ЗА ОБРАБОТКА НА ПОДАТОЦИТЕ. Во ова истражување се избрани оние методи кои најчесто се применувани во досегашните истражувања и одговараат на спецификата на проблемот кој се истражува.

За сите варијабли се пресметани:

- основните статистички параметри: аритметичка средина ($\bar{X}$), стандардна девијација (SD), коефициент на варијабилност (V), минимален резултат (MIN), максимален резултат (MAX);

- асиметричноста (скјунис - skewness) на дистрибуцијата на резултатите;

- издолженоста односно плоскавоста (куртозис - kurtosis) на дистрибуцијата на резултатите;

- Колмогоров-Смирновата метода за тестирање на нормалноста на дистрибуцијата на резултатите (KS).

За утврдување на мултиваријатните и униваријатните меѓугрупни разлики е применета еднофакторска униваријатна анализа на варијансата и пост хок LSD-тестови.

Латентната структура на антропометриските мерки кај двата суппримерока е утврдена со Хотелинговата метода (Hotteling) на главните компоненти. Бројот на значајните главни компоненти ќе биде одреден по Кајзер-Гутмановиот критериум. Како статистички значајни карактеристични корени ќе бидат земени оние чии вредности се поголеми или еднакви на 1.00. Значајните главни компоненти во натамошната постапка се трансформирани во варимакс позиција, а за добивање на наједноставна структура на изолираните фактори и повеќе информации е извршена и коса трансформација во паралелни и ортогонални проекции по облимин методата.

Споредбата на факторските структури на антропометриските димензии добиени од двата суппримерока се утврди со коефициенти на конгруенција, според методата на Такер.

Утврдени се три морфолошки типови според Методата на Хит-Картер, и тоа: ендоморфен, мезоморфен и екторморфен.

За обработка на добиените податоци е користена статистичката софтверска програма SPSS20.

Седмата глава е насловена РЕЗУЛТАТИ. Во неа, во одделни подглави, прво се дадени дескриптивната статистика и нормалноста на дистрибуцијата на антропометриските мерки, телесниот состав и соматотипните компоненти кај одбојкарките што се натпреваруваат во сениорска и во кадетска конкуренција, прикажани во 4 табели.

Потоа, анализирани се разликите во антропометриските варијабли кај сениорските одбојкарки во однос на позицијата на која играат. Но за да се утврдат кои играчки позиции имаат најдобри, односно најлоши резултати, направени се LSD post hoc-тестови за секоја варијабла (вкупно 29), кои се претставени и графички за полесен увид во добиените резултати.

За да се утврдат разликите во антропометриските мерки, изведените мерки за проценување на телесниот состав и соматотипните компоненти меѓу одбојкарките сениори и кадети применета е еднофакторска анализа на варијансите.

Од вредностите на аритметичките средини и нивото на статистичка значајност видно е дека одбојкарките што се натпреваруваат во сениорска конкуренција имаат поголем дијаметар на скочен зглоб, покажуваат помали просечни вредности на: кожната дипла на надлактиот, кожната дипла на подлактиот, кожната дипла на трицепсот, кожна дипла на натколеницата, кожната дипла на потколеницата и кожната дипла супраилијачно. Исто така, одбојкарките што се натпреваруваат во сениорска конкуренција имаат статистички помал процент на масно ткаење и поизразена мезоморфна компонента, а помалку изразена ендоморфна компонента во однос на одбојкарките што се натпреваруваат во кадетска конкуренција.

За да се утврди латентната структура на антропометрискиот простор е направена факторска анализа за одбојкарките сениорки и кадетки одделно. Кај популацијата на одбојкарки сениорки, со факторска анализа (7 табели) се добиени три латентни фактори: фактор на волуминозност, фактор на лонгитудинално- трансверзална димензионалност на скелетот и фактор на поткожно масно ткаење. Иако, генерално, кај возрасни испитаници најчесто се добива четвородимензионален морфолошки модел, кај мали деца, адолесценти и селективен примерок на спортисти често се добива дводимензионален или тродимензионален морфолошки модел, како во оваа дисертација. Кај популацијата на одбојкарки кадетки со факторска анализа (7 табели) се добиени три латентни фактори: фактор на волуминозност, фактор на лонгитудинално- трансверзална димензионалност на скелетот и фактор на поткожно масно ткаење, кои се идентични со популацијата на сениорките. За да види дали добиените фактори кај двете популации на одбојкарки се слични, направена е анализа на конгруенцијата на добиените фактори, и е докажано дека навистина трите фактори кај двата суппримерока се слични. На крајот направена е униваријантна анализа на варијансата на латентните димензии кај двата суппримерока и резултатите покажуваат дека статистички значајни меѓугрупни разлики постојат меѓу одбојкарките сениорки и кадетки во латентните варијабли фактор на поткожно масно ткаење ($F = 40,48$; $p = ,000$) и факторот на лонгитудинално-трансферзална димензионалност на скелетот ($F = 4,58$; $p = ,034$), што беше и очекувано, бидејќи

сениорките имаат помалку масно ткаење, а имат поголеми вредности во однос на варијаблите кои го дефинираат факторот на лонгитудинално-трансферзална димензионалност на скелетот.

Осмата глава е насловена ДИСКУСИЈА НА РЕЗУЛТАТИТЕ. Во неа се анализираат добиените резултати. Просечната телесна висина на истражуваните одбојкарки изнесува 177 см, додека телесната тежина - 69 кг. Во споредба со одбојкарки на слично натпреварувачко ниво може да се констатира дека нашите испитаници не се инфериорни во однос на висината на телото. Според играчките позиции, највисок е коректорот (183,25 см), а најнизок примачот (179,31 см), Во однос на телесната маса: најтежок е средниот блокер (77,70 кг) а најлесен техничарот (63,96 кг).

БМИ - индексот за женските одбојкарки од различна возраст, националност и ниво на натпреварување се движи меѓу 20,5 - 22,5 kg/m². Кај овој примерок на испитаници тој има поизразени вредности, пришто БМИ има средниот блокер е 23,43, а на коректорот - 20,99.

И во однос на процентот на масното ткаење може да се констатира дека нашите испитаници имаат генерално сличен или помал процент на масно ткаење. Најмногу масно ткаење има либерото (14,36 %), а најмалку коректорот (7,24 %). Најизразени вредности во однос на повеќе кожни дипли има техничарот, а најмали коректорот. А разликите во однос на сениорките и кадетките се должат на тоа што одбојкарките со текот на созревањето и годините ја добиваат специфичната дистрибуција на телесна маса во правец на зголемување на мускулната маса, покрај другото и поради зголемените тренинзи за сила кои доведуваат до промена на мезоморфната компонента (која е поизразена кај сениорките). Обемите на потколеницата и натколеницата се нешто поголеми кај сениорките, но без статистички значајни разлики. Овие разлики се најверојатно како резултат на зголемената активност на екстензорниот систем на потколеницата и натколеницата како резултат на долготрајното скокање.

Најмногу мускулна маса во килограми има средниот блокер (40,23 кг), а најмалку техничарот (34,02 кг), а најмногу мускулна маса во проценти има либерото (54,60 %), а најмалку коректорот (50,45 %). Најмногу посна маса на телото има средниот блокер (66,58), а најмалку - техничарот (55,23).

Деветтата глава е насловена **Теоретско и практично значење на истражувањето**. Во неа кандидатката посочува дека ова истражување има голема апликативна примена, пред сè во однос на правилната селекција за одреден спорт, односно насочување на поединци во спортот во кој можат да дадат максимален придонес, а се врз основа на соматотипот. А потоа и прераспределба на играчки позиции каде што единката може да даде максимални резултати, повторно врз основа на соматотипот, но и во зависност од специфичностите на играта и на различните играчки позиции.

Во заклучните согледувања се изведени 23 заклучоци.

1. Сите цели на истражувањето се остварени, бидејќи се утврдени меѓугрупните разлики во однос на сите применети варијабли и меѓу сениорките и кадетките, и меѓу одбојкарките сениорки кои играат на различни позиции. Освен тоа, утврдена е и латентната структура кај двата суппримерока, и кај одбојкарките сениорки и кај кадетките.
2. Хо (нултата хипотеза) се отфрла, бидејќи постојат разлики во антропометриските мерки и меѓу одбојкарките сениорките и кадети, и меѓу сениорките кои играат на различни играчки позиции.
3. Х1 се прифаќа, бидејќи постојат меѓугрупни разлики во антропометриските мерки, изведените мерки за проценување на

- телесниот состав и соматотипните компоненти во однос на позициите на кои играат одбојкарките што се натпреваруваат во сениорска конкуренција, во 24 од 29 антропометриски мерки. Исклучок се варијаблите: ONL, ONK, KDNL, OPK и KDPL (табела 6).
4. X₂ делумно се прифаќа, бидејќи постојат меѓугрупни разлики во антропометриските мерки, изведените мерки за проценување на телесниот состав и соматотипните компоненти во однос на 13 од 29 антропометриски мерки, меѓу одбојкарките што се натпреваруваат во сениорска конкуренција и кадетките.
 5. X₃ се отфрла, бидејќи не постојат разлики во екстрахираните латентни димензии меѓу одбојкарките што се натпреваруваат во сениорска конкуренција и кадетките.

Предмет на истражувањето

Предмет на ова истражување се одредени антропометриски карактеристики и телесни компоненти, како и утврдување на соматотипот кај испитуваните одбојкарки со различно ниво на успешност и позиција на којашто играат.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Досега има само уште една докторска дисертација чиј предмет на интересирање се соматотиповите, но таа е изработена кај три различни групи на спортисти (индивидуални и екипни).

Краток опис на применетите методи:

- основните статистички параметри: аритметичка средина ($\bar{X}$), стандардна девијација (SD), коефициент на варијабилност (V), минимален резултат (MIN), максимален резултат (MAX);
- асиметричноста (скјунис - skewness) на дистрибуцијата на резултатите;
- издолженоста, односно плоскавоста (куртозис - kurtosis) на дистрибуцијата на резултатите;
- Колмогоров-Смирновата метода за тестирање на нормалноста на дистрибуцијата на резултатите (KS);
- за утврдување на мултиваријатните и униваријатните меѓугрупни разлики е применета еднофакторска униваријатна анализа на варијансата и пост хок LSD-тестови;
- латентната структура на антропометриските мерки кај двата суппримерока е утврдена со Хотелинговата метода (Hotteling) на главните компоненти;
- користење на софтверска програма за соматотипови 1.2. за утврдување на морфолошките типови според Методата на Хит-Картер, и тоа ендоморфен, мезоморфен и екторморфен;
- за обработка на добиените податоци е користена статистичката софтверска програма SPSS20.

Краток опис на резултатите од истражувањето

Прво се дадени дескриптивната статистика и нормалноста на дистрибуцијата на антропометриските мерки, телесниот состав и соматотипните компоненти кај

одбојкарките што се натпреваруваат во сениорска и во кадетска конкуренција, прикажани во 4 табели.

Потоа, анализирани се разликите во антропометриските варијабли кај сениорските одбојкарки во однос на позицијата на која играат. Но за да се утврдат кои играчки позиции имаат најдобри, односно најлоши резултати, направени се LSD post hoc-тестови за секоја варијабла (вкупно 29), кои се претставени и графички (вкупно 29) за полесен увид во добиените резултати.

За да се утврдат разликите во антропометриските мерки, изведените мерки за проценување на телесниот состав и соматотипните компоненти меѓу одбојкарките сениори и кадети применета е еднофакторска анализа на варијансите.

Од вредностите на аритметичките средини и нивото на статистичка значајност видно е дека одбојкарките што се натпреваруваат во сениорска конкуренција имаат поголем дијаметар на скочен зглоб, и покажуваат помали просечни вредности на кожната дупла на надлактиот, кожната дупла на подлактиот, кожна дупла на трицепсот, кожна дупла на натколеницата, кожна дупла на потколеницата и кожна дупла супраилијачно. Исто така, одбојкарките што се натпреваруваат во сениорска конкуренција имаат статистички помал процент на масно ткаење и изразена мезоморфна компонента, а помалку изразена ендоморфна компонента во однос на одбојкарките што се натпреваруваат во кадетска конкуренција.

За да се утврди латентната структура на антропометрискиот простор направена е факторска анализа за одбојкарките сениорки и кадетки одделно. Кај популацијата на одбојкарки сениорки, со факторска анализа (7 табели) се добиени три латентни фактори: фактор на волуминозност, фактор на лонгитудинално- трансверзална димензионалност на скелетот и фактор на поткожно масно ткаење. Кај популацијата на одбојкарки кадетки со факторска анализа (7 табели) се добиени три латентни фактори: фактор на волуминозност, фактор на лонгитудинално- трансверзална димензионалност на скелетот и фактор на поткожно масно ткаење, кои се идентични со популацијата на сениорките. За да види дали добиените фактори кај двете популации на одбојкарки се слични, направена е анализа на конгруенцијата на добиените фактори и е докажано дека навистина трите фактори кај двата суппримерока се слични.

Оцена на трудот - позитивна

Докторската дисертација на кандидатката м-р Лаурета Абази, со наслов **Компаративна анализа на антропометриските карактеристики, телесниот состав и соматотипните компоненти кај одбојкарки со различно ниво на натпреварувачка успешност и позиција на која играат**, претставува истражување во областа на општествените науки. Изработката на темата на оваа докторска дисертација ја оствари целта и го даде придонесот во спортот, во смисол на селекција во одреден спорт, но и прераспределба на играчки позиции во конкретниот спорт, на кои спортистот ќе може да даде најдобар придонес, а се врз основа на соматотипот.

Докторската дисертација на кандидатката м-р Лаурета Абази, со наслов **Компаративна анализа на антропометриските карактеристики, телесниот состав и соматотипните компоненти кај одбојкарки со различно ниво на натпреварувачка успешност и позиција на која играат**, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

Исполнетост на законските услови за одбрана на трудот

Кандидатката пред одбраната на докторскиот труд, ги објавила (како прв автор, во меѓународни научни списанија или еден труд во списание со импакт-фактор) следниве рецензирани истражувачки трудови:

Memedi L. (2012): Mobbing - Psychic Abuse. Личност, мотивација, спорт, бр. 17, 233-237.

Abazi, L., & Telai, B. (2015). Measure Characteristics of Tests for Measuring Explosive Power with Volleyball Players. *Sport & Science, Кашегра „Баскетбол, волейбол, хангбал“, Национална Спортна Академија „Васил Левски“ – Софија*, 59 (Извонреден број 5/2015), 106-108.

Заклучок и предлог

Главни научни придонеси на кандидатката се: може да се одреди соматотипот на секој спортист, а потоа врз основа на неговите компоненти да се насочи во спорт во кој ќе може да постигне најдобри резултати, а во рамките на одреден спорт, може да се избере најдобрата играчка позиција за секоја единка посебно, а со цел да постигне максимална успешност.

Подрачјето на примена и ограничувањата се: во сите спортови, индивидуални и екипни, од обата пола. Ограничувања нема.

Можните понатамошни истражувања се: споредување на добиените резултати за македонските одбојкарки, со одбојкарки од други држави, но и со машка популација.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот / Научниот совет на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатката **м-р Лаурета Абаз** со наслов **Компаративна анализа на антропометриските карактеристики, телесниот состав и соматотипните компоненти кај одбојкарки со различно ниво на натпреварувачка успешност и позиција на која играат.**

КОМИСИЈА

Проф. д-р Милан Наумовски, претседател **с.р.**

Проф. д-р Јошко Миленковски, ментор **с.р.**

Проф. д-р Даниела Шукова Стојмановска, член **с.р.**

Проф. д-р Ленче Алексовска Величковска, член **с.р.**

Проф. д-р Бесник Телаи, член **с.р.**

Издвоени мислења (доколку има): нема

РЕФЕРАТ

**ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК (ВО СИТЕ ЗВАЊА) ЗА НАУЧНИТЕ
ОБЛАСТИ (ДИСЦИПЛИНИ): СРЕДНОВЕКОВНА ВИЗАНТИСКА
УМЕТНОСТ, НАЦИОНАЛНА УМЕТНОСТ ВО ТУРСКИОТ ПЕРИОД,
ВИЗАНТИСКА ИКОНОГРАФИЈА И СЕМИОТИКА И ЛИКОВНА
СЕМИОТИКА- РОДОВА ПЕРСПЕКТИВА НА ФИЛОЗОФСКИОТ
ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ**

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, објавен во весникот „Нова Македонија“ на ден 3 октомври 2017 година, за избор на еден наставник во сите звања за научните области (дисциплини): *средновековна византиска уметност, национална уметност во турскиот период, византиска иконографија и семиотика и ликовна семиотика – родова перспектива*, и врз основа на Одлука на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, донесена на II редовна седница одржана на 12.10.2017 година, е формирана Рецензентска комисија во состав: д-р Никос Чаусидис, редовен професор на Филозофскиот факултет во Скопје, д-р Иванка Гергова, редовен професор на Институтот за истражување на уметностите (Институт за изследване на изкуствата) при Бугарската академија на науките во Софија и д-р Иван Цепароски, редовен професор на Филозофскиот факултет во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација на единствениот пријавен апликант, д-р Анета Серафимова, редовен професор на Филозофскиот факултет во Скопје, имаме чест на Наставно-научниот совет да му го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Анета Серафимова е родена во Скопје, каде што завршила основно училиште и гимназија. Во 1986 година дипломирала на Филозофскиот факултет во Скопје на ННСГ за историја на уметноста со археологија со просечен успех 9,63. Постдипломските студии ги запишала во 1987 година на Филозофскиот факултет во Белград, на Одделението за историја на уметноста, насочувајќи се кон областа поствизантиска уметност на Балканот од XV до XVIII век. Испитите ги завршила во 1991 година со просечен успех 10, а магистрирала во 1994 година на Филозофскиот факултет во Белград. Докторирала во 2002 година на Филозофскиот факултет во Скопје.

Таа работи на Филозофскиот факултет во Скопје од 1987 година како приправник на ННСГ за историја на уметноста со археологија. Избрана е за помлад асистент на Институтот за историја на уметноста со археологија во 1988 година, а за асистент во 1994 година. Во 2003 година е избрана во звањето доцент, а во јануари 2008 година во звањето вонреден професор. Во ноември 2012 година е избрана во звањето редовен професор во научните области, дефинирани според Фраскатијевата класификација: средновековна византиска уметност, поствизантиска уметност - општ курс, национална уметност во турскиот период и средновековна ликовна семиотика. Во 2016 година е вклучена во додипломската настава за меѓународни и културни студии на Катедрата на УНЕСКО за интеркултурни студии и истражувања.

Од 2004 година ја менторира наставната програма за поствизантиска и преродбенска уметност во Р Македонија на вториот студиски циклус на Институтот за историја на уметноста и археологија (насока: историја на уметноста). Од 2012 година е вклучена во студиската програма на интеркултурните постдипломски студии. Таа е реакредитиран ментор на втор студиски циклус од 2016/2017 година.

Во периодот 2011-2014 година е вклучена во студиската програма на третиот студиски циклус - докторски студии на Институтот за историја на уметноста и археологија како сореализатор на четири предметни програми, а од 2015 година е само член на Советот на трет циклус - докторски студии како акредитиран ментор со тековни менторски ангажмани.

Анета Серафимова реализирала повеќе стипендии за стручен престој во странство, меѓу кои треба да се издвојат годишната стипендија (1988-1989) на Владата на Република Грција за студиски престој на Политехничкиот факултет во Атина, стипендијата за студиски престој во Istituto Elenico di Studi Bisantini e Postbizantini (San Giorgio dei Greci) во Венеција (1997), стипендијата за студиски престој во British School of Archaeology (BSA) во Атина (1998), како и стипендијата за студиски престој на Институтот за уметност (Институт за изкуствознање) при Бугарската академија на науките во Софија (1998). Добитник е на грант за реализација на индивидуален проект на Фондацијата Research Support Scheme (RSS) на Централниот европски универзитет (CEU) во Прага, во траење од две години (1995-1996).

Во текот на својата наставно-научна кариера, д-р Анета Серафимова објавила педесетина научноистражувачки студии и стручни трудови во домашни и странски списанија. Таа е самостоен автор на шест монографии и едно мултимедијално ДВД-издание и коавтор на десетина тематски и монографски публикации. Учествувала на повеќе домашни и меѓународни конгреси, симпозиуми и конференции, а како поканет предавач одржала предавања во Британската школа во Атина (1997), на Универзитетот Сорбона 1 во Париз (1999), во Прешерновата дворана на САЗУ во Љубљана (2005) и на Филозофскиот факултет во Љубљана (2010), како и во Културниот центар на РМ во Њујорк (2006).

Носител или учесник е во неколку домашни и меѓународни проекти, меѓу кои треба да се издвои меѓународниот макропроект *The Gesture in the Cultural Heritage of Europe* (Partnership in-btwn: Fabbrica

Europa - Florence & Museum - Ljubljana & Scientific Research Centre SAZU - Ljubljana & Oxyrhynchus - Athens), во кој е вклучена како научен соработник во периодот меѓу 2004 и 2006 година. Од 2008 до 2012 година, д-р Анета Серафимова реализирала повеќе проекти со Регионалното биро на УНЕСКО за наука и култура во Европа со седиште во Венеција (Regional Bureau for Science and Culture in Europe // UNESCO - BRESCIA) и со Cooperazione Italiana.

Д-р Анета Серафимова била советник и член на Комисијата за издаваштво во Министерството за култура (2002-2004), член на Советот на министерот за култура (2003-2006) и национален претставник при Советот на УНЕСКО за IPDC (Intergovernmental Programme for the Development of Communication). Од 2010 година е член на Одборот на УНЕСКО при Филозофскиот факултет (UNESCO Chair in Education and Human Development), а од 2013 година – член на престижното Здружение SPBS при OUBS (Oxford University Byzantine Society).

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

По последниот избор, наставниот ангажман на д-р Анета Серафимова на додипломските студии се одвива во следниве научни области: *средновековна византиска уметност, национална уметност во ширскиот период, византиска иконографија и семиотика и ликовна семиотика – рогова перспектива*. Во летниот семестар во учебната 2012/2013 година, тој вклучува два задолжителни предмета на Институтот за историја на уметноста во рамки на старата студиска КТС-програма (в. Анекс 2/НО: 1). По 2013 година се реализира низ пет задолжителни предмети на СП за историја на уметноста и тоа: Византиска иконографија и семиотика, Византиска уметност, Поствизантиска уметност, Поствизантиска уметност во Македонија и Преродбена уметност во Македонија. Од изборните предмети тука спаѓаат следниве: ликовна семиотика –

родови перспективи (сореализатор Н. Чаусидис) за СП по родови студии и СП по психологија; византиска иконографија и семиотика за СП по археологија; византиска уметност за СП по класична филологија и византологија; словенско-византиска култура и уметност и икона, иконостас и резба за листата на УКИМ (в. Анекс 2/НО: 2-5).

Во периодот 2013-2017 година, д-р Анета Серафимова учествувала во реализација на пет предмети во рамките на три постдипломски студиски програми на Институтот за историја на уметноста и археологија (уметноста на Балканот од 15 до 18 век и во 19 век, ликовна и визуелна семиотика и средновековна уметност во Европа) и еден предмет на студиската програма за втор студиски циклус по интеркултурни студии при Филозофскиот факултет (в. Анекс 2/НО: 6-12). Во овој период подготвила седум нови предмети за додипломски студии (в. Анекс 2/НО: 13-19), како и пакет материјали за задолжителните наставни предмети од СП за прв циклус по историја на уметноста кои се поставени и на глобалната едукативна интернет-мрежа (www.academia.edu) (в. Анекс 2/НО: 21). Била ментор на 10 дипломски трудови и член на комисија за оцена и одбрана на други дипломски трудови (в. Анекс 2/НО: 22-25).

Од наведените факти може да се согледа исклучителната широчина на наставните содржини реализирани од д-р Анета Серафимова во смисла на нивниот хронолошки распон којшто ја опфаќа уметноста во словенско-византискиот културен ареал од 9 до 19 век. Широкиот опсег се однесува и на нејзиниот научен пристап (историски, иконографски, теолошки, семиотички, културолошки), застапеноста на наставните предмети во повеќето семестри од матичната студиска програма, насоченоста кон уште четири конкретни студиски програми на Филозофскиот факултет, а потенцијално и кон програмите на други факултети при УКИМ.

Од приложеното е видлива нејзината особена посветеност кон наставно-образовната сфера и работата со студентите што, меѓу другото, се огледа и во високите оценки добиени на анонимно спроведената анкета на студентите за

самоевалуација (види подолу, под ставката „оценка од самоевалуација“). Следствено, ова резултира и со високо бодирање на оваа дејност (141,72 поени), особено земајќи предвид дека од овој збир е одбиен ангажманот на нејзината соработничка, ангажирана во согласност со законските одредници како експерт од праксата.

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Во согласност со член 3 од Критериумите за избор во звања и податоците приложени во Анекс 2, согледуваме дека д-р Анета Серафимова во периодот од 2013 до 2017 година била ментор на две докторски дисертации (6 поени) и на четири магистерски тези (4 поени) (в. Анекс 2/НИ: 1-6). Учествовала во пет национални научни проекти кои се однесуваат на истражувањето, промовирањето и заштитата на културното наследство во Р Македонија од средновековниот и преродбенскиот период. Нагласуваме дека учеството во овие проекти, најнепосредно поврзани со научните области вклучени во овој реизбор, е верификувано со потврди приложени до комисијата. За овие активности во рамките на научноистражувачката дејност, таа се стекнала со 15 поени (в. Анекс 2/НИ: 7-11).

Апликантката приложи два труда со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручни списанија (8 поени) (в. Анекс 2/НИ: 12, 13):

■ „Прилог кон проучувањата на ликовноста на светите Седмочисленици“, *Зборник на Седмаџа научна средба „Свети Климент Охридски - инспирација во ликовното творештво“*, НУБ „Свети Климент Охридски“, Скопје 2013, 19-44.

■ ‘Кон темата „Свети Климент Охридски - легат и фасцинација“, *Зборник на Осмаџа научна средба по повод ѓаѓрониоѓ ѓразник на НУБ „Светѓи Климентѓ Охридски“, Скопје 2015, 3-7 (воведно излагање и печатена верзија).*

Приложени се и седум трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтни научни/стручни списанија со меѓународен уредувачки одбор (40,2 ѓоени) (в. Анекс 2/НИ: 14-20):

■ „Нова власт – друга вера. Прилог проучавању исламских утицаја на поствизантијску уметност“, *Саоѓѓѓења XLV* (2013), 165-178 (коавтор: Ј. Спахиу)

■ “Image and Imagery: Revisiting the Depictions of the Seven Slavic Saints,” *Patrimonium.MK*, VII/12 (2014), 345-362.

■ “Notes on the Depictions of Saint Dionysios the Righteous of Olympos“, *Heroes, Cults, Saints*, eds. I. Gergova & E. Moutafov, Institute of Art Studies & Bulgarian Academy of Sciences, Sofia 2015, 133-145.

■ “Contribution to Studying Islamic Influences on the post-Byzantine Painting in Ottoman Macedonia”, *Islamic Civilization in the Balkans*, ed. Dr. Halit Eren, IRCICA, İstanbul 2015, 21-43 (co-authored by J. Spahiu).

■ „Свети Никола во Шишевскиот манастир: кадрирање на животописот“, *Паѓримониум. МК*, 14 (2016), 186-202.

■ “On the Painterly Script of Nikola Mihailov in the Church of Saint Nicholas in Kumanovo”, *Balkanoslavica. International Peer Reviewed Journal*, Vol. 45/2 (2017)(co-authored by M. Simonovska), forthcoming.

■ “On the Conceptual Codes of the Entity: Paintings of the Upper Compartments of the Narthex and Porch of Saint Sophia in Ohrid”, *Sergiy Radonezhskiy and the Russian Art of the 14th – first half of the 15th centuries in the Context of Byzantine Culture*, eds. G. Gerov et M. Orlova (special edition), State Institute for Art Studies & Ministry of Culture of Russian Federation, Moscow (forthcoming).

Во периодот по нејзиниот последен избор, д-р Анета Серафимова учествувала со свои секциски предавања на повеќе домашни и меѓународни научни, т.е. стручни собири. Комисијата

имаше можност да се запознае со нејзините реферати и апстракти објавени во зборниците на реферати и зборниците на апстракти од овие собири (в. Анекс 2/НИ: 21-30).

Научните трудови на д-р Анета Серафимова приложени за овој реизбор се одликуваат со сеопфатност и темелност, што е евидентно и од нивниот научен апарат, како и од форматот кој надминува еден авторски табак. Иако во основа фокусирани на источното христијанство, тие се извонредно комплексни и разнородни, како од тематски аспект, така и во поглед на нивниот хронолошки (14-19 век) и територијален опсег (Македонија, Балкан, Медитеран). Во оваа прилика може да се посочат неколку глобални теми кон кои се тие упатени. Една од нив се словенските просветители, со посебен акцент на св. Климент Охридски и на седмочислениците. Следната тема се однесува на влијанијата на исламската култура во уметноста од поствизантискиот период. Нагласуваме дека се работи за тематска преокупација којашто е исклучително ретка меѓу македонските медиевисти. Неколку од трудовите се посветени на истражувањата на одделни сликарски ансамбли во црковните споменици во Република Македонија каде што базичниот фактографски и дескриптивен пристап преминува во иновативно толкување на иконографските циклуси (црквата Св. Никола на Шишевскиот манастир) и историскиот контекст на настанување и функционирање на некои објекти (катни простории на катедралната црква Св. Софија во Охрид). Една од темите може да се определи како истражување на „европеизацијата“ на потвизантиското сликарство во Македонија во втората половина на 19 век. Повод за воведување на оваа тема е сидното сликарство во црквата Свети Никола во Куманово, што воедно претставува првична научна обработка на овој сликарски ансамбл.

Научниот приод на д-р Анета Серафимова се одликува со исклучителна прецизност, особено во поглед на за неа препознатливата методологија и лексика, сугестивните поднаслови и задолжителните завршни согледувања. Овој концепт придонесува кон јасноста и прегледноста на нејзините трудови, коишто не се само

показател на тежнеењето кон егзактност туку и кон концизна, недвосмислена и децидно аргументирана теза. Треба да се нагласи дека посочените компоненти обезбедуваат, меѓу другото, и успешна примена на овие трудови во наставата. За научната заснованост на истражувањата на апликантката говори богатата интернационална литература ползувана во нејзините трудови, а, секако, и застапеноста на нејзините статии и монографии меѓу референците на водечките светски истражувачи од дадените области.

Неопходно е да се истакне воведувањето од страна на д-р Анета Серафимова на семиотичкиот метод во истражувањето на византиската и пошироко на христијанската уметност и тоа како дополнување на историскиот и теолошкиот пристап кои сè уште преовладуваат во домашната историографија. Преку овој метод, вклопен во еден поширок интеркултурен и интердисциплинарен дискурс, таа партиципира во еден светски тренд на „отворање“ на византологијата и проучување на византиската култура во интеракција со други култури со кои таа стапувала во директна или посредна комуникација. Во значителен дел од нејзините трудови е применет интеркултурниот пристап на проучување на византиската и поствизантиската уметност, кој е секогаш втемелен врз строга емпириска основа составена од добро документиран факти и аргументирани заклучоци.

Врз основа на увидот во приложените трудови, Комисијата смета дека во нив се содржани оригинални научни резултати кои од една страна произлегуваат, но од друга и партиципираат во соодветните области на светската наука. Сумирајќи ги согледувањата за научната работа на д-р Анета Серафимова, констатираме дека станува збор за византолог со широк истражувачки капацитет кој во рамките на својата научноистражувачка дејност во овој изборен период остварила вкупно 90,2 поена.

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

И ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Во текот на изминатите пет години, стручно-апликативната дејност на д-р Анета Серафимова се одвивала на неколку нивоа. Првото се состои во нејзино ангажирање во популаризацијата на културното наследство и промовирањето на неговата заштита, и тоа преку подготовка, евалуација или стручна ревизија на научно-популарни изданија наменети за пошироката културна јавност (Анекс 2/НА: 1, 2). Второто ниво вклучува ангажирање како гостин-предавач и супервизор на наставни програми во средни училишта (Анекс 2/НА: 9, 10, 18-22). Третото го сочинуваат учества како претседател на комисији за ревизија на елаборати за ревалоризација на движното и недвижното културно наследство (збирки на икони, црковни и манастриски комплекси) на територијата на Р Македонија (Анекс 2/НА: 5-8, 11-12, 14). Четвртото ниво се однесува на партиципирањето во научни проекти како евалуатор, модератор или воведничар на научни средби, како учесник на форуми и како стручен консултант - соработник во изготвувањето на научни проекти (Анекс 2/ НА: 3, 13, 15-17).

Во рамките на дејностите од поширок интерес треба да се посочи учеството на д-р Анета Серафимова како уредник или член во уредувачки одбори на научни/стручни списанија (Анекс 2/НА: 23, 24) и учеството, главно, како прв член, во рецензентски комисији за избор во соработнички и професорски звања, како и во рецензентски комисији за оценка на магистерски трудови и научни монографии. Тука треба посебно да се истакне нејзиното членување во Одборот на УНЕСКО при Филозофскиот факултет (UNESCO Chair in Education and Human Development) (Анекс 2/НА: 25-33).

Комисијата заклучи дека врз основа на приложената документација од доменот на стручно-апликативните дејности и

дејностите од поширок интерес, д-р Анета Серафимова се стекнала со вкупно 28,1 бод.

ОЦЕНКА ОД САМОЕВАЛУАЦИЈА

Во академската 2014/2015 година, проф. д-р Анета Серафимова доби завидна просечна оцена 9,56 (9,71 по предметот Византиска иконографија и семиотика, 9,24 по предметот Поствизантиска уметност (општ курс) и 9,72 по предметот Преродбенска уметност во Македонија) на анонимно спроведената анкета на студентите на Институтот за историја на уметноста и археологија при Филозофскиот факултет.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Комисијата констатира дека во изминатиот петгодишен период, д-р Анета Серафимова постигнала завидни резултати во сите домени предвидени за избор во редовен професор, покажувајќи големи залагања во наставно-образовната дејност и високи резултати во научноистражувачката и стручно-апликативната дејност. Во согласност со член 13 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, апликантката осварила вкупно 260,02 поени, со што неколкукратно го надминала минимумот според Правилникот за избор во звањето редовен професор.

Во завршниот дел на овој извештај би сакале уште еднаш да го истакнеме големиот удел на д-р Анета Серафимова во развојот на византологијата и на другите науки што ја истражуваат христијанската уметност во Македонија и во поширокиот балкански и медитерански ареал. Заслужуваат особено признание нејзините залагања за подигање на квалитетот и критериумите во наставно-образовниот процес како на матичниот Институт за историја на уметноста и археологија, така и во рамките на Филозофскиот факултет во Скопје.

Врз основа на наведените факти и согледувања, Рецензентската комисија има особена чест и задоволство да му препорача на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, д-р Анета Серафимова да биде реизбрана во звањето редовен професор по научните области (дисциплини): *средновековна византиска уметност, национална уметност во турскиот период, византиска иконографија и семиотика и ликовна семиотика – родова перспектива.*

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Д-р Никос Чаусидис, редовен професор с.р

Д-р Иванка Гергова, редовен професор с.р

Д-р Иван Цепароски, редовен професор с.р

ОБРАЗЕЦ

**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: Анета Кочо Серафимова
(име, татково име и презиме)

Институција: Институт за историја на уметноста и археологија,
Филозофски факултет (УКИМ)
(назив на факултетот/институтот)

Научни области: средновековна византиска уметност, национална
уметност во турскиот период, византиска иконографија и семиотика и
ликовна семиотика – родова перспектива

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
	Одржување настава од прв циклус студии (додипломски студии)	

1	2013 (летен сем.) Византиска иконографија и семиотика (историја на уметноста) (4+2/II сем.): 6 x 15 x 0,04 = 3,6 Преродбенска уметност во Македонија (историја на уметноста) (4+2/VIII сем.): 6 x 15 x 0,04 = 3,6	7,2
2	2013-2014 Византиска иконографија и семиотика (историја на уметноста) (4+2/II сем.): 6 x 15 x 0,04 = 3,6 Византиска иконографија и семиотика (археологија) на уметноста (3+2/VII сем.): 5 x 15 x 0,04 = 3 Византиска уметност (историја на уметноста) (4+2/III сем.): 6 x 15 x 0,04 = 3,6 Византиска уметност (класична филол. и византологија) (2+2, V сем.): 4 x 15 x 0,04 = 2,4 Поствизантиска уметност (историја на уметноста) (4+2/IV сем.): 6 x 15 x 0,04 = 3,6 (- 0,64 за ангажиран демонстратор) = 2,96 Поствизантиска уметност во Македонија (историја на уметноста) (4+2/VII сем.): 6 x 15 x 0,04 = 3,6 (- 0,64 за ангажиран демонстратор) = 2,96 Преродбенска уметност во Македонија (историја на уметноста) (4+2/VIII сем.): 6 x 15 x 0,04 = 3,6 (- 0,64 за ангажиран демонстратор) = 2,96 Ликовна семиотика - родови перспективи (родови студии) (2+2/VII сем.): 4 x 15 x 0,04 = 2,4 Ликовна семиотика - родови перспективи (психологија) (2+2/ III сем.): 4 x 15 x 0,04 = 2,4	

		26,28
3	2014-2015 Византиска иконографија и семиотика (историја на уметноста) (4+2/II сем.): $6 \times 15 \times 0,04 = 3,6$ Византиска иконографија и семиотика (археологија) (3+2/VII сем.): $5 \times 15 \times 0,04 = 3$ Византиска уметност (историја на уметноста) (4+2/III сем.): $6 \times 15 \times 0,04 = 3,6$ Византиска уметност (класична филол. и византологија) (2+2, V сем.): $4 \times 15 \times 0,04 = 2,4$ Поствизантиска уметност (историја на уметноста) (4+2/IV сем.): $6 \times 15 \times 0,04 = 3,6$ (- 0,64 за ангажиран демонстратор) = 2,96 Поствизантиска уметност во Македонија (историја на уметноста) (4+2/VII сем.): $6 \times 15 \times 0,04 = 3,6$ (- 0,64 за ангажиран демонстратор) = 2,96 Преродбенска уметност во Македонија (историја на уметноста) (4+2/VIII сем.): $6 \times 15 \times 0,04 = 3,6$ (- 0,64 за ангажиран демонстратор) = 2,96 Ликовна семиотика - родови перспективи (родови студии) (2+2/VII сем.): $4 \times 15 \times 0,04 = 2,4$ Ликовна семиотика - родови перспективи (психологија) (2+2/ III сем.): $4 \times 15 \times 0,04 = 2,4$ Словенско-византиска култура и уметност (УКИМ) (2+2/ VIII сем.): $4 \times 15 \times 0,04 = 2,4$ Икона, иконостас и резба (УКИМ) (2+2/ VIII сем.): $4 \times 15 \times 0,04 = 2,4$	

		31,08
4	2015-2016 зимски сем. Византиска иконографија и семиотика (археологија) (3+2/VII сем.): $5 \times 15 \times 0,04 = 3$ Византиска уметност (класична филол. и византологија) (2+2, V сем.): $4 \times 15 \times 0,04 = 2,4$ Византиска уметност (историја на уметноста) (4+2/III сем.): $6 \times 15 \times 0,04 = 3,6$ Поствизантиска уметност во Македонија (историја на уметноста) (4+2/VII сем.): $6 \times 15 \times 0,04 = 3,6$ (- 0,64 за ангажиран демонстратор) = 2,96 Ликовна семиотика - родови перспективи (психологија) (2+2/ III сем.): $4 \times 15 \times 0,04 = 2,4$ летен сем. Византиска иконографија и семиотика (историја на уметноста) (4+2/II сем.): $6 \times 15 \times 0,04 = 3,6$ Поствизантиска уметност (историја на уметноста) (4+2/IV сем.): $6 \times 15 \times 0,04 = 3,6$ (- 0,64 за ангажиран демонстратор) = 2,96 Поствизантиска уметност во Македонија (историја на уметноста) (4+2/VI сем.)/нова програма/: $6 \times 15 \times 0,04 = 3,6$ (- 0,64 за ангажиран демонстратор) = 2,96	

	Преродбенска уметност во Македонија (историја на уметноста) (4+2/VIII сем.): 6 x 15 x 0,04 = 3,6 Словенско-византиска култура и уметност (УКИМ) (2+2/VIII сем.): 4 x 15 x 0,04 = 2,4	29,88
5	2016-2017 Византиска иконографија и семиотика (историја на уметноста) (4+2/II сем.): 6 x 15 x 0,04 = 3,6 Византиска уметност (историја на уметноста) (4+2/III сем.): 6 x 15 x 0,04 = 3,6 Византиска уметност (класична филол. и византологија) (2+2, V сем.): 4 x 15 x 0,04 = 2,4 Поствизантиска уметност (историја на уметноста) (4+2/IV сем.): 6 x 15 x 0,04 = 3,6 (- 0,64 за ангажиран демонстратор) = 2,96 Поствизантиска уметност во Македонија (историја на уметноста) (4+2/VI сем.): 6 x 15 x 0,04 = 3,6 (- 0,64 за ангажиран демонстратор) = 2,96 Преродбенска уметност во Македонија (историја на уметноста) (4+2/VII сем.): 6 x 15 x 0,04 = 3,6 (- 0,64 за ангажиран демонстратор) = 2,96 Икона, иконостас и резба (2+2/ IV сем.): 4 x 15 x 0,04 = 2,4	20,88
	<i>Вкупно поени од одржани часови 2013-2017 на прв стипендијски циклус: 115,32</i>	

		115,32
	Одржување настава од втор циклус студии (постдипломски студии)	
	Студиска програма по историја на уметноста	
6	Методологија на научните истражувања 5 часа x 0,05 x 5 год. = 1,25	1,25
7	Историја на уметноста 5 часа x 0,05 x 5 год. = 1,25	1,25
8	Византиска семиотика 5 часа x 0,05 x 5 год. = 1,25	1,25
9	Поствизантиска уметност на Балканот 5 часа x 0,05 x 5 год. = 1,25	1,25
10	Уметноста на Балканот во 19 век 5 часа x 0,05 x 5 год. = 1,25	1,25
	Студиска програма по интеркултурни студии	
11	Интеркултурна семиотика и музеологија (со проф. д-р Н. Чаусидис) 5 часа x 0,05 x 4 год. = 1	1
12	<i>Вкупно поени од одржани часови 2013-2017 на вишор студиски циклус: 7,25</i>	7,25
	Подготовка на нов предмет (додипломски студии)	
13	Византиска иконографија и семиотика за насоката Историја на уметноста	1,5
14	Средновековна византиска уметност за насоката Историја на уметноста	1,5
15	Национална уметност во турскиот период за насоката Историја на уметноста	1,5
16	Византиски културно-уметнички комонвелт за насоката Историја на уметноста	1,5

17	Византиска уметност за Институтот за класична филологија и византологија	1,5
18	Ликовна семиотика - родови перспективи (со проф. д-р Н. Чаусидис) за Институтот за родови студии	1,5
19	Културно наследство и културна разноликост за Катедрата на УНЕСКО за интеркултурни студии и истражување	1,5
	<i>Вкупно за подготовка на нов предмет: 10,5</i>	10,5
	Консултации со додипл. и постдипл. студенти:	
20	- додипл.: 20 студенти x 0,002 = 0,04 (по сем.) x 5 год. = 0,2 x 5 задол. пред. = 1 - постдипл.: 5 студенти x 0,002 = 0,01 (по сем.) x 5 год. = 0,05 x 5 предмети = 0,25	1,25
	Пакет материјали за наставен предмет	
21	Текстуален и илустративен материјал (CD Power Point) за предметите: (1) Византиска иконографија и семиотика, (2) Византиска уметност, (3) Поствизантиска уметност, (4) Поствизантиска уметност во Македонија и (5) Преродбенска уметност во Македонија	
	<i>Вкупно за пакет материјали за наставен предмет: 5 x 1</i>	5
	Ментор на дипломски труд	
22	2012-2013 год.: (1) Јовановска Сања, (2) Ленче Миљковиќ, (3) Делфина Трајчевска, (4) Сања Смоковска, (5) Игор Марковски, (6) Димеска Викторија;	
23	2014-2015 год.: (7) Бежановска Христина, (8) Димовска Ангела;	
24	2016 год. (9)Ристова Билјана, (10) Наве Сашка;	
	<i>Вкупно ментор на дипломски трудови: 10 x 0,2</i>	2

	Член на комисија за оценка и одбрана на дипломски труд	
25	2013 год.: Минов Марјан, Пејковска Елена;	0,4
	Вкупно	141,72

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
	Ментор на докторска дисертација	
1	Ј. Спахиу, <i>Творештвото на зографот Јован од Грамоси и неговата работилница</i> , Филозофски факултет, Скопје (во изработка).	3
2	А. Василески, <i>Сликаштвото во сакралните споменици во културниот комплекс Зрзе</i> , Филозофски факултет, Скопје (трет циклус студии-докторски студии).	3
	<i>Вкупно: 2 x 3 = 6</i>	6
	Ментор на магистерка работа	
3	М. Симоновска, <i>Сигното сликарство во црквата Свети Никола во Куманово</i> , Филозофски факултет, Скопје 2013.	1
4	А. Јаковска, <i>Житијниот циклус на св. Никола во православната уметност на територијата на Република Македонија</i> , Филозофски факултет, Скопје (во изработка).	1
5	А. Василески, <i>Православниот претстав на Сираниот суд на територијата на Република Македонија</i> , Филозофски факултет, Скопје 2015.	1
6	Д. Трајчевска, <i>Иконите на иконостасот во црквата Свети Пророк Илија во Блавец (Виничко)</i> , Филозофски факултет, Скопје (во изработка).	1

	<i>Вкупно: 4 x 1 = 4</i>	4
	Учесник во национален научен проект	
7	2011-2018 - Национален проект на Влада на РМ „Публикации за најзначајните вредности од културното и природното наследство“	3
8	2013 - надворешен соработник (стручен консултант) во Проектот „Исламските влијанија врз орнаментиката на поствизантиските споменици во Република Македонија“ (раководител: д-р Атанас Атанасоски ; установа: ЈНУ Институт за старословенска култура - Прилеп)	3
9	2013 - надворешен соработник (стручен консултант) во Проектот „Декоративната пластика во христијанските сакрални споменици од византискиот период (XI - XIV век)“ (раководители: Татјана Канческа Смичковска и Борче Топуковски; установа: НУ Музејот на Македонија)	3
10	2014 - надворешен соработник на Проектот „Реконструкција на сликаната програма на пештерната црква и параклисот во монашката населба на културниот комплекс Зрзе“ (раководител: м-р Александар Василески; установа: ЈНУ Институт за старословенска култура - Прилеп)	3
11	2017 - надворешен соработник (стручен консултант) во Проектот „Декоративната пластика во христијанските сакрални споменици од поствизантискиот и од преродбенскиот период во РМ (XV - XIX век)“ (раководители: Татјана Канческа Смичковска и Борче Топуковски; установа: НУ Музеј на Македонија)	3
	<i>Вкупно: 5 x 3 = 15</i>	15
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание	
12	„Прилог кон проучувањата на ликовноста на светите Седмочисленици“, <i>Зборник на Седмаџа научна средба „Свети Климент Охридски - инспирација во ликовното творештво“</i> , НУБ „Свети Климент Охридски“, Скопје 2013, 19-44.	4
13	‘Кон темата „Свети Климент Охридски - легат и фасцинација“, <i>Зборник на Осмаџа научна средба по повод</i>	4

	ѡаѡѡроноѡѡ ѡразник на НУБ „Свеѡѡи Клименѡѡ Охридски“, Скопје 2015, 3-7 (воведно излагање и печатена верзија).	
	Вкуѡно: $2 \times 4 = 8$	8
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	
14	„Нова власт – друга вера. Прилог проучавању исламских утицаја на поствизантијску уметност“, <i>Саѡѡѡѡења XLV</i> (2013), 165-178 (коавтор: Ј. Спахиу)	5,4
15	“Image and Imagery: Revisiting the Depictions of the Seven Slavic Saints,” <i>Patrimonium.MK</i> , VII/12 (2014), 345-362.	6
16	“Notes on the Depictions of Saint Dionysios the Righteous of Olympos “, <i>Heroes, Cults, Saints</i> , eds. I. Gergova & E. Moutafov, Institute of Art Studies & Bulgarian Academy of Sciences, Sofia 2015, 133-145.	6
17	“Contribution to Studying Islamic Influences on the post-Byzantine Painting in Ottoman Macedonia”, <i>Islamic Civilization in the Balkans</i> , ed. Dr. Halit Eren, IRCICA, İstanbul 2015, 21-43 (co-authored by J. Spahiu).	5,4
18	„Свети Никола во Шишевскиот манастир: кадрирање на животописот“, <i>Паѡѡримониум. МК</i> , 14 (2016), 186-202.	6
19	“On the Painterly Script of Nikola Mihailov in the Church of Saint Nicholas in Kumanovo”, <i>Balkanoslavica. International Peer Reviewed Journal</i>, Vol. 45/2 (2017)(co-authored by M. Simonovska), forthcoming.	5,4
20	“On the Conceptual Codes of the Entity: Paintings of the Upper Compartments of the Narthex and Porch of Saint Sophia in Ohrid”, <i>Sergiy Radonezhskiy and the Russian Art of the 14th – first half of the 15th centuries in the Context of Byzantine Culture</i> , eds. G. Gerov et M. Orlova (special edition), State Institute for Art Studies & Ministry of Culture of Russian Federation, Moscow (forthcoming). https://www.academia.edu/9332118/On_the_Conceptual_Codes_of_the_Entity_Paintings_of_the_Upper_Compartments_of_the_Narthex_and_Porch_of_Saint_Sophia_in_Ohrid	6
	Вкуѡно: $5 \times 6 = 30 + [2 \text{ (коавѡорски)} \times 5,6] =$	40,2

	Секциски предавања на научен/стручен собир	
21	„Прилог кон проучувањата на ликовноста на светите Седмочисленици“. // Седма научна средба „Свети Климент Охридски - инспирација во ликовното творештво“, НУБ „Свети Климент Охридски“, Скопје 2013.	1
22	„Свети Климент Охридски - легат и фасцинација“. // Осма научна средба по повод 1000-годишнината од раѓањето на НУБ „Свети Климент Охридски“, Скопје 2015	1
	Вкупно: $2 \times 1 = 2$	2
	Секциски предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество	
23	“On the Conceptual Codes of the Entity: Paintings of the Upper Compartments of the Narthex and Porch of Saint Sophia in Ohrid”, <i>International Symposium “Sergiy Radonezhskiy and the Russian Art of the 14th – first half of the 15th centuries in the Context of Byzantine Culture”</i> , Moscow (10-13 November) 2014 (cf. http://archi.ru/events/11332/sergii-radonezhskii-i-russkoe-iskusstvo-vtoroi-pолоviny-xiv-pervoi-pолоviny-xv-veka-v-kontekste-vizantiiskoi-kultury)	2
24	“Notes on the Depictions of Saint Dionysios the Righteous of Olympos“, <i>International Symposium on the 500th Anniversary since the Martyrdom of St George The New Martyr of Sofia</i> ”, Sofia (8-10 May) 2015.	2
25	“The Painterly Script of Nikola Mihailov in the Saint Nicholas Church in Kumanovo”, <i>International Conference “Celebrating the 35th Anniversary of the Institute of Old Slavic Culture in Prilep (UKLO)”</i> , Co-organized by PSI Institute of Old Slavic Culture in Prilep (Macedonia) & Institute of Slavic Philology at Adam Mickiewicz University in Poznań (Poland), Kratovo (9-11 September) 2015.	2
	Вкупно: $3 \times 2 = 6$	6
	Учество на научен/стручен собир со реферат	
26	- усна презентација: 5×1 (cf. 21-25) - постер: /	5

	Апстрактни објавени во зборник на меѓународна конференција	
27	- Proceedings of the International Symposium “Sergiy Radonezhskiy and the Russian Art of the 14 th – first half of the 15 th centuries in the Context of Byzantine Culture”, Moscow (10-13 November) 2014 cf. http://sias.ru/upload/iblock/5aa/2014_radonejs_54.pdf	1
28	- International Symposium on the 500 th Anniversary since the Martyrdom of St George The New Martyr of Sofia”, Abstracts, Sofia (8-10 May) 2015.	1
29	- International Conference “Celebrating the 35th Anniversary of the Institute of Old Slavic Culture in Prilep (UKLO)”, Abstracts, Kratovo (9-11 September) 2015.	1
30	“The Kosmas Cosmos and Representations of Psalm 148, 149 and 150: A case study of the ‘Praise the Lord’ icon from the Museum of Macedonia (Skopje)”, <i>Proceedings of the 23rd International Congress of Byzantine Studies</i> , Thematic Sessions of Free Communications, eds. D. Dželebdžić et S. Bojanin, Belgrade 2016, 791. (cf. http://www.byzinst-sasa.rs/srp/uploaded/PDF%20izdanja/Thematic%20Sessions%20of%20Free%20%20Communications.pdf)	1
	<i>Вкупно: 4 x 1</i>	4
	Вкупно	90,2

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
	Поглавје во популарна книга	
1	Serafimova A., “Byzantine Art”, “Skopje: Churches and Monasteries”, “Ohrid: Seven Churches, Ten Centuries, a Single	3

	Mile”, in ed. G. Drtkovski, <i>Macedonia: Discover the Hidden Gem</i> , guide book, Ljubovta e pettiot element, Skopje 2016, 30-34, 118-130, 153-170.	
	Експертски активности, евалуација, стручна ревизија...	
2	2013-2015 - Contributor in the Project “Macedonia: Discover the Hidden Gem”, guide book (Implementers: G. Drtkovski & Ljubovta e pettiot element)	1
3	Евалуација на научната студија “The Axis Mundi as a Mythological Base of Acrobatics performed on a pole (Diachronic Analyses)”, за тематската конференција/публикација “ <i>Public and Private Games from Prehistory to the Early Middle Ages</i> ” (Пула, 2013)	1
4	Промотивен материјал на евалуацијата на проектот „Реставрација на Стариот конак на Кучевишкиот манастир“ (реализатор НКЦ - Скопје): <i>Сџариоџи конак - конзерваторско-реставраторска доблесџи</i> (текст), Скопје 2013, 2-6.	1
5	- 2013 - Претседател на Комисијата за <u>втора ревизија</u> на елаборатот за ревалоризација на <i>Збиркаџи на икони на Галеријаџи на икони - Охрид</i> (Министерство за култура - Управа за заштита на на културното наследство)	1
6	- 2013 - Претседател на Комисијата за ревизија на елаборатот за ревалоризација на недвижното културно наследство, <i>цркваџи „Светџи Никола Чудоџворец“ во Охрид</i> (Министерство за култура - Управа за заштита на културното наследство)	1
7	- 2013 - Претседател на Комисијата за ревизија на елаборатот за ревалоризација на недвижното културно - споменична целина, <i>Манасџироџи „Светџи Јоаким Осоџовски“ - Крива Паланка</i> (Министерство за култура - Управа за заштита на на културното наследство)	1
8	- 2013 - Претседател на Комисијата за <u>втора ревизија</u> на елаборатот за ревалоризација на недвижната културно - споменична целина, <i>Манасџироџи „Светџи Јоаким Осоџовски“ - Крива Паланка</i> (Министерство за култура - Управа за заштита на на културното наследство)	1

9	- 2014 - Супервизор на наставната програма за предметот <i>ликовна уметност</i> - вовед за прва година - задолжителен (реализатор: Д. Томиќ Радевска) во ПСУ Интернационално средно училиште - Скопје	1
10	- 2014 - Супервизор на наставната програма за предметот <i>ликовна уметност</i> - <i>уметноста во средниот век</i> за втора година - задолжителен (реализатор: Д. Томиќ Радевска) во ПСУ Интернационално средно училиште - Скопје	1
11	- 2014 (01.12) - Претседател на Комисијата за <u>трета ревизија</u> на елаборатот за ревалоризација на <i>Збирката на икони на Галеријата на икони - Охрид</i> и донестување на решение за прогласување на Збирката за културно наследство од особено значење - поткатегорија исклучително значење (Министерство за култура - Управа за заштита на на културното наследство)	1
12	- 2014 - Претседател на Комисијата за ревизија на елаборатот за ревалоризација на движното културно наследство „Збирка икони во црквата Свети Илија во Винаца“ (Министерство за култура - Управа за заштита на на културното наследство)	1
13	- 2015 (7 декем.) - модератор и воведничар на тематската Научна средба „Свети Климент Охридски - легат и фасцинација“, НУБ „Свети Климент Охридски“ - Скопје.	1
14	- 2017 - Претседател на Комисијата за ревизија на елаборатот за валоризација на „ <i>Елаборација за валоризација на збирката икони од црквата Св. Ѓорѓи во Струја</i> “ (Министерство за култура - Управа за заштита на на културното наследство)	1
	<i>Вкупно: 13 x 1 = 13</i>	13
	Изготвување и пријавување на научен национален проект	
15	- соработник - 4 x 1 (cf. НИ: 8-11)	4
	Предавање на институции од јавен интерес, културно-информативни центри, едукативни установи...	

16	- 2012 (октомври), Форум на тема „Заштитата на културното наследство во музеите во Македонија - состојби и искуства“ (организатори: МНК Син штит и ПМФ - Институт за етнологија и антропологија)	0,5
17	- 2013 (5 јуни), ЕУ Инфо центар во Скопје: „Културното наследство во зелената агенда“, авторски текст и презентација во рамките на <i>Светскиот ден на заштитата на животната средина</i>	0,5
18	- 2013 (окт.), Презентација во ПСУ Интернационално средно училиште - Скопје на учебното помагало за средно образование „ <i>Светското наследство во рацете на младите</i> “, изд. Министерство за култура на РМ и Национална комисија за УНЕСКО, Скопје 2012 (уредник//дополнувања, адаптација и вовед: А. Серафимова)	0,5
19	- 2013 (ноем.), Презентација во ПСУ „НОВА интернационални школи“ - Скопје на учебното помагало за средно образование „ <i>Светското наследство во рацете на младите</i> “, изд. Министерство за култура на РМ и Национална комисија за УНЕСКО, Скопје 2012 (уредник//дополнувања, адаптација и вовед: А. Серафимова)	0,5
20	- 2013 (ноем.), Презентација во ПСУ „Јахја Кемал“ - Скопје на учебното помагало за средно образование „ <i>Светското наследство во рацете на младите</i> “, изд. Министерство за култура на РМ и Национална комисија за УНЕСКО, Скопје 2012 (уредник//дополнувања, адаптација и вовед: А. Серафимова)	0,5
21	- 2014 (мај) - поканет предавач во ПСУ Интернационално средно училиште - Скопје за теренска настава на локалитетот Свети Никита во Скопска Црна Гора	0,5
22	- 2015 (мај) - поканет предавач во ПСУ Интернационално средно училиште - Скопје за теренска настава на локалитетот Марков манастир, Скопско	0,5
	<i>Вкупно 7 x 1 = 7</i>	3,5
Дејности од поширок интерес		
	Уредник на научно/стручно списание	

23	Редактор на Зборникот „Свети Климент Охридски - легат и фасцинација“, изд. НУБ „Свети Климент Охридски“ - Скопје 2015.	2
	Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание	
24	Од 2014 - Уредник на Списанието за култура, уметност и наука „Портал“ (самоиздат)	0,5
	Член на рецензентска комисија	
25	- 2013 - прв член на Рецензентската комисија за избор во соработничко звање помлад асистент-истражувач во ЈНУ „Институт за старословенска култура“ во Прилеп (Александар Василески).	
26	- 2013 - прв член на Рецензентската комисија за избор на виш научен соработник на ЈНУ „Институт за старословенска култура“ во Прилеп (д-р Атанас Атанасоски).	
	- 2013 - рецензент на монографијата „Делата во Македонија на сликарското семејство на Михаил од Самарина“ (автор: Ј. Тричковска), изд. Каламус (во печат);	
27	- 2014 - рецензент на магистерскиот труд на Р. Емин, <i>Документарношћо и фантасиичношћо во делащта на Сијах Калем (шурски сликар од XV век)</i> , Филозофски факултет, Скопје (ментори: проф. д-р Д. Ѓоргиев /ИНИ/).	
28	- 2014 - прв член на Рецензентската комисија за избор во звањето <i>виш научен соработник</i> на Институтот за национална историја (УКИМ) (д-р Викторија Поповска-Коробар);	
29	- 2015 - прв член на Рецензентската комисија за избор во соработничко звање асистент-истражувач во ЈНУ „Институт за старословенска култура“ во Прилеп (м-р Александар Василески);	
30	- 2015 - рецензент на монографијата “Mehmed Siyah Kalem Eşsiz Bir Sanatçı” / „Единствениот уметник Мехмед Сијах Калем“ (автор: Р. Емин), Beyoğlu: Yapı Kredi Kültür Yapı Kredi Kültür Merkezi.	

31	- 2017 - прв член на Рецензентската комисија за реизбор во сите звања на ФзФ (д-р Никос Чаусидис). <i>Вкупно $8 \times 0,2 = 1,6$</i>	1,6
32		
	Член на факултетско тело, комисија...	
33	- од 2010 - член на Одборот на УНЕСКО при Филозофскиот факултет (UNESCO Chair in Education and Human Development)	0,5
	Вкупно	28,1

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	141,72
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	90,2
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	28,1
Вкупно	260,02

Членови на Комисијата

1. Д-р Никос Чаусидис, редовен професор
с.р., претседател
2. Д-р Иванка Гергова, редовен професор
с.р, член
3. Д-р Иван Цепароски, редовен професор, с.р.,
член

Р Е Ф Е Р А Т

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ВО НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ (ДИСЦИПЛИНИ): ФИЗИОЛОГИЈА СО ФУНКЦИОНАЛНА АНАТОМИЈА И ХУМАНА ГЕНЕТИКА, ПОД БРОЈ 30118 (ДРУГО) И МЕДИЦИНСКИ ОСНОВИ НА ИНВАЛИДНОСТА, АУТИЗАМ И МЕДИЦИНСКА РЕХАБИЛИТАЦИЈА НА МОТОРНИТЕ НАРУШУВАЊА, ПОД БРОЈ 30225 (ДРУГО) НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, објавен во весникот „Нова Македонија“ на 3.X 2017 година за избор на наставник во сите звања во научните области (дисциплини): физиологија со функционална анатомија и хумана генетика, под број 30118 (друго) и медицински основи на инвалидноста, аутизам и медицинска рехабилитација на моторните нарушувања, под број 30225 (друго) според Класификацијата на научни области, полиња и гранки на истражување, усогласена со стандардите на OECD и UNESCO и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет бр. 04-1882/4 донесена, на неговата II редовна седница одржана на 12.X 2017 година, формирана е Рецензентската комисија во состав: д-р Александар Димовски, редовен професор на Фармацевтскиот факултет во Скопје, д-р Бети Дејанова, редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје и д-р Марија Ралева, редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

- И З В Е Ш Т А Ј

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите звања во научните области (дисциплини): физиологија со функционална анатомија и хумана генетика, под број 30118 (друго) според Класификацијата на научни области, полиња и гранки на истражување, усогласена со стандардите на OECD и UNESCO; медицински основи на инвалидноста, аутизам и медицинска рехабилитација на моторните нарушувања, под број 30225 (друго) според Класификацијата на научни области, полиња и гранки на истражување, усогласена со стандардите на OECD и UNESCO, во предвидениот законски рок, се пријавил еден кандидат: проф. д-р Владимир Трајковски, кој досега беше ангажиран на работното место редовен професор на Институтот за дефектологија при Филозофскиот факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Кандидатот заедно со пријавата доставил: куса биографија, преглед на објавени трудови и текстови на објавени трудови.

1. Биографски податоци и професионален развој

Проф. д-р Владимир Трајковски е роден на 13.XI 1968 година во Скопје. Средното медицинско училиште го завршил во Медицинскиот училиштен центар “Д-р Панче Караџов” во јуни 1987 година со континуиран одличен успех (5.00) во сите четири учебни години, заради што е избран за првенец на генерацијата. Студиите на Медицинскиот факултет во Скопје ги започнал во учебната 1988/89, а ги завршил во февруари 1994 година со просечен успех 9,65. Задолжителниот стручен испит го положил во февруари 1995 година, а од октомври 1995 година ги започнал постдипломските студии на Медицинскиот факултет во Скопје.

Во јуни 1997 година е избран за помлад асистент по предметите: Хумана генетика и Нуклеарно-хемиско-биолошки загрозувања и заштита на Филозофскиот факултет во Скопје.

На 19 март 1999 година, на Медицинскиот факултет во Скопје, успешно ја одбрал магистерската теза под наслов: „Смртноста кај пациенти со акутна бубрежна инсуфициенција (5-годишен клинички материјал)“, со што се стекнал со звањето магистер на медицински науки.

Во октомври 1999 година е избран за асистент по предметите: Хумана генетика и Нуклеарно-хемиско-биолошки загрозувања и заштита на Филозофскиот факултет во Скопје.

Во ноември 1999 година, на Институтот за дефектологија при Филозофскиот факултет, ја пријавува темата за изработка на докторска дисертација под наслов: „Имуногенетски анализи кај лица со аутизам во Република Македонија“, која ја одбрал на 11 декември 2002 година под менторство на проф. д-р Мирко Спироски.

На IV редовна седница на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет одржана на 4.XII 2002 година, избран е за асистент по предметите: Медицински основи на хендикепираноста и хумана генетика.

На XII редовна седница на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет одржана на 2.IV 2003 година, избран е за доцент по предметот Хумана генетика.

Од мај 2003 година се вклучува во наставата на постдипломските студии на Институтот за дефектологија. Во мај 2006 година одржувал предавања по хумана генетика како визитинг-професор на Југозападниот универзитет „Неофит Рилски“ во Благоевград, Бугарија.

На 26.XII 2007 година е избран за вонреден професор по хумана генетика, медицински основи на инвалидноста, физиологија со функционална анатомија на Филозофскиот факултет во Скопје.

Во летниот семестар 2008 година го предавал предметот Физиологија на Високата здравствена школа при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

На 19.X 2012 година е избран за редовен професор по хумана генетика, медицински основи на инвалидноста, физиологија со функционална анатомија, аутизам на Филозофскиот факултет во Скопје.

Активно се служи со англискиот, српскиот, хрватскиот и бугарскиот јазик.

Во периодот од неговиот последен избор е ангажиран за следните научни области (дисциплини) и предмети: хумана генетика, медицински основи на инвалидноста, физиологија со функционална анатомија, аутизам, медицинска рехабилитација на моторни нарушувања, генетика и физиологија за психолози.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од почетокот на кариерата, објавени во Билтен бр. 686/37 од 9.VI 1997 година, Билтен бр. 735/89 од 11.VI 1999 година, Билтен бр. 815/201 од 15.XI 2002 година, Билтен бр. 824/67 од 14.III 2003 година, Билтен бр. 931/59 од 30.XI 2007 година, и Билтен бр. 1034/133 од 2.VII 2012 година, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2. Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, кандидатот д-р Владимир Трајковски изведува настава и вежби на прв циклус студии на студиската програма по специјална едукација и рехабилитација и втор циклус на студиската програма по специјална едукација и рехабилитација на Институтот за дефектологија при Филозофскиот факултет во Скопје. Според најновите студиски програми, од учебната 2012/2013 година до денес, тој е вклучен во реализација на наставата по предметите: Хумана генетика, Физиологија со функционална анатомија и Медицински основи на инвалидноста.

Кандидатот бил ментор на 23 дипломски трудови.

Кандидатот учествувал како член во Комисија за оцена или одбрана на 34 дипломски, 15 магистерски трудови и на 4 докторски дисертации.

Проф. д-р Владимир Трајковски бил рецензент на 1 универзитетски учебник:

- Рашиќ-Цаневска О. (2016) Окупациона терапија. С к о п ј е : Филозофски факултет (ISBN 978-608-238-103-9).

Кандидатот подготвил пакет материјали за 7 нови предмети од прв, втор и трет циклус студии на Институтот за дефектологија при Филозофскиот факултет во Скопје.

Конкретните активности се наведени во табелата во Анекс 2 (член 2) од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци.

Согласно со член 13 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 173 од 1.8. 2011 година), проф. д-р Владимир Трајковски остварил вкупно **110,5 поени од наставно-образовната дејност** и со тоа неколку пати го надминал минималниот потребен број на поени (20) по овој основ за реизбор во звањето редовен професор.

3. Научноистражувачка дејност

Д-р Владимир Трајковски има објавено вкупно 21 научен труд од областите: хумана генетика, физиологија со функционална анатомија, медицински основи на инвалидноста, аутизам и научно публикување, од кои 3 научни труда во научни списанија со импакт-фактор (фактор на влијание), 13 труда во меѓународни научни списанија и 8 труда во зборници од меѓународни научни конференции со меѓународно учество.

Д-р Владимир Трајковски учествувал како член во 2 национални и 4 меѓународни научни проекти.

Кандидатот одржал 1 предавање по покана на референтен странски универзитет.

Педагошкиот капацитет на проф. д-р Владимир Трајковски е високо ценет и систематски потврдун меѓу студентите. Како исклучителен експерт во областа, тој бил ментор на 7 магистерски труда и една докторска дисертација.

Други активности кои припаѓаат во научноистражувачката дејност, релевантни за изборот.

Во поглед на научноистражувачката работа може да се констатира дека кандидатот д-р Владимир Трајковски имал значајни ангажмани и остварил забележителни резултати. Тој учествувал со 11 пленарни, воведни и секциски предавања на научно стручни собири, симпозиуми и семинари и истовремено ги афирмирал своите научно-стручни квалитети, при што континуирано се занимава со прашањата поврзани со областите за кои е распишан конкурсот. Во изминатиот период, тој објавил 19 апстракти во зборници од меѓународни научни конференции.

Во најголемиот број од научните трудови на д-р Владимир Трајковски објавени од претходниот избор, презентирани се емпириски истражувања кои се

одликуваат со јасно дефиниран предмет, со примена на соодветна методологија и стручно-научна аргументација. Анализата на научните трудови на проф. д-р Владимир Трајковски јасно потврдува дека авторот е врвен познавач на своите научноистражувачки проблеми и научните области и полиња: хумана генетика, физиологија со функционална анатомија, медицински основи на инвалидноста, аутизам, медицинска рехабилитација на моторни нарушувања.

Согласно со член 13 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 173 од 1.8. 2011 година), проф. д-р Владимир Трајковски остварил вкупно **171,084 поени од научноистражувачката дејност** и со тоа за 8,5 пати го надминал минималниот потребен број на поени (20) по овој основ за повторен избор во звањето редовен професор.

Називите на трудовите, проектите и сл. се наведени во табелата во Анекс 2 (член 3/член 4) од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци.

4. Стручно-апликативна дејност

Д-р Трајковски активно е вклучен во стручно-апликативната работа на Институтот за дефектологија. Тој бил рецензент на 4 труда публикувани во зборникот на трудови од меѓународната конференција: “Modern aspects of special education and rehabilitation of persons with disabilities“. Кандидатот бил честопати покануван да биде рецензент на трудови во домашни и странски меѓународни списанија каде што рецензирал 5 труда објавени во: *Macedonian Journal of Medical Sciences, Acta Facultatis Medicinae, Belgrade School of Special Education and Rehabilitation, Insights on Learning Disabilities: From Prevailing Theories to Validated Practices, Macedonian Electronic Medical Journal*.

Во рамките на дејностите од поширок интерес, проф. Трајковски се истакнува како главен и одговорен уредник на „Дефектолошка теорија и практика“ – меѓународно научно стручно списание од 2008 година наваму, каде што претходно во континуитет бил заменик-главен уредник од 2004 година. Неговите успеси во редакцијата се несомнени со што го етаблира списанието во меѓународни рамки, ја зголемува неговата видливост преку големиот број на индексиции и апстрактирања, а сето тоа преку креирањето на онлајн- верзијата која оди во слободен пристап. Сето ова го вбројува меѓу најдобрите пет списанија во Македонија со можност за добивање на фактор на влијание во блиска иднина.

Неговата голема активност во публицистичката дејност може да се согледа и во тоа што тој е член во осум уредувачки одбори на меѓународни научни списанија, и тоа: *Journal of Policy and Practice in Intellectual Disabilities* (од 2004 до денес), *Bulgarian Journal of Communication Disorders* (од 2006 до денес), *Insights on Learning Disabilities* (од 2011 до денес), *The Open Access Journal of*

Science and Technology (од 2013 до денес), Journal of Evolution of Medical and Dental Sciences (од 2013 до денес), Belgrade School of Special Education and Rehabilitation (од 2014 до денес), Journal Human Research in Rehabilitation (од 2015 до денес), International Journal of Cognitive Research in Science, Engineering and Education (од 2015 до денес).

Тој, исто така, даде значаен придонес како член на програмски, рецензентски или научен одбор на 11 меѓународни научни конференции и научни собири:

- 4 Меѓународна конференција: “Модерни аспекти на специјалната едукација и рехабилитација на лица со инвалидност“, Охрид, октомври 2013;
- меѓународен конгрес на студенти по специјална едукација и рехабилитација, ноември 2013, Златибор, Србија;
- Меѓународна конференција: „Дефектолошка работа со деца на рана возраст“, јуни 2014, Нови Сад, Србија;
- меѓународна конференција: “Современа дефектолошка работа – рехабилитација, превенција на исклученоста и инклузија“, Медицински факултет, ноември 2014, Нови Сад, Србија.
- меѓународна конференција: „Актуелна дефектолошка практика“, март 2015, Зрењанин, Србија;
- II конгрес на логопедите на Србија: „Говорно јазични нарушувања во развојниот период“, мај 2015, Белград, Србија;
- меѓународна научна конференција: „Асистивната технологија како поддршка на развојот на човекот“, септември 2015, Краков, Полска;
- 4 стручно-научен собир со меѓународно учество „Актуелности во едукацијата и рехабилитацијата на лицата со пречки во развојот“, октомври 2015, Белград, Србија;
- меѓународна конференција: „Рана интервенција во специјалната едукација и рехабилитација“, хотел „Патриа“, октомври 2016, Суботица, Србија;
- први меѓународен конгрес на лица со посебни потреби: „А, зошто да не сме различни?“, конгресен центар на скопски Саем, октомври 2016, Скопје;
- Стручно научен собир: „Денови на дефектолозите на Србија“, февруари 2017, Нови Сад, Србија.

Тој е организатор и предавач на недела на отворен пристап со тема: Open Journal Systems на Филозофски факултет, Скопје, 2012 год. Потоа тој зема учество како предавач на регионална конференција: Јавните библиотеки поттикнуваат иновации во заедницата со тема: “Пристап до јавните библиотеки на лицата со инвалидност“, Радовиш, 2013 год. Своео активно и континуирано учество како предавач го манифестира на пет национални работилници и семинари.

Од факултетските активности, за акцентирање се и следнибе: бил Еразмус- координатор на Филозофскиот факултет од 2009 до 2013 година; од 2009 до 2013 година бил раководител на наставно-научниот колегиум на постдипломските студии на Институтот за дефектологија каде што внесува голем број новини во неговата работа преку организирање на стручни семинари и симпозиуми, организира студиски посети на постдипломците и учествува во размената на студенти од втор циклус со Универзитетот во Осло; член е на здравствен пункт на Филозофскиот факултет, за ракување со преносен дефибрилатор и со средствата за давање прва помош.

Неговото активно учество во невладиниот сектор се гледа преку бројните учества во разни невладини организации и европски здруженија. Тој е претседател на Македонското научно здружение за аутизам од 2005 година наваму, со што дава огромен придонес во решавањето на овој горлив проблем во Република Македонија, континуирано ја подигнува јавната свесност за проблемот и презема лоби активности кон Владиниот сектор за подобрување на квалитетот на живот, едукацијата и рехабилитацијата на популацијата со аутизам и нивните семејства.

Согласно со член 13 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 173 од 1.8. 2011 година), проф. д-р Владимир Трајковски остварил вкупно **46 поени од стручно-апликативната дејност** и со тоа девет пати го надминал минималниот потребен број на поени (5) по овој основ за реизбор во звањето редовен професор.

Конкретните активности се наведени во табелата во Анекс 2 (член 5) од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци.

Оценка од самоевалуација

Кандидатот д-р Владимир Трајковски добил позитивна оценка од анонимно спроведените анкети со студентите од Институтот за дефектологија при Филозофскиот факултет во Скопје.

-
- **ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ**

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Владимир Трајковски.

Имајќи ги предвид сите посочени научни квалитети, како и импресивниот опус на публикации од претходниот избор, неговите наставни и педагошки дострели и интензивната ангажираност во афирмирањето на хуманата димензија, Комисијата заклучи дека д-р Владимир Трајковски поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде повторно избран во звањето **редовен професор** во научните области: физиологија со функционална анатомија и хумана генетика, под број 30118 (друго) и медицински основи на инвалидноста, аутизам и медицинска рехабилитација на моторните нарушувања, под број 30225 (друго) според Класификацијата на научни области, полиња и гранки на истражување, усогласена со стандардите на OECD и UNESCO.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, д-р Владимир Трајковски да биде повторно избран во звањето **редовен професор** во научните области (дисциплини): физиологија со функционална анатомија, хумана генетика, медицински основи на инвалидноста, аутизам и медицинска рехабилитација на моторните нарушувања.

Рецензентска комисија

Проф. д-р Александар Димовски, с.р.

Проф. д-р Бети Дејанова, с.р.

Проф. д-р Марија Ралева, с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Владимир Ефтим Трајковски
 (име, татково име и презиме)

Институција: Филозофски факултет, Институт за дефектологија
 (назив на факултетот/институтот)

Научна област: хумана генетика, физиологија, медицински основи на инвалидноста, аутистичен спектар на нарушувања, медицинска рехабилитација на моторни нарушувања

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
	Одржување на настава за прв циклус студии	34,8
1.	Физиологија со функционална анатомија (4+2), зимски 2012/2013	2,4
2.	Хумана генетика (4+2), летен 2012/2013	2,4
3.	Медицински основи на инвалидноста (менторски 7 кандидати) зимски 2012/2013	1,8
4.	Физиологија (менторски 6 кандидати) зимски 2012/2013	1,8
5.	Генетика (менторски 6 кандидати) зимски 2012/2013	1,8
6.	Физиологија со функционална анатомија (3+3), зимски 2013/2014	1,8
7.	Хумана генетика (3+3), зимски 2013/2014	1,8
8.	Медицински основи на инвалидноста (3+3), летен 2013/2014	1,8
9.	Физиологија со функционална анатомија (3+3), зимски 2014/2015	1,8
10.	Хумана генетика (3+3), зимски 2014/2015	1,8
11.	Медицински основи на инвалидноста (3+3), летен 2014/2015	1,8
12.	Физиологија со функционална анатомија (3+3), зимски 2015/2016	1,8

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
13.	Хумана генетика (3+3), зимски 2015/2016	1,8
14.	Медицински основи на инвалидноста (3+3), летен 2015/2016	1,8
15.	Физиологија со функционална анатомија (4+2), зимски 2015/2016 (преслушувачи)	2,4
16.	Хумана генетика (4+2), летен 2015/2016 (преслушувачи)	2,4
17.	Физиологија со функционална анатомија (3+3), зимски 2016/2017	1,8
18.	Хумана генетика (3+3), зимски 2016/2017	1,8
19.	Физиологија со функционална анатомија (4+2), зимски 2016/2017 (преслушувачи)	2,4
	Одржување на настава за втор циклус студии	9,15
20.	Аутизам 2012/2013 (60 кредити) $4 \times 5 = 20 \times 0.05 = 1$ (менторски)	1
21.	Генетски аспекти на лицата со ментална ретардација и аутизам 2012/2013 $2 \times 5 = 10 \times 0.05 = 0.5$ (менторски)	0,5
22.	Медицинска рехабилитација на лица со моторни нарушувања (60 кредити) 2012/2013 $5 \times 5 = 25 \times 0.05 = 1.5$ (менторски)	1,5
23.	Аутизам 2013/2014 (60 кредити) $24 \times 0.05 = 1.2$	1,2
24.	Аутизам 2014/2015 (60 кредити) $5 \times 5 = 25 \times 0.05 = 1.25$ (менторски)	1,25
25.	Аутизам 2014/2015 (120 кредити) $1 \times 5 = 5 \times 0.05 = 0.25$ (менторски)	0,25
26.	Медицинска рехабилитација на моторни нарушувања 2014/2015 (60 кредити) $1 \times 5 = 5 \times 0.05 = 0.25$ (менторски)	0,25
27.	Медицинска рехабилитација на моторни нарушувања 2014/2015 (120 кредити) $2 \times 5 = 10 \times 0.05 = 0.5$ (менторски)	0,5
28.	Аутизам 2015/2016 (60 кредити) $1 \times 5 = 5 \times 0.05 = 0.25$ (менторски)	0,25
29.	Медицинска рехабилитација на моторни нарушувања 2015/2016 (60 кредити) $1 \times 5 = 5 \times 0.05 = 0.25$ (менторски)	0,25
30.	Медицинска рехабилитација на моторни нарушувања 2015/2016 (120 кредити) $3 \times 5 = 15 \times 0.05 = 0.5$ (менторски)	0,75
31.	Медицинска рехабилитација на моторни нарушувања 2016/2017 (60 кредити) $4 \times 5 = 20 \times 0.05 = 1$ (менторски)	1

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
32.	Планирање на научно истражување - летен 2014/2015 ИО2023 $3 \times 0.05 = 0.15$ (менторски)	0,15
33.	Планирање на научно истражување - зимски 2015/2016 ДП1023 $6 \times 0.05 = 0.3$ (менторски)	0,3
	Одржување на вежби за прв циклус студии	40,95
34.	Физиологија со функционална анатомија (4+2), зимски 2012/2013, $2 \times 15 \times 0.03 = 0.9 \times 4 = 3.6$	3,6
35.	Хумана генетика (4+2), летен 2012/2013, $2 \times 15 \times 0.03 = 0.9 \times 4 = 3.6$	3,6
36.	Физиологија со функционална анатомија (3+3), зимски 2013/2014, $3 \times 15 \times 0.03 = 1.35$	1,35
37.	Хумана генетика (3+3), зимски 2013/2014, $3 \times 15 \times 0.03 = 1.35 \times 2 = 2.7$	2,7
38.	Медицински основи на инвалидноста (3+3), летен 2013/2014, $3 \times 15 \times 0.03 = 1.35 \times 3 = 4.05$	4,05
39.	Физиологија со функционална анатомија (3+3), зимски 2014/2015, $3 \times 15 \times 0.03 = 1.35$	1,35
40.	Хумана генетика (3+3), зимски 2014/2015, $3 \times 15 \times 0.03 = 1.35 \times 2 = 2.7$	2,7
41.	Медицински основи на инвалидноста (3+3), летен 2014/2015, $3 \times 15 \times 0.03 = 1.35 \times 3 = 4.05$	4,05
42.	Физиологија со функционална анатомија (3+3), зимски 2015/2016, $3 \times 15 \times 0.03 = 1.35$	1,35
43.	Хумана генетика (3+3), зимски 2015/2016, $3 \times 15 \times 0.03 = 1.35 \times 3 = 4.05$	4,05
44.	Медицински основи на инвалидноста (3+3), летен 2015/2016, $3 \times 15 \times 0.03 = 1.35 \times 2 = 2.7$	2,7
45.	Физиологија со функционална анатомија (4+2), зимски 2015/2016 (преслушувачи) $2 \times 15 \times 0.03 = 0.9$	0,9
46.	Хумана генетика (4+2), летен 2015/2016 (преслушувачи) $2 \times 15 \times 0.03 = 0.9$	0,9
47.	Физиологија со функционална анатомија (3+3), зимски 2016/2017, $3 \times 15 \times 0.03 = 1.35 \times 2 = 2.7$	2,7
48.	Хумана генетика (3+3), зимски 2016/2017, $3 \times 15 \times 0.03 = 1.35 \times 3 = 4.05$	4,05

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
49.	Физиологија со функционална анатомија (4+2), зимски 2016/2017 (преслушувачи) $2 \times 15 \times 0.03 = 0.9$	0,9
	Подготовка на нов предмет (7x1)	7
50.	Хумана генетика и физиологија (Институт за психологија) прв циклус 2017	1
51.	Академско пишување и објавување трет циклус 2014	1
52.	Церебрална парализа трет циклус 2014	1
53.	Квантитативни и квалитативни методи на истражување во дефектологијата трет циклус 2014	1
54.	Первазивни развојни нарушувања трет циклус 2014	1
55.	Современи аспекти во едукацијата на децата со аутизам трет циклус 2014	1
56.	Современи медицински тенденции кај Down синдром трет циклус 2014	1
	Консултации со студенти во периодот од 2012-2017 (1550x0.002)	3,1
	Ментор на дипломска работа (23x0.2)	4,6
	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат (4x0.5)	2
	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура (15x0.3)	4,5
	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа (34x0.1)	3,4
	Рецензент на универзитетски учебник	1
57.	Рашиќ-Цаневска О. (2016) Окупациона терапија. Скопје:Филозофски факултет (ISBN 978-608-238-103-9)	1

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
	Вкупно	110,5

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	Ментор на докторска дисертација	
1.	Ментор на докторска дисертација Јасмина Трошанска: „Проблеми во процесирањето и интегрирањето на сензорните дразби кај децата со аутизам“, одбранета на 12.12.2017.	3
2.	Ментор на магистерска работа (7x1) - Марија Цакиќ: „Бариери со кои се соочуваат младите лица со инвалидност во Република Македонија низ секојдневниот живот“, одбранета на 1.10.2012 - Милена Илиќ Пешиќ: „Квалитетот на односот меѓу браќата и сестрите во семејствата кои имаат дете со аутизам“, одбранета на 10.6.2013 - Бисера Младеновска: „Програма за сексуална едукација: влијание врз знаењата и ставовите на лицата со попреченост за сексуалноста“, одбранета на 8.5.2014 - Розалија Давковска: „Семејно функционирање и однесување на родителите на деца со аутизам“ одбранета на 9.6.2014. - Мери Нолчева: „Стрес, начини на справување и поддршка на родители на деца со аутистичен спектар на нарушување“, одбранета на 12.6.2015 - Благоица Станоевска: „Имплементација на ASQ-3/етапен развоен прашалник“ одбранета на 7.12.2015. - Андријана Михаиловска: „Разлики во депресивност, социјална поддршка и локус на контрола меѓу мајки на деца со и без аутизам и со други развојни нарушувања“, одбранета на 24.4.2016.	7
3.	Учесник во меѓународни научени проекти	20
	“Enhancing the Scientific Study of Early Autism” – COST-проект 2010-2014	5
	“A Program for Full Socialization of Special Needs Children Into Their Communities”, EU project, 2014-2015	5
	“Equity and Social Inclusion through Positive Parenting” by Erasmus+ program, EU project, 2015-2018	5

Ред · бро ј	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поен и
	“Training parents of children with autism in Macedonia” together with Brigham State University (Dr. Blake Hansen), 2016	5
4.	Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект	4
	„Учење за самозастапување на лица со инвалидност“ -носител заедно со колеги од Белград, Нови Сад и Осиек	2
	„The library club: solving one of the autism puzzles“ – заедно со НУБ „Св. Климент Охридски“	2
5.	Учесник во национален научен проект	6
	Обучувач во проектот “Програма за целосна социјализација на деца со посебни потреби во нивните заедница”, фондација Аполонија и МНЗА, финансиран од Европска Унија, 2014	3
	Обучувач во проектот “Регионална поддршка за инклузивно образование”- ООУ Јоаким Крчоски-Волково, МНЗА, финансиран од Советот на Европа, 2015	3
6.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно списание со меѓународен уредувачки одбор	53,484
	Ristovska L, Jachova Z, Trajkovski V . Epidemiological aspects of developmental disorders in school aged children. <i>Croatian Review Rehabilitation Research</i> . 49(2), January 2014; 91-95. UDK: 376.1	3.2
	Ristovska L, Jachova Z, Trajkovski V . Early detection of developmental disorders in primary health care. <i>Paediatrica Croatica</i> 2014; 58: 8-14. ISSN 1330-1430 IF 0.133	4.933
	Trajkovski V , Spiroski M. DNA typing of HLA-A, -C, -B, AND -DRB1 in the children with autism in the Republic of Macedonia. <i>Bratisl Lek Listy</i> 2015; 116 (1): 14-19. DOI: 10.4149/BLL_2015_003. ИФ = 0.403	5,803
	Ljubic A, Trajkovski V , Tesic M, Tojtovska B, Stankovic B. Ophthalmic manifestations in children and young adults with Down syndrome and congenital heart defects. <i>Ophthalmic Epidemiology</i> 2015; 22(2): 123–129. DOI: 10.3109/09286586.2015.1017652. ИФ = 1.148	4,748
	Trajkovski V . Journal of Special Education and Rehabilitation from scientific periphery to relevant scientific journal. <i>Journal of Special Education and Rehabilitation</i> 2015; 16(3-4): 5-12.	6
	Nolcheva M, Trajkovski V . Exploratory study: stress, coping and support among parents of children with autism spectrum disorders. <i>Journal of Special Education and Rehabilitation</i> 2015; 16(3-4): 84-100.	5,4

Ред број	Назив на активнoста (научноистражувачка):	Пое ни
	Trajkovski V. The role of article level metrics in scientific publishing. <i>Journal of Special Education and Rehabilitation</i> 2016; 17(1-2): 5-15.	6
	Trajkovski V. Immunogenetic aspects of autism spectrum disorders. <i>Paediatrica Croatica</i> 2016; 60 (Supl 1): 84-89.	6
	Trajkovski V. How to select appropriate statistical test in scientific articles. <i>Journal of Special Education and Rehabilitation</i> 2016; 17(3-4): 5-28.	6
	Trajkovski V, Donev D. 20 years <i>Journal of Special Education and Rehabilitation</i> - a period of continuous development. <i>Journal of Special Education and Rehabilitation</i> 2017; 18(1-2): 5-16.	5,4
7.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание	10,8
	Трајковски В. Критичко читање на научни трудови. <i>Vox Medici</i> 2013; 22 (81): 296-301.	4
	Љубиќ ДА, Трајковски ЕВ. Конгенитална-инфантилна езоетропија. <i>Vox Medici</i> 2014; 23 (84): 357-359.	3,6
	Ljubić A, Trajkovski V , Tojtovska B. Kongenitalna katarakta kod adolescenata sa Daunovim sindrom. <i>Svet rada</i> , Beograd, 2015; 12 (3): 322-329.	3,2
8.	Труд објавен во зборник на трудови на в.о. институција	2
	Трајковски В. Плагијаторството во научната работа. <i>Годишен зборник на Филозофски факултети</i> , Скопје, 2012; 65: 262-274.	2
9.	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор	19,8
	Trajkovski V. Co-morbid medical conditions in autism spectrum disorders. In: Chichevska Jovanova N, Dimitrova Radojichikj D, Jachova Z, editors. Proceedings of Fourth International Conference: Modern Aspects of Special Education and Rehabilitation of Persons with Disabilities, 2013 October 17-19; Ohrid: Faculty of Philosophy; c2014. 56-69.	3
	Troshanska J, Trajkovski V. Stages of communication in children with autism. In: Chichevska Jovanova N, Dimitrova Radojichikj D, Jachova Z, editors. Proceedings of Fourth International Conference: Modern Aspects of Special Education and Rehabilitation of Persons with Disabilities, 2013 October 17-19; Ohrid: Faculty of Philosophy; c2014. 70-80.	2,7

Ред број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	Митевска А, Трајковски В. Инклузија на учениците со аутистичен спектар на нарушувања. Во: Чичевска Јованова Н, Димитрова Радојичиќ Д, Јачова З, уредници. Зброник на трудови од Четврта меѓународна конференција: Современи аспекти на специјалната едукација и рехабилитација на лица со инвалидност, 17-19 октомври 2013, Охрид: Филозофски факултет, 2014. 200-212.	2,7
	Илиќ Пешиќ М, Трајковски В. Квалитет на односот меѓу браќа и сестри кај семејства што имаат дете со аутизам. Во: Чичевска Јованова Н, Димитрова Радојичиќ Д, Јачова З, уредници. Зброник на трудови од Четврта меѓународна конференција: Современи аспекти на специјалната едукација и рехабилитација на лица со инвалидност, 17-19 октомври 2013, Охрид: Филозофски факултет, 2014. 494-504.	2,7
	Trajkovski V. Health protection system of persons with disabilities in Republic of Macedonia. Actual Defectological Practice-International Thematic Collection of Papers. Novi Sad, 2015; 320-331.	3
	Trajkovski V. Medical genetics and its implementation in speech, language and hearing disorders. Collection of papers from II congress of Logopedists of Serbia. Belgrade, May, 15-17, 2015; 81-97.	3
	Trajkovski V, Jurtoski F. Early intervention in children with autism spectrum disorders in Republic of Macedonia. <i>Early intervention in Special Education and Rehabilitation-thematic collection of international importance.</i> October 14-16th, 2016, Subotica: c2016. 139-151.	2,7
10.	Секциски предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество	26
	14.11.2012 – предавач на меѓународната конференција „Сепопштество.мк“, со тема: “Употребата на Open Journal Systems во списанијата со отворен пристап“, хотел Холидеј ин, Скопје	2
	22.5-26.5.2013 – предавач на V македонски психијатриски конгрес со меѓународно учество со тема: „Ментално здравје и аутизам“, хотел „Инекс“, Горица, Охрид	2
	17.10-19.10.2013 – предавач на 4-тата меѓународна конференција: “Модерни аспекти на специјалната едукација и рехабилитација на лица со инвалидност“, со тема: “Коморбидни медицински состојби кај аутистичен спектар на нарушувања“, Охрид, Македонија	2

Ред · бро ј	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поен и
	23.5-24.5.2014 – Предавач на меѓународен симпозиум: “Современи медицински ставови за трисомија 21 и аутизам“ со тема: “Поврзаност на Даун синдром и аутизам“, Мирковец, Хрватска	2
	15.11.2014 – пленарен предавач на меѓународната конференција: “Современа дефектолошка работа – рехабилитација, превенција на исклученоста и инклузија,“ со тема: Здравствена заштита на лицата со интелектуална попреченост и аутизам во Република Македонија, Медицински факултет, Нови Сад, Србија	3
	15.5-17.5.2015 – пленарен предавач на II-от конгрес на логопедите на Србија: „Говорно јазични нарушувања во развојниот период“, со тема: “Медицинската генетика и нејзината имплементација кај говорните, јазичните и слушните нарушувања“, Белград, Србија	3
	18.04.-20.04.2016 – предавач на 33 хрватска пролетна педијатриска школа со тема: „Имуногенетски аспекти на аутистичен спектар на нарушувања“, Сплит, Хрватска	2
	16.9.-18.9.2016 – lecturer XI International Autism Europe: “Happy, Healthy and Empowered” with topic: „Parenting stress in parents of children with autism spectrum disorders in relation to coping mechanisms and family support“ , Edinburgh, United Kingdom	2
	19.9.-21.9.2016 – предавач со тема: "Употребата на социјалните медиуми во високото образование“. Меѓународна конференција, 70 години Институт за педагогија: „Педагогијата во современото глобално општество“, хотел „Метропол“, Охрид.	2
	14.10.-16.10.2016 – пленарен предавач на меѓународната конференција: „Рана интервенција во специјалната едукација и рехабилитација“, со тема: „Рана интервенција на децата со аутистичен спектар на нарушувања во Република Македонија“ хотел „Патриа“, Суботица, Србија	3
	09.2.-12.2.2016 – воведен предавач „Денови на дефектолозите на Србија“, со тема: Помош на родителите во разбирање и поддршка на нивните деца со аутизам во Југоисточна Европа, Нови Сад, Србија	3
11.	Апстракти објавени во зборник на конференција (меѓународна)	19
	Атанасова Н, Стоименов Д, Ристовска Л, Трајковски В. Функција на Евстахиевата туба пред и по adenotonsillectomia, adenoidectomy и tonsillectomia. Зборник на апстракти – 3rd Macedonian Congress of ORL with international participation. Ohrid, 16-19 September, 2012; 115-117.	1

Ред број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	Trajkovski V. Epigenetics of autism spectrum disorders. Book of abstracts – 32 nd Balkan Medical Week. Nish, 21-23 September, 2012; 056.	1
	Trajkovski V, Krstevska-Kokormanova B. Associated conditions in persons with cerebral palsy. Book of abstracts – II International Scientific Conference: Special Education and Rehabilitation-Cerebral Palsy. Novi Sad, 25-28 October, 2012; 41.	1
	Cakić M, Trajkovski V. Svakodnevni život mladih sa invaliditetom u Republici Makedoniji. Zbornik rezimea – I stručno-naučni skup sa međunarodnim učešćem “Aktuelnosti u edukaciji i rehabilitaciji osoba sa smetnjama u razvoju”. Šabac, 14-15 decembar, 2012; 134.	1
	Петковска А, Трајковски В. Употреба информатичке компјутерске технологије (ИКТ) у образовању деце са сметњама у развоју. Зборник резиме радова-Дани дефектолоџа Србије. Суботица, 9-12 Јануар, 2013; 80-81.	1
	Трајковски В. Ментално здравје и аутизам. Зборник на апстракти – V ^{ти} македонски психијатриски конгрес со меѓународно учество. Охрид 22-26 мај, 2013; 46-47.	1
	Јуртоски Ф, Трајковски В. Нарушувања на моторните способности кај деца со аутизам. Зборник на апстракти – Прва македонска конференција за детска и адолесцентна психијатрија со меѓународно учество: „Развојна психопатологија-предизвици и можности“. Охрид 16-18 октомври, 2014; 15-16.	1
	Trajkovski V, Cickovska T. Inclusion of children with autism spectrum disorders in mainstream schools in southwestern Macedonia. Book of abstracts ‡ 8th International Scintific Conference – „Special education and rehabilitation today“. Belgrade, November 7-9, 2014; 103.	1
	Mitevska K, Trajkovski V. The grade of dependence in daily functioning of children with autism compared to children with mild intellectual disability. Book of abstracts – 8th International Scintific Conference – „Special Education and Rehabilitation Today“. Belgrade, November 7-9, 2014; 136.	1
	Trajkovski V, Trpeska M, Todorovska A. Zdravstvena zaštita osoba sa intelektualnom ometenošću i autizmom u Republici Makedoniji. Zbornik rezimea – Меѓународна конференција: „Savremeni defektološki rad – rehabilitacija, prevencija isključenosti i inkluzija“. Novi Sad, 15 novembar 2014; 24-25.	1
	Степаноска А, Трајковски В. Специфичности у свакодневном функционисању деце са Down синдромом. Зборник резиме радова-Дани дефектолоџа Србије. Крагујевац, 14-17 Јануар, 2015; 113.	1

Ред · бро ј	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поен и
	Trajkovski V. Implementation of assistive technology in children with autism spectrum disorders. Book of abstracts - „Assistive technology to support human development“. Cracow, September 23, 2015; 20.	1
	Trajkovski V. Complementary and alternative medicine (CAM) treatments in children with autism spectrum disorders (ASD). Book of abstracts – 5th Congress of Croatian speech and language therapists with international participation – „Multidisciplinary approach in speech and language sciences and practice“. Osijek, September 24-26, 2015; 94.	1
	Mateska N, Trajkovski V. Stress that parents of autistic children and parents of children with cerebral palsy face. Book of abstracts ‡ 9th International Scientific Conference – „Special Education and Rehabilitation Today“. Belgrade, September 25-27, 2015; 31.	1
	Weerkamp Bartholomeus P, Trajkovski V. Multimodalna intervencija za decu i odrasle sa autističnim spektrom poremećaja: „Reattach“. Zbornik rezimea ‡ IV stručno-naučni skup sa međunarodnim učešćem „Aktuelnosti u edukaciji i rehabilitaciji osoba sa smetnjama u razvoju“. Beograd, 24-25 oktobar, 2015; 19.	1
	Preece D, Trajkovski V. , Symeou L, Stosic J, Mavrou K, Theodorou E, Troshanska J, Blazevic S, Ruzic A, Baranger A, Fortuna R, Capper A, Charalambous-Darden N, Winstanley A, Hardcastle J, Bramble P, Kokkinos A, Fernandez C, Frey Škrinjar J. Developing ecologically valid parent education for families living with autism in a part of Europe . XI Autism Europe Congress “Happy, healthy and empowered”. Edinburgh, September 16-18, 2016. http://programme.exordo.com/autismeurope2016/delegates/presentation/274/	1
	Nolcheva M, Trajkovski V. Parenting stress in parents of children with autism spectrum disorders in relation to coping mechanisms and family support . XI Autism Europe Congress “Happy, healthy and empowered”. Edinburgh, September 16-18, 2016. http://programme.exordo.com/autismeurope2016/delegates/presentation/288/	1
	Trajkovski V. Evidence-based practice in autism spectrum disorders. First international congress for persons with disabilities “Why not to be so different”. Skopje, October 14-16, 2016; 43-44.	1
	Trajkovski V. , Preece D, Troshanska J, Mavrou K, Teodorou E, Stošić J, Fray Škrinjar J, Bramble P. Pomoć roditeljima u razumevanju i podršci	1

Ред. број	Назив на активнoста (научноистражувачка):	Поени
	njihovoj deci sa autizmom u Jugoistočnoj Evropi. Zbornik rezimea „Dani defektologa Srbije”. Novi Sad, 09-12 Februar, 2017; 23.	
	Вкупно	171,084

СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активнoста (стручно-уметничка):	Поени
	Вкупно	

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активнoста (стручно-апликативна):	Поени
1.	Рецензент на 4 труда: Proceedings of 4th International conference “Modern aspects of special education and rehabilitation of persons with disabilities”, Skopje, 2014 ISBN 978-608-238-050-6	2
2.	Рецензија на ракопис под шифра MJMS-2014-0635 за списанието <i>Macedonian Journal of Medical Sciences</i> (јули 2014)	0,5

Ред. број	Назив на активноста (стручно-апликативна):	Поени
3.	Рецензија на ракопис за списанието Acta Facultatis Medicaenaissensis (декември 2014)	0,5
4.	Рецензија на ракопис за списанието Belgrade School of Special Education and Rehabilitaion (февруари 2015)	0,5
5.	Рецензија на ракопис за списанието Insights on Learning Disabilities: From Prevailing Theories to Validated Practices (septemvri 2015)	0,5
6.	Рецензија на ракопис под шифра <u>790-2295-1-RV</u> за списанието Macedonian Electronic Medical Journal (мај 2016)	0,5
	Дејности од поширок интерес	
1.	Главен и одговорен уредник на Дефектолошка теорија и практика – меѓународно научно стручно списание (2008-денес)	3
2.	Член на уредувачки одбор на меѓународно научно списание: (8x1) - Journal of Policy and Practice in Intellectual Disabilities - Bulgarian Journal of Communication Disorders - Insights on Learning Disabilities - The Open Access Journal of Science and Technology - Journal of Evolution of Medical and Dental Sciences - Belgrade School of Special Education and Rehabilitation - Journal Human Research in Rehabilitation - International Journal of Cognitive Research in Science, Engineering and Education	8
3.	24.10.2012 – организатор и предавач на недела на отворен пристап со тема: Open Journal Systems на Филозофски факултет	0,5
4.	15.2.2013 – предавач на регионална конференција: Јавните библиотеки поттикнуваат иновации во заедницата со тема: “Пристап до јавните библиотеки на лицата со инвалидност“, Радовиш	0,5
5.	17.10-19.10.2013 – член на програмски комитет, модератор на три сесии на 4-тата меѓународна конференција: “Модерни аспекти на специјалната едукација и рехабилитација на лица со инвалидност“, Охрид	1
6.	20.11-24.11.2013 – член на научен одбор на меѓународниот конгрес на студенти по специјална едукација и рехабилитација, Златибор, Србија	0,5
7.	18.3.2014 – предавач на семинар во рамки на проект со тема: “Преглед на инвалидноста, заеднички карактеристики и корисни совети“, Гевгелија	0,5

Ред. број	Назив на активноста (стручно-апликативна):	Поени
8.	7.5.2014 – предавач на семинар во рамки на проект со тема: “Модел на добри практики за третман кај аутизмот: биодмедицински и АБА третман-решение за успех“, Гевгелија	0,5
9.	14.6.2014 – член на научниот одбор на конференцијата: “Дефектолошка работа со деца на рана возраст“, Нови Сад, Србија	1
10.	15.11.2014 – член на научниот одбор на меѓународната конференција: “Современа дефектолошка работа – рехабилитација, превенција на исклученоста и инклузија“, Медицински факултет, Нови Сад, Србија	1
11.	20-21.3.2015 – член на рецензентскиот одбор на меѓународната конференција: „Актуелна дефектолошка практика“, Зрењанин, Србија	0,5
12.	2.4.2015 – предавач на работилница: „Состојбата на децата со аутизам и нивниот третман во Република Македонија- здравствен, образовен и социјален“, ЕУ инфо центар, Скопје	0,5
13.	16.4.2015 – предавач на семинар: „Успешна индексација на научните списанија во базите на податоци на Томсон Ројтерс и Скопус,“ со тема: „Дефектолошка теорија и практика-искуства со индексација во бази на податоци“, Благоевград, Бугарија	0,5
14.	15.5-17.5.2015 – член на програмски одбор, модератор на една сесија на II-от конгрес на логопедите на Србија: „Говорно јазични нарушувања во развојниот период“, Белград, Србија	1
15.	23.9.2015 – член на научниот одбор на меѓународната научна конференција: „Асистивната технологија како подршка на развојот на човекот“, Краков, Полска	1
16.	24-25.10.2015 – член на програмскиот одбор на 4-от стручно-научен собир со меѓународно учество „Актуелности во едукацијата и рехабилитацијата на лицата со пречки во развојот“, Белград, Србија	1
17.	2.12.2015 – предавач на работилница: „Децата со аутизам во редовното основно образование“, ЕУ инфо центар, Скопје	0,5
18.	12.3.2016 – предавач и организатор на трибина на тема: „Аутизмот и неговите предизвици за нашето општество“, Охрид	0,5
19.	14.10.-16.10.2016 – член на програмски комитет на меѓународната конференција: „Рана интервенција во специјалната едукација и рехабилитација“, хотел „Патриа“, Суботица, Србија	1

Ред. број	Назив на активноста (стручно-апликативна):	Поени
20.	14.10.-16.10.2016 – член на научен одбор на првиот меѓународен конгрес на лица со посебни потреби: „А, зошто да не сме различни?“, конгресен центар на скопски Саем, Скопје	0,5
21.	9.2.-12.02.2017 – член на програмски комитет на [†] Денови на дефектолозите на Србија“, Нови Сад, Србија	1
22.	Еразмус-координатор на Филозофскиот факултет (2009-2013)	0,5
23.	Раководител на постдипломски студии на Институтот за дефектологија (2009-2013)	2
24.	Претседател на Македонското научно здружение за аутизам (2005-денес)	2
25.	Член на здравствен пункт на Филозофскиот факултет, за ракување со преносен дефибрилатор и со средствата за давање прва помош (од 25.09.2013 год.)	0,5
26.	Член на Комисијата по предметот Невропсихологија, за кој се ангажирани истакнати стручњаци или предавачи со насловни звања (2013/2014)	0,5
27.	Комисија на Филозофскиот факултет за предметите на кои се ангажирани истакнати стручњаци од практиката (Фонопедија) 2014/2015/2016	1,5
28.	Комисија на Филозофскиот факултет за предметите на кои се ангажирани истакнати стручњаци од практиката (Логопедија) 2014/2015/2016	1,5
29.	Комисија на Филозофскиот факултет за предметите на кои се ангажирани истакнати стручњаци од практиката (Клиничка логопедија 1) 2014/2015/2016	1,5
30.	Комисија на Филозофскиот факултет за предметите на кои се ангажирани истакнати стручњаци од практиката (Клиничка логопедија 2) 2014/2015/2016	1,5
31.	Комисија на Филозофскиот факултет за предметите на кои се ангажирани истакнати стручњаци од практиката (Клиничка логопедија 3) 2014/2015/2016	1,5
32.	Комисија на Филозофскиот факултет за предметите на кои се ангажирани истакнати стручњаци од практиката (Афазиологија 1) 2014/2015/2016	1,5
33.	Комисија на Филозофскиот факултет за предметите на кои се ангажирани истакнати стручњаци од практиката (Афазиологија 2) 2014/2015/2016	1,5

Ред. број	Назив на активноста (стручно-апликативна):	Поени
	Вкупно	

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	110,5
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	171,084
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	46
Вкупно	327,584

ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈАТА

**Проф. д-р Александар
Димовски с.р.**

Проф. д-р Бети Дејанова с.р.

Проф. д-р Марија Ралева с.р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК (ВО СИТЕ ЗВАЊА) ЗА НАУЧНИТЕ
ОБЛАСТИ (ДИСЦИПЛИНИ): ИСТОРИЈА НА РОДОТ И ПОЛОТ,
ЕТИКА, СОЦИЈАЛНА АНТРОПОЛОГИЈА И КУЛТУРНА
АНТРОПОЛОГИЈА НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО
СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата II редовна седница одржана на 12. X 2017 година, донесе Одлука за формирање на Рецензентска комисија за избор на еден наставник (во сите наставно-научни звања) за научните области (дисциплини): историја на родот и полот, етика, социјална антропологија и културна антропологија.

Рецензентската комисија во состав: проф. д-р Денко Скаловски, проф. д-р Владимир Давчев и проф. д-р Антоанела Петковска, по увидот во доставениот материјал, до Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, има чест да го поднесе следниов

ИЗВЕШТАЈ

На конкурсот за избор на еден наставник (во сите наставно-научни звања) за научните области (дисциплини): историја на родот и полот, етика, Социјална антропологија и културна антропологија, објавен во весникот „Нова Македонија“ од 3 октомври 2017 година, се пријави единствено кандидатката д-р Сузана Симоновска, редовна професорка на Институтот за родови студии при Филозофскиот факултет во Скопје.

1. Биографски податоци и професионален развој

Проф. д-р Сузана Симоновска е родена на 18.6.1963 година во Скопје, каде што ги завршила основното и средното образование. Школувањето го продолжила на Филозофскиот факултет во Скопје на ННСГ за филозофија и дипломирала во јуни 1987 година со просечен успех 9,58. По дипломирањето се запишала на постдипломските студии по филозофија на Филозофскиот факултет во Скопје и во април 1994 година го одбрала магистерскиот труд под наслов „Филозофските погледи на Митко Илиевски“. Докторската дисертација под наслов „Техничките можности и духот“ ја одбрала во јули 2002 година, исто

така на Филозофскиот факултет во Скопје, и се здобила со звањето доктор по филозофски науки.

Своето работно искуство проф. д-р Сузана Симоновска го започнала во февруари 1988 година на Филозофски факултет во Скопје при тогашниот Институт за марксизам, како помлад асистент по предметот Основи на марксизмот. Во 1991 година е избрана во звањето помлад асистент по предметот Филозофија на техниката на Катедрата за хуманистички студии, а во 1995 година е избрана во звањето асистент по предметите: Филозофија на техниката и Антропологија. Во 1998 и во 2001 година е преизбрана во звањето асистент по истите предмети.

Во февруари 2003 година, д-р Сузана Симоновска е избрана во наставно-научното звање доцент по предметите: филозофија на техниката и антропологија на катедрата за хуманистички студии. Во наставно-научното звање вонреден професор е избрана во декември 2007 година на Катедрата за хуманистички студии, за научните области (дисциплини): филозофија на техниката, културна антропологија, етика и социјална антропологија.

Како вонреден професор, д-р Сузана Симоновска реализирала предавања и вежби на Филозофскиот факултет (на институтите за социјална работа и политика, филозофија и дефектологија), на Шумарскиот и на Филолошкиот факултет во Скопје. Од 2008 година реализира настава и на Институт за родови студии, отворен при Филозофскиот факултет во Скопје, по предметите: Антропологија на жената, Историја на родот и полот во 20 век, Феминистичка филозофија на моралот, Репродуктивни технологии-морални импликации и Жената во масовната култура.

Проф. д-р Сузана Симоновска учествувала и во проектот за основање на Институтот за родови студии, како член на тимот за подготовка на елаборатот за изработка на новата студиска програма.

Во октомври 2012 година, д-р Сузана Симоновска е избрана во звањето редовен професор на Институтот за родови студии, за научните области (дисциплини): историја на родот и полот, социјална антропологија, етика и филозофија на техниката.

Од изборот во звањето редовен професор, д-р Сузана Симоновска, освен на Институтот за родови студии, реализира настава и на институтите за социјална работа и политика, дефектологија и семејни студии. На Шумарскиот факултет во Скопје реализирала настава заклучно со учебната 2013/2014 година, а од летниот семестар во учебната 2014/2015, одржува настава и на Правниот факултет „Јустинијан први“ во Скопје, на студиите за новинарство и односи со јавноста.

Проф. д-р Сузана Симоновска е вклучена и во реализацијата на наставата на вториот циклус студии на Филозофскиот факултет во Скопје, на Институтот за социјална работа и политика и на интеркултурните студии. Од 2014 година реализира настава на вториот циклус студии по новинарство и односите со јавноста на Правниот факултет „Јустинијан први“ во Скопје, а од 2015 година реализира настава и на докторските студии по општествени науки од полето на социјалната работа и социјалната политика на Филозофскиот факултет во Скопје.

Во доменот на научната дејност, проф. д-р Сузана Симоновска се пројавила како авторка на бројни научни и стручни трудови, меѓу кои ги

истакнуваме книгите: *Мишко Илиевски - филозофски профил* (1995) и *Духовноста во ераа на техниката* (2008). Заедно со проф. д-р Слободанка Марковска, Симоновска е коуредник на хрестоматијата *Антропологија - зборник Шекспирови* (1999). Исто така, проф. Симоновска, со проф. д-р Денко Скаловски, е коавтор на учебното помагало *Етикаа и родот* (2012). Таа се јавува како коавтор и на две монографии: *Застапеност на наставни содржини за религијата во одделни општествено хуманистички предмети во основното и средното образование (реформирано гимназиско и средно стручно образование)*, 2007 и *Родовата практика на универзитетите во РМ: вклученост/исклученост на жените во шката и процесите на донесување одлуки*, 2011.

Проф. д-р Сузана Симоновска е авторка и коавторка и на повеќе трудови и прикази на книги објавени во национални и меѓународни научно-стручни списанија и зборници на трудови. Таа се јавува и како рецензентка на универзитески учебници и на трудови објавени во Годишниот зборник на Филозофскиот факултет во Скопје.

Проф. д-р Сузана Симоновска посетува повеќе обуки и работилници, учествува во национални и меѓународни научни проекти, а исто така зема активно учество на национални и меѓународни научно-стручни собири и јавни трибини. Исто така, треба да се одбележи и нејзиниот придонес во работата на наставно-научните тела на Филозофскиот факултет. Во повеќе мандати била член на Комисијата за научноистражувачка работа, координаторка на ЕКТС на Институтот за родови студии при Филозофскиот факултет, а во периодот од 2011 до 2015 година била потпретседателка на Редакцискиот одбор на Годишниот зборник на Филозофскиот факултет. Во 2013 година учествувала и во проектот за основање на Институтот за семејни студии при Филозофскиот факултет, како член на тимот за подготовка на елаборатот за изработка на новата студиската програма.

2. Наставно-образовна дејност

Во изминатиов период, од изборот во звањето редовен професор при Институтот за родови студии, д-р Сузана Симоновска во рамките на првиот циклус студии реализира повеќе задолжителни и изборни предмети. На Институтот за родови студии одржува настава по предметите: Основи на антропологијата, Антропологија на жената, Родовите аспекти во етиката, Историја на родот и полот во 20 век, Жената во масовната култура (изборен) и Репродуктивни технологии – морални импликации (изборен). На Институтот за социјална работа и политика и на Институтот за дефектологија реализира настава по изборните предмети: Етика во социјалната работа и Антропологија, а на Шумарскиот факултет во Скопје одржува настава по изборниот предмет Човек, природа и култура, заклучно со учебната 2013/14 година.

Проф. д-р Сузана Симоновска, освен на Филозофскиот факултет, во учебната 2014/2015 година е ангажирана и на Правниот факултет „Јустинијан први“ во Скопје, на Студиите за новинарство и односи со јавноста, каде што на првиот циклус студии реализира настава по

изборните предмети: Етика на новинарството и Етика на односите со јавноста.

Од учебната 2015/2016 година, д-р Сузана Симоновска реализира настава и на новиот Институт за семејни студии при Филозофскиот факултет, по изборните предмети: Антропологија на семејството и Сексуално и репродуктивно здравје.

Во рамките на вториот циклус студии на Филозофскиот факултет, проф. д-р Сузана Симоновска е вклучена во реализацијата на наставата по предметите Професионална етика (Институт за социјална работа и политика) и Културна антропологија и интеркултурализам (Интеркултурни студии). На вториот циклус студии на Правниот факултет „Јустинијан први“ во Скопје, одржува настава по предметите: Етика во односите со јавноста, Филозофија на односите со јавноста, Медиумска етика и Менанџерска етика.

Од учебната 2015/2016 година, проф. д-р Сузана Симоновска реализира настава и на третиот циклус студии на Филозофскиот факултет, по предметот Научноистражувачка етика со примена и примери во подрачјето на социјалната политика и социјалната работа (докторски студии по општествени науки од полето на социјална работа и социјална политика).

Проф. д-р Сузана Симоновска учествува во интернационалниот курс организиран од страна на Rutgers Netherlands, за подготовка на курикулуми од областа на сексуалното и репродуктивното здравје.

Во рамките на наставно-образовната дејност, проф. д-р Симоновска била менторка и член на голем број комисији за оцена и одбрана на дипломски трудови, член на комисија за оцена и одбрана на еден магистерски труд, а се јавува и како рецензентка на еден универзитетски учебник (*Феминистичка епистемологија* од м-р Боби Бадарески). За потребите на наставата на првиот циклус студии има подготвено пакет материјали за предметите: Историја на родот и полот во 20 век, Жената во масовната култура и Антропологија на семејството.

Согласно со Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, проф. д-р Сузана Симоновска остварила вкупно 125,562 поени од наставно-образовната дејност и го надминала минималниот потребен број на поени (20) по овој основ за избор во звањето редовен професор.

3. Научноистражувачка дејност

Според доставените документи, во периодот од изборот во звањето редовен професор, д-р Сузана Симоновска била менторка на два докторски труда, од кои едниот тематски е ситуиран во доменот на етиката и родот, а другиот во областа на професионалната етика во социјалната работа.

Симоновска учествувала во реализирањето на пет научноистражувачки проекти: како член во тимот на проектот за превод на петтомната едиција „Историја на жените“, инициран од Институтот за родови студии, финансиски поддржан од ФООМ и Фондацијата „Фридрих Еберт“; како обучувач во меѓународниот проект „*Roma women political awareness scholl*“, поддржан од „Global Fund for Women“; како член на Работната група за унапредување на соработката со академската јавност и унапредување на наставните програми во рамките на проектот „Сеопфатно сексуално образование“, национален проект инициран од ХЕРА; како член на меѓународниот проект „Феминистичка етика: пролегомена за реалистичка дискурзивна теорија на феминистичкиот морал“, под покровителство на проф. д-р Аксел Хонет (Универзитет Јохан Волфган Гете- Франкфурт/ Универзитет Колумбија/Њујорк); и како консултантка во рамките на проектот „Младите луѓе и младите со попреченост во Македонија, имаат пристап до сеопфатно сексуално образование“, инициран од ХЕРА.

Проф. д-р Сузана Симоновска се јавува како авторка и коавторка на поголем број трудови (14), објавени во национални и меѓународни научно-стручни списанија и зборници на трудови. Од нив, шест труда се објавени во меѓународни научно-стручни списанија, два се објавени во национални зборници на трудови и шест труда се објавени во меѓународни зборници.

Трудовите на д-р Сузана Симоновска се посветени на различни аспекти од доменот на родовата проблематика, сексуалното и репродуктивно здравје и права, сексуалното образование и квалитетот на живот. Трудовите се втемелени врз соодветна научна методологија, се одликуваат со јасност и прецизност, и придонесуваат во збогатувањето на корпусот трудови од областа на родовите студии и сексуалното образование. Притоа, не изостанува ни успешниот обид на Симоновска да даде свој придонес во изнаоѓањето соодветни решенија за одредени проблеми.

Различните прашања и дилеми поврзани со родовите разлики, потребата од воведување на сексуалното образование и подобрувањето на квалитетот на живот, д-р Сузана Симоновска ги актуализира и со своето активно учество на национални и меѓународни научностручни собири. На

научно-стручниот собир *Консултации за образование за сексуално и репродуктивно здравје*, одржан на Филозофскиот факултет во Скопје (28 октомври 2016), Симоновка одржала секциско предавање на тема „Што друго, освен за здравје, треба да се дискутира на часовите по сексуално образование“; на регионалната конференција *Дејство во фокусот - употреба на заведување на заедничко родителство по развод во Македонија и влијанието на овој концепт врз остварувањето на правата на дејство*, одржана во хотел „Континентал„ (21 март 2017) во Скопје, настапила како панелистка со предавање на тема „Концептот на заедничко родителство и родовата еднаквост“. Проф. д-р Сузана Симоновска се пројавува и со секциски предавања на единаесет меѓународни научно-стручни собири, одржани во Сараево, Охрид, Загреб, Игало, Банско и Скопје.

Согласно со Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, проф. д-р Сузана Симоновска остварила вкупно 103,2 поени од научноистражувачката дејност и со тоа повеќекратно го надминала минималниот потребен број од 20 поени по овој основ за избор во звањето редовен професор.

4. Стручно-апликативна дејност

Проф. д-р Сузана Симоновска пројавила повеќе активности во доменот на стручно-апликативната дејност. Била учесник во тимот за подготовка на елаборат за изработка на студиската програма за семејни студии. Од основањето на Институтот за родови студии во 2008 година, па сè до 2014 година, проф. д-р Сузана Симоновска ја извршувала функцијата координаторка за ЕКТС.

На Филозофскиот факултет во Скопје, таа била член на повеќе факултетски комисии: Комисија за еквиваленции и студентска мобилност на прв и втор циклус студии на Филозофскиот факултет (2013-2015), Поткомисија за евалуација на студиски програми на Филозофскиот факултет од 2015 година, Центарот за кариера на Филозофскиот факултет (2016-2017) и во два мандата, таа е член на Редакцискиот одбор на Годишниот зборник на Филозофскиот факултет (2011-2015; 2016-2020). Исто така, Симоновска била член на Комисијата за избор на наставник во насловно звање- вонреден професор за научната област: планирање на

семејството (2016), и на Комисијата за избор на наставник во сите звања за научната област (дисциплина): етика (2017).

Во 2013 година, проф. д-р Сузана Симоновска била член на Програмскиот одбор на меѓународната научна конференција „Родовата рамноправност и родовата перспектива во одбраната и безбедноста“, организирана од страна на Министерството за одбрана на Р Македонија.

Проф. д-р Сузана Симоновска учествува во консултативниот процес на подготовка на Национален акциски план за Отворено владино партнерство (2016-2018) и во изработката на Стратегијата за родова еднаквост на град Скопје со Акциски план (2016-2021).

Согласно со Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, проф. д-р Сузана Симоновска остварила вкупно 15,4 поени од научноистражувачката дејност од стручно -апликативната дејност и го надминала минималниот потребен број поени по овој основ за избор во звањето редовен професор.

Оценка од самоевалуација

Проф. д-р Сузана Симоновска добила највисока позитивна оценка од анонимно спроведените анкети со студентите од Филозофскиот факултет во Скопје.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на анализата на документацијата за наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативна дејност, Комисијата оценува дека проф. д-р Сузана Симоновска манифестира висока научна компетентност и сувереност, како и исклучителна педагошка одговорност и креативност. Нејзината долгогодишна ангажираност и посветеност во научно-педагошката дејност ја афирмираат како експерт во областите во кои е профилирана како стручњак од највисоко ниво.

Поради истакнатите научни, педагошки и истражувачки квалитети на проф. д-р Сузана Симоновска, Комисијата со задоволство констатира дека кандидатката во целост ги исполнува условите и критериумите наведени во конкурсот и Правилникот за критериумите и постапката во избор на наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Членовите на Рецензентската комисија имаат чест на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје да му предложат да ја избере проф. д-р Сузана Симоновска во звањето редовен професор за научните области (дисциплини): историја на родот и полот, етика, Ссоцијална антропологија и културна антропологија.

Комисија

1. Проф. д-р Денко Скаловски с.р.
2. Проф. д-р Владимир Давчев с.р.
3. Проф. д-р Антоанела Петковска с.р.

ОБРАЗЕЦ

**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: Сузана Кирило Симоновска

Институција: Филозофски факултет - Скопје, Институт за родови студии

Научна област: Историја на родот и полот, Етика, Социјална антропологија,

Културна антропологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активноста:	Поени
	Одржување на настава од I циклус студии	
1.	2012/2013 зимски семестар: основи на антропологијата (Институт за родови студии) (3+0); родовите аспекти во етиката (Институт за родови студии) (4+0); жената во масовната култура (Институт за родови студии) (2+0); антропологија (Институт за дефектологија) (3+0); човек, природа култура (Шумарски факултет) (2+0); Вкупно 14 часа*15 недели *0,04 =8,4	8,4
2.	2012/2013 летен семестар: антропологија на жената (Институт за родови студии) (4+0); историја на родот и полот во 20 век (Институт за родови студии) (4+0); репродуктивни технологии – морални импликации (Институт за родови студии) (2+0); етика на	8,4

	социјалната работа (Институт за социјална работа и политика) (3+0);визуелна култура и родот (1+0) Вкупно 14 часа*15 недели *0,04 =8,4	
3.	2013/2014 зимски семестар: родовите аспекти во етиката (Институт за родови студии) (4+0); жената во масовната култура(Институт за родови студии) (2+0);човек, природа култура (Шумарски факултет) (2+0); Вкупно 8 часа *15 недели *0,04 = 4,8	4,8
4.	2013/2014 летен семестар: историја на родот и полот во 20 век (Институт за родови студии) (4+0); репродуктивни технологии – морални импликации (Институт за родови студии) (2+0); визуелна култура и родот (1+0) Вкупно 7 часа*15 недели *0,04 = 4,2	4,2
5.	2014/2015 зимски семестар: родовите аспекти во етиката (Институт за родови студии) (4+0); жената во масовната култура(Институт за родови студии) (2+0); човек, природа култура (Шумарски факултет) (2+0); Вкупно 8 часа *15 недели *0,04 = 4,8	4,8
6.	2014/2015 летен семестар: историја на родот и полот во 20 век (Институт за родови студии) (4+0); репродуктивни технологии – морални импликации (Институт за родови студии) (2+0); репродуктивни технологии – морални импликации (Институт за филозофија) (2+0); етика на односите со јавност (Првен факултет) (2+0) Вкупно 10 часа *15 недели *0,04 = 6	6
7	2015/2016 зимски семестар: родовите аспекти во етиката (Институт за родови студии) (4+0) жената во масовната култура(Институт за родови студии) (2+0); репродуктивни технологии – морални импликации (Институт за филозофија) (2+0); етика на односите со јавност (Првен факултет) (2+0) Вкупно 10 часа *15 недели *0,04 = 6	6

8	2015/2016 летен семестар: репродуктивни технологии – морални импликации (Институт за родови студии) (2+0); антропологија на семејството (Институт за семејни студии) (2+0); жената во мас културата (Институт за филозофија) (2+0), етика (УКИМ) (4+0); етика на новинарството (Правен Факултет) (2+0) Вкупно 12 часа *15 недели *0,04 = 6	7,2
9	2016/2017 зимски семестар: антропологија на семејството (Изборен од листа на ФЗФ) (2+0); етика (УКИМ) (2+0); репродуктивни технологии – морални импликации (Институт за филозофија) (2+0); етика на новинарството (Правен Факултет) (2+0); Вкупно 8 часа *15 недели *0,04 = 4,8	4,8
10.	2016/2017 летен семестар: антропологија на семејството (Институт за семејни односи) (2+0); етика (УКИМ) (2+0); сексуално и репродуктивно здравје (Институт за семејни односи) (2+0); етика на односите со јавност (Првен факултет) (2+0) Вкупно 8 часа *15 недели *0,04 = 4,8	4,8
	Одржување настава од втор циклус студии	
11.	2012/2013 летен семестар професионална етика (Институт за социјална работа и политика) 1 студент -5 часа менторски*0,05 =0,25	0,25
12.	2013/14 летен семестар културна антропологија и интеркултурализам (Интеркултурни студии) 15 часа менторски*0,05 = 0,75	0,75
13.	2014/15 зимски семестар етика во односите со јавноста (Правен факултет) 15 часа менторски*0,05 = 0,75 филозофија на односи со јавноста (Правен факултет) 15 часа менторски*0,05 = 0,75 медиумска етика(Правен факултет) -10 часа менторски*0,05 =0,5	2
14.	2015/16 зимски семестар	1,25

	етика во односите со јавноста (Правен факултет) 20 часа менторски*0,05 = 1 филозофија на односите со јавноста (Правен факултет) 1 студент -5 часа менторски*0,05 = 0,25	
15.	2015/16 летен семестар менандерска етика (Правен факултет) 15 часа менторски*0,05 = 0,75	0,75
	Одржување настава од трет циклус студии	
16.	2015/16 зимски семестар научно-истражувачка етика со примена и примери во подрачјето на социјалната политика и социјалната работа (докторски студии по општествени науки од полето на социјална работа и социјална политика) 4 студенти со Вкупно часови 21*0,06 = 1,26	1,26
	Настава во летни школи и работилници	
17.	Учество во интернационалниот курс „Updating the CSE curriculum of the Faculty of Philosophy of the University of St. Cyril and Methodius University“, во организација на Rutgers Netherlands, одржан во Скопје, 09-13 февруари 2015.	1
	Одржување на вежби	
18.	2012/2013 зимски семестар родовите аспекти во етиката (Институт за родови студии) (0+2); жената во масовната култура(Институт за родови студии) (0+2); антропологија (Институт за дефектологија) 0+2); човек, природа култура (Шумарски факултет) (0+1) Вкупно 7 часа *15 недели *0,03 = 3,15	3,15
19.	2012/2013 летен семестар антропологија на жената (Институт за родови студии) (0+2); историја на родот и полот во 20 век (Институт за родови студии) (0+2); репродуктивни технологии – морални импликации (Институт за родови студии) (0+2);етика на соц. сабота (Институт за социјална работа и политика (0+2) Вкупно 8 часа *15 недели *0,03 = 3,6	3,6
20.	2013/2014 зимски семестар родовите аспекти во етиката (Институт за родови студии) (0+2); жената во масовната култура(Институт за родови	2,25

	студии) (0+2);човек, природа култура (Шумарски факултет) (0+1) Вкупно 5 часа *15 недели *0,03 =2,25	
21.	2013/2014 летен семестар историја на родот и полот во 20 век (Институт за родови студии) (0+2); репродуктивни технологии – морални импликации (Институт за родови студии) (0+2) Вкупно 4 часа *15 недели *0,03 =1,8	1,8
22.	2014/2015 зимски семестар родовите аспекти во етиката (Институт за родови студии) (0+2); жената во масовната култура(Институт за родови студии) (0+2);човек, природа култура (Шумарски факултет) (0+1) Вкупно 5 часа *15 недели *0,03 =2,25	2,25
23.	2014/2015 летен семестар репродуктивни технологии – морални импликации (Институт за родови студии) (0+2); репродуктивни технологии – морални импликации (Институт за филозофија) (0+2); етика на односите со јавност (Првен факултет)(0+2) Вкупно 6 часа *15 недели *0,03 =2,7	2,7
24.	2015/2016 зимски семестар жената во масовната култура(Институт за родови студии) (0+2); репродуктивни технологии – морални импликации (Институт за филозофија) (0+2) Вкупно 4 часа *15 недели *0,03 =1,8	1,8
25.	2015/2016 летен семестар жената во мас културата (Институт за филозофија) (0+2); етика на новинарството (Правен Факултет) (0+2) Вкупно 4 часа *15 недели *0,03 =1,8	1,8
26.	2016/2017 зимски семестар репродуктивни технологии – морални импликации (Институт за филозофија) (0+2) Вкупно 2 часа *15 недели *0,03 =0,9	0,9

27.	2016/2017 летен семестар: сексуално и репродуктивно здравје (Институт за семејни односи) (0+2) Вкупно 2 часа *15 недели *0,03 =0,9	0,9
	Подготовка на нов предмет	
28.	Родовите аспекти во етиката: предавања и вежби (1,5) Антропологија на семејството: предавања и вежби (1,5) Сексуално и репродуктивно здравје: предавања и вежби (1,5) Етика на односите со јавност: предавања и вежби (1,5) Филозофија на односи со јавноста: предавања (1) Медиумска етика: предавања (1)	8
	Консултации со студенти	
29.	2012/2013 зимски семестар: 292 (*0,002= 0,584) 2012/2013 летен семестар: 244 (*0,002= 0,488) 2013/2014 зимски семестар: 191 (*0,002= 0,382) 2013/2014 летен семестар: 140 (*0,002= 0,28) 2014/2015 зимски семестар: 160 (*0,002= 0,32) 2014/2015 летен семестар: 175 (*0,002= 0,35) 2015/2016 зимски семестар: 162 (*0,002= 0,324) 2015/2016 летен семестар: 911 (91 +820 УКИМ) (*0,002=1,822) 2016/2017 зимски семестар: 293 (*0,002=0,586) 2016/2017 летен семестар: 358 (*0,002=0,716)	5,852
	Ментор на дипломска работа	
30	2012 – 9 2013 - 6 2014 -17 2015 – 16 2016 – 9	11,8

	2017 - 2 Вкупно 59 *0,2 = 11,8	
31.	Член на комисија за оцена и одбрана на магистерски труд „Комуникација и односи со јавноста при изработка на управување со заштитно подрачје“, на Шумарски факултет (Одлука бр. 0201-127VII-1, 3.12.2012)	0,3
	Член на комисија за оцена и одбрана на дипломска работа	
32.	2012 – 7 2013 - 12 2014 -24 2015 – 14 2016 – 9 2017 - 2 Вкупно 68 *0,1 =6,8	6,8
	Рецепент на универзитетски учебник Феминистичка епистемологија, од м-р Боби Бадаревски, (Одлука бр. 12-741/12 од 21.9.2012)	1
	Пакет материјали за одреден предмет	1
33	Историја на родот и полот во 20 век Жената во масовната култура Антропологија на семејството	3
	Вкупно	125, 562

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред.	Назив на активност:	Поени

бр.		
	Ментор на докторски дисертции	
1.	„Женските морални искуства како основа на современите етички пристапи во традиционалната западна етика“, Филозофски факултет, Институт за филозофија, одбранета на 23.6.2015. „Етичкиот профил на социјалниот работник и современите трендови во социјалната работа“, Филозофски факултет, Институт за социјална работа и политика, одбранета на 29.2.2016	6
	Учество во научни проекти	
2.	Учесник во проектот за превод на едицијата „Историја на жените на Западот“ (пет тома), наменета како учебно помагало за студентите на Институтот за родови студии при Филозофскиот факултет во Скопје, поддржан од Филозофскиот факултет, ФИОМ и Фондацијата „Фридрих Еберт“ (третиот том издаден во 2015 година)	3
3.	Обучувач во проектот „ <i>Roma women political awereness scholl</i> “, поддржан од „ <i>Global Fund for Women</i> “, мај/јуни 2014.	5
4.	Учесник во националниот проект „Сеопфатно сексуално образование“, инициран од ХЕРА, а поддржан од Меѓународната федерација за планирано родителство, како член на Работната група за унапредување на соработката со академската јавност и унапредување на наставните програми (2013-2014).	3
5.	Учесник во проектот „Феминистичка етика: пролегомена за реалистичка дискурзивна теорија на феминистичкиот морал“ под покровителство на проф. д-р Аксел Хонет (Универзитет Јохан Волфган Гете- Франкфурт) ; 1.6.2015-15.8. 2015	5
6.	Консултантка во рамките на проектот „Младите луѓе и младите со попреченост во Македонија, имаат пристап до сеопфатно сексуално образование“, инициран од ХЕРА. 2016	3
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	
7.	„Родне аспекти сиромаштва“, во <i>Култура и друштвени развој</i> , Социолошки годишњак, број 8, Пале: Социолошко друштво Републике Српске, децембар 2013. (коавтор)	5,4
8	„Sexual education and educational systm in Republic of Macedonia“, in <i>Knowledge: International Journal Scientific and applicative Papers</i> , vol.8/1, 2015 (коавтор)	5,4

9	„Helth condition of the poor population in Republic of Macedonia“, in <i>Knowledge: International Journal Scientific and applicative Papers</i> , vol.8/1, 2015 (коавтор)	5,4
10	„The Consequences of the Condition of Poverty in the Republic of Macedonia (demonstrated by qualitative research)“, во <i>Социолошка ревија</i> , бр 1/2016, XVII, Скопје: Здружение на социолози на РМ и Институт за социологија, Филозофски факултет, 2016 (коавтор)	5,4
11	„Sexual Violence in Marriage and Intimate Relationship: synthetic view about Macedonia “ Во: <i>Социолошка ревија</i> , бр 2/2016, XVII Скопје: Здружение на социолози на РМ и Институт за социологија, Филозофски факултет, 2016 (коавтор)	5,4
12	„Етиката и социјалната работа“ Во: <i>Годишен зборник</i> , Волумен 62, Скопје: Филозофски факултет, 2016(коавтор)	5,4
	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови	
13	„Концептот на сеопфатно сексуално образование“ Во: <i>Аспекти на сексуалност и сексуално образование</i> , Скопје: Филозофски факултет, ХЕРА, 2014	2
	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир	
14	„Што друго, освен за здравје, треба да се дискутира на часовите по сексуално образование?“, во <i>Прилози од консултации за образование за сексуално и репродуктивно здравје</i> , Скопје: ХЕРА, 2016	2
	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор	
15	„Улогата на родовото сензитивното образование во современите општествени услови“, in <i>Education between tradition and modernity</i> , tom 2, Skopje: Institute of Pedagogy, Faculty of Philosophy, 2013.	3
16.	„Reproductive health and rights in the Republic of Macedonia“, in <i>Young Women in Post-Yugoslav Societies: Research, Practice and Policy</i> , Zagreb and Sarajevo: Institute for Social Research in Zagreb, Human Rights Centre, University of Sarajevo, 2014. (коавтор)	2,7
17.	“The life Quality of Former Dependants from the “11 October” Orphange in Skopje”, in: <i>Unapređenje kvalitete života djece i mladih</i> , Tuzla: Udruženje i kreativni razvoj djece i mladih, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Univerziteta u Tuzli , 2014 (коавтор)	2,7
18.	“The Life Quality of the Poor Children in the Republic of Macedonia” , in: <i>Unapređenje kvalitete života djece i mladih</i> , Tuzla: Udruženje i kreativni razvoj djece i mladih, i Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Univerziteta u Tuzli , 2014 (коавтор)	2,7
19.	„Сексуалното и репродуктивното здравје и прва на лицата со попреченост“, во <i>Modern aspects of special education and rehabilitation</i>	3

	<i>of persons with disabilities</i> , Skopje: Filozofski fakultet, Institut za defektologija, 2014.	
20.	„Перцепција за квалитетот на живот кај студентите од УКИМ“, во <i>Unapređenje kvalitete života djece i mladih</i> , Тузла, 2015. (коавтор)	2,7
	Учество на научно-стручни собири	
21.	Секциско предавање на тема: „Што друго, освен за здравје, треба да се дискутира на часовите по сексуално образование“, <i>Консултации за образование за сексуално и репродуктивно здравје</i> , 28 октомври 2016, Филозофски факултет, Скопје	1
22.	Панелист на тема „Концептот на заедничко родителство и родовата еднаквост“, на националната конференција <i>Дејствието во фокусот - употреба на заведување на заедничко родителство по развод во Македонија и влијанието на овој концепт врз осигурувањето на правата на дејствието</i> , 21 март 2017, хотел „Континентал“, Скопје.	2
	Учество на научно/стручни собири со меѓународно учество	
23.	Секциско предавање на тема: „Родне аспекти сиромаштва“, на меѓународниот научен собир <i>Култура и друштвени развој</i> , 07-08 септември 2013, Пале, Сараево	2
24.	Секциско предавање на тема: „Сексуалното и репродуктивното здравје и прва на лицата со попреченост“, на меѓународниот научен собир <i>Современи аспекти на специјалната едукација и рехабилитација на лица со инвалидност</i> , 17-19 октомври 2013, Охрид	2
25.	Секциско предавање на тема: „Репродуктивно здравје и права у Републици Македонија“, на меѓународниот научен собир „Младе жене и родна равноправност у постјугословенским друштвама“, 26-27 ноември 2013, Загреб, Хрватска	2
26.	Секциско предавање на тема: „The Life Quality of Former Dependents from the “11 October” Orphanage in Skopje“, на меѓународниот научен-стручен собир <i>Unapređenje kvalitete života djece i mladih</i> , 21-22 juni, 2014, Igalo, Crna Gora.	2
27.	Секциско предавање на тема: „The Life Quality of the Poor Children in the Republic of Macedonia“ на меѓународниот научен-стручен собир <i>Unapređenje kvalitete života djece i mladih</i> , 21-22 juni, 2014, Igalo, Crna Gora.	2
28.	Секциско предавање на тема: Sexsual education and educational systm in Republic of Macedonia“, на меѓународниот научен-стручен собир <i>Knowledge – capital of the future: knowledge for health</i> , 17-19 April, 2015. Bansko, R. Bulgaria	2

29.	Секциско предавање на тема: „Helth condition of the poor population in Republic of Macedonia“, на меѓународниот научен-стручен собир <i>Knowledge – capital of the future: knowledge for health</i> , 17-19 April, 2015. Bansko, R. Bulgaria	2
30.	Секциско предавање на тема: „Sexual Violence in Marriage and Intimate Relationship“ на меѓународниот научен-стручен собир <i>Facing social traumas: A Challenge for Sociological Research</i> , 23-24 April, 2015, Skopje	2
31.	Секциско предавање на тема: „Consequences of the Condition of Poverty in the Republic of Macedonia (show trough qualitative research)“, на меѓународниот научен-стручен собир <i>Facing social traumas: A Challenge for Sociological Research</i> , 23-24 April, 2015, Skopje	2
32.	Секциско предавање на тема: „Перцепција за квалитетот на живот кај студентите од УКИМ“, на меѓународниот научен-стручен собир <i>Unapredenje kvalitete života djece i mladih</i> , 19-21 juni, 2015, Ohrid, R. Makedonija	2
33.	Секциско предавање на тема: „High education in the Balkans and the inclusion of woman“, на меѓународниот научен-стручен собир <i>Pedagogy in a Modern Global Society</i> , 19-21 septemvri, 2016, Ohrid, R. Makedonija	2
	Вкупно	103,2

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активноста:	Поени
1.	Учесник во тимот за подготовка на елаборат за изработка на студиска програма за основање на семејни студии при Филозофскиот факултет (2013)	1
2.	Координатор на ЕКТС на Институтот за родови студии при Филозофскиот факултет (2012-2013)	1
3.	Координатор од Институтот за родови студии за организација на Вечерите на женски права, под покровителство на Град Скопје и во соработка со UN Women, Универзитетот за аудиовизуелни уметности ЕСРА и Институтот за родови студии (2013; 2014)	2
4.	Член на Редакциски одбор на Годишниот зборник на Филозофскиот факултет (2011-2015; 2016-2020)	1
5.	Член на програмски одбор за организација на меѓународна конференција „Родовата рамноправност и родовата перспектива во	1

	одбраната и безбедноста“, од страна на Министерството за одбрана, РМ (23-24.4.2013)	
6.	Член на Комисија за еквиваленции и студентска мобилност на прв и втор циклус студии на Филозофскиот факултет (2013-2015).	0,5
7.	Член на Поткомисија за евалуација на студиски програми на Филозофски факултет (28.1.2015)	0,5
8.	Член на Центарот за кариера на Филозофскиот факултет (2016-2017)	0,5
9.	Член на Комисија за избор во насловно звање -вонреден професор на д-р Мирјана Каева Пејковска (1.12.2016)	0,2
10.	Член на Комисија за избор во звање на д-р Дејан Донеv (1.2.2017)	0,2
11.	Член на ХЕРА (од 2013)	0,5
12.	Член на советодавното тело на Центарот на Роми на град Скопје (ЦРС) (2013)	0,5
13.	Член на Филозофското друштво на Македонија	0,5
14.	Учество во консултативниот процес за подготовка на Национален акциски план за Отворено владино партнерство (2016-2018)	3
15.	Учество во изработката на Стратегијата за родова еднаквост на град Скопје и Акциски план (2016-2021)	3
	Вкупно	15,4
ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ		Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ		125,312
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ		103,2
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ		15,4
Вкупно		244,162

Комисија

1. Проф. д-р Денко Скаловски с. р.
2. Проф. д-р Владимир Давчев с. р.
3. Проф. д-р Антоанела Петковска с. р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА
ВО НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ КОНСТРУКЦИИ И
ПОДГОТОВКА НА ПРОИЗВОДСТВОТО НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ДИЗАЈН
И ТЕХНОЛОГИИ НА МЕБЕЛ И ЕНТЕРИЕР ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 30.6.2017 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставната област конструкции и подготовка на производството под број 41102 според Класификацијата на научни области, полиња и гранки на истражување, усогласена со стандардите на OECD и UNESCO, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр.0202-358/2-VI-2, донесена на 22.8.2017 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Нацко Симакоски, редовен професор на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје, д-р Георги Кјучуков, редовен професор на Лесотехническиот универзитет во Софија, Р. Бугарија, во пензија и д-р Бранко Рабадиски, редовен професор на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област конструкции и подготовка на производството, во предвидениот рок се пријави еден кандидат, д-р Ѓорги Груевски, вонреден професор на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје.

2. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Д-р Ѓорги Груевски е роден на 3.5.1978 година во Скопје, каде што завршил основно и средно образование. Дипломирал на Шумарскиот факултет во Скопје во 2001 година. По завршувањето на студиите во учебната 2001/2002 година се запишал на постдипломски студии на Шумарскиот факултет во Скопје. На Шумарскиот факултет во Скопје се вработил на 24.10.2003 година и е избран во соработничко звање – помлад асистент по групата предмети конструкции и подготовка на производството.

Во учебната 2002/2003 година престојувал на специјализација во Лесотехническиот универзитет во Софија, Р.Бугарија, на Катедрата за ентериер и дизајн на мебели, каде што се стекнал со дипломата специјалист по конструирање на мебели.

На 16.4.2004 година успешно го одбранил магистерскиот труд под наслов „Одредување на јакоста на крајни и средни состави на плочести елементи“ и се стекнал со право на академски степен - магистер на дрвноиндустриски науки.

На 14.2.2005 година е избран во соработничко звање – асистент по групата предмети конструкции и подготовка на производството (Билтен на Универзитетот бр. 862).

На 13.7.2007 година успешно ја одбранил докторската дисертација под наслов „Споредбени истражувања врз јакостните карактеристики на составите во конструкциите на столови изработени од костенова бичена граѓа“, под менторство на проф. д-р Нацко Симакоски на Шумарскиот факултет во Скопје, со што се стекнал со звањето доктор на дрвноиндустриски науки.

Од 1.1.2008 година е избран е во наставно-научно звање - доцент по групата предмети конструкции и подготовка на производството.

На 1.1.2013 година е избран во звањето вонреден професор на УКИМ-Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер - Скопје во областа конструкции и подготовка на производството.

3. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер, кандидатот д-р Ѓорги Груевски изведува настава и вежби на прв циклус студии на студиските програми: Механичка технологија на дрвото, Проектирање и технологија на мебел и ентериер, Инженерство на мебел и дрво и Дизајн на мебел и ентериер. Кандидатот д-р Ѓорги Груевски изведува настава и вежби на втор циклус студии на студиската програма Дизајн и технологии на мебел и ентериер.

Кандидатот бил ментор на 8 дипломски труда.

Кандидатот учествувал како член во комисија за оцена/или одбрана на 59 дипломски и на 10 магистерски трудови.

Научноистражувачка дејност

Д-р Ѓорги Груевски има објавено вкупно 14 научни трудови од научно - истражувачката област преработка на дрво, од кои 4 труда во меѓународни научни списанија и 10 труда во зборници од научни собири.

Д-р Ѓорги Груевски учествувал како член во 2 национални научни проекта.

Кандидатот бил ментор на 1 магистерски труд.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Ѓорги Груевски активно е вклучен во стручно-апликативната работа на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје.

Учествувал во изработка на 7 студии со идеен технолошки проект:

- Студија со идеен технолошки проект за производство на 4850 тони пелети, инвеститор: Лу-Ма_ра ДООЕЛ Скопје, мај 2017;
- Студија со идеен технолошки проект за производство на 3000 тони пелети, инвеститор: Лу-Ма_ра ДООЕЛ Скопје, мај 2017;
- Студија со идеен технолошки проект за производство на 4850 тони пелети, инвеститор: Хантерс Скопје, мај 2017;
- Студија со идеен технолошки проект за производство на 3000 тони пелети, инвеститор: Хантерс Скопје, мај 2017;
- Технолошки проект за производство на канцелариски мебел, инвеститор: Оффице и цо ДОО Скопје, април 2016;
- Студија со идеен технолошки проект за производство на сендвич панели за ниско енергетски монтажни куќи, инвеститор: Хантерс Скопје, јануари 2016;
- Студија со идеен технолошки проект за производство на сендвич панели, полни и ламелирани елементи за монтажни куќи, инвеститор: ЗБ ИПП Скопје, април 2014;

Како раководител на Лабораторијата за тестирање мебел, кандидатот има издадено вкупно 680 сертификати и извештаи од тестирање.

Кандидатот бил главен и одговорен уредник на списанието „ДРВО“, на 6 издадени броја.

Тој бил член на Комисија за изработка на елаборат за воведување на нови студиски програми од прв циклус студии: Инженерство на мебел и дрво и Дизајн на мебел и ентериер, и воведување на нова студиска програма од втор циклус студии Дизајн и технологии на мебел и ентериер.

Особена активност кандидатот покажува во дејностите од поширок интерес. Активно е вклучен во работата на стручни комисии и работни групи при Факултетот за дизајн и технологии на мебе и ентериер во Скопје:

- член на Конкурсна комисија за реализација на Конкурсот за запишување на студенти на прв циклус студии на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје во учебната 2017/18 година, Одлука на Наставно-научен совет на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје бр.0202-271/2-V-7 од 31.5.2017 година;
- член на Комисија за изработка на Правилник за организација и систематизација на работните места на вработените на Факултетот, Одлука на Деканатска управа на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје бр.0201-170/2-VI-1 од 16.6.2015 година;
- член на Комисија за изработка на измени и дополнувања на Одлуката за плати и надоместоци на вработените на, Одлука на Деканатска управа на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер - Скопје бр.0201-208/2-V-6 од 20.4.2017 година;
- член на комисија за самовалуација на Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје, Одлука на Наставно-научен совет на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер - Скопје бр.0202-271/2-IV-3 од 31.5.2017 година.

Кандидатот бил член на организационен одбор на меѓународната научна конференција „Wood Technology & Product Design“, Охрид, 2013, „Wood Technology & Product Design“, Охрид, 2015 и „Wood Technology & Product Design“, Охрид, 2017.

Кандидатот бил продекан за финансии на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје за периодот 1.12.2010 – 30.11.2014 и за периодот 1.12.2014 – 30.11.2018

Кандидатот е раководител на Лабораторијата за тестирање на мебел од 3.11.2011 година.

Кандидатот е претседател на Собранието на Институтот за стандардизација на Република Македонија, од 29.4.2014 до 21.3.2016 и од 21.3.2016 до 20.3.2020

Оценка од самовалуација

Кандидатот проф. д-р Ѓорги Груевски, за периодот 2013/2014-2015/2016 година, доби позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Ѓорги Груевски.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Ѓорѓи Груевски поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избран во звањето редовен професор во научната област конструкции и подготовка на производството.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје, д-р Ѓорѓи Груевски да биде избран во звањето редовен професор во научната област конструкции и подготовка на производството.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

- 4. Д-р Нацко Симакоски,
редовен професор на
Факултетот за дизајн и
технологии на мебел и
ентериер во Скопје, с.р.**

- 5. Д-р Георги Кјучуков, редовен
професор на
Лесотехническиот
универзитет во Софија, Р,
Бугарија, во пензија, с.р.**

- 6. Д-р Бранко Рабациски,
редовен професор на
Факултетот за дизајн и
технологии на мебел и
ентериер во Скопје, с.р.**

ОБРАЗЕЦ

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: *Ѓорѓи Тало Груевски*

Институција: *Факултет за дизајн и технологи на мебел
и ентериер-Скопје*

Научна област: *КОНСТРУКЦИИ И ПОДГОТОВКА НА ПРОИЗВОДСТВОТО*

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
1.	Одржување настава на прв циклус студии - 2012/13 година	
	Елементи на дрвните конструкции (4+3) - ФДТМЕ	2,4
	Подготовка на мебел и ентериер (4+3) – ФДТМЕ	2,4
	Елементи на дрвени конструкции (2+2+2) – УГД Штип	1,2
	Конструкција на мебел и ентериери (2+2+2) – УГД Штип	1,2
2.	Одржување настава на прв циклус студии - 2013/14 година	
	Елементи на дрвните конструкции (4+3) - ФДТМЕ	2,4
	Подготовка на мебел и ентериер (4+3) – ФДТМЕ	2,4
3.	Одржување настава на прв циклус студии - 2014/15 година	
	Елементи на дрвните конструкции (4+3) - ФДТМЕ	2,4
	Подготовка на мебел и ентериер (4+3) – ФДТМЕ	2,4
4.	Одржување настава на прв циклус студии - 2015/16 година	
	Елементи на дрвните конструкции (4+3) - ФДТМЕ	2,4
	Подготовка на мебел и ентериер (4+3) – ФДТМЕ	2,4
	Градежна столарија (2+2) – ФДТМЕ	1,2

Ред. број	Назив на активнoста (наставно-образовна):	Поени
5.	Одржување настава на прв циклус студии - 2016/17 година	
	Елементи на дрвните конструкции (4+3) - ФДТМЕ	2,4
	Подготовка на мебел и ентериер (4+3) – ФДТМЕ	2,4
	Градежна столарија (2+2) – ФДТМЕ	1,2
6.	Одржување настава на втор циклус студии - 2012/13 година	
	Конструктивни елементи во мебелот (3+3) - ФДТМЕ	2,25
	Методи за испитување на мебел (3+3) – ФДТМЕ	2,25
	Техничка подготовка на производството (3+3) – ФДТМЕ	2,25
	Оперативна подготовка на производството (3+3) – ФДТМЕ	2,25
7.	Одржување настава на втор циклус студии - 2013/14 година	
	Конструктивни елементи во мебелот (3+3) - ФДТМЕ	2,25
	Методи за испитување на мебел (3+3) – ФДТМЕ	2,25
	Техничка подготовка на производството (3+3) – ФДТМЕ	2,25
	Оперативна подготовка на производството (3+3) – ФДТМЕ	2,25
8.	Одржување настава на втор циклус студии - 2014/15 година	
	Конструктивни елементи во мебелот (3+3) - ФДТМЕ	2,25
	Методи за испитување на мебел (3+3) – ФДТМЕ	2,25
	Техничка подготовка на производството (3+3) – ФДТМЕ	2,25
9.	Одржување настава на втор циклус студии - 2015/16 година	
10.	Одржување настава на втор циклус студии - 2016/17 година	
11.	Одржување вежби на прв циклус студии - 2012/13 година	

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
	Елементи на дрвните конструкции (4+3) - ФДТМЕ	1,35
	Подготовка на мебел и ентериер (4+3) – ФДТМЕ	1,35
	Елементи на дрвени конструкции (2+2+2) – УГД Штип	0,9
	Конструкција на мебел и ентериери (2+2+2) – УГД Штип	0,9
12.	Одржување вежби на прв циклус студии - 2013/14 година	
	Елементи на дрвните конструкции (4+3) - ФДТМЕ	1,35
	Подготовка на мебел и ентериер (4+3) – ФДТМЕ	1,35
13.	Одржување вежби на прв циклус студии - 2014/15 година	
	Елементи на дрвните конструкции (4+3) - ФДТМЕ	1,35
	Подготовка на мебел и ентериер (4+3) – ФДТМЕ	1,35
14.	Одржување вежби на прв циклус студии - 2015/16 година	
	Елементи на дрвните конструкции (4+3) - ФДТМЕ	1,35
	Подготовка на мебел и ентериер (4+3) – ФДТМЕ	1,35
	Градежна столарија (2+2) – ФДТМЕ	0,9
15.	Одржување вежби на прв циклус студии - 2016/17 година	
	Елементи на дрвните конструкции (4+3) - ФДТМЕ	1,35
	Подготовка на мебел и ентериер (4+3) – ФДТМЕ	1,35
	Градежна столарија (2+2) – ФДТМЕ	0,9
16.	Одржување вежби на втор циклус студии - 2012/13 година	
	Конструктивни елементи во мебелот (3+3) - ФДТМЕ	0,9
	Методи за испитување на мебел (3+3) – ФДТМЕ	0,9
	Техничка подготовка на производството (3+3) – ФДТМЕ	0,9
	Оперативна подготовка на производството (3+3) – ФДТМЕ	0,9

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
17.	Одржување вежби на втор циклус студии - 2013/14 година	
	Конструктивни елементи во мебелот (3+3) - ФДТМЕ	0,9
	Методи за испитување на мебел (3+3) – ФДТМЕ	0,9
	Техничка подготовка на производството (3+3) – ФДТМЕ	0,9
	Оперативна подготовка на производството (3+3) – ФДТМЕ	0,9
18.	Одржување вежби на втор циклус студии - 2014/15 година	
	Конструктивни елементи во мебелот (3+3) - ФДТМЕ	0,9
	Методи за испитување на мебел (3+3) – ФДТМЕ	0,9
	Техничка подготовка на производството (3+3) – ФДТМЕ	0,9
19.	Одржување вежби на втор циклус студии - 2015/16 година	
20.	Одржување вежби на втор циклус студии - 2016/17 година	
21.	Подготовка на нов предмет – предавања - вежби	
	Градежна столарија – предавања, воведен во студиските програми од прв циклус Дизајн на мебел и ентериер / Инженерство на мебел и дрво, акредитирани 2013 година.	1,0
	Градежна столарија – вежби, воведен во студиските програми од прв циклус Дизајн на мебел и ентериер / Инженерство на мебел и дрво, акредитирани 2013 година.	0,5
22.	Консултации со студенти	
	Учебна 2012/13 година – 260 студенти	0,52
	Учебна 2013/14 година – 140 студенти	0,28
	Учебна 2014/15 година – 171 студенти	0,34
	Учебна 2015/16 година – 192 студенти	0,38
	Учебна 2016/17 година – 217 студент	0,43

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
23.	Ментор на дипломска работа	
	„Конструктивна и материјална подготовка на елемент наменет за во бања“, изработена од Димовска Ана, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер, 2013.	0,2
	„Материјална и технолошка разработка на елемент од дневна соба“, изработена од Мирческа Драгана, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер, 2014.	0,2
	„Конструктивна разработка на елемент од дневна соба“, изработена од Катерина Стевковска, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер, 2014.	0,2
	„Материјална и технолошка разработка на елемент од дневна соба“, изработена од Георгина Гапковска, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер, 2014.	0,2
	„Конструктивна и материјална разработка на елемент од бања“, изработена од Кузманоска Маја, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер, 2014.	0,2
	„Конструктивна разработка на елемент од дневна соба“ изработена од Симона Сушелска, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер, 2015.	0,2
	„Конструктивна разработка на елемент од дневна соба“, изработена од Мери Нестороска, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер, 2015.	0,2
	„Конструктивна и материјална разработка на елемент од бања“, изработена од Јордана Митревска, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер, 2016.	0,2
24.	Член на комисија за оцена или одбрана на магистерска работа	
	Член на Комисија за оцена на магистерски труд „Анализа на концептите на организација и опремување со мебел кај канцелариските простори“, изработен од дипл.инж. Зејнелабедин Азири, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер, 2015.	0,3
	Член на Комисија за одбрана на магистерски труд „Анализа на концептите на организација и опремување	0,3

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
	со мебел кај канцелариските простори“, изработен од дипл.инж. Зејнелабедин Азири, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер, 2015	
	Член на Комисија за оцена на магистерски труд „Анализа на формата и димензиите на училишниот мебел за седење и работа во основните училишта во општина Аеродром и негово влијание врз реалните корисници“, изработен од дипл.инж. Елена Јевтоска, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер, 2015.	0,3
	Член на Комисија за одбрана на магистерски труд „Анализа на формата и димензиите на училишниот мебел за седење и работа во основните училишта во општина Аеродром и негово влијание врз реалните корисници“, изработен од дипл.инж. Елена Јевтоска, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер, 2016	0,3
	Член на Комисија за оцена на магистерски труд „Архитектурата и дизајнот на селската куќа во Малесија како индикатор за развој на рурален туризам“, изработен од дипл.инж. Ирена Кешел, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер, 2014.	0,3
	Член на Комисија за одбрана на магистерски труд „Архитектурата и дизајнот на селската куќа во Малесија како индикатор за развој на рурален туризам“, изработен од дипл.инж. Ирена Кешел, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер, 2015.	0,3
	Член на Комисија за оцена на магистерски труд „Анализа на архитектурата и дизајнот на традиционалната куќа во некои села на Скопска Црна Гора како индикатор за развој на рурален туризам“, изработен од дипл.инж. Дијана Зафировска, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер, 2013.	0,3
	Член на Комисија за одбрана на магистерски труд „Анализа на архитектурата и дизајнот на традиционалната куќа во некои села на Скопска Црна Гора како индикатор за развој на рурален туризам“, изработен од дипл.инж. Дијана Зафировска, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер, 2015.	0,3

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
	Член на Комисија за оцена на магистерски труд „Анализа на состојбите и почитувањето на стандардите за градба на училишта во Струмица и предлог солуции за нивно подобрување“, изработен од дипл.инж. Тања Ананиева, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер, 2012.	0,3
	Член на Комисија за одбрана на магистерски труд „Анализа на состојбите и почитувањето на стандардите за градба на училишта во Струмица и предлог солуции за нивно подобрување“, изработен од дипл.инж. Тања Ананиева, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер, 2013.	0,3
	Член на Комисија за оцена на магистерски труд „Истражување на некои јакости во носечката конструкција на тапацирана гарнитура за седење“, изработен од дипл.инж. Зоран Апостоловски, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер, 2013.	0,3
	Член на Комисија за одбрана на магистерски труд „Истражување на некои јакости во носечката конструкција на тапацирана гарнитура за седење“, изработен од дипл.инж. Зоран Апостоловски, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер, 2013.	0,3
	Член на Комисија за оцена на магистерски труд „Одредување на јакоста на свиткување на крајни аголни состави изработени од плочи од оплеменети иверки за конструиран корпусен производ“, изработен од дипл.инж. Марија Илиевска 2014.	0,3
	Член на Комисија за одбрана на магистерски труд „Одредување на јакоста на свиткување на крајни аголни состави изработени од плочи од оплеменети иверки за конструиран корпусен производ“, изработен од дипл.инж. Марија Илиевска 2014.	0,3
	Член на Комисија за оцена на магистерски труд „Одредување на јакоста на свиткување на аголни врски за конструиран корпусен производ од плочи од дрвни иверки“, изработен од дипл.инж. Ивана Антоvsка 2014.	0,3
	Член на Комисија за одбрана на магистерски труд „Одредување на јакоста на свиткување на аголни врски	0,3

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
	за конструиран корпусен производ од плочи од дрвни иверки “, изработен од дипл.инж. Ивана Антоvsка 2014.	
	Член на Комисија за оцена на магистерски труд „Просторно функционална анализа на кујни за различни категории на корисници во индивидуални и јавни објекти“, изработен од дипл.инж. Јована Тодоровска 2017.	0,3
	Член на Комисија за одбрана на магистерски труд „Просторно функционална анализа на кујни за различни категории на корисници во индивидуални и јавни објекти“, изработен од дипл.инж. Јована Тодоровска 2017.	0,3
	Член на комисија за оцена на магистерски труд „Компаративна анализа на системите за техничка подготовка на производство во реалниот сектор-производители на плочест мебел“, изработен од дипл.инж. Дрангова Кристина 2017.	0,3
25.	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа	
	59 дипломски работи × 0,1	5,9
26.	Вкупно	99,00

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
1.	Ментор на магистерска работа	
	„Компаративна анализа на системите за техничка подготовка на производство во реалниот сектор-производители на плочест мебел“, изработен од дипл.инж. Дрангова Кристина 2017.	1,0
2.	Учество во национални научни проекти	
	Истражување на удобноста при лежење на душек, научно -истражувачки проект финансиран од Универзитет „Св. Кирил и Методиј во Скопје, главен истражувач: проф. д-р Константин Бахчеванџиев,	3,0

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	соработници: проф. д-р Ѓорѓи Груевски, М-р Никола Михајловски, 2013	
	Потенцијал за развој на рурален туризам низ призмата на архитектурата на селата во Република Македонија, научно -истражувачки проект финансиран од Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, главен истражувач: проф. д-р Владимир Каранаков, соработници: Владимир Кољозов, Елена Николски Паневски, Ѓорѓи Груевски, Дијана Зафировска, Анета Мицевска, 2015	3,0
3.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научни/стручни списанија	
	Kyuchukov, G., G. Gruevski, B. Kyuchukov: Comparative analysis between the destructive bending moments of end and T-shape corner joints of frame structural elements made of solid chestnut wood with a cross section 50 x 25 mm. – University of forestry, Faculty of forest industry, Innovation in woodworking industry and engineering design, INNO vol. II, Sofia, ISSN 1314-6149, 1/2013, 93-97.	2,4
	Kyuchukov, G., B. Kyuchukov, V. Jivkov, A. Marinova, G. Gruevski, V. Masov. Comparative research on the destructive bending moments of end corner joints of frame structural elements made of solid spruce wood with a cross section of 50 x 30 mm. Part I: End corner but joints and face splined joints. – Wood, design & technology. Journal of wood science, design and technology. Vol 3, No 1, Skopje, 2014, 73-82.	2,4
	Georgi Kyuchukov, Borislav Kyuchukov, Vassil Jivkov, Assia Marinova, G. Gruevski, Z. Kalapotliev. (2016). COMPARATIVE RESEARCH ON THE DESTRUCTIVE BENDING MOMENTS OF SOME CORNER JOINTS OF FRAME STRUCTURAL ELEMENTS MADE OF SOLID SPRUCE WOOD WITH A CROSS SECTION OF 50 X 30 MM PART III: END CORNER MORTISE AND TENON JOINTS, University of forestry, Faculty of forest industry, Innovation in woodworking industry and engineering design, INNO vol.V,2/2016 Sofia, ISSN 1314-6149, 2/2016, 39-47.	2,4
	Georgi Kyuchukov, Borislav Kyuchukov, G. Gruevski. (2016). Comparative analysis between the destructive bending moments of corner junction of components from	2,4

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	solid wood by mortice and tenon joint or by gluing. DMT Magazine 5/2016, ISSN 1311-3380, 60-64	
4.	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор	
	Kyuchukov G., A. Marinova, G. Gruevski, B. Kyuchukov, V. Jivkov. Stiffness coefficients under bending test of T-sharpe corner joints of frame structural elements with cross section 50 x 30 mm made of sweet chestnut wood. - Zagreb university, 2012 г., 23rd International scientific conference, Proceedings, 97-102.	1,8
	Kyuchukov, G., G. Gruevski, A. Marinova, B. Kyuchukov, V. Jivkov Comparative Analysis of Stiffness Coefficients of end and T-shape corner joints of frame structural elements with two types of cross sections made of sweet chestnut wood. – University of Zagreb, October 2013, 24rd International scientific conference, Proceedings, 87-93.	1,8
	Dimitar Georgiev, Gjorgji Gruevski, Nacko Simakoski: EXAMINATION OF SOME STRENGTHS FIXED ANGULAR COMPOSITION IN THE CONSTRUCTION OF ELEMENTS OF DISHES MADE OF REFINED PLATE WOOD CHIPS - International scientific conference “Wood technology & product design”, Proceedings, Ohrid, May 2013, 220 – 224.	1,8
	Dimitar Georgiev, Gjorgji Gruevski, Nacko Simakoski: INVESTIGATION FOR CHARACTERISTICS OF STRENGTH, FOR ANGLE CONNECTION IN CONSTRUCTION OF ELEMENTS FOR KITCHEN MADE OF OSB – BOARDS - International scientific conference “Wood technology & product design”, Proceedings, Ohrid, May 2013, 239 – 244	1,8
	Gruevski, G., B. Kyuchukov. Comparative analysis between the destructive bending moments of end and Tshape corner joints of details from solid chestnut wood with two types of cross section. - International scientific conference “Innovation in woodworking industry and engineering design” Proceedings, Yundola 2013, INNO vol.III, Sofia, ISSN 1314-6149, 2/2014, 77-83.. 221 – 226	1,8

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	Kyuchukov, B., G. Kyuchukov, V. Jivkov, 2013,: Comparative study on destructive tensile strength of some Tshape corner joints of structural elements of solid beech wood with cross section of 50 x 25 mm. – Sixth International scientific conference “Innovation in woodworking industry and engineering design”, Yundola 2013, INNO vol. III, Sofia, ISSN 1314-6149, 2/2014, 84-92.	1,8
	Kyuchukov, G., B. Kyuchukov, V. Jivkov, A. Marinova, G. Gruevski, Kr. Kanarchev. Comparative research on the destructive bending moments of some corner joints of frame structural elements made of solid spruce wood with a cross section of 50 x 30 mm. Part II: End corner open mortise and tenon joints. – University of Zagreb, Faculty of Forestry, 25 th International scientific conference “New materials and technologies in the function of wooden products”, Proceedings, October 2014, p. 93-101.	1,8
	Kyuchukov, B., Kyuchukov, G., Jivkov V., Marinova, A., Gruevski, G., Gligov. (2015). Comparative research on the destructive bending moments of some corner joints of frame structural elements made of solid spruce wood with a cross section of 50 x 30 mm. part IV: T-shape corner joints. Second International Scientific Conference “Wood Technology & Product Design”, 30th August – 2nd September, 2015, Ohrid, Republic of Macedonia, 273÷282.	1,8
	Kyuchukov, B., Kyuchukov, G., Jivkov V., Marinova, A., Gruevski, G., Janic, Z. (2015). Norms for destructive bending moments of end corner butt, lap, dowel and splined joints of frame structural elements made of solid spruce wood with a cross section of 50 x 30 mm. Second International Scientific Conference “Wood Technology & Product Design”, 30th August – 2nd September, 2015, Ohrid, Republic of Macedonia, 283÷291.	1,8
	Konstantin Bahchevandjiev, Gjorgi Gruevski, Nikola Mihajlovski(2015). EXAMINATION OF THE COMFORT WHILE LYING ON A METTRESS WITH A SOFT POLYURETHANE FOAM CORE. Second International Scientific Conference “Wood Technology & Product Design”, 30th August – 2nd September, 2015, Ohrid, Republic of Macedonia, 347-352.	1,8
5.	Учество на научен/стручен собир со реферат – усна презентација / постер	

Ред. број	Назив на активнoста (научноистражувачка):	Поени
	Kyuchukov G., A. Marinova, G. Gruevski, B. Kyuchukov, V. Jivkov. Stufness coefficients under bending test of T-sharpe corner joints of frame structural elements with cross section 50 x 30 mm made of sweet chestnut wood. - Zagrebuniversity, 2012 г., 23rd International scientific conference, Proceedings, 97-102.	0,5
	Kyuchukov, G., G. Gruevski, A. Marinova, B. Kyuchukov, V. Jivkov Comparative Analysis of Stiffness Coefficients of end and T-shape corner joints of frame structural elements with two types of cross sections made of sweet chestnut wood. – University of Zagreb, October 2013, 24rd International scientific conference, Proceedings, 87-93.	0,5
	Dimitar Georgiev, Gjorgi Gruevski, Nacko Simakoski: EXAMINATION OF SOME STRENGTHS FIXED ANGULAR COMPOSITION IN THE CONSTRUCTION OF ELEMENTS OF DISHES MADE OF REFINED PLATE WOOD CHIPS - International scientific conference “Wood technology & product design”, Proceedings, Ohrid, May 2013, 220 – 224.	0,5
	Dimitar Georgiev, Gjorgi Gruevski, Nacko Simakoski: INVESTIGATION FOR CHARACTERISTICS OF STRENGHT, FOR ANGLE CONECTION IN CONSTRUCTION OF ELEMENTS FOR KITCHEN MADE OF OSB – BOARDS - International scientific conference “Wood technology & product design”, Proceedings, Ohrid, May 2013, 239 – 244	0,5
	Gruevski, G., B. Kyuchukov. Comparative analysis between the destructive bending moments of end and Tshape corner joints of details from solid chestnut wood with two types of cross section. - International scientific conference “Innovation in woodworking industry and engineering design” Proceedings, Yundola 2013, INNO vol.III, Sofia, ISSN 1314-6149, 2/2014, 77-83.. 221 – 226	0,5
	Kyuchukov, B., G. Kyuchukov, V. Jivkov, 2013,: Comparative stydy on destructive tensile strength of some Tshape corner joints of structural elements of solid beech wood with cross section of 50 x 25 mm. – Sixth International scientific conference “Innovation in woodworking industry and engineering design”, Yundola 2013, INNO vol. III, Sofia, ISSN 1314-6149, 2/2014, 84-92.	0,5

Ред. број	Назив на активнoста (научноистражувачка):	Поени
	Kyuchukov, G., B. Kyuchukov, V. Jivkov, A. Marinova, G. Gruevski, Kr. Kanarchev. Comparative research on the destructive bending moments of some corner joints of frame structural elements made of solid spruce wood with a cross section of 50 x 30 mm. Part II: End corner open mortise and tenon joints. – University of Zagreb, Faculty of Forestry, 25 th International scientific conference “New materials and technologies in the function of wooden products”, Proceedings, October 2014, p. 93-101.	0,5
	Kyuchukov, B., Kyuchukov, G., Jivkov V., Marinova, A., Gruevski, G., Gligov. (2015). Comparative research on the destructive bending moments of some corner joints of frame structural elements made of solid spruce wood with a cross section of 50 x 30 mm. part IV: T-shape corner joints. Second International Scientific Conference “Wood Technology & Product Design”, 30 th August – 2 nd September, 2015, Ohrid, Republic of Macedonia, 273÷282.	0,5
	Kyuchukov, B., Kyuchukov, G., Jivkov V., Marinova, A., Gruevski, G., Janic, Z. (2015). Norms for destructive bending moments of end corner butt, lap, dowel and splined joints of frame structural elements made of solid spruce wood with a cross section of 50 x 30 mm. Second International Scientific Conference “Wood Technology & Product Design”, 30 th August – 2 nd September, 2015, Ohrid, Republic of Macedonia, 283÷291.	0,5
	Konstantin Bahchevandjiev, Gjorgi Gruevski, Nikola Mihajlovski(2015). EXAMINATION OF THE COMFORT WHILE LYING ON A MATTRESS WITH A SOFT POLYURETHANE FOAM CORE. Second International Scientific Conference “Wood Technology & Product Design”, 30 th August – 2 nd September, 2015, Ohrid, Republic of Macedonia, 347-352.	0,5
6.	Вкупно	39,6

СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активнoста (стручно-уметничка):	Поени

Ред. број	Назив на активнoста (стручно-уметничка):	Поени
	Вкупно	–

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активнoста (стручно-апликативна):	Поени
1.	Студија, физибилити студија, истражување на пазарот - учесник / соработник	
	Студија со идеен технолошки проект за производство на 4850 тони пелети, инвеститор: Лу-Ма_ра ДООЕЛ Скопје, мај 2017	1,0
	Студија со идеен технолошки проект за производство на 3000 тони пелети, инвеститор: Лу-Ма_ра ДООЕЛ Скопје, мај 2017	1,0
	Студија со идеен технолошки проект за производство на 4850 тони пелети, инвеститор: Хантерс Скопје, мај 2017	1,0
	Студија со идеен технолошки проект за производство на 3000 тони пелети, инвеститор: Хантерс Скопје, мај 2017	1,0
	Технолошки проект за производство на канцелариски мебел, Инвеститор: Оффице и цо ДОО Скопје, априлј 2016	1,0
	Студија со идеен технолошки проект за производство на сендвич панели за ниско енергетски монтажни куќи, инвеститор: Хантерс Скопје, јануари 2016	1,0
	Студија со идеен технолошки проект за производство на сендвич панели, полни и ламелирани елементи за монтажни куќи, инвеститор: ЗБ ИПП Скопје, април 2014	1,0
2.	Издадени тест сертификати и извештаи од лабораторија	
	680 извештаи	136
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС		
3.	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир	

Ред. број	Назив на активноста (стручно-апликативна):	Поени
	Член на организационен одбор на Меѓународна научна конференција „Wood Technology & Product Design“, Охрид, мај 2013.	1,0
	Член на организационен одбор на Меѓународна научна конференција „Wood Technology & Product Design“, Охрид, 2015.	1,0
	Член на организационен одбор на Меѓународна научна конференција „Wood Technology & Product Design“, Охрид, 2017.	1,0
4.	Продекан / заменик директор	
	Продекан за финансии на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје за периодот 1.12.2010 – 30.11.2014	4,0
	Продекан за финансии на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје за периодот 1.12.2014 – 30.11.2018	4,0
5.	Раководител на внатрешна организациона единица	
	Раководител на Лабораторијата за тестирање на мебел од 3.11.2011 година.	3,0
6.	Член на факултетска комисија	
	6 комисии × 0,5	3,0
7.	Уредник на стручно списание	
	Главен и одговорен уредник на списанието „ДРВО“, на 6 издадени броја	3,0
8.	Член на факултетска комисија	
	64 комисии × 0,5	32,0
8.	Вкупно	192,0

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	99,00
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	39,60
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	—
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	192,00
Вкупно	330,60

ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈАТА

**Д-р Нацко Симакоски,
редовен професор на
Факултетот за дизајн и
технологии на мебел и
ентериер во Скопје, с.р.**

**Д-р Георги Кјучуков, редовен
професор на
Лесотехническиот
универзитет во Софија, Р,
Бугарија во пензија, с.р.**

**Д-р Бранко Рабациски,
редовен професор на
Факултетот за дизајн и
технологии на мебел и
ентериер во Скопје, с.р.**

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА

СТРАТЕГИСКИ ПРИСТАПИ ЗА ПРИМЕНА НА ОПШТЕСТВЕНАТА ОДГОВОРНОСТ НА ПРЕТПРИЈАТИЈАТА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА,

ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р ТАТЈАНА ВАРНЕР,

ПОДНЕСЕНА ДО ЕКОНОМСКИОТ ИНСТИТУТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 241 од Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, а во врска со поднесената докторска дисертација од кандидатката м-р Татјана Варнер со наслов **Стратегиски пристапи за примена на општествената одговорност на претпријатијата во Република Македонија**, Научниот совет на Економскиот институт во Скопје, на својата 6. седница одржана на 30.6.2017 година, донесе Одлука бр. 02-1157/2 од 6. 7.2017 година за формирање на Комисија за оцена на докторската дисертација во состав:

1. д-р Васил Поповски
2. д-р Биљана Ангелова
3. д-р Татјана Петковска-Мирчевска
4. д-р Ирина Мајовски и
5. д-р Кирил Постолов.

Членовите на Комисијата со посебно внимание ја прочитаа и ја проучија поднесената докторска дисертација и по усогласувањето на мислењата до Научниот совет на Економскиот институт го доставуваат следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Општи согледувања

Докторската дисертација од кандидатката м-р *Татјана Варнер* со наслов *Стратегиски пристапи за примена на општествената одговорност на претпријатијата во Република Македонија*, ја анализира, ја споредува и ја утврдува реалната состојба на општествената одговорност на претпријатијата во Република Македонија, задржувајќи се на аспектот на практичната примена на принципите за ООП во деловното работење на претпријатијата.

Во Република Македонија не постојат доволно фундаментални теориски и емпириски истражувања во врска со оваа проблематика за да се добие јасна претстава за тоа колкав е степенот на развој и примена во нашите претпријатија

или, пак, за тоа кои методи и пристапи придонесуваат до ефективност во општественото работење на претпријатијата. Исто така, сè уште не постојат специјализирани академски насоки за ООП, ниту пак постојат посебни оддели во фирмите со лица кои професионално се занимаваат со спроведување на ООП стратегија во деловните субјекти, што укажува на недостигот на експертиза во оваа област. Тоа што досега постои е испитување на поединечни аспекти на ООП, честопати како дел од проектни истражувања, или како дел на компаративни анализи со други земји.

Со оглед на ова, докторската дисертација *Стратејски пристапи за примена на општествената одговорност на претпријатијата во Република Македонија* од кандидатката м-р Таџјана Варнер дава особен придонес во оваа проблематика со тоа што ги проверува, ги проширува и ги продлабочува постојните и стекнува нови научни сознанија во оваа област.

Кандидатката во преден план го наметнува прашањето за развивање на стратешка димензија во работењето и токму заради тоа се задржува на проблематиката за развој на стратешки пристап на општествената одговорност, поврзување со деловната стратегијата на претпријатието како и на користење на транспарентност во известувањето. Во Република Македонија, значењето на ООП не е цврсто вградено во мисијата на фирмите и не кореспондира со главните компетенции и дејности на работење на претпријатијата. ООП сè уште се поистоветува со вложувањето во заедницата преку донации и спонзорства, ресурсите кои работат на оваа тема се невидливи и нивото на интеракција со заинтересираните страни (стејкхолдерите) и активностите е во преодна фаза. Истражувањето покажува, користејќи еден структуриран и аналитички начин, на неопходноста од јасно установена ООП- стратегија во која целите се усогласени со главните компетенции на претпријатијата во Република Македонија, како и на неопходноста од стабилни партнерства и континуирани заемни активности помеѓу деловните субјекти и заинтересираните страни (стејкхолдерите).

Едновременно, овој труд укажува на приоритетната потреба за долгорочен државен план за ООП, со оглед на тоа што досегашниот приод се карактеризира претежно со проектните активности кои се временски и финансиски ограничени. Согласно со констатираното, дисертацијата го потенцира големото стратешко значење на ООП во контекст на општественото делување и потребата за основање на национална стратегија за ООП со цел да се поттикне позабрзано инкорпорирање на принципите на општествена одговорност во деловното работење. Резултатите од оваа истражување нудат, покрај другото, и препораки за понатамошни истражувања, особено со фокус на малите и средните претпријатија, кои сочинуваат речиси 98 % од вкупниот број на деловни субјекти во Република Македонија. ООП во малите и средните претпријатија има голем потенцијал кој сè уште не е искористен и кој бара понатамошен стратешки приод. Со ова се отвора прашањето за итноста во имплементирање на нови мерки и воведување промени во начинот на имплементација на ООП во Република Македонија, се со цел зголемување на ефикасноста во деловното работење и реализирање на континуиран и долготраен успех на пазарот. Токму издвојувањето на клучните сегменти и приоди во оваа тематика, утврдувањето

на нивната состојба во македонските претпријатија и препораката за соодветни мерки како тие би се подобриле и усовршиле го дава практичното значење на оваа докторска дисертација.

2. Содржина на дисертацијата

Вкупната елаборација (теориска и емпириска) на докторската дисертација *Стратејски пристапи за примена на одговорноста на претпријатијата во Република Македонија*, од кандидатката м-р Тајјана Варнер, е содржана на 266 страници текст, при што секоја тема е поткрепена со посебни согледувања, голем број на шематски прикази, табели, графикони и илустрации. Теорискиот дел е сочинет од научни сознанија добиени по пат на консултирање на релевантна научна литература која вклучува најнови актуелни сознанија на определни теми. Доминантниот дел од користените извори е со странско потекло – книги и научни трудови, поврзани со предметот и целите на истражувањето.

Генерално, структурата на докторската дисертација е разработена во два дела. Првиот дел е составен од вовед и теориски дел поделен во четири поединечни глави. Вториот дел е емпириски дел, кој е проследен со заклучни согледувања и препораки, прилози и користена литература. Теорискиот дел опфаќа 137 страници, емпирискиот дел - 67 страници, заклучните согледувања се опфатени во 7 страници, а прилозите во 14 страници. Користената литература е наведена на 20 страници и содржи 139 релевантни библиографски единици и периодични списанија, 23 закони и 95 интернет страници.

Во **воведниот дел** на докторската дисертација, кандидатката доследно го развива концептот на своето истражување, со образложување на тежината и актуелноста на проблематиката обработена во оваа дисертација. Предметот и целта на истражувањето се прецизно дефинирани, дадено е образложение за актуелноста на проблематиката, очекуваните резултати и методолошкиот пристап кој е користен при истражувањето. Едновременно, даден е и преглед на структурата и организацијата на содржините во трудот.

Првата глава ја воспоставува концепциската рамка на општествената одговорност на претпријатијата и содржи 4 поглавја. Најпрво, се прикажуваат историските етапи на ООП и добиена е една хронолошка перспектива на главните насоки во развојот на ООП. Второто поглавје продолжува со анализирање на теориските правци и постулати на општествената одговорност. Третото поглавје ги разработува главните концепти поврзани со ООП и му дава можност на читателот да ги диференцира концептите преку осврт на карактеристиките на секој посебен концепт. Во последното поглавје, кандидатката дава поединечен осврт на главните учесници и двигатели во процесот на општествена одговорност, како и на значењето што тие го имаат во поттикнувањето на ООП.

Втората глава се задржува на стратегиските инструменти и приоди при имплементирањето на ООП. Овде се анализираат највлијателните организации, како и водичите, принципите и стандардите кои влијаат како стратегиски инструменти при примената на ООП. Овој дел се фокусира, исто така, и на фазите на зрелост на ООП, на стратегиската имплементација на ООП и го анализира т.н циркуирачки модел на стратегискиот приод кон ООП.

Третата глава продолжува со детален пристап кон развојот на општествената одговорност во земјите од Европа. Прашањата кои се детално разработени во оваа глава се: инволвираноста на владините институции во досегашната имплементација на процесот на општествена одговорност, значењето на меѓусекторските партнерства за развојот на ООП во овие земји, како и примената на меѓународните стандарди за ООП. Примерот на западно европските земји е проследен со анализа на развој на ООП во земјите од Југоисточна Европа каде што посебен фокус е даден на значењето на процесите на европската интеграција во спроведувањето на стандардите на општествена одговорност.

Во **четвртата глава**, кандидатката го анализира досегашниот развој на ООП во Република Македонија од интердисциплинарна перспектива земајќи ги предвид историските околности, политичките збиднувања, општествениот развој, културните карактеристики и меѓународните односи. Во овој дел, таа дава осврт на главните фази во развојот на општествената одговорност во Република Македонија, тргнувајќи од првичните употреби на овој концепт од 2002 па наваму, како и на неминовното влијание кои меѓународните институции го имаат во развојот на ООП. Се задржува и на важноста на процесот на интеграција во ЕУ, како и на правното опкружување и на нормативната регулатива во спроведувањето на општествената одговорност во Република Македонија. Оваа глава продолжува понатаму со посебен осврт кон Националната агенда за општествена одговорност на претпријатијата во Република Македонија од октомври 2008, која ја има улогата на клучен документ во спроведувањето на националната стратегија за ООП. Дополнително се анализира и улогата на главните носители и имплементатори на политиката на ООП како Координативното тело за ООП, Министерството за економија, Македонската развојна фондација за претпријатија и Бизнисконфедерацијата на Република Македонија. Овој дел завршува со анализа на развојот и на карактеристиките на корпоративното управување на претпријатијата во Република Македонија, со посебен осврт на улогата на сопственичката структура и улогата на одборот на директорите, како и на употребата на Кодексите за корпоративно управување. Во посебен дел се разработува и примената на извештаите за општествена одговорност, како и употребата на меѓународно признаените стандарди на Меѓународната организација за стандардизација. Оваа глава не само што детално ги анализира аспектите поврзани со ООП во Република Македонија, туку и укажува на систематскиот и структурен приод кон истражувањето кој кандидатката одлично го применува.

Второот дел е наменет за емпириското истражување. Извлечените теориски сознанија се надополнети со согледувања од практиката на работењето на деловните субјекти лоцирани на територијата на Република Македонија. Во

емпирискиот дел кандидатката ги анализира резултатите од истражувањето преку сублимирање на податоци, графички прикази и дијаграми, како и квантитативни и квалитативни интерпретации на наодите. При тоа, се користат различни методолошки алатки, анкети и интервјуа на селектирани претпријатија од поединечни индустрии, преку кои мошне опширно се истражува. Низ потврдување на основните ставови изложени во хипотезите, јасно и концизно ги елаборира своите завршни согледувања, втемелени врз резултатите до кои доаѓа во текот на истражувачката работа. Резултатите од истражувањето даваат значаен придонес на полето за развојот на општествената одговорност на македонските компании.

Истражувањето е спроведено со цел да се идентификува врската помеѓу целта на примената на ООП од страна на македонските претпријатија со пристапот на примена, во смисла на идентификување на модели и стратегии кои ќе помогнат во имплементирањето на успешно и општествено одговорно деловно работење.

Емпириското истражувањето на кандидатката укажува на потребата за поголема присутност на 5-те клучни категории на ООП, како што се вложување во заедницата, заштитата на животната средина, односи со вработените, односи со пазарот и корпоративното управување, како и на потребата за корпоративно известување на секоја од овие поединечни категории. Корпоративната комуникација за ООП и корпоративниот идентитет на претпријатијата се исто така фокус на емпирискиот дел, преку анализите на веб-страниците и на комуникациите за ООП на 10-те најпрофитабилни фирми во Република Македонија. Преку таа анализа се утврдува каузалната поврзаност меѓу профитабилноста на претпријатијата во Република Македонија и општественото работење. Врз база на компаративна СВОТ-анализа се наведуваат примерите на успешно општествено одговорно работење на овие претпријатија, како и укажување на предизвиците кои понатаму треба да се надминат.

3. Оцена и предлог

Имајќи ги предвид претходните согледувања, Комисијата е на мислење дека кандидатката *м-р Таџјана Варнер*, фокусирајќи го својот истражувачки интерес на една така суптилна и комплексна проблематика како што е: *Сџрапџеџиски џрисџаџи за џримена на оџџџесџивенаџа одџоворносџи на џреџџриџаџиџаџа во Реџублика Македониџа*, во својата докторска дисертација дава сериозен и значаен научен придонес во областа на микроекономијата и организациските науки (менаџментот). Трудот претставува самостоен, оригинален и научно високостручен труд од мултидисциплинарен карактер, изработен врз база на обемен научен материјал, со спроведување на комплексно истражување на терен, и има значаен придонес во областа на анализираната проблематика.

Комисијата цени дека тоа е научен труд, кој по својот пристап, начинот на изработка и добиените резултати во секој поглед ги задоволува формалните и суштинските услови кои се потребни за една докторска дисертација од аспект на содржина, обем и постигнато ниво на квалитет. Имено, докторскиот труд на кандидатката *м-р Таијана Варнер* се разликува од постојната економска и менаџмент-литература по тоа што нуди свој концепт, прегледна рамка на сегменти кои поврзани со една заедничка нишка (холистичката димензија) меѓусебно се надополнуваат и се движат во заедничка насока на обезбедување на крајната цел – постигнување на поголема општествената одговорност на претпријатијата.

Вака понудената истражувачка рамка со оглед на фактот дека е базирана на универзални научни факти е со универзален карактер, широко применлива во други земји, со тоа што критичните компоненти можат да се модифицираат и да се приспособат кон разликите. Во елаборацијата на трудот, кандидатката, низ осмислен интерактивен пристап, користи мошне егзактен јазик и стил на изразување, продлабочена анализа на содржината на секој поим, споредување и нивна корелација, со цел да се добијат сознанија кои се систематизирани според нивното потекло и значење.

Докторската дисертација *Стратејски пристапи за примена на општествената одговорност на претпријатијата во Република Македонија*, од кандидатката *м-р Таијана Варнер*, се одликува со коректен методолошки приод. Мноштвото податоци се логички подредени, прецизно формулирани и јасно прикажани, односно се темелат врз јасна структурна операционализација на предметот на истражување. Кандидатката покажува дека е способна да го обедини теорискиот, истражувачкиот и апликативниот приод и да направи концептиски и емпириски солидно изработен самостоен труд.

Докторантката има солидно познавање и добро владее со методологијата на научноистражувачката работа, како во конципирање на појдовната теориско - методолошка рамка, така и во формулирањето на добиените резултати од истражувањето. Резултатите од истражувањето во дисертацијата можат да најдат непосредна примена во практиката, а едновременно отвораат можност за понатамошни истражувања во споменатите области.

Докторската дисертација заслужува посебен респект поради интегралниот, целисходниот и темелен пристап и според обемноста на обработениот стручен материјал. Текстот на дисертацијата е пишуван согласно со современите концепти прифатени при изработка на докторски дисертации.

Комисијата беше едногласна во констатацијата дека кандидатката *м-р Таијана Варнер* во својата докторска дисертација целосно успеала да одговори на предизвиците што ги поставила при дефинирањето на предметот на истражување. Тезите што ги поставува мошне успешно ги развива со поткрепени и аргументирани ставови и заклучоци. Постигнатата научна егзактност и вредност на докторската дисертација се целосно прифатени и заслужуваат висока оценка.

Имајќи го предвид изнесеното мислење и оцена на докторската дисертација, нејзината актуелност и научен пристап, Комисијата му предлага на Научниот совет на Економскиот институт во Скопје:

1. да го прифати извештајот со позитивна оценка за поднесената докторска дисертација *Стратејски пристапи за примена на општествена одговорност на претпријатијата во Република Македонија*;
2. да формира Комисија за одбрана на докторската дисертација;
3. на кандидатката *м-р Татјана Варнер* да и се дозволи јавна одбрана на докторскиот труд.

Комисија за оцена и одбрана на
докторската дисертација

1. _____ с.р.
/Д-р Васил Поповски/
2. _____ с.р.
/Д-р/ Биљана Ангелова
3. _____ с.р.
/Д-р Татјана Петковска-Мирчевска
4. _____ с.р.
/Д-р / Ирина Мајовски
5. _____ с.р.
/Д-р / Кирил Постолов.

ПРЕГЛЕД

**НА ПРИФАТЕНИ ТЕМИ ЗА ИЗРАБОТКА НА МАГИСТЕРСКИ ТРУДОВИ ВО
ЕКОНОМСКИОТ ИНСТИТУТ**

Ред. бр.	Име на кандидатот	Наслов на темата	Ментор	Одлука од Научен совет
1.	Ивана Колева	„Еволуција на парите и криптовалута “ „The evolution of money and cryptocurrency“	Д-р Биљана Ангелова	Бр. 02-1604/2 од 27.9..2017 година
2.	Јана Наумовска	„Железничкиот транспорт како значајна компонента на логистиката“ „Railway transport as a significant component of logistics“	Д-р Марија Таковска	Бр. 02-1574/2 од 27.9..2017 година
3.	Изабела Џеповска	„Влијанието на економскиот раст врз развојот на човечкиот потенцијал мерен преку Индексот на човеков развој во Република Македонија“ „The impact of economic growth on human resources development measured by HDI in Republic of Macedonia“	Д-р Владимир Петковски	Бр. 02-1586/2 од 27.9..2017 година
4.	Ѓорѓи Таневски	„Значењето и улогата на виртуелните валути во современиот финансиски систем “ „The significance and role of virtual currencies in	Д-р Владимир Петковски	Бр. 02-1602/2 од 27.9..2017 година

		the modern financial system“		
5.	Гордана Петровска	„Улогата на екстерна ревизија во компаниите-студија на случај“ „The role of External Auditing – Case Study“	Д-р Биљана Ангелова	Бр. 02-1526/2 од 27.9..2017 година
6.	Сара Меѓедовиќ	„Улогата и значењето на креативноста за развој на претприемништвото и МСП во прехранбената индустрија “ „The role and significance of creativity for development of entrepreneurship and SME in food industry“	Д-р Васил Поповски	Бр. 02-1605/2 од 27.9..2017 година

ПРЕГЛЕД

НА ПРИФАТЕНИ ТЕМИ ЗА МАГИСТЕРСКИ ТРУД НА ИНСТИТУТ ЗА ЗЕМЈОТРЕСНО
ИНЖЕНЕРСТВО И ИНЖЕНЕРСКА СЕИЗМОЛОГИЈА-ИЗИИС, СКОПЈЕ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1	Тони Китановски	„Примена на гео-моделите во истражувања на потенцијалот на ликвидација“	“Application of geo-models for investigation on liquefaction potential”	Проф. д-р Влатко Шешов	09-1427/1 од 13.10.2017
2	Даниел Томиќ	„Компаративна анализа со оценка на ранливоста на високо катен аб објект за сеизмичките слови на Македонија“	“Comparative analysis and vulnerability of high-rise building for seismic conditions of Macedonia”	Проф. д-р Зоран Милутиновиќ	09-1428/1 од 13.10.2017
3	Мирко Димитровски	„Однесување на монтажни дрвени конструкции во сеизмички активни региони“	“Behavior of prefabricated timber structures in seismic active regions”	Проф. д-р Вероника Шендова	09-1423/1 од 13.10.2017
4	Јован Трајчевски	„Компаративна анализа со оценка на ранливоста на шест катен аб објект за сеизмички услови на Скопје“	“Comparative analysis and vulnerability of a six story reinforced concrete building for seismic conditions of Skopje”	Проф. д-р Зоран Милутиновиќ	09-1424/1 од 13.10.2017
5	Горан Сековски	„Подобрување на општата безбедност и безбедноста во сеизмички области на лифтовите и ескалаторите“	“Improvement of general seismic safety and seismic security of elevators and escalators”	Проф. д-р Михаил Гаревски	09-1426/1 од 13.10.2017
6	Томи Петровски	„Потенцијал на еколошки катастрофи предизвикани од сеизмички ефекти во подрачјето на Скопје“	“Potential for ecological disasters caused by seismic effects in Skopje area”	Науч. сов. д-р Бисерка Димишковска	09-1425/1 од 13.10.2017

РЕФЕРАТ

ЗА ПОВТОРЕН ИЗБОР НА НАУЧЕН СОВЕТНИК ВО ЈНУ ИНСТИТУТ ЗА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК
„КРСТЕ МИСИРКОВ“ ВО СКОПЈЕ

Советот на ЈНУ Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, на својата 6. седница одржана на 12.IX 2017 година, нè избра за рецензенти во врска со пријавата на н. сов. д-р Гоце Цветановски. Конкурсот беше распишан во весниците „Нова Македонија“ (бр. 24.130) и „Коха“ (бр. 3157) од 25 август 2017 год. за повторен избор на соработници во научни звања. Заблагодарувајќи му се на Советот за укажаната доверба го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Кандидатот д-р Гоце Цветановски е роден на 4.II 1971 година во Скопје, каде што го завршил основното и средното образование. Дипломирал на Филолошкиот факултет во Скопје, на Групата за македонски јазик и јужнословенски јазици со македонска книжевност и јужнословенски книжевности, а во учебната 1996/97 година се запишал на постдипломски студии од областа на македонскиот јазик. Истовремено, од страна на *Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура* бил избран за лектор по македонски јазик на Московскиот државен универзитет „М. В. Ломоносов“. На Московскиот универзитет работел две години и стекнал солидни познавања на рускиот јазик. Магистерската дисертација на тема „Каршијачкиот говор – Скопско (со посебен осврт на синтаксата)“ ја одбрал во јануари 2003 г. Докторската дисертација на тема „Говорот на Македонците во Мала Преспа“ ја одбрал во јули 2007 година.

Д-р Гоце Цветановски работи во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ од 1999 година. Од вработувањето до денес, тој е вклучен во работата на проектот „Македонски дијалектен атлас“, поминувајќи ги сите соработнички и научни звања: помлад асистент-истражувач, асистент-истражувач, научен соработник, виш научен соработник и научен советник. Тој бил вклучен во сите планирани фази на работа на проектот „Македонски дијалектен атлас“ – теренски истражувања, ексцерпција на дијалектниот материјал, изработка на индекси, легенди и карти. Учествовал во подготвувањето за печатење на монографијата *Морфолошката структура на придавките во македонскиот литературен и дијалектен јазик* од Маријана Киш (Скопје, 2005).

Од 2008 година е главен истражувач на проектот „Македонските дијалекти надвор од границите на Република Македонија“.

Интересот за работа врз проблематика од лексикологијата и лексикографијата на македонскиот јазик, д-р Цветановски го покажува вклучувајќи се, како надворешен

соработник, во работата на проектот „Толковен речник на македонскиот јазик“, кој се работеше во рамките на Институтот за македонски јазик. Цветановски има свои речнички статии во четири од шесте објавени тома од *Речникот*.

Кандидатот има учествувано со реферати на повеќе научни конференции, домашни (*Оишшесивенише промени и јазикот*, ИМЈ, 2004; *Македонскиот јазик - минато, сегашност, иднина*, ИМЈ, 2003; *Македонската лексикологија и лексикографија*, ИМЈ, 2001; *Македонскиот јазик во јавното општење* ИМЈ, 2000 и др.), како и на неколку меѓународни конференции (*Теории и методи на ареалната лингвистика. Придонесот на Божидар Видоески во развојот на македонската и словенската наука за јазикот*, МАНУ, 2003; *Македонско-полска научна конференција*, Скопје, 2008 и *Полско-македонска научна конференција. Македонскиот дискурс по осамостојувањето. Историја – култура – литература – јазик – медиум*, Institut Nauk Politycznych i Stosunkow Międzynarodowych Wydział Studiów, Uniwersytetu Jagiellońskiego, 11–15 мај, Краков, 2009; *Македонско-руска научна конференција*, Охрид, 2008).

Д-р Цветановски е автор на над педесет прилози (статии, прикази, хроники) посветени на различни области од македонистиката, пред сè од областа на дијалектологијата на македонскиот јазик, објавени во македонски, но и во странски научни списанија.

Неговата монографија *Каршијачкиот говор – Скопско (со посебен осврт на синтаксата)* е отпечатена како 41 книга во едицијата *Посебни изданија*, ИМЈ, Скопје, 2004 година.

Во 2010 година ја објавил монографијата *Говорот на Македонците во Мала Преспа (западнопреспански говор)* во издание на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“.

Коавтор е на многу значајни трудови: *Македонски дијалектен атлас (пролегомена)*, ИМЈ, 2008 година, *Вратничко-полошките говори – духовна ризница*, ИМЈ, 2012 година, *Банскиот говор*, ИМЈ, 2014 година, *Словачко-македонски речник*, Скопје 2014 година и др.

Бил член на Извршниот одбор на Сојузот на друштвата за македонски јазик и литература на Република Македонија, каде што учествувал во изготвувањето на тестовите за натпреварите по македонски јазик и литература за основното и за средното образование што ги организира Сојузот (1999–2002).

Бил претседател на Сојузот на друштвата за македонски јазик и литература на Република Македонија (2002–2004).

На Свечениот собир по повод на 50-годишнината од формирањето на Сојузот, бил еден од добитниците на Плакета на Сојузот како признание за неговата работа во рамките на Сојузот.

Бил член и претседател на Советот на ИМЈ (2013).

Бил в.д. директор на Институтот за македонски јазик (2013–2014).

Бил претседател на Организацискиот одбор по повод прославата на 60-годишнината од основањето на Институтот (2013).

Член е на Советот на Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ (2013–).

Член е на Националната комисија за учебници (2015–).

Член е на редакцијата на списанието „Македонски јазик“ (2013–).

Ментор е на повеќе магистерски тези, од кои, некои се веќе одбранети.

Бил и е член на рецензентски комисии, како за учебници, така и за одбрани на научни тези.

Бил промотор на повеќе монографии и трудови од еминентни лингвисти.

Во 2001 година бил на студиски престој во Институтот за словачки јазик во Братислава.

Во 2010 година бил на научноистражувачки престој на Филозофскиот факултет при Универзитетот „Св. Константин филозоф“ во Нитра, Република Словачка.

Во периодот 2000–2001 година бил надворешен соработник во емисијата „Сосвездија“ на Телевизија Телма, каде што учествувал со свои прилози во рубриката „Јазични одблесоци“.

Во соработка со Документарната програма на МРТВ има снимено емисии за скопската област Каршијак врз основа на неговите теренски истражувања, како и документарна емисија за реонот Преспа во Република Албанија. Повеќе пати бил гостин и на ТВ Сонце, како и на Македонско радио со теми од потесната специјалност, но и воопшто од областа на македонситиката.

По покана на Асоцијацијата на витезите од Москва, учествувал на меѓународната конференција *Дијалог меѓу цивилизации* во Покров, Руската Федерација (2008), каде што одржал предавање на тема „Исшоријаша, јазикот и културата на јужнословенските народи во балкански и словенски контекст низ призмата на македонската историографија и лингвистика – сличности и разлики“, Покров–Москва, 2008, за што добил Благодарница од Асоцијацијата на витезите.

Од 2009 година е професор на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип (каде што ги предава предметите: *Дијалектологија на македонскиот јазик*, *Лингвостилистика*, *Лексикологија на македонскиот јазик*, *Фразеологија на македонскиот јазик* и *Морфологија на современиот македонски јазик*), како и на приватниот универзитет ФОН (каде што го предавал предметот *Современ македонски јазик*). Од учебната 2010/2011 год. е вклучен во програмата за постдипломските студии Македонистика со комуникологија при ЈНУ ИМЈ „Крсте Мисирков“, Скопје, како професор по предметите: *Методологија на лингвистичките и антрополошките*

истражувања, *Методи и техники на теренските истражувања и деловна кореспонденција*, а од учебната 2012/13 год. е вклучен и во програмата за постдипломски студии на Филолошкиот факултет при УГД, Штип како професор по предметите: *Дијалектологија и етимологија, Методи и техники на теренските истражувања*.

Од изложената биографија се гледаат интересирањата и подготвеноста на д-р Цветановски за вклучување и ангажман во различни активности во врска со унапредувањето и афирмацијата на македонскиот јазик, во општествени рамки, во воспитно-образовниот систем и, се разбира, во научната работа врзана со проектите на Институтот за македонски јазик и со други меѓународни проекти од областа на лингвистиката и комуникологијата.

Во неговиот прв поголем труд, во монографијата *Каришјачкиот говор – Скопско (со посебен осврт на синтаксата)*, се согледува зрелоста и способноста на авторот за дијалектолошки истражувања, како за собирање и прецизно запишување на дијалектниот материјал, така и за негово селектирање и објективно проценување во рамките на македонскиот дијалектен систем. Функционалната интерпретација на дијалектниот материјал, на која и е посветен поголемиот дел од монографијата, ја покажува теоретската подготовка и јазичниот усет на авторот да ги претстави суптилните специфичности што го карактеризираат каршијачкиот говор и го диференцираат од соседните македонски говори, но истовремено го покажуваат како интегрален дел од македонското западно наречје, или попрецизно, го прикажуваат каршијачкиот говор како еден од претставниците на македонските централни говори.

Посебно е значајна работата на д-р Цветановски во врска со дијалектолошките истражувања вршени за потребите на неговата докторска дисертација „Говорот на Македонците во Мала Преспа“. Се работи, всушност, за говорот на Македонците во селата што се наоѓаат на западната страна на Преспанското Езеро во Република Албанија: Туминец, Горна Горица, Долна Горица, Гломбочени, Шулин, Пустец, Леска Зрноско и Церје.

Овој труд е особено важен бидејќи се работи за дијалектолошки истражувања, вршени непосредно на терен, меѓу македонското население во Република Албанија. Според досегашното искуство, ова не е вообичаен начин на собирање на македонски дијалектен материјал од територија што се наоѓа надвор од границите на Република Македонија, особено кога се работи за македонски истражувачи.

Според јазичната анализа на д-р Цветановски, се потврдува дека истражуваната географска територија од лингвистички аспект го заслужува терминот западнопреспански говор, кој се покажува како посебна јазична целост во рамките на преспанската група говори.

Истражувањата во посочената јазична група, во значајна мера, се вршени според *Прашалникот за собирање материјал за Македонскиот дијалектен атлас* и претставуваат корисно дополнување на дијалектната картотека на овој проект, а нудат

и дополнителна збирка на текстови што непосредно го презентираат истражуваниот македонски говор.

Особено се интересни забелешките од социолингвистички карактер во врска со развојот на македонскиот јазик во туѓојазична средина, како и за влијанијата што македонскиот јазик ги трпи од албанскиот јазик, како службен јазик во Р Албанија, а кои во говорот најнепосредно се согледуваат на планот на лексиката.

Д-р Цветановски бил вклучен и во проектот „Вратничко-полошките говори – духовна ризница“, под раководство на д-р Веселинка Лаброска, финансиран од Министерството за култура, а во монографијата се јавува и како автор и како член на редакција.

Во рамките на проектот од национален интерес, финансиран од страна на Министерството за образование и наука, „Македонските дијалекти надвор од границите на Република Македонија“, д-р Цветановски е главен истражувач и под негово раководство излезе од печат монографијата *Банскиот говор*.

Посочените монографии на д-р Гоце Цветановски, вклучувајќи ги и неговите статии, претставуваат солидни научни трудови што ја збогатуваат македонската наука за јазикот, пред сè, македонската дијалектологија, како со нов дијалектен материјал, така и со нови сознанија.

Врз основа на сето погореизложено, Рецензентската комисија му предлага на Советот на ЈНУ Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ да го преизбере д-р Гоце Цветановски во звањето НАУЧЕН СОВЕТНИК.

Рецензенти

1. Проф. д-р Васил Дрвошанов, с.р.
2. Проф. д-р Снежана Велковска, с.р.
3. Проф. д-р Снежана Веновска-Антевска, с.р.

Вкупна актива на поени за преизбор на д-р Гоце
Цветановски во звањето научен советник

Реден број	Научноистражувачка дејност	Поени	
		во земјата	во странство
1.	Монографија или научна книга	16	
2.	Дел од монографија или научна книга	12	
3.	Прегледан труд (СЦИ/ЦА/останати)	///	
4.	Дел од лексикографски труд од национално значење (објавени дела од проектите на ИМЈ)	24	6
5.	Лексикографски труд ¹	6	
6.	Пообремен лингвистички труд (два или повеќе авторски табака)	6	///
7.	Труд со оригинални научни резултати, објавен на еден од светските јазици во научно списание со меѓународно значење	///	
8.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание опфатено во СЦИ/ЦА/останати	///	
9.	Труд во лингвистички списанија	6	
10.	Труд во други списанија или зборници	12	9
11.	Труд во зборник на трудови од научен собир	34	3
12.	Труд во зборник на трудови од стручен собир	///	///
13.	Труд во научно списание со меѓународен уредувачки одбор	54	

¹ Рецензентската комисија го оценува лексикографскиот труд според видот, обемот и намената.

14.	Приказ/хроника	6	///
15.	Учество на проект ²	34	6
16.	Учество на проект	8	///
17.	Учество на научен собир со реферат (презентација/усно)	10	///
18.	Учество на меѓународен научен собир со реферат (презентација/усно)	105	
19.	Учество на пленарна сесија на научен собир	3	5
20.	Секциско излагање на научен собир	2	///
21.	Одржано предавање по покана од научна институција	6	///
22.	Визитинг-научник, студиски престој	6	
23.	Лектор по македонски јазик во странство	4	
24.	Лектор на меѓународен семинар	///	
25.	Одбранета докторска теза	8	///
26.	Одбранета магистерска работа	5	///
27.	Раководител на научен проект	12	//////////
28.	Раководител на меѓународен научен проект	///	
29	Учество во настава	1	
30	Учество во настава на I циклус студии ³	2	
31	Учество во настава на II циклус студии ⁴	6	
32	Учество во настава на III циклус студии ⁵	10	
33.	Ментор на докторска дисертација	///	

² Проект чиј носител е ИМЈ.

³ Настава организирана во ИМЈ „Крсте Мисирков“.

⁴ Настава организирана во ИМЈ „Крсте Мисирков“.

⁵ Настава организирана во ИМЈ „Крсте Мисирков“.

34.	Ментор на магистерска работа	4	
35.	Промоција на научен труд/зборник	3	///
36.	Рецензирање на труд	8	///
37.	Член на редакциски одбор	14	3
38.	Член на уредувачки одбор	2	///
39.	Член на организациски одбор на научен собир	2	///
40.	Претседател на организациски одбор на научен собир	4	///
41.	Координатор на научен собир	///	///
42.	Член на комисија од научен/стручен карактер	10	///
43.	Член на различни комисии	8	
44.	Награди-признанија за научни постигнувања	10	10
45.	Стручен превод, книга/статија	///	
46.	Учество во радио, ТВ-емисии, и др. јавни настапи	13	
47.	Објавени јазични текстови, колумни, ставови и мислења во дневен и неделен печат	///	
48.	Друг придонес во научноистражувачката дејност	12	

Вкупно: 526

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „КАНОН И ПЕСНА (СПОРЕД ПРИМЕРИ ОД КАНОНОТ НА ЛЕК ДУКАЃИНИ)“ ОД М-Р ЕСМИЈЕ ВЕСЕЛИ, ПРИЈАВЕНА НА ИНСТИТУТОТ ЗА ФОЛКЛОР „МАРКО ЦЕПЕНКОВ“ ВО СКОПЈЕ

Научниот совет на Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ во Скопје, на седницата одржана на 6. 9. 2017 година, формираше Комисија за оценка на докторската дисертација на кандидатката м-р Есмије Весели со наслов „Канон и песна (според примери од Канонот на Лек Дукаѓини)“, во состав: проф. д-р Клеанти Ановска (претседател), проф. д-р Изаим Муртезани (ментор), проф. д-р Лидија Стојановиќ - Лафазановска (член), проф. д-р Весна Петревска (член) и проф. д-р Салајдин Салихи (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Научниот совет на Институтот за фолклор му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Општа содржина на трудот

Дисертациониот труд на кандидатката м-р Есмије Весели, со наслов „Канон и песна (според примери од Канонот на Лек Дукаѓини)“, содржи 246 страници компјутерски обработен текст во фонт *Times New Roman*, со македонска поддршка, со 1,5 проред и големина на букви - 12. Овој труд содржи 24 фусноти, 117 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги, и интернет-ресурси.

Содржината на трудот е структурирана во 8 глави со тоа што има и воведен дел, заклучни согледувања, како и библиографија. Деловите или главите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на научната материја која е составен дел на истражувањето. Предмет на истражувањето на овој труд се некои релации или поконкретно - некои совпаѓања кои се појавуваат меѓу албанското традиционално обичајно право или Канонот на Лек Дукаѓини со фолклорните творби, односно со содржината на албанските народни песни, особено со тие со поразвиена нарација, како што се некои народни епски песни, како и народните балади. Овие народни творби сочувале во нивната содржина многу архаични елементи кои можат да се поврзуваат и со одредени сегменти од албанското обичајно право. Оттука произлегува дека стожерот на дисертациониот труд го сочинува односот меѓу расудувачкиот (Канонот на Лек Дукаѓини) и книжевниот (песните) код кои се преплетени меѓу себе и создаваат една своевидна целина преку која може да се долови автентичната, односно архаичната мисла на човекот кој делувал во специфични околности низ времето низ кое поминувал. Преку оваа докторска дисертација се изнесени своевидни податоци од албанското обичајно право, како што се: некои општи особености на Канонот на Лек Дукаѓини, временскиот контекст на настанување на ова право, совпаѓањето на ова право со римското, византиското и други кодекси од овој вид. Истовремено, се изработени и прашања поврзани со традиционалното албанско семејство, вештачкото сродство (побратимството и кумството), традиционалниот брак, крвната osveta или одмазда, теориите за објаснување на оваа појава и др. Во овој однос се елаборирани и прашања поврзани со некои етички концепти на Канонот, односно бесата, честа и гостопримството. Потоа на фокусот на истражувањата на кандидатката биле и релациите меѓу Канонот и еден еден дел од творештвото на Исмаил Кадаре и тоа низ призмата на теориите на интертекстуалноста. Сите овие прашања се елаборирани со соодветна научна апаратура која е неопходна за ваков тип на истражување.

2. Опис и оцена на трудот

Во **воведот** на дисертациониот труд, кандидатката м-р Есмије Весели ги има изложено предметот и целите на истражувањето, хипотезата, истражувачките прашања, теоретската рамка и методите на истражувањето. Таа укажува дека со помош на ова истражување ќе излезат на виделина констатации кои се поврзани со еден традиционален систем на вредности кој во себе крие многу социолошки, етнопсихолошки, антрополошки и други елементи поврзани со еден временски контекст кој бил сосема различен од условите во кои денес живееме. Истовремено, се истакнува дека Канонот на Лек Дукаѓини ќе се истражува врз основа на фолклорниот материјал, односно народните песни во кои се инкорпорираат многу елементи и фрагменти од албанското обичајно право. Низ овие совпаѓања ќе се проследи овој своевиден специфичен дијалог меѓу народната книжевност и обичајното албанско право, одразено преку Канонот на Лек Дукаѓини.

Првата глава од докторската дисертација е насловена „Канонот на Лек Дукаѓини (Општи карактеристики)“. Во оваа глава, кандидатката се осврнува врз некои особености на овој правен народен кодекс кој успеал да се пренесе во пишана форма, благодарение на усилбите на Штејфен Ѓечови кој успеал да го кодифицира кон крајот и почетокот на XX век. Овој кодификатор преку собирањето на овој материјал по селата во северниот дел на Албанија, покажал широка култура, односно длабоко запознавање на древната албанска култура, познавање на историскиот процес на општествените односи итн. Овој материјал е објавен интегрално на албански јазик како Канонот на Лек Дукаѓини во 1933 година кога веќе не бил жив Штејфен Ѓечови. Во оваа глава се приложени и други особености на Канонот поврзани со неговото објавување, речиси на сите релевантни светски јазици: англиски, француски, германски, италијански и др. Ова дело е објавено и на македонски јазик. Истовремено се изнесени податоци и во однос на името со кого се идентификува Канонот, односно со Лек Дукаѓини. Кандидатката со право вели дека дека овој код на обичајното право не може да му се препише на Лек Дукаѓини, кој заедно со Скендербег во текот на XV век се бореле и пружеле голем отпор против Турската Империја. Можеби Лек Дукаѓини имал некое влијание во настанувањето или доградувањето на некои одредби на Канонот, но не може да се негира фактот дека содржината на овој правен кодекс сепак е продукт на низа генерации кои овие одредби ги пренеле од уста во уста до времето кога е кодифициран од страна на Штејфен Ѓечови. Во однос на авторот на овој кодекс, т. е. Лек Дукаѓини, кандидатката го цитира италијанскиот истражувач, Ернесто Кози кој со право вели дека Канонот не е дело на еден човек, било тој да е средновековен принц, како што е Лек Дукаѓини, туку станува збор за една своевидна целина на народни обичаи и конвенции кои инкорпорирајќи се во традицијата, стануваат усмени законски одредби. Во рамките на првата глава, кандидатката се осврнува и врз временското потекло на Канонот, при што ги приложува и авторите кои го застапуваат становиштето за индоевропското потекло на овој правен кодекс. Истовремено ги приложува и авторите кои сметаат дека Канонот е продукт на XII век, како и други релевантни мислења и автори кои се занимавале со генезата на оваа појава од сферата на обичајното право. На крај, самата кандидатка можеби со право резимира дека не може со прецизност да се долови вистинското време на настанокот на ова обичајно право, бидејќи тоа е продукт на многу времиња кои оставиле свои траги, секоја на свој начин. Во оваа насока, таа констатира дека во содржината на ова обичајно право има различни слоеви од прединдоевропското, индоевропското, старогрчкото, староримското, византиското, балканското, османското време и др.

Во **втората** глава, кандидатката се обидува да ги изнесува на виделина канонските одредби кои ги регулираат односите поврзани со традиционалното семејство. Таа приложува многу примери низ кои може да се забележи фактот дека традиционалното семејство се засновува врз патријархалниот систем според кој мажот е тој што раководи со сите активности, речиси во секој сегмент од животот. Од социолошки аспект, *йаџријархаџиџи* означува општествен систем во кој доминира „татковското

право“, а контролата на јавниот и приватниот домен ја имаат постарите мажи во групата. За патријархатот се карактеристични: доминација на мажите над жените, сродството по машка линија (*йаџриллинеарно сродсџво*), пренесувањето на имотот, моќта и привилегиите помеѓу машките сродници, *йаџрилокален* брак (жената се сели во локалната група на мажот) и *йаџриџџесџална* власт – што значи дека власта над членовите на семејството е во рацете на таткото и неговите роднини. Кандидатката м-р Есмије Весели во оваа насока дава многу детали и податоци врз кои се забележува супериорноста на машкиот во однос на женскиот пол. Таа низ конкретни примери од содржината на песните посочува различни машки и женски традиционални парадигми и позиции. Се подразбира дека жената била во подредена положба во однос на машкиот свет. При овој повод, освен други примери, се посочуваат народните балади со тематиката на вградената невеста како типични творби во кои се жртвува жената во темелите на некој архитектонски објект. Истовремено се посочуваат и други примери во кои страдаат само субјекти од женски пол поради непочитување на некои норми кои произлегуваат од Канонот.

Во контекст на **третата глава** се елаборира вештачкото духовно сродство, односно побратимството и кумството. Кандидатката приложува многу примери од фолклорното творештво преку кои може да се забележи односот на архаичниот човек кон институцијата на побратимството и кумството. Овие институции имале култни размери, бидејќи народот вели дека побратимот е поблизок, дури и од самиот брат, бидејќи братот го имаш од таткото и од мајката, додека побратимот го имаш од самиот Господ. Во оваа насока се приложени примери кога побратимите се жртвуваат меѓу себе кога се во некоја опасна ситуација по нивниот живот. Во рамките на песните од албанскиот јуначки епос биле многу впечатливи побратимствата кои се воспоставуваат меѓу нивните главни протагонисти, како и протагонистите од спротивниот табор. Дури, ваквите побратимства од различни вери и етнички потекла се многу индикативни и пожелни. Напоредно со вештачкото побратимство кое настанува преку пиење на крв, во рамките на песните од албанскиот јуначки епос, постои и едно друго побратимство или посестримство со натприродните сили, односно самовилите. Кандидатката приложила и примери од народни песни при кои се злоупотребува институцијата на побратимството и на кумството. Во оваа глава се третира и вирџинството како своевидна појава која се пресликува не само преку посебни одредби од Канонот, туку и преку примери од фолклорното творештво. Оваа појава не подразбираше биолошка трансформација, туку само социјална трансформација со тоа што вирџината се облекува и се однесува исто како и мажите. Кандидатката м-р Есмије Весели ги посочува причините поради кои момите се одлучуваат на ваков чекор, а истовремено оваа појава ја поткрепува со соодветни мотиви од албанската народна книжевност при што ги спомнува песните во кои момите во својство на трансформирани мажи или јунаци излегуваат на мегдан и извојуваат победа против нивните ривали.

Во **четвртата глава**, кандидатката се фокусира врз бракот според канонските норми. Таа, засновувајќи се врз Канонот на Лек Дукаџини, посочува четири категории на брак: а) Женидба со венчавка – благословена од верата и од Канонот на Лек; б) Жена што се држи невенчана – спротивно на верата и Канонот на Лек; в) Грабена мома или жена – надвор од законот според верата и Канонот; 4) Пробна женидба – спротивно на верата и Канонот. Во рамките на овие видови брак, во најстарите албански епски творби, таа вели дека се издвојува, односно се афирмира бракот преку грабнување. Во оваа насока се приложуваат многу песни во кои грабнувањето на момата се смета како своевиден јуначки подвиг. Се подразбира дека според духот на поетиката на овој жанр, момата е задоволна од актот на грабнувањето, бидејќи секогаш стреми кон убав и храбар маж како што се протагонистите или јунаците на овие песни.

Во истата глава се третира и свадбата како ритуален чин, односно сите сегменти од кои таа е составена. Во оваа насока мошне се

впечатливи примерите од песните кои се однесуваат на средбата на пат на две сватовски поворки која е фатална за нив поради тоа што ниту една страна не се тргнува од патот. Така настанува војна меѓу двете групи и сите сватови погинуваат, освен невестите. Тргнувајќи од овие примери кои можеби се случиле во минатото или се само фикција на народниот творец, Канонот ги регулира на мошне прецизен начин овие односи поврзани со евентуалната средба на две сватовски поворки. Во **петтата глава**, кандидатката се осврнува врз крвната освета или одмазда, која се претпоставува дека е еден од најстарите институти на обичајното право. Канонот регулира многу односи поврзани со крвната освета. Во контекст на крвната одмазда, кандидатката м-р Есмије Весели посочува дека дека на самиот почеток, според Канонот, не било предвидено да се убие друг човек, освен убиецот. Оваа одредба на Канонот се смета и како најстара и се однесува на општество без класи. Канонот вака го регулира ова прашање: *Во исконскиите канони на албанските ѓорјани само на убиецот му останава крвта, или на оној што ќе го повлечел или ѓукнел во човек со ѓушка или со било кое друго оружје*. Следната одредба на Канонот уште повеќе го допрецизира овој акт: *Куката на убиениот не можела да ѓони или да убие некој друг од браќата, внуците или роднините на крвникот, ѓуку само ѓрците – убиецот*. Истовремено, Канонот се залага за рамноправност, односно ако убиеш, тогаш некој може и да те убие. Според ова: *Цената на човечкиот живот е иста, како за добриот така и за лошиот*. Сепак подоцна, тешко е да се претпостави кога, следуваат некои измени: *Подоцнежниот канон ѓи оѓаќа сите машини членови на куката, се до новороденчето во лупка; роднините и блиските внуци, иако живеат одделно, но само во шекој на 24 часа ѓо убиваат; оѓаќа ќе изминат 24 часа, куката на убиениот ќе ѓим да ѓе ѓаранција*. Можеби оваа трансформација на оваа одредба, додава кандидатката, следува поради тоа што не можеле да се подмираат глобите во однос на крвта. За секоја крв се плаќа определена сума на пари која не можела да биде собрана само од страна на убиецот. Со тоа што крвта, односно глобата за неа се проширила на сите членови на заедницата во роднински врски тогаш било полесно да се наплати глобата за крвта. Инаку, во рамките на оваа глава, се приложени многу примери од песните во кои крвната одмазда се појавува како основен мотив. Во ова иста глава, крвната одмазда е разгледана и од диоптријата на обредите на премин, според теоријата на Арнолд Женеп, како и други автори – негови наследници. Оваа теорија со сите свои елементи и фази кои ги содржи во себе е применета во однос на убиецот и одмазникот кои се главни протагонисти на крвната одмазда. Мошне се занимливи и теориите кои се обидуваат да го објаснуваат феноменот на крвната одмазда. Во овој однос, кандидатката навела многу теории, почнувајќи од тие кои велат дека крвната одмазда е продукт на билешките предиспозиции на определена заедница, потоа на географските или еколошките особености на областа каде се применува оваа појава, потоа на психолошките предиспозиции итн. Сепак, сите овие теории, според кандидатката, се едностранни и не се засновуваат врз реални и соодветни факти. Таа го посочува функционализмот, односно **архетипот на реципроцитетот (обостраната заемна размена)**, како најадекватна теорија за објаснување на оваа појава, односно на крвната одмазда. Овој архетип, вели таа, служи и како појдовна точка за разбирање и на современото право.

Во **шестата глава**, кандидатката се фокусира врз некои етички концепти на Канонот, како што се бесата, гостопримството, честа итн. Бесата е најважната морална категорија која произлегува од Канонот. Со неа се регулираат многу односи поврзани со крвната одмазда. Оваа категорија, во својство на даден збор кој има обврзувачка моќ да се реализира, е составен дел и на содржината на многу албански песни, особено на народните балади. Во овој однос се издвојуваат народните балади со мотивот на вградената невеста, мотивот на трагичната љубов на двајца млади, мотивот на мртвиот брат, мотивот на мажот на свадбата на својата жена итн. Во сите овие мотиви излегува на преден план бесата која ги движи сите наративни дејствија и се става во улога на главен

регулатор на семејните односи и поопширно. Според народниот творец, само тој протагонист што поседува беса е омилен јунак и ги исполнува очекувањата на заедницата која живее и се постоветува со овие морални категории.

Кандидатката м-р Есмије Весели се осврнува понатаму и врз честта како многу важна морална категорија која е означена со посебни одредби во рамките на Канонот на Лек Дукаѓини. Таа е основен двигател на настаните поврзани со крвната одмазда. Многу убиства се плод на негување на кодот на честта, бидејќи тој којшто е обесчестен, според Канонот, не се смета за жив. Инаку, честа не препознава социјални или класни категории. Таа има исто значење за секој човек кој живее според нормите на Канонот. Од содржината на песните произлегува сознанието дека човекот на Канонот се придржува до правилата кои се поврзани со кодот на честа. Од друга страна, со честа се поврзува и срамот како антиподен вредносен систем. Човекот кој се посрамотува не може да пледира на субјективност, односно се уништува неговиот вредносен код. Во целина, вели кандидатката, медитеранските општества се „општества на честа и срамот“. Ова во прва линија значи дека вредносниот систем на овие општества се одликува со специфични претстави за честа. Општествата на „честа и срамот“ се по дефиниција агонални општества. Ваквите социјални склопови се одликуваат со една огорчена, секојдневна борба за сопствениот, семејниот, побратимскиот, и во екстремните случаи – племенскиот углед. Еден од најистакнатите елементи во рамките на албанската традиција е безомнение - гостопримството. Во Канонот се вели: *Куќаџа на Албанецот му ѝриџа на Госјод и на ѝосџиноџи*. Во контекст на оваа одредба, има и многу други одредби во Канонот, посветени на однесувањето на гостинот, но и на домаќинот кон него. Се подразбира дека овој однос е срдечен, оти гостинот се идентификува со некоја си натприродна сила која носи благослов и напредок во домот на традиционалната семејна заедница. Кандидатката во овој контекст приложува многу примери од содржините на песните во кои може да се забележи некоја си своевидна епифанија во однос кон гостинот.

Во **седмата глава**, од страна на кандидатката, се изнесуваат на виделина некои елементи поврзани со интертекстуалноста на релација Канон – уметничко дело, односно станува збор за романот со наслов *Prilli i thyer* (Скршениот април) од познатиот албански писател, Исмаил Кадаре. Инаку, интертекстуалноста, односно дијалошкиот контакт меѓу текстовите е позната категорија, односно таа е процес на прекодирање и на ресемантизација на трите текстовни инстанци: на цитираниот текст, на текстот кој цитира, и на третиот, заеднички конструкт добиен при средбата на двата текста. Произведува семантички вишок (енигматичност) без којшто е незамислива структурата на уметничкото дело, па во овој однос и делото на Исмаил Кадаре кое изобилува со низа семантички инстанци кои произлегуваат од непосредната средба со содржината на Канонот на Лек Дукаѓини. Во оваа насока, кандидатката Есмије Весели, дава многу примери од кои може да се забележи интерференцијата или интертекстуалноста меѓу посоченото дело на Исмаил Кадаре и обичајното албанско право, олицетворено преку Канонот на Лек Дукаѓини. Од сите наведени примери се покажува дека книжевниот текст дијалошки е поставен спрема историјата, спрема културата, спрема науката и уметноста и дека во себе интегрира фрагменти од други и туѓи текстови. Книжевниот текст е индискретна или дискретна евокација на други текстови. Во истата глава, кандидатката се осврнува и врз анализата на некои основни поимни концепти, односно на континуитетот, контекстуализацијата и културната меморија. Сите овие концепти се разгледуваат во рамките на релацијата воспоставена меѓу Канонот, народната песна и уметничката книжевност, односно горенаведеното дело на Исмаил Кадаре.

Во **осмата глава**, односно последната глава на дисертациониот труд, со наслов *Рецејџија на Канонот на Лек Дукаѓини* се изнесени определени расудувања на познати автори во однос на албанското обичајно право. Во овој контекст, се издвојуваат Исмаил Кадаре, Ѓерѓ Фишта, како и странските автори како што се: Едит Дурхам, Казухико

Јамамото и Маргарет Хаслук. Од редот на странските автори, мошне се занимливи истражувањата на јапонскиот автор, Јамамото, кој открил многу заеднички елементи меѓу Канонот на Лек Дукаѓини и традиционалната култура на јапонскиот народ. Тој ги истражува некои етички концепти, како што се: бесата, заклетвата, честта, гостинот, лебот и др. Овие концепти ги споредува, меѓу другото и со старогрчката традиција, особено со делата на Хомер. Кандидатката м-р Есмије Весели го заокружува дисертациониот труд со *Завршниџе соіледувања*, при што на крај е приложена и *Библиоѓрафијаџа* на користената литература, издвоена според кириличната и латинската азбука.

3. Заклучок и оценка

Врз основа на сѐ што беше изнесено погоре, сметаџе дека во докторската дисертација под наслов *Канон и џесна (сѓоред џримери од Канонџа на Лек Дукаѓини)*, кандидатката м-р Есмије Весели успешно одговорила на општите и посебните цели на нејзиното истражување. Во својот докторски труд, таа дава релевантен приказ на некои од основните особености на обичајното албанско право низ призмата на Канонот на Лек Дукаѓини. Научните констатации кои се изнесуваат и елаборираат во содржината на дисертацијата се поткрепени со соодветни примери од содржината на народните песни. Таа развивала соодветен методолошки инструментариум и соодветен модел на анализа, водејќи сметка за интердисциплинарен пристап при истражувањето на научната материја. При истражувањето, кандидатката користи дел од општите научни методи: анализа, синтеза, компарација, класификација, интерпретација и др. Истовремено, при изработката на трудот земена е предвид релевантната општа и специјална литература што овозможува заклучоците и изнесените тврдења да бидат добро фундирани.

Поради сето тоа, Комисијата е на мислење дека овој труд, и според својот обем и според својот квалитет, претставува значаен прилог во полето на етнологијата, фолклористиката, и воопшто во културолошките истражувања. Научните трудови од ваков вид се мошне дефицитарни и затоа придонесуваат кон етапно проширување и продлабочување на знаењата од оваа сфера на истражувачка дејност. Дисертациониот труд, креиран според академските стандарди, претставува сеопфатна и комплексна материја со оригинален пристап во истражувањето на предметната проблематика. Во оваа насока, трудот е ставен за проверка на страницата за плагијати на МОН и е добиен резултат од 2,57 %. Овој труд се издвојува со користење на енормни емпириски податоци од полето на фолклористиката, поконкретно од песните кои се стават во функција на елаборирање и поткрепување на содржината на одредбите кои произлегуваат од албанското обичајното право, односно од Канонот на Лек Дукаѓини. Ваквата интерференција се елаборира со помош на соодветни теории од познати автори од полето на етнологијата, фолклористиката, културната антропологија, социологијата итн. Кандидатката на дисертациониот труд нуди една прецизна и креативна анализа на истражуваната научна материја и со тоа потврдува дека ги има совладано тајните на методолошките и теориските постулати, односно на неопходните научни алатки кои се потребни за креирање на дела од ваков вид.

Членовите на Комисијата се едногласни во оцената дека кандидатката м-р Есмије Весели, во докторската дисертација *„Канон и џесна (сѓоред џримери од Канонџа на Лек Дукаѓини)“* успеа успешно да одговори на целите и на прашањата што беа поставени при дефинирање на предметот на истражување. Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Научниот совет на Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ во Скопје да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на горенаведената докторска дисертација.

КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Клеанти Ановска, претседател, с. р.
2. Проф. д-р Изаим Муртезани, ментор, с. р
3. Проф. д-р Лидија Стојановиќ-Лафазановска,
член, с. р
4. Проф. д-р Весна Петреска, член, с. р.
5. Проф. д-р Саљајдин Салихи, член, с. р.

